བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

མཛད་པ་པོ། རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༄༅། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་།

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འདུལ་བ་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས་
བཏུས་པ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།
SJRB-0406

སྡེ་དགེའི་ཤིང་པར་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ཡིན།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།༢༠༢༢ ལོའི་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པར་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཔེ་སྒྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

གཤིབ་བསྡུར་དང་ཞུ་དག་པ། བདེན་དོན་རྒྱ་མཚོ།

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལ་ཡོད།

i

དཀར་ཆགངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།.. iii ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད། ix

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ།..1

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འདུལ་བ་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས་བཏུས་པ།.......4 ལེའུ་དང་པོ།..4 ལེའུ་གཉིས་པ།...59 ལེའུ་གསུམ་པ།..75 ལེའུ་བཞི་པ།...94 ལེའུ་ལྔ་པ།..147 ལེའུ་དྲུག་པ།..168 ལེའུ་བདུན་པ།...202 ལེའུ་བརྒྱད་པ།..224 ལེའུ་དགུ་པ།..254 ལེའུ་བཅུ་པ།...269 ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ།..275

དཀར་ཆག

ii

ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ།..289 ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ།...327 ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ།

....341

ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ།...377 ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ།...385 ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ།..416 ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ།..435 ལེའུ་བཅུ་དགུ་པ།...477 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག..497

iii

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།
རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ་མཆོག་གང་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ་ནི། རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་ཡུལ་འཁོར་མོ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཡུལ་དེར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་དགེ་བའི་གོ་ཆ་དང༌། ཡུམ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྤྲུལ་པར་གྲགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་ཞི་བའི་གོ་ཆ་ཞེས་བཏགས། སྐུ་ན་ཕྲ་མོ་ནས་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན།
དགུང་ལོ་དྲུག་ལོན་པའི་ཚེ་གྲུབ་ཐོབ་ཞིག་དང་མཇལ་ཏེ་འཇམ་དཔལ་རྣོན་པོའི་དབང་དང་སྒྲུབ་ཐབས་ཞུས་ནས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞལ་གཟིགས། གདམས་པ་མང་དུ་བསྩལ། ཡབ་རྒྱལ་པོ་འདས་ནས་འབངས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྒྱལ་པོའི་ཁྲི་ལ་འབྱོན་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན། ཡུལ་དེའི་འབངས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་མ་ཟློག་པར་རྒྱལ་སྲིད་ལ་ཕེབས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་ནང་པར་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་རྒྱུའི་ནུབ་མོར་རྨི་ལམ་ན། རང་ཉིད་སྡོད་སའི་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་འབྱངས་བཞུགས་ནས། བུ་གཅིག་འདི་ནི་ང་ཡི་སྟན་ཡིན་ཏེ། །ང་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དགེ་བའི་གཤེས་གཉེན་ཡིན། །ང་དང་ཁྱོད་གཉིས་སྟན་གཅིག་ལ་འདུག་པ། །འདི་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རིགས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་རྨིས་པས། མནལ་སད་པ་ན་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་མི་རིགས་པར་དགོངས་ཏེ། བྲོས་ནས་ནཱ་ལནྡྲར་པཎྜི་ཏ་ལྔ་བརྒྱའི་ཁྱུ་མཆོག་རྒྱལ་བའི་ལྷ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མཚན་ཞི་བའི་ལྷ་ཞེས་བཏགས། སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་གྱུར་ཅིང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་དུས་ནས་དུས་སུ་ཆོས་གསན་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་གནད་དང་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད། བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང༌། མདོ་སྡེ་

iv

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

ཀུན་ལས་བཏུས་པ་སོགས་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་སོགས་མཁས་པའི་བྱ་བའི་མཛད་རྗེས་མངོན་པར་མཐོ་བ་མངའ་ནའང་ཕྱི་ཚུལ་ལ་སྐྱེ་བོ་དཀྱུས་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་འཚོ་བ་བསྟེན་པ་དང༌། ཉལ་བ་དང༌། བཤང་གཅི་འདོར་བ་མ་གཏོགས་ཕྱི་ཚུལ་ལ་མཛད་པ་སྟོན་གྱི་མེད་པ་པར་བརྟེན། ཡོངས་གྲགས་སུ་བྷུ་སུ་ཀུ་སྟེ་འདུ་ཤེས་གསུམ་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །
དེའི་ཚེ་མངོན་ཤེས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བྱ་བ་ནི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་གནས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་ལས། འདི་ནི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མི་ལྡན་པས་དད་རྫས་ལ་ལོངས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བས་བསྐྲད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་མདོ་འདོན་པར་རེས་མོས་བྱེད་པ་ཡིན་ན་རང་བུད་དུ་འགྲོའ་སྙམ་ནས་མདོ་འདོན་པར་གསོལ་བས། རྒྱལ་སྲས་འདིས་དེ་ལྟ་བུ་བདག་གིས་ག་ལ་ནུས་ཞེས་ཞལ་བཞེས་མ་གནང་བས། སླར་ཡང་ནན་ཏན་གྱིས་ཞུས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། དེ་ནས་དཔལ་ནཱ་ལནྡྲའི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་དབུས་སུ། སྐས་འཛེག་མེད་པའི་ཁྲི་མཐོན་པོ་བཤམས་ནས་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་འཛེག་པ་བལྟ་བར་རྩོམ་པ་ན། རྒྱལ་སྲས་འདིས་ཕྱག་གིས་ཅུང་ཟད་མནན་ནས་སྟེང་དུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་གཤེགས། དེ་ནས་མདོ་སྔོན་ཆད་མ་གྲགས་པ་ཞིག་གསུང་བར་ཞུ་ཞུས་པས། ལེའུ་བཅུའི་བདག་ཉིད་ཅན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་འདི་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་། བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངའ་སྲས་བཅས་དང༌། ཞེས་པ་ནས། གང་ཚེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །ཅེས་པའི་བར་གསུངས་ནས་རིམ་བཞིན་དུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁར་ཇེ་མཐོར་གཤེགས་ནས་མཐར་སྐུ་ཡང་མི་སྣང་བར་གསུང་གྲག་པའི་སྒོ་ནས་གཤེགས་སོ། །དེ་ནས་རྣ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང༌མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ལ་དབང་འབྱོར་པའི་པཎྜི་ཏ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་བཏུས་པ་ན། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལེའུ་དགུ་ཡོད་པར་གཟུང་ཞིང༌། ཡུལ་དབུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེའུ་བཅུ་ཡོད་པར་བཟུང་བ་དང༌། བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཡང༌། །ངེས་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ། །ཡང་ན་རེ་ཤིག་མདོར་བསྡུས་པ། །མདོ་སྡེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་བལྟ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་པོ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པ་ན། དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་ན་ལྷོ་ཕྱོགས་མཆོད་རྟེན་དཔལ་ཡོན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ན་བཞུགས་པ་ཐོས་ཏེ།

v

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསདགེ་སློང་གཉིས་སྤྱན་འདྲེན་དུ་བཏང་ཡང་མ་བྱོན། གཞུང་གི་ཚད་ཡུལ་དབུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། བསླབ་བཏུས་དང་མདོ་བཏུས་གཉིས་པོ་ཁོ་བོའི་སྤོང་ཁང་གི་གདུང་གསེབ་ན་པཎྜི་ཏའི་ཡི་གེ་ཕྲ་མོ་བྲིས་ནས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། སྤྱོད་འཇུག་དང་བསླབ་བཏུས་གཉིས་ཀའི་མན་ངག་རྣམས་ཀྱང་རྫོགས་པར་གནང་ངོ༌། །
དེ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ། རྩོད་པས་རྒྱུད་འཁྲུགས་པའི་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་གི་དོན་བྱ་དགོས་པར་གཟིགས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་རྩོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཞིག་གི་འཐབ་ཟླ་མཛད་པས། རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཐམས་ཅད་འདུམས་པར་གྱུར་ཏེ་བདེ་བ་ལ་བཀོད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱ་དགོས་སྙམ་དུ་དགོངས་པ་ན་ལྟ་བ་ངན་པའི་གཡང་སར་ལྷུང་བ་མང་པོ་ཞིག་འདུལ་དགོས་པར་གཟིགས་ནས་ཡུལ་མ་ག་དྷའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཧ་ཅང་མི་རིང་བ་ཞིག་ན། ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ལོག་པ་འཛིན་པ་ལྔ་བརྒྱ་གནས་པ་དེ་དག་གི་འཁོར་དུ་བཞུགས་ནས་དེ་རྣམས་མགུ་བར་མཛད་དོ། །ལོག་པར་སྨྲ་བ་དེ་དག་གི་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཐུས་དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་བུ་ཡུག་ཆེན་པོ་བྱུང་བས་བཟའ་བཏུང་ཆད་དེ་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་ནས་སུ་སློང་ནུས་པ་དཔོན་དུ་བསྐོ་ཞིང་བསྐོ་བ་ཉན་པར་བྱས་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་གྱིས་འབྲས་ཆེན་ལྷུང་བཟེད་གང་བླངས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་ཐམས་ཅད་ཚིམ་པར་མཛད་དེ། སྔར་གྱི་ལྟ་བ་ངན་པ་དེ་རྣམས་སུན་ཕྱུང་སྟེ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་བཙུད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་སེམས་ཅན་སུ་ཞིག་ལ་ཕན་གདགས་པར་བྱ་སྙམ་དུ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ན་མུ་གེས་ཉམ་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཕན་གདགས་དགོས་པར་གཟིགས་ནས་མུ་གེ་ཆེན་པོ་བྱུང་བས་སྤྲང་པོ་སྟོང་ཙམ་ཞིག་བྲུ་བ་ཚ་བས་ཉེན་ཏེ་འཆི་བ་ལ་ཐུག་པ་ན། རྒྱལ་སྲས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་འཚོ་བར་སྦྱར་ཞིང་ཆོས་བསྟན་ཏེ་བདེ་བ་ལ་བཀོད་དོ། །
དེ་ནས་ཡང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བྱ་སྙམ་དུ་དགོངས་པ་ན་རྒྱལ་པོ་གདུག་ཅན་ཞིག་བཏུལ་ན་སྐྱེ་འགྲོ་མང་པོ་དང་བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཆེ་བར་གཟིགས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཨ་རི་བི་ཤ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་ཉེ་ལོགས་ཀྱི་བཞི་མདོ་རྣམས་མྱུལ་ཞིང་

vi

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

བཞུགས་པ་ན་མ་ཙ་ལའི་གནོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཚོ་བ་ཕྱིད་པས་གཞན་གྱི་རྫས་འཇོམས་པ་ལ་དགའ་ཞིང༌། སྙིང་རྗེ་མེད་པ་དྲག་ཤུལ་ཅན་རྩུབ་པ་མི་བསྲུན་པ་མང་དུ་གནས་ཏེ། ཡུལ་གཞན་ནས་ཀྱང་དེ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པ་དུ་མ་འདུས་པ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་པ་དག་རྒྱལ་པོ་དེའི་འབྱོར་པ་ལ་བལྟས་ནས་འོངས་པ་ན། རྒྱལ་པོ་དེ་མི་དགའ་བར་གྱུར་ཏེ། གནོད་བྱེད་འདི་རྣམས་འབྱོར་པ་ཀུན་གྱིས་མགུ་བར་བྱས་ན་ནི་བདག་གིས་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་པའང་ཆུ་ཤིང་གི་སྙིང་པོ་ལྟར་འགྱུར་ལ། འདི་དག་རེ་བ་བཞིན་མ་བགྱིས་ན་ནི་སྐྱེ་བོ་གཡོན་ཅན་འདི་དག་གིས་བདག་གི་ལུས་སེམས་གཉིས་སོ་སོར་འབྲལ་བར་གདོན་མི་ཟའོ་སྙམ་ནས་རྒྱལ་པོ་དེ་མྱ་ངན་གྱིས་ནོན་པ་ན། རྒྱལ་སྲས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས་དེ་དག་བསྲུང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་སྐུ་བསྲུང་མཛད་པ་ན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་མཐུ་ཚད་མེད་པས་གནོད་བྱེད་དེ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་འབངས་དང་བཅས་པ་བདེ་བར་མཛད་པ་ན། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ཤིན་ཏུ་དད་དེ་བཀུར་སྟི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་མཆོད་པ་ན། དམ་པ་འདི་ལ་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཕྱག་ཆར་བཅངས་པའི་ཤིང་གི་རལ་གྲི་ཞིག་མ་གཏོགས་མཚོན་ཆ་གཞན་མེད་པ་གྲོགས་ཕྲག་དོག་ཅན་གྱིས་མཐོང་བ་ན་གྲོགས་ངན་དེས་མ་བཟོད་པར། རྒྱལ་པོ་ལ་འདི་ནི་སྐྱེས་བུ་གཡོན་ཅན་ཞིག་སྟེ་མཚོན་ཡང་ཤིང་གི་རལ་གྲི་ཞིག་ལས་མེད་པས་ལྷ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གསྲུང་བར་མི་ནུས་པས་བརྟག་འཚལ་ལོ་ཞེས་གསོལ་བ་ན། རྒྱལ་པོ་ཁྲོས་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རལ་གྲི་ཕྱུང་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་པས། ལྷ་ཉིད་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ན་གནོད་ཀྱང་བླ་ཡིས་ངེས་པར་ཕྱུང་ཞིག་ཟེར་རོ། །
འོ་ན་ལྷའི་སྤྱན་གཅིག་བཀབ་སྟེ་གཅིག་གིས་གཟིགས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་རལ་གྲི་ཕྱུང་བས་དེའི་འོད་ཟེར་མིག་གིས་མ་བཟོད་དེ་མིག་གཅིག་ཞར་བ་དང༌། བཟོད་པར་གསོལ་ཏེ་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ་ཆོས་ལ་བཙུད་དོ། །
དེ་ནས་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ལོག་པར་འཁུ་བའི་མུ་སྟེགས་མང་པོ་ཞིག་འདུལ་དགོས་པར་གཟིགས་ནས་དཔལ་གྱི་རིའི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ཏེ། ཨུཙྪུསྨའི་སྤྱོད་

vii

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསཔ་ཞེས་པ་སྤྲང་པོའི་ཆ་བྱད་གཅེར་བུ་ཁྲུད་མ་ཕོ་བའི་ཚིགས་མས་འཚོ་བར་བྱེད་པ་ན། ཁ་ཏི་བི་ཧ་རའི་རྒྱལ་པོའི་བྲན་མོ་ཀ་ཙ་མ་ཧས་ཁྲུད་མ་ཕོ་བའི་ཆུའི་ཟེགས་མ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞབས་ལ་ཕོག་པས་ལྕགས་བསྲེགས་ལ་བྲན་པ་ལྟར་ཁོལ་བ་མཐོང༌། དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཤང་ཀར་དེ་བ་ཞེས་བྱ་བས་ནང་པའི་པཎྜི་ཏ་དང་རྩོད་ཅིང་རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ཡང་སུ་ཕམ་པ་དེ་སུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་དེའི་ཆོས་དང་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཀྱང་མེར་སྲེག་པར་བྱེད་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་གནང་བར་མཛད་ཅིང་དྲང་པོར་བཞུགས་སུ་གསོལ།ཞེས་གསོལ་བ་ལྟར། རྒྱལ་པོས་ཕོ་ཉ་བཀྱེ་སྟེ་ནང་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་བསྡུས་ནས་དོན་དེ་བསྙད་པ་ན་སུས་ཀྱང་ཁས་ལེན་མ་ནུས་པས་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་དུ་གྱུར་པ་ན། བྲན་མོ་ཀ་ཙ་མ་ཧས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྔར་མཐོང་བ་དེ་བཤད་པས། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ག་ན་འདུག་ཀྱང་ཚོལ་ཅིག་གསུངས་ནས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་བཙལ་བས་ཤིང་སྡོང་གཅིག་གི་དྲུང་ན་བཞུགས་པ་དང་མཇལ་ནས། མུ་སྟེགས་ཀྱི་རྩོད་པ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ཕམ་པར་མཛད་དགོས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས།དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་བོས་ནུས་ཀྱི་ཆུ་བུམ་པ་གང༌། རས་ཡུག་གཉིས།མེ་རྣམས་སྟ་གོན་གྱིས་ཤིག་གསུངས་ནས་དེ་ལྟར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་མང་པོ་འདུས་པའི་དབུས་སུ་གདན་ཁྲི་བཤམས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་དང༌། གཡས་གཡོན་དུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དང་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྣམས་འཁོད་ནས་རྩོད་པས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་ལུང་དང་རིགས་པའི་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བས་ཕྱིར་རྒོལ་དེ་ཉིད་སྤོབས་པ་ལན་མེད་དུ་མཛད་དོ། །
སླར་ཡང་མུ་སྟེགས་བྱེད་དེས་རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་པར་ཆས་ཏེ་བར་སྣང་ལ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྲིས་ཏེ་ཤར་སྒོ་ཙམ་ཟིན་པ་ན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་ཟད་པར་རླུང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པས་འཚུབ་མ་ཆེན་པོ་ལང་སྟེ་རྩྭ་དང་ཤིང་དང་གྲོང་ཁྱེར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགྱེལ་ལ་མ་འགྱེལ་ལ་ཐུག་པར་ལྡེག །རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ་དང་དེར་ཚོགས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱང་བདས། དཀྱིལ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་མུ་སྟེགས་ཀྱིསྟོན་པ་ཡང་འཐོར་རླུང་གིས་བདས་པའི་བྱེའུ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་མཚམས་ཐམས་ཅད་དུ་འཁྱེར་ཞིང་མུན་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་

viii

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་སྨིན་མཚམས་ནས་འོད་ཕྱུང་སྟེ་རྒྱལ་པོ་དང༌། བཙུན་མོ་ལ་ལམ་བསྟན་ནས་མདུན་དུ་བཀུག་སྟེ་གོས་དང་བྲལ་ཞིང་རྡུལ་གྱི་གཡོགས་པ་ལ་ཆུས་བཀྲུས་ནས་རས་གསར་པ་གཡོགས་མེ་ལ་བསྲོས་ཏེ་བདེ་བར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་རྣམས་བཤིགས་མུ་སྟེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བཙུད་པས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡང་གནས་དེ་ལ་མུ་སྟེགས་ཕམ་པའི་ཡུལ་ཞེས་གྲགས་སོ། །
སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རང་དགའ་བ་དག་གིས་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཚོད་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས། ལྷག་པར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ནི་ཐལ་བས་གཡོགས་པའི་མེ་དོང་དང་མཚུངས་པར་ཤིན་ཏུ་ཉེན་ཆེ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ཕ་རོལ་སུ་ལའང་སྐྱོན་བརྗོད་མི་བྱ་བར་དག་སྣང་སྦྱོང་དགོས་སོ་ཞེས་འདོམས་པ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལ་བློ་སྦྱོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ལྟར་སྣང་དང་ཕྱོགས་རེ་བས་ཚིམ་པར་མི་བྱ་བར་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་སྤྱོད་འཇུག་དང་བསླབ་བཏུས་གཉིས་སུ་བརྗོད་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་འདོམས་པ་དང༌། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལྷག་པའི་ལྷར་བསྟེན་ན་འདི་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོམས་པ་དང༌། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་མཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོམས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་དེ་ལྟར་མཛད་དོ། ། ། །
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༡ ལ་བཏུས་སྒྲིག་བྱས།

ix

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྔོན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་དྲིན་ལས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གླེགས་བམ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་མྱོང་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་མིའི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་རྩ་བརླག་ཏུ་ཕྱིན་ཟིན་པ་དང་། ལྷག་འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་ཉེར་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་རྩ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བརྩོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བཟློག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་རྩ་ཆེའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཚགས་དང་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།
དེང་རབས་ཀྱི་འཕྲུལ་ལས་སྟབས་བདེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྟུན་ནས་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་དང་འཕྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དཔར་བསྐྲུན་དང་ཞུ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་ནོར་ཤོར་ནའང་ཚབས་ཆེ་བའི་སྐྱོན་ཆ་འབྱུང་སྲིད་པས་བསྲེས་ལྷད་དང་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་འཇོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱུ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ལ་མཚོན་ན། པར་གཞི་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་ཕྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ་རྩ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ནུས་ཤིག་སྡུར་བཞིན་ཡོད།

x

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

མ་ཕྱིར་ཡིག་ནོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཅོས་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ལ། མ་ཕྱི་དང་པར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།
རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་ཀློག་སྐབས་ངེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ངོ་སྤྲོད་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དཀྱུས་སུ་རྟགས་[ ]འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་འོག་མཆན་དང་དཀྱུས་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཀྱུས་སུ་རྟགས་ ” འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་སའི་ཡི་གེའམ་ཚིག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་ཨང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དང་ཕྲད་སྦྱོར་སྟངས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མདུན་དུ་རྟགས་ “ འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་རེ་རེ་བཞིན་མཆན་བྲིས་མེད།
མཐའ་མཆན་ཀློག་སྐབས་དེབ་དེ་དཔེ་བསྡུར་བྱས་ཡོད་ཚེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བཟུང་བའི་པར་གཞི་ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང་། པར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྡེ་དགེ་པར་མ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། ཞོལ། སྐུ་འབུམ། བླ་བྲང་པར་མ་རྣམས། སྡེ། བཀྲ། ཞོལ། སྐུ། བླ། སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། མཐའ་མཆན་གྱི་ཁྲོད་དུ་རྟགས་ཅན་ *བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་ནོར་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྒྲུབས་སུ་བསྒྱུར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ * འདིས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཚིག་མཚོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཅན་ -བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ཚེ་བསྒྲུབས་ཆད་པ་དང་། +བསྒྲུབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསྒྲུབས་ལྷག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།
དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་ཕྱི། ༩༨ན༥ན། བསྒབ *བསྒྲུབས སྐུ། ༡༠༣ན༦ན། བླ། ༡༡༠བ༣ན། བསྒྲུབས ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཚེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་ཤོག་གྲངས་༩༨མདུན་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༥པ་ན། བསྒབ་ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་མཚོན་ཞིང་། *བསྒྲུབས ནི་མ་ཕྱིའི་

xi

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཡིག་ནོར་བསྒབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྒྲུབས་སུ་བཅོས་ཡོད་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྐུ་འབུམ་པར་མའི་ལྡེབ་གྲངས་༡༠༣མདུན་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༦པ་ན། བླ་བྲང་པར་མའི་ལྡེབ་གྲངས་༡༡༠རྒྱབ་ངོས། ཡིག་ཕྲེང་༣པ་ན། བསྒྲུབས་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་སོགས་གཟིགས་ཚེ་ཀུན་ཕན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ནས་འདི་གའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་ངོ་སྤྲོད་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྱོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྒྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤུས་ཀ་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།
ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ཟླ་༠༧ཚེས་༡༥ལ།

1

༄༅། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་

བཞུགས་སོ། །

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཤིཀྵ་ས་མུཙྪ་ཡ་ཀཱ་རི་ཀཱ། བོད་སྐད་དུ། བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །
འདི་ལྟར་བདག་དང་གཞན་དག་ཀྱང་། །འཇིགས་དང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་ན། །བདག་དང་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ན། །གང་དེ་བསྲུང་ལ་གཞན་མི་བསྲུང་། །སྡུག་བསྔལ་
མཐར་འབྱིན་འདོད་པ་དང་། །བདེ་བའི་མཐར་ཡང་འགྲོ་འདོད་པས། །དད་པའི་རྩ་བ་
བརྟན་བྱ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་བློ་བརྟན་བྱ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ནི། །རྒྱས་པར་ཐེག་པ་ཆེ་ལས་འབྱུང་། །གང་གིས་ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་བའི། །གནད་
ཀྱི་གནས་རྣམས་འདིར་རིག་བྱ། །བདག་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །དགེ་བ་དུས་གསུམ་སྐྱེས་པ་རྣམས། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བཏང་བ་དང་། །དེ་བསྲུང་དག་པ་སྤེལ་བའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱད་ཕྱིར། །ལུས་ལ་སོགས་པས་བསྲུང་བར་
བྱ། །མ་བསྲུངས་ལོངས་སྤྱོད་གང་ལས་འོང་། །གང་མི་སྤྱོད་པ་ཅི་ཞིག་སྦྱིན། །དེ་བས་སེམས་ཅན་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་གཏོང་ཞིང་། །མདོ་སྡེ་དག་
ལ་རྟག་བལྟ་བས། །ལུས་ལ་སོགས་པ་བསྲུང་བར་བྱ། །དེ་ལ་ལུས་བསྲུང་གང་ཞེ་ན། །གནོད་པར་འགྱུར་བ་སྤང་བ་སྟེ། །དེ་ཀུན་གང་གིས་འཐོབ་ཅེ་ན། །འབྲས་བུ་མེད་

2

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པའི་བྱེད་སྤངས་པས། །དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་དྲན་པས་འགྲུབ། །དྲན་པ་ཤིན་ཏུ་གུས་ལས་འབྱུང་། །གུས་ནི་ཞི་བའི་ཆེ་བ་ཉིད། །ཤེས་པར་གྱུར་ནས་བརྟུན་པས་སྐྱེད། །མཉམ་གཞག་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་དུ། །ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཕྱི་རོལ་

གཡོ་བ་བཟློག་པ་ཡིས། །སེམས་ནི་ཞི་ལས་མི་གཡོ་ཞིང་། །ཀུན་དུ་མི་རྒོད་འཇམ་པ་དང་། །རན་ཅིང་མཉེན་པར་སྨྲ་བ་ཡིས། །སྐལ་ཅན་སྐྱེ་བོ་འདུན་པར་འགྱུར། །གཟུང་བར་འོས་པའང་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །འདི་ནི་གཟུང་འོས་མ་ཡིན་ན། །འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་བའི་མྱུ་གུ་བརྙས། །ཐལ་བས་གཡོགས་པའི་མེ་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་དམྱལ་ལ་སོགས་པར་སྲེག །དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་སྡོམ་པའི་མདོར། །གང་གིས་སེམས་ཅན་མ་དད་
འགྱུར། །དེ་ནི་བསྒྲིམས་ཏེ་རྣམ་སྤང་ཞེས། །དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་བཀའ་སྩལ་

ཏོ། །འདི་ནི་བདག་ལུས་བསྲུང་བ་སྟེ། །སྨན་དང་གོས་ལ་སོགས་བཅས་པས། །བདག་ལ་སྲེད་པས་ལོངས་སྤྱད་ན། །ཉོན་མོངས་བཅས་པའི་ལྟུང་བར་འགྱུར། །ལེགས་སྤྱད་དག་ལ་བརྩམ་པར་བྱ། །ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཚོད་རིག་བྱ། །དེ་ལྟས་བསླབ་པའི་གཞི་འདི་ལས། །དེ་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་བསྲུང་མི་དཀའ། །རང་དོན་རྣམ་སྨིན་སྲེད་སྤངས་
པས། །དགེ་བ་ཀུན་དུ་བསྲུང་བར་འགྱུར། །འགྱོད་པར་ཡང་ནི་མི་བྱ་སྟེ། །བྱས་པར་གྱུར་ཀྱང་བསྒྲག་མི་བྱ། །རྙེད་དང་བཀུར་སྟིས་འཇིགས་བྱ་ཞིང་། །ཁེངས་པ་རྟག་ཏུ་
སྤང་བར་བྱ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དད་བྱ་ཞིང་། །ཆོས་ལ་ཡིད་གཉིས་སྤང་བར་བྱ། །ལུས་ནི་རྣམ་པར་སྦྱང་བྱས་ན། །ཕན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་འགྱུར་བ་སྟེ། །འབྲས་ཆན་ལེགས་པར་ཚོས་པ་དང་། །གཟེགས་མེད་ལུས་ཅན་ཕན་པ་འདྲ། །ཇི་ལྟར་ལོ་ཏོག་བཙས་ཁེབས་ན། །ནད་ཀྱིས་ཞུམ་ཞིང་རྒྱས་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་མྱུ་གུ་

3

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཡང་། །ཉོན་མོངས་ཁེབས་ན་རྒྱས་མི་འགྱུར། །ལུས་ཀྱི་དག་པ་གང་ཞེ་ན། །སྡིག་དང་

ཉོན་མོངས་རྣམ་སྦྱོང་ཡིན། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ཚུལ་དུ། །འབད་པ་
མེད་ན་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །བཟོད་བྱ་ཐོས་པ་བཙལ་བར་བྱ། །དེ་ནས་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ། །མཉམ་པར་གཞག་ལ་བརྩོན་བྱ་ཞིང་། །མི་སྡུག་ལ་སོགས་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཡང་དག་འཚོ་བ་སྦྱངས་པ་ཡིས། །ལོངས་སྤྱོད་དག་པར་ཤེས་པར་བྱ། །སྟོང་པ་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན། །བསྐྱེད་པས་བསོད་ནམས་དག་པར་འགྱུར། །གཟུང་བར་བྱ་བ་རབ་མང་ལ། །འདི་ནི་ཉུང་ན་འདིས་ཅི་བྱ། །ཤིན་ཏུ་ངོམས་པ་སྐྱེད་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་

འདི་ནི་འཕེལ་བར་བྱ། །དེ་ལ་ལུས་འཕེལ་གང་ཞེ་ན། །ལེ་ལོ་མེད་དང་སྟོབས་སྐྱེད་ཡིན། །སྟོང་དང་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན། །སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་འཕེལ་བར་འགྱུར། །བརྩོན་དང་བསམ་པ་བརྟན་པར་ཡང་། །དང་པོ་ནན་ཏན་བྱས་ནས་ནི། །སྙིང་རྗེ་མདུན་དུ་བཞག་ནས་ནི། །དགེ་བ་སྤེལ་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ག་བཞིན། །ཕྱག་འཚལ་ལ་སོགས་གུས་པར་བྱ། །དད་པ་ལ་སོགས་རྟག་ཏུ་བསྒོམ། །བྱམས་དང་སངས་རྒྱས་སོགས་དྲན་བྱ། །དུས་རྣམས་ཀུན་དུ་སེམས་ཅན་དོན། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཟང་ཟིང་མེད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན། །བསོད་
ནམས་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །འགྲུབ་པ་ཡང་དག་སྤོང་རྣམས་ཏེ། །བག་ཡོད་པ་དང་མ་བྲལ་ཞིང་། །དྲན་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་དང་། །ཚུལ་བཞིན་དུ་ནི་སེམས་པའོ། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། མཁན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། ། ། །

4

༄༅། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་འདུལ་བ་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས་

བཏུས་པ་བཞུགས་སོ། །

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཤིཀྵ་ས་མུཙྪ་ཡཿ བོད་སྐད་དུ། བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། བམ་པོ་དང་པོ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

༼ལེའུ་དང་པོ།༽
གང་མ་ཐོས་པས་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་གཡང་སར་ནི། །བསྲེག་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་མཐའ་ཡས་དག །སེམས་མ་ཞི་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡང་ཡང་མྱོང་
གྱུར་པ། །དེ་ནི་མཉན་ཕྱིར་གུས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་བསྟེན། །གང་ཐོས་ནས་ཀྱང་གཡེང་བ་མེད་པའི་བདག་ཅན་གྱིས། །སྡིག་སྤོང་སྔོན་བྱས་མང་པོ་མ་ལུས་ཟད་བྱེད་
ལ། །སྔོན་ཆད་མ་ཐོབ་པ་ཡི་བདེ་བའང་རབ་འཐོབ་ཅིང་། །བདེ་བ་ལས་ནི་ནམ་ཡང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་དང་། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བདེ་མཆོག་མི་ཟད་དང་། །སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་མཉམ་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཐོབ་བྱེད་པ། །ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའི་རིན་ཆེན་ཆོས་དེ་དེང་ཐོབ་ན། །ལེགས་པར་བརྗོད་པ་འདི་ལ་དལ་ཐོབ་གུས་པར་ཉོན། །ཁམས་གསུམ་ཕན་མཛད་གཅིག་པོ་དེ་གསུང་མཉན་བྱའི་ཕྱིར། །ལྷ་དང་

5

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཀླུ་དང་གྲུབ་པ་དྲི་ཟ་གནོད་སྦྱིན་དང་། །མཁའ་ལྡིང་ལྷ་མིན་མི་འམ་ཅི་དབང་འདྲེ་ལ་སོགས། །དགར་བཅས་ཉན་པར་མོས་ཤིང་ཡིད་དད་འདིར་ཤོག་ཤིག །བདེར་གཤེགས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངའ་སྲས་བཅས་དང་། །ཕྱག་འོས་ཀུན་ལའང་གུས་པར་ཕྱག་
འཚལ་ཏེ། །བདེ་གཤེགས་སྲས་ཀྱི་སྡོམ་ལ་འཇུག་པ་རྣམས། །མདོར་བསྡུས་དོན་གྱི་

ངག་གིས་བརྗོད་པར་བྱ། །སྔོན་ཆད་མ་བྱུང་ཅི་ཡང་འདིར་བརྗོད་མེད། །སྡེབ་སྦྱོར་མཁས་པའང་བདག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བདག་མི་འབད། །རང་
གི་ཡིད་ལ་བསྒོམ་ཕྱིར་ངས་འདི་བརྩམས། །དགེ་བ་བསྒོམ་ཕྱིར་བདག་གི་དད་པའི་
ཤུགས། །འདི་དག་གིས་ཀྱང་རེ་ཞིག་འཕེལ་འགྱུར་ལ། །བདག་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་
གཞན་གྱིས་ཀྱང་། །ཇི་སྟེ་འདི་དག་མཐོང་ན་དོན་ཡོད་འགྱུར། །དལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་
རྙེད་པར་དཀའ་བ་དང་། །སྐྱེས་བུའི་དོན་བསྒྲུབ་འདི་ནི་རྙེད་གྱུར་པས། །གལ་ཏེ་འདི་
ལ་ཕན་པ་མ་བསམས་ན། །ཕྱིས་འདི་ཡང་དག་འབྱོར་པར་ག་ལ་འགྱུར། །
ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོར་འཕགས་པ་རྒྱལ་བའི་དྲོད་ཀྱི་

སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ལས་ལྡོག་པ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། མིར་འགྱུར་བ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། དལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཉན་པ་ཡང་རྙེད་པར་
དཀའ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དང་འགྲོགས་པ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། ཡང་དག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱང་རྙེད་པར་དཀའ། ཡང་དག་པའི་ཚུལ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། ཡང་དག་པར་འཚོ་བ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། མིའི་

6

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འཇིག་རྟེན་ན་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ་ན་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ཕྲད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་གང་ལ་གང་ཚེ་བདག་དང་གཞན་དག་ཀྱང་། །འཇིགས་དང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ། །དེ་ཚེ་དེ་སྲུང་གཞན་མི་གང་། །བདག་དང་བྱེ་བྲག་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སོ་སོར་སྤྱོད་པ་སྐྱེས་ནས་དེས་བདག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
ཁམས་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐར་འབྱིན་འདོད་པ་དང་། བདེ་བའི་མཐར་ཡང་འགྲོ་
འདོད་པས། །དད་པའི་རྩ་བ་བརྟན་བྱས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་བློ་བརྟན་བྱ། །
འདི་ལྟར་དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལའི་གཟུངས་ལས། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ལ་དད་གྱུར་ཅིང་། །སངས་རྒྱས་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དད་བྱེད་པས། །བྱང་ཆུབ་བླ་ན་མེད་
ལ་དད་གྱུར་ནས། །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སྐྱེའོ། །དད་པ་སྔོན་འགྲོ་མ་ལྟར་
བསྐྱེད་པ་སྟེ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྲུང་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད། །དོགས་པ་སེལ་ཞིང་ཆུ་བོ་རྣམས་ལས་སྒྲོལ། །དད་པ་བདེ་ལེགས་གྲོང་ཁྱེར་མཚོན་བྱེད་ཅིང་། །དད་པ་རྙོག་པ་མེད་ཅིང་སེམས་དང་བྱེད། །ང་རྒྱལ་སྤོང་ཞིང་གུས་པའི་རྩ་བ་ཡིན། །དད་པ་གཏེར་དང་ནོར་དང་རྐང་པའི་མཆོག །ལག་པ་བཞིན་དུ་དགེ་སྡུད་རྩ་བ་ཡིན། །དད་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ལ་དགའ་བར་བྱེད། །དད་པ་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ལ་རབ་དགའ་སྐྱེད། །དད་པ་ཡོན་ཏན་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་བྱེད། །སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་སྟོན་ཅིང་ཐོབ་བྱེད་ཡིན། །དབང་པོ་རྣོ་ཞིང་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད། །དད་པའི་སྟོབས་ལ་གཞན་
གྱིས་མི་བརྫི་ཞིང་། །ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སེལ་བའི་གཞི་རྟེན་ཡིན། །དད་པ་རང་བྱུང་

7

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་ཚོལ། །དད་པ་ཆགས་པའི་སྒོ་ལ་ཆགས་པ་མེད། །མི་དལ་སྤོང་ཞིང་དལ་བ་མཆོག་ཅིག་ཡིན། །དད་པ་བདུད་ཀྱི་ལམ་ལས་འདའ་བྱེད་ཅིང་། །ཐར་
པའི་ལམ་མཆོག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ས་བོན་མ་རུལ་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་

རྒྱུ། །དད་པ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ནི་རྣམ་པར་སྐྱེད། །ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་བྱེད། །དད་པ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་བྱེད་ཡིན། །གང་དག་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་དད་གུས་བཅས། །དེ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པ་ཡོངས་མི་འདོར། །གང་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་

བསླབ་པ་མི་འདོར་བ། །ཡོན་ཏན་ལྡན་དེ་ཡོན་ཏན་ལྡན་པས་བསྟོད། །གང་དག་རྟག་ཏུ་ཆོས་ལ་དད་གུས་བཅས། །དེ་དག་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཉན་ངོམས་པ་མེད། །གང་དག་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཉན་མི་ངོམས་པ། །དེ་དག་ཆོས་ལ་མོས་པ་བསམ་མི་ཁྱབ། །གང་དག་རྟག་ཏུ་དགེ་འདུན་དད་གུས་བཅས། །དེ་དག་མི་ལྡོག་དགེ་འདུན་དད་པ་ཡིན། །གང་དག་མི་ལྡོག་དགེ་འདུན་རབ་དད་པ། །དེ་དག་དད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ལྡོག་
འགྱུར། །གང་དག་དད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ལྡོག་པ། །དེ་དག་དབང་པོ་རྣོ་ཞིང་རབ་ཏུ་
གསལ། །གང་དག་དབང་པོ་རྣོ་ཞིང་རབ་གསལ་བ། །དེ་དག་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་རྣམ་པར་སྤངས། །གང་དག་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་རྣམ་སྤངས་པ། །དེ་དག་ཆོས་ལྡན་གྲོགས་
ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་། །གང་དག་ཆོས་ལྡན་གྲོགས་ཀྱིས་ཡོངས་བཟུང་བ། །དེ་དག་
དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་སོགས་པར་བྱེད། །གང་དག་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་སོགས་བྱེད་པ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་རྒྱུ་སྟོབས་ལྡན། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྒྱུ་སྟོབས་གང་ལྡན་པ། །དེ་དག་མོས་པའི་ཁྱད་པར་རྒྱ་ཆེན་འགྱུར། །གང་དག་མོས་པའི་ཁྱད་པར་རྒྱ་ཆེ་བ། །དེ་དག་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱིས་རྟག་བྱིན་བརླབས། །གང་དག་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱིས་བྱིན་

8

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བརླབས་པ། །དེ་དག་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་སེམས་ཀྱང་སྐྱེ། །གང་དག་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་སེམས་སྐྱེ་བ། །དེ་དག་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་བརྩོན། །དྲང་སྲོང་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་གང་བརྩོན་པ། །དེ་དག་རིགས་མཐོ་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྐྱེ། །གང་དག་རིགས་མཐོ་སངས་རྒྱས་རིགས་སྐྱེས་པ། །དེ་དག་མཉམ་ཞིང་སྦྱོར་དང་མི་སྦྱོར་སྤངས། །མཉམ་ཞིང་སྦྱོར་དང་མི་སྦྱོར་གང་སྤངས་པ། །དེ་དག་དད་དང་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག །གང་དག་དད་དང་བསམ་པ་རྣམ་དག་པ། །དེ་དག་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དམ་པ་མཆོག །གང་དག་ལྷག་བསམ་དམ་པ་མཆོག་ལྡན་པ། །དེ་དག་རྟག་ཏུ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་

པ་སྤྱོད། །གང་དག་རྟག་ཏུ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་སྤྱོད་པ། །དེ་དག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་
ཞུགས། །གང་དག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདིར་ཞུགས་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྒྲུབ་པས་མཆོད། །གང་དག་སྒྲུབ་པས་སངས་རྒྱས་མཆོད་བྱེད་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་མི་ཕྱེད་འགྱུར། །གང་དག་སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་མི་ཕྱེད་པ། །དེ་དག་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་བསམ་ཡས་མཐོང་། །གང་དག་སངས་རྒྱས་བསམ་ཡས་རྟག་མཐོང་བ། །དེ་ལ་ནམ་ཡང་སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་མིན། །གང་ལ་ནམ་ཡང་སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་མིན། །དེ་དག་བར་སྐབས་ཆོས་ལས་ཉམས་མི་འགྱུར། །
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་། དད་པའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་
ཆེན་པོ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་དེར་གསུངས་ཏེ། དེ་རྫོགས་ནས་ཡང་མདོར་བསྡུས་ཏེ་
གསུངས་པ།

འདི་འདྲ་ཆོས་ནི་གང་དག་དད་གྱུར་པ། །སེམས་ཅན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ན་དཀོན། །གང་དག་དགེ་བསགས་བསོད་ནམས་བྱས་གྱུར་པ། །དེ་དག་རྒྱུ་ཡི་སྟོབས་

9

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།
ཀྱིས་འདི་ལ་དང་། །གང་གཱ་ཞིང་བཅུའི་རྡུལ་སྙེད་སེམས་ཅན་ལ། །བདེ་བ་ཀུན་གྱིས་

བསྐལ་པར་བསྙེན་བཀུར་ཡང་། །ཆོས་འདིར་དད་པའི་བསོད་ནམས་ཅི་འདྲ་བ། །བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་དེ་ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་གིས་འདྲེན་པ་ངེས་འབྱུང་བ། །དད་པ་ཐེག་པའི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །དེའི་ཕྱིར་བློ་དང་ལྡན་པའི་མིས། །དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་
བསྟེན། །མ་དད་པ་ཡི་མི་དག་ལ། །དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་མི་སྐྱེ་སྟེ། །ས་བོན་མེ་ཡིས་ཚིག་པ་ལས། །མྱུ་གུ་སྔོན་པོ་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་བས་ནི་འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཀུན་དགའ་བོ་དད་པ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་སྐད་དུ། སེང་གེས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དད་པས་མི་ཁོམ་སྤང་བར་འགྱུར། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དད་པའི་རྩ་བ་བརྟན་པར་བྱས་ལ། བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་སྡུད་པའི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་པར་བྱའོ། །ཇི་
སྐད་དུ་སེང་གེས་ཞུས་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རྒྱལ་བུ་སེང་གེས་ཞུས་པ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བསྡུ་བ་ནི། །ཆོས་གང་གིས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །གང་དང་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེར། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་དགའ་བ་འཐོབ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐར་བྱའི་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་
སེམས་བཏུད་པ། །དེས་ནི་ཆོས་རྣམས་བསྡུ་བ་འཐོབ། །དེས་ནི་དགའ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །
དེ་སྐད་དུ། འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བུ་བྱང་

10

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ། །འགྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་ཞིང་ལྟ་བུའོ། །འཇིག་
རྟེན་ཐམས་ཅད་རྟེན་པས་ས་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྲུང་བས་ཕ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་གཅོད་པས་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུ་ལྟ་བུའོ། །དོན་ཐམས་ཅད་
ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་བུམ་པ་བཟང་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ཕམ་པར་བྱ་བ་ལ་མདུང་ཐུང་ལྟ་བུའོ། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འགེབས་པས་གོ་ཆ་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་མགོ་ལྷུང་བར་བྱེད་པས་རལ་གྲི་ལྟ་

བུའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ཤིང་གཅོད་པས་སྟ་རེ་ལྟ་བུའོ། །འཚེ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱོབ་པས་མཚོན་ཆ་ལྟ་བུའོ། །འཁོར་བའི་ཆུའི་ནང་ན་གནས་པ་སྟེང་དུ་འབྱིན་པས་མཆིལ་
པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲིབ་པ་དང་ཁེབས་པའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཐོར་བས་རླུང་གི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དང་སྨོན་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་མདོར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །
ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེ་
བྲག་ཚད་མེད་པ་གཞན་དང་ཡང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་སྟེ། འདི་ཚིག་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། མདོ་སྡེ་དུ་མ་མཐོང་བ་ལས་ཏེ། རེ་ཞིག་འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་

11

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པ་ལས། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་རི་རབ་དང་མཉམ་པ་དྲན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

སྐྱེ་ཞིང་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་སྐྱེའོ་ཞེས་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་
དང་། དཀོན་མཆོག་ཟ་མ་ཏོག་གི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཀ་ལ་པིངྐའི་ཕྲུ་གུ་སྒོ་ངའི་སྦུབས་ཀྱི་ནང་ན་འདུག་པ་སྒོ་ང་མ་བརྟོལ་ཞིང་སྦུབས་ནས་མ་
བྱུང་ཡང་ཀ་ལ་པིང་ཀའི་སྒྲ་ཉིད་དུ་འབྱིན་ཏོ། །
འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་རིག་པའི་སྒོ་ངའི་སྦུབས་
ཀྱི་ནང་ན་འདུག་པ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་མ་བརྟོལ་ཞིང་ཁམས་གསུམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྨོན་པ་མེད་པའི་
སྒྲ་འབྱིན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བའི་བློ་གྲོས་ལ་སས་བར་མཐོངས་ཕྱེ་ནས་དེ་འཆི་བའི་དུས་བྱས་པ་དང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོར་ལྟུང་སྟེ། དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མ་དད་ཅིང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཕྱུགས་ཀྱི་ཤིང་
རྟ་ལྟ་བུས་འགྲོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ལྔའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་སྙེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

འདའ་བར་འདོད་ནས། དེས་ཕྱུགས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ལ་ཞོན་ཏེ་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས། དེ་ཡུན་རིང་པོས་ལམ་རིང་པོར་དཔག་ཚད་བརྒྱར་ཕྱིན་པ་ལས། དེ་དེར་རླུང་གི་དཀྱིལ་

འཁོར་ཆེན་པོས་བཟློག་ནས་དཔག་ཚད་ཁྲིར་དེད་དེ་ཕྱིར་ཕུལ་ན་སྐྱེས་བུ་དེས་

12

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
ཕྱུགས་ཀྱི་ཤིང་རྟས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་འདའ་བའམ་བསྐལ་པ་ལས་བརྗོད་
དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བསྐལ་པར་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་
ཀྱང་འདའ་བར་ནུས་སམ་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དེ་བཞིན་དུ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མི་འཛིན་མི་ཀློག་པར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་ལ་
བརྟེན་ཅིང་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྟེན་པར་བྱེད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཀློག་ཅིང་ཁ་
ཏོན་བྱེད་དཔྱོད་ཅིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་ལ། གཞན་དག་ཀྱང་ཀློག་ཏུ་འཇུག་པ་ནས། ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པའི་བར་དུ་བྱེད་པ་ནི། དེ་ནི་དེས་ཤེས་རབ་རྟུལ་པོར་འགྱུར་ཏེ། བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ནས་སླར་དྲངས་ནས་ཕྱིར་ལྡོག་གོ །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་འདིའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་
དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྟུལ་པོར་འགྱུར་ཞིང་ཉམས་པར་བྱེད་དེ་འདི་ནི་ཕྱུགས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ལྟ་བུས་འགྲོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་དེ་དག་གི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི། མོས་པས་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་སྣང་ན། མོས་པ་རབ་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྨོས། དེ་ནི་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་ལོག་པར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
འདས་པར་བརྗོད་ཅིང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་རིག་པ་གྲངས་མེད་པས་རྣམ་པར་རོལ་པ། ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་དགའ་ཞིང་མོས་པས་ཟང་ཟིང་མེད་པ་ཕྱི་མའི་མཐའི་བསྐལ་པའི་མུར་ཐུག་པར་རྣམ་

13

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པར་མི་རྟོག་ཅིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དགའ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྣང་བ་ཐོབ་པ་བསྐལ་
པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པའི་
བསྒོམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ནན་ཏན་ཚར་ཕྱིན་པ།

བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་གྲུབ་པའི་སྔོན་གྱི་སྦྱོར་བ་
བརྒྱ་སྟོང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བརྗོད་དོ། །ཅི་སྟེ་འདི་དྲང་བའི་དོན་ཡིན་ན། ཅིའི་
ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཞན་ས་འདི་ལ་མི་འདོད། འདིར་འདོད་པ་ཙམ་
གྱིས་དྲང་བའི་དོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་རྟགས་ཀྱང་མི་རྙེད་དོ། །མོས་པས་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་། མོས་པས་སྤྱོད་པ་འབྲིང་དང་ཆུང་ངུའི་
རྣམ་པ་ཡང་ཅི་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་སོ། །
ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས། ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སུའི་ལགས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་གིས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་མ་འཁྲུགས་པའོ། །གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སུའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་མ་འཁྲུགས་བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་གི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའོ། །གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སུའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་སེམས་སྐྱེ་བའོ། །གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་བ་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ནམ་བདག་བདེ་བ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་རྣམས་སྙིང་རྗེ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འདི་

14

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་གང་ལ་རྣལ་འབྱོར་མེད་པ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདིར་
ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཞན་སྨད་པར་རིག་པར་བྱའི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་
གཞན་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ་ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་

འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིགས་ལ་གནས་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བསྐུལ་ཞིང་སྐྱོ་བར་
བྱས། ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་སྟེ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་མོས་པའི་རྒྱུ་དང་པོའ། །ོརྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་ཐོས་
ནས། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་རྒྱུ་གཉིས་པའོ། །
སེམས་ཅན་མགོན་མེད་པ་དང་སྐྱབས་མེད་པ་དང་དཔུང་གཉེན་མེད་པ་རྣམས་མཐོང་ནས་སྙིང་རྗེའི་སེམས་ཉེ་བར་གཞག་སྟེ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་རྒྱུ་གསུམ་པའོ། །
དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་མཐོང་ནས་དགའ་བ་བསྐྱེད་དེ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་རྒྱུ་བཞི་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྨོན་པའི་སེམས་དང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཆས་པའི་སེམས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་སེམས་ཅན་

15

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གང་དག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྨོན་པ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་དཀོན་ནོ། །དེ་བས་ཀྱང་གང་དག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཆས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྨོན་པའི་སེམས་ནི་ངས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་བྱའོ་ཞེས་སེམས་སྨོན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་མདོ་ལས། གཡོ་བྱས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་
གསུངས་ན་དགེ་བ་སྣ་འགའ་བྱས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ་བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱངས་བྱིན་

ཞེས་བྱ་བ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐར་མའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བ་ལང་རྫིར་གྱུར་པས་བ་ཀུ་ལའི་མེ་ཏོག་ཕུལ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀློག་གི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲགས་པ་ཐག་པར་གྱུར་པས་རས་ཀྱི་ཁ་ཚར་ཕུལ་ཏེ། དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །
དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་མཐའ་ཡས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་འཕྲོ་ཅན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྤྲང་པོར་གྱུར་པས་རྩའི་སྒྲོན་མ་ཕུལ་ཏེ་དང་
པོ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་གནོན་བརྟེན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐུབ་དཀའ་ཤིང་ཐུན་དུ་གྱུར་པས་སོ་ཤིང་ཕུལ་ཏེ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྲགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་མཚན་སྨན་པའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པས་སྐྱུ་རུ་ར་ཅིག་ཕུལ་ནས་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་

16

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ཀྱང་འཁོར་བའི་བདེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡང་བརྙས་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་
འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་ཀྱང་། གསེར་གྱི་རྒྱན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་
གྱིས་གནོན་ཅིང་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཟློག་གོ །
རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནན་ཏན་དང་བྲལ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་

གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཅིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་
མི་འདོར་ལ་འཁོར་བའི་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཟློག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་དང་མི་ལྡན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཕན་པར་
འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་
པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟར་ཁྱོད་ནི་བྱ་བ་མང་བྱེད་པ་མང་སྟེ། ཉིན་མཚན་དུ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཡང་

བསླབ་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བར་ལ་བསླབ་པར་མི་ནུས་ཏེ། དེ་
བས་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་པ་དང་དད་པ་དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་སྨོན་པ། འགྲོ་ཡང་རུང་འགྲེང་ཡང་རུང་འདུག་ཀྱང་རུང་ཉལ་ཡང་རུང་སད་ཀྱང་རུང་ཟ་ཡང་རུང་འཐུང་ཡང་རུང་རྟག་པར་རྒྱུན་དུ་དྲན་པར་
གྱིས་ལ་ཡིད་ལ་ཟུང་སྟེ་སྒོམས་ཤིག །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་།

17

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་བདག་གི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ཤིང་གཞལ་ཏེ་རྩིས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་གྱིས་ཤིག །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་མཆོག་ནས།
ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། མཚུངས་པའི་བར་གྱིས་རྗེས་
སུ་ཡི་རང་བར་གྱིས་ཤིག །རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པ་བྱ་བར་ཕུལ་ཅིག །ཕུལ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་གྱིས་ཤིག །
དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བར་ཉིན་
གཅིག་བཞིན་དུ་དུས་གསུམ་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྔོས་ཤིག །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་དེ་ལྟར་ཞུགས་ན་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱང་བྱེད་ལ་རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་ཡང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ལས་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་

གསུངས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པས། ལན་དུ་མར་ལྷའི་ནང་དུ་སྐྱེས་ལན་
དུ་མར་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེས་ཏེ། ལྷ་དང་མིར་སྐྱེས་པ་ན་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དབང་པོ་བྱེད་པར་གྱུར་ཀྱང་། ད་དུང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ལས་ལ་བྲི་བའམ། གང་བར་མི་མངོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་འོན་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་

18

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
ཀྱི་སེམས་གཅིག་གིས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྒྲལ་བར་དམིགས་པ་དང་།སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགྲོལ་བར་དམིགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དབུགས་དབྱུང་བར་དམིགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་བཟླ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་རྩ་བ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སོགས་པར་འགྱུར་ན། གང་དེ་ལྟར་མང་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་མཐོང་བ་ལས་སྐྱེས་པར་དེ་ལས་
སྔོན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་རེ་ཞིག་སྨོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཅ་སར་མ་ཆུད་པ་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་དབང་དུ་བྱ་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་རྒྱུ་ལས་རྩ་བའི་
ལྟུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ནི་ས་དང་པོ་ལ། བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ལ་ཡོ་བྱད་མང་པོ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྦྱིན་ནོ་སྙམ་པ་མ་གཏོགས་པར་སུ་ལས་ཀྱང་བཀུར་སྟི་ཅི་ཡང་མི་འདོད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཞིན་
དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་མི་གཡོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ལེགས་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་ངེས་ཤིང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཤིན་དུ་གཞོལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡང་དེ་ལ་མེད་ན་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ། འཕགས་པ་དྲག་ཤུལ་ཅན་
གྱིས་ཞུས་པར། སེར་སྣས་ཡོངས་སུ་དཀྲིས་པ་ལ་ཡང་བསླབ་པའི་གནས་བཅས་པ་

19

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དང་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བས་བདག་ལ་ཆགས་པའང་མེད་ན། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མགོ་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པ་ཡང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྡེ་དག་ཏུ་སར་མ་ཆུད་པ་ལ་བསླབ་པ་བཅས་པར་སྣང་ངོ་། །གང་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱིར་བསྟན་པ་དེར་ཡང་གོམས་པར་བྱར་མི་རུང་
བའམ། དགག་པའི་ངག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པས་བསླབ་པར་མི་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་མེད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་བསླབ་པ་གཅིག་སྒྲུབ་པ་ན་བསླབ་པ་གཞན་བསྲུང་མ་ནུས་ཀྱང་ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། སྦྱིན་པའི་དུས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟུལ་བ་བཏང་སྙོམས་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
འདི་ལ་ལྷོད་པར་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། ལྷག་མ་གཞན་ལ་མི་སྒྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི།

ཅི་ནུས་ཅི་འོས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བོ་ཞེས་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྡོམ་པ་འདི་ནི་བུད་མེད་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུ་སེམས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མོས་པ་ལའང་འགྲུབ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། ཤཱ་རིའི་
བུ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བདེན་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཤཱ་རིའི་བུ་འདི་ལ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་བླ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། དགེ་བའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་བཙལ་བའི་དོན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ཏེ་གནས་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལས་བརྩམས་ཏེ་ལུང་ནོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སྡོམ་པ་བཟུང་བ་ཡང་བྱང་

20

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པའི་གནས་ལ་གོམས་པ་ལྷུར་བྱེད་པ་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དེ་བསླབ་པ་ལས་འདས་ན་རབ་ཏུ་ངོ་མཚར་བར་འགྱུར་ཞེས་བླ་མ་ལ་བསླུས་པར་དོགས་པའི་འཇིགས་པ་སྐྱེ་བའམ་དེ་ལ་ནན་ཏན་བྱ་མི་དགོས་པར་དགའ་བ་དང་གུས་པས་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱན་སྔར་བསླབ་པ་འདིའི་ནང་ནས། བསླབ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་སྡོམ་པའི་སྤྱིའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མེད་ན་ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མངོན་དུ་བསྒོམས་ནས། སྡོམ་པ་དང་བདག་གི་སྟོབས་དང་ཡང་སྦྱར་ནས་བླང་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་དང་ལྷར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་
ཕྱིར་དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པའི་མདོ་ལས། ཆུང་ཟད་ཅིག་བསམས་ནས་མི་སྦྱིན་པ་ནི་ཡི་དགས་སུ་སྐྱེ་ལ། དམ་བཅས་ནས་མི་སྦྱིན་པ་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་འགྲོའ་ཞེས་གསུངས་ན། འགོྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་བླ་ན་མེད་པའི་དོན་དམ་བཅས་ནས་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་བས་ན་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདེན་པ་ལྷུར་བྱེད་པར་འགྱུར་
བར་བྱ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བུ་བདེན་པ་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ནི་ཆོས་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལ་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སེམས་དེ་སྲོག་

21

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་ཞིང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་ལོག་པར་མི་བྱེད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བདེན་པའོ། །གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སེམས་དེ་ཕྱིས་ཡོངས་སུ་གཏོང་
ཞིང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལའང་ལོག་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའམ་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་ཆེན་པོས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་སང་
ཟན་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་མགྲོན་དུ་བོས་ནས་ཡལ་བར་དོར་ཏེ། བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་མི་སྦྱར་ནས་དེས་སྐྱེ་བའི་ཚོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསླུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་མ་ཐོབ་པས་འཕྱ་ཞིང་སླར་འདོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་རྒལ་བ་བསྒྲལ་བ་དང་། མ་གྲོལ་བ་དགྲོལ་བ་དང་དབུགས་མ་ཕྱིན་པ་དབུགས་དབྱུང་བ་དང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པ་ཡོངས་
སུ་མྱ་ངན་ལས་བཟླ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབུགས་ཕྱུང་ལ། མང་དུ་ཐོས་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་
བརྩོན་པར་མི་བྱེད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་སླུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་སྔོན་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ན་འཕྱ་ཞིང་གཞོགས་འཕྱས་བྱེད་ལ་རྣམ་པར་
སྨོད་དེ། གང་དག་མཆོད་སྦྱིན་བྱ་བར་དམ་བཅས་པ་ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་པར་བྱེད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་བདག་པོ་དེ་དག་ནི་དཀོན་ནོ། །བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དེ་ལྟ་བས་ན་

22

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཚིག་གང་གིས་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་སླུ་བར་འགྱུར་བའི་ཚིག་དེ་ལྟ་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ། །
བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་གཞན་ཡང་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ཆོས་ཀྱི་དོན་བྱ་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་བོས་
ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དོན་འདི་ཡོངས་སུ་ཐོབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཚིག་སྨྲས་པར་གྱུར་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་ལ་ལུས་ནི་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་བྱའི་སེམས་ཅན་སླུ་བར་ནི་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་རང་གི་མཐུ་དང་སྦྱར་ཏེ་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཅིག་ཙམ་ཡང་ཡང་དག་པར་བླངས་ལ་བསྲུང་བར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་སའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། དགེ་བའི་ལམ་བཅུ་པོ་འདི་དག་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་གྱི་གང་གིས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ཐ་ན་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་ཙམ་ཡང་མི་སྲུང་ལ། འོན་ཀྱང་ཚིག་འདི་སྐད་དུ་ང་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་སྟེ་ང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཚོལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ན། གང་ཟག་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཚུལ་འཆོས་པ་བརྫུན་ཆེན་པོ་སྨྲ་བ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

སྤྱན་སྔར་འཇིག་རྟེན་ལ་སླུ་བར་བྱེད་པ་ཆད་པར་སྨྲ་བ་སྟེ། དེ་རྨོངས་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་ཅིང་ལོག་པར་ལྟུང་བར་འགྲོའ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དུས་ཇི་སྲིད་དུ་ནུས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡང་དགེ་བ་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་གནས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་སྨན་གྱི་བླ་བཻ་ཌཱུརྱ་འོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཆེན་
པོ་གང་དེ་ལྟ་བུ་ཐོས་ནས་ཀྱང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དཀའ་བ་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། སྐྱེ་བོ་མ་ལུས་པ་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྐྱབ་པར་ཁུར་ཁྱེར་

23

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བར་སྤྲོ་བ་དེས་ནི་ཕྱག་བྱ་བ་དང་མཆོད་པ་དང་། སྡིག་པ་བཤགས་པ་དང་། བསོད་
ནམས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་བསྐུལ་བ་དང་། གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་བྱས་ལ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་གསོལ་བ་གདབ་སྟེ། དེའི་ཚིག་གི་རྗེས་སུ་བརྗོད་པའམ། ཡང་ན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པས། སློབ་དཔོན་
དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ཞེས་སྨོས་ལ།
ཇི་ལྟར་འཇམ་དཔལ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པའི་མདོ་
ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྔོན་གྱི་ཚེའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་
པ་ལས་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེས་འདི་སྐད་ཅེས། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཡི། །སྔོན་གྱི་ཐ་མ་

ཇི་སྲིད་པ། །དེ་སྲིད་སེམས་ཅན་ཕན་དོན་དུ། །སྤྱོད་པ་དཔག་ཡས་སྤྱད་པར་
བགྱི། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་སྤྱན་སྔ་འདིར། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་མགྲོན་གཉེར་ནས། །དེ་དག་དབུལ་ཞིང་ཕོངས་ལས་དགྲོལ། །དེ་རིང་ཕན་ཆད་གལ་ཏེ་ཡང་། །བདག་གིས་འདོད་ཆགས་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །ཕྱོགས་བཅུ་དག་ན་གང་བཞུགས་པའི། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བསླུས་པར་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་ནམ་ཞིག་ཐོབ་བར་དུ། །ཐ་བའི་སེམས་དང་གནོད་སེམས་དང་། །ཕྲག་དོག་དང་ནི་སེར་སྣ་ཡང་། །དེ་རིང་ཕན་ཆད་མི་བྱའོ། །ཚངས་པའི་སྤྱོད་པ་བདག་གིས་སྤྱད། །སྡིག་པའི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་གཏང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་སྡོམ་དང་
ངེས་པ་ལ། །སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བསླབ་པར་བྱ། །བདག་འདིར་བྱང་ཆུབ་རིངས་ཚུལ་དུ། །འཚང་རྒྱར་མོས་ཤིང་སྤྲོ་བ་མེད། །ཕྱི་མཐར་ཐུག་གི་བར་དུ་ཡང་། །སེམས་ཅན་

24

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གཅིག་ཕྱིར་སྤྱད་པར་བགྱི། །ཚད་མེད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི། །སངས་རྒྱས་ཞིང་
ནི་སྦྱང་བར་བགྱི། །ཕྱོགས་རྣམས་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་དུ། །བདག་གི་མིང་ནི་གྲགས་
པར་བགྱི། །ལུས་དང་ངག་གི་ལས་རྣམས་ཀྱང་། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་བདག་གིས་
སྦྱང་། །ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་སྦྱང་བར་བགྱི། །མི་དགེའི་ལས་ནི་སྤྱད་མི་བགྱི། །ཞེས་
བརྗོད་དོ། །འདི་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྡོམ་པ་བཟུང་བ་ལས་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་ལྟུང་བ་འབྱུང་བའི་དོགས་པར་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། མདོ་འདི་ཉིད་ལས་མི་འཁྲུགས་པའི་སྨོན་ལམ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལས་འདི་སྐད་དུ། ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་འཁྲུགས་པ་དེ་སྔོན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ན་ཚིག་འདི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་བདག་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་ན་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་འཁྲུགས་པའི་རྗེས་སུ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་ལྟར་བསླབས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རབ་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་། གདོན་མི་ཟ་བར་ཁྱིམ་གྱི་གནས་ནས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
ཤཱ་རིའི་བུ་འདི་ལྟར་ཁྱིམ་གྱི་གནས་ནས་མངོན་པར་འབྱུང་བ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྙེད་པའི་མཆོག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཆུང་མ་དང་བུ་དང་བུ་མོ་
ལ་དེ་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་ཉེས་པ་འདིར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ནི་འདི་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་དེས་ན་རེ་ཞིག་གཞག་གོ །དེ་ལྟར་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཟུང་བ་ལ་ལྟུང་བའི་མཚན་ཉིད་གང་གིས་

25

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བརྗོད་པའི་དངོས་པོ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བརྟགས་ཏེ་སྤོང་བ་དང་། ལྟུང་བའི་གཟུགས་
བརྙན་དང་ལྟུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་རྨོངས་པར་མི་འགྱུར་བར་ལྟུང་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ད་

ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱ་བ་དང་།ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཡོ་
མེད་པར་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་བརྩོན་པས་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པ་དང་། དེའི་རྐྱེན་ཚོགས་པ་མི་ཚོལ་བ་དང་། དེའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་གཉེན་པོ་ལ་མི་འབད་པ་དང་།སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆུང་ངུས་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་མི་སྐྱེད་པ་དང་། དོན་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོན་ཆུང་ངུ་
ཉམས་པར་མི་བྱེད་པས། སྐད་ཅིག་གཅིག་ཙམ་ཡང་ཡལ་བར་བོར་ན་ལྟུང་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་རང་གི་ནུས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ལྟུང་བ་མེད་དེ། དོན་དམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་བསླབ་པ་བཅས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་གཟུང་བ་ཁོ་
ནའོ། །རང་གི་ནུས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ན་ལྟུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བསམ་མི་དགོས་པར་སྤྱིར་སྡིག་པ་བཤགས་པའི་ནང་དུ་འདུས་
པས་དེ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་མདོར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པའི་ཁོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་ནི་བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཐའ་ཡས་པར་བཤད་དུ་ཡོད་དོ། །ཡང་མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྟུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཅི་ནུས་པར་རིགས་པ་དང་མ་རིགས་པ་མ་བརྟགས་པར་རྩོམ་པའམ་རྟོག་པའམ་བཏང་

26

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སྙོམས་སུ་འཇོག་པ་ནི་ལྟུང་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །བརྟགས་ཏེ་གར་འོས་པ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་ན། ཐ་ན་གདོལ་པའི་བྲན་གྱིས་དཔྱས་ན་ཡང་ལྟུང་བ་དང་བཅས་པ་

ཡིན་ནོ། །འདི་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་ཏེ། བྱམས་པ་རྒྱུ་བཞིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

གསུངས་པའི་སྤོབས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། བྱམས་པ་འདི་ལ་སྤོབས་པ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་དོན་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་འབྲི་བར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཕན་ཡོན་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ་འཁོར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ཕན་ཡོན་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་འདི་བཞིས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་བྱམས་པ་གང་ལ་ལ་རྒྱུ་འདི་བཞིས་སྤོབས་སམ། སྤོབས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དད་པ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་
སུ་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྟོན་པར་འདུ་ཤེས་བྱས་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱམས་པ་གང་ཅུང་ཟད་ལེགས་པར་སྨྲས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་སུ་སྤོབས་པ་འདི་དག་ལ་

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤོང་བ་དང་གང་ཟག་དེ་ལ་ཞེ་སྡང་བའི་
ཕྱིར། དེ་དག་ལ་རི་མོ་མི་བྱེད་ན། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཤད་པའི་སྤོབས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་སྤངས་པས་ཆོས་ཀྱིས་ཕོངས་པར་འགྱུར་བ་
དང་མཐུན་པའི་ལས་ཀྱིས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་

27

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གང་ཞིག་གོམས་པའི་དོན་དུ་འདི་ཤེས་པར་འདོད་པ་དེས་བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་འདི་ལ་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ཙམ་བསླབ་པའི་ཕྱིར་བརྩོན་པར་བྱས་ཏེ། བསླབ་པ་ལ་བརྩོན་
པ་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
རབ་ཏུ་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་གང་
གིས། གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས། སངས་རྒྱས་རེ་རེ་ལ་
ཡང་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་
རྒྱལ་པོས་རབ་ཏུ་བཀང་སྟེ་དབུལ་བ་ཕུལ་ལ་དེ་ལྟར་འབུལ་བས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་བསྐལ་པར་དབུལ་བ་ཕུལ་བ་བས། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
གཞན་གང་གིས་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་འདི་ཐོས་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སོང་སྟེ་འདི་ལྟར་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོག་ཅིང་། འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ་
ཞེས་སློབ་པར་འདོད་ན། དེས་མ་བསླབས་སུ་ཟིན་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་བསྐྱེད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཕན་ཡོན་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཅི་ནས་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་
བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས་འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་སྙེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལས།
སེམས་ཅན་རེ་རེ་ནས་འཛམ་བུའི་གླིང་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚིག་འདི་སྐད་ཅེས། བདག་ཅག་གིས་གང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལེན་པ་
དང་། འཛིན་པ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཤ་ལས་ཉི་མ་རེ་རེ་

28

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཞིང་ཡང་སྲང་ལྔ་ལྔ་སེན་མོས་གཅད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་སྲོག་དང་དབྲལ་ལོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལ། འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དེ་སྐད་སྨྲ་བས་མི་སྐྲག་མི་དངང་དངང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐ་ན་སྐྲག་པའི་སེམས་གཅིག་ཀྱང་མི་སྐྱེད་ཞུམ་པ་མེད་གང་བ་མེད་ཐེ་ཚོམ་མེད་ལ་ཕྱིར་ཞིང་ཆོས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ལ་བརྩོན་ཏེ། ཀློག་པ་དང་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པར་འགྱུར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱིན་པ་ལ་དཔའ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དཔའ་

བ། བཟོད་པ་ལ་དཔའ་བ། བརྩོན་འགྲུས་ལ་དཔའ་བ། བསམ་གཏན་ལ་དཔའ་བ། ཤེས་རབ་ལ་དཔའ་བ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དཔའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །
འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་གསོད་པའི་མི་དེ་དག་ལ་མི་
ཁྲོ་ཞིང་ཐ་བ་དང་ཞེ་སྡང་གི་སེམས་མི་སྐྱེད་ན། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་ཚངས་པ་དང་མཚུངས་པ། དབང་པོ་དང་མཚུངས་པ་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལས་ཀྱང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ན་བསླབ་པ་ལ་གུས་པར་

བྱེད་པ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། བསྐལ་པ་
བྱེ་བ་གང་གཱའི་བྱེ་སྙེད་དུ། །སངས་རྒྱས་དག་ནི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ལ། །གདུགས་དང་བ་

དན་མར་མེའི་ཕྲེང་བ་དང་། །ཟས་དང་སྐོམ་གྱིས་དད་སེམས་མཆོད་བྱས་པས། །གང་
གིས་དམ་པའི་ཆོས་འདི་འཇིག་པའི་ཚེ། །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་འགག་པ་ན། །ཉིན་ཞག་དུས་ནི་བསླབ་པ་གཅིག་བཟུང་བ། །དེ་བས་བསོད་ནམས་འདི་ནི་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བས་ན་བསླབ་པ་ལ་གུས་པར་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་དག་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསླབ་པའི་གཞི་རྣམས་

29

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པའི་སྡོམ་པས་བསྡམས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལྟར་དཔྱོད་དེ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་མི་ནུས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་འདི་མདོ་སྡེ་དེ་དང་དེ་དག་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པའི་གནས་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་བདག་གིས་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
དེ་ལྟར་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པས། བདག་ལྟ་བུ་བློ་ཞན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཤེས་པར་དཀའ་བས་ན། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་རིགས་ཤེ་ན། །གང་གིས་ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་བ། །གནད་ཀྱི་གནས་རྣམས་འདིར་རིག་བྱ། །གནད་ཀྱི་

གནས་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །དགེ་བ་དུས་གསུམ་སྐྱེས་པ་རྣམས། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བཏང་བ་དང་། །དེ་བསྲུང་དག་པ་སྤེལ་བའོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བསྒོམ་པ་གློད་ན་ཡང་ལྟུང་བར་འགྱུར་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གང་
བཟུང་བ་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཛིན་ཅིང་གནས་པས་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་འདས་ནས། ཐ་ན་འདུག་པ་ཙམ་གྱིས་བདེ་བ་འདོད་པའི་སེམས་ཅིག་སྐྱེས་ན་ཡང་། དེ་ལ་

30

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འདི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་འདི་ལྟར་འདུག་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གནོང་སྐུར་རོ་ཞེས་སོ། །འདུལ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྨྲས་པ། ལྷའི་བུ་མཚམས་མེད་པ་གང་
དག་དང་ལྡན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་མཚམས་མེད་པ་ནི་འདི་ལྔ་སྟེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། ལྷའི་བུ་ནམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷག་པའི་བསམ་པས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བར་མ་དོར་ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་མི་བསྐྱེད་ན་ལྷའི་བུ་འདི་ནི་མཚམས་མེད་པ་དང་
པོའ། །ོབདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བར་མ་དོར་སེར་སྣའི་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་འདི་ནི་ལྷའི་བུ་མཚམས་མེད་པ་གཉིས་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བར་མ་དོར་ཞུམ་པར་མི་བྱེད་པ་འདི་ནི་ལྷའི་བུ་མཚམས་མེད་པ་གསུམ་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་མ་འགགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བར་མ་དོར་ལྟ་བར་གྱུར་པའི་ནང་དུ་མ་ལྟུང་བ་འདི་ནི་ལྷའི་བུ་མཚམས་མེད་པ་བཞི་པའོ། །
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་ཐོབ་པར་བར་མ་དོར་མི་འདུག་ཅིང་རྒྱུན་མི་གཅོད་པ་འདི་ནི་ལྷའི་བུ་མཚམས་མེད་པ་ལྔ་པའོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

31

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དེ་ལྟ་བས་ན་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་བསོད་ནམས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་གཏང་བ་དང་བསྲུང་བ་དང་དག་པ་དང་སྤེལ་བ་ཅི་རིགས་པར་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་གཏང་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཉེས་པ་བསྒོམ་པའི་སྒོ་ནས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་གཏོང་བའི་ཕན་ཡོན་ཡང་བསྒོམ་མོ། །ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། རུལ་པར་གྱུར་པའི་ལུས་འདི་དང་། །སྲོག་ཀྱང་གཡོ་བ་དབང་མེད་ཅིང་། །རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་འདྲ་བ་ལ། །བྱིས་པ་འདི་དག་ཆགས་པས་ན། །ཤིན་ཏུ་མ་
རུངས་ལས་བྱས་ཏེ། །སྡིག་པའི་དབང་དུ་སོང་བ་དང་། །མི་མཁས་འཆི་བདག་བཞོན་
པས་སོང་། །དེ་དག་མི་བཟད་སེམས་དམྱལ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་བསྒྲུབ་པའི་གཟུངས་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གང་དག་ཁ་ཅིག་རྩོད་འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་གཞི་རྩ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྟེ། །དེ་ལྟས་གང་ལ་སྲེད་པར་འགྱུར་བ་སྤོངས། །སྲེད་པ་སྤངས་པ་བྱས་ན་གཟུངས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས་ཀྱང་། ཤཱ་རིའི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་དངོས་པོ་ཅི་
ཡང་མི་ལེན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལེན་པ་ནི་འཇིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་ཡང་བསྲུང་བར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་པའོ། །གང་ཁྱིམ་ན་གཞག་པ་དེ་ནི་བསྲུང་བར་བྱ་བའོ། །གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་
སྲིད་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བའོ། །གང་ཁྱིམ་ན་གཞག་པ་དེ་ནི་སྲིད་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་
བའོ། །གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པའོ། །གང་ཁྱིམ་ན་གཞག་པ་དེ་ནི་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བཅས་པའོ། །གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་འཇིགས་པ་མེད་པའོ། །གང་

32

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
ཁྱིམ་ན་གཞག་པ་དེ་ནི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

ལམ་ཉེ་བར་སྟོན་པའོ། །གང་ཁྱིམ་ན་གཞག་པ་དེ་ནི་བདུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཉེ་བར་སྟོན་
པའོ། །གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་ཟད་མི་ཤེས་པའོ། །གང་ཁྱིམ་ན་གཞག་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཟད་
པར་གྱུར་པའོ། །གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་བདེ་བའོ། །གང་ཁྱིམ་ན་གཞག་པ་དེ་ནི་ཀུན་བསྲུང་
དགོས་པས་སྡུག་བསྔལ་བའོ། །གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་
བའོ། །གང་ཁྱིམ་ན་གཞག་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ། །གང་བྱིན་པ་

དེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའོ། །གང་ཁྱིམ་ན་གཞག་པ་དེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་
ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་བའོ། །གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ལས་སོ། །གང་ཁྱིམ་ན་

གཞག་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ངན་པའི་ལས་སོ། །གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་བསྔགས་པའོ། །གང་ཁྱིམ་ན་གཞག་པ་དེ་ནི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོས་བསྔགས་པའོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས། གལ་ཏེ་དེས་བུ་ལ་ལྷག་པར་སྡུག་པ་བསྐྱེད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་མ་ཡིན་ན་དེས་སྤྱོ་བ་གསུམ་གྱིས་རང་གི་སེམས་ལ་སྤྱོ་བར་བྱ་སྟེ།
གསུམ་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ནི་སེམས་སྙོམས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་གྱི་སེམས་མི་སྙོམས་པའི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་གྱི་ལྡོག་པར་སྦྱོར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་ཐ་དད་པ་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་དུ་སྤྱོད་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་སྟེ་
སྤྱོ་བ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གིས་རང་གི་སེམས་ལ་སྤྱོས་ནས། བུ་དེ་ལ་མི་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་མི་སྡུག་པ་སྟེ། བདག་གི་སྙིང་དུ་སྡུག་པ་ཡིན་ན། གང་བདག་གིས་དེའི་དོན་དུ་བུ་དེ་ལ་ནི་ལྷག་པར་སྡུག་པ་བསྐྱེད་ལ་སེམས་ཅན་

33

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གཞན་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པའི་བསླབ་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །བདག་གིས་དེའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་ཡང་གནོད་པ་བྱས་སྲོག་ལ་ཡང་བག་མེད་དེ་གནོད་པར་འགྱུར་བས་འདི་ནི་བདག་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའོ། །བདག་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལམ་ལ་སྤྱོད་པས། འདི་
ནི་བདག་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་བའོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་དག་བསྐྱེད་པར་
བྱའོ། །དེས་བུ་དེ་རྒྱུར་བྱས་ཏེ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟ་བུར་བུ་དེ་ལ་སྡུག་པར་སེམས་པ་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། བདག་ཕངས་པར་སེམས་པ་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་བྱམས་པ་བསྐྱེད་པ། དེ་ལྟ་དེ་ལྟ་བུར་དེ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །
དེ་ཡང་འདི་ལྟར་འདི་ཡང་གུད་ནས་འོངས་ལ་བདག་ཀྱང་གུད་ནས་འོངས་མོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྔོན་བདག་གི་བུར་གྱུར་ལ་བདག་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བུར་གྱུར་ཏེ། འདི་ལ་ནི་བདག་གིའམ་གཞན་གྱིའམ་སུའི་སེམས་
ཅན་གང་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཁྱིམ་བདག་དེ་ལྟར་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དངོས་པོ་གང་ལ་ཡང་བདག་གི་སྙམ་དུ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མི་བྱ་ཆགས་པར་མི་བྱའོ། །གཡོ་དང་སྲེད་པའི་བག་ལ་ཉལ་མི་བྱའོ། །ཁྱིམ་

བདག་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པའི་དྲུང་དུ་སློབ་པ་འོངས་ལ། དངོས་པོ་ཞིག་བསླངས་པ་ལས། གལ་ཏེ་དེས་དངོས་པོ་མ་བཏང་ན། དེས་འདི་ལྟར་དངོས་པོ་འདི་བཏང་ཡང་རུང་མ་བཏང་ཡང་རུང་སྟེ། བདག་ནི་དངོས་པོ་འདི་དང་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྲལ་བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། མི་འདོད་བཞིན་དུ་འཆི་བར་ཡང་འགྱུར་ཞིང་དངོས་

34

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པོ་འདིས་བདག་འདོར། བདག་གིས་ཀྱང་དངོས་པོ་འདི་འདོར་གྱིས། དངོས་པོ་འདི་
བཏང་ལ་ཡིད་དགའ་བ་དང་།སྙིང་པོ་བླངས་ཏེ་འཆི་བའི་དུས་བྱའོ། །འདི་ཡོངས་སུ་བཏང་ན་བདག་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་སེམས་ཀུན་ནས་ཟིན་ཏེ་གནས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདིས་ནི་བདག་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་དགའ་བ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་རངས་པ་དང་འགྱོད་པ་མེད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་སྙམ་དུ་སེམས་ངེས་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བསམས་ཀྱང་། དངོས་པོ་དེ་གཏོང་མ་ནུས་ན་དེས་སློང་བ་ལ་ཀུན་གོ་བར་བྱ་བ་གསུམ་གྱིས་གོ་བར་བྱ་སྟེ། བདག་ནི་ད་དུང་མཐུ་ཆུང་ཞིང་དགེ་
བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ལས་དང་པོ་པ་དང་བདག་ནི་མ་
གཏོང་བ་ལ་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་བདག་ཉིད་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ལྟ་བ་དང་བཅས་པ་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ལ་གནས་པ་ལགས་ཀྱི།

སྐྱེས་བུ་དམ་པ་བཟོད་པར་མཛད་ཅིང་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་མི་མཛད་དུ་གསོལ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་
དེ་ལྟར་བདག་གིས་བགྱིའོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་བོ། །
དེ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་མོ་ཞེས་ཁྱིམ་བདག་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པས་སློང་བ་ལ་ཀུན་གོ་བར་བྱ་བ་གསུམ་གྱིས་གོ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །སློང་བ་ལ་ཀུན་གོ་བར་བྱེད་པ་འདི་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་མ་དད་པའམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སློང་བ་མ་དད་པར་གྱུར་པའི་ཉེས་པ་གཞན་སྤང་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པར་ཟད་ཀྱི། སེར་སྣའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འདི་སྨོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་

35

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། ཤཱ་རིའི་བུ་ཆོས་འདི་བཞི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་མེད་དོ། །
བཞི་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གཡོ་མེད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སེར་སྣ་མེད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཕྲག་དོག་དང་ཕྲ་མ་མེད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་མི་ནུས་སྙམ་པའི་ཞུམ་པའི་སེམས་མེད་དོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་གང་ལ་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཀྱེ་མའོ་འདི་ནི་ཚུལ་འཆོས་པའོ། །ཀྱེ་མའོ་འདི་ནི་ཁ་གསག་
ཅན་ནོ། །ཀྱེ་མའོ་འདི་ནི་ཆོས་ལས་ཉམས་པའོ། །ཀྱེ་མའོ་འདི་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཀྱེ་མའོ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཟང་ཟིང་ལྷུར་བྱེད་པའོ། །ཀྱེ་མའོ་
འདི་ནི་ཟས་དང་གོས་ཆེད་ཆེར་བྱེད་པའོ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་དཔའ་བ་ཡིན་ཏེ། ལག་པའི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ཡིན། རྐང་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་།སྣ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། མགོ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། བུ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། བུ་མོ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། ཆུང་མ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། དགའ་བ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། ནོར་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་།བདེ་བ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། ཁྱིམ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། གནས་ཡོངས་སུ་
གཏོང་བ་དང་། ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་།བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་

36

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དུ་སྲེད་མེད་ཀྱི་བུས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་གང་ལ་དེ་གཏོང་བའི་སེམས་མི་
སྐྱེ་བ་དང་གཏོང་བའི་བློ་མི་འཇུག་པའི་དངོས་པོ་དེ་བསྲེལ་བར་མི་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་གང་ལ་སྤང་བའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བའི། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དེ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མི་བྱའོ། །གང་སློང་བ་དེ་དག་གིས་བསླངས་ན་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་གཡོག་དེ་ལྟ་བུ་བཅང་བར་མི་བྱའོ། །རྒྱལ་སྲིད་དེ་གཟུང་བར་མི་བྱའོ། །ལོངས་སྤྱོད་དེ་དག་དང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དག་བཅང་བར་མི་བྱའོ། །དངོས་པོ་གང་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ནོར་
གྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་བར་དུ་བཅང་བར་མི་བྱའོ། །
རིགས་ཀྱི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་འདི་ལྟར་
སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་གི་ལུས་འདི་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་

ཞིང་ཡོངས་སུ་བཏང་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། སེམས་ཅན་གང་
དང་གང་ལ་ཅི་དང་ཅི་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དང་དེ་དག་ལ་དེ་དང་དེ་སྦྱིན་ནོ། །ཡོད་དེ་ཡོད་ན་ལག་པ་འདོད་པ་ལ་ལག་པ་སྦྱིན་ནོ། །རྐང་པ་འདོད་པ་ལ་རྐང་པ། མིག་འདོད་པ་ལ་མིག་སྦྱིན་ནོ། །ཤ་འདོད་པ་ལ་ཤ། ཁྲག་འདོད་པ་ལ་ཁྲག །རྐང་འདོད་པ་ལ་རྐང་། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་འདོད་པ་ལ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག །མགོ་འདོད་པ་ལ་མགོ་ཡོངས་སུ་བཏང་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། ནོར་དང་འབྲུ་དང་
གསེར་དང་དངུལ་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱན་དང་རྟ་དང་གླང་པོ་ཆེ་དང་ཤིང་རྟ་དང་བཞོན་པ་དང་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་རྡལ་དང་ལྗོངས་དང་རྒྱལ་སྲིད་དང་ཡུལ་འཁོར་དང་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་འཁོར་དང་ཡུལ་འཁོར་དང་ཚོང་དུས་དང་བྲན་ཕོ་སྨོས་

37

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དང་ལས་བྱེད་པ་དང་ཞོ་ཤས་འཚོ་བ་དང་བུ་དང་བུ་མོ་དང་གཡོག་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། སེམས་ཅན་གང་དང་གང་ལ་གང་དང་གང་གིས་ཅི་དང་ཅི་དགོས་པར་འགྱུར་བ། སེམས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་ལ་དེ་དང་དེ་ཡོད་པ་སྦྱིན་ནོ། །ཅི་ནས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པས། བདག་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་བ་དང་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བའི་ཕྱིར། འགྱོད་པ་མེད་ཅིང་མྱ་ངན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་

པ་ལ་རེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་གཏོང་ངོ་། །ཆགས་པ་མེད་པར་སྦྱིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་དཔེར་ན། རྩིའི་སྡོང་པོ་ནི་རྩ་བ་ནས་བླངས་
ཀྱང་རུང་། སྡོང་པོ་ལས་བླངས་ཀྱང་རུང་། ཡལ་ག་ལས་བླངས་ཀྱང་རུང་། ཤུན་ལྤགས་ལས་བླངས་ཀྱང་རུང་། ལོ་མ་ལས་བླངས་ཀྱང་རུང་། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དང་སྙིང་པོ་ལས་བླངས་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེ་འདི་ལྟར་བདག་རྩ་བ་ནས་བླངས་སོ། །བདག་གི་རྩ་བ་ནས་བླངས་སོ། །བདག་གི་སྙིང་པོའི་བར་དུ་བླངས་སོ་སྙམ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་འབྱུང་མོད་ཀྱི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་

རྣམས་ཀྱི་ནད་མེད་པར་བྱེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ལུས་འདི་ལ་རྩིའི་སྡོང་པོ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་སེམས་ཅན་གང་དང་གང་དག་ལ་ཅི་དང་ཅི་དགོས་པ་ཁྱེར་ཏེ། ལག་པ་འདོད་ན་ལག་པ་རྐང་པ་འདོད་ན་རྐང་པ་ཁྱེར་ཅིག་ཅེས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ལུས་འདི་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེངས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་སའི་

38

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཁམས་དང་ཆུའི་ཁམས་དང་མེའི་ཁམས་དང་རླུང་གི་ཁམས་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་འདི་དག་སྒོ་སྣ་ཚོགས་དང་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་དང་དམིགས་པ་སྣ་ཚོགས་དང་ཡོ་བྱད་སྣ་ཚོགས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་གིས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཁོག་པའི་ལུས་འདི་སྒོ་སྣ་ཚོགས་དང་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་དང་དམིགས་པ་སྣ་ཚོགས་དང་ཡོ་བྱད་སྣ་ཚོགས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཚོ་བར་བྱའོ་སྙམ་སྟེ། དེ་དོན་གྱི་དབང་འདི་མཐོང་བས། ལུས་སྡུག་
བསྔལ་བར་ཡང་སོ་སོར་རྟོག་ལ་སེམས་ཅན་ལ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་ལུས་སྡུག་བསྔལ་བས་
ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། ། ། །
བམ་པོ་གཉིས་པ། བདག་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་བསོད་ནམས་བཏང་བ་ནི། འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཏོང་བ་ནི། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དག་གིས་སེམས་པར་བྱེད་པ་དང་། བདག་ཉིད་མར་མེ་དང་འདྲ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་། བདག་ཉིད་བདེ་བ་དང་འདྲ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་གྱིས་

བརླབས་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་དང་འདྲ་བར་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡང་
དག་པར་འཛིན་པ་དང་། བདག་ཉིད་སྣང་བ་དང་འདྲ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། བདག་ཉིད་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་འགྲོ་བ་དང་། བདག་
ཉིད་དགེ་བའི་རྩ་བའི་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པར་མཐོང་བ་དང་། བདག་ཉིད་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་

39

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།
ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། བདག་ཉིད་མཛའ་བོ་དང་འདྲ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་དང་། བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལམ་དང་འདྲ་བར་སྟོན་པ་དང་། བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པའི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཉི་མ་དང་འདྲ་བར་འཇིག་རྟེན་ཀུན་དུ་མཚུངས་པར་བྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་ཉིད་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་དང་ལྡན་པར་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ན་བདག་ཉིད་ཅི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པར་མཐོང་བས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་བདག་ཉིད་མཆོད་རྟེན་གྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བར་བྱ་སྟེ་བདག་ཉིད་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་
མཐོང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཀུན་དུ་སེམས་མཉམ་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་། བདག་ཉིད་འགྲོ་བ་ཀུན་དུ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མུ་སྟེགས་སུ་མཐོང་བ་དང་། བདག་ཉིད་འཇིག་རྟེན་
ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་སྦྱིན་པར་སོ་སོར་རྟོགས་པ་དང་། བདག་ཉིད་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་

སྦྱིན་བདག་ཏུ་མོས་པ་དང་། བདག་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ཤེས་པ་དང་འདྲ་བར་
བྱས་པ་དང་། བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པར་བསྐྱེད་པ་དང་།བདག་ཉིད་ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་ཆ་བགོས་པར་སོ་སོར་རྟོགས་པ་དང་སྔོན་མགྲོན་དུ་གཉེར་བའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་སྐྱོང་བ་དང་། བདག་ཉིད་ནན་ཏན་ལ་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཏོང་བའི་སེམས་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་ཉིད་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དང་འདྲ་བར་ལྟ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་འདྲ་བར་སྟོན་པ་དང་། བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་

40

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་དང་། བདག་ཉིད་དགའ་བ་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱེད་པར་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་གཏོང་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ཀུན་དུ་བདག་ཉིད་དཀར་པོའི་ཆོས་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ལྟ་བུར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྦྱིན་པར་སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་དང་། སྐྱེ་དགུ་
ཐམས་ཅད་ལ་བདག་ཉིད་ཕ་དང་འདྲ་བར་འཇུག་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་

ཐམས་ཅད་དུ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་མ་ཚང་བ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་གནས་པས་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་གཡོག་ཏུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ན། སློང་བ་དག་ལ་དགའ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ། ས་ལ་སྟན་འདིང་བའི་སྟན་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་བྱ་སྟེ། ས་དང་འདྲ་བར་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བཟོད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྒྲུབ་ཅིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིམ་གྲོ་བྱ་བ་ལ་ངལ་བ་མེད་པའི་ཡིད་དང་ལྡན་པ། བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོས་སྦྱར་བའི་ཉེས་བྱས་དང་དུ་བླང་བ་ལ་བརྟན་ཞིང་སྲན་ཐུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལེགས་པར་གནས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་ཞིང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིམ་གྲོ་བྱ་བ་ལ་
རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་ཡིན་ནོ། །སློང་བ་འོངས་པ་དག་ལ་རྣ་བའམ་སྣ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པས་ཟིན་ཅིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་
ཀྱིས་རིགས་མཐོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་གནས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྙིང་པོ་མེད་པ་ལས་སྙིང་པོར་རྟོག་པ་དང་། རང་གི་ལུས་ལ་མ་ཆགས་

41

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་དང་། གནས་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་
སུ་དྲན་པ་ལ་གནས་པ་དང་།སྙིང་པོ་མེད་པའི་ལུས་ལས་སྙིང་པོ་བླང་བའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པས་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྕེ་བླངས་མ་ཐག་ཏུ་ཚིག་འཇམ་ཞིང་དགའ་བར་འགྱུར་བ་བྱམས་པར་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་པའི་སེང་གེའི་ཁྲི་
བཟང་པོ་ལ་བཞག་ནས། སློང་བ་དེ་ལ་མངོན་པར་སྨྲ་སྟེ། སེམས་མ་ཁྲོས་པར་བྱས། སེམས་མ་སྨས་པ་དང་། སེམས་མ་ཉམས་པ་དང་། སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱིས་མཐོ་བ་དང་། སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་ལས་བྱུང་བ་དང་། སེམས་
མ་རྙོགས་པའི་རྒྱུད་དང་མཐུ་སྟོབས་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་ལུས་ལ་མ་ཆགས་པ་དང་། སེམས་ཁ་བཞིན་ལ་མངོན་པར་མ་ཞེན་ཅིང་། པུས་མོའི་ལྷ་ང་བཙུགས་པའི་ལུས་སུ་བྱས་ཏེ། རང་གི་ཁ་ནས་ལྕེ་ཕྱུང་ལ་སློང་བའི་ལུས་ལ་གཏད་དེ་ཚིག་འཇམ་ཞིང་མཉེན་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་བྱམས་པ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་འབྱིན་ཅིང་།
ཁྱོད་ངའི་ལྕེ་ཁྱེར་ལ་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་དགའ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་རངས་པ་དང་། མོས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཅི་འདོད་པ་བཞིན་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་མགོ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མཆོག་མགོ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཅིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོངས་

སུ་བསྐྱབ་པའི་མགོས་བྱང་ཆུབ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

མཆོག་དཔེ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མགོ་ལྟ་བུ་མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་པའི་མགོ་ཐོབ་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་མོས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

42

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དབང་ཕྱུག་གི་མགོ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་ཅིང་།སློང་བ་མཐའ་ཡས་པ་དགའ་བས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སློང་བ་དག་ལ་ལག་པ་དང་རྐང་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ན་དད་པའི་ལག་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཕན་འདོགས་པར་སྤྱོད་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྩལ་གྱིས་གཏོང་བའི་ལག་པ་བརྐྱང་ཞིང་།སྦྱིན་པ་ལ་
མངོན་པར་དགའ་བར་ལག་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། རྟེན་ཆེན་པོ་ལ་རྐང་པ་འདོར་བ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་མོས་པ་དང་། ཚོར་བས་མ་ཉམས་པའི་སྦྱིན་པའི་མཐུས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གནས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དཀྲིས་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ལུས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་མི་ཤིགས་པ་མི་ཆོད་པའི་
ལུས་དང་ལྡན་པ། བདུད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བསྐྱོད་པ། སེམས་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་གྱིས་ཉེ་བར་བརྟན་ཞིང་འཕེལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་དང་།སྤྱོད་པ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཤིང་གཏོང་བ་གཅིག་པུས་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་གི་ལུས་དྲལ་ཏེ་སློང་བ་དག་ལ་ཁྲག་
འབྱིན་པ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། སེམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སྤྱོད་པ་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཚོར་བས་ཡོངས་སུ་མ་ཟིན་པ་དང་། སེམས་སློང་བ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་སྡང་བ་དང་།སེམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཏོང་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞུགས་པ་དང་།སེམས་རང་གི་ལུས་ལ་མི་ལྟ་ཞིང་མི་ལྡོག་ལ་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཁྲག་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སེམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་

43

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པ། ཡིད་ཆེས་པ་དང་། ཡིད་འདོད་པ་དང་། ཡིད་ཚིམ་པ་དང་། ཡིད་རངས་པ་དང་།ཡིད་མགུ་བ་དང་། ཡིད་དགའ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། ཡིད་དང་བར་གྱུར་ཏེ། རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་མོས་པ་དང་། རངས་པ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེས་པས་ཡིན་ནོ། །སློང་བ་རྣམས་ལ་རང་གི་ལུས་ལས་ཤ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ན་དགེ་བར་གཏོང་སྟེ། སློང་བར་འདོད་པའི་ཚིག་གིས་ཁྱེད་ངའི་ལུས་ལས་ཤ་དང་རྐང་ཅི་དགོས་པ་སྦྱིན། ཁྱེར་ཅིག་ཅེས་སློང་བ་དེ་དག་ལ་སྨྲ་ཞིང་། དགའ་བ་མཚུངས་པ་མེད་པ་རྣམ་པར་སྤེལ་བའི་གཏོང་བའི་སེམས་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་

བསྟེན་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་དྲི་མ་
བསལ་བའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་མཆོག་རབ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྲིན་པའི་སྦྱིན་པ་རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་ཡིད་ཀྱིས་འདོད་པར་གྱུར་པ་དང་། བསློང་
བ་ཐམས་ཅད་ཡི་མི་ཆད་པར་སྦྱིན་པ་བཏང་བའི་དངོས་པོ་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྐྱེན་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་

མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་རྒྱན་བཀོད་པའི་མཆོད་པ་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པ་དང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་བཅུ་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་དང་། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཅིག་གིས་རིམ་གྲོར་བྱ་བ་དང་། མི་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཁྱུ་མཆོག་དང་སེང་གེའི་སྒྲར་སྒྲོགས་པ་དང་། དུས་གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་

44

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཕྱི་མའི་མཐའི་མུར་ཐུག་པའི་བསྐལ་པར་བརྩོན་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་དང་། ཡོངས་སུ་ཡི་མ་ཆད་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་མི་སྐྱོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཡིན་ནོ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སློང་བ་དག་ལ་རང་གི་སྙིང་གཏོང་བ་ན། སེམས་སྦྱིན་པའི་རིགས་ལ་བསླབས་པ་དང་། སེམས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་། སེམས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྒོད་པར་ཤིན་ཏུ་གནས་པ་དང་།སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་སློང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རི་མོར་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྨོན་
ལམ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་དང་།ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་ཅིང་སྨོན་ལམ་མ་བཏང་བས་ཡིན་ནོ། །དེ་སློང་བ་དག་ལ་རྒྱུ་མ་དང་། མཁལ་མ་དང་། མཆིན་པ་དང་། གློ་བ་སྦྱིན་པ་ནི། སློང་བ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་། དགའ་བའི་རྣམ་པའི་མིག་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་བྱུང་བའི་བྱམས་པ་དང་། མི་དལ་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གཏོང་བ་དང་།སྙིང་པོ་མེ་དཔའི་ལུས་ལས་ལེགས་པར་བརྟགས་པའི་སྙིང་པོ་ལེན་པའི་སེམས་དང་། མཐར་དུར་ཁྲོད་དུ་འགྲོ་བར་ལུས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལུས་གཞན་ལ་རག་ལས་པར་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ལུས་དང་། གཞན་གྱི་ཟས་སུ་

སེམས་པས་ལུས་ལ་སྤྱང་ཀི་དང་། ཅེ་སྤྱང་དང་། ཝ་དང་། ཁྱིའི་ཟས་སུ་རྟོག་ཅིང་། དེ་
ལྟར་ཆོས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། སློང་བ་དེ་དག་ལ་མིག་མི་འཛུམས་ཤིང་སེམས་འདི་ལྟར་བསྐྱེད་དེ། གལ་ཏེ་བདག་གིས་སློང་བ་འདི་ལ་

45

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ལུས་ལས་རྒྱུ་མ་དང་། མཁལ་མ་དང་། མཆིན་པ་དང་། གློ་བ་བྱིན་ཀྱང་རུང་གལ་ཏེ་
མ་བྱིན་ཀྱང་རུང་སྟེ། མཐར་ཚེ་ཟད་ན་འདི་ནི་མི་རྟག་སྟེ་ཐ་མ་དུར་ཁྲོད་དུ་འགྲོའ་ཞེས་ ོདེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་ཚིམ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཤེས་པའི་བསམ་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་གནས་པས་སློང་བ་ལ་ལྟ་བ་དང་།སྙིང་པོ་མེད་པའི་ལུས་ལས་སྙིང་པོ་ལེན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཆོས་འདོད་པས་རང་གི་ཤ་སེན་མོ་དང་བཅས་པ་གཏོང་བ་ན་ཡང་། དེ་ལྟར་
དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྔོ་བར་བྱེད་དོ། །ལུས་བཏང་བ་བྱས་ནས། ལོངས་སྤྱོད་དང་བསོད་ནམས་བཏང་བ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱིན་གནས་དང་ལེན་པ་སྣ་ཚོགས་ཕྱོགས་གཞན་དང་གཞན་ནས་འོངས་པའི་གང་ཟག་དང་།སློང་བ་ཕོངས་པ་དང་བཀྲེན་པ་མང་པོ་ཚད་མེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲ་ཐོས་ཏེ་འོངས་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རེ་བའི་སྐབས་ཀྱིས་འོངས་པ་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པ་དང་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་ཐོས་པ་རྣམས་དང་།བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་མགྲོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་དང་།
ཐམས་ཅད་གཏོང་དུ་རེ་བའི་ཡིད་ཅན་རྣམས་འོངས་པ་མཐོང་ནས། སློང་བ་ལ་རི་མོར་བྱ་བས་མི་ངོམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་སློང་བ་འོངས་པ་རྣམས་ལ་བཟོད་པ་གསོལ་བའི་
སེམས་དང་ལྡན་པས་བདག་ཉིད་ཕྱོགས་དེ་དག་ཏུ་སོང་ལ་ཁྱེད་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བར་རི་མོར་བྱ་བ་ཞིག་ན་ཞེས་དེས་སྤྱི་བོས་གཏུགས་ཏེ་བཟོད་
པ་གསོལ་ལོ། །
སློང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བཟོད་པ་གསོལ་ཁྲུས་བྱས་ལུས་ངལ་སོས་པར་བྱས་

46

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ནས། ཡོ་བྱད་ཅི་འོས་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ནོར་བུའི་ཤིང་རྟ་འཛམ་བུའི་
གླིང་ན་བཟང་བའི་ན་ཆུང་རིན་པོ་ཆེས་ཡོངས་སུ་གང་བ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། གསེར་གྱི་ཤིང་རྟ་ཡུལ་གྱི་ན་ཆུང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པར་དག་པས་ཡོངས་སུ་གང་བ་དང་། འདི་ལྟ་
སྟེ་བཻ་ཌཱུརྱའི་ཤིང་རྟ་གླུ་དབྱངས་དང་སིལ་སྙན་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ལེན་པས་གང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤེལ་གྱི་ཤིང་རྟ་བུ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་བཞིན་བཟང་ཞིང་ཆ་བྱད་སྡུག་གུས་ཤིན་དུ་བརྒྱན་པ་གཟུགས་བལྟ་ན་སྡུག་ཅིང་ཚུལ་མཁས་པས་གང་བ་དག་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ལས། ནོར་བུའི་ཤིང་རྟ་གླང་པོ་ཆེ་ཅང་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲ་བས་གཡོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཕྲུགས་སུ་
མཐུན་པས་འདྲེན་པ་དག་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པར་བྱེད། ཙནྡན་གྱི་ཤིང་རྟ་རིན་པོ་ཆེའི་འཕང་ལོ་དང་རྩིབས་སྦྱར་བ། རིན་པོ་ཆེའི་སེང་གེའི་ཁྲི་བཙུགས་པ། རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་
སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཁེབས་པ། རྒྱལ་མཚན་དང་བ་དན་གྱིས་ཕྱོགས་བཞིར་བརྒྱན་པ།
སྤོས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་བདུགས་ཤིང་སྤོས་ཀྱི་སྙིང་པོའི་བྱུག་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ལེགས་པར་བྱུགས་པ་མེ་ཏོག་གི་བཀོད་པ་རྣམ་པར་བཀྲམ་པ། བུ་མོ་བརྒྱ་སྟོང་རིན་པོ་ཆེའི་ཐ་གུས་འདྲེན་པ། མི་ལྡོག་མི་འགྱུར་བར་འགྲོ་ཞིང་དྲག་ཐལ་མ་ཁྱེར་བར་འབྱོར་བ་ནས། སྤོས་ཀྱི་ངད་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། བུ་དང་བུ་མོར་
བཅས་པའི་སྨྲ་བ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ། སྤོས་ཀྱི་ཕྱེ་མ་སྣ་ཚོགས་གཏོར་བས་
གཙང་སྦྲར་བྱས་པ་དག་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཏོང་ངམ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་རིམ་གྲོར་བྱ་བར་འབུལ་ལམ། རྒྱལ་སྲིད་ཡོངས་སུ་གཏོང་ངམ། མཁར་

47

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

རམ། གྲོང་ཁྱེར་རམ། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྣམ་པར་སྤུད་པའམ།
གཡོག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སློང་བ་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་པར་ཡོངས་སུ་གཏོང་ངམ། སློང་བ་དག་ལ་བུ་དང་བུ་མོ་དང་ཆུང་མ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དམ། ཁྱིམ་ཐམས་ཅད་བཏང་བ་

ནས། ལོངས་སྤྱོད་དང་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐོམ་སྦྱིན་པ་དང་། རོའི་སྦྱིན་པ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ན། བཟང་ཞིང་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་གཙང་བ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ཁ་བ་དང་ཚ་བ་དང་བསྐ་བ་དང་། ལན་ཚྭའི་རོ་མཆོག་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་ཤིན་ཏུ་ཚིམ་པར་བྱེད་པའི་རོ་བྲོ་བ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཁམས་འཁྲུགས་པ་སྙོམས་པར་བྱེད་པ། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་སྟོན་པ། དགའ་བ་དང་མོས་པ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་།
བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནས། ཕ་རོལ་གྱི་གནོད་པར་བྱེད་པ་སེལ་བ། ནད་ཐམས་
ཅད་ཞི་ཞིང་ནད་མེད་པ་བསྐྱེད་པ་དག་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །
དེ་བཞིན་དུ་གོས་སྦྱིན་པ་དང་། མེ་ཏོག་སྦྱིན་པ་དང་། སྤོས་སྦྱིན་པ་དང་།བྱུག་པ་སྦྱིན་པ་དང་།ཕྲེང་བ་སྦྱིན་པ་དང་། མལ་ཆ་སྦྱིན་པ་དང་། གནས་སྦྱིན་པ་དང་།རྟེན་སྦྱིན་པ་དང་། མར་མེ་སྦྱིན་པ་དང་། ན་བའི་གསོས་སྨན་སྦྱིན་པ་དང་། ཡོ་བྱད་ནས་ཁ་ཟས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོ་ལང་ཆེར་བཤམས་པ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །བཟོ་སྣ་ཚོགས་སུ་བྱས་པའི་སྡེར་གྱི་སྣོད་སྣ་ཚོགས་པ་ཚད་མེད་
པས་སྤྲས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་དང་། དབྱིག་དང་གསེར་དང་དངུལ་གྱི་ཕྱེ་མ་རྣམས།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དག་ལ་དབུལ་བ་ན། སྦྱིན་པའི་གནས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་མོས་སོ། །

48

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འདི་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཀོན་མཆོག་ལ་དབུལ་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བས་སེམས་བསྐྱེད་པས་དབུལ་ལ། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་འབུལ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉེ་བར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དབུལ་ལོ། །གང་
ཟག་གམ་ཉན་ཐོས་སམ་རང་སངས་རྒྱས་དག་ལ་འབུལ་ན། འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཤིན་ཏུ་དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་འབུལ་ལོ། །ཕ་མ་ལ་སྦྱིན་ན་བླ་མ་ལ་སྲི་ཞུ་དང་རིམ་
གྲོ་བྱ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་དང་བླ་མ་དང་སྦྱིན་པའི་གནས་དེ་དང་
དེ་དག་ལ་འབུལ་ན། བླ་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་བསླབ་པ་ལ་འཇུག་གོ །དབུལ་པོ་
དང་ཕོངས་པ་དང་སློང་བ་དག་ལ་གོས་དང་ཟས་སྦྱིན་པ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པའི་མིག་དང་།བྱམས་པ་ཡོངས་སུ་བསྒོམས་པས་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གླང་པོ་ཆེ་ཅང་ཤེས་ཡན་ལག་བདུན་རབ་ཏུ་གནས་པ། ལོ་དྲུག་ལོན་པ་སོ་དྲུག་ཡོད་པ་སྤུ་མདོག་པདྨ་འདྲ་བ། གདོང་རྣམ་པར་དག་པ་གསེར་གྱི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ། ལུས་གསེར་གྱི་དྲ་བས་

གཡོགས་པ། སྣ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གཡོགས་པ། བཀོད་པས་སྤྲས་པ།
གསེར་གྱིས་གཡོགས་པ། བལྟ་ན་སྡུག་པ་དཔག་ཚད་སྟོང་དུ་མི་ངལ་བར་འགྲོ་ཞིང་
རྒྱུ་བ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །རྟ་ཅང་ཤེས་པ་ཞོན་ན་བདེ་ཞིང་ལུས་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ། བང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཕྱོགས་བཞིར་བགྲོད་པ་བཀུར་བའི་མགྱོགས་པ་དང་ལྡན་པ། ཟས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ལྷའི་མཚུངས་པ་མེད་པའི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་དག་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་སྦྱིན་ཞིང་གཏོང་བ་ན་གུས་པས་སྐྱེ་བོ་བླ་མ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕ་མ་དང་དབུལ་པོ་དང་ཕོངས་པ་དང་སློང་བ་དང་ལེན་པའི་

49

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷུག་པར་གཏང་བའི་སེམས་དང་གཟུང་བ་མེད་པའི་སེམས་ནས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཕྱོགས་སུ་ཁྱབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་གཏོང་བ་ཆེན་པོ་ཚད་མེད་པ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་དག་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་དང་། རིགས་བཙུན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཅིང་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །
དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་དག་ལ་སྟན་སྦྱིན་ཞིང་གཏོང་ན་རྒྱལ་པོའི་ཁྲི་བཟང་པོ་བཻ་

ཌཱུརྱའི་རྐང་པ་ཅན། སེང་གེས་བརྟེན་པ་གསེར་གྱི་ཐ་གུ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་དྲ་བའི་བླ་རེ་དང་གོས་འཇམ་པོ་དུ་མ་བཏིང་བ་ཉེ་འཁོར་སྤོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་དྲི་
ཞིམ་པར་བྱས་པ། ནོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དུ་མ་བསྒྲེང་བ། རིན་པོ་ཆེ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མའི་རྒྱན་བཀོད་པ། གསེར་གྱི་དྲ་བའི་བླ་རེ་བྲེས་པ།
གསེར་གྱི་དྲིལ་བུ་གཡེར་ཁའི་དྲ་བ་འཁྲོལ་བའི་སྒྲ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དབྱངས་འབྱུང་བ། རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་བཅུས་ཀུན་ནས་བསྐོར་ཏེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་ཤིང་
ཏུ་འཕགས་ཤིང་བལྟ་ན་མཛེས་པ། སྲོག་ཆགས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གྲངས་མེད་པས་ཀུན་
ནས་བལྟ་བ། གདུགས་ཁེབ་གཅིག་གིས་ས་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་བར་དབང་བསྐུར་བ་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བའི་སྟན་དུ་བྱ་བ། དེ་ལ་འདུག་ཅིང་
འཁོར་ལོ་ཐོགས་པ་མེད་པས་བསྐྱང་བ་དང་ཆིས་བྱ་བ་ལ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཉམས་པ་མེད་པར་ཉན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟེན་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །
དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གདུགས་རྣམས་སྦྱིན་པ་ན། རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་བཀོད་པས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་པ། རིན་པོ་ཆེའི་ཡུ་བ་ཅན་དྲིལ་བུ་གཡེར་ཁའི་དྲ་བས་ཀུན་ནས་ཁེབས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྲད་བུ་དང་རྣ་རྒྱན་དང་མགུལ་རྒྱན་གྱི་ཕྲེང་བས་

50

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཁུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པ། ནོར་བུ་དང་བཻ་ཌཱུརྱའི་ཕྲེང་བ་མངོན་པར་དཔྱངས་པ། ཉེ་འཁོར་ན་དགའ་བའི་དབྱངས་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྒྲ་འབྱུང་བ། གསེར་གྱི་དྲ་བ་རྣམ་

པར་དག་པས་ནང་ལོགས་ཁེབས་པར་བྱས་པ། རིན་པོ་ཆེའི་ཐུར་མའི་རྒྱན་བརྒྱ་སྟོང་བྲེས་པ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ཀུན་དུ་འཛིན་པ། ཨ་ཀ་རུ་དང་། ཙནྡན་དང་། སྤོས་
ཀྱི་དམ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་ཉེ་འཁོར་དྲི་ཞིམ་པོར་བསྒོས་ཤིང་
བདུགས་པ། འཛམ་བུའི་ཆུ་བོའི་གསེར་ལྟར་འོད་གསལ་ཞིང་དག་པ། རྒྱན་བྱེ་བ་ཁྲག་
ཁྲིག་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་གདུགས་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་དང་། དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་པའི་གདུགས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་
སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་མངོན་དུ་གྱུར་
པའམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཆོས་བཙལ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ནམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་སྨྲ་བ་བཙུན་པར་བྱ་བ་དག་གམ། ཕ་དང་མའམ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནས།
ལེན་པ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་དག་ལ་འབུལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་སྟེར་བར་
བྱེད་པ་དང་།སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ན། དེ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
རེ་ཞིག་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་དང་པོར། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

སྐབས་ནས་ཇི་སྐད་དུ། སྨོན་ལམ་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་འདེབས་ཏེ། ཅི་ནས་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་དག་རྣམ་པར་དག་པར་ཆོས་ཀྱི་མཐའ་ཀླས་པར་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བར་

51

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འཚོ་བ་དང་ཕན་པར་གྱུར་ཅིག །དེས་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་དག་གིས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་ངན་སོང་རྒྱུན་ཆད་པར་གྱུར་ཅིག །དུད་འགྲོའི་
སྐྱེ་གནས་པ་དང་། གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བའི་ཕུང་པོ་རྣམ་པར་ལོག་
པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་འདེབས་སོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྔོ་སྟེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་འདིས་བདག་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་

ཅིག །ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡོངས་སུ་དགྲོལ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོབ་པར་གྱུར་ཅིག །འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་ཅིག །ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་ཅིག །ཤིན་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔུང་གཉེན་དུ་གྱུར་ཅིག །རབ་རིབ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་བར་གྱུར་ཅིག །མ་རིག་པའི་མུན་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོན་མེར་གྱུར་ཅིག །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
པ་ལ་རབ་ཏུ་དགོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་བར་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག །ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་གཟུད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདྲེན་པར་གྱུར་ཅིག །སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་འདྲེན་པར་གྱུར་ཅིག །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ཡང་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བའི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོམགུ་

52

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
བའི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོ དང་བའི་སེམས་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་
སེམས་དང་། མཉེན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོབྱམས་པའི་སེམས་དང་།
མཛའ་བའི་སེམས་དང་། ཕན་གདགས་པའི་སེམས་དང་། ཕན་པའི་སེམས་དང་། བདེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོདེ་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྔོ་སྟེ། བདག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདིས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགྲོ་བ་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་ཅིག །སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་
ཅིག །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་ཅིག །ཟིལ་གྱིས་

མི་ནོན་པར་གྱུར་ཅིག །ཡོངས་སུ་ཟད་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིག །ཐུབ་པར་དཀའ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །བརྗེད་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིག །རྟོགས་པ་དང་བློ་གྲོས་དང་། ངེས་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །བློ་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །ལུས་
ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །བདག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག །མཉེས་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་མི་མཉེས་པར་མི་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་དད་པ་མི་ཕྱེད་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ལས་ཆོས་བསྟན་པ་ཉན་པར་གྱུར་ཅིག །མཉན་ནས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ལྡོག་པར་གྱུར་ཅིག །ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་བཞིན་འཛིན་པར་གྱུར་ཅིག །བཟུང་ནས་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྟེན་པར་བྱེད་པར་གྱུར་

53

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཅིག །སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཡང་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ལས་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག །བདག་ཉིད་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་འཇོག་པར་གྱུར་ཅིག །ཤིན་ཏུ་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བཟློག་པར་གྱུར་ཅིག །ནོར་བདུན་རྙེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པར་གྱུར་ཅིག །དགེ་བའི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་རྟོགས་པར་
གྱུར་ཅིག །རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་
ཐོགས་པ་མེད་པའི་མིག་སྐྱེད་པར་གྱུར་ཅིག །མཚན་ཐམས་ཅད་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་

པའི་ལུས་རྫོགས་པར་ཡོངས་སུ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱན་

དང་ལྡན་པའི་ངག་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་གྱུར་ཅིག་དབང་པོ་བསྡམས་པ་དང་། སྟོབས་བཅུ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དགེ་བ་ཡང་དག་པ་བསྒྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག །མི་རྟེན་པར་གནས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་གང་དང་ལྡན་པའི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བསྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་དྲུག་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་སྟེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆགས་པ་མེད་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་ཅན་དུ་གྱུར་ཅིག །ཟས་ལ་ཞེན་པ་མེད་ཅིང་ཟས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། དགའ་བ་ཟ་ཞིང་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཟས་དང་ལྡན་པ་ནས། འདོད་པ་ལ་སྲེད་པ་རབ་ཏུ་ལྡོག་པའི་བར་དུ་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་ཁུ་

54

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཤུགས་དང་ལྡན་པའི་སྤྲིན་ལས་ཆར་འབེབས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་བླ་ན་མེད་
པས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཚིམ་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རོ་བྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་རོ་ལ་མཚན་མར་མི་འཛིན་པར་གྱུར་ཅིག །སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་འཇུག་པ་དང་། ཐེག་པ་མ་ཉམས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་།ཐེག་པ་མཆོག་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐེག་པ་དམ་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐེག་པ་མྱུར་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །སངས་རྒྱས་ལ་དགའ་བ་འཐོབ་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་ངོམས་མི་ཤེས་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཐོང་ཞིང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གནོད་པ་མེད་པར་གྱུར་
ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུག་སེལ་བའི་སྨན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུར་སྣང་ཞིང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པའི་དུག་བཟློག་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མུན་པ་དང་རབ་རིབ་ཀྱི་ལིང་ཏོག་སེལ་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་བ་ལྟ་བུར་མཐོང་བར་གྱུར་ཅིག །
ཅེས་དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་ངེས་པར་བརྟགས་ནས་རང་གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་མཛེས་པ་མཐོང་བར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོསེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ཆོད་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཅན་དུ་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཏང་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ་སྦྱིན་པས་བསྒོས་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་འཁྲུགས་པའི་སེམས་རྙེད་ཅིང་བཟོད་པས་བསྒོས་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་

55

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཅད་བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོའི་གོ་བགོས་ཤིང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བསྒོས་པར་གྱུར་
ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ཅིང་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྒོས་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བས་བསྒོས་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྒོས་པར་གྱུར་
ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་ལྷའི་མལ་ཆ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྒོས་པའི་ཕྱིར་འཕགས་

པའི་མལ་ཆ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་གཏོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་བདེ་བའི་མལ་ཆ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ལ་རེག་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཉམས་བདེ་བའི་མལ་ཆ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་དང་ལེགས་པར་ལྡན་ཞིང་
གནས་དང་གནས་ལས་བསྐྱོད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་བླ་ན་མེད་པ་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྣང་བ་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་ཅིང་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་
ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་རྒྱས་པར་
འགེངས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྣང་བ་ཅན་དུ་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཐོབ་ཅིང་ལུས་ལ་ནད་མེད་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་

56

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་མི་འཁྲུགས་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་ཅིང་སྨན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུར་
གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འགྲོ་བ་གསོ་བ་ལ་ཞུགས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་
སྨན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ནད་མེད་པ་ཐོབ་ཅིང་ནད་དང་ཟུག་རྔུ་འགགས་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྨན་སྦྱོར་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

སྨན་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཅིག །
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནད་ཐམས་ཅད་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་
བསྔོའ། །ོསེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཐུ་དང་སྟོབས་ཡོངས་སུ་མི་ཟད་པའི་ལུས་དང་ལྡན་པར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོསེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཁོར་ཡུག་གི་རི་ལྟར་བརྫི་བ་མེད་པའི་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོསེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སྟོབས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟན་པ་ལ་ཆོག་མི་ཤེས་པར་ཡོངས་སུ་བསྔོའོ། །སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སྣོད་ཚད་མེད་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། དྲན་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚིག་ཐམས་ཅད་བཟུང་ཞིང་བླང་བ་ལ་དྲན་པ་རྨོངས་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འདས་པ་དང་མ་བྱོན་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་དད་པ་མི་ཕྱེད་པ་མཆོག་འཛིན་ཅིང་དགེ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྣོད་དུ་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་

ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་འཐོབ་ཅིང་དགའ་དགུར་འགྲོ་བར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་སུ་གྱུར་ཅིག །སེམས་

57

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཅན་ཐམས་ཅད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་
པར་འགྲོ་ཞིང་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ནོན་པར་
གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ངལ་བ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཐོབ་ཅིང་ངལ་བ་
དང་དུབ་པ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བར་གྱུར་ཅིག །སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་ཚོལ་ཞིང་བདེ་བར་འགྲོ་བ་ལ་འཇུག་པར་གྱུར་ཅིག །དགེ་བའི་རྩ་བ་འདིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱས་པ་གཟོ་བ་དང་བྱས་པ་རྗེས་སུ་སྐྱོང་བས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་གཏོང་བའི་སེམས་མི་འདོར་བར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགེ་བའི་རྩ་བ་མཐུན་པར་འཛིན་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་དང་དོན་གཅིག་པར་གྱུར་ཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་གནས་པ་སེམས་སུ་འཇུག་པའི་དགེ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྨོན་ལམ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྨིན་པ་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞོན་ཞིང་ཡང་དག་པར་ཞུགས་ནས་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཐར་འགྲོ་བར་ཤོག་ཤིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགེ་བའི་རྩ་བས་ཤིན་ཏུ་ཁེབས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྲུང་བ་དང་ཡོངས་སུ་སྦ་བ་ཐོབ་
པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་པར་
ཁེབས་ཤིང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྡོག་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བྱས་པ་རྣམ་པར་མ་འཁྲུགས་ཤིང་དཀར་

58

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པོའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་ཉམས་པ་མེད་པར་གྱུར་
ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟོབས་བཅུའི་བླ་རེ་དང་ལྡན་ཞིང་གདུགས་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཁྲི་སྟན་ཤིན་དུ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་རོལ་པའི་སེང་གེའི་གདན་ཁྲི་ཐོབ་ཅིང་འགྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བལྟ་བའི་འོས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་
ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བདག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བའམ་ཆོས་ལ་མཁས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་འཚོ་བར་མི་འགྱུར་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བཏང་བ་ནི། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། དགེ་བའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་རྗེས་སུ་དྲན་ལ་རྗེས་སུ་དྲན་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ལ་མཁས་པ་འདི་ནི་འདས་པ་ལ་མཁས་པའོ། །གང་མ་འོངས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ངེས་པར་སེམས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ལས་ལ་སེམས་པས་བདག་ལ་དགེ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོའ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བས་ཐམས་ཅད་བཏང་བ་ལ་མོས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་གཏོང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཤུགས་དང་འབྲེལ་པས་ལུས་ཡོངས་སུ་བཏང་བས་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་ནི། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྲེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །བར་དུ་ཡང་བསྐལ་པ་གཞལ་དུ་མེད་ཅིང་གྲངས་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་

59

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཡང་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །རང་གི་ལུས་ལ་སོགས་པ་མཆིལ་པའི་གཟན་ལྟ་བུར་བདག་ལོངས་སྤྱོད་པར་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་གཞན་དག་དྲངས་ནས་སྒྲོལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་

འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་སྔོན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་ཆུབ་
བོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

པའི་ལེའུ་སྟེ་དང་པོའ། །ོ ། །

༼ལེའུ་གཉིས་པ།༽
དེ་ལྟར་ལུས་ལ་སོགས་པ་བཏང་བ་འདི་དག་ཀྱང་བསྲུང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱད་ཕྱིར། །ལུས་ལ་སོགས་
པ་སྦྱིན་པར་བྱ། །མ་བསྲུངས་ལོངས་སྤྱོད་ག་ལས་འོངས། །གང་མི་སྤྱོད་པས་ཅི་ཞིག་སྦྱིན། །དེ་བས་སེམས་ཅན་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ལུས་ལ་སོགས་པ་བསྲུང་བར་
བྱ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་གཞན་བསྲུང་ངོ་སྙམ་ན་བདག་བསྲུང་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཕན་པ་འདོད་པ་དང་ལྡན་པས་སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་སྡིག་པའི་ལས་མི་བྱེད་
དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །ཁྱིམ་བདག་དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་
ལས་ཀྱང་། ཁུར་གྱི་དོན་དུ་ཤིང་རྟ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་བློ་འབའ་ཞིག་གིས་གཟུང་བར་བྱའོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།སེམས་ཅན་ལ་ལྟ་བས་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་

60

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སོ། །ལུས་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱང་ཞེ་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་གཏང་ཞིང་།སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། འཕགས་པ་དཔལ་འབྱུང་གིས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ངན་འགྲོར་མི་ལྟུང་ངོ་། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་

བསམས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་དང་འགལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བརྗེད་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
བཟུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ཐུབ་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པའོ། །བག་མེད་པའི་གནས་ལས་ཡང་དག་པར་བཟློག་པའོ། །འཁོར་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ནས་འདོན་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་འགྲོ་བར་
བྱའོ། །ཁུར་ཐམས་ཅད་བཀུར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་བའི་ཕྱིར་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་།མི་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བསྒུལ་
བའི་ཕྱིར་ཁོར་ཡུག་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། ལས་ཐམས་ཅད་ཉམས་སུ་བླང་བ་ལ་མི་སྨོད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྲན་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། ང་རྒྱལ་དང་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་རྣམ་
པར་སྤོང་བས་ཕྱག་དར་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། ཁུར་ལྕི་བ་བཀུར་བས་ཐེག་པ་ལྟ་བུའི་

61

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སེམས་དང་། མི་ཁྲོ་བས་ཁྱི་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། འགྲོ་ཞིང་འོང་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་
བས་གྲུ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ངོར་ལྟ་བས་བུ་མཛངས་པ་
ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་

ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ལ་ནི་ནད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ནི་སྨན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། རྗེས་སུ་བསྟེན་པ་ལ་ནི་སྨན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། ནན་ཏན་
ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལ་ནི་ནད་འཚོ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་

ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ལ་ནི་འཇིགས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ནི་དཔའ་བོའི་འདུ་ཤེས་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་ནི་མཚོན་ཆའི་འདུ་ཤེས་དང་། ནན་ཏན་ལ་ནི་དགྲ་སེལ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས་དགེ་བསྙེན་མ་མི་གཡོ་མའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས་ཀྱང་།རིགས་ཀྱི་བུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཐུགས་མཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཚིག་དང་མི་འགལ་བར་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉེ་བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཚིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཉེ་བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་དོན་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ནོར་བཟངས་ཀྱིས་དགེ་སློང་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱལ་
མཚན་གྱི་རྐང་པ་གཉིས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། ལན་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མར་བསྐོར་

62

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བ་བྱས་ནས་དགེ་སློང་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱལ་མཚན་ལ་བཏུད་དེ་ཕྱག་འཚལ་ནས། ཡང་དང་ཡང་བལྟ་ཞིང་ཡང་དང་ཡང་མངོན་པར་བལྟ་བ་དང་།ཕྱག་བྱ་བ་དང་། རབ་ཏུ་འདུད་པ་དང་། གུས་པར་བྱ་བ་དང་། རིམ་གྲོར་བྱ་བ་དང་། ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་། བསམ་པ་དང་། བསྒོམ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྒོམ་པ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་དང་། ངོ་མཚར་དུ་བྱ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། རྗེས་སུ་བསྔགས་པ་དང་། རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱ་བ་དང་། རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱ་བ་དང་། བརྟན་པར་བྱ་བ་དང་། མི་གཏོང་བ་དང་། ཡིད་ལ་བསམ་པ་དང་། ཉེ་བར་འབྲེལ་པར་བྱ་བ་དང་། སྨོན་
ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་དང་། མཐོང་བས་དགའ་བ་དང་། དབྱངས་ཀྱི་

མཚན་མོ་གཟུང་བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསམ་པ་དང་། མིང་ཡོངས་སུ་གཟུང་
བའི་རྗེས་སུ་སོང་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་བྱ་བ་དང་། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་རྗེས་སུ་
དྲན་པར་བྱ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རྗེས་སུ་བསམ་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་

ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་དང་། སྨོན་ལམ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱ་བ་
དང་། སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་རྣམ་པར་དཔྱད་པར་བྱ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཡོངས་
སུ་གཟུང་བར་བྱེད་ཅིང་དགེ་སློང་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་སོང་ངོ་། །དེ་
བཞིན་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་འོངས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་བལྟ་ཞིང་གདང་མཆི་མས་གང་བར་ངུས་ཏེ། དྲ་བྱི་ལ་སྤྲིན་ལ་ལན་བརྒྱ་སྟོང་
དུ་མར་བསྐོར་བ་བྱས་ནས་ཡང་དང་ཡང་བལྟས་ཏེ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་དྲ་བྱི་ལ་སྤྲིན་གྱི་

དྲུང་ནས་སོང་ངོ་། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས་ཀྱང་། ཤཱ་རིའི་བུ་འདི་ལ་བྱང་

63

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ལ་གུས་པས་གང་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་དེ་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་དོ། །གང་ལུས་ཀྱིས་རིམ་གྲོ་མི་བྱ་བ་དེ་
མེད་དོ། །གང་རྐང་པས་གཏོང་བ་ལ་མི་སྤྲོ་བ་དེ་མེད་དོ། །གང་ངག་གི་ལས་ལ་མི་སྤྲོ་བ་དེ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་འདི་ནི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་གཅད་པར་འགྱུར་བའོ། །ཆོས་འདི་ནི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་མྱ་ངན་དང་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་གཅོད་པར་འགྱུར་བའོ་སྙམ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཆོས་འདི་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ནད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ནད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་འདོད་པར་བྱའོ་སྙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་ཁྱིམ་བདག་གལ་

ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུང་ཀློག་པ་དང་ཁ་ཏོན་བྱ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བས་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་
དང་ལྡན་པའམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་ཚོགས་སྩོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སུ་ལས་མཉན་ཏམ་ལུང་མནོས་སམ་བླངས་པའི་སློབ་དཔོན་དེ་ལ་དེས་ཆོས་ཀྱི་གུས་པ་བྱའོ། །མིང་དང་ཚིག་དང་ཡི་གེ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་ཚིགས་
སུ་བཅད་པ་དེ་བསྟན་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་བསྐལ་པར་གལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་དེ་ལ་གཡོ་མེད་
པར་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དང་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིམ་གྲོ་དང་བསྙེན་བཀུར་
བྱས་ཀྱང་ཁྱིམ་བདག་ད་དུང་སློབ་དཔོན་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་གུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་མ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་གུས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་

64

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་
ཤིན་ཏུ་གུས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཕངས་པར་བྱའོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དག་དང་བླ་མ་ལ་གུས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་དང་ལྡན་པས་
སོང་ནས་མཐར་གྱིས་གྲོང་ཁྱེར་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། དེའི་གྲོང་བར་གྱི་ཚོང་

འདུས་ཀྱི་དབུས་སུ་ཕྱིན་ནས་དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདི་ལྟར་བདག་གི་ལུས་
བཙོངས་ལ། དེའི་རིན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་
འཕགས་ལ་བཀུར་སྟི་བྱའོ། །ཡུན་རིང་པོ་ནས་བདག་གི་ལུས་སྟོང་ཞིག་ཅིང་ཟད་དེ་
བཙོངས་སོ། །འཁོར་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་འདོད་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་རྒྱུས་ཡང་
དང་ཡང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་མྱོང་ཡང་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་རམ་འདི་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་དག་ལ་བཀུར་སྟི་བྱ་བའི་ཕྱིར་

མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་མོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུས་གྲོང་བར་གྱི་ཚོང་འདུས་ཀྱི་དབུས་སུ་འདུག་སྟེ། མི་སུ་འདོད་མི་སུ་འདོད་ཅེས་
སྒྲ་བསྒྲགས་ཤིང་སྐད་ཀྱིས་ཐོས་པར་བོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ནས་བདུད་
སྡིག་ཅན་གྱིས་ཅི་ནས་བྲམ་ཟེ་དང་ཁྱིམ་བདག་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུས་མི་སུ་འདོད་མི་སུ་ང་ཉོ་བར་འདོད་ཅེས་ཟེར་བའི་སྒྲ་མི་ཐོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཡོངས་སུ་བསྒྲིབས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་གང་གི་ཚེ་བདག་ཉོ་བ་མ་རྙེད་པ་དེའི་ཚེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སོང་ནས་མཆི་མ་ཕྱུང་སྟེ་འདི་ལྟར་བདག་གི་ལུས་བཙོངས་ལ་བྱང་

65

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་འཕགས་ལ་བཀུར་སྟི་བྱ་སྙམ་ན། ལུས་
ཉོ་བ་ཡང་བདག་གིས་མ་རྙེད་དེ། ཀྱེ་མ་བདག་ནི་ཐོབ་པ་ངན་པ་ཐོབ་བོ་སྙམ་ནས། དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཆོས་འདོད་པའི་ཕྱིར་བདག་གི་ལུས་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་ལ་བདག་གིས་སད་པར་བྱའོ་སྙམ་སྟེ། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུའི་ཆ་བྱད་དུ་མངོན་པར་སྤྲུལ་
ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་ག་ལ་བ་དེར་སོང་སྟེ་འོངས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །
རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་འདི་ལྟར་ཡིད་མི་དགའ་ཞིང་ཡིད་གདུང་ལ་མཆི་མ་འབྱུང་
བ་ཅི་ཉེས། དེས་སྨྲས་པ། བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ང་ནི་ཆོས་འདོད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་བཙོངས་ཏེ། ཆོས་ལ་མཆོད་པ་བྱ་བར་འདོད་ན། ལུས་ཉོ་བ་དེ་ངས་མ་རྙེད་ནས་དེ་ལ་ང་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །ཀྱེ་མ་ང་ནི་བསོད་ནམས་ཆུང་བས་འདི་ལྟར་ལུས་བཙོངས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་མཆོད་པར་བྱ་བ་དང་། འཕགས་པ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་འཕགས་ལ་ཡང་བཀུར་སྟི་བྱ་
སྙམ་ན་བདག་གི་ལུས་ཉོ་བ་མ་རྙེད་དོ་སྙམ་མོ། །
དེ་ནས་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ང་ལ་མིས་ནི་བྱ་བ་མེད། ང་མཆོད་

66

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སྦྱིན་ཞིག་བྱེད་དེ་དེར་མིའི་སྙིང་དང་ཁྲག་དང་རུས་པ་དང་རྐང་དག་ང་ལ་དགོས་ན་དེ་རིན་གྱིས་ཉོར་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བྱས་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ་གང་བདག་གིས་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་དེས། སྙིང་དང་ཁྲག་དང་རུས་པ་དང་རྐང་ཉོ་བ་རྙེད་པ་འདི་ནི་བདག་གིས་རྙེད་པའི་མཆོག་ལེགས་པར་རྙེད་དོ། །བདག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ཐབས་མཁས་པ་

ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས། དེས་སེམས་དགའ་བ་དང་སེམས་བདེ་བ་དང་སེམས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གྱུར་ནས། བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ངའི་ལུས་འདི་ལས་ཁྱོད་གང་འདོད་པ་སྦྱིན་ནོ། །དེས་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་རིན་དུ་ཅི་འདོད་པ་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་བྱས་པ་དང་།
དེས་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཡོངས་སུ་གཏང་བ་
དེ་ང་ལ་བྱིན་ཅིག །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུས་མཚོན་རྣོན་པོ་ཐོགས་ནས། ལག་པ་གཡས་པ་ཕུག་སྟེ་ཁྲག་གཟགས་སོ། །བརླ་གཡས་པ་ཤ་མེད་པར་བཏོགས་ནས་རུས་པ་གཅོག་ཏུ་རྩིག་པའི་དྲུང་དུ་སོང་ངོ་། །དེ་
ནས་ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་མོ་ཞིག་ཁང་པའི་ཡང་ཐོག་ན་འདུག་པ་དེས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་བརླའི་ཤ་མེད་པར་བཏོགས་ནས། རུས་པ་གཅོག་ཏུ་རྩིག་པའི་དྲུང་དུ་སོང་བ་མཐོང་ནས་དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། རིགས་ཀྱི་
བུ་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ལ་བདག་ཉིད་འདི་ལྟ་བུའི་ན་ཚ་བྱེད་པ་བདག་རིགས་ཀྱི་བུ་དེའི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ་དྲིའོ་སྙམ་ནས་ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་མོ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་ག་ལ་བ་དེར་སོང་སྟེ་ཕྱིན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་

67

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་
ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱོད་བདག་ཉིད་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་ན་ཚ་དག་བྱེད། ཁྲག་དང་རུས་པ་དང་རྐང་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ། རྟག་ཏུ་ངུས་བུ་མོ་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་འདི་ལ་བཙོངས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་མཆོད་པར་བྱའོ། །
འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་འཕགས་ལ་ཡང་བཀུར་སྟི་བྱའོ། །དེ་ནས་ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་མོ་དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་འདི་
ལྟར་བདག་གི་སྙིང་དང་ཁྲག་དང་རུས་པ་དང་རྐང་ཡང་བཙོངས་ཏེ་རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལ་བཀུར་སྟི་བྱ་བར་འདོད་པ། ཁྱོད་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པར་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་པར་འགྱུར།
དེས་དེ་ལ་སྨྲས་པ་བུ་མོ་རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་གང་ལ་ངས་བསླབ་པར་བྱ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དག་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ངས་
བསླབས་ན་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ།
དེ་ནས་ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་མོ་དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་
ཏུ་ངུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
འདི་དག་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་ངོ་མཚར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་རེ་རེའི་
ཕྱིར་ཡང་བསྐལ་པ་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དུ་ལུས་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་གཅིག་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། དེ་ཙམ་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་འདི་དག་རྒྱ་ཆེར་ཡོངས་སུ་
བརྗོད་ན་རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་

68

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཆོས་འཕགས་ལ་བཀུར་སྟི་བྱ་བའི་གསེར་རམ་ནོར་བུའམ་མུ་ཏིག་གམ་བཻ་ཌཱུརྱའམ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས་བདག་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་སྩལ་བའི་གཡོག་མོ་ལྔ་བརྒྱ་འདི་དག་དང་ལྷན་
ཅིག་ཏུ་ཆོས་འཕགས་ལ་མཆོད་པ་བགྱི་བའི་སླད་དུ་མཆིའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་རྒྱ་
ཆེར་སྦྱར་རོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་འཕགས་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ། བདག་གི་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ལོ་བདུན་གྱི་བར་

དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་ཡང་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་འདོད་པའི་
རྟོག་པ་མ་བྱུང་། གནོད་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་མ་བྱུང་། རྣམ་པར་འཚེ་བའི་རྟོག་པ་མ་བྱུང་།
རོ་ལ་བརྐམ་པ་མ་སྐྱེས་ཏེ། གཞན་དུ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་འཕགས་ནམ་ལྡང་བར་གྱུར། བདག་ཅག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་གང་ལ་རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་འདུག་ནས་ཆོས་
སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་བཤམས་ན། བདག་གིས་ས་ཕྱོགས་འདི་ཆག་ཆག་
མ་བཏབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་བྱུགས་ལ་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་གཏོར་ཏེ། ས་ཕྱོགས་གང་དུ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་འཕགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དང་ཐབས་མཁས་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་དེར་ལེགས་པར་བྱུག་པར་བྱའོ་སྙམ་མོ། །ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་མོ་ལ་སོགས་པ་བུ་མོ་ལྔ་བརྒྱ་དེ་དག་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུའི་རྗེས་སུ་སློབ་ཅིང་སྤྱོད་ལམ་གཉིས་
ཀྱིས་དུས་འདའ་བར་བྱེད་པ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་གོ །དེ་ནས་

69

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུས་ལྷའི་སྒྲ་ཐོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་འཕགས་ནི་ཞག་བདུན་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་ཏེ། ལངས་ནས་ཀྱང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་དབུས་སུ་འདུག་སྟེ་ཆོས་སྟོན་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་གྲག་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་ལྷའི་སྒྲ་དེ་ཐོས་པ་དང་། དགའ་མགུ་ཡིད་རངས་རབ་ཏུ་མགུ་ཞིང་དགའ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེས་ཏེ། ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་མོ་ལ་སོགས་པ་བུ་མོ་ལྔ་བརྒྱ་དང་། ས་ཕྱོགས་དེ་
ཕྱགས་ནས། ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲས་པ་བཤམས་སོ། །
དེ་ནས་བུ་མོ་དེ་དག་གིས་རང་རང་གི་བླ་གོས་ཕུད་དེ་སྟན་གང་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་འཕགས་འདུག་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་དེར་བཏིང་ངོ་། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུས་ས་ཕྱོགས་དེར་ཆག་ཆག་གདབ་པར་འདོད་ན། བདུད་སྡིག་ཅན་གྱིས་ཆུ་ཐམས་ཅད་

མི་སྣང་བར་བྱས་ནས། ཅི་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུས་ཆུ་མ་རྙེད་ནས་ཡིད་མི་དགའ་ཞིང་སེམས་སྡུག་བསྔལ་ཏེ་སེམས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་ནུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། མཆོད་པ་དེ་ཡང་མི་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆུ་དེ་དག་མི་སྣང་བར་བྱས་ནས། ཀུན་དུ་ཆུ་བཙལ་ན་མ་རྙེད་དོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་གི་ལུས་ཕུག་ལ་ཁྲག་གིས་ས་ཕྱོགས་འདི་ཆག་ཆག་གདབ་བོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་རྡུལ་ཆེ་སྟེ། རྡུལ་གྱི་ཁམས་འདི་ནས་བྱུང་བས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཕོག་ན་མི་རུང་ན།

70

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བདག་གི་ལུས་གདོན་མི་ཟ་བར་འཇིག་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ། བདག་གི་ལུས་འདི་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ལ་ཞིག་པ་ནི་བླའི། ནུས་པ་མེད་པའི་བྱ་བ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་
གཞིས་འཁོར་བ་དག་ན་བདག་གི་ལུས་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སུ་ཞིག་པ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རུང་ངོ་སྙམ་མོ། །
དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུས་མཚོན་རྣོན་པོ་བླངས་ཏེ། བདག་གི་ལུས་ཀུན་དུ་ཕུག་ནས་རང་གི་ཁྲག་གིས་ས་ཕྱོགས་དེ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཆག་ཆག་བཏབ་བོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུའི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་མོ་ལ་སོགས་པ་བུ་མོ་ལྔ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མཚོན་རྣོན་པོ་བླངས་ཏེ་རང་རང་གི་ལུས་ཕུག་ནས་རང་རང་གི་
ཁྲག་གིས་ས་ཕྱོགས་དེ་ཆག་ཆག་བཏབ་སྟེ། གང་དེ་དག་ལ་བདུད་སྡིག་ཅན་གྱིས་

དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བར་ཆད་བྱ་བར་གླགས་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་བས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུ་དང་བུ་མོ་དེ་དག་སེམས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་བཞི་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དགེ་སློང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་མི་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་བཏང་བས་བདག་ལ་སོགས་པ་བསྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་དག་ལ་བལྟ་བས་ཀྱང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པའི་གཞི་རྣམས་ནི་ཕལ་ཆེར་མདོ་སྡེ་དག་ལས་སྣང་སྟེ། མདོ་སྡེ་དེ་དང་དེ་དག་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཀུན་དུ་སྤྱད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པའི་གཞི་རྣམས་

71

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བཅས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་མ་བལྟས་ན་ལྟུང་བ་འབྱུང་བ་
ཡང་མི་ཤེས་པས་མི་སྤོང་བར་འགྱུར་བས་རྟག་ཏུ་མདོ་སྡེ་བལྟ་བ་ལ་གུས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་འདིས་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་གཏང་བ་དང་། མདོ་སྡེ་བལྟ་བས་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་འོན་ཀྱང་ཡི་གེའི་ངེས་པའི་ཚིག་གང་དག་
གིས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་བསྙད་པའི་ཡི་གེའི་ངེས་པའི་ཚིག་དེ་
དག་གང་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་། རབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་།འཇོག་པ་དང་། རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་དང་། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་འདི་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་ཆོས་སྨྲ་བ་གང་དག་མདོ་སྡེ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་
འཛིན་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་ལ་གང་བསྙེན་པ་དང་བརྟེན་པ་དང་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་དང་།གུས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་བྱེད་པ་དང་། བསྟི་སྟང་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་སྲུང་བ་དང་།
སྦེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། གོས་དང་ཟས་དང་མལ་ཆ་དང་ན་བའི་གསོས་སྨན་དང་ཡོ་བྱད་སྦྱིན་པ་དང་། ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱིན་པ་དང་། རྗེ་བོ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་བསྲུང་བ་དང་། དགེ་བ་ཀུན་ཏུ་བསྲུང་བ་དང་། བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། མི་སྙེན་པ་འཆབ་པ་འདི་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་རྩོད་པ་མེད་པ་ལྷུར་ལེན་པ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པས་རྩོད་པ་
རྣམས་ཆོས་དང་མཐུན་པར་ཚར་གཅོད་པ་འདི་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་

72

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་ཞེ་སྡང་མེད་པའི་རྒྱུད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྡུ་བ་དང་རབ་ཏུ་ཐར་བར་བྱ་བའི་བློ་དང་ཟོང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཞན་

དག་ལ་ཆོས་སྦྱིན་པ་འདི་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་གང་ཆོས་མཉན་པའི་རྒྱུའམ་
ཆོས་བསྟན་པའི་རྒྱུར་ཐ་ན་གོམ་པ་གཅིག་འདོར་རམ་ཐ་ན་དབུགས་གཅིག་འབྱིན་

ཏམ་རྔུབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། འདི་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་

གཞན་ཡང་གང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་ཅིང་མི་ལེན་པ་འདི་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་ཀྱེ་མའོ་
སེམས་འདི་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་རབ་ཏུ་འཕྱར་བ་སྟེ། གང་དེ་ཟློག་པ་དང་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བ་དང་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་དུལ་བ་དང་ཞི་བ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། འདུལ་བ་འདི་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་ཆོས་གང་གིས་ཆོས་གང་འབྱུང་བའི་ཆོས་དེ་
ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པ་དང་མི་ལེན་པ་འདི་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་གཏང་བ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་འདི་མེད་ན། སྲུང་བར་མི་འགྱུར་དག་པར་མི་འགྱུར། འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་མི་འགྱུར་བས། ངེས་པར་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱའོ། །

73

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དཔལ་ཕྲེང་སེང་གེ་སྒྲའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་གང་ལགས་པ་དེ་དག་ནི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་འུབ་ཅིང་འདུས་ཏེ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ལགས་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ན་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་ཡུལ་ཆེན་པོ་ལགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་མོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས། གནད་དུ་མི་དྲག་པར་བསྣུན་ན་ཡང་གནོད་པར་འགྱུར་ཞིང་མི་བདེ་བར་བྱེད་དོ། །ལྷ་མོ་དེ་བཞིན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཆུང་ངུས་ཀྱང་བདུད་སྡིག་ཅན་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་
ཞིང་མྱ་ངན་སྐྱེད་དེ་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷ་མོ་འདི་ལྟར་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཆུང་ངུས་ཀྱང་བདུད་སྡིག་ཅན་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་
ཞིང་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་དེ། སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཞན་ནི་ངས་གཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ལས། ལྷ་མོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཀྱི་གནམ་འཕང་དང་ཞེང་རྒྱས་རི་ནག་པོ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་
གྱིས་མནན་ནས་ཀུན་དུ་ཐལ་ལེ་ཞིང་མངོན་པར་ཐལ་ལེ་འདུག་གོ །ལྷ་མོ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ལུས་དང་སྲོག་ལ་མི་ལྟ་བ་གཟུང་བ་མེད་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ལུས་དང་སྲོག་ལ་ལྟ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །
དེ་སྐད་དུ་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་

74

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་
འགྱུར། །ལྷ་དང་ཀླུ་དང་མིའམ་ཅི་རྣམས་དང་། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་གཟུང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །དྲན་ལྡན་བློ་གྲོས་ལྡན་ཞིང་བློ་ལྡན་འགྱུར། །ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེན་ཀུན་ནས་ཡེ་ཤེས་ལྡན། །མཁས་པ་བག་ཆགས་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་སྤོང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །དེ་ལ་བདུད་ཀྱིས་སྐྱོན་ཆགས་རྙེད་མི་འགྱུར། །དེ་ལ་འགྱོད་དང་དེ་བཞིན་དོགས་
པ་མེད། །དེ་ལ་བཅིངས་མེད་སྒྲིབ་པ་ཅུང་ཟད་མེད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །ཞིང་སྟོང་དག་ཏུ་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་སྟེ། །སྐྱེ་བ་ཀུན་དུ་དེས་ནི་རྒྱལ་བ་མཐོང་། །མཐོང་ནས་དེ་ལ་དད་པ་རབ་ཏུ་འཐོབ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྐྱེ་དྲན་འགྱུར། །ཡང་དང་ཡང་དུ་རབ་ཏུ་
འབྱུང་བ་ཐོབ། །སྤྱོད་པ་ཡོངས་དག་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོབ་པས་འཕགས་པའི་
ཆོས་སྤྱོད་པ། །མཁས་པ་མངོན་ཤེས་ལྔ་ལ་མྱུར་དུ་རེག །མ་སྨན་བསམ་གཏན་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐོབ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །དེ་ནི་ཟབ་ཆོས་རྟོགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད། །སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཐེ་ཚོམ་མེད། །སེམས་ཅན་བདག་མེད་པར་ཡང་མོས་པར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །དེ་ནི་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་འཐོབ། །འཇིགས་མེད་ཤེས་རབ་རྣོ་ཞིང་ཆགས་མེད་དག །དེ་ནི་སྲོག་ཆགས་ཀུན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །མཁས་པ་དེ་ནི་གཟུངས་རྣམས་ཐོབ་པར་

75

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འགྱུར། །བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་གང་ཐོས་ཆུད་མི་ཟ། །སྤོབས་དང་ལྡན་ཞིང་ཆགས་པ་མེད་པར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །དེ་ལ་མཁས་པ་རྟག་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་ཅིའི་ཡིད་དུ་འོང་། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བུ་གཅིག་བཞིན་དུ་བསྟོད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །བརྒྱ་
བྱིན་ཚངས་པ་དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་། །འཁོར་ལོས་སྒྱུར་དང་མི་ཡི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར། །བདེ་དང་ཡིད་བདེས་བྱང་ཆུབ་དེ་འཚང་རྒྱ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །དེ་ལུས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཚན་ལྡན་ཞིང་། །མཁས་པ་ཡན་ལག་སྨད་པ་མེད་པར་འགྱུར། །དེ་ལ་ལྟ་བས་ངོམས་པར་ཡོང་མ་འགྱུར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །གང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་འདི་སྟོན་
པའི། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་ལ་དཀོན་མི་འགྱུར། །ཆོས་མཛོད་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཉན་པར་བྱེད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱང་རྣམ་པར་དག །ཚུལ་ཁྲིམས་ཏིང་འཛིན་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་དག །རྣམ་གྲོལ་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བརྗེད་འགྱུར་བ་མེད། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་སྤྱོད་དང་འགལ་མི་
འགྱུར། །དགེ་བ་བརྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རབ་ཏུ་གཟུང་། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །ཚུལ་ཁྲིམས་

ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ལེའུ་སྟེ་
གཉིས་པའོ། ། ། །

༼ལེའུ་གསུམ་པ།༽
གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསྲུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ནི་སྤྱིར་བཤད་ཟིན་ཏེ།

76

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བསྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལུས་བསྲུང་གང་ཞེ་ན། གནོད་འགྱུར་སྤོང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པར་གནས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་གཞན་ཉམས་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་དེའི་ལུས་བསྲུང་བ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གནོད་པར་འགྱུར་བ་སྤོང་བ་འདི་ཡང་འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོ་
ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ཀྱིས།

བཅོམ་ལྡན་རྐང་གཉིས་དམ་པ་ནི། །མྱ་ངན་འདས་སླད་བདག་ཅག་རྣམས། །ལུས་དང་སྲོག་ཏུ་བཅས་བཏང་སྟེ། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་གཟུང་བར་སྤྲོ། །རྙེད་དང་བཀུར་སྟི་

སྤངས་ནས་སུ། །རྟེན་པ་ཀུན་ཀྱང་རབ་སྤངས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་བྱེད་པའི། །ཆོས་འདི་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ངོ་། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་གཟུང་སླད་དུ། །གཤེ་དང་མི་སྙན་འཚེ་བ་དང་། །ངན་དུ་སྨྲ་བའི་ཚིག་རྣམས་ཀྱང་། །བཟོད་པས་དེ་དག་དང་དུ་བླང་། །ཚུལ་འདི་རབ་ཏུ་བཟུང་ནས་སུ། །ཅོ་འདྲི་བ་དང་བསྡིགས་པ་དང་། །མི་
བསྔགས་པ་དང་མི་སྙན་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཟོད་པར་བགྱི། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་
ཏེ། དགེ་སློང་རྒྱལ་པོ་རབ་འཁྲུག་ཅིང་། །དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་མ་རུངས་པ། །རྣམ་པར་འཇིག་ཚེ་སེམས་ཅན་ཕྱིར། །བདག་ཅག་དམ་ཆོས་གཟུང་བར་བགྱི། །མདོ་སྡེ་གང་
དག་རབ་ཟབ་ཅིང་། །རྣམ་གྲོལ་འབྲས་བུར་ལྡན་པ་རྣམས། །རབ་ཏུ་འཛིན་པར་མི་
བགྱིད་དེ། །དེ་དག་སྣ་ཚོགས་གཏམ་རྣམས་བགྱིད། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཚུལ་འདི་
རབ་ཏུ་བཟུང་ནས་སུ། །གང་དག་ཆོས་ལ་མི་གནས་པའི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
བྱམས་པར་བགྱི། །དེ་དག་ལ་ནི་སྙིང་རྗེའང་བགྱི། །སེམས་ཅན་རྙེད་དང་འདོད་གནས་
པ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་མཐོང་ནས་སུ། །དེ་ཡི་འགྲོ་བ་ཅིར་འགྱུར་ཞེས། །མཆི་

77

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

མའང་རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་བགྱི། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐུར་འདེབས་པ། །དེ་དག་འཕྲལ་
དུ་མཐོང་ན་ཡང་། །དེ་དག་གཤེ་བར་མི་འགྱུར་བས། །རིང་ནས་བྱམས་པ་བཙལ་བར་
བགྱི། །རབ་ཏུ་བསྡམས་ནས་ངག་གི་ལས། །ཉམས་ཀྱིས་ཅི་ནུས་བསྲུང་བར་
བགྱི། །སྡིག་པ་ལ་ནི་རབ་གནས་པ། །དེ་ལ་གློ་བུར་གཏམ་མི་བགྱི། །ནོར་སྦྱིན་དེ་
བཞིན་བསྟི་སྟང་གིས། །མི་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་བགྱིས་ནས། །ཡང་དག་སྡིག་མེད་
སྤྱོད་ཡུལ་གྱི། །སླད་ཀྱིས་དེ་དག་བསྐུལ་བར་བགྱི། །ཁྱིམ་དང་སྟེན་པ་ཀུན་སྤངས་
ཏེ། །དོན་ཉུང་བ་དང་བགྱིད་ཉུང་བ། །བས་མཐའ་དགོན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ། །རི་དགས་
བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་བགྱི། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དུལ་བ་དང་ནི་ཞི་བ་དང་། །གྲོལ་ནས་
གྲོང་དུ་ཞུགས་ནས་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་ཆོས་ཚོལ་བ། །དེ་ལ་བདག་ཅག་ཆོས་བསྟན་ཏོ། །ཆོས་འདོད་པར་ནི་རྟོགས་ནས་སུ། །ཤིན་ཏུ་རིང་དུའང་མཆི་བར་
བགྱི། །ཆོས་ལ་དགའ་ཞིང་མོས་རྙེད་ནས། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཀྱང་
བགྱི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཁྲུལ་མང་པོ། །དེ་དག་མངོན་དུ་མཐོང་ནས་
ཀྱང་། །ཆོས་དང་ངེས་པ་རབ་གནས་ནས། །བདག་ལ་རབ་ཏུ་བརྟག་པར་བགྱི། །བསྟི་

སྟང་བགྱིས་དང་མ་བགྱིས་པ། །རི་རབ་ལྟ་བུར་གྱུར་ནས་སུ། །འཇིག་རྟེན་གྱིས་ནི་མི་
གོས་པ། །འཇིག་རྟེན་འདྲེན་པར་འགྱུར་བར་བགྱི། །དགེ་སློང་ཚུལ་ལས་ཉམས་རྣམས་
ཀྱི། །མི་སྙན་པ་དག་རྟོགས་ནས་ཀྱང་། །ལས་ནི་བདག་གིར་བྱ་བར་བགྱི། །དེ་དག་
ལས་ནི་སྨིན་མ་འགྱུར། །ཆོས་རྣམས་ལ་ནི་གནས་པ་ལ། །ངེད་ལ་དེ་འདྲའི་ཆོས་རྣམས་ནི། །ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གཤེད་མ་དག་ཀྱང་འགྱེད་པར་འགྱུར། །བདག་ཅག་མིང་གི་དགེ་སྦྱོང་སྟེ། །དགེ་སྦྱོང་ཡོན་ཏན་མེད་དོ་ཞེས། །ཡང་

78

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དག་བསྐུལ་བ་ཐོས་པ་དང་། །མདོ་སྡེ་འདི་ནི་སྤོང་བར་འགྱུར། །སྣ་དང་རྣ་ཆད་དེ་དག་ནི། །མེ་ལོང་དགའ་བར་མི་འགྱུར་ལྟར། །ཡང་དག་བསྐུལ་བ་ཐོས་པ་དང་། །དེ་དག་དམ་ཆོས་སྤོང་བར་འགྱུར། །དགེ་སློང་གང་དག་དམ་པའི་ཆོས། །རབ་ཏུ་འཛིན་པ་འབྱུང་འགྱུར་བ། །དེ་དག་དེ་བཞིན་ཚུལ་འཆོས་ཏེ། །གང་ཡང་ཆོས་འདི་མི་ཉན་ཏོ། །རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱང་བསླུ་བར་བགྱིད། །སྐྱེ་བོ་ཆེན་པོ་འབྱེད་འགྱུར་ཡང་། །སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བྱིན་བརླབས་ཀྱིས། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ཆོས་ཉན་འགྱུར། །དུས་ངན་
དེ་ཚེ་བདག་ཅག་རྣམས། །སེམས་ཅན་དག་ལ་ཕན་སླད་དུ། །ལུས་དང་སྲོག་ཀྱང་རབ་བཏང་སྟེ། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་གཟུང་བར་བགྱི། །ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ། །
བམ་པོ་གསུམ་པ། འཕགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་པད་མ་དཀར་པོ་ལས་ཀྱང་། ཆོ་ག་སྤྱོད་ཡུལ་བསྲུང་བྱ་ཞིང་། །འདུ་འཛི་མེད་ལ་གཙང་བར་བྱ། །རྒྱལ་པོ་དང་ནི་རྒྱལ་བུ་དང་། །འདྲེས་བྱེད་རྟག་ཏུ་སྤང་བར་བྱ། །རྒྱལ་པོའི་ཞབས་འབྲིང་གང་ཡིན་དང་། །གདོལ་པ་ཟོལ་བ་ཆང་འཚོང་དང་། །མུ་སྟེགས་ཅན་ནི་དེ་དག་དང་། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་འདྲིས་མི་བྱ། །དགེ་སློང་འདུལ་དང་ལུས་གནས་ལ། །དགྲ་བཅོམ་སྙམ་དུ་སེམས་བྱེད་ཅིང་། །ང་རྒྱལ་ཅན་རྣམས་བརྟེན་མི་བྱ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་རྣམས་རྣམ་

པར་སྤང་། །དགོད་ཅིང་སྨྲ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །དགེ་སློང་མ་རྣམས་རྟག་ཏུ་སྤང་། །མི་བརྟན་པར་ནི་མངོན་པ་ཡི། །དགེ་བསྙེན་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ། །བུད་མེད་མ་ནིང་སེམས་ཅན་གང་། །དེ་དང་འདྲིས་བྱེད་རྣམ་པར་སྤང་། །ཁྱིམ་རྣམས་སུ་ནི་མནའ་མ་
དང་། །གཞོན་ནུ་མ་རྣམས་སྤང་བར་བྱ། །ཁམས་དང་ལེགས་པར་དྲི་བྱེད་པ། །དེ་དག་ནམ་དུའང་དགའ་མི་བྱེད། །ཕག་འཚོང་པ་དང་ཤན་པ་དང་། །འདྲིས་པར་བྱེད་པ་རྣམ་

79

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པར་སྤང་། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གང་དག་བུད་མེད་གསོ་བྱེད་དང་། །གར་མཁན་གྱད་དང་སིལ་ཁྲོལ་བ། །གང་གཞན་དེ་དང་འདྲ་བ་སྤང་། །དེ་དག་རྣམས་དང་འདྲིས་བྱེད་སྤང་། །རེས་མའི་གཙོ་མོ་བསྟེན་མི་བྱ། །ཇི་སྙེད་ལོངས་སྤྱོད་འཚོ་བ་གཞན། །ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་དེ་དག་ཀྱང་། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤང་། །མཁས་པས་བུད་མེད་རྣམས་ལ་ཡང་། །གང་གི་དུས་ན་ཆོས་འཆད་པ། །དེར་ནི་གཅིག་པུ་མི་འགྲོ་སྟེ། །དགོད་ཅིང་འདུག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་གནོད་པ་གཞན་ཡིན་ཏེ། །འདི་ལྟ་སྟེ་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། །
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐེག་པ་ལ་ཡང་
དག་པར་ཞུགས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་དེ་ལ་བདུད་སྡིག་ཅན་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་གཞན་ཡང་གང་གི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྩོན་
པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། བདུད་སྡིག་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ནུར་བ་དང་སྤུ་ཟིང་ཞེས་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞིག་གུ། གང་གིས་ན་འདི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཙམ་ལ་ཡང་འབྲི་བར་འགྱུར་ཞིག་གུ་སྙམ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོ་བཙམས་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་བོ། །འཇིགས་པ་ཀུན་དུ་སྟོན་ཏེ། ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་སྐར་མདའ་གཏོང་ངོ་། །ཕྱོགས་སྲེག་པ་འབྱིན་ཞིང་ཀུན་དུ་སྟོན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་
ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་འདུ་ཤེས་པས་ཡི་གེར་འདྲི་བ་ནས་ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པའི་བར་དུ་བྱེད་ཅིང་འདི་ལ་བདག་ཅག་གིས་རོ་མྱང་བ་མི་རྙེད་དོ། །ཞེས་སྟན་ལས་

80

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ལངས་ཏེ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གླལ་བ་དང་། སྟེག་པས་ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པའི་བར་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ལྗོངས་དང་གྲོང་ལ་སོགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་དང་ཕ་མ་དང་བློན་པོ་དང་ཉེ་དུ་དང་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོམ་རྐུན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གོས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབྱུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ཡི་གེར་བྲི་བ་ནས། བཀླག་པའི་བར་ལ་འདུན་པར་གྱུར་
ལ། ཆོས་ཉན་པ་ནི་ལེ་ལོ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དང་། དེ་ལས་བཟློག་པ་དང་། ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །ཆོས་སྨྲ་བ་ནི་འདོད་པ་ཆེ་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ནི་འདོད་པ་ཆུང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །མདོར་ན་ཆོས་སྨྲ་བ་དང་ཆོས་ཉན་པ་གཉིས་ཀྱིས་མི་འཛོམ་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདུད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་
ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་དགེ་བའི་ཆོས་
སྤོང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགོན་པ་པར་གྱུར་ཏེ། བས་མཐར་གནས་མལ་བཅའ་བར་མངོན་པར་དགའ་ཞིང་འདོད་པ་ཆུང་ལ་ཆོག་ཤེས་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་དབེན་པ།
ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་མི་འདྲེ་ལ་དེ་དོན་ཉུང་བ་དང་བགྱི་བ་ཉུང་བས་

བདེ་བར་གནས་ཏེ་གཡོ་མ་མཆིས་ཀྱང་། མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་དང་།

81

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བགྱི་བ་དང་། ཆོས་ཉན་པ་ལ་བརྩོན་པ་མི་གནས་པ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་གཏམ་དང་དོན་རྣམ་པར་ངེས་པའི་གཏམ་གྱི་བར་ལ་རྒྱུན་དགུམ་པར་
སེམས་ཏེ་ཡོངས་སུ་འདྲི་བའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ལགས། དགེ་བ་ཅི་ཞིག་ཚོལ་བ་ལ་མི་བརྩོན། དེ་དགོན་པ་ལ་གནས་པ་དང་། གཅིག་པུར་དགའ་བས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀུན་དུ་མི་རྒྱུ་སྟེ། དེ་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་གནོན་པ་ཙམ་གྱིས་དགའ་བ་ཐོབ་ཅིང་
བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་གཞོམ་པའི་སླད་དུ་ལམ་བསྒོམ་པར་མི་བགྱིད་དེ། དེ་ནི་བདག་གི་དོན་དང་། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་སླད་དུ་བརྩོན་པར་མི་འགྱུར་བ་འདི་ནི། བཅོམ་
ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོན་པ་ལ་གནས་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་བདུད་
ཀྱི་ལྕགས་ཀྱུ་སྟེ་བདུན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྟར་བཅོས་པའི་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་གང་དག་དེ་ལ་བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལས་འདུན་པ་བཟློག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བགྱིད་པ་ལས་འདུན་པ་བཟློག་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་
བཟུང་བ་ལས་འདུན་པ་བཟློག་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ལས་འདུན་པ་བཟློག་
པ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། དོན་ཆུང་ཞིང་བགྱིད་པ་ཉུང་བ་ལ་སྦྱོར་བ་
དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྡན་པའི་བཀའ་མཆིད་དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་མང་དུ་སྟོན་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་བཀའ་མཆིད་དེ་ལ་མི་སྟོན་པ་དག་ལ་བསྙེན་ཅིང་བསྟེན་ཏེ། བསྙེན་བཀུར་བགྱིད་པ་དང་། གང་གི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དབེན་
པར་གནས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཞལ་ཏ་བྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞལ་ཏ་བགྱིད་པའི་དྲི་མ་ལ་

82

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སྦྱོར་བ་དང་། གང་གི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞལ་ཏ་བགྱིད་པའི་དྲི་མ་ལ་སྦྱོར་བ་དེའི་ཚེ་དབེན་པ་ལ་སྦྱོར་ཞིང་དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ཡིན་གྱི་ལེ་ལོ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་ཁྱོད་བསྐལ་པ་བརྒྱད་དམ་བཅུས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་ན་ཕྱིས་ཁྱོད་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་མཆི་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་སྒྱིད་ལུག་ནས་
འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བགྱིད་པའི་གནས་མཆིས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྟར་བཅོས་པའི་བདུད་ཀྱི་ལྕགས་ཀྱུ་སྟེ་
བཅུ་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པའི་གང་ཟག་དག་བདུད་
ཀྱི་ལྕགས་ཀྱུས་ཟིན་པ་ཆོས་ངན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ལ་དགའ་བ་རྙེད་པ་དང་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་གྱུར་པ་དང་། དེ་དམན་པ་ལ་བསྟེན་ཅིང་ཁྱད་པར་དང་བྲལ་བས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞན་པའི་འགྲོ་བ་བླུན་པ་འོན་པ་ལྐུགས་པའི་འགྲོ་བ་འགྲོ་བ་དམན་པ་ཉིད་དུ་མཆི་བར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་བདུད་ཀྱི་ལྕགས་ཀྱུ་བཅུ་གཅིག་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་གིས་དེ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་བརྩམས་པ་སྐྱོ་བར་གྱུར་པས། རྟག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བའོ། །དེ་བས་ན་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་
བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་ན། ཅི་ནས་ལུས་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་སེམས་སྐྱོ་བ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་རྩོམ་སྟེ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཞེས་

83

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
གང་གིས་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གང་འདི་སྟོབས་ཆུང་བ་ལས་ལྕི་བའམ་དུས་རིང་པོར་རྩོམ་པའམ་མོས་པ་ཡོངས་སུ་མ་
སྨིན་པ་རྣམས་བྱ་དཀའ་བའི་ལས་རྩོམ་པ་སྟེ་དཔེར་ན་རང་གི་ཤ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལུས་བྱིན་ཟིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དུས་མ་
ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་ལས་བཟློག་པར་ཟད་དེ། གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱོ་བར་གྱུར་པས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཆུད་ཟ་
བའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཆུད་ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་

ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས། དུས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །དུས་མ་ཡིན་ཞེས་ཏེ་ལུས་གཏང་བའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། གོམས་པ་མ་བརྩམས་པའི་ཕྱིར་ནམ་ཡང་སྦྱིན་པར་མི་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལྟ་བས་ན་དེ་ལྟར་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་

དང་འགལ་བ་དང་གཏི་མུག་གིས་རང་གི་དོན་ལ་གནོད་པ་དང་། ཤ་ཟ་བ་དང་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ལུས་བསྲུང་བར་བྱའོ། །དཔེར་ན་སྨན་ཤིང་ལྗོན་པ་བལྟ་སྡུག་པ། །རྩ་བ་ལ་སོགས་སྤྱད་འོས་ས་བོན་ནི། །སྦྱིན་ཡང་དུས་མིན་སྤྱད་ལས་བསྲུང་བྱ་བ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྨན་ཤིང་དེ་བཞིན་ནོ། །
མདོར་བསྡུ་ན་བདུད་ཀྱི་ལས་འདི་ནི་གནོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་རྣམ་པར་སྤང་བ་
ནི་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
བདུད་ཀྱི་ལས་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་

84

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སེམས་དཔའ་མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་སྤོང་
ངོ་། །མི་མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་པན་པའི་གསང་ཚིག་བསྟེན་ཅིང་སྒོམ་པ་དང་།རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དང་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྲོ་ལ་ཆགས་
པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་སྤོང་ངོ་། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་གཞན་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་བར་དུ་གཅོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་
ནས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་སྤོང་ངོ་། །དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡང་བསྟེན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཉིད་ལས་མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་སྤངས་པས་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་ཡོངས་
སུ་སྤངས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་ཉམས་པ་དང་ཆོ་ག་ཉམས་པ་དང་འཚོ་བ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། འདུ་འཛི་ལ་དགའ་བའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། འཁོར་
བ་ལ་དགའ་བའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་
པའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། ཁྱིམ་པ་དང་བསྟེན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པས།
སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་ཚེ། གང་ཟག་དེ་དག་ལ་སྡང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །ཁོང་ཁྲོ་བའི་སེམས་དང་བརྙས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ་དེས་འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི། ཁམས་སོ་སོ་བ་བསྟེན་ཏེ། བསྟེན་
པར་གྱུར་ནས་ཆུད་ཟ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་བས་ན་བདག་གིས་བསྟེན་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་སེམས་ཉེ་བར་གཞག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

85

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྗེད་པ་འདི་ཡང་གནོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ནི་དཀོན་
མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས། འོད་སྲུངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྗེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། མཁན་པོ་
དང་སློབ་དཔོན་དང་བླ་མ་དང་།སྦྱིན་གནས་ལ་སླུ་བ་དང་། གཞན་འགྱོད་པ་མེད་པ་དག་ལ་འགྱོད་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྔགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་སྙན་པ་དང་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་མ་ཡིན་པ་འབྱིན་པ་དང་། སྒྱུ་དང་གཡོས་གཞན་ལ་ཉེ་བར་
སྤྱོད་ཀྱི་ལྷག་པའི་བསམ་པས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་རྣམ་པར་སྤང་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འོད་སྲུངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སྙིང་པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་བརྗེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། སྲོག་གི་ཕྱིར་རམ་ཐ་ན་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་བརྫུན་གྱི་ཚིག་
མི་སྨྲ་བ་དང་། སྒྱུ་དང་གཡོ་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲུང་ན་ལྷག་པའི་བསམ་པས་གནས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པར་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་ཅིང་དེ་དག་གི་ཡང་དག་པའི་བསྔགས་པ་ཕྱོགས་བཞིར་བརྗོད་པ་དང་།སེམས་ཅན་གང་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉི་ཚེ་བའི་
ཐེག་པ་མི་འདོད་པར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། འོད་སྲུངས་བཞི་པོ་དེ་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
སེང་གེས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ། །ནམ་ཡང་བར་

86

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཆད་མི་བྱེད་པ། །དེ་ནི་དེས་ན་རབ་མྱུར་བར། །འཇིག་རྟེན་མགོན་དང་ཕྲད་པར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པས་སྐྱེ་བ་དྲན། །གཞོན་ནུ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་
གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་སྐད་དུ་དེ་ཉིད་ལས། སྐྱེ་བ་ཀུན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རྨི་ལམ་ན་ཡང་སེམས་དེ་ནི། །འདོར་མི་འགྱུར་ན་མ་ཉལ་ཚེ། །སྨོས་ཅི་
འཚལ་བར་གང་གིས་འགྱུར། །བཀའ་སྩལ་པ། གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་རྣམས་སུ་ཡང་། །གང་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་རྣམས་སུ། །བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་ཡང་དག་འཛུད། །དེས་ན་སེམས་འདོར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་
ཡོན་ཏན་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་སྨོན་ལམ་མི་འདོར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཡིན། ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན། ཕ་རོལ་གྱི་འབྱོར་པ་མཐོང་ན་ཡིད་དགའ་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་དེ་ཉིད་ལས། སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་
དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་
ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འདིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་
དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཁྱེད་ལ་མོས་བྱ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་མང་དུ་མིས་བརྟགས་ན། །དེ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེས། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དེ་ལ་སེམས་གཞོལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
སྤྲོ་བ་མེད་པ་ཡང་གནོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤང་བ་ནི་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་

མཐོང་སྟེ། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་སྙམ་དུ་མིར་གྱུར་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་དཀའ་ལ། བདག་གི་བརྩོན་འགྲུས་འདི་ཡང་ཆུང་ཞིང་ཞན་ཏེ། བདག་ནི་ལེ་

87

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ལོ་ཅན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་མགོ་དང་གོས་ལ་མེ་འབར་བ་བཞིན་དུ་བསྐལ་པ་མང་པོ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོར་བསྒྲུབ་དགོས་པས་བདག་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཁུར་བཀུར་བར་མི་སྤྲོའ་སྙམ་དུ་སེམས་ ོམི་བསྐྱེད་དེ། འོན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གང་དག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དེ་དག་དང་། གང་དག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་དེ་དག་དང་། གང་དག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཀྱང་། ཚུལ་འདི་འདྲ་བ་དང་ལམ་འདི་འདྲ་བ་དང་བརྩོན་འགྲུས་འདི་འདྲ་བས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་གྱུར་པ་ཤ་སྟག་ལས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་
གྱིས། བདག་ཀྱང་ཅི་ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་གི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་

བདག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་བརྩལ་ལོ་འབད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་གནོད་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས་མཐོང་སྟེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་

པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་རྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁྲུལ་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྣོད་དུ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་འཁྲུལ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་

88

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དམན་པ་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁྲུལ་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་དགེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྙས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་སྡིག་པའི་ཆོས་ཅན་སྡུད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁྲུལ་
པ་ཞེས་བྱའོ། །
མོས་པ་མེད་པ་ཡང་གནོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་མོས་པ་ཡོད་མིན་ལ། །ཆོས་དང་ཚོགས་ལ་དེ་ནི་མོས་པ་མེད། །བསླབ་དང་སྦྱང་བ་རྣམས་ལ་དེ་མི་མོས། །སྡིག་པའི་བློ་ཅན་ངན་སོང་
གསུམ་ཕྱོགས་པ། །དེ་ནི་མི་ནང་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས། །ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་
མཁས་རྣམ་པར་རྨོངས། །དམྱལ་བའམ་འོན་ཏེ་དུད་འགྲོའི་འགྲོ་རྣམས་སམ། །ཡི་དགས་འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་སྡུག་བསྔལ་རྙེད། །ཅེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པའི་མདོ་ལས་མཐོང་སྟེ། ཆོས་ཟབ་མོ་གང་དག་དེའི་བློས་མི་རྟོགས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ནི་མཐའ་ཡས་ཤིང་།སེམས་ཅན་མོས་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་

བསྟན་པ་འཇུག་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཁྱེན་གྱི་བདག་གིས་ནི་མི་
ཤེས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱས་ནས་མི་སྤོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །
ཞལ་ཏ་བྱེད་པའི་ཚེ་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་སྤང་བ་ལ་མཁས་པར་
བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། ཆོས་དང་མཐུན་པ་དང་ཆོས་ཉན་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད་པ་ལ་ཞལ་ཏ་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཞལ་

89

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཏ་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དགེ་སློང་ཞལ་ཏ་བྱེད་པས་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་མགུ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དགེ་སློང་དགོན་པ་པ་བས་མཐའི་གནས་མལ་བསྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དགེ་སློང་ཞལ་ཏ་བྱེད་པས་ཐམས་ཅད་དུ་ལས་སུ་བསྐོ་བར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དགེ་སློང་དགོན་པ་པ་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་བྱ་བར་གཏོགས་པ་སློབ་པའི་ལས་རེས་བབ་ན། དགེ་སློང་ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་དེས་ལས་དེ་བདག་གིས་བྱའོ། །ཡང་ན་དགེ་སློང་གཞན་ཞིག་བསྐོས་ལ་ལས་དེ་བྱེད་དུ་གཞུག་སྟེ། དགེ་སློང་དགོན་པ་པ་ལ་གནོད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལ་དགེ་སློང་བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དགེ་སློང་ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་དེས་ཁ་ཟས་བསོད་པ་བགོ་བཤའ་བྱའོ། །འོད་སྲུངས་དེ་ལ་དགེ་སློང་གང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ། དགེ་སློང་ཞལ་ཏ་བྱེད་པས་མཐུན་པའི་འཚོག་ཆས་དང་ན་བའི་གསོས་སྨན་དང་ཡོ་བྱད་རྣམས་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །དགེ་སློང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དེས་ཕྱོགས་གང་ལ་གནས་པའི་ས་ཕྱོགས་དེར་དགེ་སློང་ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་དེས་སྒྲ་ཆེན་པོ་དང་སྐད་དྲག་པོ་མི་དབྱུང་ཞིང་བྱེད་དུའང་མི་གཞུག་གོ། །དགེ་སློང་ཞལ་ཏ་བྱེད་པས་དགེ་སློང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དེ་བསྲུང་ཞིང་མལ་ཆ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཁ་ཟས་བསོད་པ་དང་ཡི་གར་འོང་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་དང་མཐུན་པའི་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་རྣམས་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དགེ་སློང་གང་དག་མང་དུ་ཐོས་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པ་དེ་དག་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་ལ་བསྲུང་བའི་བར་དུ་བྱའོ། །ཆོས་སྨྲ་བའི་དགེ་སློང་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་སུ་མི་བསྐོ་བར་བྱའོ། །ཆོས་ཉན་པ་ལ་བརྩོན་པར་

90

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འགྱུར་བའི་བར་དུ་བྱའོ། །འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཤམ་པར་བྱའོ། །འབེལ་བའི་
གཏམ་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་སྦྱང་བར་བྱ་བ་ནས་དེ་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་
མང་བར་འགྱུར་བའི་བར་དུ་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དངོས་པོ་གང་ལ་ཡང་དབང་བྱ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །བྱ་བ་ཇི་ཙམ་དུ་ཆུང་བ་ཡང་དགེ་འདུན་གྱི་གྲོས་བཞིན་བྱ་ཞིང་རང་དགར་མི་བྱའོ། །དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་གྱི་
དང་མི་བསྲེ་བའི་བར་དུ་བྱ་སྟེ། བཟློག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཆོད་རྟེན་
གྱི་དང་ཕན་ཚུན་བསྲེ་བ་ཡང་བཀག་གོ །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་བྲེལ་ཕོངས་སུ་གྱུར་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་རྙེད་པ་ཆེ་བར་གྱུར་ན་དགེ་སློང་ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་དེས་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་བསྡུས་ལ་གྲོས་མཐུན་པར་བགྱིས་ཏེ། དགེ་འདུན་གྱི་རྙེད་པ་
ལས་ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་བཤུག་པར་བྱའོ། །མཆོད་རྟེན་ཞིག་རལ་དུ་གྱུར་ན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །སྦྱིན་པ་པོ་དང་སྦྱིན་བདག་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་ལ་མཆོད་རྟེན་གསོ་བར་བྱའོ། །འོད་སྲུངས་གལ་ཏེ་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྙེད་པ་ཇི་ལྟར་མང་དུ་གྱུར་དུ་ཟིན་
ཀྱང་དེ་དགེ་སློང་ཞལ་ཏ་བྱེད་པས་དགེ་འདུན་དང་ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་བཤུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དད་ཅིང་དང་བ་མང་པོ་དག་གིས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བ་ནི་ཐ་ན་རས་ཀྱི་ཁ་ཚར་གཅིག་ཙམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཡིན་ན། རིན་པོ་ཆེའམ་རིན་པོ་ཆེར་སྨོས་པ་དག་ལྟ་
སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། མཆོད་རྟེན་ལ་གོས་ཕུལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་དེ་ཉིད་དུ་རླུང་དང་ཉི་མ་དང་ཆར་བས་དེངས་ཀྱང་བླའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བའི་གོས་དང་ཟོང་གསེར་དུ་བསྒྱུར་དུ་མི་རུང་སྟེ། མཆོད་རྟེན་ལ་

91

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ནི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཟོང་ཅིས་ཀྱང་བྲེལ་ཕོངས་པ་མེད་དོ། །
འོད་སྲུངས་དགེ་སློང་གི་ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་གང་ལ་ལ་ཞིག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་

པ་སྦྱིན་པའི་གནས་རྣམས་ལ་སེམས་ཁྲོས་སམ་དབང་བྱེད་ཅིང་བསྒོ་བླག་བྱེད་ན་དེ་མི་དགེ་བའི་ལས་དེས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མིའི་འཇིག་རྟེན་དུ་འོངས་ན་ཡང་བྲན་དང་གཞན་གྱི་ལས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་ཁུ་ཚུར་
དང་ཐལ་ལྕག་དང་ལག་ཆ་བསྙེམས་པས་བརྡེགས་པ་དང་ཕྲད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དགེ་སློང་ལ་ཆད་པས་གཅོད་པ་དང་། འཇིགས་པར་བྱེད་པ་དང་བསྡིགས་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་མངག་པ་དང་དུས་མ་ཡིན་པར་བསྒོ་བར་བྱེད་ན། དེ་མི་དགེ་བ་དེས་ཉི་ཚེ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཕུར་པ་མང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཕུར་པ་སྟོང་གི་བར་དག་གིས་ལུས་ལ་ཟུག་ཅིང་། འབར་རབ་ཏུ་འབར་ལ། ཀུན་ཏུ་རབ་ཏུ་འབར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ལྕེའི་ཚད་དཔག་ཚད་བརྒྱ་པར་འགྱུར་ཞིང་དེའི་ལྕེའི་དབང་པོ་དེ་ལ་ལྕགས་ཕུར་བརྒྱ་སྟོང་ཀུན་ཏུ་འབར་བ་དག་གིས་འབུགས་པར་འགྱུར་རོ། །འོད་སྲུངས་དགེ་སློང་ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་གང་ལ་ལས་དགེ་འདུན་གྱི་རྙེད་པ་འདུས་ཤིང་འདུས་པ་གཞག་སྟེ་དུས་དུས་སུ་མི་སྦྱིན་ཞིང་མཐོ་བ་ཙམ་ས་ལ་གཅེས་ནས་སྦྱིན་པ་དང་ཁ་ཅིག་ལ་མ་བྱིན་ན་དེ་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེས་ཡི་དགས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་རྐྱག་འཇིམ་བྱིན་པ་ནུབ་ཅེས་བྱ་བ་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
རོ། །དེར་ཡི་དགས་གཞན་གྱིས་ཁ་ཟས་བླངས་ཏེ་དེ་ལ་བསྟན་ན། དེ་བསྟན་པའི་ཚེ། མིག་གཉི་ག་མི་འཛུམས་པར་ཟས་དེ་ལ་བལྟ་ཞིང་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པས་ཉེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་མྱོང་གི་ལོ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ཡང་ཟས་དེ་ནི་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་

92

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

རོ། །ཇི་སྟེ་བརྒྱ་ལ་བརྒྱ་ལམ་ན་ཟས་དེ་ཐོབ་ཀྱང་ངན་སྐྱུགས་དང་རྣག་ཁྲག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དགེ་འདུན་བསྲུངས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་གནོད་པ་གསུངས་ཏེ།
དགེ་འདུན་བསྲུངས་ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྩིག་པ་ལྟ་བུ་གང་དག་མཐོང་བ་དེ་རྣམས་
ནི་སྔོན་དགེ་སློང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་དགེ་འདུན་གྱི་རྩིག་ངོས་ལ་ངར་སྣབས་ཀྱིས་

མ་རུངས་པར་བྱས་པས་ལས་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་རྩིག་པ་དང་འདྲ་བར་གྱུར་

ཏོ། །དགེ་འདུན་བསྲུངས་ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཀ་བ་འདྲ་བ་གང་དག་མཐོང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྔོན་དགེ་སློང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་དགེ་འདུན་གྱི་ཀ་བ་ངར་སྣབས་ཀྱིས་

མ་རུངས་པར་བྱས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཀ་བ་འདྲ་བར་གྱུར་ཏོ། །དགེ་འདུན་བསྲུངས་ཁྱོད་
ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཤིང་ལྟ་བུ་དང་ལོ་མ་ལྟ་བུ་དང་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་དང་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་གང་དག་མཐོང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྔོན་དགེ་སློང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་དགེ་འདུན་གྱི་ཤིང་དང་ལོ་མ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་གང་ཟག་གིས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པར་སྤྱད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་ཤིང་དང་ལོ་མ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏོ། །ཁྱོད་
ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐག་པ་ལྟ་བུ་དང་ཕྱགས་མ་ལྟ་བུ་གང་དག་མཐོང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྔོན་དགེ་སློང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་དགེ་འདུན་གྱི་ཐག་པ་དང་ཕྱགས་མ་གང་ཟག་

གིས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པར་སྤྱད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་ཐག་པ་ལྟ་བུ་དང་ཕྱགས་མ་ལྟ་བུར་

གྱུར་ཏོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞོང་པ་ལྟ་བུ་གང་མཐོང་བ་དེ་སྔོན་དགེ་ཚུལ་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་གཞོང་པ་འཁྲུ་ཞིང་འདུག་པ་དང་། དགེ་སློང་དག་ཅིག་གློ་བུར་དུ་ལྷགས་ཏེ། དེ་དག་གིས་དེ་མཐོང་ནས་དྲིས་པ་དགེ་ཚུལ་ཕ་ཅི་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐོམ་ལྟ་ཡོད་

93

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དམ། དེ་སེར་སྣས་ནོན་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། ཅི་གཞོང་པ་བཀྲུས་པའང་མ་མཐོང་ངམ་སྐོམ་འཐུངས་ཟིན་ཏོ། །དེ་དག་གིས་དུས་ཡོལ་ཟིན་པ་ལྟ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་རེ་བ་ཆད་དེ་དམན་ཞིང་ཡི་བསད་པའི་བཞིན་གྱིས་དོང་ངོ་། །
དེ་ནི་ལས་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་གཞོང་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་

སེམས་ཅན་གཏུན་ལྟ་བུ་གང་མཐོང་བ་དེ་ཡང་སྔོན་དགེ་སློང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ལས་ཤིག་བྱུང་བ་དེའི་ཚེ། དགེ་ཚུལ་ཕ་དགྲ་བཅོམ་པ་གཅིག་ཅིག་ལ་དམ་གཞག་པའི་ལས་རེས་བབ་ནས་དེ་ལ་དེས་སྨྲས་པ། དགེ་ཚུལ་ཕ་ཚིགས་མ་ཅུང་ཞིག་རྡུངས་ལ་ཁོ་བོ་ལ་བྱིན། དེས་སྨྲས་པ་གནས་བརྟན་བདག་བྲེལ་གྱིས་ཅུང་ཞིག་
གཞེས་ཤིག །སླད་ཀྱིས་བརྡུངས་ཏེ་གསོལ་ལོ་ཞེས་བྱས་པ་དང་། དེ་ཁྲོས་ནས་སྨྲས་
པ། དགེ་ཚུལ་ཕ་གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་གཏུན་ལ་རེག་ཏུ་རུང་ན་ནི། ཁྱོད་ཉིད་ཁོ་བོས་གཏུན་
གྱི་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ་བརྡུངས་ན་ཚིགས་མ་ཉུང་ཟད་བརྡུངས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དགེ་ཚུལ་ཕ་དེས་དེ་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དྲག་པོས་དཀྲིས་པར་རིག་ནས། གལ་ཏེ་བདག་གིས་དེ་ལ་ལན་བླན་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཁྲོས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་ཁ་རོག་སྟེ་འདུག་གོ།གང་གི་ཚེ་དེ་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་དེའི་གན་དུ་སོང་ནས་སྨྲས་པ། གནས་བརྟན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་སུ་ལགས་མཁྱེན་དེས་སྨྲས་པ་ཤེས་ཏེ་ཁྱོད་ནི་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུངས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
དགེ་ཚུལ་ལོ། །ཁོ་བོ་ནི་དགེ་སློང་གནས་བརྟན་ནོ། །དགེ་ཚུལ་ཕས་སྨྲས་པ། དེ་ལྟ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཁོ་བོས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱས་སོ། །ཅི་ཞིག་བྱས། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་སོ། །འཆིང་བ་མཐའ་དག་བཅད་དོ། །བཅིངས་པ་ལས་

94

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་ཞེ་གཅོད་པའི་ངག་གི་ལས་སྨྲས་ཀྱི་ཉེས་པ་ལ་ཉེས་
པར་མཐོལ་ཅིག །འོན་ཏང་ལས་དེ་ཡོངས་སུ་བྱང་ཞིང་བསྲབས་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ཀྱང་ཉེས་པ་ལ་ཉེས་པར་བཤགས་སོ། །ལས་དེས་ན་གཏུན་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏོ། །
ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཕྲུ་ཆེན་ལྟ་བུ་གང་དག་མཐོང་བ་དེ་དག་ནི་སྔོན་དགེ་
སློང་རྣམས་ཀྱི་རིམ་གྲོ་བ་རུང་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྨན་འཚེད་པའི་ཚེ་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྙན་པ་སྨྲས་པས་དེ་དག་སེམས་འཁྲུགས་ནས་ཕྲུ་ཆེན་བཅག་པས་དེའི་ཕྱིར་ཕྲུ་ཆེན་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྐེད་པར་ཆད་ལ་སྐུད་པས་
ཐོགས་པར་གང་མཐོང་བ་དེ་ཡང་སྔོན་དགེ་སློང་ཡིན་ཏེ། རྙེད་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི། དེ་སེར་སྣས་ནོན་པས་དུས་བསྣོར་ཏེ་དབྱར་གྱི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དགུན་གྱིར་

བྱས་དགུན་གྱི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབྱར་གྱིར་བྱས་པས་ལས་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་

རྐེད་པར་ཆད་ལ་སྐུད་པས་ཐོགས་ཤིང་འགྲོའོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྲུང་བའི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་པའོ། ། ། །

༼ལེའུ་བཞི་པ།༽
གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་དག་ལས་གནོད་པ་ཆེན་པོ་དག་གསུངས་ཏེ། རེ་ཞིག་འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་

ནས་དབང་བསྐུར་བའི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་ལྔ་སྟེ། རྩ་བའི་ལྟུང་བ་དེ་དག་གིས་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བ་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྔོན་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཐལ་བར་ལོག་སྟེ། ཕམ་པར་གྱུར་ཅིང་ལྷ་དང་མིའི་བདེ་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷུང་ནས་ངན་

95

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སོང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །
ལྔ་གང་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བུ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བས་མཆོད་
རྟེན་གྱི་རྫས་འཕྲོག་གམ་དགེ་འདུན་གྱི་དང་ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་བ་
འཕྲོག་གམ་འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་པ་འདི་ནི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་དང་པོའ། །ོགང་ཡང་ཆོས་སྤོང་ཞིང་འགོག་ཏུ་འཇུག་སྟེ། ཉན་ཐོས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཤད་པའམ། རང་སངས་རྒྱས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཤད་པའམ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཤད་པ་སྤོང་ཞིང་འགོག་ཏུ་འཇུག་པ་འདི་ནི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་གཉིས་པའོ། །
གང་ཡང་ངའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་བྲེགས་ནས་གོས་ངུར་སྨྲིག་
གྱོན་པ། བསླབ་པ་གཟུང་ཡང་རུང་མ་གཟུང་ཡང་རུང་། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ཡང་

རུང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཡང་རུང་སྟེ། དེའི་གོས་ངུར་སྨྲིག་འཕྲོག་གམ་ཁྱིམ་ན་

གནས་པར་བྱེད་དུ་འཇུག་གམ་ལུས་ལ་ལག་ཆས་བསྣུན་ནམ་བཙོན་རར་འཇུག་གམ་སྲོག་དང་བྲལ་བར་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་འདི་ནི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་གསུམ་པའོ། །རྒྱལ་རིགས་གང་ཡང་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ། མའི་སྲོག་གཅོད་པ་དང་ཕ་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་སྲོག་གཅོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་
མཐུན་པ་འབྱེད་པ་དང་། ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པ་སྟེ། མཚམས་མེད་པའི་ལས་ལྔ་པོ་འདི་དག་ལས་
གང་ཡང་རུང་བའི་ལས་བྱེད་པ་འདི་ནི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་བཞི་པའོ། །
རྒྱལ་རིགས་གང་ཡང་རྒྱུ་མེད་པར་སྨྲ་བར་གྱུར་ལ། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་པ་གཡེལ་ཏེ། མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་དག་པར་བཟུང་ནས་གནས་ཤིང་

96

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སེམས་ཅན་གཞན་མང་པོ་དག་ཀྱང་མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་དག་པར་

འཛིན་དུ་འཇུག་སྟེ། འདུལ་ཞིང་འཛུད་ལ་འགོད་པ་འདི་ནི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་ལྔ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་གང་ཡང་གྲོང་འཇོམས་པ་དང་ལྗོངས་འཇོམས་པ་དང་གྲོང་ཁྱེར་འཇོམས་པ་དང་། ཡུལ་འཁོར་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་འདི་ཡང་རྩ་བའི་ལྟུང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་
དག་པར་ཞུགས་པ་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་བརྒྱད་དེ་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་
དེ་དག་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ལས་དང་པོ་པ་འཁྲུལ་པ་རྣམས་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྔོན་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཐལ་བར་རློག་སྟེ་ཕམ་པར་གྱུར་ཅིང་། ལྷ་དང་མིའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བདེ་བའི་གནས་ལས་ལྷུང་ནས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། ཡུན་རིང་པོར་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བར་འགྱུར། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གང་དག་སྔོན་ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་རྒྱུས་སྙིགས་མ་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་
སྐྱེས་པ་དེ་དག་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆུང་བ་སྟེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་འདི་ཉན་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་བློ་ཆུང་ངུ་དེ་དག་ཀྱང་བླ་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལས་དང་པོ་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྡེ་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་འདི་ཉན་པ་དང་ལུང་ནོད་པ་དང་ཀློག་པ་དང་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་དང་ཇི་ལྟར་ཆུབ་པར་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྔ་མའི་བློ་དང་འདྲ་བ་གཞན་དག་གི་མདུན་དུ། དོན་བཟང་པོ་དང་ཚིག་འབྲུ་བཟང་པོ་རྒྱས་པར་དྲན་པར་

97

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བྱེད་ཅིང་རབ་ཏུ་སྟོན་ལ། དེ་དག་ནི་ནན་ཏན་ཏུ་མ་སྦྱངས་པའི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་
དག་སྟེ། མཉན་ནས་སྐྲག་ཅིང་དངང་སྟེ་དངང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་དངངས་ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་སྨོན་ན་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པའི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་དང་པོ་སྟེ། རྩ་བའི་ལྟུང་བ་དེས་རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྔོན་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཐལ་བར་རློག་སྟེ་ཕམ་པར་གྱུར་ཅིང་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་བདེ་བའི་གནས་ལས་ལྟུང་བ་དང་དེའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་བསླུས་ཤིང་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་
བར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང་གང་ཟག་གཞན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཤེས་པར་བྱས་ལ། བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བགས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་
མཚོ་ཆེན་པོར་བགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་ཁ་ཅིག་ལ་འདི་སྐད་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་དྲུག་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་མི་ནུས།
ཁྱོད་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་མི་ནུས་ཀྱི། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་
པར་མྱུར་དུ་སེམས་སྐྱེད་ཅིག་དང་། དེས་ན་ཁྱོད་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྨྲས་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པའི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་གཉིས་པ་སྟེ། གོང་དུ་ཇི་ལྟར་སྨོས་པའི་བར་དུའོ། །

98

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་ཁ་ཅིག་ལ་འདི་སྐད་དུ་ཀྱེ་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་འདུལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ལེགས་པར་བསྲུངས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཁྱོད་མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྷོགས་ཤིག་དང་། དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལུས་

དང་ངག་དང་ཡིད་རྣམས་ཀྱིས་མི་དགེ་བའི་ལས་གང་བསྒྲུབས་པ་དེ་དག་རྣམ་པར་
སྨིན་པར་མི་འགྱུར་བར་དག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལས་དང་པོ་པའི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་གསུམ་པ་སྟེ་གོང་དུ་ཇི་སྐད་སྨོས་པའི་བར་དུའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པས་ཁ་ཅིག་ལ་
འདི་སྐད་དུ་རིགས་ཀྱི་བུ་དག་ཁྱེད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གཏམ་མ་ཉན་ཅིག །མ་ཀློག་
ཅིག་གཞན་དག་ལ་ལུང་མ་འབོགས་ཤིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གཏམ་ཆོབས་
ཤིག །དེས་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་གཞི་དེས་ནི་ཁྱེད་
ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མཐར་འབྱིན་པར་མི་ནུས་ཀྱི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཏམ་འདི་ཉིད་
ལ་དད་པར་གྱིས་ཤིག །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྷོགས་
ཤིག །གཞན་དག་ལ་ཡང་ལུང་ཕོག་ཤིག་དང་དེས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ངན་འགྲོ་དང་ངན་
སོང་གི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲས་ལ། གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་དེའི་ཚིག་བཞིན་དུ་མཉན་ཏེ་འདི་འདྲ་བའི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་བླངས་ན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྩ་བའི་ལྟུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པའི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་བཞི་པའོ། །

99

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་དག་ལྕེ་གཉིས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་སྟོན་ཅིང་བརྗོད་པ་དང་སྒྲ་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་འཐོབ་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཚིག་ཏུ་འདོན་པ་དང་། ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་།
ཀློག་པ་དང་སྟོན་པ་དང་། ཐོས་པ་ཙམ་གཞན་ལ་ཡང་སྟོན་ལ། འདི་སྐད་དུ་བདག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་ཞིང་། གཞན་དག་གིས་ཕ་རོལ་པོ་གང་དག་ལས་ལོངས་སྤྱོད་དང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་རྐྱེན་
གྱིས། འཐོབ་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་ཕྱིར་དེ་དག་གཞན་ལ་ཕྲག་དོག་བྱེད་དེ། དེ་དག་
འཁྲུགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་གི་བསྔགས་པ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་དོ། །སྨོད་དོ། །བཤུང་ངོ་། །རྣམ་པར་སྨོད་དོ། །དེ་དག་ལ་འདུད་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་ཕྲག་དོག་གི་རྒྱུས་བདག་བསྟོད་ཅིང་མིའི་ཆོས་བླ་མ་བདག་ཉིད་ལ་སྒྲོགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་དངོས་པོ་དེས་ཕམ་པར་འགྱུར་ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བདེ་བ་ལས་ལྷུང་སྟེ། དེ་དག་ལ་ལྕི་བ་ཆེན་པོའི་ལྟུང་བ་དེ་འབྱུང་ཞིང་། དེས་ནང་ན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་ནས་གྲུ་ལས་རྒྱ་
མཚོར་ཞུགས་ལ། དེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུ་བཤིག་ནས་དེ་ཉིད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པར་འདོད་པ་གང་དག་ཕྲག་དོག་གི་རྒྱུས་དེ་དང་དེ་སྨྲ་སྟེ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་དེ་དག་དད་པའི་གྲུ་ཞིག་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྲོག་དང་བྲལ་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་བྱིས་པ་དེ་དག་ལ་ཕྲག་
དོག་གི་རྒྱུ་དང་བརྫུན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་ལྕི་བ་ཆེན་པོའི་ལྟུང་བ་འབྱུང་སྟེ། འདི་ནི་བྱང་

100

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པའི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་ལྔ་པའོ། །
གཞན་ཡང་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལས་

དང་པོ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནན་ཏན་དུ་སྦྱངས་པ་མཁས་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་གཟུངས་དང་བཟོད་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ས་ལ་

ལེགས་པར་སྦྱང་བ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ལྡན་
པ་གང་ཡིན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་དེ་དག་འཛིན་ཅིང་ཚིག་ཏུ་འདོན་ལ་ཁ་ཏོན་བྱེད་ཅིང་གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་ཀློག་ཅིང་རབ་ཏུ་སྟོན་ཏོ། །ཆོས་འདི་དག་ནི་ཁོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བློས་རྟོགས་ནས་ཁོ་བོ་སྙིང་རྗེ་བས་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ལ་བསྟན་གྱི་ཁྱོད་
ཀྱིས་ཀྱང་ཅི་ནས་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་
དེ་ལྟར་སྒོམས་ཤིག །དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ཁྱོད་དེ་ལྟར་ཁོ་བོ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲའི་འདི་སྐད་དུ་ཁོ་བོས་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་ཟབ་པ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་བཀླགས་པ་ཙམ་གྱིས་བསྟན་པར་ཟད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ནི་མི་སྨྲ་སྟེ་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་ཕྱིར་བདག་འཚོང་ཞིང་། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་དུས་

གསུམ་དུ་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྤྱན་སྔར་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་ལྕི་བ་ཆེན་པོའི་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

ཐེག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་འཐོབ་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་

101

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དགོས་དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་འབྲོག་དགོན་པ་ཆེན་པོར་ཆས་ལ་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པས་ཉེན་ནས་དེ་དེར་ཁ་ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཆེན་པོའི་ཤིང་ལ་འཛེགས་ལ། དྲི་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པ་དང་རོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་མྱངས་པར་འབྲས་བུ་ཆེན་པོའི་ཤིང་བོར་ཏེ། དུག་གི་ཤིང་ལ་འཛེགས་ནས་དུག་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ཟོས་ལ་ཟོས་ནས་ཀྱང་འཆི་བའི་དུས་བྱས་པ་ལྟར་གང་ཟག་དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ་ཞེས་སྨྲའོ། །
དེ་དག་རྙེད་པར་དཀའ་བའི་མི་རྙེད་ལ་རྙེད་ནས་ཀྱང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ལ། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་རྒྱུས་
བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྨོད་པས་ལྕི་བ་ཆེན་པོའི་ལྟུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་བྱུང་སྟེ། ལྟུང་བ་ལྕི་བ་དེས་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྨད་པར་གྱུར་པ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བའི་
མི་གང་ཟག་དེ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་དང་རྗེའུ་རིགས་དང་། དམངས་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་དེ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ནི་
མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་
དང་པོ་པའི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་དྲུག་པའོ། །
རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་མ་འོངས་པའི་དུས་ན། རྒྱལ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་མདུན་
ན་འདོན་གདོལ་པ་དང་།བློན་པོ་གདོལ་པ་དང་ཤོར་བ་གདོལ་པ་དང་བློན་པོ་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ནོར་ཆེ་བ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་དག་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་མང་པོ་དག་ལ་སྣང་སྟེ། གཏོང་བས་རྒྱགས་ཤིང་དྲེགས་པ་དེ་དག་ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་དང་དྲེགས་པ་དང་། རྒྱལ་རིགས་དང་དགེ་སྦྱོང་དང་རྒྱལ་རིགས་རྣམས་འབྱེད་པའི་དབྱེན་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་

102

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

རྒྱལ་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ལ་ཆད་པས་གཅོད་དུ་འཇུག་ཆད་པས་ནོར་འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་སྟེ། གནོད་པ་དེས་དགེ་སྦྱོང་དེ་དག་གང་ཟག་གིའམ་དགེ་འདུན་
གྱིའམ་ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་གྱིའམ་མཆོད་རྟེན་གྱི་དག་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་རྐུར་
བཅུག་ནས་དེ་དག་ལ་གསུག་ཏུ་འབུལ་ལོ། །གདོལ་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྒྱལ་རིགས་དེ་དག་ལ་འབུལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་གཉི་ག་ལ་རྩ་བའི་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་བདུན་པའོ། །
རྒྱལ་རིགས་གདོལ་པ་དེ་དག་ཀྱང་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་སྡང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་འདོགས་ཤིང་ཆོས་སྤངས་ནས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇོག་པར་འགྱུར་རོ། །མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་དང་བསླབ་པ་ལ་མི་ལྟ་ཞིང་། ནག་པོ་བསྟན་པ་དང་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་སྤངས་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསླབ་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བསླབ་པ་དང་
མདོ་སྡེ་གཞན་དག་ལས་བསླབ་པ་བསྟན་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྤངས་ནས་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་གཙེ་བའི་ཕྱིར་བཀའ་ཁྲིམས་གང་གིས་དགེ་སློང་
རྣམས་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དང་མཐུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་། འཕྱ་བ་དང་གནོད་པ་མང་དུ་འགྱུར་བའི་ཁྲིམས་འཆའ་བར་བྱེད་དོ། །རྒྱུ་དེས་ན་དགེ་སློང་རྣམས་ཉེ་བར་མ་ཞི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་མི་འགྱུར་བསླབས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་དགེ་སློང་དེ་དག་བསམ་པ་ཉམས་པར་འགྱུར། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པར་འགྱུར། ཆོ་ག་
ཉམས་པར་འགྱུར། ལྟ་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྱིད་ལུག་པར་

103

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འགྱུར་བ་དང་།བྱ་བ་མང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་སྦྱོང་མ་ཡིན་པར་དགེ་སྦྱོང་དུ་ཁས་འཆེ་བ་དང་། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཚངས་པར་སྤྱོད་པར་ཁས་འཆེ་ཞིང་ལུང་བོང་ལྟར་སྤྱོད་པས་སོ། །རེག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་དག་ལྷག་པར་རྒྱལ་རིགས་འཁོར་དང་བཅས་པས་བཀུར་སྟི་བྱས་པར་འགྱུར་རིམ་གྲོ་དང་མཆོད་པ་
བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་དག་ཀྱང་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་དགེ་སློང་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ཀྱི་

བསྔགས་པ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་རིགས་འཁོར་དང་བཅས་པ་དེ་ཡང་དགེ་སློང་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་སྡང་བར་འགྱུར་འཕྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་དགེ་སློང་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་དགེ་སློང་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ལ་བྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
དག་གཉི་ག་ལ་ཡང་རྩ་བའི་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགེ་སློང་བསམ་གཏན་པ་ནི་ཞིང་དམ་པ་ཡིན་གྱི། ཀློག་པ་དང་ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་ལ་གནས་པ་དང་ཀློག་པ་ལ་བརྩོན་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་དང་བཟོད་པའི་ས་རྣམས་ཀྱི་སྣོད་དུ་
གྱུར་པའམ་ཤིན་ཏུ་སྦྱིན་གནས་སུ་གྱུར་པའམ། སྣོད་དུ་གྱུར་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལ་སྣང་བར་བྱེད་པའམ་ལམ་ཉེ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་པའམ་ལས་ཀྱི་ཞིང་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་ཞིང་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྲོལ་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་ལ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་རྩ་བའི་ལྟུང་བའོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །
འདི་དག་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་མདོ་འདི་ལས་གསུངས་པ་ནི། གལ་ཏེ་

104

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའི་མིང་ཐོས་ནས་ངན་སོང་དུ་ལྟུང་བས་འཇིགས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བར་

འདོད་ཅིང་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་འཆགས་པར་འདོད་ལ། གལ་ཏེ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་དེའི་མིང་ཡང་བརྗོད་ན། རིགས་ཀྱི་བུ་

དེ་དག་གི་མདུན་དུ་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེ་རང་གི་གཟུགས་ཀྱིས་གནས་པར་

འགྱུར་ཏེ། བྲམ་ཟེའི་གནས་བུ་མོའི་གཟུགས་ཀྱི་བར་གྱིས་མདུན་དུ་གནས་པར་

འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་དེ་ལ་ལྟུང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་དེ་དག་འཆགས་སུ་འཇུག་གོ །དེ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཟབ་མོ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱད་པའང་ཉེ་བར་སྟོན་ཏོ། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་སའི་བར་ལ་ཡང་རབ་ཏུ་འཇོག་གོ །དེ་
བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་མངོན་དུ་སྟོན་པར་མི་བྱེད་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་དེས་ཐོ་རངས་ལངས་ལ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བལྟས་ཏེ་འདུག་ལ་བདུག་པས་བདུག་པར་བྱ། ལྷའི་བུ་སྐྱ་རེངས་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱ་སྟེ། ཚིག་འདི་སྐད་དུ་སྐྱ་རེངས་སྐྱ་རེངས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐལ་བ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཤར་མ་ཐག་ཏུ་སྙིང་རྗེས་བདག་ལ་ཁེབས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡང་བདག་གི་ཚིག་གིས་མྱུར་དུ་བསྐུལ་ཏེ་ཐབས་གང་གིས་བདག་ལྟུང་བ་འཆགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ལ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཐབས་དེ་དག་བདག་གི་རྨི་ལམ་དུ་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་སྨྲས་
པ། དེའི་ཚེ་དེ་མལ་དུ་གཉིད་ལོག་པར་བྱ་སྟེ་འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་སྐྱ་རེངས་ཤར་མ་

105

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཐག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་དང་ཕྲད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་དེའི་རྨི་ལམ་དུ་དེའི་གཟུགས་མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་དེ་དག་འཆགས་སུ་འཇུག་གོ །དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་བསྟན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་དེས་དེ་ཉིད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་

བརྗེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཐོབ་པོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟན་པོར་གནས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་ན་མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ལས་གསོལ་བ་གདབ་པའི་སྔགས་སྔར་སྨོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ཆོ་ག་འདི་བྱས་ཏེ་དེ་ལས་འདི་སྐད་དུ་བྱུང་ངོ་། །དགོན་པའམ་ནགས་འདབ་བམ་བླ་གབ་མེད་པར་ཨ་ཀ་རུའམ་རྒྱ་སྤོས་སམ་དུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་
བདུགས་ལ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་ཀུན་དུ་ཡན་ལག་ལྔས་ཕྱག་
བྱས་ལ། སྔགས་ཀྱི་ཚིག་འདི་དག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
འདི་ལྟ་སྟེ། སུ་སྨྲི་ཤ་སུ་སྨྲི་ཤ །ཀཱ་རུ་ཎི་ཀ །ཙ་ར་ཙ་ར། བི་ཙ་ར་བི་ཙ་ར། སཉྩ་ར། ཀཱ་རུ་ཎི་ཀ །མུ་ར་མུ་ར་བེ་ག་དྷཱ་རི། མཱ་ཙ་ལེ། བྷུ་ཛཱ་ཤ་ཏ། ཀཱ་རུ་ཎི་ཀ །ཙིནྟ་མ་ཎི་པཱུ་རཱ་ཡ། ཀཱ་རུ་ཎི་ཀ་སརྦ་ཤ་མེ་སྠཱ་པ་ཡ། ཨཱ་ཛྙཱ་དྷཱ་རཱི་སྥུ་གུང་སྥུ་གུང་། རུ་ཏི་བི་བེ་ཀ་གུ །དྲིཥྚི་བི་བེ་ཀཾ་གུ །པཱུ་ར་ཡ་ཀཱ་རུ་ཎི་ཀ །པཱུ་ར་ཡནྟུ་མ་མ་སརྦ་ཨཱ་ཤ །སརྦ་པ་ཐཾ་ཙ། ཨ་ཤོ་ཀ་ག་ཏི་སྭཱ་ཧཱ། ཆོ་ག་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །
ནད་དང་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་དང་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཡོ་བྱད་
ཀྱིས་ཕོངས་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་དང་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་

106

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བྱའོ། །གལ་ཏེ་རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་དེ་དག་གི་ལྟུང་བ་ངེས་ཤིང་གཞན་དག་ནི་མ་ངེས་ཇི་སྟེ་དེ་དག་སྡོམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་ན་ནི། དེ་དག་གིས་ལྟུང་བར་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་ཅིང་། སྡོམ་པ་ཅན་དག་ཉེས་པ་དེས་ཟིན་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ་གང་དུ་གང་དག་ལ་མང་དུ་འབྱུང་བ་དེ་དག་ལ་དེར་རང་གི་མིང་ནས་སྨོས་ཏེ་བསྟན་ནས་འཇིགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བཟློག་གོ །ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དུ་ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་
བར་བྱའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བས་ན་གང་གི་ཡང་དག་པར་མ་བླངས་
པ་ན་ཡང་སྐལ་བ་མེད་པ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དེས་སྡོམ་པ་ཅན་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆེས་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟར་དཔྱད་པས་ཆོག་གོ །ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་གསུངས་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོ་
སོར་ཐར་པའི་བསླབ་པ་ལ་སློབ་ཅིང་བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་རྩ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཟ་བར་གྱུར་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྨྲས་པ་དང་ཉེས་པར་སྨྲས་པ་བཟོད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གནས་ན་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྟུང་བ་ལྕི་བའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཐེག་པ་ཅན་ལ་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་བྱུང་ན་ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་
འདའ་བའི་སྐལ་བ་མེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ལྟུང་བ་མ་བཤགས་ཤིང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་མ་སྤངས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་

ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་སྐལ་པ་མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །
རྩ་བའི་ལྟུང་བ་འདི་དག་བདེ་བླག་ཏུ་གཟུང་བ་དང་འགའ་ཞིག་གི་ལུགས་

107

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྡུ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་འཕྲོགས་པ། །ཕས་ཕམ་པ་ཡི་ལྟུང་བར་འདོད། །དམ་པའི་
ཆོས་ནི་སྤོང་བྱེད་པ། །གཉིས་པར་ཐུབ་པས་གསུངས་པ་ཡིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་

པའི་དགེ་སློང་ལའང་། །དུར་སྨྲིག་འཕྲོག་དང་བརྡེག་པ་དང་། །བཙོན་རར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། །རབ་ཏུ་བྱུང་ལས་འབེབས་པ་དང་། །མཚམས་མེད་ལྔ་པོ་བྱེད་པ་དང་། །ལོག་པར་ལྟ་བ་འཛིན་པ་དང་། །གྲོང་ལ་སོགས་པ་འཇིག་པ་ཡང་། །རྩ་བའི་ལྟུང་བར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །བློ་སྦྱངས་མ་བྱས་སེམས་ཅན་ལ། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བརྗོད་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དག །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཟློག་པ་དང་། །སོ་སོར་ཐར་པ་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། །ཐེག་པ་ཆེན་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། །སློབ་པའི་ཐེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས། །སྤོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཛིན། །ཕ་རོལ་དག་ཀྱང་འཛིན་འཇུག་དང་། །རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དང་། །རྙེད་པ་དང་ནི་བཀུར་སྟི་དང་། །ཚིགས་
བཅད་རྒྱུ་ཡིས་གཞན་སྨོད་དང་། །བདག་ནི་ཟབ་མོ་བཟོད་པའོ་ཞེས། །ལོག་པ་ཉིད་ནི་སྨྲ་བ་དང་། །དགེ་སྦྱོང་ཆད་པས་གཅོད་འཇུག་དང་། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྦྱིན་བྱེད་
དང་། །སྦྱིན་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཞི་གནས་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་། །ཡང་དག་འཇོག་གི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས། །ཁ་ཏོན་བྱེད་ལ་སྦྱིན་པ་རྣམས། །དེ་དག་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་སྟེ། །སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ། །རྨི་ལམ་འཕགས་མཁའ་སྙིང་པོ་ཡི། །མདུན་
དུ་འདུག་སྟེ་བཤགས་པར་བྱ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ཡོངས་འདོར་དང་། །ཆགས་དང་སེར་སྣ་མི་ཟད་པས། །སློང་ལ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དང་། །བསྒྲིམས་ཏེ་དགའ་བར་བྱེད་པ་
ན། །སེམས་ཅན་ལ་ནི་མི་བཟོད་པར། །ཁྲོས་པས་སེམས་ཅན་བརྡེགས་པ་དང་། །ཉོན་

108

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

མོངས་པ་དང་གཞན་མཐུན་པས། །ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་བརྗོད་པའོ། །
འཕགས་པ་སའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་གང་དེའི་ཕྱིར་

རབ་ཏུ་བྱུང་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་སྡིག་པ་སྤྱོད་པའི། དགེ་སློང་མདོངས་པ་ཤིང་
རུལ་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ། དགེ་སྦྱོང་མ་ཡིན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་དུ་ཁས་འཆེ་བ། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པར་ཁས་འཆེ་བ། ཉོན་མོངས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བཤིག་པ་ལྟུང་བ་ཕམ་པ་ཡིན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་སྡིག་པ་སྤྱོད་
པའི་དགེ་སློང་དེ་དེའི་ཚེ་ན་ཡང་ལྷ་ཐམས་ཅད་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་བར་དང་བསོད་
ནམས་ཀྱི་གཏེར་དག་གི་བར་སྟོན་པ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་ནོ། །དེ་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་བྲེགས་ཏེ་གོས་ངུར་སྨྲིག་བགོས་པ་དང་སྤྱོད་ལམ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་དེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་མང་པོ་དག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་བདེ་འགྲོའི་ལམ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ངའི་ཕྱིར་

རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའམ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ཡང་རུང་སྟེ། གང་
ངའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཆོས་དང་མཐུན་པས་ཀྱང་ལུས་ལ་ཆད་པས་གཅོད་པ་དང་བཙོན་རར་འཇུག་པ་དང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་གཅོད་པ་དང་སྲོག་གཅོད་དུ་མི་གནང་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ཤི་བ་ལྟ་བུར་བརྗོད་དུ་ཟིན་ན་གང་ཟག་དེ་གི་ཝང་དང་གླ་རྩི་དང་མཚུངས་
སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ངའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྣོད་དུ་གྱུར་ཏམ་སྣོད་དུ་མ་གྱུར་
ཀྱང་རུང་བ་རྣམས་ལ་གང་དག་འཚེ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དུས་གསུམ་དུ་

109

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པ་དང་རྒྱུད་ཚིག་པ་དང་མནར་མེད་པར་གཞོལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་གོས་ངུར་སྨྲིག་འདི་ནི་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་དེའི་ཚེ་ཉན་ཐོས་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་དག་སྔོན་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་

པ་འདི་ལྟ་བུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འཆགས་ཏེ། བཙུན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་གིས་ནི་སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་
དང་སྣོད་དུ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ་སྨད་དོ། །བཤུངས་སོ་ཁྲོས་སོ། །བསྔགས་པ་མ་
ལགས་པ་དང་མི་སྙན་པའི་བཀའ་མཆིད་བརྗོད་དོ། །ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེས་ན་བདག་
ཅག་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་དྲག་པོ་མི་བཟད་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་མྱོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། བདག་ཅག་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་ལྷག་མ་དེ་ད་ལྟར་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་འཆགས་སོ། །
ཁ་ཅིག་ནི་བདག་ཅག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཚིག་
གིས་བསྡིགས་སོ། །སྤྱོས་བརྒྱད་དོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བདག་ཅག་གིས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་དང་། སྣོད་དུ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་
བརྡེགས། བསྣུན་ཏོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བདག་ཅག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གོས་ཕྲོགས་སོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བདག་ཅག་གིས་བཅོམ་

110

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་རྣམས་
ཕྲོགས་སོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བདག་ཅག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཕྱིར་

རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཁྱིམ་པར་ཕབ་སྟེ། གནས་མ་ལགས་པ་ཐོབ་པར་བགྱིས་སོ་

ཞེས་འཛེར་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་གིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་དང་སྣོད་དུ་མ་གྱུར་པ་ནོངས་པ་མ་
མཆིས་པ་རྣམས་ཁྲི་མོན་དུ་སྩལ་ཏེ་བདག་ཅག་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེས་བསྐལ་པ་མང་
པོར་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་མི་བཟད་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་མྱོང་ངོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། བདག་ཅག་ད་ལྟར་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་ལྷག་མ་དེ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འཆགས་སོ། །སླན་ཆད་ཀྱང་སྡོམ་པར་བགྱིད་དོ། །བདག་ཅག་
ལ་ཐུགས་བརྩེ་བའི་སླད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཟུང་དུ་གསོལ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བདག་ཅག་ངན་སོང་མི་བཟད་པ་ལས་གདོན་དུ་གསོལ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་
གསུངས་སོ། ། ། །
བམ་པོ་བཞི་པ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་གནོད་པ་གསུངས་ཏེ། མིང་ཆེན་ཁྱིམ་པ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་སྐྱེ་བ་དེ་དང་དེར་མི་དལ་བ་རྙེད་
པར་འགྱུར། དམུས་ལོང་དང་བླུན་པ་དང་ལྕེ་མེད་པ་དང་གདོལ་པར་འགྱུར། ནམ་དུ་ཡང་བདེ་བར་མི་འགྱུར། སྐུར་པ་འདེབས་པ་མང་བར་འགྱུར། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་།རྟག་པར་བྲན་དང་བུད་མེད་དུ་འགྱུར། ཁྱི་དང་ཕག་དང་བོང་བུ་དང་རྔ་མོ་དང་། སྦྲུལ་
གདུག་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། མིང་ཆེན་འདི་ལ་ཁྱིམ་པ་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་བ་

རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་སེམས་

111

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དང་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་སེམས་དང་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་བར་ཆད་བྱེད་པ་
འདི་ནི་དང་པོའ། །ོགཞན་ཡང་ནོར་ལ་ཆགས་ཤིང་བུ་ལ་ཆགས་ནས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་

ལ་ཡིད་མི་ཆེས་ཏེ། བུའམ་བུ་མོའམ་ཆུང་མའམ་ཉེ་དུའི་ཚོགས་དབང་ཕྱུག་གི་གནས་ལ་འཁོད་པ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་འདི་ནི་གཉིས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་གཉིས་ནི་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བ་དང་། དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བའོ། །མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནོད་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་
བར་གཞག་པ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པ་དྲག་པོ་གསུངས་པ་ལྟ་བུར་བལྟ་སྟེ། དེ་ལས་
ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སྲོག་གཅོད་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཉུང་ཟད་ཅིག་སྨོས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། མེ་ལྕེ་ལ་རྒྱུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱ་ནི་གང་དག་མེའི་རྩེ་མོ་ལ་གནས་ཀྱང་མི་འཚིག་པ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་མགོ་
བརྟོལ་ནས་ཁྲག་འཐུང་ངོ་། །ཐོད་པའི་ཕྲག་ན་རྒྱུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱ་ནི་གང་དག་ཀླད་པ་བརྟོལ་ནས་རབ་ཏུ་འབར་ཞིང་ཀླད་རྒྱས་འཐུང་བའོ། །ལྕེའི་ཤ་ཟ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱ་ནི་གང་དག་ལྕེ་དྲལ་ནས་མངོན་དུ་ཟ་བ་སྟེ། ལྕེ་དེ་ཟོས་ཤིང་ཟོས་ནས་ཡང་སྐྱེ་སྟེ། པད་མའི་འདབ་མ་བས་ཀྱང་འཇམ་མོ། །དེ་ལྟར་དོན་དང་མཐུན་པའི་མིང་ཅན་ནོ། །སོ་
འབྱིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མགུལ་པའི་མིད་པ་འདྲེན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གློ་བ་ལ་གནས་པ་དང་། ཕོ་བ་ཟ་བ་དང་། མཆིན་པ་བཟློག་པ་དང་། རྒྱུ་མའི་ནང་སྤྲི་ཟ་བ་དང་།སྒལ་

ཚིགས་ལ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་གཤིས་ཀྱི་གསང་བ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱ་རྣམས་ནི་གང་དག་གཤིས་ཐམས་ཅད་ཕྱེ་སྟེ་གཤིས་ཀྱི་བུ་ག་བརྟོལ་ནས་བུ་གར་ཞུགས་ཏེ་ངུ་

112

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བཞིན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྐང་གི་སྙིང་ཁུ་འཐུང་བའོ། །
ཁབ་ཀྱི་བུ་ག་ཞེས་བྱ་བའི་བྱ་ནི་གང་དག་ཁབ་ལྟ་བུའི་མཆུས་ཁྲག་འཐུང་
བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རུས་པའི་ཕྲག་ན་གནས་པ་དང་། པགས་པ་དག་ཟ་བ་དང་། སྡེར་མོས་འབྲད་པ་དང་། ཚིལ་ཟ་བ་དང་། རྒྱུས་པ་འདོན་པ་དང་། སྐྲ་ཤད་འཛིངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱ་རྣམས་ནི་གང་དག་སྐྲ་རྩ་ནས་འདོན་པའོ། །དེ་ལྟར་དེ་མནར་མེད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་བྱ་འདབ་འཇིགས་ཞེས་བྱ་བ་དཔག་ཚད་སུམ་འབུམ་པར་གྱུར་ཏེ་བྱ་དེ་དག་དང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་བྱ་གཞན་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དེ་ལ་ལོ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མར་ཟ་ཡང་ཡང་སྐྱེའོ། །དེ་བརྒྱ་ལ་ཞིག་ན་དེ་ལས་ཐར་ཀྱང་དེ་སྡུག་བསྔལ་མང་པོར་བསྐོར་ཏེ། ས་ཕྱོགས་གཉིས་པ་གཡང་སའི་ངམ་གྲོག་ཅེས་བྱ་བ་དེར་འགྲོ་ཞིང་མགོན་ཚོལ་སྐྱབས་ཚོལ་དཔུང་གཉེན་ཚོལ་ལོ། །ཁོར་ཡུག་ཏུ་མེའི་ཕུང་པོ་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྐོར་ཏེ། ལས་ཀྱི་ཞགས་པས་བཅིངས་ཤིང་གྲོགས་མེད་ལ། དགྲ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐོར་ཏེ་དགོན་པར་ཕྱིན་ཏེ། དེ་སྔར་གྱི་སེམས་ཅན་དམྱལ་
བའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་པས་ཆེས་ལྷག་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྙེད་ཅིང་ངམ་གྲོག་རབ་ལྷུང་ཞེས་བྱ་བའི་གཡང་སའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུག་སྟེ། ལྟུང་ནས་རྐང་པ་ཤིན་ཏུ་ཞུའོ། །བཏེག་ན་ནི་ཡང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཞིང་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པར་སྐྱེ་ལ་ཚོར་བ་དྲག་པོ་མི་བཟད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེན་ཏོ། །
དེ་ལྟར་འཇིགས་པས་དཀྲུགས་པའི་བཞིན་དུ་གྱུར་ནས་རྐང་ལག་དང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞུ་བ་དེ་ལས་ཕྱོགས་དེར་ངམ་གྲོག་ཅེས་བྱ་བའི་གཡང་ས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཕྱོགས་དེར་ལྷུང་ཞིང་ངམ་པ་ནས་དཔག་ཚད་སུམ་འབུམ་

113

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དུ་ཡང་གཡང་དུ་ལྷུང་ཞིང་། ཡང་ལས་ཀྱིས་བྱས་པའི་རླུང་གིས་འདེབས་སོ། །དེ་ལྷུང་
བ་ན་བྱ་ཀང་ཀ་དང་ཁྭ་དང་།བྱ་རྒོད་དང་འུག་པ་རྣམས་ཟའོ། །དེ་ལྟར་དེ་བཏེག་ཅིང་ལྷུང་བ་ནི་ལོ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །བརྒྱ་ལ་ཞིག་ན་དེ་ནས་ཐར་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་འཁོར་ལོའི་མཚན་མའི་ཕྲག་ཅེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུག་སྟེ། ས་ཕྱོགས་དེར་ཡང་འཁོར་ལོ་རྡོ་རྗེའི་ལྟེ་བ་ཅན་མེ་ལྕེ་རྣོན་པོ་འབར་བ་མྱུར་དུ་བསྐོར་བའི་འཁོར་ལོ་སྟོང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དེར་སོང་མ་ཐག་ཏུ་ལུས་ལ་འཁོར་ལོ་དེ་དག་བབ་ནས་འཁོར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཡན་ལག་སོ་སོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཤིག་ནས་བསྲེག་གོ །དེའི་རྐང་མཐིལ་ནས་ནི་གསལ་ཤིང་གིས་འབིགས་སོ། །དེ་ལྟར་གནད་འཇོམས་པའི་རི་ལ་གནད་འཇོམས་པའི་སྲོག་ཆགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཕྱི་ནང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཙམ་ཡན་ཆད་ཀྱང་ཟོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཟོས་ཤིང་ཟོས་ནས་ཀྱང་ཡང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པར་སྐྱེའོ། །ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྡུག་
བསྔལ་དྲག་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཟོས་ཤིང་ཟོས་ནས་ཀྱང་དེ་ལ་ཤ་ཆེས་ཆེ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྲོག་གཅོད་པ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །མ་
བྱིན་པར་ལེན་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གསུངས་པ། ཉེས་པར་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་

བྱེད་པ་དེ། མགལ་མེ་བསྐོར་བ་དང་སྤྲུལ་པ་དང་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་
ནོར་གྱི་རྣམ་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གོས་དང་ནོར་དང་འབྲུ་མང་པོ་མཐོང་སྟེ། ཆགས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ཅིང་ལས་ཀྱིས་རྨོངས་པར་གྱུར་པ་དེ་འདི་ནི་བདག་གི་
ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྨོངས་པ་སྡིག་པ་བྱེད་པ་དེ། མེ་མདག་དང་ལྕི་སྐམ་
གྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་འབོགས་ནས། ནོར་ཡོད་པ་དེར་བརྒྱུགས་པ་དང་། དེར་གཤིན་

114

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

རྗེའི་མི་ལས་ཀྱིས་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་ནས་མཚོན་ཆ་འབར་བའི་ནང་དུ་ཁྲིད་དེ་
ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་གཤེགས་གཏུབས་ནས། བསྲེགས་ཏེ་རུས་པ་འབའ་ཞིག་ལུས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སུ་སོན་ཀྱང་དེའི་ཆགས་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་འབྲི་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །
འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྡིག་པ་བྱེད་པ་དེ་
མཚོན་ཆའི་ཉམ་ང་བ་དེ་ལས་ཐར་ནས་མེ་མདག་དང་ལྕི་སྐམ་གྱི་མེར་འབོགས་ཏེ།
ལས་ཀྱིས་བསྐོས་པའི་ས་ཕྱོགས་ལོག་པར་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་དུ་
འགྲོའ། །ོདེར་ཡང་དྲན་པ་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དེས་སྔོན་གང་དག་མཐོང་བ་ལྟ་བུའི་བུད་མེད་ལས་ཀྱིས་བྱས་པ་དག་མཐོང་སྟེ། མཐོང་ནས་ཀྱང་དེའི་འདོད་ཆགས་ཐོག་མ་
མེད་པའི་དུས་ནས་གོམས་པའི་མེ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བུད་མེད་དེ་དག་ག་ལ་བ་དེར་བརྒྱུགས་པ་དང་། ལས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ལྕགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་མི་དེ་དག་གིས་དེ་
བཟུང་སྟེ། བཟུང་ནས་ཀྱང་ཁའི་མཆུ་ལ་སོགས་པ་ཅི་ནས་ལུས་དེ་ལ་ལྷག་མ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་ཡང་མི་ལུས་པ་དེ་ལྟར་ཟ་ཡང་ཡང་སྐྱེའོ་ཡང་ཟའོ། །དེ་ཚོར་བ་དྲག་པོ་མི་བཟད་པ་མྱོང་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མེ་དེ་ལས་མི་ལྡོག་སྟེ་བུད་མེད་དེ་དག་ག་ལ་བ་
དེར་ཡང་རྒྱུག་གོ །དེའི་གནོད་པ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མེ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་མི་གནོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྡོ་རྗེ་དང་ལྕགས་ཀྱི་བུད་མེད་དེ་དག་ཀྱང་ལུས་རབ་ཏུ་འབར་ཞིང་མེ་
ལྕེ་འཁྲུག་པས་མི་དེ་བཟུང་ནས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་དེའི་ལུས་ཐམས་ཅད་བྱེ་མ་བཅངས་པ་བཞིན་དུ་བཀྲུམ་ཡང་སླར་འབྱུང་སྟེ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ནོར་འཇིག་དང་། །ངན་སོང་རྩ་བ་བུད་མེད་ཡིན། །མི་གང་དག་ནི་བུད་

115

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

མེད་འདོད། །དེ་དག་བདེ་བར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། །བུད་མེད་ཕུང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། །འཇིག་རྟེན་འདི་དང་ཕ་རོལ་ཕུང་། །གལ་ཏེ་བདག་ལ་ཕན་འདོད་ན། །དེ་བས་བུད་མེད་རྣམ་པར་སྤང་། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །བརྫུན་དུ་སྨྲ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་གཤིན་རྗེའི་མི་དེ་དག་གིས་བཟུང་སྟེ། བཟུང་ནས་ཀྱང་དེའི་ཁ་ཕྱེ་ནས་དེ་ནས་ལྕེ་འདྲེན་ཏེ། ལས་ཀྱི་དབང་དང་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དེའི་འབྲས་བུས་ལྕེ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ལྕེ་འབྱུང་བའི་དུས་ན་གཤིན་རྗེའི་མི་དག་གིས་ལྕགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་འབར་བ་ལ་བལྡག་ཏུ་འཇུག་གོ །
ལས་ཀྱིས་བྱས་པའི་གཤིན་རྗེའི་ཐོང་ལྕགས་འབར་བ་དང་ལྡན་པ་སྟོང་ཡང་
འབྱུང་ཞིང་གླང་བུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་ལྕེ་ལ་རྨོ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེར་
རྣག་དང་ཁྲག་དང་སྲིན་བུ་འཛག་པའི་ཆུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་ལྕེ་དེ་ཡང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མིག་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་ནས། དེ་ཚོར་བས་ཉམ་ཐག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སྟེ། འཁུན་ཅིང་ངུ་ལ་ཀུ་ཅོ་འདོན་ཀྱང་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་སུ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཚོར་བ་དྲག་པོ་མྱོང་བ་ལྕེ་དེ་ལ་ལོ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མར་ལྕེ་རྨོ་བར་འགྱུར་ཞིང་དེའི་ལྕེ་དེ་ཇི་སྟེ་ན་དམྱལ་བ་པའི་ཁའི་ནང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འཇིགས་པས་དཀྲུགས་པའི་བཞིན་དུ་གྱུར་ཅིང་གར་བབ་བབ་ཏུ་འབྲོས་སོ། །མེ་མདག་དང་ལྕི་སྐམ་གྱི་མེའི་ནང་དུ་ནུབ་
ཅིང་ཚིག་ལ་དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པ་ན། སྐྱབས་མེད་དཔུང་གཉེན་མེད་
ཅིང་གཤིན་རྗེའི་མི་ལག་ན་ཐོ་བ་དང་རལ་གྲི་ཐོགས་པ་དག་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་གིས་
མི་དེའི་ཀླད་པ་ནས་རྐང་པའི་བར་དུ་ཕྱེ་མར་རློག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་

116

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཕྲ་མ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དང་མཐུན་ནོ། །ལྕེ་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་སྟེ། གཤིན་རྗེའི་མི་སྙིང་རྗེ་མེད་པ་དེ་དག་གིས་ལྕེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ལ་བཟུང་ནས་གཤེགས་པར་བྱེད་དོ། །ཝ་དག་ཀྱང་ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཟ་ཞིང་མཆོག་ཏུ་དྲག་པའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་ལ་ངུ་ཞིང་ཀུ་ཅོ་འདོན་ཏོ། །ལྕེ་མེད་པས་སྒྲ་མི་གསལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ངག་རྩུབ་མོའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གསུངས་པ་ནི། དེ་དག་གིས་དེའི་ཁ་ཕྱེ་ནས་ལྕེ་བཟུང་སྟེ། བཟུང་
ནས་ཀྱང་མཚོན་རྣོན་པོས་བཅད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཟས་སུ་སླར་ཡང་ཁར་བཅུག་ལ་དེ་ཡང་བཀྲེས་པས་ཉམ་ཐག་ཅིང་བཀྲེས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་རང་གི་ཁྲག་དང་ཁ་ཆུ་འཛག་པ་དང་ལྕེ་དེ་ཉིད་ཟའོ། །ལྕེ་དེ་ཡང་བཅད་ཅིང་བཅད་ནས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་དབང་

གིས་སླར་ཡང་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པས་ས་ལ་འདྲེ་ལྡོག་ཅིང་ཀུ་ཅོ་
འདོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་ཅིང་མིག་གི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པ་དམན་པ་གྲོགས་མེད་པ་གཅིག་པུར་གྱུར་པས་རང་
གིས་བྱས་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་གཤིན་རྗེའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཚིགས་
སུ་བཅད་པ་སྨྲས་པ།

ཁྱོད་ཀྱིས་ལྕེ་ཡི་གཞུ་ཡིས་ནི། །རྩུབ་མོ་ཞེས་ནི་གང་བརྗོད་པ། །ངག་གི་མདའ་
རྣོན་འཕངས་གྱུར་པས། །དེ་ཡི་འབྲས་བུ་འདི་འོངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའོ། །ཚིག་འཁྱལ་བའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གསུངས་པ་ནི། དེའི་ལྕེ་དེ་ཟངས་རབ་ཏུ་འབར་བས་བསྲེག་གོ །ལྕེ་བསྲེགས་ནས་མགུལ་པ་བསྲེག་གོ །མགུལ་པ་བསྲེགས་ནས་སྙིང་བསྲེག་གོ །སྙིང་

117

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བསྲེགས་ནས་རྒྱུ་མ་བསྲེག་གོ །རྒྱུ་མ་བསྲེགས་ནས་ཕོ་བ་བསྲེག་གོ །ཕོ་བ་བསྲེགས་ནས་ཀྱང་ཐུར་དུ་འབྱུང་ངོ་། །གཤིན་རྗེའི་མིས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། སྔ་ཕྱིའི་ཚིག་ནི་མ་འབྲེལ་ཅིང་། །དོན་མེད་པ་དང་འཆལ་གྱུར་ལ། །མ་འབྲེལ་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་སྨྲས་པ། །དེ་
ཡི་འབྲས་བུ་འདིར་འོངས་སོ། །གང་དག་བདེན་པར་མི་སྨྲ་ཞིང་། །ཁ་ཏོན་ལྷུར་ལེན་མི་བྱེད་པ། །དེ་ལ་མཁས་པས་ལྕེར་མཐོང་གི །ཤ་དུམ་ཉིད་དུ་མིན་ནམ་ཅི། །ཞེས་བྱ་བའོ། །བརྣབ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ལ་ལས་ཀྱིས་བྱས་པའི་
རྫས་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་གསོ་བ་གསོག་སྙིང་པོ་མེད་པ་མཐོང་ནས་ལས་
ཀྱིས་བསྐུལ་བ་རྨོངས་པ་དེ་འདི་སྙམ་དུ་འདི་ནི་བདག་གི་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། དེ་ནས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་དེ་རྫས་ག་ལ་བ་དེར་བརྒྱུག་གོ །སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དེས་ནོར་གང་མཐོང་བ་དེ་ནི་བརྣབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་ཅིང་བསྒོམས་ལ་མང་དུ་བྱས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ན་བརྣབ་སེམས་མང་བ་དེའི་ལག་ནས་མཚོན་ཆ་འབྱུང་སྟེ། དེས་དེར་བརྒྱུགས་པ་དང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་གཞན་དེ་དག་གི་ལག་ནས་ཀྱང་མཚོན་ཆ་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་དང་དེ་མཚོན་ཆས་འཐབ་པ་ལ་ཅི་ནས་ལུས་ལ་ཤ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་ཡང་མི་ལུས་པ་དེ་ལྟར་བཞར་ཏེ་ཀེང་རུས་ཉི་ཚེ་ལུས་པར་བྱེད་དོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གཞན་དག་འབྱོར་པ་མཐོང་ནས་ནི། །བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་བསམས་པ། །བརྣབ་སེམས་ཡང་དག་བསྐྱེད་གྱུར་པ། །ལས་དེའི་འབྲས་བུ་འོངས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བའོ། །གནོད་སེམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུངས་པ་ནི། ལས་ཀྱིས་

བསྐྱེད་པའི་སེང་གེ་དང་གཟིག་དང་སྦྲུལ་ཁྲོ་བས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པ་རྣམས་དེའི་མདུན་

118

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ན་འདུག་པ་དེ་དག་གིས་དེ་འཇིགས་སྐྲག་ནས་གར་བབ་བབ་ཏུ་བྲོས་ཀྱང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་དེ་འབྲོས་ཇི་ལྟར་ནུས། དེ་དག་གིས་དེ་བཟུང་སྟེ་བཟུང་ནས་ཀྱང་ཐོག་མར་ཀླད་པ་ལ་ཟ་བ་ནས་སྦྲུལ་མཆེ་བ་གདུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩི་བ་ལོགས་ཀྱི་བར་དུ་

བཟུང་ཞིང་ཟ་ལ་སྟག་རྣམས་ནི་རྒྱབ་ནས་ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །རྐང་པ་ནི་མེས་བསྲེགས་སོ། །གཤིན་རྗེའི་མི་རྣམས་ཀྱང་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་མདའ་འཕེན་ཏོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་རོ། །ལོག་པར་ལྟ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསུངས་ཏེ་མདོར་བསྡུས་ནས་བརྗོད་པ་ནི་མཚོན་ཆའི་ཆར་དང་། མཚོན་རྩེ་གཅིག་པ་དང་། རྡོ་རྗེའི་ཆར་དང་།གནམ་ལྕགས་དང་། རྡོའི་ཆར་རྣམས་ཀྱིས་བཏབ་ཅིང་མེའི་ཕུང་པོ་བཅུ་རྣམས་དང་ཁ་ནས་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པའི་མེ་འབྱུང་བས་ཀྱང་རྒྱུན་ཏུ་སྲེག་གོ་ཞེས་བྱའོ། །འདོད་པ་ནི་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱའོ། །ཇི་
ལྟར་འདི་ཉིད་ལས། མེ་ཐབ་ཅེས་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཡོད་དེ། དེར་ལས་གང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་ཞེ་ན། གང་དགེ་སྦྱོང་མ་ཡིན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་དུ་ཁས་འཆེ་ཞིང་བུད་མེད་ཀྱི་གླུ་དང་གར་དང་རྒྱན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པ་དང་དགོད་པ་དང་
འཇོ་བ་དང་རྩེ་བ་རྣམས་ཐོས་ནས། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་འཕངས་པའི་བློས་ཁུ་བ་འཆོར་བར་འགྱུར་རོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེར་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་དེ་དག་ལྕགས་ཀྱི་ཆར་

པས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཕྱེ་མར་རློག་ལ་མེ་མ་མུར་གྱི་ཆར་གྱིས་

ཀྱང་སྲེག་ཅིང་འཚིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྔོན་འདོད་པ་ཉམས་སུ་བླངས་པ་དྲན་པས་པད་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་

119

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གསུངས་ཏེ། མྱོང་བ་རྨི་ལམ་དུ་དྲན་པས་ཀྱང་དེར་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་དེ་དག་ཕྲུ་
བ་རྣམས་སུ་བཙོ་ཞིང་གཞོང་ཁོང་དུ་ལྕགས་ཀྱི་གཏུན་རྣམས་ཀྱིས་བརྡུང་ངོ་ཞེས་རྒྱ་
ཆེར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ལྷའི་བུ་མོ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བས་ན། པད་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ན་ཚ་སྒོ་ཅན་གྱི་འབབ་ཆུ་དཔའ་རླབས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འབབ་སྟེ། འབབ་ཆུ་དེ་ལ་ཉ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་དེ་དག་གོ །རུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྡོ་བའོ། །འཇིམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྐྲའོ། །འདམ་རྫབ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཤའོ། །ཆུ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རོ་ཉེ་བསྐོལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པས་སྐྱེས་པ་ལ་འཁྲིག་པ་ལོག་པར་བཅུག་པའི་ཆད་པའི་བྱེ་བྲག་
དཔག་ཏུ་མེད་པར་བརྗོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ལོག་པར་འཇུག་པ་ཡང་
ཚ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཆུས་ཁྱེར་བའི་ཁྱེའུ་དག་མཐོང་ནས་དེ་དག་གིས་དེ་ལ་བོས་པ་དང་། དེ་
བྱིས་པ་དེ་དག་ལ་ཤིན་ཏུ་སྡུག་པར་སེམས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་མྱ་ངན་དང་སྡུག་བསྔལ་
གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆུ་དེར་འཇུག་གོ །བ་དང་རྟ་རྒོད་མ་དང་མོ་དང་ལུག་མོ་ལ་སོགས་
པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ན་མ་

ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཤིན་ཏུ་དྲག་པར་གསུངས་སོ། །དུད་འགྲོ་ལ་
འདོད་པ་བསྟེན་པ་དེ་ནི་མི་དགེ་བས་སྤྲུལ་པའི་ལྕགས་ཀྱི་བ་དང་རྟ་རྒོད་མ་ལ་སོགས་
པ་འབར་བ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་ལམ་ནས་འཇུག་སྟེ་དེ་དག་གི་ལྟོར་མེ་མདག་
རབ་ཏུ་འབར་བའི་ཕུང་པོས་ཡོངས་སུ་གང་བར་དེ་ལོ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོར་འཚེད་ཅིང་སྲེག་གོ་ཞེས་ཏེ་རྒྱ་ཆེར་དེ་ཉིད་དུ་བལྟའོ། །

120

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་ཉལ་པོ་བྱས་ཟིན་པའི་དགེ་སློང་མ་རྣམས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆད་པ་ཡང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོར་བཤད་དོ། །རང་
གི་ཆུང་མ་ལ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པར་བྱས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཞན་གྱི་

ཆུང་མ་ལ་ནན་གྱིས་བྱས་པ་དང་མི་དབང་བའི་བུ་མོ་ལ་བྱས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་
ནོ། །བསྙེན་གནས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་བྱས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་

ཆུང་མ་ལ་བྱས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཉེན་དུ་འཐམས་པ་རིམ་གྲོ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཆད་པ་ཡང་དྲག་ཅིང་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །འཁྲིག་པ་བདུན་དང་ལྡན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།བྲམ་ཟེ་
འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བདག་ཚངས་པར་སྤྱོད་པར་ཁས་འཆེ་ཞིང་དེ་བུད་མེད་དང་གཉིས་
ཀྱིས་གཉིས་མི་སྦྱོར་ཡང་བུད་མེད་ལ་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ངེས་པར་སེམས་ཤིང་བལྟ་སྟེ། དེས་དེའི་རོ་མྱང་ཞིང་རྟོག་ལ་ཞེན་ཏེ། ལྷག་པར་ཞེན་ནས་གནས་པ་འདི་ནི་བྲམ་ཟེ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་འཁྲིག་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་སྤྱོད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་རྩེ་བ་དང་ཅ་ཅོ་འདོན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡང་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བུད་མེད་ཀྱིས་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་
པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །རྩིག་པས་ཆོད་པའམ་ཡོལ་བས་ཆོད་པའི་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་དང་

གླུ་དང་གར་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ཉམས་སུ་ལེན་པའང་དེ་བཞིན་དུ་འཁྲིག་པ་དང་ལྡན་པ་

ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕ་རོལ་པོ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ལ་བལྟས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་ཚངས་པར་

121

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་འཁྲིག་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དྲན་པ་དང་སྨོན་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་
འདོད་པ་རྣམས་ལས་སེམས་ཟློག་ཤིག །ལམ་འདི་ནི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །རབ་ཏུ་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཚེར་མ་དང་བཅས་པའོ། །ཐིབས་པོ་དང་བཅས་པའོ་ལམ་གོལ་བའོ། །ལམ་ངན་པའོ། །ལམ་ཁ་བྲག་གོ །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པས་བསྟེན་པའོ། །ཁྱོད་འདི་ལྟར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་རོ་མྱང་བ་ཆུང་བ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་མང་བ་གནོད་པ་མང་བ་འཁྲུགས་པ་མང་བ་སྟེ་འདི་ལ་ནི་
ཉེས་དམིགས་མང་ངོ་། །
དགེ་སློང་དག་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུག་རྔུ་དང་སྡིག་པ་དང་

སྲིད་པའི་རྩ་བ་དང་ཤ་དང་བཅས་པའི་མཆིལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་དག་ནི་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་སོགས་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། འདོད་པ་རྣམས་ནི་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་

ཡིན་ཞིང་འདི་དག་ནི་བྱིས་པ་འདྲིད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སམ། དེ་
བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དཔེར་ན་རི་དགས་བཤོར་བའི་ཁོག་ཚེ་དང་།བྱ་བཤོར་བའི་རྒྱ་དང་། ཉ་བཤོར་བའི་དོལ་དང་། སྤྲེའུ་བཤོར་བའི་རྙོང་དང་། ཕྱེ་མ་ལེབ་བཤོར་བའི་མེའི་ཕུང་པོ་ཇི་ལྟ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འདོད་པ་ཚོལ་ཞིང་སྤྱོད་པ་ན་ཡུན་རིང་པོར་སེང་གེ་རྣམས་ཀྱི་ཁར་ཆུད་པའི་མཐའ་ཡང་མི་མངོན་པ་ནས་བ་ལང་གསོད་ཅིང་བ་ལང་གི་ཤ་ཟ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁར་ཆུད་པའི་བར་གྱི་

122

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

མཐའ་ཡང་མི་མངོན་ནོ། །སྦལ་པ་དག་ཏུ་གྱུར་ནས་སྦྲུལ་རྣམས་ཀྱི་ཁར་ཆུད་པའི་བར་
གྱི་མཐའ་ཡང་མི་མངོན་ནོ། །ཡུན་རིང་པོར་འདོད་པ་བསྟེན་པ་ན་ཆོམ་རྐུན་ཡིན་ཞེས་བཟུང་ནས་མགོ་བཅད་པའི་མཐའ་ཡང་མི་མངོན་ནོ། །གཞན་གྱི་ཆུང་མ་ལ་འཕྱོ་བ་
དང་རྐུན་པོ་དང་གྲོང་འཇོམས་པ་དང་ལྗོངས་འཇོམས་པ་དང་མདུད་པ་འགྲེལ་པའི་བར་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཟུང་ནས་མགོ་བཅད་པའི་མཐའ་ཡང་མི་མངོན་ནོ། །སྡུག་བསྔལ་དྲག་པ་རྩུབ་པ་མི་བཟད་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཁྲག་གཟགས་ཤིང་བབ་པ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཆུ་བས་ཀྱང་མང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ལུས་ཉེས་དམིགས་མང་བ་འདི་ནི་རུས་པ་འདུས་པ། ཆུ་རྒྱུས་ཀྱིས་སྦྲེལ་བ། ཤས་གླན་པ། པགས་པས་དཀྲིས་
ཤིང་ཕྱི་རོལ་གཡོགས་པ། བུ་ག་ཆེ་ཆུང་ཅན། སྲིན་བུའི་ཚོགས་གནས་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གནོད་པ། ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །ལུས་འདི་
ལ་ནད་ཀྱི་རྣམ་པ་འབྱུང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། མིག་ནད་དང་རྣ་ནད་ནས་གཞང་འབྲུམ་དང་ཕོལ་མིག་དང་མཚན་བར་རྡོལ་གྱི་བར་དག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཀུན་
ཏུ་གདུང་བ་རྣམས་དང་། ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ལུས་ཀྱི་འཁོགས་པ་དང་། སྒུ་བ་
དང་། སྒུར་བ་དང་། སྤྱི་ཅེར་དང་། སྐྲ་སྐྱ་དང་། གཉེར་མ་མང་བ་དང་། དབང་པོ་རྣམས་
ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འཇིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་རྙིངས་པར་གྱུར་
པ་དང་། ཤག་ཤིག་ཏུ་གྱུར་པ་ནས་འཛག་པ་དང་། རབ་ཏུ་འཛག་པ་དང་།སྨད་པའི་
བར་གྱི་ལུས་འདི་ལྟ་བུ་འདི་ནི་བསྟེན་པའི་འོས་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དགེ་སློང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པ་དག་ཡོད་པ་གང་ཡིན།
ཁྱོད་གང་ལ་རབ་ཏུ་ཆགས། ཁྱོད་ཇི་ལྟར་བཅིངས་ཤིང་བརྒྱལ་ཏེ་ཞེན་ཅིང་ལྷག་པར་

123

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཞེན་པར་གྱུར། ནམ་ང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཤིང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་ནུབ་པར་གྱུར་ལ། ཁྱོད་ཀྱང་འདོད་པ་རྣམས་བསྟེན་ནས་རྣམ་པར་ལྟུང་བར་སོང་བ་ན་ནམ་ཞིག་དགའ་བ་དང་འཆི་བ་ལས་བདག་ཐར་པར་གྱུར། དགེ་སློང་ཆོག་གི་འདོད་པ་རྣམས་ལས་སེམས་ཟློག་ཤིག །འདི་ནི་འདོད་པ་བཙལ་བའི་དུས་མ་ཡིན་གྱི་ཆོས་

བཙལ་བའི་དུས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་

པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེས་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། བདག་གི་ཆུང་མས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཆུང་མ་ལ་འདོད་པ་མེད་པ་དང་། མ་
ཆགས་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བ་དང་ཡིད་བྱུང་བའི་ཡིད་དང་འདོད་པ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བའོ་སྙམ་དུ་མ་ཆགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །དེ་གང་གི་ཚེ་རང་གི་ཆུང་མ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བྱུང་བ་དེའི་ཚེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པས་ན། དེས་རང་གི་ཆུང་མ་ལ་མི་སྡུག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དང་། སྐྲག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་འདོད་པ་བསྟེན་པར་བྱའི་ཞེན་པས་ཟིན་བཞིན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་མི་
རྟག་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་སུ་བྱའོ། །དེས་དེ་ལྟར་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་ནས་ཅི་ནས་ཡིད་ཀྱི་དགུ་ལ་ཡང་འདོད་པ་སྤྱད་པར་མི་བྱ་ན། མཚན་
གཉིས་སྤྲད་པའམ་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། བདག་གིས་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རང་གི་ཆུང་མ་ལ་འདུ་ཤེས་གསུམ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ།
གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདི་ནི་དགའ་ཞིང་རྩེ་བའི་གྲོགས་ཡིན་གྱི་འདི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་གྲོགས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བའི་གྲོགས་ཡིན་གྱི།

124

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འདི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མྱོང་བའི་གྲོགས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བདེ་བའི་
གྲོགས་ཡིན་གྱི་འདི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གྲོགས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
ཡང་གསུམ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་བར་དུ་གཅོད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པར་འདུ་ཤེས་
པའོ། །ཡང་གསུམ་སྟེ། ཆོམ་རྐུན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བཙོན་སྲུང་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྲུང་མར་འདུ་ཤེས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
བུ་མོ་ཟླ་མཆོག་གིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་བཤད་དེ། དེ་ནས་བུ་མོ་ཟླ་མཆོག་གིས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་བརྒྱུག་པ་དེ་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ། དེའི་ཚེ་ནམ་མཁའ་བར་སྣང་ལ་ཤིང་ཏ་ལའི་སྲིད་དུ་མངོན་པར་འཕགས་ཏེ་འདུག་ནས། སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་དེ་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་སྨྲས་པ། གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུར་རབ་འབར་ཞིང་། །ཡིད་དུ་འོང་
བའི་བདག་ལུས་འདི་ལ་ལྟོས། །ཀྱེ་མ་རབ་ཏུ་ལུས་མཛེས་འདི་ལྟ་བུ། །ཆགས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་ལ་ཡོད་རེ་སྐན། །གང་དག་ཡུལ་རྣམས་ལ་ནི་ཆགས་མེད་ཅིང་། །མེ་མདག་ལྟ་བུར་འདོད་པ་རབ་སྤོང་དང་། །དབང་པོ་དྲུག་པོ་སྡོམ་པས་བསྡམས་པ་དང་། །གང་དག་ཚངས་སྤྱོད་རྣམ་པར་དག་སྤྱོད་དང་། །གང་དག་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་

མཐོང་གྱུར་ན། །མ་དང་སྲིང་མོའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་པ། །དེ་དག་མཛེས་ཤིང་བལྟ་ན་སྡུག་པ་དང་། །རྟག་པར་མཆོག་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར། །གྲོང་ཁྱེར་འདི་ལ་ཀུན་དུ་གསལ་བལྟས་དང་། །བདག་སྤུ་ཁུང་ནས་སྤོས་ངད་གང་བྱུང་བ། །བདག་གིས་འདོད་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་བསྒྲུབས། །འདི་ནི་སྦྱིན་དང་དུལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན། །བདག་ལ་འདོད་ཆགས་སེམས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། །འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ལ་ཡང་

125

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཆགས་མི་སྐྱེད། །ཇི་ལྟར་བདེན་པར་ཤེས་ཀྱི་ལོག་མིན་པར། །བདག་གི་མདུན་
བཞུགས་ཐུབ་དབང་འདི་དཔང་ཡིན། །ཁྱོད་ནི་སྔོན་ཆད་བདག་གི་ཕར་གྱུར་ཅིང་། །བདག་ཀྱང་ཁྱེད་ཅག་རྣམས་ཀྱི་མར་གྱུར་ལ། །མིང་སྲིང་དག་དང་ཕར་ཡང་
གྱུར་གྱུར་ན། །མ་ལ་འདོད་ཆགས་སེམས་ནི་སུ་ཞིག་སྐྱེད། །བདག་གིས་སྔོན་ཆད་ཁྱེད་རྣམས་ཐམས་ཅད་བསད། །བདག་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་སྔོན་ཆད་གཤེགས་ཤིང་
གཏུབས། །ཀུན་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དགྲ་དང་གསོད་པ་ཡིན། །ཁྱེད་ཅག་ཇི་ལྟར་འདོད་ཆགས་སེམས་ཀྱང་སྐྱེད། །འདོད་ཆགས་ཅན་ནི་གཟུགས་དང་ལྡན་མི་འགྱུར། །འདོད་ཆགས་སེམས་ལྡན་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་མ་ཡིན། །འདོད་ཆགས་སེམས་ལྡན་མྱ་ངན་འདས་མི་འགྲོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་འདོད་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྤང་། །འདོད་པའི་རྒྱུས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ལྟུང་། །འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་ཡི་དགས་དུད་འགྲོར་
འགྱུར། །གང་དག་འདོད་ཆགས་སེམས་ནི་ལྡན་པ་རྣམས། །གྲུལ་བུམ་གནོད་སྦྱིན་ལྷ་མི་ཤ་ཟར་འགྱུར། །འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་མི་སྡུག་གཟུགས་ཅན་དང་། །ལྕེ་མེད་པ་
དང་གྱོལ་དང་ཞར་བར་འགྱུར། །གང་དག་སྨད་པའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་བྱེད་པ། །དེ་དག་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སྐྱོན་ལྡན་འགྱུར། །འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པ་དང་། །སུམ་
ཅུ་རྩ་གསུམ་དབང་ཕྱུག་བརྒྱ་བྱིན་དང་། །ཚངས་དང་དབང་ལྡན་དབང་སྒྱུར་གང་ཡིན་
པ། །དེ་ནི་ཚངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་སྤྱད་པས་གྱུར། །འདོད་ལ་བརྐམ་པ་རྟག་ཏུ་དམུས་ལོང་དང་། །འོན་པ་གླེན་པ་ཕག་དང་རྔ་མོ་དང་། །ལུང་བོང་སྤྲིའུ་དང་གླང་ཆེན་བ་ལང་
དང་། །སྟག་དང་རྟ་དང་ཕྱེ་ལེབ་སྦྲང་མར་འགྱུར། །གང་དག་ཚངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེར་སྤྱད་པ་ནི། །རྒྱལ་པོ་དགའ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཚོང་དཔོན་ཁྱིམ་བདག་བློན་པོ་

126

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

རྣམས་སུའང་འགྱུར། །བདེ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཡང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །འདོད་པའི་ཁོལ་པོ་རྣམས་ནི་གཤེགས་ཤིང་གཏུབ། །དུ་བས་བདུག་ཅིང་བཅིང་དང་བརྡེག་པ་དང་། །བསྡིགས་དང་མགོ་དང་རྣ་བ་ལག་པ་དང་། །མིག་དང་སྣ་དང་རྐང་པའང་བཅད་
ཕྱུང་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
བད་སའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་སྨད་དེ། རྨ་མཐོང་ནས་
ནི་སྦྲང་མ་བརྒྱུག་པ་དང་། །མི་གཙང་མཐོང་ནས་ལུང་བོང་བརྒྱུག་པ་དང་། །ཕྱུགས་
ཀྱི་ཤ་ཕྱིར་ཁྱི་ཡང་བརྒྱུག་པ་ལྟར། །མི་མཁས་བུད་མེད་དགའ་བ་དེ་བཞིན་
བརྒྱུག །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་མ་རིག་བསྒྲིབས། །མུན་པའི་ཕུང་པོས་ཀུན་ཏུ་
བསྒྲིབས། །བུད་མེད་ཆགས་པ་དེ་བཞིན་རྨོངས། །ངན་སྐྱུགས་གནས་ལ་བྱ་ཁྭ་བཞིན། །ངན་འགྲོར་གང་དག་ཞུགས་པ་དང་། །མྱོང་བའི་འདུ་ཤེས་ཆགས་བྱེད་དེ། །ངན་སྐྱུགས་གནས་སུ་སྲིན་བུ་འདྲ། །དེ་དག་བདུད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན། །ངན་
སྐྱུགས་བུམ་པ་རི་མོ་ཅན། །གང་དང་གང་དུ་སྣང་བ་ཡང་། །གཅིན་དང་བཤང་བས་གང་བ་དང་། །རྐྱལ་པ་རླུང་གིས་གང་བ་བཞིན། །སྣབས་དང་མཆིལ་མ་ཁ་ཆུ་དང་། །བད་ཀན་རྣག་དང་ཀླད་རྒྱས་དང་། །བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལས་ནི། །དྲི་ང་
འཛག་སྟེ་སྦྲང་རྩི་བཞིན། །རུས་པས་རྒྱས་གྱུར་ཁ་སྒོ་ཅན། །པགས་དང་ཤ་ལ་སོགས་
པས་དཀྲིས། །ལུས་འདི་ཕོལ་མིག་འདྲ་བ་སྟེ། །སྨད་པ་ཡིན་ཞིང་དྲི་ང་ཅན། །དཔེར་ན་ཕོལ་མིག་རྨ་ཁ་ནི། །སྲོག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ལུས་
འདི་ཡང་། །མི་གཙང་སྣ་ཚོགས་སྣོད་ཡིན་ནོ། །ལྟོ་ནི་གཉེ་མས་གང་བ་སྟེ། །མཚེར་པ་དང་ནི་གློ་བ་དང་། །མཁལ་མ་ཁྲག་དང་མཁྲིས་པ་དང་། །ཀླད་རྒྱས་རུས་པ་རྐང་གིས་

127

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གང་། །གང་དག་ཁོང་ན་གནས་པ་ནི། །སྲིན་བུའི་གྲོང་ཁྱིམ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡིན། །གཏི་མུག་
དྲ་བས་བསྒྲིབས་པས་ན། །བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་སོ། །བུ་གའི་སྒོ་ནི་དགུ་དག་
ནས། །མི་གཙང་རྣག་དང་དྲི་ང་འཛག །སྨྲ་བ་དང་ནི་མཐོང་བས་ཀྱང་། །བྱིས་པ་དག་

ནི་མཚན་མར་འཛིན། །བྱིས་པ་ངན་སྐྱུགས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །མཆིལ་མ་དང་ནི་སྣབས་
ཟ་བ། །ཆགས་པར་འགྱུར་ནས་ཕྱོགས་གང་ཞིང་། །ཀུན་ཏུ་སྨད་པ་མི་ཤེས་སོ། །སྦྲང་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྨ་མཐོང་ལྟར། །སྨད་པའི་གནས་ལ་ཆགས་པར་བྱེད། །མཆན་ཁུང་
གཉིས་ནས་རྡུལ་འཛག་ཅིང་། །བཙོག་པའི་དྲི་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །གང་གིས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ཡི། །ཉེས་པར་བྱེད་པའི་ལས་བྱེད་ཅིང་། །འདོད་པ་དམན་པ་བསྟེན་པ་དང་། །དམན་པའི་ཆོས་རྣམས་སྟེན་བྱེད་པ། །ཤེས་རབ་འཆལ་པ་མནར་མེད་སོང་། །སྡུག་བསྔལ་ཚོར་བ་མྱོང་བར་འགྱུར། །ངན་སྐྱུགས་བཞིན་དུ་དྲི་ང་ཞེས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བུད་མེད་སྨད། །དེ་ལྟ་བས་ན་དམན་པ་ནི། །བུད་མེད་
དམན་པ་རྣམས་དང་འདྲེ། །བྱིས་པ་གང་ཞིག་ངན་སྐྱུགས་ཀྱི། །རྐྱལ་པ་ཐོགས་ནས་

ཁྱིམ་དུ་འགྲོ། །ལས་ནི་ཅི་འདྲ་བྱེད་པ་ཡི། །འབྲས་བུ་ཡང་ནི་དེ་འདྲ་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ། སྡུག་བསྔལ་བས་བཙལ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་བདག་རང་གསོ་བའི་ཕྱིར་བསྒྲུབས་པ་དག་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་དང་། བཀྲེན་པ་དང་སྡུག་ཕོངས་པ་དང་སློང་བ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བར་མི་ནུས་ཏེ། བུད་མེད་
ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་། བུད་མེད་ཀྱི་ཐུལ་འོག་ཏུ་ཆུད་ལ་བུད་མེད་ཀྱིས་ཚར་ཆོད་པ་
བུད་མེད་ཀྱིས་འཁོལ་བ་རྣམས་ནི། བུད་མེད་ལ་དགའ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་གསོ་བའི་

128

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
ཕྱིར་སྦྱིན་པ་གཏོང་བར་མི་ནུས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་འཛིན་མི་ནུས་སོ། །དེ་དེ་ལ་ཆགས་པས་བུད་མེད་ཀྱིས་སྤྱོ་བའང་བཟོད་བསྡིགས་ཤིང་ལྟ་བ་དང་བརྒྱད་པའང་
བཟོད་དོ། །བུད་མེད་ཀྱིས་བསྡིགས་པའི་མི་དེ་ཞུམ་ཞིང་སྲོ་ཤི་ལ་དེའི་གདོང་དུ་བལྟ་
སྟེ་འདོད་པའི་རྒྱུ་དང་འདོད་པའི་གཞིའི་དབང་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་འདོད་པ་ལ་བརྐམ་པ་ངན་སྐྱུགས་ཀྱི་སྒོ་ལ་གདུ་བ་མི་གཙང་བ་ལ་དགའ་བ་
ཤེས་བཞིན་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་མིའི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འདི་འདྲ་ཐོས་ཀྱང་སྐྱོ་བ་དང་། །ཡིད་འབྱུང་མི་འགྱུར་དེ་དག་ནི། །རབ་ཏུ་རྨོངས་ནས་བུད་མེད་དང་། །ཕྱིར་ཞིང་སྟེན་པར་བྱེད་པར་
འགྱུར། །བཙོག་ཅིང་ཤིན་ཏུ་སྨད་བྱ་བ། །འདོད་པ་སྡུག་བསྔལ་སྟེན་བྱེད་ཅིང་། །ཆོས་ཐོས་ནས་ནི་རབ་རྨོངས་ཤིང་། །ལེགས་པར་སྨྲས་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་མོ་ཕྱིར་སོང་། །བྱི་བ་ལ་ནི་བྱི་ལ་བཞིན། །རྒྱལ་བས་བཤད་པ་ཐོས་ནས་ནི། །ཡུད་
ཙམ་ཞིག་ནི་ཡིད་འབྱུང་འགྱུར། །དེ་ནས་དེ་ནི་ཡང་འཁྲུག་སྟེ། །དཔེར་ན་དྲག་པོའི་དུག་དང་འདྲ། །ཇི་ལྟར་ཕག་ནི་ཡུད་ཙམ་ཞིག །སྔངས་ཤིང་སྐྲག་པར་གྱུར་ཀྱང་ནི། །ངན་སྐྱུགས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དང་། །དེ་ནི་བརྐམ་པ་སྐྱེད་པ་བཞིན། །དེ་ལྟར་
བྱིས་པ་བདེ་འདོད་པ། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤངས་ནས་སུ། །གང་གིས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ཡི། །འདོད་པ་དམན་པ་སྟེན་པར་བྱེད། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་ཞེན་ནས། །ཤིན་ཏུ་སྡིག་པའི་ལས་བྱས་ཏེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་ལ་སྐུར་བ་ནི། །ཕྱི་ནས་ངན་

འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར། །སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་ཆོས་ཚུལ་འདི་འདྲ་བ། །རིགས་ནས་བུད་མེད་རྣམས་ལ་བག་བྱེད་པ། །དེས་ནི་མཐོ་རིས་ལམ་ཡང་རྟག་པར་སྦྱངས། །དེ་ལ་

129

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བྱང་ཆུབ་རབ་མཆོག་དཀོན་མ་ཡིན། །དལ་རྙེད་ཤེས་རབ་ལྡན་གྱུར་ཅིང་། །འདི་འདྲ་བ་ཡི་ཆོས་ཐོས་པ། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་སྤངས་ཏེ། །མཁས་པ་རབ་འབྱུང་མངོན་པར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་གནོད་པ་གཞན་
གསུངས་ཏེ། འཇམ་དཔལ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལས་འཛམ་བུའི་
གླིང་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྲོག་བཅད་དམ་དེ་དག་གི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཕྲོགས་པ་བས། འཇམ་དཔལ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་གཞན་ཞིག་
གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཅིག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་པ། ཐ་ན་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སོང་བ་ལ་ཟན་ཆངས་ཅིག་སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་བར་ཆད་བྱས་ན། དེ་དེ་བས་ཆེས་སྡིག་པ་གྲངས་མེད་པར་སྐྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་སྐྱེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པར་གནས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ལ་གཞན་གྱི་ཁྱིམ་རྣམས་སུ་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་བྱེད་ན། དེས་དེའི་ཚེ་གཞི་དེ་ལས་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་འཇིགས་པ་དང་། དམུས་ལོང་གིས་འཇིགས་པ་དང་། ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་འཇིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །
ཡང་གསུངས་པ། མི་གང་དེ་ལ་དགའ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་། །ཡོད་པ་མིན་དང་བསྔགས་པ་མི་སྨྲ་དང་། །མི་གང་ཁྲོས་ནས་མི་སྙན་སྨྲ་བའམ། །ཡང་ན་དེ་ལ་འཁྲུག་པ་བྱེད་པ་དག །སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །ལུས་ནི་ཆེན་པོར་གྱུར་ནས་

130

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སུ། །དེ་ཡིས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་ཏེ། །ཡིད་རབ་མི་བདེ་མ་རུངས་འགྱུར། །དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱའི་ཚད་ཙམ་དུ། །དེ་ཡི་ལུས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །སྡིག་པའི་ལས་ཀྱིས་རྟག་
ཏུ་ཁྱི། །བྱེ་བས་བསྐོར་ནས་ཟ་བར་འགྱུར། །བསྐལ་པ་དག་ནི་དུ་མར་ཡང་། །ལུས་ནི་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱར་འགྱུར། །དེ་ལ་མགོ་ཡང་ལྔ་བརྒྱ་སྟེ། །དེ་ལས་ཉུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །མགོ་རྣམས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་། །ལྔ་བརྒྱའི་ལྕེ་ལས་མི་ཉུང་སྟེ། །ལྕེ་གཅིག་ལ་ཡང་ཐོང་གཤོལ་ནི། །ལྔ་བརྒྱར་ཚང་སྟེ་མི་ཉུང་བ། །འབར་བས་དེ་ལ་རྨོ་བྱེད་དེ། །སྐུར་འདེབས་བརྡེགས་པའི་ལས་ཀྱིས་སོ། །ཚིག་རྩུབ་དག་ནི་སྨྲས་པས་
ནི། །ཤིན་ཏུ་ཚ་བར་སྲེག་པར་འགྱུར། །གང་དག་སྡོམ་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གནོད་བྱེད་པ། །དེ་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་རྙེད་དེ། །དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་འགྲོ་བར་འགྱུར། །ཚུལ་འདི་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་སྟོང་རྣམས་
དང་། །བརྒྱ་དང་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས་སུ་ཡང་། །མནར་མེད་པར་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྙེད། །དེ་
ནས་ཤི་འཕོས་རབ་གདུག་ཅིང་། །ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་སྦྲུལ་དུ་འགྱུར། །བཀྲེས་ཤིང་སྐོམ་པས་མངོན་གཟིར་ཀྱང་། །ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་ལས་རྣམས་བྱེད། །བཟའ་བ་རྙེད་ཀྱང་སྡིག་

པ་ཡིས། །ནམ་ཡང་ཚིམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས། །མི་ཡི་ནང་དུ་སྐྱེས་ན་ཡང་། །ཡིད་མི་གཞུངས་ཤིང་དམུས་ལོང་འགྱུར། །གནོད་པར་སེམས་ཤིང་སྡོམ་པ་མེད། །ཉེས་པའི་ཚིག་རྣམས་སྨྲས་ནས་ནི། །འཕགས་པ་མཉེས་པར་མི་བྱེད་པ། །མི་ཡི་ནང་ནས་ཤི་འཕོས་ནས། །སླར་ཡང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་སྟོང་རྣམས་སུ། །ནམ་ཡང་སངས་རྒྱས་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

131

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའམ། བརྙས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཇི་ཙམ་པ་དེ་སྙེད་ཀྱིས་བསྐལ་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་
སུ་གནས་པར་གོ་ཆ་བགོ་བར་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པ་མ་གཏོགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་ལོག་པར་ལྟུང་བར་མི་ནུས་སོ། །འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་ནི་རྡོ་རྗེ་ཉིད་མ་གཏོགས་པར་ཤིང་ངམ་བོང་བའམ་དབྱུག་པའམ་རྡོ་བའམ་མཚོན་ཆས་བཅག་པར་མི་ནུས་སོ། །འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པ་མ་གཏོགས་པར་ལས་གཞན་གྱིས་ལོག་
པར་ལྟུང་བར་བྱེད་མི་ནུས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། འཇམ་དཔལ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་

མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཁྲོས་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཙོན་ར་མུན་ནག་དག་ཏུ་བཅུག་པ་བས། རིགས་ཀྱི་བུའམ་

རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཁྲོས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཏེ་
འདུག་ནས་མ་རུངས་པ་འདི་མི་བལྟའོ། །ཞེས་ཟེར་ན་འདི་ནི་དེ་བས་སྡིག་པ་ཆེས་གྲངས་མེད་པར་སྐྱེད་དོ། །འཇམ་དཔལ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་
ཞིག་གིས་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཕྲོགས་
པ་བས། གཞན་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡང་རུང་བ་ལ་སྨད་ན་འདི་ནི་དེ་བས་ཆེས་སྡིག་པ་གྲངས་མེད་པར་སྐྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

132

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཇམ་དཔལ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་
ཞིག་གིས་མཆོད་རྟེན་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་བཤིག་པ་དང་བསྲེགས་པ་བས། རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གཞན་གང་ཞིག་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་གནོད་སེམས་དང་ཐ་བ་དང་ཁྲོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཤེ་བ་དང་མི་སྙན་པར་སྨྲ་ན་འདི་ནི་དེ་བས་ཆེས་སྡིག་པ་གྲངས་མེད་པར་སྐྱེད་དོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ངེས་པར་འབྱུང་ལ། སངས་རྒྱས་ལས་མཆོད་རྟེན་རྣམས་དང་ལྷའི་རིགས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བསྟི་སྟང་མ་བྱས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟི་སྟང་མ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བསྟི་སྟང་བྱས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟི་སྟང་བྱས་པ་ཡིན་
ནོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པ་བླ་ན་མེད་པས་མཆོད་པ་བྱེད་འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མཆོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་མཆོད་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་
འཕྲུལ་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ནི། །ཆོས་སྨྲ་དེ་དག་སྲུང་བྱེད་
པ། །ངན་འགྲོ་རྣམས་ནི་ཀུན་སྤངས་ནས། །བརྒྱ་བྱིན་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོར་
འགྱུར། །ཚངས་པ་དགའ་ལྡན་འཐབ་བྲལ་དང་། །དབང་བྱེད་པར་ཡང་དེ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མིར་ནི་གྱུར་ན་ཡང་། །རྟག་ཏུ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བར་འགྱུར། །ཚོང་དཔོན་དང་ནི་ཁྱིམ་བདག་འགྱུར། །རྟག་ཏུ་སྐྱིད་ཅིང་ནོར་ཆེན་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་གང་གཱའི་བྱེ་
སྙེད་ཀྱི། །བསྐལ་པ་དེ་སྙེད་རྟག་ཏུ་ཡང་། །འཇིགས་མེད་དྲན་པ་ཕུན་སུམ་

133

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཚོགས། །བདེ་དང་ལྡན་ཞིང་གནོད་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཕན་པ་བྱེད་པ་དང་གནོད་པ་བྱེད་པ་བསམ་པ་འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཤེ་ན། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དད་པའི་སྟོབས་སྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་
ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། འཇམ་དཔལ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་
ལ་ལ་ཞིག་གིས་སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྡུལ་སྙེད་དག་ལ་
བསྐལ་པ་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དུ་ཉིན་གཅིག་བཞིན་ལྷའི་ཟས་རོ་བརྒྱ་དང་ལྡན་
པ་བྱིན་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ལྷའི་གོས་རྣམས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས་རིགས་ཀྱི་བུའམ་

རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གཞན་གང་ཞིག་གིས་དགེ་བསྙེན་སྟོན་པ་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པ་དགེ་
བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་

བསླབ་པ་ལ་བསླབས་པའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་ཉིན་གཅིག་ཟན་ཅིག་བྱིན་ན་འདི་ནི་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པར་སྐྱེད་དོ། །འཇམ་དཔལ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་

རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དགེ་བསྙེན་སྟོན་པ་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པ་དགེ་
བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་ལྡན་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྡུལ་སྙེད་དག་
ལ། བསྐལ་པ་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དུ་ཉིན་གཅིག་བཞིན་ལྷའི་ཟས་རོ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པ་བྱིན་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ལྷའི་གོས་རྣམས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས་རིགས་ཀྱི་
བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གཞན་གང་ཞིག་གིས་དགེ་སློང་གཅིག་ལ་ཉིན་གཅིག་ཟན་
ཅིག་བྱིན་ན། འདི་ནི་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པར་སྐྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། འཇམ་དཔལ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུའི་

134

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མིག་ཕྱུང་བར་གྱུར་ལ།
ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་གིས་
བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་མིག་དེ་དག་བསྐྱེད་པ་བས། འཇམ་དཔལ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གཞན་གང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་ལ་མོས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཀྱིས་བལྟ་ན། འདི་ནི་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པར་སྐྱེད་དོ། །
འཇམ་དཔལ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལས་ཕྱོགས་བཅུའི་
སེམས་ཅན་བཙོན་རར་བཅུག་པ་ཐམས་ཅད་བཙོན་ར་ནས་བཏོན་ཏེ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་བདེ་བའམ་ཚངས་པ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་བས། འཇམ་དཔལ་རིགས་
ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གཞན་གང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་ལ་དང་བའི་
སེམས་ཀྱིས་ལྟ་འདོད་པར་གྱུར་ཅིང་དེའི་བསྔགས་པ་ཡང་བརྗོད་ན། འདི་ནི་དེ་བས་
ཆེས་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པར་སྐྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་སྐད་དུ་སའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཙུན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་རིགས་དགེ་བའམ་བློན་པོ་དགེ་བའམ་ཤོར་བ་དགེ་བའམ་དགེ་སྦྱོང་དགེ་བའམ་བྲམ་ཟེ་དགེ་བ་གང་ཞིག་གཞན་སྲུང་བ་དང་བདག་སྲུང་བ་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་སྲུང་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་དང་སྣོད་དུ་མ་
གྱུར་པ་ཡང་རུང་སྐྲ་བྲེགས་ནས་གོས་ངུར་སྨྲིག་གི་ཚལ་བུ་བགོས་པ་ཡོངས་སུ་སྲུང་བ་དང་། ཉན་པ་དང་། མཆོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཏམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

གཏམ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཏམ་ཉན་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་

135

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཕྱུག་པ་གྲོལ་བ་དང་།
རིགས་པའི་སྤོབས་པ་ཅན་དག་ལ་མཆོད་པ་དང་། དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དགའ་བ་དང་རྩེ་བ་དང་ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་དང་ཡོངས་སུ་འདྲིར་འཇུག་པ་དང་དེ་དག་ལས་མཉན་ཅིང་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེའི་སྡིག་པ་ཇི་ཙམ་ཞིག་འབྱང་བར་འགྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་

འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་སྐྱེས་ལ། དེས་འཛམ་བུའི་གླིང་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་བཀང་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་
དབུལ་བ་ཕུལ་ལ་ཉི་མ་གུང་གི་དུས་སུ་ཡང་དེ་བཞིན་ཕྱེ་མ་རེད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་དེ་བཞིན་འབུལ་ཞིང་། རྣམ་གྲངས་འདིས་ལོ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་འདི་ལྟར་དབུལ་བ་ཕུལ་ན། འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས་མི་དེ་བསོད་ནམས་མང་དུ་བསྐྱེད་དམ། གསོལ་པ། བཙུན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་དེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མང་པོ་གྲངས་མ་མཆིས་དཔག་ཏུ་
མ་མཆིས་པ་སྐྱེད་དོ། །དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་
གཏོགས་པར་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་ཚད་གཟུང་བར་ནུས་པ་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱལ་རིགས་དགེ་བའམ་ཞེས་བྱ་བ་
ནས་གོང་དུ་ཇི་སྐད་སྨོས་པའི་བར་དུ་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་

པོ་ཤིན་ཏུ་མང་དུ་སྐྱེད་པ་ནས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པ་དང་ཤིན་
ཏུ་ཚད་མེད་པ་དང་ཤིན་ཏུ་གྲངས་མེད་པའི་བར་དུ་སྐྱེད་དོ། །གང་ཞིག་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ལ་ངའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་སྲུང་བ་དེ་ནི་བདག་སྲུང་བ་དང་གཞན་སྲུང་བ་དང་
འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་སྲུང་བ་དང་ངའི་བསྟན་པ་སྲུང་བ་དང་། ཉན་ཐོས་སྣོད་དུ་གྱུར་

136

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པའམ་སྣོད་དུ་མ་གྱུར་པ་ཡང་རུང་སྐྲ་བྲེགས་ཏེ་གོས་ངུར་སྨྲིག་བགོས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྲུང་བ་དང་། མི་འཚེ་བ་ནས་རང་གི་ཡུལ་འཁོར་དང་གཞན་གྱི་ཡུལ་འཁོར་

གྱི་བར་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ངན་སོང་ཟད་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷའི་གནས་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཚེ་རིང་དུ་སྐྱོང་བ་དང་། རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་གཞན་
གྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སེལ་བ་དང་།རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

པ་དྲུག་སྟོན་པ་དང་། ངན་སོང་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤོང་བ་དང་། འཁོར་བ་ནི་རིང་དུ་མི་འཁོར་བ་དང་།རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་དང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་ཕྲད་ཅིང་།རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་དང་མི་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་བསམས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་འཁོར་དང་བཅས་པ་ནས་ཤ་ཟའི་དབང་པོའི་བར་དུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེ་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བཏུད་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙུན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མའི་བར་དུ་རྒྱལ་རིགས་དགེ་བ་རྣམས་དང་ཁྱིམ་བདག་དགེ་བའི་བར་དག་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ལྟར་དམ་པའི་
ཆོས་སྲུང་བ་དང་དེ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རིགས་འབར་བར་བགྱིད་པའི་རྒྱལ་
རིགས་དགེ་བ་ནས་ཁྱིམ་བདག་དགེ་བའི་བར་དེ་དག་ལ་བདག་ཅག་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པ་བཅུའི་བར་གྱིས་བསྲུང་བར་བགྱི། ཡོངས་སུ་

137

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བསྐྱང་བར་བགྱི་འཕེལ་བར་བགྱིའོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་འཕེལ་བར་བགྱི་བ་

དང་། ཚེའི་བར་ཆད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱིས་བཟློག་པར་བགྱི་བ་དང་། བྲོ་ནད་མ་མཆིས་པ་
དང་། འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། དབང་
ཕྱུག་དང་། སྙན་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་དང་། ཤེས་རབ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡང་འཕེལ་བར་བགྱི་བ་སྟེ། བཅུ་པོ་དེ་དག་གིས་བསྲུང་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་
རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སར་མ་ཆུད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འདི་རྒྱ་ཆེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་།སྲོག་ཆགས་ཀུན་ལ་
ཕན་པའི་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །འཇིག་རྟེན་མགོན་གྱི་མཆོད་
རྟེན་ལ། །སུ་ཞིག་སྐོར་བར་བྱེད་པ་ནི། །སྐྱེ་བ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །བྱང་ཆུབ་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པའི་ཚེ། །དྲན་དང་ལྡན་ཞིང་བློ་གྲོས་ལྡན། །བསོད་ནམས་ལྡན་ཞིང་འཇིགས་མེད་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ནས་བཀའ་སྩལ་པ། སངས་རྒྱས་སྲས་པོ་དེ་དག་ལ། །མི་གང་མི་དགའ་བྱེད་པ་དེར། །ལྷ་དང་མི་ནི་སྤངས་ནས་སུ། །དེ་དག་སེམས་དམྱལ་སྤྱོད་ཡུལ་འགྱུར། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །གོང་མ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཁྱད་པར་གྱི་རྒྱུ་གང་ཡང་བསྟན་པར་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པས་ཆོག་
གོ །ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སྒྲིབ་པའི་སྒྲ་ནི་གནོད་པར་
གསུངས་ཏེ། འཇམ་དཔལ་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདོད་ཆགས་སྒྲིབ་པ། ཞེ་སྡང་སྒྲིབ་

པ། གཏི་མུག་སྒྲིབ་པ། སྦྱིན་པ་སྒྲིབ་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲིབ་པ། བཟོད་པ་སྒྲིབ་པ།

བརྩོན་འགྲུས་སྒྲིབ་པ། བསམ་གཏན་སྒྲིབ་པ། ཤེས་རབ་སྒྲིབ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་
ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇམ་དཔལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པའི་

138

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཚེ་སེར་སྣ་ཅན་རྣམས་ལ་མ་དད་པར་བྱེད་དེ། དེ་དག་མ་དད་པ་དེས་ཁོང་ཁྲོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས། ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཐ་བའི་སྐྱོན་དེས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་སྐྱེའོ། །དེ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བའི་ཚེ་འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅན་ལ་

སྨོད་ཅིང་གཤེ་ལ་དེ་དག་གིས་མི་སྙན་པར་སྨྲའོ། །
དེ་དག་ལས་དེ་དག་གི་སྐྱོན་ཐོས་ནས་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་མ་དད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་མ་དད་པ་དེས་ན་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་བཟོད་པ་སྒོམ་པའི་ཚེ་བདག་ཅག་ནི་བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། དེ་དག་གཞན་ནི་གནོད་སེམས་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བཟོད་པའི་རྒྱགས་པས་བག་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བཟོད་པའི་རྒྱགས་པས་བག་མེད་པ་དེ་དག་བག་མེད་པའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པའི་ཚེ་དགེ་སློང་འདི་དག་ནི་ལེ་ལོ་ཅན་དུ་གནས་པ་མངོན་པར་མི་བརྩོན་པ་དད་པས་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་སྟེ།
འདི་དག་ནི་ཆུ་ཕོར་གང་གི་འོས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བདག་ལ་བསྟོད་དེ། དེ་དག་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དེས་བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྨོད་པ་དེ་དག་ནི་བྱིས་པ་

ཡིན་ནོ་ཞེས་ང་སྨྲའོ། །
དེ་དག་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་ཚེ་བསམ་གཏན་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེས་འདོད་པ་སྐྱེད་ཅིང་དེ་དག་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་ཅག་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་ཡིན། དགེ་སློང་འདི་དག་གཞན་ནི་སེམས་གཡེང་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ལྟུང་

139

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བས་གླེང་ན་བྱང་ཆུབ་དང་རིང་བར་འགྱུར་རོ། །ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་འཛིན་
ཏོ། །ཕྲག་དོག་གིས་གླེང་ན་བྱང་ཆུབ་དང་རིང་བར་འགྱུར་རོ། །སྤྱོད་ལམ་གྱིས་གླེང་
ན་བྱང་ཆུབ་དང་རིང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དམན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་བདག་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་
བདག་སྨས་པ་དང་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་
སུ་མི་གཏོང་ན་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཚེ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་གཞག་སྟེ་གདམས་པར་བྱ། རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བྱའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བརྙས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་ནི་མི་བྱའོ། །ལྷའི་བུ་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཅིག་ཤོས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ཆད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གང་ན་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་
ཅན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐལ་བ་ཅན་ལ་ཡང་བརྙས་པ་བཀག་ན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས། བློ་གྲོས་
བརྟན་པ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པར་ལུང་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། བློ་གྲོས་བརྟན་པ་འདི་ལ་གང་ཟག་ལ་ལ་ཞིག་འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བར་ཡང་ན་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའམ། ཡང་ན་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སམ། ཡང་ན་གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་ནམ། ཡང་ན་ལྷའམ། ཡང་ན་མིར་སྐྱེས་པར་གྱུར་ལ། གང་ཟག་དེ་ཡང་དབང་པོ་རྣོ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་འདི་ནི་

140

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བསྐལ་པ་འདི་སྙེད་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཕྲག་འདི་སྙེད་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་འདི་སྙེད་བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་འདི་སྙེད་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་འདི་སྙེད་ན་བྱང་
ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། བློ་གྲོས་བརྟན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པར་ལུང་བསྟན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་དེང་སླན་ཆད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པར་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གང་ལ་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་མཆིས་པ་དང་གང་ལ་མ་མཆིས་པ་
འཚལ་བར་འཇུག་པ་དེ་བདག་ཅག་ལ་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་ལ་འཚལ་བ་མ་མཆིས་པས་སེམས་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལ་སྨིན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ན། དེས་བདག་ཅག་སྨྲས་པར་འགྱུར་རོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འོད་སྲུངས་ལེགས་སོ་ལེགས་
སོ། །ཚིག་འདི་ནི་ལེགས་པར་སྨྲས་པའོ། །འོད་སྲུངས་ངས་དོན་གྱི་དབང་འདི་མཐོང་
ནས་དགེ་སློང་དག་ངའམ་ང་དང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་དྲོད་གཟུང་གི །གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ལ་དྲོད་མི་གཟུང་ངོ་། །དགེ་སློང་དག་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ལ་དྲོད་བཟུང་ན་སྨས་པར་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བསྟན་ཏེ། འོད་སྲུངས་བསྟན་པ་དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འམ་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་འདི་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་ཡིད་དུ་འོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པར་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་དེར་བདག་བསྲུང་བར་བྱའོ་ཞེས་ཇི་སྐད་

141

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་ལ་ངེས་པར་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པའི་མཚན་མ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྙས་པ་ཤིན་ཏུ་བསྲུང་བར་བྱ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་པ་དམ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། ས་དང་སོ་ཕག་ལས་ནི་བརྩིགས་པ་ཡི། །རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་དགའ་བཞིན་བྱས་པ་དང་། །དེ་ཕྱིར་ས་རྡུལ་ཕུང་པོ་དག་ལས་ཀྱང་། །མྱ་ངན་དགོན་པ་དག་ཏུ་བྱས་པ་
དང་། །བྱིས་པས་རྩེད་མོར་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ། །གང་གིས་རྒྱལ་བ་དེ་ཕྱིར་མཆོད་རྟེན་
དག །བྱེ་མ་ལས་ནི་ཕུང་པོར་བྱས་པ་ཡང་། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། གང་གིས་རྩིག་ངོས་གཟུགས་ཀྱི་རི་མོ་དག །བསོད་ནམས་
བརྒྱ་མཚན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྐུ། །བདག་གིས་བྲིས་སམ་འདྲི་རུ་བཅུག་ཀྱང་
རུང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །སྐྱེས་བུ་རྒན་ནམ་འོན་ཏེ་གཞོན་ནུའང་རུང་། །གང་དག་ལ་ལ་དེ་ནི་སློབ་པའི་ཚེ། །རྩེད་མོ་དགའ་དང་བསང་བ་བྱེད་པ་ན། །རྩིག་ངོས་སེན་མོ་ཤིང་བུས་གཟུགས་བྲིས་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་པའི་ཕྱིར། །གང་
དག་ལྕགས་ཀྱི་སིལ་ཁྲོལ་བརྡུང་བཅུག་དང་། །ཆུ་ལ་བརྡབས་དང་ཐལ་མོས་བརྡབས་
པ་དང་། །ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་སྙན་པའི་གླུ་དབྱངས་དང་། །རིང་བསྲེལ་དེ་དག་རྣམ་མང་མཆོད་བྱས་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །བདེ་གཤེགས་རིང་བསྲེལ་ལ་ནི་ཆུང་ཟད་དང་། །སིལ་སྙན་གཅིག་བརྡུངས་པ་ཡི་སྒྲ་ཕྱུང་ངམ། །མེ་ཏོག་གཅིག་ཙམ་གྱིས་ནི་མཆོད་པ་དང་། །བདེ་གཤེགས་གཟུགས་དང་རྩིག་ངོས་
བྲིས་པ་ལ། །འཁྲུག་བཞིན་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་མཆོད་ན་ཡང་། །དེ་དག་རིམ་གྱིས་

142

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་མཐོང་། །མཆོད་རྟེན་དེ་ལ་གང་གིས་ཐལ་མོ་སྦྱར། །ཡོངས་སུ་ཚངས་པའམ་ཐལ་མོ་ཡ་གཅིག་གམ། །ཡང་ན་མགོ་བོ་སྐད་ཅིག་བཏུད་པ་དང་། །དེ་བཞིན་ལན་ཅིག་ལུས་ཀྱང་བཏུད་པ་དང་། །གང་གིས་རིང་བསྲེལ་གནས་པ་དེ་དག་ལ། །གཡེང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་སངས་རྒྱས་ཞེས། །ཚིག་གཅིག་ལན་
འགའ་བརྗོད་པར་བྱས་པ་ཡང་། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་འདི་ཐོབ། །དེ་ཚེ་
བདེ་བར་གཤེགས་པ་དེ་དག་ནི། །མྱ་ངན་འདས་སམ་ཡང་ན་བཞུགས་ཀྱང་རུང་། །སེམས་ཅན་གང་གིས་ཆོས་འདིའི་མིང་ཐོས་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཉ་པ་མཆིལ་པ་ཐོགས་པས་ཉ་བཤོར་བའི་ཕྱིར་མཆིལ་པ་གཟན་མ་དང་བཅས་པ་མཚོ་ཆེན་པོར་བཅུག་ལ་དེ་བཅུག་པ་དེ་ཉས་མིད་པར་གྱུར་ན། ཉ་དེ་མཚོ་ཆུའི་ནང་ན་འཕྱོ་ཡང་དེ་སྲད་བུ་སྲ་བ་ཡུ་བ་སྐམ་ས་ལ་བཏགས་པས་བརྟོད་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཉ་པ་མཆིལ་པས་འཆོར་བར་འོངས་ནས་སྲད་བུ་ཐངས་ཞེས་བྱེད་པ་ལས་ཉ་ཟིན་པར་ཤེས་ཏེ་དེས་སྲད་བུ་དྲངས་ནས་དེ་སྐམ་ལ་ཕྱུང་སྟེ་དགའ་མགུར་སྤྱོད་དོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གང་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དད་པའི་སེམས་ཀྱིས་

དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་ན། ཐ་ན་དད་པའི་སེམས་གཅིག་བསྐྱེད་ན་ཡང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉེས་པར་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པས་མི་དལ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་སུ་ཟིན་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་བསྡུ་བའི་
དངོས་པོའི་སྲད་བུས་སེམས་ཅན་དེ་དག་བཟུང་ནས་འཁོར་བའི་མཚོ་ཆུ་ལས་བཏོན་

143

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཐང་ལ་འཇོག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་དག་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཕ་རོལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཚེ་འདི་གསར་བུ་ཡིན་ཡང་།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་
ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ་ཡིད་ཀྱིས་ཕྱག་བྱས་ཏེ། དཔེར་ན་དྲ་བྱི་
ལ་སྤྲིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཡང་གསར་བུ་འཕགས་པ་ནོར་བཟངས་ལ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཏུགས་ནས་ཕྱག་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དང་ལྷག་པའི་བསམ་པ་
བསྐུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཕྱག་བྱ་བ་དང་ཕྱག་བྱེད་པ་གཉིས་གཅིག་ལ་བསྡུ་བ་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། ཕན་ཚུན་ཕྱག་བྱ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉམས་སུ་བླངས་པ་མེད་པས་བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟའམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཐུག་པ་མེད་པ་དང་གཅིག་དམའ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་རྣམ་
པར་འཐག་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་གནོད་པ་གསུངས་ཏེ། འཇམ་དཔལ་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་ཕྲའོ། །འཇམ་དཔལ་གང་ལ་ལ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཆོས་ལས། ལ་ལ་ནི་བཟང་བར་འདུ་ཤེས་ལ་ལ་ངན་པར་འདུ་ཤེས་ན་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བའོ། །དམ་པའི་ཆོས་སྤངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ཡིན། དགེ་འདུན་ལ་ངན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རིགས་པའོ་འདི་ནི་མི་རིགས་པའོ་ཞེས་ཟེར་ན་དེ་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ་ངས་འདི་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ལྡན་པའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་

144

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དང་ལྡན་པའམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་ཆོས་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ་གང་ཡང་མེད་ན། མི་བླུན་པོ་དེ་དག་ངའི་ཆོས་འདི་ལ་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་བཤད་པ་འདི་ནི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བཤད་པའོ་ཞེས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་དེ། དེ་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པའོ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་སྤོབས་པ་ཡོད་དོ་ཞེའམ། སྤོབས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྟོན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པར་གཟུངས་ཐོབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་གཟུངས་ཐོབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་སྨྲ་བའི་སྤྱོད་པ་ལ་སུན་འབྱིན་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་སྨྲ་བ་སྒྲུབ་པ་
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །བག་མེད་པར་གླེང་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་ལམ་གྱིས་གླེང་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་པ་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པས་གླེང་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤོབས་པས་གོ་བར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྣང་བ་ལེགས་པར་མ་བཤད་
དོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པས་ཚིག་དང་ཚིག་ཏུ་འགལ་བར་བྱས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡི་གེའི་མིང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀའ་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །
མདོ་སྡེ་དང་མདོ་སྡེར་འགལ་བར་བྱས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འགལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་

145

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བ་ཡིན་ནོ། །དོན་ལ་ལ་ལ་མོས་ཤིང་ལ་ལ་ལ་མ་མོས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་འཆད་པའི་ཚེ་གཏམ་གཞན་དུ་བསྒྱུར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །དཀྲུགས་མ་བྱེད་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་དུ་རྟོག་པས་སྨྲ་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་སྤྱད་འདི་ལ་མི་སྤྱད་ཅེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་དམ་ཚིག་སྨྲས་སོ་འདིས་ནི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་དམ་ཚིག་མ་སྨྲས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་
ནོ། །འཇམ་དཔལ་དེ་ལྟར་ན་ཇི་ཙམ་དུ་ཅུང་ཟད་འགལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །
དགེ་སློང་ངམ་དགེ་སློང་མའམ། དགེ་བསྙེན་ནམ་དགེ་བསྙེན་མས་ཆོས་སྨྲས་པ་ལ་འདི་ནི་འདི་འདྲའོ་ཞེས་སེམས་སམ་སྨྲ་ན་ཐམས་ཅད་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ན་འགའ་ཞིག་མོས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ན་འཁོར་དེ་ལས་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་བ་སྤུ་ཟིང་ཞེས་བྱེད་དམ་ཁ་ཅིག་མཆི་མ་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཐུས་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་བླུན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ཁས་འཆེ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སུན་
འབྱིན་པ་ཆོས་རྐུ་བ་ཚུལ་འཆོས་པ་དེ་དག་འདི་སྐད་ཅེས་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་འདིས་ཅི་ཞིག་རྟོགས་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གང་དག་བྱང་

146

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བརྙས་པ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ན་གནས་པའི་
མཐར་ཕྱིན་པར་ང་མི་སྨྲའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་བརྙས་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་སྨོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཆོས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་དགེ་འདུན་ལ་བཤུང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཆོས་སྨྲས་པ་ལ་སྨོད་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་མི་གུས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་མི་གུས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཆོས་སྨྲ་བ་མཐོང་བར་མི་འདོད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྙན་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་མི་སྙན་པར་བརྗོད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བའི་སེམས་སུ་བྱེད་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །
བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དྲུག་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མི་བླུན་པོ་དེ་དག་འདི་སྐད་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསླབ་པར་བྱ་བའི་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་དག་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་གཞན་ལ་སུན་འབྱིན་པར་སེམས་ན། མ་ཕམ་པ་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། ཀ་ཤིའི་
རྒྱལ་པོར་གྱུར་པས་ཕུག་རོན་གྱི་ཕྱིར་ཁྲ་ལ་རང་གི་ཤ་བྱིན་པ་དེ་འཆལ་པའི་ཤེས་
རབ་ཅན་ཡིན་ནམ། བྱམས་པས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། བྱམས་པ་ངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་
པ་སྤྱད་པ་ན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་དག་སྒྲུབ་པའི་
དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གི་གནོད་པར་གྱུར་ཏམ། བྱམས་པས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་

147

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། མ་ཕམ་པ་ཁྱོད་
ཀྱིས་བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུར་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས། བསྐལ་
པ་དྲུག་ཅུར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུར་བཟོད་པའི་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུར་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་།
བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུར་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུར་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པ་དེ་ལ། མི་གཏི་མུག་ཅན་དེ་དག་
འདི་སྐད་དུ། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཚུལ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན་དེ་དག་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ངོ་། །ལེའུ་བཞི་པའོ། ། ། །

༼ལེའུ་ལྔ་པ།༽
བམ་པོ་ལྔ་པ། གནོད་པ་མདོ་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏེ། དེ་རྣམས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
ཐབས་ནི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བའི་མདོ་ལས། ལས་དང་པོ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པ་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་དག་ཐོས་ནས་སྐྲག་སྟེ། ཡི་དམ་
བླངས་པར་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་ནི་འདི་སྐད་ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེང་སླན་ཆད་བདག་ཅག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱན་སྔར་ཡི་དམ་འདི་ལྟ་
བུར་བཅའ་བར་བགྱིའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བདག་ཅག་གིས་དེང་སླན་ཆད་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་གི་ལྟུང་བ་མད་དམ་མི་མད་ཀྱང་རུང་སྟེ། གླེང་ན་བདག་ཅག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བདག་

148

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཅག་གིས་དེང་སླན་ཆད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་ལ་བརྙས་སམ་དེ་ལ་མི་སྙན་པར་བརྗོད་པ་ན་བདག་ཅག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བདག་ཅག་གིས་དེང་སླན་ཆད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་
ཁྱིམ་པའམ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡང་རུང་སྟེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལ་རྩེ་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་མཐོང་ནས་མ་དད་པར་བགྱིད་དམ་མ་རངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དམ་མ་གུས་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་དམ་དེ་ལ་སྟོན་པར་འདུ་ཤེས་མ་བསྐྱེད་ན། བདག་ཅག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བདག་ཅག་གིས་དེང་སླན་ཆད་མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཁྱིམ་མམ། སློང་མོ་སྟེར་བའི་ཁྱིམ་གྱི་རྒྱུས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་གནོད་པའམ། སེམས་ལ་
གནོད་པ་བགྱིས་ན་བདག་ཅག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསླུས་པར་འགྱུར་
རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བདག་ཅག་གིས་དེང་སླན་ཆད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་མཐོང་ན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཚིག་གཅིག་ཙམ་ཞིག་སྨྲས་ན་ཡང་བདག་ཅག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བདག་ཅག་གིས་དེང་སླན་ཆད་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་ལ་ཕྱག་མ་བགྱིས་ན་བདག་ཅག་གིས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བདག་ཅག་གིས་དེང་སླན་ཆད་བརྟུལ་ཞུགས་དེ་ཡང་དག་པར་བླང་བའི་སླད་དུ་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་པའམ་ནོར་ཐོབ་པའམ་ལུས་དང་སྲོག་

149

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ན་བདག་ཅག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བདག་ཅག་གིས་དེང་སླན་ཆད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

ཐེག་པ་པའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་ལ་བརྙས་ཏེ་བདག་ཅག་ནི་ཆེས་དྲག་གི །དེ་དག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན་བདག་ཅག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བདག་ཅག་གིས་དེང་སླན་ཆད་དམའ་བའི་སེམས་དང་གདོལ་བའི་སེམས་དང་ཁྱིའི་སེམས་ལྟ་བུར་གནས་པར་
མ་བགྱིས་ན་བདག་ཅག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བདག་ཅག་གིས་དེང་སླན་ཆད་བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྨད་ན་བདག་ཅག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བདག་ཅག་གིས་དེང་སླན་ཆད་གནོད་སེམས་དང་།རྩོད་པའི་འཇིགས་པས་བསྐུལ་མ་ཐག་ཏུ་དཔག་ཚད་དམ་དཔག་ཚད་བརྒྱར་མ་བྱོལ་ན་བདག་ཅག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བདག་ཅག་གིས་དེང་སླན་ཆད་བདག་ཉིད་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པར་

ཁས་འཆེ་འམ། མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའམ་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་བདག་བརྗོད་ན་བདག་ཅག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བདག་ཅག་གིས་དེང་སླན་ཆད་དགེ་བ་མི་སྤྱོམས་ཤིང་སྡིག་པ་མི་འཆབ་པར་གནས་པར་མ་བགྱིས་ན་བདག་ཅག་

གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བསླུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་

150

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་ལ་བཀའ་སྩལ་
པ། བྱམས་པ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤང་བར་འདོད་
པས། ཇི་ལྟར་རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་དག་གིས་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡི་དམ་དུ་བཅའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པ་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། ཉིན་དང་མཚན་མོ་དེ་བཞིན་ལན་གསུམ་དུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་མགོས་ཕྱག་འཚལ། །རྟག་ཏུ་འདོད་བཞིན་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན། །དེ་དག་འཁྲུལ་པ་ཙམ་ཡང་མི་བཙལ་ལོ། །གང་ཚེ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔས་རྩེ་མཐོང་། །དེ་ལས་འཁྲུལ་པ་ཅི་ཡང་མི་བཙལ་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་མཆོག་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ། །དེ་ལ་དེ་དག་རེ་ཞིག་རེག་སྙམ་བསམ། །རིགས་པའི་རིམ་དང་བྱ་བའི་རིམ་གྱིས་ནི། །རྒྱལ་བར་འགྱུར་གྱི་ཐང་ཅིག་
གིས་མི་འགྱུར། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་མང་ཞིག་ན། །དེ་དག་གོ་ཆ་འཇུག་འགྱུར་
གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཉིད་ལས་རིགས་ཀྱི་བུ་གང་དག་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་འདི་ལྟ་བུ་གནོད་པར་
འགྱུར་བ་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བསླབ་པ་ཐམས་ཅད་

ལོག་པར་མི་བསྒྲུབ་པར་མི་བྱའི་དེའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མོས་པར་བྱས་ཏེ། འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ནི་ཤེས་པར་དཀའ་བས་བདག་གིས་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་མི་

ཤེས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དོན་
གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་དྲོད་མི་གཟུང་གི །ངའམ་གང་དང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་དྲོད་གཟུང་ངོ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་

151

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གང་བདག་བསྲུང་བར་འདོད་པ་དེ་སུའི་སྤྱོད་པ་ཡང་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་མི་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་འདི་འདྲའོ་འདི་ནི་འདི་འདྲའོ་ཞེས་གཞན་ལ་དཔྱས་པར་མི་བྱའོ། །སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཉིན་མཚན་དུ་ཆོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དགའ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་བརྩོན་
པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་སའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་དེའི་མོད་ལ་སེམས་ཅན་མཁས་པ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བཏུད་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བདག་ཅག་བཙུན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་སྨོན་ལམ་འདི་སྐད་ཅེས་
འཚལ་ཏེ། བཙུན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་ཡུན་རིང་པོ་ཇི་སྲིད་དུ་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བ་དེ་སྲིད་དུ། བཟོད་པ་མ་ཐོབ་པར་རྒྱལ་པོའི་གནས་འཐོབ་པ་མ་གྱུར་ཅིག །བློན་པོའི་གནས་སུ་མ་གྱུར་ཅིག །གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གཙོ་བོའི་གནས་སུ་མ་གྱུར་
ཅིག །གྲོང་གི་གཙོ་བོའི་གནས་སུ་མ་གྱུར་ཅིག །གྲོང་རྡལ་གྱི་གཙོ་བོའི་གནས་སུ་མ་
གྱུར་ཅིག །མདུན་ན་འདོན་གྱི་གཙོ་བོའི་གནས་སུ་མ་གྱུར་ཅིག །ཤོར་བའི་གཙོ་བོའི་
གནས་སུ་མ་གྱུར་ཅིག །དེད་དཔོན་གྱི་གཙོ་བོའི་གནས་སུ་མ་གྱུར་ཅིག །མཁས་པའི་
གཙོ་བོའི་གནས་སུ་མ་གྱུར་ཅིག །དགེ་སྦྱོང་གི་གཙོ་བོའི་གནས་སུ་མ་གྱུར་ཅིག །ཁྱིམ་བདག་གི་གཙོ་བོའི་གནས་སུ་མ་གྱུར་ཅིག །ཁབ་སོ་པའི་གཙོ་བོའི་གནས་སུ་མ་གྱུར་ཅིག །བདག་ཅག་བཟོད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བདག་ཅག་གཞི་གང་ལས་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ལས་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་འདི་
ལྟ་བུ་འཕེལ་བར་གྱུར་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོའི་བར་གྱི་གནས་དག་

ཐམས་ཅད་དུ་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །

152

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི། །སྡིག་པ་མི་
བྱེད་ཡོངས་མེད་དེ། །ཕྱི་མའི་དུས་ན་དེ་དག་དང་། །ཁྱོད་ནི་སྟེན་པར་མ་བྱེད་ཅིག །སྨྲ་
བ་དང་ནི་གཏམ་གྱིས་ལ། །དེ་དག་ལ་ནི་རི་མོར་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་དམ་པའི་དོན་གྱི་

ཕྱིར། །ཞུམ་པ་མེད་པར་བཀུར་སྟི་གྱིས། །ལོ་གྲངས་དུ་ལོན་ཀུན་དྲིས་ལ། །དེ་དག་
རྒན་པར་གྱུར་ན་ཡང་། །དེ་ལ་རི་མོ་ལེགས་གྱིས་ལ། །རྐང་པ་ལ་ཡང་མགོས་ཕྱག་
འཚོལ། །བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་རྣམས་བལྟས་ན། །དེ་དག་འཁྲུལ་པ་མི་བལྟའོ། །དེ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་མི་བསྐྱེད་ཅིང་། །རྟག་ཏུ་བྱམས་པའི་སེམས་སུ་བྱ། །གང་གི་འཁྲུལ་པ་ཅི་མཐོང་ཡང་། །དེ་དག་ཉེས་པ་མི་བསྒྲག་སྟེ། །ཅི་འདྲ་བ་ཡི་ལས་བྱས་པ། །འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཟླ་བའི་བཞིན་ནི་འཛུམ་བཞིན་དུ། །རྒན་རབས་དང་ནི་གསར་བུ་ལ། །རྟག་ཏུ་གསོང་པོར་སྨྲ་བ་དང་། །དེས་ཤིང་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པར་བྱ། །གོས་རྣམས་དང་ནི་ཟས་དག་གིས། །དེ་དག་ལ་ནི་ཕན་གདགས་ཤིང་། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་འདྲེན་འགྱུར་ཞེས། །དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཞོག་ཤིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་གང་ཞིག་དད་པ་དང་གུས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དེས་བདག་ངན་འགྲོར་ལྟུང་བས་འཇིགས་པ་ལས་བསྲུང་བ་དང་ཚེ་འདི་དང་ཚེ་གཞན་ལ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་མྱོང་བར་བྱ་བ་དང་། རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྙོག་པ་གདང་བ་དང་སེམས་དགེ་བ་དང་ལས་སུ་རུང་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་
ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པ་བྱམས་པས་འཕགས་པ་ནོར་བཟངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཇི་སྐད་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། འདིས་ནི་རྒ་དང་ནད་ཀྱིས་མནར་བ་ཡི། །སྲོག་ཆགས་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱ་ཡིས་

153

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གཙེས་པ་རྣམས། །སྐྱེ་ཤི་མྱ་ངན་འཇིགས་པས་གདུངས་མཐོང་ནས། །དེ་དག་དོན་དུ་སྙིང་རྗེའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྱོད། །འགྲོ་བ་རྒྱུད་ལྔའི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། །སྡུག་
བསྔལ་འཁྲུལ་འཁོར་བཙིར་བའི་འགྲོ་མཐོང་ནས། །སྡུག་བསྔལ་འཁྲུལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་འཇོམས་པ་ཡི། །ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་སྲ་བ་འདི་ཚོལ་ལོ། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་རྩ་སྡོང་ཚེར་མ་ཅན། །ལྟ་ཆགས་རྩ་མང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་ཞིང་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་གཤོལ་བརྟན་བཟང་པོ་འདི་ཚོལ་ལོ། །གཏི་མུག་མ་
རིག་ཐིབས་པོའི་བསམ་པ་ཅན། །འགྲོ་བ་ཤེས་རབ་མིག་སྟོར་དམིགས་མེད་པ། །དེ་ལ་ཕྱོགས་བདེ་སྟོན་པའི་མཐུ་ཡོད་པའི། །འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན་བཟང་པོར་འདི་འགྱུར་རོ། །བཟོད་པའི་གོ་བགོས་རྣམ་ཐར་བཞོན་པ་ཞོན། །ཤེས་རབ་རལ་གྲི་མྱ་ངན་དགྲ་

འཇོམས་པས། །མི་འཇིགས་སྦྱིན་པའི་དཔའ་བོར་གྱུར་པ་འདི། །འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་

ལམ་སྟོན་འགྱུར་བ་ཡིན། །འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲུ་རབ་སྦྱོར་བ་སྟེ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་
ལམ་ལ་བསླབས་པའོ། །ཞི་བ་རིན་ཆེན་མཆོག་གི་གླིང་སྐྱེལ་བ། །འདི་ནི་ཁམས་
གསུམ་མཚོ་ཡི་སྐྱ་བ་འཛིན། །ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་སྨོན་ལམ་དཀྱིལ་འཁོར་
ཅན། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་གནས་སུ་སྣང་བྱེད་པའི། །ཆོས་དབྱིངས་མཁའ་ལ་འོད་
ཆེན་རབ་ལྡན་པར། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཉི་མར་འཆར་བར་འགྱུར། །བྱམས་པའི་དགའ་ལྡན་ཏིང་འཛིན་ངད་བསིལ་བའི། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྙོམས་སེམས་འོད་བཟང་ལ། །དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྒྱས་པའི། །སངས་རྒྱས་ཟླ་བར་
འདི་ནི་འཆར་བར་འགྱུར། །བསམ་པའི་གཞི་རྟེན་བརྟན་ལ་རབ་གནས་པ། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་རིམ་གྱིས་འཕགས་པ་བསྟེན། །ཆོས་ཀུན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལྡན་པ་

154

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཡི། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་མཆོག་ཏུ་འདི་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཀླུ་ཡི་དབང་པོས་ཕྱུང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཁའ་ལ་མངོན་པར་འཕགས། །དཀར་པོའི་འབྲས་
བུའི་ལོ་ཐོག་འཕེལ་བྱེད་པའི། །འདི་ནི་འགྲོ་བར་ཆོས་སྤྲིན་ཆར་འབེབས་འགྱུར། །དག་
པའི་སྙིང་པོ་དྲི་བསུང་མུན་སེལ་བ། །བྱམས་པའི་སྣུམ་ཡོད་དྲན་པའི་སྣོད་བརྟན་ལ། །དྲི་མེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་མེད་འོད་བཟང་བའི། །ཆོས་ཀྱི་མར་མེ་འདི་ནི་འབར་
བྱེད་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མེད་མེར་སྙིང་རྗེ་སྐད། །བྱམས་པ་རྡོས་པ་མི་གཡོ་བསམ་པ་མཁྲེགས། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་མཐར་གྱིས་བྱུང་བ་ཡི། །སངས་རྒྱས་སྲས་
སུ་འདི་ནི་ཡང་དག་སྐྱེ། །བསོད་ནམས་སྙིང་པོ་མངོན་པར་འཕེལ་བར་བྱེད། །ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་འགྱུར། །འདི་ནི་ཤེས་པའི་སྙིང་པོ་འཆར་བར་བྱེད། །སྨོན་ལམ་ཇི་བཞིན་སྙིང་པོ་ཡང་དག་བྱུང་། །སྙིང་རྗེ་བྱམས་པས་སྤྲུལ་པ་འདི་འདྲ་བ། །སེམས་ཅན་དགྲོལ་བློས་ཕན་པའི་བསམ་ལྡན་པ། །རྣམ་དག་ཡིད་ཅན་འདི་ནི་ཅི་འདྲ་བ། །དེ་འདྲའི་འགྲོ་བ་ལྷ་དང་མི་བཅས་དཀོན། །འདི་འདྲའི་བསམ་པ་རབ་ཏུ་རྩ་བརྟན་པ། །འདི་འདྲའི་སྦྱོར་བ་བརྟན་པས་རྣམ་འཕེལ་ཞིང་། །སྲིད་གསུམ་ལོག་པར་བྱེད་པ་འདི་འདྲ་བའི། །ཡེ་ཤེས་འབྲས་ཅན་ཤིང་ཆེན་འབྱུང་བ་དཀོན། །འདི་ནི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྲུབ་དོན་དུ་གཉེར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དྲིས་པར་མོས། །ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསལ་དོན་དུ། །ལེ་ལོ་མེད་པར་བཤེས་གཉེན་ཐམས་ཅད་བསྟེན། །འདི་ནི་བདུད་ཀྱི་དཀྲུགས་མ་ཉོན་མོངས་འཇོམས། །འདི་ནི་ལྟ་བའི་དྲི་མ་སྲེད་
པ་སེལ། །འདི་ནི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དགྲོལ་ལ་བརྩོན། །མཁས་པ་འདི་ནི་རྟག་ཏུ་ཁྱད་པར་ཚོལ། །ཡོན་ཏན་ལམ་ལ་ནོར་བཟངས་འདི་གནས་པས། །འདི་ནི་ངན་སོང་ཐམས་

155

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཅད་སྦྱོང་བར་འགྱུར། །མཐོ་རིས་ལམ་ཡང་ཉེ་བར་སྟོན་པར་གྱུར། །ཐར་པའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་འཛུད་པར་འགྱུར། །འདི་ནི་འགྲོ་རྒྱུད་ཀུན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ། །འདི་ནི་འགྲོ་
རྒྱུད་ཀུན་གྱིས་བདེ་བ་སྟོབས། །འདི་ནི་སྲིད་པ་ཀུན་གྱི་ཞགས་པ་འཐུབ། །སྲིད་པའི་
འགྲོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་འདིས་གནོད་པ་རྣམ་པར་སྤང་སླ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གནོད་པ་རྣམ་པར་སྤང་བ་གསུངས་ཏེ། བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན། ཕྱི་མ་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་འཇིག་པའི་ཚེ། མ་སྣད་ཅིང་
མ་སྨས་ལ་བདེ་བར་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །
བཞི་གང་ཞེ་ན། བདག་གི་འཁྲུལ་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་མི་གླེང་བ་དང་། མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཁྱིམ་

དང་སློང་མོ་སྟེར་བའི་ཁྱིམ་ལ་མི་ལྟ་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཚིག་སྤོང་བ་སྟེ། བྱམས་པ་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །
ཡང་བཞི་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། ཐོས་པ་ཉུང་ངུའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། འཁོར་མི་བསྡུ་བ་དང་། བས་མཐའི་གནས་མལ་བསྟེན་པ་དང་། བདག་དུལ་བ་དང་ཞི་གནས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་དག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་
དེ་ཉིད་ལས་བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་
བསྐྱེད་པ་ཐོབ་པ་དང་།རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་རྙེད་པ་དང་བཀུར་
སྟིའི་ཉེས་པ་མཐོང་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་འདུ་འཛི་ལ་དགའ་བ་ཡོངས་སུ་

156

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སྤང་བ་དང་འདུ་འཛི་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་བར་བྱའོ། །སྨྲ་བ་ལ་དགའ་བ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། སྨྲ་བ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་བར་བྱའོ། །གཉིད་ལ་དགའ་བ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། གཉིད་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་བར་བྱའོ། །ལས་ལ་དགའ་བ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་བར་བྱའོ། །སྤྲོས་པ་ལ་དགའ་བ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་སྤྲོས་པ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །བྱམས་པ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་བརྟག་པར་བྱའོ། །རྙེད་པ་
དང་བཀུར་སྟི་ནི་དྲན་པ་འཇོམས་པར་བྱེད་པར་བརྟག་པར་བྱའོ། །རྙེད་པ་དང་བཀུར་
སྟི་ནི་རྙེད་པ་དང་། མ་རྙེད་པས་ཁེངས་པ་དང་འདུད་པར་བརྟག་པར་བྱའོ། །རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་གཏི་མུག་བསྐྱེད་པར་བརྟག་པར་བྱའོ། །རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་
བདག་གི་དོན་སྒྲུབ་པས་ཁྱིམ་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ་དང་ཆགས་པ་བྱེད་པར་བརྟག་པར་
བྱའོ། །རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་གཡོ་སྐྱེད་པར་བརྟག་པར་བྱའོ། །རྙེད་པ་དང་བཀུར་
སྟི་ནི་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ཡོངས་སུ་སྤོང་བས་ངོ་ཚ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་བརྟག་པར་བྱའོ། །རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་མ་གནང་བར་བརྟག་པར་བྱའོ། །རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་
དང་དྲེགས་པ་བསྐྱེད་པར་བརྟག་པར་བྱའོ། །རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་བླ་མ་རྣམས་ལ་
ཁྱད་དུ་གསོད་པར་བརྟག་པར་བྱའོ། །
རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་བདུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དང་གཅིག་ཏུ་བག་མེད་པའི་
རྩ་བ་ཡིན་པ་དང་།རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འཕྲོག་པ་དང་།རྙེད་པ་དང་

157

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བཀུར་སྟི་ནི་གློག་དང་འཁོར་ལོ་དང་ལྕེ་འབབ་པ་ལྟ་བུ་དང་།རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་
སྦགས་པ་མང་པོས་སྦགས་པ་དང་། མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཁྱིམ་དང་སློང་མོ་སྟེར་བའི་ཁྱིམ་

ལ་ལྟ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་།བློ་རྣམ་པར་འཁྲུག་པར་བྱེད་པ་དང་།རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་སྡུག་པའི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་

སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་། དཀར་པོའི་ཆོས་ཉམ་ཆུང་བར་བྱེད་པ་དང་།རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་
བཞི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྔར་བཀུར་སྟི་བྱེད་པ་ལ་ཕྱིས་བཀུར་སྟི་མི་བྱེད་པར་བྱེད་
པ་དང་།རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་མི་མཛའ་བ་དང་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་མཛའ་བོ་
སྤོང་བ་དང་།རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་ཕ་རོལ་འདྲིད་པས་སྨད་འཚོང་མ་འདྲ་བ་དང་།
རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་བསམ་གཏན་དང་ཚད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་།
སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དང་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དང་། གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ལྟུང་བར་བྱེད་པ་དང་།རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་ལྷས་བྱིན་དང་ལྷག་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་
མཐུན་པར་བརྟག་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་

ལ་ཉེས་དམིགས་གང་དག་བརྟག་པར་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་གོ །བརྟགས་ནས་ཀྱང་འདོད་པ་ཆུང་བར་བྱའི་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་ནི་མི་བྱའོ། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱམས་པ་འདོད་པ་ཆུང་བ་ལ་སྐྱོན་འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་ཡིན། ཁྱིམ་

པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དག་ཡིད་བྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན། ལྷ་དང་མི་རྣམས་བསམ་

158

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གནས་པས་རྗེས་སུ་བསྲུང་བར་འོས་པ་ཡིན། ངན་
འགྲོ་ལོག་པར་ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྲག་པ་མེད་པ་ཡིན། བསྡིགས་པ་དང་བྲལ་

བས་ཟིལ་གྱིས་མི་ནོན་པ་ཡིན། བདུད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བས་མི་འཕྲོགས་
པ་ཡིན། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པ་ཡིན། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱིས་

མངོན་པར་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན། བསམ་གཏན་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པར་གནས་པས་གསལ་བ་ཡིན། གཡོ་དང་སྒྱུ་སྤངས་པ་དང་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལ་སྐྱོན་དུ་ལྟ་བས་བག་ཡོད་པ་ཡིན། འཕགས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པས་ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་དེ་བཞིན་བྱེད་པ་ཡིན། མཁས་པ་རྣམས་དང་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པ་
ཡིན་ཏེ། བྱམས་པ་ཕན་ཡོན་འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་ཤེས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་པས་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ལྷག་པའི་བསམ་པས་
འདོད་པ་ཆུང་བ་ལ་གནས་པར་བྱ་ཞིང་འདོད་པ་ཆུང་བ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འདུ་འཛི་ལ་དགའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ། འདོད་ཆགས་སྤངས་ཤིང་ཞེ་སྡང་རབ་སྤངས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་ཅན་ནི་འདུ་འཛིར་མི་གནས་ཏེ། །དེ་ནི་དེ་ལ་གཞོལ་ཞིང་དེ་ལ་འབབ། །ཉེས་པ་དེས་ན་དགའ་བར་བྱེད་མི་འགྱུར། །དགོད་དང་བཞད་གད་དེ་བཞིན་རྣམ་རྟོག་པ། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་འདུ་འཛི་རྣམས་ལས་བྱུང་། །སྙིང་པོ་མེད་པའི་འདུ་འཛི་སུ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་མ་བསྡམས་ཡིན། །བྱིས་པ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་སྨྲ་ལ་དགའ། །བྱིས་པ་དེ་དག་མཆོག་གི་གཏམ་
ལས་ཉམས། །ཞེ་སྡང་འཕེལ་ཞིང་རྣམ་རྟོག་ཤས་ཀྱང་ཆེ། །ཉེས་པ་དེས་ནི་དེ་ལ་མི་ཆགས་སོ། །རིགས་པ་མ་ཡིན་སྨྲ་ལ་དགའ་བསྐྱེད་ནས། །དགེ་སློང་ཐོས་པ་རྣམ་པར་

159

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འཕེལ་མི་བྱེད། །དེ་ལྟ་བས་ན་མི་རིགས་སྨྲ་སྤོངས་ལ། །ཆོས་ལ་རྟག་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་
པར་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་འདོད་ཕྱིར་ང་ཡིས་ནི། །རང་གི་ཡན་ལག་ལན་སྟོང་
སྙེད་དུ་བཏང་། །ཆོས་ཉན་པས་ནི་ང་ལ་ངོམས་མེད་ན། །དེ་དག་ཆོས་ཉན་པ་ལ་སྐྱོ་བར་འགྱུར། །རིགས་མིན་སྨྲ་དང་དམ་པ་མ་ཡིན་སྨྲ། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ། །བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མར་གང་དཀོན་པ། །ཆོས་ཀྱི་དམ་པ་དེ་ལ་དགའ་
སྐྱེད་ཅིག །ཡོན་ཏན་འདོད་པ་ནགས་ན་གནས་པ་ཡིས། །ཕ་རོལ་དག་གི་སྐྱོན་ལ་བརྟག་མི་བྱ། །བདག་ནི་ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་བདག་མཆོག་ཅེས། །དེ་སྙམ་དུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་མི་བྱའོ། །རྒྱགས་འདི་བག་མེད་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་སྟེ། །དགེ་སློང་དམན་ལ་བརྙས་པར་ཡོང་མི་བྱ། །བསྐལ་པ་གཅིག་གིས་ཐར་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །འདི་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་གོ་རིམས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཉིད་ལས་སྨྲ་བ་ལ་དགའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ། ཐོས་པས་རྒྱགས་ནས་གུས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་ཆགས། །བརྗེད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཤེས་བཞིན་མེད་པར་འགྱུར། །སྨྲ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །ནང་གི་སེམས་ལས་ཤིན་དུ་རིང་བར་འགྱུར། །ལུས་དང་སེམས་ཀྱང་རབ་སྦྱངས་མ་ཡིན་འགྱུར། །ཁེངས་པ་དང་ནི་འདུད་པ་མང་པོར་འགྱུར། །སྨྲ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །བྱིས་པ་དམ་པའི་ཆོས་བསམ་རབ་ཏུ་ཉམས། །སེམས་ནི་
མི་མཉེན་ཤིན་ཏུ་རྩུབ་པར་འགྱུར། །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་དག་དང་རབ་ཏུ་རིང་། །སྨྲ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །རྟག་ཏུ་བླ་མ་དག་ལ་གུས་པ་མེད། །སྤགས་པའི་གཏམ་དག་ལ་ནི་དགའ་བ་སྐྱེད། །སྙིང་པོ་མེད་ལ་གནས་ཤིང་ཤེས་རབ་ཉམས། །སྨྲ་

160

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །དེ་ནི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་མི་བཀུར་ཞིང་། །དེ་ཚེ་དེ་ལ་འདོད་པ་ཡང་མི་སྐྱེད། །དེ་ནི་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ལས་ཉམས། །སྨྲ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །གང་དག་ལུས་ནི་མངོན་སུམ་མང་ཡོད་པ། །མཁས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་སྤྱོ་བར་འགྱུར། །དེ་ཡི་སྲོག་ནི་དོན་མེད་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྨྲ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །བདག་ནི་བསྒྲུབས་ཉམས་ད་ནི་ཅི་བྱ་ཞེས། །འཆི་བའི་དུས་ཚེ་
བྱིས་པ་མྱ་ངན་བྱེད། །གཏིང་རྙེད་མ་གྱུར་ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་འགྱུར། །སྨྲ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །རྩྭ་བསྐྱོད་བཞིན་དུ་འགུལ་ཞིང་གཡོ་བ་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར་དུ་ངེས། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་བློ་བརྟན་མི་འགྱུར་ཏེ། །སྨྲ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །གར་མཁན་ལྟད་མོའི་ཁྲོམ་ནང་འདུག་པ་ཞིག །དཔའ་བོ་གཞན་གྱི་ཡོན་
ཏན་རྗོད་བྱེད་ལ། །བདག་ཉིད་བསྒྲུབ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན། །སྨྲ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །དེ་ནི་གཡོ་ལྡན་ཡང་ཞིང་རེ་བྲལ་འགྱུར། །ཕྱི་ཕྱིར་ཞིང་ནི་
རྣམ་པར་འགྱེད་པ་རྩོམ། །འཕགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ལས་རབ་ཏུ་རིང་། །སྨྲ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །མཐུ་ཆུང་བསྟི་སྟང་གིས་ནི་དགར་འགྱུར་ཏེ། །མི་
ཤེས་ལྡན་པ་འཁྲུག་ཅིང་རྣམ་པར་འགྱུར། །སྤྲེའུ་ལྟར་དེ་ཡི་སེམས་ནི་གཡོ་བར་འགྱུར། །སྨྲ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །ཞེས་བྱ་བ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཡུན་རིངས་དུས་ནས་སྨྲ་ལ་དགའ་བས་ན། །དེ་ནི་བདག་
ཉིད་དགའ་བ་མི་འཐོབ་པོ། །ཚིག་གང་དགའ་བ་མཐའ་ཡས་འཐོབ་འགྱུར་བ། །ཚིག་གཅིག་ཙམ་ཞིག་བསམས་ཀྱང་མཆོག་ཡིན་ནོ། །བུ་རམ་ཤིང་ཤུན་སྙིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད། །དགའ་བར་བྱ་བའི་རོ་ནི་ནང་ན་འདུག །ཤུན་པ་ཟོས་ནས་མིས་ནི་བུ་རམ་

161

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

རོ། །ཞིམ་པོ་རྙེད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྨྲ་བ་སྟེ། །རོ་ལྟ་བུ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །དེ་ལྟ་བས་ན་སྨྲ་ལ་དགའ་སྤངས་ཏེ། །རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་བྱོས་ལ་དོན་སོམས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །
གཉིད་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། གང་ཞིག་རྨུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་གཏི་མུག་དྲ་བ་ཆེན་པོ་འཕེལ། །དེ་ནི་ལྟ་བ་རྙེད་ནས་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར། །དེ་ལ་ལྟ་གྱུར་གཞན་ཡང་མང་དུ་འབྱུང་། །གང་ཞིག་རྨུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་འགྱུར། །དེ་ཡི་བློ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར། །ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་ཉམས་འགྱུར། །གང་ཞིག་རྨུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །མི་ཤེས་ལེ་ལོ་སྙོམ་ལས་ཤེས་རབ་འཆལ། །དེ་ལ་མི་མ་ཡིན་པས་གླགས་རྙེད་དེ། །ནགས་ན་གནས་པའི་ཚེ་ནི་འཚེ་བར་འགྱུར། །གང་ཞིག་རྨུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་དགེ་སེམས་རྟག་ཏུ་མི་འདོད་དེ། །དེ་ནི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་སྐྱེད་མི་བྱེད། །ཕྱིར་ཞིང་ཆོས་མ་ཡིན་ལ་དེ་དགའ་
འགྱུར། །གང་ཞིག་རྨུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་རྨོངས་ཤིང་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཉམས། །བྱིས་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས། །དཀར་པོ་འཇོམས་
ཤིང་མུན་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར། །གང་ཞིག་རྨུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །འཇིགས་པར་འགྱུར་ཞིང་སེམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཞུམ། །དེ་ནི་རྟག་པར་མཆོག་ཏུ་དགའ་མི་འགྱུར། །གཉིད་ཀྱིས་ནོན་པ་ལུས་ཀྱང་ལྷོད་པར་འགྱུར། །གང་ཞིག་རྨུགས་
དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །བདག་ཉིད་མི་ཤེས་ལེ་ལོ་ཅན་གྱུར་ནས། །བརྩོན་འགྲུས་སྟོབས་དང་ལྡན་ལ་ཕྲག་དོག་བྱེད། །བརྩོན་འགྲུས་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་མི་སྙན་

162

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སྨྲ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གང་ཞིག་སྡུག་བསྔལ་མུན་པ་ཀུན་འཇིག་ཅིང་། །ངན་སོང་ཡོངས་སྤོངས་རྩ་བར་གྱུར་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་

བསྔགས་པར་འགྱུར་བ་ཡི། །བརྩོན་འགྲུས་འཕགས་པ་དེ་ལ་རྟག་ཏུ་བརྟན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལས་ལ་དགའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བླ་མས་བསྐུལ་ན་བཀའ་བློ་མི་བདེ་ཞིང་། །རྗེས་སུ་བསྟན་པ་མཐུན་པར་འཛིན་མི་བྱེད། །དེ་ནི་མྱུར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་

ཉམས་པར་འགྱུར། །ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། །ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་
ལས་རྣམས་རྟག་སེམས་པས། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་གདུང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། །བསམ་གཏན་དང་ནི་སྤོང་བ་དེ་མི་བྱེད། །ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། །དེ་ཡི་འདོད་ཆགས་ཤས་ནི་ཆེ་བར་སྐྱེ། །དེ་ནི་རོ་བྲོ་རྣམས་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན། །དེ་ནི་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་དགར་མི་འགྱུར། །ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། །དེ་ནི་འཁོར་མང་པོ་ལ་དགའ་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ཉམས་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་འགྱུར། །དེ་ནི་བོང་བུ་བཞིན་དུ་འདྲེ་བར་འགྱུར། །ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཉིན་དང་མཚན་མོ་སེམས་གཞན་མེད་པར་ནི། །ཟས་དང་གོས་ལ་རྒྱུན་དུ་སེམས་པར་བྱེད། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོན་ཏན་འདོད་མ་ཡིན། །ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་བྱ་བ་འདྲེ། །རིགས་པ་མིན་པའི་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་དགའ། །རིགས་པའི་སྨྲ་ལ་དེ་ནི་དགའ་མི་འགྱུར། །ཉེས་པ་འདི་དག་ལས་ལ་དགའ་བའི་ཡིན། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །གང་དག་མཆོག་གི་

163

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཆོས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ལས་ངན་པ་རྣམས་རྩོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ཞིང་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །བྱམས་པ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ་ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །གང་དག་མཆོག་གི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ལས་ངན་པ་རྣམས་རྩོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བར་འགྱུར་རོ། །བྱམས་པ་ཁྱོད་ལ་བསྟན་ཏོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བྱའོ། །གང་དག་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་མེད་པ་དང་། སྤོང་བ་མེད་པ་དང་། ཁ་ཏོན་བྱ་བ་དང་མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱམས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་སྤོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཉམ་པར་གཞག་པ། མངོན་
པར་བརྩོན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ཁྱིམ་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་ཞལ་ཏ་བྱེད་པས་
རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མི་རིགས་པ་ལ་བརྩོན་པ་དང་འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་
བྱ་བས་གཟིངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པ་བསྐྱེད་
པར་མི་བྱའོ། །བྱམས་པ་ཞལ་ཏ་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་བཀང་ཡང་དེས་ང་མཉེས་པར་བྱས་པར་མི་འགྱུར་རིམ་གྲོ་

164

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བྱས་པར་མི་འགྱུར་བསྟི་སྟང་བྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་ཞལ་ཏ་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཛམ་བུའི་གླིང་ཡོངས་སུ་གང་བ་དེ་དག་གིས། ལུང་འབོགས་པ་དང་ཁ་ཏོན་ལ་བརྩོན་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ལ་རིམ་གྲོ་དང་བསྙེན་བཀུར་བྱའོ། །ལུང་དབོག་པ་དང་ཁ་ཏོན་ལ་བརྩོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ཚད་རྙེད་ཀྱིས།

ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ལ་རིམ་གྲོ་དང་བཀུར་སྟི་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ལས་འདི་ནི་བྱ་དཀའ་བའི་ལས་ཡིན་ནོ་བླ་མའོ། །བླ་ན་མེད་པའོ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །མངོན་པར་འཕགས་པའོ། །བྱམས་པ་དེ་ལྟ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྩོན་པ་འདོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྲོས་པ་ལ་དགའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་ནི་མི་ཁོམ་བརྒྱད་དང་རིང་མི་འགྱུར། །དེ་ནི་དལ་བ་ཕུན་ཚོགས་མཆོག་མི་འགྱུར། །དེ་ལ་གནོད་པ་འདི་དག་རྟག་འབྱུང་སྟེ། །སྤྲོས་སྤྱོད་དེ་ཡི་ཉེས་པ་དེ་དག་གོ །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། མཁས་པས་ཉེས་འདི་ཡང་དག་རིག་ནས་ནི། །སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ། །སྤྲོས་སྤྱོད་དག་ནི་གནོད་པ་རྙེད་པར་སླ། །དེ་ལྟ་བས་ན་སྤྲོས་ལ་གནས་མི་བྱ། །གང་ན་སྤྲོས་པའམ་རྩོད་པ་ཡོད་པ་ལས། །དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡི་ཕ་རོལ་འགྲོ་བ་མཆོག །གང་ན་ཉོན་མོངས་ཡོད་པ་དེ་དག་ཏུ། །ཡུད་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་གནས་ཤིང་འདུག་མི་བྱ། །རབ་བྱུང་དོན་འདོད་ཡོན་ཏན་འདོད་པ་

165

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

རྣམས། །སྡང་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྩོད་པར་མ་བྱེད་ཅིག །གང་གི་དོན་དུ་སྤྲོས་པ་འདི་
འབྱུང་བ། །ཁྱེད་ལ་ཞིང་མེད་ཞིང་ལས་ཚོང་བྱ་མེད། །ཁྱེད་ལ་ཆུང་མ་བུ་དང་བུ་མོ་མེད། །ཁྱིམ་དང་གཉེན་གྱི་ཚོགས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན། །བྲན་ཕོ་དྲན་མོ་མེད་ཅིང་དབང་ཕྱུག་མེད། །རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་རྩོད་པར་མ་བྱེད་ཅིག །ཞི་ཞིང་རབ་ཏུ་ཞི་བས་བསྟེན་པ་ཡི། །ངུར་སྨྲིག་གོས་དག་དད་པས་བླངས་ནས་ནི། །ཞི་ཞིང་རབ་ཞི་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱོས། །སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་སྤོངས་ལ་བཟོད་པ་སྐྱེད། །མི་བཟང་སེམས་ནི་སྦྲུལ་གདུག་འདྲ་བར་སྲུངས། །སྤྲོས་ལ་སྤྱོད་པ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དང་། །དུད་འགྲོ་གཤིན་རྗེའི་ཡུལ་དང་རིང་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟ་བས་ན་བཟོད་དང་བརྩོན་འགྲུས་སྐྱེད། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཐེག་པའི་སྟོབས་འདི་ཡིས་ནི་དག་འགྱུར་ཞིང་། །ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་

བྱང་ནས་ནི། །སྟོབས་དང་བཅས་ཤིང་བཞོན་བཅས་བདུད་ཐུལ་ཅིག །བསྟན་པ་གང་ཡིན་དེས་ནི་བཟོད་པ་སྐྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གནོད་པ་རྣམ་པར་སྤང་བ་མདོར་བསྟན་པས་བྱམས་པ་དེ་ལྟ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོས་ཕྱི་མ་ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་འཇིག་པའི་
ཚེ། མ་སྣད་ཅིང་མ་སྨས་ལ་བདེ་བར་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འདོད་པ་དང་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་

པ་ཐམས་ཅད་བྱང་བར་འདོད་པས། འདུ་འཛི་མེད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་དགོན་པ་དང་ནགས་དང་། བས་མཐར་གནས་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་ཞིང་། མངོན་པར་མི་བརྩོན་པའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། བདག་གི་འཁྲུལ་པ་ལ་བལྟ་བ་དང་། གཞན་གྱི་

འཁྲུལ་པ་ལ་མི་བལྟ་བ་དང་། ཅང་མི་སྨྲ་བ་ལ་དགའ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

166

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་། གནོད་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་
གསུངས་པ་ནི། ནམ་དེའི་དོན་གྲུབ་པར་གྱུར་གྱི་བར་དུ་བསོད་སྙོམས་ལ་སྤྱོད་དེ་གཞན་
དུ་ན་གནས་གང་ན་ཁྱི་ཟ་བའམ་བ་དྲུས་མའམ་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་གཏོགས་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་ངང་ཚུལ་ངན་པའི་སྲོག་ཆགས་སམ། བུད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་དང་ཁྱེའུ་དང་བུ་མོ་ཀྱལ་ཀ་བྱ་བའི་བསམ་པ་ཅན་དག་ཡོད་པའམ་སྨད་པའི་གནས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤོང་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདིས་ནི་ཚེ་འདི་ལ་ཡང་གནོད་པར་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་སྤངས་ན་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པས་གནོད་པ་རྣམ་པར་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ། དེ་ཀུན་གང་གིས་འཐོབ་ཅེ་ན། །འབྲས་བུ་མེད་པའི་བྱེད་སྤོང་བས། །འདི་ལ་འབྲས་བུ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་སྟེ། དེའི་དོན་དུ་གང་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡིན་པས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། ལུས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་སྐབས་
ནས་ཇི་སྐད་དུ་ལག་པ་མི་རྒོད་རྐང་པ་མི་རྒོད་ཅིང་རྐང་ལག་བསྡམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ལག་པ་བསྐྱོད་པ་དང་རྐང་པ་བསྐྱོད་པ་དང་ཀུན་དུ་རྒྱུག་པ་དང་ཡོངས་སུ་རྒྱུག་པ་དང་མཆོང་བ་དང་རྐྱལ་བ་འདི་ནི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །
འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལས་ལས་གཞན་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་གསལ་
བར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་
ཀྱི་ལས་གང་ཅི་ཡང་རུང་། ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་གང་ཅི་ཡང་རུང་། དེ་ཐམས་ཅད་

167

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བས་འཇུག་གོ །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་འགྱུར་བའོ། །སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་གནས་ཀྱི་རྒྱུའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་
དང་བདེ་བའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་ཕན་པའི་བསམ་པ་འདི་ལྟ་བུས་འདུ་ཤེས་འདི་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཏེ། གང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་དེ་བདག་གིས་སྒྲུབ་བོ་སྙམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་གྲོང་སྟོང་ལྟ་བུར་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྒྲུབ་ཀྱང་སྐྱེ་མཆེད་ཡོངས་སུ་དོར་བར་ཡང་མི་འཚལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོ་
ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་བུ་ག་ནས་རླུང་འཇུག་པ་དེ་བཞིན་དུ་གང་དང་གང་ནས་སེམས་ལ་སྐྱོན་བྱུང་བ་དེ་དང་དེ་ཉིད་ནས་བདུད་ཀྱིས་གླགས་རྙེད་དོ། །དེ་ལྟ་
བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་སེམས་ལ་སྐྱོན་མེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སེམས་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་
སྟོང་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་
དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་གང་ཞེ་ན། གང་འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པའམ་གོམས་པར་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏོ། །དེ་སྐད་དུ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྤང་
བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་སྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབས་དེ་ནས། གང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོ་
ལ་གཡེང་བར་འགྱུར་བ་སེམས་གཡེང་བར་བྱེད་པ་གཞན་དང་གཞན་གང་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གཡེང་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་འདི་དག་ནི་སྡིག་པ་མི་

168

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གནོད་པ་རྣམ་པར་སྤང་བ་
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་ལྔ་པའོ། ། ། །

༼ལེའུ་དྲུག་པ།༽
འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་སྤང་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་དྲན་པས་འགྲུབ་ཅེས་བྱའོ། །དྲན་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀའ་ལས་མི་འདའ་བར་སྲུང་ཞིང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་གུས་པར་བྱ་

བའི་དྲན་པ་དང་། ལུས་ཐམས་ཅད་མི་གཡོ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་དྲན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ན་ཡན་ལག་གང་མཁོ་བ་དེ་ལ་དྲན་པ་བརྟན་པས་
བལྟས་ཏེ་མི་གཡོ་བར་གཞག་ལ་མོས་པ་གཞན་གྱི་ཁ་ན་ལས་པར་བྱས་པས་བརྟན་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དྲན་པ་དང་། གསར་བུའི་འཇིགས་པ་དང་དགའ་སྟོན་ལ་
སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གུས་པར་བྱ་བ་ལ་ལུས་བསྐྱོད་པའི་དྲན་པ་དང་། སྤྱོད་ལམ་བཞི་བྱ་བ་ལ་སྤྱོད་པའི་དྲན་པ་དང་། སྐབས་སྐབས་སུ་སྤྱོད་ལམ་འཁྲུགས་པ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ལམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བྱ་བ་ལ་བལྟ་བའི་དྲན་པ་དང་། སྨྲ་བའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་མ་དད་པ་དང་། རྒོད་པ་དང་ཁྲོས་པ་དང་ཉེ་མགོན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་
ལྷུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་རྐང་ལག་དང་མགོ་དང་གདོང་གི་འགྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་མི་མཛེས་པར་འགྱུར་བ་བསྡམས་པའི་དྲན་པ་དང་། ཉན་པ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲ་ཇི་ཙམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲ་དེ་ལས་ལྷག་པར་སྨྲ་བར་མི་

169

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བྱ་བའི་དྲན་པ་དང་།
གཞན་དོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་བྱུང་ཞིང་མ་བསླབས་པའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཕྲད་དེ་ཉམ་ང་བ་ན་རང་གི་སེམས་དང་བར་བྱ་བ་དེ་ལ་བསྒྲིམ་པའི་དྲན་པ་དང་།སེམས་ནང་དུ་ལྷག་མཐོང་དང་ཞི་གནས་ཀྱི་ཀ་བ་ལ་རྟག་ཏུ་གདགས་པའི་དྲན་པ་དང་།
ཡང་ནས་ཡང་དུ་སེམས་ཀྱི་གནས་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་དྲན་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་
ཕལ་པོ་ཆེ་ཚོགས་པ་ན་གང་ཡང་རུང་ཕལ་ཆེར་མ་ཤོར་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་དྲན་པ་བསྲུང་བ་དེ་ལ་བསྒྲིམ་པའི་དྲན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དྲན་པ་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་སྤང་བ་འགྲུབ་པོ། །དྲན་པ་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་གུས་ལས་འབྱུང་། དེ་ལ་གུས་པ་ནི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་སྙིང་ནས་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་ཏེ་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །
གུས་པ་དེ་ནི་ཞི་བའི་ཆེ་བ་ཉིད། །ཤེས་པར་གྱུར་ན་བརྟུན་པ་སྐྱེ། །ཞི་བ་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཞི་གནས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དེ་ལ་ཞི་གནས་མི་ཟད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་སེམས་ཞི་བ་དང་། རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། མི་གཡེང་བ་དང་། དབང་པོ་བསྡམས་པ་དང་། མི་རྒོད་པ་དང་། མི་འཕྱར་བ་དང་། མུ་ཅོར་མི་སྨྲ་བ་དང་། མི་བརྟན་པ་མེད་པ་དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། ངེས་པ་དང་། བསྲུངས་པ་དང་། ཅང་ཤེས་པ་དང་། ལས་སུ་རུང་བ་དང་། རྩེ་གཅིག་པ་དང་། གཅིག་པུར་དགའ་བ་དང་། འདུ་འཛི་རྣམ་པར་སྤོང་བ་དང་། དབེན་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། ལུས་དབེན་པ་དང་། སེམས་བསླད་པ་མེད་པ་དང་། དགོན་པ་ལ་ཕྱོགས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྡིག་པ་འདོད་པ་མ་ཡིན་པས་

170

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ན་སྤྱོད་ལམ་བསྲུང་བའི་བར་དང་། དུས་ཤེས་པ་དང་། ཚོད་ཤེས་པ་དང་། རན་པ་ཤེས་པ་དང་། རིགས་པ་ཤེས་པ་དང་། མགུ་སླ་བ་དང་། གསོ་སླ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཞི་བ་དེའི་ཆེ་བ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ནུས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར། མཉམ་གཞག་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་དུ། །ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། ཡིད་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ་སྙམ་མོ། །
དེ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདི་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་འདི་
གྲུབ་པར་བྱའོ་སྙམ་མོ། །དེ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེས་བསྐུལ་བས་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་

དང་། ལྷག་པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་གིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་མི་གཡོ་བ་དང་། མི་ལྷོད་པར་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞི་བའི་ཆེ་བ་ཉིད་འདི་དག་དང་གཞན་ངན་སོང་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་ཡས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བ་དང་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བདག་ཉིད་འདི་རྟོགས་ནས། ཀུན་དུ་འབར་བའི་ཁྱིམ་གྱི་ནང་དུ་ཆུད་པ་ཆུ་

བསིལ་བ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དེ་འདོད་པས་བརྟུན་པ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ནི་བསླབ་

171

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པ་རྣམས་ལ་གུས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལས་ཀྱང་དྲན་པ་ཉེ་བར་འཇོག་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པས་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པ་རྣམ་པར་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་འབྲས་བུ་མེད་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་གནོད་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །
དེ་ལྟ་བས་ན་ལུས་བསྲུང་བར་འདོད་པས་དྲན་པའི་རྩ་བ་བཙལ་ཏེ་རྟག་ཏུ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་བྱིན་པས་ཞུས་པ་ལས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ། དེས་འབྲུའི་ཆང་དང་སྦྱར་བའི་ཆང་མྱོས་པར་འགྱུར་བའི་བཏུང་བ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ར་རོ་བ་མེད་པ་དང་མྱོས་པ་མེད་པ་དང་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་དང་། ཚིག་མི་འཆལ་བ་དང་མི་འཕྱར་བ་དང་མི་རྒོད་པ་དང་མི་གཡེང་བ་དང་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཉིད་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ནི་མི་གཡེང་བའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དྲན་པ་ནི་འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། དྲན་པ་གང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དྲན་པ་གང་གིས་བདུད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོ་སྐབས་མི་
འབྱེད་པ་དང་། དྲན་པ་གང་གིས་ལམ་གོལ་བ་དང་ལམ་ངན་པར་མི་འགྲོ་བ་དང་། དྲན་པ་སྒོ་བ་ལྟ་བུ་གང་གིས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་བཞིན་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། སྤྱོད་ན་ཡང་
བདག་སྤྱོད་དོ་ཞེས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །འགྲེང་ན་ཡང་བདག་འགྲེང་ངོ་ཞེས་རབ་ཏུ་

172

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཤེས་སོ། །འདུག་ན་ཡང་བདག་འདུག་གོ་ཞེས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཉལ་ན་ཡང་བདག་ཉལ་ལོ་ཞེས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེའི་ལུས་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟ་བུར་གནས་པར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟ་བུར་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་ན་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་དང་། རྣམ་པར་ལྟ་བ་དང་བསྐུམ་པ་དང་། མྱང་བ་དང་ཆོས་གོས་སྣམ་སྦྱར་དང་ཐང་བ་དང་ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་གྱོན་པ་དང་ཟ་བ་དང་འཐུང་བ་དང་འཆའ་བ་དང་གཉིད་དང་སྙོམ་པ་བསལ་བ་དང་འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་དང་འགྲེང་བ་དང་འདུག་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་དང་། གཉིད་ཀྱིས་མ་ལོག་པ་དང་སྨྲ་བ་དང་ཅང་མི་སྨྲ་བ་
དང་། ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་འཛིན་མྱུར་ཐོབ་སྟེ། །འདི་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ཕན་ཡོན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
དེ་བས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུའི་སྦྱོར་བ་གང་ཅི་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དོན་དུ་
གཉེར་བས་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་སྐབས་ནས། དེ་ནི་ཆོ་གཟུགས་མེད་མ་ཡིན། །ཆོ་ག་དག་ལ་རབ་ཏུ་
གནས། །སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ། །སྤྱོད་ཅིང་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་སྤོང་། །ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པར་གནས། །དབང་པོ་བསྲུང་ཞིང་བསྡམས་པ་ཡིན། །ཞེས་

173

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གསུངས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་གིས་གཅིག་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་བོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་འདི་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའོ། །འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་སེམས་ནི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་སེམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲིད་པ་

སྟེ། སེམས་ཀྱིས་སེམས་ནི་མི་མཐོང་ངོ་། །དགེ་བའམ་འོན་ཏེ་མི་དགེ་བའི། །ལས་ནི་སེམས་ཀྱིས་བསགས་པ་ཡིན། །སེམས་ནི་མགལ་མེ་བཞིན་དུ་འཁོར། །སེམས་ནི་རླབས་དང་འདྲ་བར་གཡོ། །སེམས་ནི་ནགས་ཀྱི་མེ་བཞིན་སྲེག །སེམས་ནི་ཆུ་ཆེན་བཞིན་དུ་སྐྱེད། །དེས་དེ་ལྟར་བརྟགས་པས་སེམས་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པར་གནས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོའི་སེམས་དེའི་དབང་དུ་འགྲོའ། །ོསེམས་དེའི་དབང་དུ་གྱུར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་གནོན་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་གསོལ་པ། ཆོས་ཆོས་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆོས་གང་ལགས་
པ་དེ་ནི་ཡུལ་ན་མི་གནས་ཕྱོགས་ན་མི་གནས་ཏེ་གཞན་དུ་ན་ཆོས་ནི་རང་གི་སེམས་ལ་རག་ལས་སོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་གིས་རང་གི་སེམས་ཤིན་ཏུ་གཟུང་བ་དང་།ཤིན་ཏུ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཐུལ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་བརྩམ་པ་དང་།ཤིན་ཏུ་ཚར་གཅད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་གང་ན་ཡོད་པ་དེ་ན་ཡོན་ཏན་དང་ཉེས་པ་རྣམས་ཡོད་ཀྱི། སེམས་མེད་པ་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ཉེས་པ་རྣམས་

174

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

མེད་དོ་སྙམ་སྟེ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉེས་པ་རྣམས་ལས་སེམས་བཟློག་ནས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟ་བས་ན་ཆོས་ནི་སེམས་ལ་རག་ལས་བྱང་ཆུབ་ནི་ཆོས་ལ་རག་ལས་ཞེས་བགྱིའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ནི་ཆོས་ཡང་དག་
པར་འཛིན་པ་ལགས་ཏེ། བདེ་བར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་སེམས་ལ་བརྟེན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བ་དང་གདུལ་བ་ནི་རང་གི་སེམས་ལ་བརྟེན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་
སྦྱར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་བདག་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

རང་གི་སེམས་ཉེ་བར་བརྟན་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སེམས་
ཡོངས་སུ་བརླན་པར་བྱའོ། །སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་རྣམས་ལས་རང་གི་སེམས་
ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་རང་གི་སེམས་བརྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ལས། འཕགས་པ་ནོར་བཟངས་ལྷ་མོ་སྒྱུ་མ་མཐོང་བས་བརྐམ་པར་གྱུར་པ་ལ། གྲོང་གི་ལྷ་མོ་རིན་ཆེན་མིག་གིས་དེ་མཐོང་བའི་དོན་དུ་འདི་སྐད་ཅེས་རྗེས་སུ་བསྟན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་
དགའ་བར་མི་གནས་པས་སེམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བ་ལ་བརྩོན་པར་
གྱིས་ཤིག །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་ལ་ལྷག་པར་
དམིགས་པས་སེམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་བརྒྱན་པ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག །རིགས་ཀྱི་བུ་

ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་དང་གཡོ་དང་བྲལ་བས་སེམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་

175

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སུ་སྦྱང་བ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་

བཞིན་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བས་སེམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་རབ་
ཏུ་ཞི་བར་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོགས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོའི་ཤུགས་རྣམ་པར་སྤེལ་བས་སེམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་རྣམ་པར་སྤེལ་བ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་
འཛིན་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་ཆོས་
ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་ཡངས་པའི་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བས་སེམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དང་གནས་ཀྱི་མཛོད་བརྒྱན་པ་དང་བསྲུང་བ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་

ཤིག །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་

འཁོར་ཡང་དག་པ་སྒྲུབ་པའི་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རབ་ཏུ་
ཐོབ་པར་བཙལ་བས་སེམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་སྣང་བར་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་

ཤིག །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་འབྱུང་
བའི་ཐབས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལ་བརྩོན་པར་
གྱིས་ཤིག །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་སྤྱད་པ་
སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པའི་སེམས་རྣམ་པར་དག་པས་སེམས་ཀྱི་གྲོང་
ཁྱེར་གྱི་རབ་བརྟན་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག །རིགས་ཀྱི་བུ་

ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བདུད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་བདུད་ཀྱི་

འཁོར་གྱིས་མི་ཆོམས་པར་བྱ་བས་སེམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་རྒལ་དཀའ་བ་དང་མི་

ཤིགས་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་

176

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བྱམས་པ་ཆེན་པོ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་པར་དགའ་བས་སེམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་
རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་དགེ་
བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་གདུགས་ཡངས་པ་བསྒྲུབ་པས་སེམས་ཀྱི་
གྲོང་ཁྱེར་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་

གི་དངོས་པོ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟབས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྒོ་དབྱེ་
བ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་
ཐམས་ཅད་མི་སྲིད་པར་བྱ་བས་སེམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་རབ་ཏུ་མཁྲང་བར་མངོན་པར་
བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་བྱ་བ་ནས། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་
གྲོང་ཁྱེར་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པ་འཐོབ་པར་ནུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སེམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་མདུན་ན་ནི་སངས་རྒྱས་མཐོང་བར་བྱ་བ་ལ་སྒྲིབ་པའམ་ཆོས་མཉན་པར་བྱ་བ་ལ་སྒྲིབ་པའམ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་

ཅད་མི་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟ་བས་ན་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །མི་གཡོ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི། ཕྱི་རོལ་གཡོ་བ་བཟློག་པ་ཡིས། །སེམས་ནི་ཞི་གནས་མི་གཡོ་
འགྱུར། །ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་བརྗེད་ངས་པ་ནི་འདོད་པའི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་ཁྲིད་པའི་ཕྱིར་སེམས་གཡོ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་ཞིང་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡོ་བ་བཟློག་པར་གྱུར་པ་དེའི་

177

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཚེ་དེའི་དབང་དུ་གྱུར་པས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བཏགས་པས་ཇི་སྲིད་དུ་འདོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་གནས་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཕན་ཡོན་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ངོ་། །ལས་དང་པོ་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བཟོད་པ་ཉིད་དེ་དད་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟ་ཞེ་ན། ཀུན་དུ་མི་རྒོད་འཇམ་པ་དང་། །རན་ཅིང་མཉེན་པར་སྨྲ་བ་ཡིས། །སྐལ་ཅན་སྐྱེ་བོ་འདུན་པར་འགྱུར། །གཟུང་བར་འོས་པའང་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་འདུན་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་འཕགས་པ་མཐོང་དགས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཅི་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་
བགྱིའོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བགྱི་བ་

གཞན་མ་མཆིས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བགྱི་བར་བྱས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ལགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ཅི་ཉེས་ཤེ་ན་སྨྲས་པ། དེ་ནི་གཟུང་འོས་མ་ཡིན་ན། །ཐལ་བས་གཡོགས་པའི་མེ་བཞིན་དུ། །འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་བའི་མྱུ་གུ་བརྙས། །སེམས་ཅན་དམྱལ་ལ་སོགས་པར་སྲེག །སྔར་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལ་བརྙས་པ་དེ་ཉིད་གནོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་སྡོམ་
པའི་མདོར། །གང་གིས་སེམས་ཅན་མ་དད་འགྱུར། །དེ་ནི་བསྒྲིམས་ཏེ་རྣམ་སྤང་ཞེས། །དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །
ཇི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། བྱང་

178

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་མ་དད་པར་འགྱུར་བའི་གནས་མ་ཡིན་པར་མི་སྤྱོད། ཡུལ་མ་ཡིན་པར་མི་སྤྱོད། དུས་མ་ཡིན་པར་མི་སྨྲ་བ་ཡིན། དུས་མི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་མ་ཡིན། ཚོད་མི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་བསྲུང་བ་དང་བདག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ལམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་འཇམ་པར་སྨྲ་བ་དང་། དལ་བུས་
སྨྲ་བ་དང་། འདུ་འཛི་མི་མང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པ་དང་།བཞིན་གྱི་མདངས་རབ་ཏུ་དང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་སེམས་ཅན་སྲུང་བ་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་

བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཚུལ་འདིས་ནི་དོགས་པར་འགྱུར་བའི་བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དབེན་པའི་གནས་ལ་སོགས་པར་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་བསྲུང་བ་མཛད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆུའམ་ཐང་ལ་གཅིན་དང་ཕྱི་ས་

དང་མཆིལ་མ་དང་རྣག་ལ་སོགས་པ་སྨད་པ་རྣམས་དབེན་ཡང་རུང་མི་དབེན་ཡང་རུང་སྟེ་ལྷ་དང་མིའི་སེམས་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་མི་འདོར་རོ། །
དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལས་ཀྱང་། ལྐོག་ཏུ་ལྷག་མར་བྱས་ཏེ། ལྷག་མ་མི་ཟ་བ་དག་ལ་བྱིན་ན་ཡི་དགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས་ཀྱང་། མ་དད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་མདུན་དུ་སོ་ཤིང་བཟའ་བར་མི་བྱ་མཆིལ་མ་དོར་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གུས་པ་དང་འཛེམ་པར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་འདི་ནི་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ཉི་ཚེ་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་བྱ་བར་བལྟའོ། །མདོ་འདིར་ནི་དེ་དག་

179

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གི་མདུན་དུ་བྱས་ན་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བའི་འཇིགས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་འདི་ཉིད་ལས་སྒྲ་དྲག་པོ་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོ་ག་འདི་ཉི་ཚེ་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཚངས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བག་སར་བཞིན་དུ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་མ་དད་པར་བྱེད་པར་བསྟན་པ་བརྟགས་ཏེ་བསལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག །ཁ་བཀང་བ་དང་སྒྲར་བཅས་དང་། །ཁ་གདངས་ནས་ནི་བཟའ་མི་བྱ། །རྐང་པ་བརྐྱང་སྟེ་མི་འདུག་ཅིང་། །ལག་པ་མཉམ་དུ་མི་མཉེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་གིས་ཀྱང་བརྟགས་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པས་འཇིག་རྟེན་མ་དད་པར་འགྱུར་བ་བསྲུང་བར་བྱའོ། ། ། །
བམ་པོ་དྲུག་པ། མ་དད་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་སྤང་བ་ནི་བླ་སྟེ་དྲན་པ་བསྐུལ་བ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་བསྟན་པར་བྱའོ། །འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།
ཚིག་ཞུམ་པ་མེད་པ་ཡིན། ཚིག་སུང་སུབ་པོ་མེད་པ་ཡིན། ཚིག་ནོག་ནོག་པོ་མེད་པ་ཡིན། འབར་བར་བྱེད་པའི་ཚིག་མེད་པ་ཡིན། ཅོ་འདྲི་བའི་ཚིག་མེད་པ་ཡིན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཚིག་མེད་པ་ཡིན། ཕལ་པའི་ཚིག་མེད་པ་ཡིན། ཀུན་
དུ་མ་བསྲུངས་པའི་ཚིག་མེད་པ་ཡིན། གནོད་སེམས་འབར་བའི་ཚིག་མེད་པ་ཡིན། འཐབ་པ་དང་རྩོད་པ་དང་འགྱེད་པའི་ཚིག་མེད་པ་ཡིན། ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བའི་ཚིག་
མེད་པ་ཡིན། ཚིག་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན། ཚིག་མི་བརྟན་པ་མེད་པ་ཡིན། མུ་ཅོར་སྨྲ་བའི་ཚིག་མེད་པ་ཡིན། གར་གྱི་ལྟད་མོ་ལྟ་བའི་ཚིག་མེད་པ་ཡིན། ངོར་སྐུར་པ་
འདེབས་པའི་ཚིག་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་

180

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཞི་བའི་བློ་གྲོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ངག་ནི་ཆགས་པའམ་སྡང་བའམ། རྨོངས་པའམ། ཉོན་མོངས་པའམ། ཐོགས་པའམ། ཉེ་བར་ཐོགས་པའམ། རང་གི་ཕྱོགས་བསྟོད་པའི་ཚིག་གམ། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ཚར་གཅོད་
པའི་ཚིག་གམ། བདག་བསྟོད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཚིག་གམ། གཞན་གྱི་བསྟོད་
པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཚིག་གམ། ཁ་འོག་ཏུ་ལུས་འཁྲུས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཚིག་གམ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བརྡ་སྤྲོད་པའི་ཚིག་མི་འབྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ངག་གང་དག་ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་
སྙིང་ན་བར་བྱེད་ཅིང་། གདུང་བར་བྱེད་པ་དང་། བདག་གི་རྒྱུད་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་མ་
རུང་བར་བྱེད་པའི་ཚིག་གི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྤངས་ཏེ། ངག་འདི་འཇམ་པ་དང་མཉེན་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། བརྫུན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣར་སྙན་པ་དང་།སྙིང་དུ་སྡུག་པ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད་པས་བདག་གི་རྒྱུད་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་དང་བར་བྱེད་པ་དང་།
ལན་ལེགས་པར་ལྡོན་པའི་ཚིག་དང་། དུས་སུ་སྨྲ་བ་དང་། ཡང་དག་པར་སྨྲ་བ་དང་།ཆོས་སྨྲ་བ་དང་། རིགས་པ་སྨྲ་བ་དང་། འདུལ་བ་སྨྲ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚིག་བརྗོད་དེ། དེ་ཐ་ན་བཞད་གད་དུ་བྱ་བའི་ཚིག་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤོང་ན། ཚིག་གིས་གཞན་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བླ་མའི་ངག་མི་གཅོག་པ་
དང་ཕ་རོལ་གྱི་ཚིག་མི་ཟློག་པས་ཚིག་གཟུང་བར་འོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་

181

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སོ། །ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱིས་གསོལ་བ་ལས་ཀྱང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གང་གིས་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་ཚིག་དེ་སྨྲ་བར་མི་བགྱིའོ། །གང་གིས་གཞན་ལ་
གདུང་བར་འགྱུར་བའི་ཚིག་དེ་སྨྲ་བར་མི་བགྱིའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་
གཞན་གྱིས་འཚལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཚིག་དེ་སྨྲ་བར་མི་བགྱིའོ། །གང་གཞན་གྱི་

དོན་མ་ལགས་པ་དང་། དོན་མ་མཆིས་པའི་ཚིག་དེ་སྨྲ་བར་མི་བགྱིའོ། །གང་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་ལ་མི་འབབ་པ་དང་། འཁོར་གོ་བ་མ་ལགས་པ་དང་རྣར་མི་སྙན་
པའི་ཚིག་དེ་སྨྲ་བར་མི་བགྱིའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་གཞན་དད་པར་མི་
འགྱུར་བ་བསྲུང་བར་བྱ་བར་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་ཏེ། གཞན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྡུད་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་གཅིག་སྟེ། བདག་གིས་འཁྲུལ་པ་ལ་རྟོག་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་སྲུང་བའོ་ཞེས་བྱའོ། །གང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྲུང་བར་བྱེད་པ་འདི་ནི་བདག་ལུས་བསྲུང་བ་སྟེ། ཅི་ནས་གཞན་དག་གིས་མ་རུང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་ཅི་ནས་གཞན་དག་རུང་བར་མི་འགྱུར་བའོ། །གཞུང་རྒྱས་པ་འདིའི་དོན་བསྡུས་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཡིད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་ངེས་ཤིང་རབ་དད་དང་། །བརྟན་
ཞིང་གུས་བཅས་ཞེ་སར་བཅས། །ངོ་ཚར་བཅས་ཤིང་འཇིགས་བཅས་དང་། །ཞི་ཞིང་གཞན་དགའ་བྱེད་ལ་བརྩོན། །ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་བྱིས་པ་ཡི། །འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་

མི་སྐྱོ་ཞིང་། །ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པས་འདི་དག་གི །སེམས་འདི་ཡིན་སྙམ་བརྩེར་ལྡན་དང་། །ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་དངོས་ལ། །བདག་དང་སེམས་ཅན་དབང་བྱས་ནས། །སྤྲུལ་པ་

182

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བཞིན་དུ་ང་མེད་པར། །ཡིད་ནི་རྟག་ཏུ་གཟུང་བར་བྱ། །ཞེས་བྱ་བའོ། །ཅི་བདག་བསྲུང་བ་འདི་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་དམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྨན་དང་གོས་ལ་སོགས་བཅས་པས། །དེ་ལ་སྨན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཏན་དུ་བའི་སྨན་དང་ན་བའི་རྐྱེན་སྨན་ནོ། །དེ་ལ་གཏན་དུ་བའི་སྨན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། འཕགས་པ་དཀོན་
མཆོག་སྤྲིན་ལས། བསོད་སྙོམས་དེ་ལས་ཆ་གཅིག་ནི་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིར་གཞག་གོ །
གཉིས་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིར་གཞག་གོ །གསུམ་པ་ནི་སེམས་
ཅན་ལོག་པར་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིར་གཞག་གོ །ཆ་བཞི་པ་ནི་བདག་ཟའོ། །དེ་ཟ་བ་
ན་འདོད་ཆགས་མེད་པར་ཟ་སྟེ་ཆགས་པར་མ་ཡིན་བརྐམ་པར་མ་ཡིན་ཞེན་པར་མ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་ཇི་ཙམ་དུ་ལུས་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་འཚོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

ཟ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ཧ་ཅང་ཡང་ཉམས་དམའ་བ་དང་ཧ་ཅང་ཡང་ལུས་ལྕི་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཟའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཧ་ཅང་ཡང་ཉམས་དམས་ན་ནི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་
རྒྱབ་ཀྱིས་བལྟས་པར་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཧ་ཅང་ཡང་ལྕིས་ན་ནི་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་བསོད་སྙོམས་དེ་ཟོས་ནས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོའི་མདོ་ལས། དེས་གྲོང་ངམ་གྲོང་ཁྱེར་རམ་གྲོང་རྡལ་དུ་བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་གོ་ཆ་བགོས་ལ་བསོད་སྙོམས་སྤྱད་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་གོ་ཆ་གང་ཞེ་ན། མིག་གིས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གཟུགས་
རྣམས་མཐོང་ན་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་མི་བྱའོ། །ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་གཟུགས་རྣམས་

183

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

མཐོང་ན་ཁོང་ཁྲོ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བར་མི་བྱའོ། །དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་བསྡམས་པ་དང་མིག་མི་གཡེང་བ་དང་གཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་དུ་བལྟ་བ་དང་དུལ་བ་དང་ཅང་ཤེས་ཀྱི་སེམས་དང་སྔོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་འདོར་བ་དང་ཟང་ཟིང་གིས་མ་འབགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསོད་སྙོམས་སྤྱད་པར་
བྱའོ། །མཐར་ཆགས་སུ་བསོད་སྙོམས་བླང་བར་བྱའོ། །གང་ནས་བསོད་སྙོམས་རྙེད་པ་དེར་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་མི་བྱའོ། །གང་ནས་མ་རྙེད་པ་དེར་ཡང་ཁོང་ཁྲོ་བར་མི་བྱའོ། །ཁྱིམ་བཅུར་བསླངས་པ་ལས་ཁྱིམ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས་བསོད་སྙོམས་མ་རྙེད་
ན་ཡང་ཡོངས་སུ་ཡི་ཆད་པར་མི་བྱའི། དེ་འདི་སྙམ་དུ་བྲམ་ཟེ་དང་ཁྱིམ་བདག་འདི་དག་ནི་བྱ་བ་མང་བ་དག་ཡིན་པས་དེ་དག་གིས་བདག་ལ་སྦྱིན་པར་ངེས་པ་མེད་དེ་དེ་དག་བདག་ལ་སེམས་པ་ཡང་ངོ་མཚར་ཆེ་ན་བསོད་སྙོམས་སྦྱིན་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེས་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཡི་ཆད་པ་མེད་པར་བསོད་སྙོམས་སྤྱད་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་དེའི་མིག་ལམ་དུ་སྣང་བར་གྱུར་པ་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་དང་ཁྱེའུ་དང་བུ་མོ་དང་ཐ་ན་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སོང་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཇི་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གང་དག་བདག་གི་མིག་ལམ་དུ་སྣང་བར་གྱུར་པའམ་བསོད་སྙོམས་སྦྱིན་པ་དེ་དག་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་བརྩོན་པར་བྱའོ། །དེས་བསོད་སྙོམས་ངན་ནམ་བཟང་ཡང་རུང་བླངས་ཏེ། གྲོང་ངམ་གྲོང་ཁྱེར་རམ་གྲོང་རྡལ་འདི་ན་བདག་གི་བསོད་སྙོམས་འདི་ལ་བགོ་

184

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བཤའ་བྱ་དགོས་པའི་སེམས་ཅན་དབུལ་པོ་སུ་ཡོད་སྙམ་དུ་ཕྱོགས་བཞི་ཀུན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་དབུལ་པོ་ཞིག་མཐོང་ན་དེས་བསོད་སྙོམས་དེ་ལ་བགོ་བཤའ་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་དབུལ་པོ་མ་མཐོང་ན་དེས་འདི་ལྟར་གང་དག་བདག་གི་མིག་ལམ་དུ་སྣང་བར་མ་གྱུར་ཏེ། མི་སྣང་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་བསོད་སྙོམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཆ་སྐལ་སྦྱིན་གྱི་བྱིན་ནས་ལེན་པ་དག་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཅིག་སྙམ་
དུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ། དེས་བསོད་སྙོམས་དེ་ཁྱེར་ཏེ་དགོན་པའི་གནས་དེར་སོང་ལ་ལྷུང་བཟེད་དང་ལག་པ་བཀྲུས་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་གི་སྤྱོད་པ་དང་ཆོ་ག་དང་ལྡན་པའི་སྤྱོད་པ་བཟང་པོས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ལ་དེས་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ཏེ་བསོད་སྙོམས་དེ་
བཟའ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཟས་ཟོས་ནས་འདི་སྙམ་དུ་ལུས་འདི་ལ་སྲིན་བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པ་དག་འདིའི་མཐུས་བདེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །ད་
ལྟ་ནི་འདི་དག་ཟང་ཟིང་གིས་བསྡུ་བར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནས་ནི་ཆོས་ཀྱིས་བསྡུ་
བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེའི་ཉུང་བར་གྱུར་ན་དེས་འདི་སྙམ་དུ་ཁ་ཟས་ཉུང་བས་ནི་བདག་གི་ལུས་ཡང་བར་འགྱུར། སྤོང་བ་བཟོད་པར་འགྱུར། བདག་གི་བཤང་གཅི་འབྱུང་བ་ཉུང་བར་འགྱུར། བདག་ལ་དད་པས་བྱིན་པ་

ཆུང་བར་འགྱུར། བདག་གི་ལུས་ཡང་བ་དང་སེམས་ཡང་བར་འགྱུར། བདག་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་ཆུང་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གལ་ཏེ་དེས་བསོད་སྙོམས་མང་ཞིག་རྙེད་ན་དེ་ལ་ཡང་རན་པར་བཟའ་བར་བྱའོ། །དོར་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཡང་བྱ་སྟེ། བསོད་སྙོམས་དེ་ལས་རྡོ་ལེབ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྟེང་དུ་གཏོར་ལ་འདི་སྙམ་དུ་གཅན་གཟན་དང་བྱའི་

185

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཚོགས་གང་ལ་ལ་ཟང་ཟིང་གི་ཟས་འདོད་པ་བྱིན་ནས་ལེན་པ་དེ་དག་བྱིན་པའི་སྦྱིན་
པ་བྱིན་པ་འདི་ལ་ཟོ་ཞིག་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་བཀའ་སྩལ་པ། དེས་ཁ་ཟས་བཟང་པོ་རྣམས་ལ་རོ་བྲོ་བའི་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །དེས་འདི་ལྟར་བདག་གིས་གདོལ་བུ་ལྟ་བུ་དང་ལུས་དང་སེམས་གཙང་མར་བྱའི་ཁ་ཟས་ཀྱིས་ལུས་གཙང་མར་ནི་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། ཟས་བཟང་པོ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཟོས་ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐ་མར་རྣག་ཏུ་ཟག་གོ །ཐ་མར་མི་མཐུན་ནོ། །ཐ་མར་དྲི་ང་བའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་གིས་ཟས་བཟང་པོ་འདོད་པར་མི་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསླབ་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །དེས་འདི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ལ་སྐྱེས་པ་བསོད་སྙོམས་སྟེར་གྱི་བུད་མེད་ནི་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེའམ། བདག་ལ་བུད་མེད་བསོད་སྙོམས་སྟེར་གྱི་སྐྱེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེའམ། བདག་ལ་ཁྱེའུ་བསོད་སྙོམས་སྟེར་གྱི་བུ་མོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེའམ། བདག་ལ་
བུ་མོ་བསོད་སྙོམས་སྟེར་གྱི་ཁྱེའུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེའམ། བདག་གིས་བཟང་པོ་རྙེད་ཀྱི་

ངན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེའམ། བདག་གིས་བསྟི་སྟང་དུ་བྱས་ནས་རྙེད་ཀྱི་བསྟི་སྟང་མ་
བྱས་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེའམ། བདག་གིས་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་ཀྱི་ཤ་ཐང་བར་ནི་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེའམ། བདག་ལ་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་དང་། ཁྱེའུ་དང་བུ་མོ་རྩི་བར་འགྱུར་

རོ་ཞེའམ། ཕྱིན་མ་ཐག་ཏུ་བདག་ལ་སེམས་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་སྡོད་དགོས་པར་འགྱུར་རམ། ཤིན་ཏུ་བསྡོགས་པ་རྙེད་པར་འགྱུར་རམ། བདག་གིས་བཟང་པོ་རོ་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་རྙེད་པར་འགྱུར་གྱི་དབུལ་པོའི་ཟས་ལྟ་བུ་ངན་པ་ནི་རྙེད་པ་མ་ཡིན་
ནོ་སྙམ་དུ་དེས་མི་དགའ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །

186

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཕལ་ཆེར་ནི་རོ་ལ་བརྐམ་སྟེ། ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་

སྡིག་པའི་ལས་རྣམས་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེའོ། །གང་དག་ཆོས་ཤེས་པ་མི་བརྐམ་པ་མ་ཞེན་པ་རོ་ལ་མི་གདུབ་ལྕེའི་དབང་པོ་ཆོག་ཤེས་པ་ཟས་ངན་ངོན་ཇི་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་འཚོ་བ་དེ་དག་ནི་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཤི་བའི་དུས་བྱས་ནས་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར། ལྷར་སྐྱེས་ནས་
བདུད་རྩི་ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །འོད་སྲུངས་དེ་ལྟར་ན་བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་པའི་དགེ་སློང་
གིས་རོ་ལ་སྲེད་པ་ཟློག་སྟེ། སེམས་ངེས་པར་སེམས་པས་ལྷད་ཟན་ཞག་བདུན་ལོན་པ་ཟ་ཡང་ཡི་འཆད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུས་གསོ་བ་དང་འཕགས་པའི་
ལམ་གྱི་ཚོགས་བསགས་པའི་དོན་དུ་བདག་གིས་ཟས་བཟའོ་སྙམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འོད་སྲུངས་གལ་ཏེ་སྤྲིན་འདུས་ཤིང་ཆར་འབབ་སྟེ། བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་པའི་དགེ་སློང་བསོད་སྙོམས་ལ་འཇུག་མི་ནུས་པའི་དུས་ཀྱི་ཚེ། བྱམས་པའི་
ཟས་ཀྱི་གོ་བགོ་སྟེ། ཆོས་སེམས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་གནས་ནས་ཞག་གཉིས་སམ་ཞག་གསུམ་ཞིག་ཟན་ཆད་ན། འདི་ལྟར་ཡི་དགས་གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་པ་ཉེས་པར་བྱེད་པའི་ལས་བྱས་པ་གང་དག་ལོ་བརྒྱར་ཡང་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་འགའ་བཟའ་མི་རྙེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཆོས་སེམས་པ་ལ་གནས་པས། ལུས་ཉམ་ཆུང་བའམ་སེམས་ཉམ་ཆུང་བ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱ་སྟེ། བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པས་ཇི་མི་སྙམ་པར་བྱའོ། །འཕགས་པའི་ལམ་བསྒོམ་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཁྱིམ་གང་ན་བསོད་སྙོམས་གཙང་མ་བྱེད་པའི་ཁྱིམ་དེར་

187

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སྟན་ལ་འདུག་སྟེ་བསོད་སྙོམས་གཙང་མ་བྱེད་མ་ཟིན་གྱི་བར་དུ་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་

བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བསོད་སྙོམས་དེ་བླངས་ལ་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་འགྲོ་བར་བྱའོ། །འོད་སྲུངས་བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་པའི་དགེ་སློང་གིས་འཁོང་བར་མི་བྱ། ཁ་གསག་མི་བྱ། ཚུལ་འཆོས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལ་འཁོང་བ་གང་ཞེ་ན། གང་གཞན་དག་ལ་ཚིག་འདི་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་སྟེ། བདག་གི་བསོད་སྙོམས་ནི་ངན་པའོ་བདག་གི་བསོད་སྙོམས་ནི་རྩུབ་པའོ། །བདག་གིས་སྔོན་འདི་ལྟ་བུ་དང་མ་འགྲངས་པར་མ་ཟོས་སོ། །བདག་གི་བསོད་སྙོམས་ནི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་སོ། །བདག་གིས་ཉུང་ཞིག་ཟོས་ཏེ་བདག་མ་འགྲངས་པས་བདག་གི་ལུས་ཉམ་ཆུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་འདི་ལྟར་འཁོང་བའི་མཚན་མ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་འཆོས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་སློང་བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་པས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མི་བྱའོ། །གང་ལྷུང་བཟེད་དུ་འོངས་པ་ངན་ཀྱང་རུང་བཟང་ཡང་རུང་ཉུང་ཡང་རུང་མང་ཡང་རུང་གཙང་ཡང་རུང་མི་གཙང་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་བཟའ་བར་བྱའོ། །
ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ་དང་། བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཆོས་ངེས་པར་སེམས་པ་མང་བ་དང་། ལུས་གསོ་བ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེས་བསོད་སྙོམས་བཟའ་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་སྐད་དུ་དྲག་ཤུལ་ཅན་
གྱིས་བྱིན་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་ལ་བསོད་སྙོམས་བླངས་ཏེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་རྫོགས་པར་བྱེད་ནུས་ན་ངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་མགྲོན་དུ་
འགྲོ་བར་གནང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་རྟག་ཏུ་བའི་སྨན་གྱིས་ལུས་

བསྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་ཉ་དང་ཤས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལང་ཀར་གཤེགས་

188

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པའི་མདོ་ལས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་ཤ་ཐམས་ཅད་མི་བཟའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འཁྲུལ་པ་དང་ནི་གཉེན་བཤེས་དང་། །ཁུ་ཆུ་ཁྲག་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། །འབྱུང་པོ་རྣམས་
ནི་དངང་འགྱུར་བས། །རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱིས་ཤ་མི་བཟའ། །ཤ་རྣམས་དང་ནི་སྒོག་
བཙོང་དང་། །ཆང་དག་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་། །ཀེའུ་དང་སྒོག་སྐྱ་དེ་བཞིན་དུ། །རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱིས་རྟག་ཏུ་སྤང་། །འབྲུ་མར་གྱིས་ཀྱང་བྱུགས་པ་སྤང་། །ཁྲི་ལ་བརྟེན་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས། །བུ་ག་བུ་གར་འཇིག་འགྱུར་ཕྱིར། །ཁྲི་ལ་ཉལ་བར་མི་བྱའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཁེ་ཡི་ཕྱིར་ནི་སེམས་ཅན་གསོད། །ཤ་ཡི་ཕྱིར་ནི་ནོར་
སྦྱིན་བྱེད། །དེ་དག་གཉི་ག་སྡིག་པ་ཅན། །ངུ་འབོད་བྱེད་ལ་སོགས་པར་བཙོ། །གང་
གིས་ཐུབ་པའི་ཚིག་འདས་ཏེ། །བསམ་པ་ངན་པས་ཤ་ཟ་ན། །འཇིག་རྟེན་གཉིས་ནི་གཞིག་པའི་ཕྱིར། །ཤཱཀྱའི་བསྟན་ལས་བརྟུལ་ཞུགས་བླངས། །ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་
དམྱལ་བར་ཡང་། །སྡིག་པའི་ལས་ཅན་དེ་དག་འདོང་། །མ་རུངས་ངུ་འབོད་ལ་སོགས་
སུ། །ཤ་ཟ་དེ་དག་བཙོ་བར་འགྱུར། །རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་རྣམས་ནི། །མ་བརྟགས་པ་དང་མ་བླངས་དང་། །མ་བསྐུལ་བ་ཡང་སྤོང་མེད་པས། །དེ་བས་ཤ་ནི་མི་བཟའོ། །རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱིས་ཤ་མི་བཟའ། །ང་དང་སངས་རྒྱས་དག་གིས་
བཤད། །སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་བ། །ཤ་ཟ་དག་གི་རིགས་སུ་སྐྱེ། །དྲི་མི་ཞིམ་ཞིང་སྨད་པ་དང་། །སྨྱོན་པ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །གདོལ་པ་སྨེ་ཤ་ཅན་རིགས་དང་། །བཙོ་བླག་མཁན་དུ་ཡང་ཡང་སྐྱེ། །མཁའ་འགྲོའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་དང་། །ཤ་
ཟའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །མི་ཡི་ཐ་མ་དེ་དག་ནི། །སྲིན་པོ་བྱི་ལའི་མངལ་དུ་

189

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སྐྱེ། །གླང་པོ་རྩལ་དང་སྤྲིན་ཆེན་དང་། །མྱ་ངན་འདས་དང་སོར་ཕྲེང་དང་། །ལང་ཀར་
གཤེགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། །ངས་ནི་ཤ་ཡང་རྣམ་པར་སྤངས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་སྨད་པ་ལ། །ངོ་མི་ཚ་བར་ཟ་བ་
ནི། །རྟག་ཏུ་སྨྱོན་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཤ་ལ་སོགས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར། །བྲམ་ཟེའི་
རིགས་དང་རྣལ་འབྱོར་ཅན། །ཤེས་རབ་ཅན་དང་ནོར་ལྡན་པར། །དེ་དག་རྣམས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །མཐོང་དང་ཐོས་དང་དོགས་པ་ཡིས། །ཤ་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྨད། །ཤ་ཟན་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡི། །རྟོག་གེ་བ་རྣམས་མི་ཤེས་སོ། །ཇི་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཐར་པ་ལ། །བར་ཆད་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན། །དེ་ལྟར་ཤ་དང་ཆང་ལ་སོགས། །བར་ཆད་བྱེད་པར་འགྱུར་བའོ། །མ་འོངས་པ་ཡི་དུས་ན་ནི། །ཤ་ཟ་གཏི་མུག་སྨྲ་བ་དག །ཤ་ནི་སྡིག་མེད་རུང་བའོ་ཞེས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་
ཅེས་ཟེར། །ཟས་ལ་སྨན་དང་འདྲ་བ་དང་། །བུ་ཡི་ཤ་དང་མཚུངས་པར་ཡང་། །རན་པ་དང་ནི་མི་འཕྲོད་པར། །རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱིས་ཟས་ལ་སྤྱོད། །སེང་གེ་དག་དང་སྟག་
རྣམས་དང་། །ཝ་ལ་སོགས་དང་འགྲོགས་འགྱུར་བས། །ངས་ནི་བྱམས་པས་གནས་པ་ལ། །རྟག་པར་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་སྨད། །ཐར་པའི་ཆོས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། །མི་
རྣམས་དངང་བར་འགྱུར་བའི་ཤ། དེ་ཕྱིར་བཟའ་བར་མི་བྱ་སྟེ། །འདི་ནི་འཕགས་པའི་རྒྱལ་མཚན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཡེ་ཤེས་ལྡན་གྱི་ལེའུ་ལས། ཤ་ཟ་བ་གང་འབྱུང་བ་དེ་ནི་དོན་ཆེན་པོར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དེ། དེ་ལས་འདི་སྐད་དུ། དགེ་སློང་འདི་ནི་འཆི་བའི་དུས་བགྱིས་

ན། །འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཏིང་འཛིན་སྒྲ་ཡང་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་ནུབ་

190

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པར་འགྱུར། །འདིས་གསོས་པས་ནི་ཏིང་འཛིན་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་སྟེ། དེ་ལ་བྱམས་པ་མེད་དུ་མི་དོགས་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། དུར་ཁྲོད་པས་ཤ་
དང་འབགས་པ་མེད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུལ་བ་ལས་དེ་ལ་
རྣམ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཟོས་ན་སྤང་བའི་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གང་གནང་བ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་དག་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་
བསལ་བ་དང་། སྐལ་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་ཆགས་པས་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་མི་ནུས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བསྟན་པ་
བརྗོད་པ་དེ་དང་དེ་ལས་བསླབ་པའི་གཞི་རིམ་པར་བཅའ་བ་སྐས་ཀྱི་གདང་བུ་བྲེ་བའི་
ཚུལ་དུ་རྣམ་པ་གསུམ་བཅས་ནས་དེའི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་བཀག་སྟེ། དེ་ནས་ཐ་ན་རང་ཤི་བ་བཅུའི་ཤ་ཡང་བཀག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟག་ཏུ་བའི་སྨན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ན་བའི་གསོས་སྨན་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །བདག་གི་དོན་དང་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འདུལ་བ་ལས་ཀྱང་། ལྷུང་བཟེད་
དང་ཆོས་གོས་ཀྱང་བཙོངས་ལ་ལུས་བསྲུང་བར་གསུངས་ན། སྐྱེ་བོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། དལ་བའི་དགའ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་རྙེད་པར་དཀའོ། །དེ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་དང་དེར་བདག་ཉིད་སྨན་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་བསྟན་ཏོ། །
འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནམ་ཚོད་བཟུང་བར་

191

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གྱུར་པ་དེའི་ཚེ། ཉི་ཚོད་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེ་དག་གི་ལུས་གསོ་བའི་ཡོ་བྱད་འདི་ལྟ་སྟེ། མར་རམ། འབྲུ་མར་རམ། སྦྲང་རྩིའམ། བུ་རམ་མམ། རྩིའི་ཁུ་བ་འམ།
སྡོང་པོའི་ཁུ་བ་འམ། འབྲས་བུའི་ཁུ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་བཟར་མི་རུང་སྟེ། གཞན་ཟ་བ་མཐོང་ན་ཡང་ཁོང་ཁྲོ་བའི་སེམས་དང་འཇུངས་པའི་སེམས་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་དོ། །ཡང་གལ་ཏེ་ཟས་ཕྱིས་མི་ལེན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཇི་ལྟ་བུའི་ནད་ཀྱིས་སྲོག་གི་
བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་འམ། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ནད་ཚབས་
ཆེ་ན་དེས་འགྱོད་པ་མེད་ཅིང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་བྱས་ལ་དེས་སྨན་ཡིན་པར་སེམས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་སྦྱང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི་
དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་ཏེ། ངོ་ཚ་ཞིང་འཛེམ་པས་ཁྲེལ་ཡོད་
པས་དཀྲི་བ་དང་། ཤ་སྦྲང་དང་སྦྲང་བུ་དང་རླུང་དང་ཉི་མ་དང་སྡིག་སྦྲུལ་གྱིས་རེག་
པར་འགྱུར་བ་གཡོགས་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་རྟགས་བརྟན་པ་དང་། ངུར་སྨྲིག་དེ་དག་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ནོ་སྙམ་ནས་མཆོད་
རྟེན་གྱི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་གཟུང་བར་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་ནི་ཡིད་བྱུང་བ་དང་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཁ་དོག་བསྒྱུར་བ་ཡིན་གྱི། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཁ་དོག་བསྒྱུར་བ་
མ་ཡིན་པ་དང་། འདི་དག་ནི་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་འབར་བ་
དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ངུར་སྨིག་འདི་དག་གིས་དཀྲིས་ཤིང་གཡོགས་ནས་
སྡིག་པ་ལས་ལྡོག་པར་བྱ་བ་དང་། ལེགས་པར་བྱ་བའི་ལས་བྱ་བ་དང་། ཆོས་གོས་
ཀྱིས་ཆ་སྦྱོར་བ་ལ་བརྩོན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ངུར་སྨྲིག་འདི་དག་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་ཚོགས་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཡང་རྙོག་པ་དང་

192

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འགྲོགས་པར་མི་བྱ་བར་ངུར་སྨྲིག་རྣམས་བཅང་བར་བྱ་བ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཆད་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོའི་མདོ་ལས། འོད་སྲུངས་གང་དག་ལྷོད་
ཅིང་ཡང་དག་པར་མི་སྡོམ་པ་དང་དགེ་སྦྱོང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་འདི་དག་ལས་
ཉམས་པ་ལུས་ལ་ངུར་སྨྲིག་དག་འཆང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ལ་གུས་པ་མི་སྐྱེད་དོ། །འོད་སྲུངས་དེ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཁ་དོག་དང་གཟུགས་ཅན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉི་ཚེ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཡོད་དོ། །འོད་སྲུངས་ཉི་ཚེ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དེར་དགེ་སྦྱོང་གི་གཟུགས་སུ་གྱུར་བཞིན་དུ་གོས་འབར་བ་དག་དང་མགོ་འབར་བ་དག་དང་ལྷུང་བཟེད་འབར་བ་དག་དང་སྟན་འབར་བ་དག་དང་མལ་ཆ་འབར་བ་དག་གནོད་པ་བྱེད་དེ། དེ་དག་གི་ལོངས་སྤྱོད་དང་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་གང་ཅི་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འབར་རབ་ཏུ་འབར་ཏེ་ཀུན་ཏུ་རབ་ཏུ་མཆེད་ཅིང་འབར་ལ་དེ་མེ་ལྕེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཁ་དོག་དང་གཟུགས་ཀྱིས་གནོད་པ་དེ་དག་མྱོང་བར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བླ་
གབ་མེད་པ་ལ་ལུས་ནའམ་ལུས་ཀྱིས་མི་ནུས་པར་གྱུར་ན་དེས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་ཏེ། འདི་སྙམ་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅས་ཏེ་ཅི་ནས་ཀྱང་བདག་གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤོང་བར་འདོད་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་བྱ་སྟེ། གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་མི་སྐྱེད་དེ་ཞེན་པར་མི་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ་སྦྱིན་པའི་བདག་པོ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པར་བྱའི་བདག་ཅག་གིས་

193

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བདག་ཉིད་གསོ་བར་ནི་མི་བྱའོ་སྙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་ཉལ་བ་ན་གློ་གཡས་པས་ཉལ་བར་བྱེད་དེ་རྐང་པའི་སྟེང་དུ་རྐང་པ་བཞག་ནས། ལུས་ཆོས་གོས་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་གཡོགས་ཤིང་། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་ལྡང་བའི་འདུ་ཤེས་སུ་ཉལ་བར་བྱེད་དེ་གཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱེད་དོ། །སྙེས་པའི་བདེ་བ་ལ་ཡང་མ་ཆགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དེ་དག་ཇི་ཙམ་དུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གནས་ཤིང་འཚོ་བའི་ཕྱིར་ཉལ་བར་བྱེད་ལ་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་
མི་འཆད་པ་ཡང་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕྱོགས་འདིས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱིན་གྱིས་

བརླབ་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ན། བདག་ལ་སྲེད་པས་ལོངས་སྤྱད་ན། །ཉོན་མོངས་བཅས་པའི་ལྟུང་བར་འགྱུར། །ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། །དེ་དག་ཁ་ཟས་རོ་ཞིམ་བསོད་པ་དག །རྙེད་ནས་རྣལ་འབྱོར་མི་བརྩོན་ཟ་ཞིང་འཐུང་། །དེ་དག་ལ་ནི་ཟས་དེ་གདུག་པར་འགྱུར། །བ་ལང་ཕྲུ་གུས་པད་རྩ་མ་བཀྲུས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དད་
པས་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ནས་འཁོར་དེ་ཉིད་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དགེ་སློང་ཉིས་བརྒྱས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཐོས་ནས་རབ་ཏུ་
ངུས་ཏེ་མཆི་མ་ཟག་ཅིང་ཚིག་འདི་སྐད་ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་ནི་གུམ་ཡང་རུང་སྟེ་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་དད་པས་སྩལ་བའི་བསོད་སྙོམས་ཅིག་ཙམ་
ཡང་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པར་མི་བགྱིའོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་

སྩལ་པ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དག་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་འགྱོད་པ་དང་

194

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ལྡན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་འཇིགས་པར་ལྟ་བ་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་དག་གིས་གསུང་རབ་འདི་མཛེས་སོ། །འོད་སྲུངས་ངས་དགེ་སློང་གཉིས་ལ་དད་པས་
བྱིན་པ་གནང་སྟེ།
གཉིས་གང་ཞེ་ན། ལྡན་པ་དང་གྲོལ་བའོ། །དགེ་སློང་དག་དགེ་སློང་ལྡན་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ངའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་མཐོང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བར་རིག །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་པར་མོས། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བར་རྟོགས་པས་ནི་རི་རབ་ཙམ་གྱི་ཁམས་དག་

གིས་དད་པས་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ཀྱང་དེའི་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པར་
འགྱུར་རོ། །སྦྱིན་པ་པོ་དང་སྦྱིན་བདག་གང་དག་ལས་དད་པས་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་
སྤྱད་པ་དེ་ལས་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་དང་
ཕན་ཡོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགེ་སློང་དག་རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལས་གང་བྱམས་པའི་སེམས་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོད་སྲུངས་དགེ་སློང་གང་ཞིག་སྦྱིན་པ་པོ་དང་
སྦྱིན་བདག་གི་ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྙོམས་དང་མལ་ཆ་དང་ཡོ་བྱད་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ནས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཚད་མེད་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ན་སྦྱིན་པ་པོ་དང་སྦྱིན་བདག་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་ཚད་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོད་སྲུངས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་ཡང་སྲིད་ཀྱི་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་
པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་གང་ཡང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བསོད་

195

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སྙོམས་ལ་འགྲོ་བར་རྩོམ་མམ། ཟས་ཟ་བར་རྩོམ་པ་དང་།སྦྱིན་པ་པོ་ལ་ཕན་གདགས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྲིན་བུ་བསྡུ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པ་སྟེ་
གནས་གསུམ་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་ནས། དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀའ་བསྒྲུབ་པ་དང་།བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དྲན་པ་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །སྩོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསང་སྔགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྲུང་
བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཐོག་མར་རེ་ཞིག་དཀྱིལ་འཁོར་དང་དམ་ཚིག་གི་ཕྱིར། དམ་ཚིག་
གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་འབྱུང་བའི་རིག་སྔགས་འདི་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
ནམ་སརྦ་བུད་དྷ་བོ་དྷི་སཏྭཱ་ནཱཾ། ༀ་བི་ར་ཛི་བི་ར་ཛི། མ་ཧཱ་བཛྲི། ས་ཏ་ས་ཏ། སཱ་ར་ཏེ་སཱ་ར་ཏེ། ཏྲ་ཡི་ཏྲ་ཡི། བི་དྷ་མ་ནི། སཾ་བྷཉྫ་ནི། ཧ་ར་མ་ཏི། སིད་དྷ་ཨ་གྲེ་ཏྲཾ་སྭཱ་ཧཱ། འདིས་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དུ་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བརྒྱ་སྟོང་བཟླས་ན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དུ་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། ན་མ་སྟ་ཡ་དྷྲཻྭི་
ཀཱ་ནཱཾ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏཱ་ནཱཾ། སརྦ་ཏྲ་ཨ་པྲ་ཏི་ཧ་ཏཱ་བཱ་པྟི་དྷརྨ་ཏཱ་བ་ལི་ནཱཾ། ཨཾ་ཨཿ ས་མ་ས་མ།
ས་མནྟ་ཏོ྅་ནནྟ་ཏཱ་བཱ་བྷི་ཤཱ་ས་ནི། ཧ་ར་ཧ་ར། སྨ་ར་སྨ་ར་ཎ། བི་ག་ཏ། རཱ་ག་བུད་དྷ་དྷརྨ་ཏེ། ས་ར་ས་ར། ས་མ་བ་ལཱ། ཧ་ས་ཧ་ས། ཏྲ་ཡ་ཏྲ་ཡ། ག་ག་ན་མ་ཧཱ་བ་ར་ལཀྵ་ཎེ། ཛྭ་ལ་ཛྭ་ལ་ན་སཱ་ག་རེ་སྭཱ་ཧཱ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལ་གུས་པ་བླ་ན་མེད་པར་བྱའོ། །
འདིས་ལས་དང་པོ་པ་དག་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མཐའ་ཡས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ཉིད་བདུད་ལ་སོགས་པ་དང་མ་རུངས་པ་

196

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཐམས་ཅད་ལས་སྲུང་བར་བྱེད་པའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཐལ་མོ་བརྡབས་པ་འམ། ཐལ་བ་འམ། ཡུངས་ཀར་རམ། ཆུའམ། ལྟ་བའམ། ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་མཚམས་གཅོད་པར་བྱེད་
དོ། །ནད་ཀྱིས་བཏབ་ན་སྨན་ནམ་ཆུ་ལ་སྔགས་ཀྱིས་བཏབ་སྟེ་བཏུང་ངོ་། །ཡང་ན་མཆོད་
རྟེན་ནམ་སྐུ་གཟུགས་སམ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གླེགས་བམ་ལ་ནགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་སེམས་
མཉམ་པར་གཞག་སྟེ་འབུལ་ཞིང་ཟླ་བ་ཕྱེད་སྦྱོར་བ་བྱས་ན་ནད་ཆེན་པོ་དག་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དམིགས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བར་འདོད་པའི་
སེམས་ཀྱིས་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ་མངོན་དུ་བྱ་བས་བཟླས་བརྗོད་བྱའོ། །
ཆོ་ག་འདི་ནི་ཆོ་ག་འདིའི་མཇུག་ནས་འབྱུང་ངོ་། །དམ་ཚིག་གསུམ་གྱི་བཟླས་

བརྗོད་བྱེད་པས་ནི་ཁྲུས་མ་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ལྷག་མ་དང་མི་གཙང་བས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཕྱག་རྒྱ་འདྲ་བ་དག་མི་བཟའོ་མི་བགོམ་མོ་ཁྲི་ལ་ཉལ་བར་མི་
བྱའོ། །ཆང་མི་བཏུང་ངོ་། །མོས་པས་སྤྱོད་པའི་བསླབ་པའི་གཞི་དག་ལས་མི་གཡོ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་མེད་ན་སྔོན་ངང་ཚུལ་ངན་པར་གྱུར་ཀྱང་འགྲུབ་བོ། །མཁས་སམ་མི་མཁས་ཀྱང་རུང་སྟེ་ངེས་པར་འགྲུབ་བོ། །དེ་སྐད་དུ་དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་བརྟན་ཞིང་། །བློ་གྲོས་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། །ཐེ་ཚོམ་དག་ཀྱང་མི་བྱེད་པ། །དེས་འདི་ངེས་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

བརྟེན་པ་ནི་འདིར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སེམས་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

གསུངས་ཀྱི་སར་ཆུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ཉིད་ལས།
སླར་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་།སྣང་བར་བྱ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། མུན་པ་ཆེན་པོའི་

197

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཁྲོད་ནས་སྣང་བར་འཇུག་པར་འདོད་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟུང་བས་ལྷག་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་ལྟ་བུ་བསོད་ནམས་ཆུང་ངུ་ལ་འགྲུབ་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་སེམས་ཞུམ་པ་བཀག་གོ །ས་ལ་གནས་པ་ངན་འགྲོ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་སྤྲོ་བའི་རླབས་མང་བ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྩགས་
པ་ལ་ནི་གོང་དུ་སྨོས་པའི་ཉེས་པ་ཉིད་མི་སྲིད་དོ། །འདི་ལ་མ་ཤེས་ནས་སྔགས་རྣམས་ཡི་གེ་ལྷག་པར་བརྗོད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཉུངས་ཀྱང་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཆོ་ག་ཉམས་ཀྱང་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་དད་པའི་ཤུགས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་ཀྱི་ཤུགས་དང་། རང་གི་དོན་དོར་བའི་ཤུགས་བརྩན་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པར་བརྗོད་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བ་དང་ཅི་འདོད་པ་ཡང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་རྡོ་རྗེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔགས་

འདིས་བསྲུང་བར་བྱའོ། །
ན་མ་སྟྲཻ་ཡ་དྷྭི་ཀཱ་ནཱཾ། ཏ་ཐཱ་ག་ཏཱ་ནཱཾ། སརྦ་བཛྲ་དྷ་རཱ་ནཱཾ། ༀ་ཙ་ཎ་ར་ལ་ཙ་ཎ་ར་
ལ། བ་ལ་བ་ལ། བཛྲ་བཛྲ་ཤཱནྟ་ནེ་ཤཱནྟ་ནེ། ཕ་ལ་ན་ཕ་ལ་ན། བ་ར་བ་ར། མཱ་ར་མཱ་ར། བཛྲ་དྷ་ལ། སྥུ་ཊ་སྥུ་ཊ། ལ་ལི་ཏ་ཤི་ཁ་ར། ས་མནྟ་བཛྲཱི་ཎི། ཛྭ་ལ་ནེ་ཛྭཱ་ལ་ནེ། ན་མོ་སྟུ་སྟེ། ཨ་གྲོ྅གྲ་ཤཱ་སཱ་ཀཱ་ནཱཾ། ར་ཎ་ར་ཎ། ཧཱུཾ་ཧཱུཾ་སྥོ་ཊ་སྥོ་ཊ་བཛྲོཏྟ་མེ་སྭཱ་ཧཱ། འདི་བཏོན་པ་ཙམ་གྱིས་བགེགས་དང་། རྣམ་པར་ལོག་འདྲེན་ཐམས་ཅད་མི་འོང་ངོ་། །ལྷ་དང་ཀླུ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བཟོད་དོ། །བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་དང་མལ་ཆ་དང་
མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་ཀྱང་སྔགས་ཆུའམ། བལྟ་བའམ་ཡིད་ཀྱིས་བསྲུང་ངོ་། །ཡང་
ན་མི་གཡོ་བའི་སྙིང་པོས་དེ་ཐམས་ཅད་བྱའོ། །

198

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དེ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ན་མཿ ས་མནྟ་བཛྲ་ཎཱཾ་ཏྲཊ། ཨ་མོ་གྷ་ཙཎྜ། མ་ཧཱ་རོ་ཥ་ཎ་སྥོ་ཊ་ཡ། ཧཱུཾ་བྷྲ་མ་ཡ་བྷྲ་མ་ཡ། ཧཱུཾ་ཏྲཊ། ཧཱཾ་མཱཾ་ༀ་བ་ལནྡ་དེ་ཏེ་ཛོ་མ་ལི་ནི་སྭཱ་ཧཱ། འདིས་ཁམ་དང་པོ་ལ་ལན་བརྒྱད་བསྔགས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྨན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཉིད་དུ་བསམས་ཏེ་བཟའོ། །
དུག་གཞིལ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཨི་ལི་མིཏྟེ། ཏི་ལི་མིཏྟེ། ཨི་ལི་མི་ལི་མིཏྟེ། ཏི་ལི་མི་ལི་མིཏྟེ། དུམ་བེ་དུམ་བེ། དུ་བཱ་ལཱི། དུ་མ་ཧེ། དུསྶེ། ཏཀྐེ། ཏཀྐ་ར་ཎེ། མ་མ་མེཾ་མ་མ་མ་ར་ཎེ། ཀཥྨཱི་ར། མུཀྟེ། ཨི་ལི་ཏི་ལི་མེ། ཨ་གྷ་ནེ། ཨཱ་གྷ་ནཱ་གྷ་ནེ། ཨི་ལི་ཨི་ལི་
ཡེ། མི་ལི་མི་ལཱི་ཡེ། ཨ་ག་ཨི་ཡ། ཨ་ཨ་ཨི་ཡི། ཤྭེ་ཏེ། ཤྭེ་ཏེ་ཏུཎྜེ། ཨ་ནཱ་ནུ་རཀྟེ། ཨ་རུ་རུཀྐེ། ཏྲཱཾ་ༀ། བི་ཤ་ནི་ཀེ་ཏ་ནི་སྭཱ་ཧཱ། གང་ཞིག་རིག་སྔགས་འདི་ལན་ཅིག་ཐོས་པས་ཀྱང་དེ་ལ་སྦྲུལ་གྱིས་མི་ཟའོ། །དེའི་ལུས་ལ་དུག་གིས་མི་ཚུགས་སོ། །སྦྲུལ་གང་དེ་ལ་ཟ་བ་དེའི་མགོ་ཨརྫ་ཀའི་དོག་པ་བཞིན་དུ་ཚལ་པ་བདུན་དུ་འགས་སོ། །སུ་རིག་སྔགས་འདི་འཆང་བ་དེ་ལ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྦྲུལ་གྱིས་མི་ཟའོ། །དེའི་ལུས་ལ་དུག་གིས་མི་ཚུགས་སོ། །གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚིག་འདི་དག་སྦྲུལ་གྱི་མདུན་དུ་གདོན་
པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྦྲུལ་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
འདི་ལྟ་སྟེ། ཨི་ལ་ལ། ཙི་ལ་ལ། ཙཀྐོ་བཱཀྐོ། ཀོ་ཌཱ། ཀོ་ཌཱི་ཏི། ཀུ་ར་ཌཱ། ཀུ་ར་ཌཱི་
ཏི། པོ་ཌཱ། པོ་ཌཱི་ཏི། པུ་རུ་དཱ། པུ་རུ་ཌཱེ་ཏི། མོ་ཊཱ། མོ་ཌཱི་ཏེ། ནི་ཀུ་རུ་ཌཱ། ནི་ཀུ་རུ་ཌཱ་ཏི། མུ་རུ་ཌཱ། མུ་རུ་ཌཱི་ཏི། ནིམ་མུ་རུ་ཌཱ། ནིམ་མུ་རུ་ཌཱི་ཏི། ཕུ་རུ་ཌེ། ཕུཊྚ་ར་ཧེ། ཕུཊྚ་ར་ཧེ། ཕུཊྚ་དྡནྟ་ར་ཧེ། ཕུཊྚ་དྡནྟ་ར་ཧེ། ན་ག་ར་ཧེ། ན་ག་ཊཊྚནྡ་ཧ་རེ། སརྦ་ཧ་རེ། སརྦ་ཏ་ཊཊྚནྡ་ཧ་རེ། སརྦ་ཧ་རེ། སརྦ་ཏ་ཊ་ཊྚ་ནྡ་ཏ་རེ། ཨཙྪེ། ཨཙྪེ། ཨཙྪ་ལེ། ཚ་ལ་བི་ཥི།

199

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཤཱི་ཏེ་ཤཱི་ཏ། བཏྟཱ་ལེ། མཱ་ཏཱ་ལེ། ཧ་ལེ་ཧ་ལེ། ཧ་ལ་ཧ་ལ། ཧ་ལ་ལེ། ཨི་ལ་ལེ། ཀེ་པ་ཙ་ལེ། མི་ལ་ལེ། དནྟི་དནྟི། ཏ་ཊ་ཏ་ཊ། སྥུ་ཊ་སྥུ་ཊ། ཕཊ་ཕཊ་སྭཱ་ཧཱ། དགེ་སློང་དག་དེ་ལྟར་ན་དུག་སེལ་གྱིས་འབྱུང་པོ་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རིག་སྔགས་བརྗོད་པ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་ནོ། །གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡང་དག་པའོ། །བདེན་པའོ། །མ་ནོར་བའོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །དུག་འདི་མི་འདུག་པར་གྱུར་
ཅིག །སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་གན་དུ་སོང་ཤིག །འཛིན་པའི་གན་དུ་སོང་ཤིག །མེའི་ནང་དུ་སོང་ཤིག །ཆུའི་ནང་དུ་སོང་ཤིག །ཐང་ལ་སོང་ཤིག །ཀ་བའི་ནང་དུ་སོང་ཤིག །རྩིག་པའི་ནང་དུ་སོང་ཤིག །ནམ་མཁའ་ལ་སོང་ཤིག །སའི་ནང་དུ་སོང་ཤིག །ཞི་བར་གྱུར་ཅིག་སྭཱ་ཧཱ། རྐུན་པོ་ལ་སོགས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་འོད་ཟེར་ཅན་
བཟླས་པར་བྱའོ། །
པདྨཱ་ཀྲ་མ་སི། པ་རཱ་ཀྲ་མ་སི། ཨ་པ་རཱ་ཀྲ་མ་སི། ཨུ་ད་མ་སི། ན་ད་མ་སི། ནི་རེ་མ་སི། ཨརྐ་མ་སི། ཨོརྨ་སི། བ་ན་མ་སི། གུལྨ་མ་སི། ཙཻ་བ་ར་མ་སི། ཨཱནྟ་ར་དྷ་ན་མ་སི་སྭཱ་ཧཱ། ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་བདག་ལམ་དུ་སྐྱོབས་ཤིག །ལམ་ལོག་པ་ལས་སྐྱོབས་ཤིག །བདག་སྐྱེ་བོའི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབས་ཤིག །བདག་རྒྱལ་པོའི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབས་ཤིག །བདག་རྐུན་པོའི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབས་ཤིག །བདག་ཀླུའི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབས་ཤིག །བདག་གླང་པོའི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབས་ཤིག །བདག་སེང་གེའི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབས་ཤིག །བདག་སྟག་གི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབས་ཤིག །བདག་སྦྲུལ་གྱི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབས་ཤིག །བདག་མེའི་
འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབས་ཤིག །བདག་ཕྱིར་རྒོལ་བ་དང་གྲོགས་པོ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་

200

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ལས་སྐྱོབས་ཤིག །འཁྲུགས་པ་དང་མ་འཁྲུགས་པ་དང་། ཉམས་པ་དང་མ་ཉམས་པ་དག་ཏུ་ཡང་བདག་ལ་སྲུངས་ཤིག །བདག་ལ་སྲུངས་ཤིག་སྲུངས་ཤིག །འདི་ལྟ་སྟེ། ཨཱ་ལོ། ཏ་ལོ། ཀ་ལོ། ཀོ་ལི། ཨཙྪི་ནྟེ། ཏཙྪིཏྟེ། བདག་ལ་འཚེ་བ་དང་འཇིགས་པ་དང་།ནད་ཐམས་ཅད་ལས་སྲུངས་ཤིག་སྲུངས་ཤིག་སྭཱ་ཧཱ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་སྙིང་པོ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
འདི་ལྟ་སྟེ། ༀ་བཏྟཱ་ལི། བ་རཱ་ལི། བ་རཱ་ཧ་མུ་ཁི། སརྦ་དུཥྚཱ་ན། ནི་བཱ་རཱ་ཡ། བན་དྷ་བན་དྷ། བན་དྷ་མུ་ཁི། ཛམྦྷ་ཡ། སྟཾ་བྷ་ཡ། མོ་ཧ་ཡ་སྭཱ་ཧཱ། ༀ་མཱ་རཱི་ཙྱཻ་སྭཱ་ཧཱ། ༀ་བ་ར་ལེ། བ་ད་ལེ། བ་རཱ་ཧ་མུ་ཁི། སརྦ་དུཥྚཱ་ན། བན་དྷ་བན་དྷ་སྭཱ་ཧཱ། འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་རིག་སྔགས་འཆང་བའི་སྡེ་སྣོད་ལས་འབྱུང་བའི་རིག་སྔགས་ཚེ་རབས་མཐའ་ཡས་པ་དྲན་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཐུ་ཆེ་བ་ཡི་གེ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བདུན་པོ་འདི་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །
འདི་ལྟ་སྟེ། ཨཊྚེ། བཊྚེ། ནཊྚེ་ཀུ་ནཊྚེ། ཊ་ཀེ་ཋ་ཀེ། ཋ་ར་ཀེ་ཋ་ཀེ། ཨུ་རུ་མ་ཏི། རུ་རུ་མ་ཏི། ཏུ་རུ་ཧི་ལི་མི་ལི། སརྦ་ཉ་ཙ་བི་པ་དགྒ། ན་མོ་སཾ། བ་སཾ་མ་སཾ་བུད་དྷཱ་ཎཱཾ། སིད་དྷནྟུ་མེ་མནྟྲ་པ་དཻཿ སྭཱ་ཧཱ། འདི་ནི་བདག་ལུས་བསྲུང་བ་སྟེ། སྨན་དང་གོས་ལ་སོགས་བཅས་པས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་དྲན་པ་སྔར་བྱས་ལ་
བྱའོ། །བདག་ལ་སྲིད་པས་ལོངས་སྤྱོད་ན། །ཉོན་མོངས་བཅས་པའི་ལྟུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཏང་བ་དེ་ལ། གལ་ཏེ་བརྗེད་ནས་གཞན་གྱི་རྫས་བདག་གསོ་བའི་སྲེད་པས་སྤྱད་

201

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་སྟེ་སྲེད་པ་ནི་མེད་ལ་གཞན་ལ་
ཆགས་སམ་སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་བརྗེད་ནས་སྤྱོད་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་གྱི་རྫས་སུ་འདུ་ཤེས་ལ་བདག་གི་ཕྱིར་སྤྱོད་ན་བརྐུས་
པའི་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །རིན་ཐང་ཚང་ན་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས་ཕམ་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་པོ་དང་བཅས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་བདག་པོ་དང་བཅས་པའི་
ལུས་བསྲུང་ངོ་སྙམ་པས་སྤྱད་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། བྲན་རྟག་ཏུ་རྗེ་བོའི་ལས་བྱེད་པ་གང་གིས་འཚོ་བ་བདག་གི་རྫས་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅི་བྱ་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་བྲན་ལྟ་བུ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤིན་ཏུ་རྗེ་བོའི་དོན་ལ་བརྩོན་པའི་
བྲན་གྱིས་རྗེ་བོ་ན་བ་ལ་སོགས་པས་རྨྱ་བའི་བློ་ཅན་གྱིས་གནང་བ་མེད་པར་སྤྱད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐད་དུ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་མི་རིགས་པར་མ་དད་པར་བྱ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཏོང་བའི་སེམས་ངོ་མཚར་ཆེན་པོ་ཅན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་འདི་ལ་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་
ཐེ་ཚོམ་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །ཐམས་ཅད་གཏང་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞལ་

ནས་གསུངས་པས་གོང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུས་བསྲུང་བ་ནི་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དེ། གསལ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིགས་པ་འདི་
གསལ་བར་བྱས་སུ་ཟད་ཀྱི་རང་དགར་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་
བཏུས་པ་ལས་ལུས་བསྲུང་བའི་ལེའུ་སྟེ་དྲུག་པའོ། ། ། །

202

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

༼ལེའུ་བདུན་པ།༽
དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་ལུས་བསྲུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ལོངས་སྤྱོད་བསྲུང་བ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ལེགས་སྤྱད་དག་ལ་བརྩམ་པར་བྱ། །ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཚོད་རིག་བྱ། །དེ་ལྟར་བསླབ་པའི་གཞི་འདི་ལས། །དེ་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་བསྲུང་མི་
དཀའ། །དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། ཤིན་ཏུ་བརྟགས་ཏེ་ལས་བྱེད་པ་དང་
ལེགས་པར་བྱ་བའི་ལས་བྱེད་པ་ཞེས་བསླབ་པའི་གཞི་གསུངས་པས་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་བཞག་ཉེས་པ་དང་མ་བརྟགས་པ་དང་གཡེལ་བ་བཀག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་ནས་ཀྱང་ཚོད་ཤེས་པ་དང་རིགས་པ་ཤེས་པར་གསུངས་
ཏེ། དེས་ན་གང་འདི་ལོངས་སྤྱོད་ཆུང་ངུ་དང་ངན་པས་ཀྱང་དགོས་པ་འགྲུབ་པ་ལྟ་ན་བདག་གམ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་རུང་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་མང་པོ་དང་བཟང་པོ་ཆུད་གསོན་པ་ལ་ཡལ་བར་མི་དོར་བ་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་

ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བུ་དང་ཆུང་མ་དང་བྲན་ཕོ་དང་བྲན་མོ་དང་ལས་བྱེད་པ་དང་ཞོ་ཤས་འཚོ་བ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅི་
ནས་ཀྱང་བདག་དང་གཞན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་
ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་གཏོང་བའམ་མི་གཏོང་བ་གཉི་ག་མི་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་
ནུས་པ་ཆེ་བའམ་ནུས་པ་མཚུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྷག་པའམ། མཚུངས་པའི་དགེ་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་གཏོང་བ་དང་། མི་གཏོང་བ་མི་བྱ་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
འདི་ལ་དགོངས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས་ཀྱང་

203

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བསྟན་ཏེ། ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཁྱིམ་གྱི་གནས་ནས་མངོན་པར་བྱུང་བ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ཇི་ལྟར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་
པར་བྱ། སྦྱིན་པ་ཇི་ཙམ་ཞིག་སྦྱིན་པར་བྱ། སྦྱིན་པའི་རང་བཞིན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་སྦྱིན་པར་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཆོས་སྦྱིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ཏུ་བྱའོ། །ཤཱ་རིའི་
བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དག་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཀང་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་དབུལ་བ་ཕུལ་བ་བས། ཤཱ་རིའི་བུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་བསྟན་ན་འདི་ནི་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་མང་དུ་བསྐྱེད་དེ། ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་བྱིན་

པར་མ་གནང་ངོ་། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཤཱ་རིའི་བུ། གང་གིས་ལྷུང་བཟེད་དུ་འོངས་པ་ལྷུང་བཟེད་དུ་ཆུད་པའི་རྙེད་པ་ཆོས་དང་མཐུན་པ་ཆོས་ཀྱིས་རྙེད་པར་གྱུར་ན། དེས་ཚངས་པ་
མཚུངས་པར་སྤྱད་པ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་དུ་བཟའ་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ལ་ལ་ཞིག་འོངས་ནས་ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་སློང་ལ་གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་ཆོས་གོས་གསུམ་ལས་ལྷག་པར་གྱུར་ན་ཇི་ལྟར་བཏང་བ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཆོས་གོས་ཉུང་བར་གྱུར་ན་གང་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་གོས་གསུམ་གཏང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤཱ་

204

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

རིའི་བུ་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་གོས་གསུམ་ཡོངས་སུ་གཏང་སྟེ། སློང་བ་པོ་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་གྱུར་ན་དེས་འདོད་པ་ཆུང་བ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གང་ཁྱིམ་གྱི་གནས་ནས་མངོན་པར་བྱུང་བ་དེས་ཆོས་ལ་
བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། དེས་དེ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་གཅིག་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་ཅན་དེས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་བར་ཆད་བྱས་པས། དོན་ཆེན་པོ་དམས་པར་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དགེ་བའི་ཕྱོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་སྤངས་པས་མ་བསྲུངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་གཏོང་བ་བཀག་གོ །མི་གཏོང་བ་དགག་པ་ནི། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་རྙེད་པ་མང་པོ་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བདག་གི་ཆོ་གར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་ལ་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཅི་མངོན་ཞེ་ན། འཕགས་པ་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་

ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་གྱི་བྱ་བ་བྱས་ཤིང་རང་གི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
དེ་སྐད་དུ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། འཁོར་བའི་འཇིགས་པས་སྐྲག་པས་ཅི་ལ་བརྟེན་པར་བྱ། སྨྲས་པ། འཇམ་དཔལ་འཁོར་བའི་འཇིགས་པས་སྐྲག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །སྨྲས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ལ་གནས་པར་འདོད་པས་ཇི་ལྟར་
གནས་པར་བྱ། སྨྲས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ལ་གནས་པར་འདོད་པས་སེམས་

205

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཅན་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །སྨྲས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས་པར་འདོད་པས་གང་དུ་གནས་པར་བྱ། སྨྲས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཐར་བར་བྱ་བ་ལ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེད་དཔོན་གྱིས་གསོལ་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་པར་འཚལ་བར་བགྱི་སྟེ་བདག་ཉིད་ནི་མ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བཅོམ་
ལྡན་འདས་འདི་ནི་ཆོས་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །གཏང་བས་དེའི་རང་གི་དོན་བྱ་བ་མེད་པར་གྲུབ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཉམས་པས་འཇིགས་པའི་ཕྱིར་སྐལ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
རང་གི་ཁུར་ཁས་འཆེ་བར་མི་བྱེད་དོ། །གང་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཉམས་པར་མ་
མཐོང་བ་དེར་རང་གིས་བྱས་སམ་གཞན་གྱིས་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པར་སྤྱད་པར་བྱེ་བྲག་
ཅི་ཡོད་ན། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་གྱི་དགེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་གི་དགེ་བ་མི་འདོར། ཅི་སྟེ་བདག་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིགས་སོ། །ཇི་སྟེ་དེ་སྡུག་བསྔལ་བས་བདག་ལ་གནོད་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཡལ་བར་འདོར་ན་གོང་དུ་སྨོས་པའི་མདོ་རྣམས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །
ཡང་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པའི་མདོ་ལས། འོད་སྲུངས་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟར་བཅོས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བརྩམས་ཏེ། བདག་གིས་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་

206

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བ་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་ཚུལ་ལྟར་སྔ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བདག་ལ་སྨད་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས། འཕགས་པ་རྩོམ་པ་མེད་ཀྱིས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གནས་པར་ཇི་ལྟར་རིག་པར་བྱ། སྨྲས་པ། གང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལོག་པར་མི་སྒྲུབ་པའོ། །སྨྲས་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལོག་པར་མི་སྒྲུབ་པ་ཇི་ལྟ་བུ། སྨྲས་པ། གང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མི་འདོར་བའོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན། སྨྲས་པ། གང་ལུས་དང་སྲོག་དང་དགེ་
བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་ཞིང་ལན་དུ་ཕན་འདོགས་པར་རེ་བ་ཡང་མེད་དོ། །སྨྲས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན། སྨྲས་པ། གང་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་པར་འདོད་ཀྱི་

བདག་ནི་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་བྱའོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དུ་གཉེར་བ་གང་ཡང་རུང་བས་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། གང་གིས་སྦྱིན་པ་པོ་ཡོན་གནས་ཆེན་པོས་དོན་ཆེན་པོ་སྦྱིན་པ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་སྣང་
བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཟློག་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པ་དང་། གདོན་མི་ཟ་བར་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོང་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་ཕོངས་པས་འཆི་བར་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་

207

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པར་ངེས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལོ་སྟོང་གི་འགོད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་ཏེ། དགེ་སློང་གཅིག་ལ་བྱིན་པར་གྱུར་

ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་བྱིན་པར་གྱུར་ལ།

གང་ཡང་ལུང་འབོགས་པ་དང་ཁ་ཏོན་ལ་བརྩོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གུས་པ་དང་བཅས་པ་ཆོས་འདོད་པ་ཞིག་གིས་དད་པས་བྱིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་འོས་པ་བླངས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྦྱིན་པ་འདིས་བདག་གིས་ཆོས་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་བརྩམ་མོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ན། དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ལ་གཏང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་གཏང་བ་དེས་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོའ་ཞེས་གང་བོ སྟན་པ་དེ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་བདེ་བ་ལ་
ཆགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། སྔར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ལོངས་སྤྱོད་བསྲུང་བ་མདོ་ཙམ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །
བསོད་ནམས་བསྲུང་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ། རང་དོན་རྣམ་སྨིན་སྲེད་
སྤངས་པས། །དགེ་བ་ཀུན་ཏུ་བསྲུང་བར་འགྱུར། །སྲེད་མེད་ཀྱི་བུས་ཞུས་པ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། དེ་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་སྲུང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན། བརྒྱ་
བྱིན་གྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན། ཚངས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན། དབང་
ཕྱུག་གི་ཕྱིར་མ་ཡིན། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན། ཁ་དོག་གི་ཕྱིར་མ་ཡིན། སྙན་པའི་
ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །དམྱལ་བའི་འཇིགས་པས་འཇིགས་ནས་ཚུལ་
ཁྲིམས་བསྲུང་བ་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དང་གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་འཇིགས་སྐྲག་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

208

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་ངོ་། །དེ་
བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་ཆོས་བཅུ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཏེ་དེ་ལ་ཡང་བག་ཡོད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཡིན། བརྒྱ་བྱིན་ལས་ཡོངས་
སུ་མི་ཉམས་ཏེ་དེ་ལ་ཡང་བག་ཡོད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མཐོང་བར་འདོད་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཚངས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མཐོང་བ་མི་ཕྱེད་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་ཉན་པ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པ་ནས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡི་དམ་གྱི་བར་ལས་ཡོངས་སུ་

མི་ཉམས་པ་དང་། སྤོབས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། བསམ་གཏན་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ཕྱག་བྱས་པ་ཡིན། ཀླུ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བསྔགས་པ་ཡིན། གནོད་སྦྱིན་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ཕྱག་བྱས་པ་

ཡིན། དྲི་ཟ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་མཆོད་པ་ཡིན། ཀླུའི་དབང་པོ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་

པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་རྗེད་པ་ཡིན། བྲམ་ཟེ་དང་རྒྱལ་རིགས་དང་ཚོང་དཔོན་དང་
ཁྱིམ་བདག་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་གསོལ་བ་ཡིན། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་འགྲོ་
བར་བྱ་བ་ཡིན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་དགོངས་པ་ཡིན། ལྷ་དང་བཅས་པའི་
འཇིག་རྟེན་གྱིས་སྟོན་པ་དང་མཚུངས་པར་བཀུར་བ་ཡིན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་

209

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སྙིང་བརྩེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །འགྲོ་བ་བཞིར་མི་འགྲོ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར་མི་ཁོམ་པའི་
འགྲོ་བར་མི་འགྲོ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་མེད་པའི་ཞིང་གི་འགྲོ་བར་མི་འགྲོ་བ་དང་།ལོག་པར་ལྟ་བ་ཅན་གྱི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བའི་འགྲོ་བར་མི་འགྲོ་བ་དང་། ངན་འགྲོའི་འགྲོ་
བ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འགྲོ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་སྔར་བཏང་བའི་བསོད་ནམས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཡང་ལེན་པ་བསྲུང་བར་བྱའོ། །བསོད་ནམས་བྱིན་པའི་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་གྱི་དོན་ལས་མ་གཏོགས་
པ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མི་འདོད་པར་བྱའོ། །
གཞན་ཡང་བསོད་ནམས་བསྲུང་བར་འདོད་པས། འགྱོད་པར་ཡང་ནི་མི་བྱ་སྟེ། །དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། བྱིན་ནས་འགྱོད་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་པར་ནི་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མཇུག་མཐུ་ཆུང་བར་བྱས་པས་མཐུ་ཆུང་བར་འགྱུར་ཏེ། འགྱོད་པས་སྡིག་པ་ཟད་པ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱང་ཟད་
པར་འགྱུར་བར་དགོངས་པའོ། །བྱས་པར་གྱུར་ཀྱང་བསྒྲགས་མི་བྱ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་དགེ་བ་མི་སྤྱོམས་པ་དང་། སྡིག་པ་བཤགས་པ་
གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཕྱིར་སྡིག་པ་ནི། བཤགས་པས་ཟད་པར་འགྱུར་
རོ། །བསོད་ནམས་ནི་དེ་ལྟར་ཟད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཡང་མི་ཟད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསྒྲགས་པ་ནི་ཉེས་
པ་མེད་དོ། །དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཇི་སྐད་དུ། སྨན་པའི་དཔེས་བདག་བསྟོད་པ་ཉེས་
པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་བསོད་ནམས་བསྲུང་བར་འདོད་པས། རྙེད་དང་

210

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
བཀུར་སྟིས་འཇིགས་བྱ་ཞིང་། །ཁེངས་པ་རྟག་ཏུ་སྤང་བར་བྱ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་བྱ་ཞིང་། །ཆོས་ལ་ཡིད་གཉིས་སྤང་བར་བྱ། །འདི་ནི་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ། འོད་སྲུངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ་དགེ་བའི་ཆོས་དེ་དག་གིས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པའི་གསང་ཚིག་ཚོལ་བ་དང་།རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པས་ཁྱིམ་ལ་

ལྟ་བ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རྣམ་པར་སྡང་ཞིང་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དང་། མ་ཐོས་པ་དང་མ་ཟིན་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་སྤོང་བའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཀྱང་། དགེ་སློང་དག་དགེ་སློང་གིས་འདི་
ལྟར་སྐྲ་དང་སེན་མོའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་
སེམས་དང་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས། བཙུན་པ་དེ་ལྟ་ལགས་སོ། །དགེ་སློང་དག་དགེ་སློང་འདིས་ས་ཇི་ཙམ་ཞིག་ནོན་པའི་འོག་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ན་ཡོད་པའི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཐུག་པའི་བར་ན་བྱེ་མ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་དུ་དགེ་སློང་
འདིས་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་སྟོང་འགྱུར་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཉེ་བ་འཁོར་གྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེ་
ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བཏུད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཆེ་བར་གསུངས་
ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གང་དུ་བསྲབས་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་

211

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར། ཉེ་བ་འཁོར་ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་རྨ་བྱུང་བ་དང་རྨས་པར་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ངས་མ་མཐོང་སྟེ། ཉེ་བ་འཁོར་དེས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་འདི་དག་བསྲབས་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཉེ་བ་འཁོར་དེ་ལྟ་བས་ན་ཅི་ནས་འགལ་བ་ལ་ཡང་སེམས་ཀྱིས་གནོད་པར་མི་བྱ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལྟ་
སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་འདོན་ཏོ། །འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། ཁོང་ཁྲོ་བ་ཁོང་ཁྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འཇོམས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཁོང་ཁྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། མཚན་མོའི་ལྷ་མོ་སེམས་ཅན་ཀུན་སྐྱོབ་པའི་དཔལ་གྱིས་སྔོན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་བསྙད་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་དག་ཕན་
ཚུན་བརྙས་པའི་མི་དགེ་བ་འདུས་པས་ཚེའི་ཚད་ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར། ཁ་དོག་དང་སྟོབས་དང་བདེ་བ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་ནི་བརྒྱ་ལམ་ན་ཡང་ཁེངས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་ཞེས་
བརྗོད་དོ། །རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་ཇི་སྟེ་ན་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་

ལས་ཇི་སྐད་དུ། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོ་རི་རབ་ཙམ་ཐོབ་ན་ཡང་ལེན་ཏོ། །དངོས་པོ་ངན་པ་ཞིག་ཐོབ་ན་ཡང་ལེན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་སེར་སྣ་ཅན་བརྐམ་པ་འདོད་པས་བཀོལ་བ་འཇུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དེ་དང་རྐྱེན་དེ་དང་གཞི་དེས་ཆུའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོས་ནོན་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་འབྱུང་ནུབ་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་ཡུན་རིང་པོར་དོན་དང་

212

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཕན་པ་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ་སྙམ་སྟེ། དེ་བླངས་ནས་བདག་གིར་མི་བྱེད་ཆགས་པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་དོ། །གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དག་ལ་ཡང་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཕན་པར་བྱེད་དོ། །སྦྱིན་པའི་བདག་པོ་དེ་ཡང་གཟེངས་བསྟོད་པ་དང་ཤིན་ཏུ་དགའ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ལས། སྦྱིན་པ་དེས་ཁེངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་ཡང་རྒྱུ་དེ་དང་རྐྱེན་དེ་དང་གཞི་དེས་གྲགས་པ་དང་སྒྲ་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞིག་བྱུང་ཡང་དེས་ཁེངས་པར་མི་འགྱུར་ང་རྒྱལ་མི་སྐྱེ་རྒྱགས་པ་མི་སྐྱེ་སྟེ་དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་གྲགས་པ་དང་སྒྲ་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་སུ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། སུ་དག་གིས་ཉེ་བར་གནས་པར་བྱས་པ་དང་། གྲགས་པ་དང་སྒྲ་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གང་ཞིག་ཉེ་བར་གནས་པ་འདི་གསུམ་གང་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལ་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་སུ་ཞིག་མི་རྟག་ཅིང་མི་གནས་པའི་ཆོས་མི་བརྟན་པ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བ་དག་ལ་དགའ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའམ། ཁེངས་པར་འགྱུར་བའམ། ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པས་དྲེགས་པར་འགྱུར་སྙམ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དང་གྲགས་པ་དང་སྒྲ་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རྣམས་ལ་དྲན་པ་ཤིན་ཏུ་
ཉེ་བར་གཞག་ཅིང་གནས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཞན་ཡང་དམན་པའི་ཡིད་ཀྱིས་གདོལ་བུ་ལྟ་བུར་འཇིག་རྟེན་ན་སྤྱོད་པ་
ཡིན། རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསོད་སྙོམས་སློང་བའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་གཞག་

213

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པས་དམན་ཞིང་དམན་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་དང་དྲེགས་པ་དང་བྲལ་
བ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་གསུངས་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་གྱི་གནས་ནས་མངོན་པར་བྱུང་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བདག་གི་
གྲོགས་པོ་དང་བློན་པོ་དང་གཉེན་བཤེས་དང་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་ལ་ཤི་བ་དང་འདྲའོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཡིན། བདག་གི་གཟུགས་མི་སྡུག་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་བདག་གིས་གོས་ཁ་དོག་མི་སྡུག་པ་བགོས་ཏེ་ཚུལ་གཞན་དུ་བསྒྱུར་རོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཡིན། སྤྲང་བའི་རྒྱུ་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་མགོ་བྲེགས་ཤིང་ལག་ན་ལྷུང་བཟེད་
ཐོགས་ནས་གྲོང་ནས་གྲོང་དུ་འགྲོའ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཡིན། གདོལ་བུ་དང་འདྲ་བར་དམན་པ་དམན་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསོད་སྙོམས་ཀྱི་ཕྱིར་འགྲོའ་ཞེས་ང་རྒྱལ་ ོབཅོམ་པ་ཡིན། བདག་ནི་བསོད་སྙོམས་པ་སྟེ་བདག་གི་འཚོ་བ་གཞན་ལ་རག་ལུས་སོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཡིན། བརྙས་པའི་བསོད་སྙོམས་ངན་ངོན་ལེན་ཏོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཡིན། བདག་གིས་སློབ་དཔོན་དང་བླ་མ་དང་སྦྱིན་པའི་གནས་རྣམས་མཉེས་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཡིན། བདག་གིས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོ་ག་དང་སྤྱོད་ཡུལ་དང་ཀུན་སྤྱོད་པ་དེ་དང་དེས་མགུ་བར་བྱའོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཐོབ་པ་

རྣམས་ཐོབ་པར་བྱའོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཡིན། སེམས་ཅན་ཁྲོས་པ་དང་གནོད་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་བཟོད་པ་མང་བར་བྱའོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། ། ། །
བམ་པོ་བདུན་པ། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

214

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དེ་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་མཚན་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་དང་།ལག་པ་དང་རྐང་པ་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ལུས་
ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་། དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་ཀྱིས་རྒྱགས་ཤིང་དྲེགས་པ་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཆེ་བའི་ཚུལ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཆོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཅི་ཙམ་དུ་དམན་པ་གཟུགས་མ་ཚང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་འདུད་དོ་རབ་ཏུ་འདུད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་གང་གི་ཚེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་མཆིས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་གཞོལ་བའི་ཕྱོགས་ན་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་གཞོལ་བའི་སླད་དུ་ཆུ་ཀླུང་ཐམས་ཅད་དང་ཆབ་མིག་དང་འབབ་ཆུ་ཐམས་ཅད་ཚེགས་ཆུང་ངུས་དེར་འབབ་བོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པ་བླ་མ་དང་སྦྱིན་གནས་ལ་གུས་པ་ལ་ཡང་ཚེགས་ཆུང་ངུས་ཆོས་ཟབ་མོའི་སྒོ་རྣམས་རྣ་བའི་དབང་པོ་ལ་གྲག་པར་འགྱུར་ཞིང་དྲན་པ་ལ་ཡང་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་ང་རྒྱལ་གྱིས་རེངས་པར་གྱུར་ཏེ། བླ་མ་དང་སྦྱིན་གནས་རྣམས་ལ་ཀུན་དུ་མི་འདུད་ཅིང་འདུད་པར་མི་བགྱིད་ལ་རབ་ཏུ་མི་འདུད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱེ་མའོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལྕགས་

ཀྱུས་ཟིན་པར་རིག་པར་བགྱིའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེའུ་ལས་ཀྱང་། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་བཅུ་པོ་འདི་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལས་སོ། །

215

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བླ་མ་དང་སྦྱིན་གནས་དང་སློབ་དཔོན་དང་ཕ་མ་དང་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་དང་ཡང་དག་པར་སོང་བ་དང་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་མི་གུས་པ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལས་སོ། །ཆོས་སྨྲ་བ་དང་།ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་

ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་། ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དང་འབྱུང་བའི་ལམ་གྱི་ཚུལ་ཤེས་པ་དང་། གཟུངས་དང་མདོ་སྡེ་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བ་རྣམས་ལ་མི་འདུད་དེ། ཁེངས་ཤིང་འགྱིང་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་གུས་པ་མི་སྐྱེད་ཅིང་སྲི་
ཞུ་དང་ཞེས་མི་བྱེད་པ་ནི། ང་རྒྱལ་གྱི་ལས་སོ། །ཆོས་མཉན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་
གཏམ་བྱ་བར་འདུག་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ཀྱང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་ལ་
དད་པ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་དུ་འོང་སྙམ་སྟེ་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལས་སོ། །མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་ནས་བདག་གི་གཟེངས་
བསྟོད་ཅིང་ཕ་རོལ་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་དང་བདག་ཤེས་པ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་སེམས་ཀྱི་ངེས་པར་སེམས་པ་མི་སྐྱེད་པ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལས་སོ། །
ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་ནས་ཤེས་ཤིང་རྟོགས་བཞིན་དུ་བསྔགས་པར་འོས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་བསྔགས་པ་འཆབ་པ་དང་མི་སྙན་པར་བརྗོད་ཅིང་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྔགས་པས་ཡིད་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལས་སོ། །འདི་ནི་
ཆོས་སོ། །འདི་ནི་འདུལ་བའོ། །འདི་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་ཤེས་ལ། གང་ཟག་ལ་ཞེ་སྡང་ཞིང་ཆོས་ལ་ཞེ་སྡང་བ་དང་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བ་དང་གཞན་དག་ཀྱང་རྩོད་དུ་འཇུག་ཅིང་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལས་སོ། །སྟན་མཐོན་པོ་འདོད་པ་དང་གཅེས་ཏེ་ལས་སུ་མི་

216

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བསྐོ་བའི་ཆོས་ཚོལ་བ་དང་གཞན་གྱི་རིམ་གྲོ་བྱ་བར་སྡོད་ཅིང་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་གནས་བརྟན་རྒན་པོ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡུན་རིང་དུ་སྤྱད་པ་རྣམས་ལ་མི་ལྡང་ཞིང་མི་སུ་བ་དང་བསྙེན་བཀུར་མི་བྱེད་པ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལས་སོ། །བཞིན་ཁྲོ་གཉེར་
ཅན་དུ་བྱས་ཤིང་མི་འཛུམ་པ་དང་། ཚིག་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པ་མེད་ལ་རྟག་ཏུ་ཁེངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་གླགས་ལྟ་སྐབས་ཚོལ་བ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལས་སོ། །མངོན་པའི་ང་
རྒྱལ་ཅན་དུ་ལྷུང་ཞིང་མཁས་པའི་གན་དུ་མི་འགྲོ་མི་བསྙེན་མི་བསྟེན་བསྙེན་བཀུར་མི་བྱེད་ཡོངས་སུ་མི་འདྲི་ཞིང་དགེ་བ་ནི་ཅི་མི་དགེ་བ་ནི་ཅི། ཅི་བྱས་ན་ཡུན་རིང་པོར་དོན་དང་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་འགྱུར། ཅི་བྱས་ན་ཡུན་རིང་པོར་གནོད་པ་དང་མི་ཕན་པ་དང་མི་བདེ་བར་འགྱུར་ཞེས་མི་འདྲི་སྟེ། དེ་རྨོངས་པ་ལས་ཆེས་རྨོངས་པར་གྱུར་ནས། གཏི་མུག་གིས་བློང་ཞིང་ང་རྒྱལ་གྱིས་བརྒྱལ་ཏེ་འབྱུང་བ་མི་མཐོང་བ་ནི་ང་
རྒྱལ་གྱི་ལས་སོ། །མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་
བ་མཉེས་པར་མི་བྱེད་པ་དང་སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཟད་པར་བྱེད་པ་དང་གསར་མི་
སྐྱེད་པ་དང་། བཤད་པར་མི་བྱ་བ་འཆད་པ་དང་འཐབ་མོ་བྱེད་ཅིང་རྩོད་པ་མང་བར་གྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལ་གནས་པས་འདོད་རྒྱལ་ཆེན་པོར་ལྷུང་བའི་གནས་སུ་
གྱུར་ཀྱང་།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་སྐྱེད་པས་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་པར་འགྱུར་
ཡང་། དེས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཡང་མི་མཐོང་ན་ཆོས་ཉན་པར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལས་བཅུ་པའོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་གིས་ང་རྒྱལ་གྱི་ལས་བཅུ་པོ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་
སྤངས་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལས་བཅུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

217

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དེ་ཉིད་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ང་རྒྱལ་མེད་པ་ཞེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལས་

ལེགས་པར་བཤད་དོ། །འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།རྨོངས་པ་དེ་དག་ང་རྒྱལ་དབང་གིས་ན། །ངན་སོང་པ་དང་མི་ཁོམ་སྐྱེ་བ་དང་། །དབུལ་དང་དམན་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། །དམུས་ལོང་མདོག་ངན་མཐུ་ཆུང་ཉིད་འཛིན་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་ལས་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པ་མི་རིགས་
སོ་སྙམ་མོ། །དེ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ངོ་། །ཉེས་པར་སྤྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ངན་སོང་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ལྷ་དང་མིར་འགྱུར་རོ་སྙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལའི་གཟུངས་ལས་ཀྱང་། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སེམས་རྣམ་པ་བཅུ་བསྐྱེད་དེ།
རྣམ་པ་བཅུ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕན་པའི་སེམས་དང་། བདེ་བའི་སེམས་དང་།སྙིང་བརྩེ་བའི་སེམས་དང་། མཉེན་པའི་སེམས་དང་། སྡུག་པའི་སེམས་དང་།ཕན་གདགས་པའི་སེམས་དང་། ཀུན་དུ་སྲུང་བའི་སེམས་དང་།སྙོམས་པའི་སེམས་དང་།སློབ་དཔོན་གྱི་སེམས་དང་། སྟོན་པའི་སེམས་ཏེ། སེམས་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་འདི་
དག་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས། བདག་ཉིད་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སློབ་མར་ཁས་ལེན་པ་ལ་གནས་

218

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཤིང་སེམས་ཅན་གཞན་དག་ཀྱང་སློབ་མར་ཁས་ལེན་པ་ལ་གཞག་གོ་སྙམ་དུ་དབུགས་དབྱུང་བ་རྙེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རྣམ་པར་འདུད་པ་དང་རབ་ཏུ་འདུད་པ་ལ་གཞག་གོ་སྙམ་དུ་དབུགས་དབྱུང་བ་རྙེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་རྣམ་པར་འདུད་པ་དང་རབ་ཏུ་འདུད་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ང་རྒྱལ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་
ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པ་ལྟར་གཅེས་པར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །སྟན་འདིང་བ་དང་རྐང་པ་འཁྲུ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱེད་པ་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་མ་དད་པར་འགྱུར་བ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཀྱིས་གཅེས་པ་དང་གུས་པར་བསམ་པ་གོམས་པར་བྱའོ། །འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེས་སེང་གེའི་ཁྲི་ཆེན་པོ་དེ་ལ་འདུག་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དེ་དག་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ང་རོའི་གདུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་

འཁོར་རབ་ཏུ་སྒྲོགས་པ་དེས་སློང་མོ་པ་དེ་དག་མཐོང་བའི་མོད་དེ་ལ་དེའི་རྒྱུས་ཆེས་
དགའ་བར་གྱུར་གྱི། བསྐལ་པ་ཚད་མེད་པའི་མཐས་ཀླས་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནས།
གནས་གཙང་མའི་ལྷའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་གནས་པ་ཐོབ་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་སྲེད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཕ་མ་དང་ཕུ་ནུ་དང་བུ་སྲིང་དང་མཛའ་བོ་དང་བློན་པོ་དང་གཉེན་བཤེས་དང་བུ་དང་བུ་མོ་དང་ཆུང་མ་དང་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་བྲལ་བ་ལ་འབྲོག་དགོན་པར་

219

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འཁྱམས་ཏེ། དེ་དག་མཐོང་བར་འདོད་པ་ལས་དེ་དག་དང་ཕྲད་ན་དེ་དག་མཐོང་བས་མི་ངོམས་ཤིང་དགའ་བ་དང་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ང་རོའི་གདུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་
སྒྲོགས་པས་སློང་མོ་པ་དེ་དག་མཐོང་བར་གྱུར་པའི་མོད་ལ་དགའ་བའི་ཤུགས་ཆེན་པོ་སྐྱེས་སོ། །སེམས་ཀྱི་དགའ་བའི་རོ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏོ། །སེམས་སྤྲོ་བའི་ཤུགས་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སློང་མོ་པ་དེ་དག་ལ་བུ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕ་མའི་འདུ་ཤེས་དང་སྦྱིན་པའི་གནས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། དཀོན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། དཀའ་བ་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཅེས་སྤྲས་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཕན་འདོགས་པ་དམ་པའི་འདུ་ཤེས་དང་།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། མཁན་པོའི་འདུ་ཤེས་དང་།
སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་གཞན་མེད་ན་སེམས་ཅན་གྱི་གན་དུ་འགྲོ་བ་དང་རིམ་གྲོ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཐམས་
ཅད་དུ་གཏང་བ་དྲན་པར་བྱ་སྟེ། བདག་གི་ལུས་འདི་ནི་འདི་དག་གི་ཡིན་གྱི། བདག་

བདེ་བའི་དོན་དུ་ས་བྱི་དོར་བྱེད་པ་དང་བསྐུ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་
ཅི་དགར་སྤྱོད་ཅིག་སྙམ་དུ་བསམ་མོ། །
ཡང་ན་རྗེ་བོ་མི་དགའ་བས་འཇིགས་པ་དེ་དགའ་བར་འདོད་པས་དེས་བསྒོ་བ་བསྒྲུབས་པ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱའོ། །རྟེན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

རིམ་གྲོ་མཛད་པ་ཡང་དགེ་སློང་ནད་པས་ཉམས་སུ་བླངས་སོ། །དགེ་སློང་གི་བྱ་བ་རྒྱས་པ་ལས། ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དགེ་སློང་མ་

220

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འཇིགས་ཤིག །དགེ་སློང་ངས་ཁྱོད་ཀྱི་རིམ་གྲོ་བྱའོ། །དགེ་སློང་ཁྱོད་ཀྱི་གོས་རྣམས་
ཚུར་བྱིན་ཅིག་ངས་བཀྲུའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་
སློང་ནད་པ་འདིའི་གོས་མི་གཙང་བས་འབགས་པ་རྣམས་མི་བཀྲུ་བར་གསོལ་ལོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བདག་གིས་བཀྲུ་བར་འཚལ་ལོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

བཀའ་སྩལ་པ། ཀུན་དགའ་བོ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་སློང་འདིའི་གོས་རྣམས་ཁྲུས་
ཤིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་ཆུ་བླུགས་སོ། །དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོས་དགེ་སློང་ནད་པ་དེའི་གོས་བཀྲུས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི་ཆུ་བླུགས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོས་དགེ་སློང་ནད་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་བླངས་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕྱུང་ནས་བཀྲུས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ནི་ཆུ་བླུགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་སྨྲས་པ། གང་དག་མགུ་བས་ཆེ་ཉིད་དང་། །མ་མགུས་མི་བཟད་རྒུད་འགྱུར་བ། །དེ་དག་སྲོག་ཀྱང་ཡོངས་བཏང་ནས། །མགུ་བར་བྱ་བར་རིགས་པ་ཡིན། །གང་དག་མགུ་བྱས་མང་པོ་རྣམས། །གྲུབ་དེ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཉིད། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སེམས་ཅན་ལས། །གྲུབ་པའི་ཞིང་གཞན་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་དག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དང་། །བུམ་བཟང་འདོད་འཇོའི་བ་དང་ནི། །བླ་མ་དང་ནི་ལྷ་འདྲ་བ། །དེས་ན་འདི་དག་མགུ་བར་བྱ། །གཞན་ཡང་གཡོ་མེད་གཉེན་གྱུར་ཅིང་། །ཕན་པ་དཔག་མེད་མཛད་རྣམས་ལ། །སེམས་ཅན་མགུ་བྱ་མ་གཏོགས་པར། །གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་ལན་ལོན་འགྱུར། །རལ་པའི་ནང་གནས་སེམས་ཅན་རྣམས། །འབད་པས་གཡོ་བ་མེད་པར་ནི། །ཇི་ལྟར་བཞེན་བཞིན་མགོན་

221

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པོས་སྔོན། །དབུ་ཡིས་བཟུང་བར་གྱུར་པ་ཡིན། །གང་ཕྱིར་སྐུ་གཏོང་མནར་མེད་
འཇུག་པ་ལ། །དེ་ལ་བྱས་པས་ལན་ལོན་ཉིད་འགྱུར་བ། །དེས་ནི་གནོད་ཆེན་བྱེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །ལེགས་པས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་སྤྱད་པར་བྱ། །རེ་ཞིག་བདག་གི་རྗེར་གྱུར་ཉིད་ཀྱང་ནི། །གང་ཕྱིར་རང་གི་སྐུ་ལའང་མི་གཟིགས་པ། །རྗེ་བོ་དེ་དང་དེ་ལ་ཇི་
ལྟར་བདག །ང་རྒྱལ་བྱེད་ཅིང་བྲན་གྱི་དངོས་མི་བྱེད། །གང་དག་བདེ་བས་ཐུབ་
རྣམས་དགྱེས་འགྱུར་ཞིང་། །གང་ལ་གནོད་ན་མི་དགྱེས་འབྱུང་འགྱུར་བ། །དེ་དག་དགའ་བས་ཐུབ་དབང་ཀུན་དགྱེས་ཤིང་། །དེ་ལ་གནོད་བྱས་ཐུབ་ལ་གནོད་པ་བྱས། །ཇི་ལྟར་ལུས་ལ་ཀུན་ནས་མེ་འབར་བ། །འདོད་པ་ཀུན་གྱིས་ཡིད་བདེར་མི་
འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་གནོད་པ་བྱས་ན་ཡང་། །ཐུགས་རྗེ་ཆེ་རྣམས་དགྱེས་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །དེ་བས་བདག་གིས་འགྲོ་ལ་གནོད་བྱས་པས། །ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཀུན་མི་དགེས་གྱུར་པ་གང་། །སྡིག་དེ་དེ་རིང་སོ་སོར་བཤགས་བགྱི་ཡིས། །མི་
དགེས་གང་ལགས་དེ་ཐུབ་བཟོད་པར་གསོལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་མཉེས་
པར་བགྱིད་སླད་དེང་། །བདག་ཉིད་ཀུན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་བྲན་དུ་མཆི། །འགྲོ་མང་བདག་འདིའི་མགོ་ལ་རྡོག་བསྣུན་ནམ། །ཡང་ན་གནོད་པར་བྱེད་བཟོད་འཇིག་རྟེན་མགོན། །འགྲོ་བ་འདི་ཀུན་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཅན་དེས། །བདག་ཏུ་མཛད་པ་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད། །སེམས་ཅན་ངོ་བོར་མཐོང་བ་འདི་དག་ནི། །མགོན་དེ་བདག་ཉིད་ཅི་
ཕྱིར་གུས་མི་བྱེད། །འདི་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཉེས་བྱེད་ཡིན། །རང་དོན་ཡང་དག་སྒྲུབ་བྱེད་འདི་ཉིད་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའང་འདི་ཉིད་དེ། །དེས་ན་བདག་ཉིད་རྟག་ཏུ་དེ་ཉིད་བྱ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་མི་འགའ་ཞིག །སྐྱེ་བོ་མང་ལ་

222

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གནོད་བྱེད་ཀྱང་། །སྐྱེ་བོ་མིག་རྒྱང་རིང་པོ་དག །ནུས་ཀྱང་སླར་གནོད་མི་བྱེད་དེ། །འདི་ལྟར་དེ་གཅིག་མ་ཡིན་གྱི། །རྒྱལ་པོའི་མཐུ་སྟོབས་དེ་ཡི་མཐུ། །དེ་བཞིན་
གནོད་བྱེད་ཉམ་ཆུང་བ། །འགའ་ཡང་ཁྱད་དུ་གསད་མི་བྱ། །འདི་ལྟར་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་དང་། །ཐུགས་རྗེ་ལྡན་རྣམས་དེ་ཡི་དཔུང་། །དེས་ན་དམངས་ཀྱིས་རྒྱལ་གཏུམ་

བཞིན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་མགུ་བར་བྱ། །རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཞིག་ཁྲོས་ན་ཡང་། །སེམས་ཅན་མི་མགུ་བྱས་པ་ཡིས། །མྱོང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ། །དམྱལ་བའི་གནོད་པ་དེས་བྱེད་དམ། །རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཞིག་མགུ་ན་ཡང་། །སེམས་ཅན་མགུ་བར་བྱས་པ་ཡི། །ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་སྦྱིན་མི་སྲིད་དོ། །སེམས་ཅན་མགུ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །མ་འོངས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་ལྟ་ཞོག །ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་དཔལ་ཆེན་དང་། །གྲགས་དང་སྐྱིད་གྱུར་ཅིས་མ་མཐོང་། །མཛེས་པ་ཉིད་དང་ནད་
མེད་དང་། །རབ་དགའ་ཡུན་རིང་འཚོ་བ་དང་། །འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་བདེ་རྒྱས་ནི། །འཁོར་ཚེ་བཟོད་པས་ཐོབ་པར་བྱེད། །བྱམས་སེམས་ལྡན་ལ་མཆོད་བྱས་གང་། །དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཆེ་བ་ཉིད། །སངས་རྒྱས་དང་བའི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆེ་བ་ཉིད། །
དེ་ལྟ་བས་ན་ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།བྱམས་པ་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་བརྗོད་དེ། མཆོད་པ་ཚད་མེད་རྣམ་མང་ཇི་སྙེད་པ། །ཞིང་ནི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་

གཏམས་སྙེད་དུ། །སྐྱེས་བུ་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་དེ་བྱས་པས། །བྱམས་པའི་སེམས་ལ་གྲངས་དང་ཆར་མི་ཕོད། །ཅེས་བྱ་བའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་སྦྱིན་པའི་གནས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལ་ཁེངས་པ་རྟག་ཏུ་སྤང་བར་བྱ། ཁེངས་པ་འདི་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་

223

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་མི་འཇུག་པར་སྒྲིམ་པར་བྱ་སྟེ། དཀོན་
མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཇི་སྐད་དུ། རིགས་ཀྱི་བུ་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་པུ་ལྐོག་ཏུ་སོང་སྟེ། རབ་ཏུ་དབེན་པར་གནས་ཤིང་། འདི་ལྟར་བདག་ནི་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་སྟེ། བདག་ནི་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ན་གནས་པའོ། །བདག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ཞུགས་པའོ། །དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གཞན་གང་ཡིན་པ་དག་ནི་ཀུན་ཀྱང་འདྲེས་པས་གནས་པ། འདུ་འཛི་མང་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་ཉམས་པའོ་སྙམ་དུ་སེམས་མི་སྐྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་དེའི་རོ་མྱོང་བར་མི་བྱེད་དེ། བརྩོན་འགྲུས་དེས་གཞན་ལ་མི་སྨོད་བདག་ལ་མི་སྟོད་དོ། །དེ་འདི་སྙམ་དུ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་སུ་ཞིག་བདག་གི་ལས་ལ་བརྩོན་པས་གཞན་ལ་སྨོད་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྙེམས་པ་མེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བསོད་ནམས་བསྲུང་བ་མདོར་བསྡུས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། དགེ་བའི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་
པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་འགའ་ཡང་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བཙུན་པ་ཤ་ར་

224

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དྭ་ཏིའི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆུའི་ཐིགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ལྷུང་བ་ནི་བསྐལ་པའི་མཐར་ཐུག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་ཟད་པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་དང་བསོད་ནམས་བསྲུང་བའི་ལེའུ་སྟེ་བདུན་པའོ། ། ། །

༼ལེའུ་བརྒྱད་པ།༽
ལུས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བསྲུང་བ་བཤད་ཟིན་ཏེ། ད་ནི་དག་པ་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །ཅིའི་དོན་དུ་ཞེ་ན། ལུས་ནི་རྣམ་པར་སྦྱང་བྱས་ན། །ཕན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་འགྱུར་བ་སྟེ། །འབྲས་ཆན་ལེགས་པར་ཚོས་པ་དང་། །གཟེག་མེད་ལུས་ཅན་ཕན་པ་འདྲ། །འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ་གང་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དག་གི་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་སྲོག་ཆགས་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་གང་བར་གྱུར་པ་དེར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེས་བདག་གི་ལུས་ཆེན་པོ་ཤི་ཞིང་དུས་ལས་འདས་པར་སྟོན་ཏོ། །དེར་སེམས་ཅན་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཇི་ཙམ་འདོད་པར་ཤ་ལ་ཟོས་ནས་ཚེའི་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་འཆི་བའི་དུས་སུ་གྱུར་ཅིང་ཤི་ནས་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་ལྷའི་ནང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་བར་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་བདག་འཆི་བའི་དུས་སུ་གྱུར་པའི་ཤ་ཟོས་པ་དེ་དག་ལ་དེ་ཉིད་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་བར་གྱི་རྒྱུར་
གྱུར་ཅིག་ཅེས་གང་གིས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་སྨོན་ལམ་བཏབ་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་

225

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པ་དེའི་བསམ་པ་གྲུབ་པ་དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་གྲུབ་པ་དང་སྨོན་ལམ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐུས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་ན་མཐོང་
བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། །ཐོས་པ་དང་རེག་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། །ཞི་བའི་བློ་གྲོས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་འཚོ་
བྱེད་ཀྱིས་རྩི་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ཏེ་རྩི་ཤིང་མང་པོ་ལས་བུ་མོའི་གཟུགས་བཟང་ཞིང་མཛེས་པ་བལྟ་ན་སྡུག་པ་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་ལེགས་པར་ཟིན་ཅིང་ལེགས་པར་བྱི་དོར་བྱས་པ་དེ་འོང་ངམ་འགྲོའམ་འགྲེང་ངམ་འདུག་གམ་ཉལ་ཡང་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་དོ། །དེར་ནད་པ་གང་དག་བཙུན་པ་བཙུན་པ་རྒྱལ་པོའམ་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་ཆེན་པོའམ་རྒྱལ་པོའི་བུའམ་ཚོང་དཔོན་ནམ་ཁྱིམ་བདག་གམ་བློན་
པོའམ་རྒྱལ་ཕྲན་གང་དག་འོང་བ་དེ་དག་སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་སྨན་གྱི་བུ་

མོ་དེ་དང་དེ་དག་ཕྲད་མ་ཐག་ཏུ་ནད་ཐམས་ཅད་བྱང་སྟེ་ནད་མེད་ཅིང་བདེ་བ་ལས་ཉམས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞི་བའི་བློ་གྲོས་སྨན་པ་གཞན་ལ་མེད་པ་སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ནད་གསོ་བའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས། ཞི་བའི་བློ་
གྲོས་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཀྱི་སྐུས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡང་སེམས་ཅན་
བུད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་དང་ཁྱེའུ་དང་བུ་མོ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གིས་ཡོངས་སུ་གདུངས་པ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་གི་ལུས་ལ་རེག་ན། རེག་མ་ཐག་ཏུ་དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་བྲལ་བར་ཡང་ཤེས་སོ། །འདི་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྔོན་གྱི་

སྨོན་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་དུ་ལུས་

226

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སྦྱང་བར་བྱའོ། །
གཞན་ཡང་། ཇི་ལྟར་ལོ་ཐོག་རྩྭས་ཁེབས་ན། །ནད་ཀྱིས་ཞུམ་ཞིང་རྒྱས་མི་
འགྱུར། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་མྱུ་གུ་ཡང་། །ཉོན་མོངས་ཁེབས་ན་རྒྱས་མི་འགྱུར། །གཉེན་པོས་བསལ་ན་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་པའོ། །ལུས་
ཀྱི་དག་པ་གང་ཞེ་ན། སྡིག་དང་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྦྱང་ཡིན། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་གསུངས་ཚུལ་དུ། །འབད་པ་མེད་ན་ངན་སོང་འགྲོ། །དེ་ལ་སྡིག་པ་སྦྱང་བ་ནི་ཆོས་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་ཏེ། བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་སྡིག་པ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཟིལ་གྱིས་ནོན་
པར་འགྱུར་རོ། །
བཞི་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། གཉེན་
པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཉེས་པ་ལས་ཟློག་པའི་སྟོབས་དང་། རྟེན་གྱི་སྟོབས་སོ། །དེ་ལ་
རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་འགྱོད་པ་མང་
བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་བྱས་ནས་ཀྱང་དགེ་བའི་ལས་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་པའོ། །དེ་ལ་ཉེས་པ་ལས་ཟློག་པའི་སྟོབས་ནི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པས་མི་བྱེད་པའི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པའོ། །དེ་ལ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ནི་སངས་རྒྱས་
དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་གཏོང་བ་སྟེ།
དེ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྟེན་པས་སྡིག་པས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་མི་ནུས་
སོ། །བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་སྡིག་པ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

227

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དེ་ལ་རྣམ་པར་སྨོད་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྐང་གཉིས་དམ་པ་དག །ཐུགས་བརྩེ་ཐུགས་རྗེ་ལྡན་པའི་ཐུགས། །གང་དག་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་ན། །བཞུགས་པ་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། །བདག་གིས་སྔོན་ཆད་སྡིག་པའི་
ལས། །ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་གང་བགྱིས་པ། །སྟོབས་བཅུའི་སྤྱན་སྔར་མཆིས་ནས་ནི། །དེ་
དག་ཐམས་ཅད་བཤགས་པར་བགྱི། །ཕ་མ་དག་ཏུ་མི་འཛིན་དང་། །སངས་རྒྱས་
རྣམས་སུ་མི་འཛིན་དང་། །དགེ་བ་དག་ཏུ་མི་འཛིན་པས། །སྡིག་པ་བདག་གིས་གང་
བགྱིས་དང་། །ཕྱུག་པའི་རྒྱགས་པས་དྲེགས་པ་དང་། །རིགས་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱགས་པ་དང་། །གཞོན་པའི་རྒྱགས་པས་དྲེགས་པ་ཡིས། །བདག་གིས་སྡིག་པ་གང་
བགྱིས་དང་། །ཉེས་པའི་དམིགས་སུ་མ་མཐོང་བས། །ཉེས་པ་བགྱིས་པའི་ལས་དང་ནི། །ཉེས་པར་བསགས་ཤིང་ཉེས་སྨྲས་པའི། །སྡིག་ལས་བདག་གིས་གང་བགྱིས་

དང་། །བྱིས་པའི་བློ་ཡིས་འཇུག་པ་དང་། །མི་ཤེས་མུན་པའི་སེམས་དང་ནི། །སྡིག་

པའི་གྲོགས་པོའི་དབང་གྱུར་དང་། །ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཁྲུག་སེམས་དང་། །རྩེད་མོ་དགའ་བའི་དབང་ཉིད་དང་། །མྱ་ངན་དང་ནི་ནད་དབང་དང་། །ནོར་གྱིས་མ་ཆོག་
ཉེས་པ་ཡིས། །བདག་གིས་སྡིག་པ་གང་བགྱིས་དང་། །འཕགས་མིན་སྐྱེ་བོ་འདྲེ་བ་
དང་། །ཕྲག་དོག་སེར་སྣ་སྒྱུ་དང་ནི། །གཡོ་དང་དབུལ་བའི་ཉེས་པ་ཡིས། །བདག་གིས་
སྡིག་པ་གང་བགྱིས་དང་། །ཕོངས་དང་རྒུད་པའི་དུས་ཀྱི་ཚེ། །འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་

འཇིགས་རྒྱུ་དང་། །ཕྱུག་པོ་མ་ཡིན་གྱུར་པ་ཡིས། །བདག་གིས་སྡིག་པ་གང་བགྱིས་

དང་། །གཡོ་བའི་སེམས་ཀྱི་དབང་ཉིད་དང་། །འདོད་དང་ཁྲོ་བའི་དབང་དག་

228

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དང་། །བཀྲེས་དང་སྐོམ་གྱིས་ཉེན་པ་ཡིས། །བདག་གིས་སྡིག་པ་གང་བགྱིས་

དང་། །བཟའ་བ་དག་དང་བཏུང་བ་དང་། །བུད་མེད་རྒྱུ་དང་གོས་ཀྱི་ཕྱིར། །ཉོན་མོངས་
གདུང་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །བདག་གིས་སྡིག་པ་གང་བགྱིས་དང་། །ལུས་དང་ངག་དང་

ཡིད་ཀྱི་སྡིག །ཉེས་སྤྱད་རྣམ་པ་གསུམ་བསགས་ནི། །འདི་འདྲའི་ཚུལ་གྱིས་གང་
བགྱིས་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་འཆགས་སོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་ཆོས་རྣམས་དང་། །དེ་བཞིན་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཡང་། །གུས་པ་མ་ལགས་གང་བགྱིས་

པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་འཆགས་སོ། །གང་ཡང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་། །གུས་པ་མ་ལགས་བགྱིས་པ་

རྣམས། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་འཆགས་སོ། །དམ་ཆོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་། །གུས་པ་མ་ལགས་བགྱིས་པ་དང་། །ཆོས་ལའང་གུས་པར་མ་བགྱིས་པ། །དེ་
དག་ཐམས་ཅད་བདག་འཆགས་སོ། །བདག་གིས་རྟག་ཏུ་མི་ཤེས་པས། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྤངས་པ་དང་། །ཕ་མ་རྣམས་ལ་མ་གུས་དང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་འཆགས་སོ། །བླུན་པ་དང་ནི་བྱིས་པ་དང་། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་དང་། །ང་
རྒྱལ་དྲེགས་པས་བསྒྲིབས་བགྱིས་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་འཆགས་
སོ། །བདག་གིས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་དུ། །སྟོབས་བཅུ་རྣམས་ལ་མཆོད་པར་
བགྱི། །བདག་གིས་ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །སྡུག་བསྔལ་ཀུན་ལས་གདོན་
པར་བགྱི། །སེམས་ཅན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཀུན། །ས་བཅུ་ལ་ནི་དགོད་པར་
བགྱི། །ས་བཅུ་ལ་ནི་གནས་ནས་ཀྱང་། །ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་གྱུར་ཅིག །ཇི་སྲིད་སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོ་ལས། །དེ་ཀུན་མཐར་བགྱི་ནུས་སྲིད་དུ། །སེམས་ཅན་རེ་

229

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

རེའི་ཕྱིར་ཡང་ནི། །བསྐལ་པ་བྱེ་བར་སྤྱད་པར་བགྱི། །གསེར་འོད་དམ་པ་ཞེས་བགྱི་
བ། །ལས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བྱང་བགྱིད་པ། །ཟབ་མོ་དག་ནི་སྟོན་པ་འདི། །སེམས་
ཅན་དེ་དག་བསྟན་པར་བགྱི། །གང་གིས་བསྐལ་པ་སྟོང་རྣམས་སུ། །སྡིག་པ་ཤིན་ཏུ་
མི་བཟད་བགྱིས། །ལན་ཅིག་རབ་ཏུ་བཤགས་པ་ཡིས། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་བར་
འགྱུར། །གང་གིས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམས། །མྱུར་དུ་ཡང་དག་ཟད་འགྱུར་བ། །གསེར་
འོད་དམ་པ་དགེ་བ་ཡིས། །བཤགས་པ་འདི་དག་བཤགས་ནས་ནི། །རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་མཆོག་བཅུ་པོ། །ས་བཅུ་ལ་ནི་གནས་པར་བགྱི། །སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་སྣང་
བར་བགྱི། །སྲིད་པའི་མཚོ་ལས་བསྒྲལ་བར་བགྱི། །སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ཆུ་བོ་
དང་། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ཟབ་མོ་དེ། །སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་བསམ་ཡས་
ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་དུ་རྫོགས་པར་བགྱི། །ཏིང་འཛིན་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་རྣམས་
དང་། །གཟུངས་རྣམས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་དང་། །དབང་སྟོབས་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་
གིས། །སྟོབས་བཅུ་དམ་པར་འགྱུར་བར་བགྱི། །དགོངས་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་སངས་

རྒྱས་རྣམས། །བདག་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་སུ་གསོལ། །ཐུགས་རྗེ་ལྡན་པའི་ཐུགས་
ཀྱིས་ནི། །ནོངས་པར་རབ་ཏུ་གཟུང་དུ་གསོལ། །བདག་གིས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་རྣམས་སུ། །སྔན་ཆད་སྡིག་པ་གང་བགྱིས་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་ནི་མྱ་ངན་སེམས། །ཕོངས་དང་
མྱ་ངན་འཇིགས་པས་གཟིར། །སྡིག་པའི་ལས་ལ་འཇིགས་པར་བགྱི། །ཡིད་ནི་རྟག་ཏུ་
དམན་པར་གྱུར། །གང་དང་གང་དུ་སྤྱོད་བགྱིད་པ། །བདག་ནི་གང་དུའང་དགའ་མ་
མཆིས། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་རྗེ་ལྡན། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་འཇིགས་སེལ་
བས། །ནོངས་པར་རབ་ཏུ་གཟུང་དུ་གསོལ། །འཇིགས་པ་དག་ལས་བདག་ཐར་

230

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

མཛོད། །བདག་གི་ཉོན་མོངས་ལས་རྣམས་ཀྱི། །དྲི་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
སོལ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་ནི། །སྙིང་རྗེའི་ཆུ་ཡིས་བཀྲུ་བར་གསོལ། །སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་བཤགས་པར་བགྱི། །སྔོན་ཆད་བདག་གིས་གང་བགྱིས་

དང་། །དེ་ལྟར་བདག་གི་སྡིག་པ་གང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་འཆགས་
སོ། །ནོངས་པར་བགྱིས་པའི་ལས་རྣམས་ཀུན། །སླན་ཆད་མི་བགྱིད་བསྡམས་པར་
བགྱི། །བདག་གིས་ནོངས་པར་བགྱིས་པ་གང་། །སྡིག་དེ་བཅབ་པར་མི་བགྱིའོ། །ལུས་
ཀྱི་ལས་ནི་རྣམ་གསུམ་དང་། །ངག་གི་རྣམ་པ་བཞི་དག་དང་། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་

པོ་རྣམས། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་འཆགས་སོ། །ལུས་ཀྱིས་བགྱིས་དང་ངག་གི་
ལས། །ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་བསམས་པ་དང་། །ལས་རྣམས་བཅུ་པོ་བགྱིས་པ་དག །དེ་
དག་ཐམས་ཅད་བདག་འཆགས་སོ། །མི་དགེའི་ལས་བཅུ་སྤངས་ནས་སུ། །དགེ་བ་བཅུ་པོ་བསྟེན་བགྱིས་ཏེ། །ས་བཅུ་ལ་ནི་བདག་གནས་བགྱི། །སྟོབས་བཅུ་མཆོག་ཏུ་
འགྱུར་བར་བགྱི། །བདག་གི་སྡིག་པའི་ལས་གང་དག །མི་འདོད་འབྲས་བུ་ཐོབ་བགྱིད་

པ། །སངས་རྒྱས་སྤྱན་སྔར་མཆིས་ནས་ནི། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཤགས་པར་
བགྱི། །འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་གང་དག་གང་། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་གཞན་དག་ཏུ། །གང་རྣམས་དགེ་བའི་ལས་བགྱིད་པ། །དེ་དག་ཀུན་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །ལུས་དང་ངག་
དང་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་། །བདག་གིས་བསོད་ནམས་གང་བསྒྲུབས་པ། །བདག་ནི་དགེ་
བའི་རྩ་བ་དེས། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལ་རེག་པར་བགྱི། །སྲིད་མཚོ་ཉམ་ངར་བྱིས་པས་

བློ་ཡིས་ནི། །ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་སྡིག་པ་གང་བགྱིས་པ། །སྟོབས་བཅུ་མངའ་བའི་སྤྱན་
སྔར་མཆིས་ནས་ནི། །སྡིག་པ་དེ་ཀུན་སོ་སོར་བཤགས་པར་བགྱི། །སྐྱེ་བ་ཉམ་ང་སྲིད་

231

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པ་ཉམ་ང་དང་། །འཇིག་རྟེན་ཉམ་ང་གཡོ་སེམས་ཉམ་ང་བར། །ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཉམ་
ང་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །བདག་གིས་སྡིག་པ་གང་བསགས་དེ་འཆགས་སོ། །བྱིས་པ་བླུན་
བྱས་ཉོན་མོངས་ཉམ་ང་དང་། །སྡིག་པའི་གྲོགས་དང་ཕྲད་པ་ཉམ་ང་དང་། །སྲིད་པ་
ཉམ་ང་འདོད་ཆགས་ཉམ་ང་དང་། །ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་མུན་པ་ཉམ་ང་དང་། །དལ་བའི་ཉམ་ང་དུས་ཀྱི་ཉམ་ང་དང་། །བསོད་ནམས་བསྒྲུབ་པ་ཉམ་ང་དག་གིས་ཀྱང་། །རྒྱལ་
བ་ཡང་དག་མངོན་སུམ་མཆིས་ནས་ནི། །སྡིག་པ་དེ་ཀུན་སོ་སོར་བཤགས་པར་
བགྱི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཁྱད་པར་དུ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྟུང་བ་ལྕི་བ་དང་ཡང་བ་རྣམས་བཤགས་པ་ནི་འཕགས་པ་ཉེ་བ་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །ལྟུང་བ་ལྕི་བ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་དེ་ལས་གསུངས་པ་ནི། ཉེ་བ་འཁོར་གལ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་ལྟུང་བ་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་བྱུང་ལ། གང་ཞེ་སྡང་དང་ལྡན་པའི་ལྟུང་བ་གང་ཡིན་པ་ནི་གཅིག་བྱུང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་བརྩན་པར་བྱ་ན། དེ་གཉིས་ལས་གང་ཞེ་སྡང་དང་ལྡན་ན་ལྟུང་བ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྕིའོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉེ་བ་འཁོར་ཞེ་སྡང་གིས་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་བྱེད་ལ། འདོད་ཆགས་ནི་སེམས་ཅན་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེ་བ་འཁོར་དེ་ལ་ཉོན་
མོངས་པ་གང་སེམས་ཅན་སྡུད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཛེམ་པའང་མེད་འཇིགས་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཉེ་བ་འཁོར་དེ་ལྟ་བས་ན་ཁྱོད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་ནི་ལྟུང་བ་མ་ཡིན་པར་བཤད་

232

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དོ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལ་དགོངས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་སྡུད་པ་ཉིད་དེ་སྔར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་པ་འདི་ནི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་སྙིང་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་
པ་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཉེ་བ་འཁོར། དེ་ལ་གང་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པས་འཇིགས་ཀྱི་ཞེ་སྡང་དང་ལྡན་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་བ་འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དེ་དག་ནི་ཞེ་སྡང་དང་ལྡན་པའི་ལྟུང་བས་འཇིགས་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་དང་ལྡན་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཐབས་མཁས་པ་ཡང་གང་ཞེ་ན། གང་དག་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་

སེམས་ཅན་གཏོང་བ་ལས་ཟློག་པའོ། །གཉི་ག་ལྟར་ཡང་སེམས་ཅན་གཏོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་རབ་གཅིག་པུས་ནི་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་

དང་།སྙིང་རྗེ་གཅིག་པུས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སྙིང་རྗེ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།
རིགས་ཀྱི་བུ་དཔེར་ན། གསང་སྔགས་དང་རིག་སྔགས་འཛིན་པའི་མིའི་རྒྱལ་པོས་བཟུང་སྟེ། ཐག་པ་ལྔའི་བཅིང་བས་བཅིངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་གང་གི་ཚེ་འགྲོ་བ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་གསང་སྔགས་དང་རིག་སྔགས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་བཅིངས་
པ་ཐམས་ཅད་གཏུབས་ཏེ་འགྲོའ། །ོརིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡང་གང་གི་ཚེ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལས་དགའ་བར་མྱོང་ཞིང་དེ་དག་དང་ལང་ལོང་དུ་གྱུར་པས་གནས་ཀྱང་གང་གི་ཚེ་འདོད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་གཅིག་གིས་

233

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེ་སྡང་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་པར་མི་བྱེད་ཅེ་ན། རང་བཞིན་
གྱིས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་སྙིང་རྗེ་དང་བྲལ་བས་ན་ཐབས་ཉིད་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ན་གཞན་གྱི་དོན་གྲུབ་པ་རང་གི་དོན་ལས་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བར་ལྷག་པར་མོས་
པ་ན། ཁྲོ་བ་ལ་གནས་པས་ཀྱང་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་བསྟན་ནས་གདུང་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པའི་སྡོམ་པ་འཐོབ་པོ། །གནོད་པ་ལས་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཁྲོས་པ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྐབས་ཕྱེ་ན་དེའི་བག་ཆགས་གསོས་པར་འགྱུར་བས་སྙིང་རྗེ་ཉམས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཅད་ན་རྩ་བ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འོག་ནས་བསྟན་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་དེ་ལ་ཕན་དུ་ཟིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་རྗེ་ཉམས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཆེན་པོའི་རྒྱུན་ཉམས་
པར་འགྱུར་རོ། །འཕགས་པ་བདེན་པ་པོའི་ལེའུའི་དཔེས་ནི་སྙིང་རྗེ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེར་ཧ་ཅང་སྙིང་རྗེ་བཀག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་

དོན་ལ་མཁས་པས་འཇིག་རྟེན་པ་འདུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཟློག་པ་ན་ཡང་གལ་ཏེ་
ཕན་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བར་གྱུར་ན། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་གཉི་ག་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱང་ཉེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་མི། །ལྡོངས་འགྱུར་ཕ་མ་གསོད་པར་འགྱུར། །འདོད་བསྟེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པའང་གསོད། །དེས་ན་རྟག་ཏུ་
སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ། བདག་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པས་ནི་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་

234

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཡལ་བར་འདོར་བར་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། གང་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་གོམས་པ་དེ་ལ་ནི་མཐོང་བ་བདེན་ཏེ། གང་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་དེ་ལ་ནི་ཉེས་པ་གཉི་ག་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། ཀུན་དགའ་བོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འདི་ལ་སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ཞིག་རྐང་པ་ནས་སྤྱི་བོའི་བར་དུ་འབར་བར་
གྱུར་ཏེ་རབ་ཏུ་འབར་ཞིང་མེ་ལྕེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ལ། སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ཞིག་དེར་ཉེ་བར་འོངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ་ཀྱེ་སྐྱེས་བུ་ཚུར་ཤོག །ལུས་ལ་མེ་འབར་བ་མ་ཞི་བར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་ཕྲད་ཅིང་ལྡན་པར་རྩེས་ཤིག་དགའ་བར་གྱིས་ཤིག་དགའ་མགུར་སྤྱོད་ཅིག་ཅེས་ཟེར་ན་ཀུན་དགའ་བོ་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། སྐྱེས་བུ་དེ་ལུས་ལ་མེ་འབར་བ་མ་ཞི་བར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་ཕྲད་ཅིང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ་རྩེ་བ་དང་དགའ་བ་དང་དགའ་མགུར་སྤྱོད་པར་བྱེད་དམ། ཀུན་དགའ་བོས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཀུན་

དགའ་བོ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་བཟུང་སྟེ་སྐྱེས་བུ་དེ་ལུས་ལ་མེ་འབར་བ་མ་ཞི་བར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་ཕྲད་ཅིང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྩེ་བ་དང་དགའ་བ་དང་དགའ་མགུར་སྤྱོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྔོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ངན་སོང་གསུམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་
ཅིང་དབུལ་བ་དག་མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་བའམ་སེམས་བདེ་བ་མ་བྱུང་ངོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་བུ་གསལ་ཤིང་ལ་བསྐྱོན་པ་མཐོང་བ་ན་ཕ་མ་ལ་རང་གི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སྙིང་རྗེ་བའི་དབང་གིས་རང་གི་བདེ་བ་ལ་མི་ཆགས་པར་སྣང་

235

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ངོ་། །དབེན་པ་ཞིག་ཏུ་བྱས་ན་ཁྱོ་ཡོད་པའམ། མགོ་གཙང་མ་རིགས་དང་ཆོས་དང་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྲུངས་པ་ལ་ཡང་རུང་སྟེ་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་ལ་སེམས་ཅན་ལ་ཡང་མི་གནོད་པ་
བསྒྲུབས་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཡང་དག་པར་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་དོན་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལམ་སྲིད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རིང་དུ་སྤང་ཞིང་མཆོད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་དགེ་སློང་གིས་ཀྱང་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། དེས་
དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ལྷག་པ་མཐོང་ན་བསླབ་པ་དབུལ་ལོ། །བསྐལ་པ་མང་
པོར་གོམས་པས་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རམ་ཅི་འདི་ནི་མི་
སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་སྐར་མ་ལོ་བཞི་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་གི་བར་དུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེས་གོམ་པ་བདུན་པ་ལ་གནས་ཏེ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེས་ནས་བདག་གི་བརྟུལ་ཞུགས་འདི་བཤིག་སྟེ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སོང་བར་གྱུར་ཀྱང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་མྱོང་བར་བཟོད་ཀྱི། བུད་མེད་འདི་ཤིར་འོང་གིས་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་རིགས་ཀྱི་
བུ་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་སྐར་མ་དེ་སླར་ལོག་སྟེ་བུད་མེད་དེ་ལ་ལག་པ་གཡས་པ་ནས་

236

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བཟུང་ནས་སྲུ་མོ་ཁྱོད་ཅི་འདོད་པ་བྱའི་ལོངས་ཤིག་ཅེས་དེ་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་པ་འདོད་པ་ངན་དང་ལྡན་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་
སེམས་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་བསྐལ་པ་ཁྲིར་འཁོར་བ་ཕྱིར་བསྙིལ་ཏེ་སྤངས་པར་གྱུར་
ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་སེམས་ཅན་གཞན་གང་དག་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་ལྟོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དགེ་
བའི་རྩ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་ན། ལྟུང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་འཚོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་འདྲ་བའི་ལྟུང་བ་བྱུང་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་དང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ལ་སྤྲོ་བ་ཉིད་དུ་བགྱི་སྟེ། སེམས་ཅན་གཅིག་པོ་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་
སུ་བཏང་བ་དང་ཡོངས་སུ་བྲི་བར་ནི་མི་བགྱིའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་མཁས་པ་བརྒྱ་ལ་ལ་ལ་ཞིག་ཏུ་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོའི་དབང་གིས་ཉེས་པ་བྱུང་ན་དེ་འདི་ལྟར་སློབ་སྟེ། གལ་ཏེ་བདག་གིས་ཕུང་པོ་འདི་དག་གིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱ་ན་ནི་བདག་གི་སེམས་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་ལྡན་པར་ཡང་འགྱུར་གྱིས་འདི་ལྟར་བདག་གིས་
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་མའི་མཐའི་མུར་ཐུག་པར་གནས་པ་
དེ་ལྟ་བུའི་གོ་ཆ་བགོས་ལ། བདག་གི་སེམས་ལ་གདུང་བར་ནི་མི་བྱའི། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་འཁོར་བར་འཁོར་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་

237

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།
བགྱིའོ། །ལྟུང་བ་འདི་ཡང་ཆོས་བཞིན་དུ་གསོ་བར་བྱའོ། །ཕྱིས་ཉེས་པར་མི་བྱའོ་སྙམ་
དུ་སེམས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་བཟུང་ན་གལ་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པར་གྱུར་ཀྱང་།ཐབས་ལ་མཁས་པ་འདིས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་བར་ང་སྨྲའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
འདི་ནི་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་གསལ་བ་ཉིད་དེ། མཚམས་མེད་པ་བྱེད་
པར་འདོད་པའི་མི་གསད་པར་གནང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་འདུལ་བ་ལས་ཀྱང་།

རྩ་བའི་ལྟུང་བའི་གནས་ཉིད་ལ་སྙིང་རྗེ་བས་རི་དགས་ལ་སོགས་པ་བཏང་བས་ཉེས་པ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་འདོད་ཆགས་སྐྱེས་ནས་བདེ་འགྲོ་འཐོབ་པ་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ཏེ་ཁྲོ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགའ་བྱེད་ལ་བུ་མོ་དཔལ་ཡོན་ཅན་གྱི་མཆོག་ཆགས་པར་གྱུར་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། དགའ་བྱེད་སྨོན་ལམ་ཕྱི་ཕྱིར་འདེབས་པ་ནི། །བུད་མེད་གང་དག་ཆགས་
སེམས་ཀྱིས་བལྟ་བ། །དེ་ནི་བུད་མེད་ལུས་ཀྱང་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། །སྐྱེས་བུ་སྤངས་
པའི་སེམས་ཅན་འགྱུར་བར་ཤོག །གང་གིས་སེམས་ཅན་གཞན་དག་དམྱལ་འགྲོ་བ། །དེས་ནི་དཔའ་བོ་དག་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་ན། །མཐོ་རིས་འགྲོ་ཞིང་སྐྱེས་པ་ཉིད་འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་འདི་འདྲ་ཀུན་དགའ་ལྟོས། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། སུ་ཞིག་
རྩི་རྒྱལ་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཞེ་སྡང་སྐྱེད། །དེ་དག་ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱང་བདེ་སྦྱིན་ན། །དེ་ལ་བཀུར་སྟི་བྱེད་པ་སྨོས་ཅི་

238

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དགོས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ཐབས་གཞན་མེད་ན།
འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་པ་ཡང་ཉེས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།སྨད་འཚོང་མ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཏང་སྙོམས་རྗེས་སུ་བྱེད་དེ་སེམས་ཅན་དེ་འདོར་རོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །ས་ཐོབ་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་སྤྱད་པ་ལ་འདི་བསམ་པར་བྱའི་གཞན་ལ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཞར་ལ་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ་རེ་ཞིག་གཞག་གོ །དེའི་ཕྱིར་ཞེ་སྡང་སྐབས་དབྱེ་བར་མི་བྱའོ། །ཉེ་བ་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཤཱ་
རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའི་ལྟུང་
བ་གཉིས་ཏེ།
གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེ་སྡང་དང་ལྡན་པ་དང་། གཏི་མུག་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་པོས་ཐོག་མའི་ལྟུང་བ་སྡེ་བཅུ་ལས་ལྕི་བ་རྣམས་བཤགས་པར་བྱའོ། །ལྟུང་བ་ཡོད་པ་སྡེ་ལྔ་ལས་ལྕི་བ་རྣམས་བཤགས་པར་བྱའོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་བུད་མེད་ཀྱི་ལག་ནས་འཛིན་པ་དང་། མིག་གིས་བལྟ་བ་དང་། གནོད་སེམས་ཀྱང་ལྟུང་བ་སྟེ་གང་ཟག་གཅིག་གམ་གཉིས་ལ་ཡང་བཤགས་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཚམས་མེད་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ལྟུང་བ་དང་། བུད་མེད་ལས་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་དང་ལག་པ་ལས་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་དང་ཁྱེའུ་ལས་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་དང་། མཆོད་རྟེན་ལས་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་དང་། དགེ་འདུན་ལས་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟུང་བ་ལྕི་བ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་ལ་གཅིག་པོས་ཉིན་མཚན་དུ་ལྟུང་བ་ལྕི་བ་རྣམས་བཤགས་པར་བྱའོ། །

239

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དེ་ལ་ལྟུང་བ་བཤགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་སངས་

རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོས་རབ་ཏུ་འཇོམས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རིན་ཆེན་འོད་འཕྲོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཀླུ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་འོ། །དཔའ་བོའི་སྡེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དཔལ་དགྱེས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རིན་ཆེན་མེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རིན་ཆེན་ཟླ་འོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རིན་ཆེན་ཟླ་བ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དྲི་མ་མེད་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དཔས་བྱིན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཚངས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཚངས་པས་བྱིན་

ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཆུ་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཆུ་ལྷའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དཔལ་བཟང་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཙནྡན་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གཟི་བརྗིད་མཐའ་ཡས་

ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འོད་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མྱ་ངན་མེད་པའི་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྲེད་མེད་ཀྱི་བུ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མེ་ཏོག་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་འོ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཚངས་པའི་འོད་ཟེར་རྣམ་པར་རོལ་པས་མངོན་པར་མཁྱེན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་པདྨའི་འོད་ཟེར་རྣམ་པར་རོལ་པས་མངོན་པར་མཁྱེན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ནོར་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དྲན་པའི་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མཚན་དཔལ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་བསྒྲགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དབང་པོ་ཏོག་གི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གནོན་པའི་
དཔལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གཡུལ་ལས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ལ་ཕྱག་འཚལ་

240

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ལོ། །རྣམ་པར་གནོན་པས་གཤེགས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཀུན་ནས་སྣང་བ་བཀོད་པའི་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རིན་ཆེན་པད་མོས་རྣམ་པར་གནོན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེ་པདྨ་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་རི་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དེ་དག་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཇི་སྙེད་བཞུགས་ཏེ་འཚོ་ཞིང་གཞེས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། གང་བདག་གིས་སྐྱེ་བ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་གཞན་དག་ཐོག་མ་མ་མཆིས་པའི་སྐྱེ་བ་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ན། སྡིག་པའི་ལས་བགྱིས་པ་དང་། བགྱིད་དུ་སྩལ་བ་དང་།
བགྱིད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་དང་དགེ་འདུན་གྱི་དང་། ཕྱོགས་
བཞིའི་དགེ་འདུན་གྱི་ནོར་ཕྲོགས་པ་དང་། འཕྲོག་ཏུ་སྩལ་བ་དང་འཕྲོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་
ཡི་རང་བར་གྱུར་པ་དང་། མཚམས་མ་མཆིས་པའི་ལས་བགྱིས་པ་དང་བགྱིད་དུ་
སྩལ་བ་དང་བགྱིད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་གྱུར་པ་དང་། མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་
ལམ་བཟུང་སྟེ་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་དུ་སྩལ་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་གྱུར་པ་དང་།
ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གང་གིས་བསྒྲིབས་ནས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་མཆི་བའམ། དུད་
འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དང་གཤིན་རྗེའི་ཡུལ་དུ་མཆི་བའམ། ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཀླ་ཀློ་
རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའམ། ལྷ་ཚེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའམ། དབང་པོ་མ་ཚང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ལ་མཉེས་པར་མི་བགྱིད་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་

241

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པ། སྤྱན་དུ་གྱུར་པ་དཔང་དུ་གྱུར་པ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་དེ་དག་གི་སྤྱན་སྔར་སོ་སོར་བཤགས་སོ། །མཐོལ་ལོ། །མི་འཆབ་བོ། །སླན་ཆད་ཀྱང་སྡོམ་པར་བགྱིའོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་
བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། །གང་བདག་གིས་སྐྱེ་བ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་གཞན་དང་ཐོག་མ་མ་མཆིས་པའི་སྐྱེ་བ་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཚེ། ཐ་ན་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལ་ཟན་ཆང་ཅིག་ཙམ་སྦྱིན་པ་སྩལ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས་པར་གྱུར་པ་

དང་། གང་བདག་གིས་ཚངས་པར་སྤྱད་པར་གནས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་། གང་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བགྱིས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་། གང་
བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་། གང་བདག་གིས་བླ་ན་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས། གཅིག་ཏུ་སྤུངས་བཙལ་ཏེ། མངོན་པར་བསྡུས་ནས། བླ་མའི་ཡང་བླ་མ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བས་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་བགྱིའོ། །
ཇི་ལྟར་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
བསྔོས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་མ་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོསྡིག་པ་

ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཤགས་སོ། །བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
ངོ་། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་གསོལ་བ་གདབ་བོ། །བདག་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་ཅིག །མི་མཆོག་རྒྱལ་བ་གང་དག་ད་ལྟར་བཞུགས་པ་དང་། །གང་དག་འདས་

242

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པ་དག་དང་དེ་བཞིན་གང་མ་བྱོན། །ཡོན་ཏན་བསྔགས་པ་མཐའ་ཡས་རྒྱ་མཚོ་འདྲ་ཀུན་ལ། །ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བགྱིས་ཏེ་སྐྱབས་སུ་ཉེ་བར་མཆི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
གང་དག་སྙིང་རྗེའི་སྟོབས་ལྡན་ཞིང་། །དཔའ་བོ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་ཕྱིར་སྤྱོད་
བྱེད་པ། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབས་མེད་སྡིག་བྱེད་བདག་ལ་སྐྱོབས། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེ་དག་རྣམས་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི། །ཤཱ་རིའི་བུ་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་འདི་དག་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་

དག་པར་བྱའོ། །དེ་དེ་ལྟར་སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པས། སེམས་ཅན་རྣམ་པར་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཞལ་ཉེ་བར་སྟོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཁྲུལ་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་

བའི་ཕྱིར་ཚིག་འབྲུ་སྣ་ཚོགས་རྣམ་པར་ཉེ་བར་སྟོན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མི་

གཡོའ། །ོདེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིན་མཚན་དུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གི་མཚན་འཛིན་པ་དང་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པ་དང་ཕུང་པོ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀློག་པས་ལྟུང་བ་འགྱོད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཏིང་ངེ་
འཛིན་ཀྱང་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ལྟུང་བ་འགྱོད་པའི་གནས་རྣམ་པར་སྦྱང་བར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གཉེན་པོ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་
པས་ཀྱང་སྡིག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ལས་ཇི་སྐད་དུ་རབ་འབྱོར་

243

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་དག་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་ཚིག་འདི་དག་ལེན་པ་
དང་། འཛིན་པ་དང་ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་མནར་བར་འགྱུར་ཤིན་ཏུ་མནར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ཚེ་རབས་སྔ་མའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པ་བྱས་པ་གང་དག་ཡིན་པའི་ཚེ་རབས་སྔ་མའི་མི་དགེ་བའི་ལས་དེ་དག་ཚེ་འདི་ལ་མནར་བས་འབྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པས་ཀྱང་སྡིག་པ་དག་པར་འགྱུར་

ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པ། འོད་སྲུངས་གང་གིས་
ཕ་ཡང་ཡིན་ལ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཡིན་པ་དེ་སྲོག་བཅད་ན་དེའི་སྲོག་གཅོད་པའི་ནང་ནས་མ་རུངས་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་རྐུ་བ་འདི་ནི་མ་
བྱིན་པར་ལེན་པའི་ནང་ན་མ་རུངས་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་མ་ཡང་ཡིན་ལ་དགྲ་བཅོམ་མ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ལོག་པར་སྤྱད་པ་འདི་ནི་འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་

ནང་ན་མ་རུངས་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་འདི་ནི་བརྫུ་ན་དུ་སྨྲ་བའི་ནང་ན་མ་རུངས་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་མི་སྙན་པ་བརྗོད་པ་འདི་ནི་ཕྲ་མའི་ནང་ན་མ་རུངས་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་གནོད་པ་འདི་ནི་ཚིག་རྩུབ་པོའི་ནང་ན་མ་རུངས་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་ཆོས་འདོད་པ་རྣམས་རྣམ་པར་གཡེང་བར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཚིག་ཀྱལ་པའི་ནང་ན་མ་རུངས་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་མཚམས་མེད་པ་བྱེད་པར་ཤོམ་པ་འདི་ནི་གནོད་སེམས་ཀྱི་ནང་ན་

མ་རུངས་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཡང་དག་པར་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྙེད་པ་འཕྲོག་པའི་

244

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སེམས་འདི་ནི་བརྣབ་སེམས་ཀྱི་ནང་ན་མ་རུངས་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་ལྟ་བས་གཟིངས་
པ་འདི་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བའི་ནང་ན་མ་རུངས་པ་སྟེ། འོད་སྲུངས་འདི་ནི་མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའོ། །འོད་སྲུངས་གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གཅིག་ཅིག་མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེན་པོ་དང་
བཅས་པ་འདི་དག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ལ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། འདི་ལ་བདག་གམ། སེམས་ཅན་ནམ། སྲོག་གམ། གང་ཟག་གམ། གང་བྱེད་པའམ། གང་མྱོང་བ་ནི་གང་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བྱས་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་མེད་པ་དང་། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་།རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་འཇུག་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་
མ་ནས་དག་པར་ཡིད་ཆེས་ཏེ་མོས་ན། སེམས་ཅན་དེ་དག་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་ང་མི་སྨྲའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། འཇམ་དཔལ་གཞན་ཡང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གིས་ལྟུང་བ་ལ་ལྟུང་བ་མ་ཡིན་པར་མཐོང་བ་དང་འདུལ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་འདུལ་བར་མཐོང་བ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་རྣམ་པར་བྱང་བར་མཐོང་བ་དང་། འཁོར་བའི་ཁམས་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་མཐོང་
བ་དེས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དམ་ཚིག་
གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། སྡིག་པའི་གཉེན་པོ་ཀུན་དུ་སྤྱད་པར་གསུངས་ཏེ།
མིག་བཙུམས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་

245

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།
ཀྱིས་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ལན་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་བཟླས་བརྗོད་བྱས་ན། མིག་བཙུམས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བར་འགྱུར། སྡིག་པ་དང་བྲལ་བར་

འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་མཆོད་རྟེན་ལ་སྐོར་བ་བྱེད་ཅིང་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་བཟླས་པར་བྱའོ། །སྐུ་གཟུགས་དང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གླེགས་བམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མདུན་
དུ་བཞག་ནས་ཀྱང་བསྐོར་ཞིང་ལན་སྟོང་བཟླས་པར་བྱ་སྟེ་ཆོ་ག་ནི་འདི་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐུལ་བྱེད་མའི་གཟུངས་ལས་ཀྱང་། ཇི་སྲིད་དུ་སྡིག་པ་བྱང་བའི་མཚན་
མ་མཐོང་བ་དེ་སྲིད་དུ་བཟླས་བརྗོད་བྱ་སྟེ། རྨི་ལམ་ན་ཟས་ངན་པ་སྐྱུག་པ་དང་། ཞོ་
དང་འོ་མ་ལ་སོགས་པ་འཐུངས་པ་དང་། སྐྱུགས་པ་དང་། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་མཐོང་བ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དང་། མེ་འབར་བ་དང་མ་ཧེ་དང་མི་ནག་པོ་ཐུབ་པ་དང་།དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་མཐོང་བ་དང་། འོ་མ་འབྱུང་བའི་ཤིང་དང་གླང་པོ་དང་ཁྱུ་མཆོག་དང་། རི་དང་སེང་གེའི་ཁྲི་དང་ཁང་བཟངས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཛེག་པ་
དང་། ཆོས་ཉན་པ་རྨིས་ན་སྡིག་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྡིག་པ་བྱང་བར་ཤེས་
པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་ཀྱང་གཉེན་པོ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ཞིག་ངན་སྐྱུགས་ཀྱིས་རེག་པ་ལས་ལེགས་པར་བཀྲུས་ཏེ་ཁྲུས་བྱས་ནས་སྤོས་ཀྱིས་བྱུགས་ན། དེའི་དྲི་ང་བ་མེད་ཅིང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་
བཞིན་དུ་མཚམས་མེད་པ་ལྔ་བྱེད་པའི་སྡིག་པ་དེ་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ཡང་མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པ་རྙེད་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་སྐུ་གཟུགས་བྱེད་ན་དེའི་སྡིག་པ་ཡང་མི་མངོན་

246

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པར་འགྱུར། བྱེ་བྲག་ཏུ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ནི་ཁྱིམ་

གྱི་གནས་ནས་འབྱུང་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་སྡིག་པ་བྱང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །མེ་ཏོག་བརྩེགས་པའི་གཟུངས་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། སེང་གེ་རྣམ་པར་རྩེ་བ་གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པ་ལོ་གཅིག་གམ་ལོ་བརྒྱའམ་ལོ་སྟོང་ཡང་རུང་སྟེ། བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་ཟིན་པ་གང་
གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མེ་ཏོག་འགའ་འབུལ་ལམ་ཆུ་སྙིམ་པ་གང་ཙམ་འཐོར་རམ། བྱུག་པའི་ཐིག་ལེ་འདྲིའམ། མེ་ཏོག་གི་ཉལ་ཉིལ་འཕྱག་གམ། བྱུག་པ་འབུལ་ལམ། མེ་ཏོག་འབུལ་ལམ། བདུག་སྤོས་འབུལ་ལམ། མར་མེ་འབུལ་ཏེ་ཕུལ་ནས་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་གོམ་པའི་གར་སྟབས་འགའ་བོར་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་དག་ནི། སེང་གེ་རྣམ་པར་རྩེ་བ་བསྐལ་པར་རམ་བསྐལ་པ་བརྒྱའམ་བསྐལ་པ་སྟོང་དུའམ། བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་དུ་ཡང་ངན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྟུང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་གནས་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
སྨན་གྱི་བླ་བཻ་ཌཱུརྱའི་འོད་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་དག་ཡང་བསླབ་
པའི་གཞི་ལྔ་པོ་དག་འཛིན་པ་དང་། གང་དག་བསླབ་པའི་གཞི་བཅུ་པོ་དག་འཛིན་པ་དང་། གང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་བསླབ་པའི་གཞི་བཞི་བརྒྱ་པོ་དག་འཛིན་པ་དང་། ཁྱིམ་གྱི་གནས་ནས་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་གང་དག་བསླབ་པའི་གཞི་
ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པོ་དག་འཛིན་པ་དང་། དགེ་སློང་མ་གང་དག་བསླབ་པའི་གཞི་ལྔ་

247

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བརྒྱ་པོ་དག་འཛིན་པ་སྟེ། གང་དག་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་བསླབ་པའི་སྡོམ་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས། བསླབ་པའི་གཞི་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལས་ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ། ངན་འགྲོ་ངན་སོང་གིས་འཇིགས་སྐྲག་པ་དེ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྨན་གྱི་བླ་བཻ་ཌཱུརྱའི་འོད་དེ་ལ་མཆོད་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་ན། དེ་
དག་ལ་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བུད་མེད་གང་ལ་
ལ་བུ་བཙའ་བའི་དུས་ན་སྡུག་བསྔལ་མ་རུངས་པ་དྲག་པོ་བྱུང་བ་དེས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྨན་གྱི་བླ་བཻ་ཌཱུརྱའི་འོད་དེ་ལ་མཆོད་ན་དེ་མྱུར་དུ་
ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འགྱུར། བུ་ཡང་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཚང་བར་བཙའ་ཞིང་གཟུགས་བཟང་བ་དང་མཛེས་པ་དང་། བལྟ་ན་སྡུག་པ་དང་། དབང་པོ་རྣོ་བ་དང་།བློ་དང་ལྡན་པ་དང་། ནད་མེད་ཅིང་གནོད་པ་ཉུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མི་མ་ཡིན་པས་མདངས་འཕྲོགས་པར་མི་ནུས་སོ། །
དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་བཀའ་སྩལ་
པ། ཀུན་དགའ་བོ་གང་གི་ཕྱིར་ང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྨན་གྱི་བླ་

བཻ་ཌཱུརྱའི་འོད་དེའི་མཆོད་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་ན། དེ་དག་ལ་ངན་སོང་གསུམ་
གྱི་སྡུག་བསྔལ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡོན་ཏན་བརྗོད་པར་ཁྱོད་དད་དམ་ཡིད་ཆེས་སམ། ཡང་ན་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་ཡིད་གཉིས་སམ་
སོམ་ཉིའམ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མེད་དམ་དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙུན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡིད་གཉིས་སམ་སོམ་ཉིའམ་ཐེ་ཚོམ་

248

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འཚལ་བ་མ་ལགས་སོ། །
དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་སྐུ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་ཀྱི་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་མི་མངའ་བའི་སླད་དུའོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་གདུགས་དང་དགུང་ཟླ་འདི་ལྟར་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་བ་འདི་གཉིས་ནི་དོག་ས་ལ་ལྟུང་ཡང་གདའ། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ནི་གནས་ནས་འཕོ་ཡང་གདའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་བཀའ་ནི་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ལགས་སོ། །བཙུན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་
ལགས་ཀྱིས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་དད་པའི་དབང་པོ་དང་བྲལ་བ་དག་མཆིས་ཏེ། སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་འདི་ཐོས་ན་དེ་དག་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་འདི་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་ཇི་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ཡོན་ཏན་དང་ཕན་ཡོན་དུ་འགྱུར་སྙམ་ནས་དེ་དག་མི་དད་ཅིང་ཡིད་མི་ཆེས་ཏེ་སྤོང་བས་ཡུན་རིང་པོར་གནོད་པ་དང་མི་སྨན་པ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་རྣམ་པར་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཀུན་དགའ་བོ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དེའི་མཚན་སུའི་རྣ་ལམ་དུ་གྲག་པར་གྱུར་པ་དེ། ངན་འགྲོ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ནི་གནས་མེད་དེ་གོ་སྐབས་མ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་དགའ་བོ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་ཡིད་ཆེས་པར་དཀའོ། །ཀུན་དགའ་བོ་
ཁྱོད་དད་ཅིང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཐུ་ཡིན་པར་བལྟའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་འདི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

249

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་དག་ཡན་
ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་བསྙེན་གནས་ལ་ཉེ་བར་གནས་ཏེ། ལོ་གཅིག་གམ་ཟླ་བ་གསུམ་དུ་བསླབ་པའི་གཞི་རྣམས་འཛིན་ཅིང་། གང་དག་གི་བསམ་པ་འདི་ལྟ་བུས། བདག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདིས་ནུབ་ཕྱོགས་གང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཚེ་དཔག་མེད་བཞུགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཤིག་ཅེས་སྨོན་
ལམ་དེ་ལྟ་བུ་བཏབ་པ་དག་ལས། གང་དག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྨན་གྱི་བླ་བཻ་ཌཱུརྱའི་འོད་དེའི་མཚན་ཐོས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་འཆི་བའི་
དུས་ཀྱི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ལྷགས་ནས་ལམ་སྟོན་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དེར་པདྨ་ཚོན་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་རྣམས་ལས་རྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ལ་ལ་དག་ལྷའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི། དེར་སྐྱེས་ནས་སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཟད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་
རོ། །དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ཀྱང་མིའི་འཇིག་རྟེན་འདིར་གླིང་བཞི་པའི་དབང་ཕྱུག་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་
མ་དག་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་གཞན་དག་ནི་
རྒྱལ་རིགས་ཤིང་སཱ་ལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་ཁྱིམ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། བྲམ་ཟེ་ཤིང་སཱ་
ལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་ཁྱིམ་དག་དང་། ཁྱིམ་བདག་ཤིང་སཱ་ལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་ཁྱིམ་དག་

དང་། ནོར་དང་འབྲུ་དང་མཛོད་དང་བང་བ་མང་པོ་འབྱོར་པའི་ཁྱིམ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་།གཡོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་དཔའ་བ་དང་རྟུལ་ཕོད་པ་དང་ཚན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་

250

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སྟོབས་ཀྱི་ཤུགས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །བུད་མེད་གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དེའི་མཚན་ཐོས་ཤིང་བཟུང་བ་དེའི་བུད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ཐ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ། །
བམ་པོ་བརྒྱད་པ། འཇམ་དཔལ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཀོད་
པའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་བླ་མ་འོད་ཀྱི་ཏོག །དེ་བཞིན་སྨོན་ལམ་བློ་གྲོས་
དང་། །དབང་པོ་ཞི་དང་འཇམ་དབྱངས་ལ། །བདག་ནི་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སུ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་དག་གི་མིང་འཛིན་པ་དེ་བུད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོར་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པ་མངོན་པར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །ད་ནི་ཉེས་པ་ལས་བཟློག་པའི་སྟོབས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་སའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྲག་པར་མི་བྱེད་འཁྲུག་པར་མི་བྱེད་སྤུ་ཟིང་ཞེས་འགྱུར་བར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དེ་དང་སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་བའི་འཁོར་ལོ་དེས་སྔོན་གྱི་མཐའི་མུ་
ནས་འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་ལོར་ཞུགས་ཤིང་འཁོར་བའི་ཆུ་ངོས་ཁྱེར་ནས། སྲོག་གཅོད་པའི་རྒྱུས་ལུས་དང་ངག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་

དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་བྱས་པ་དང་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་གང་ཡིན་པ་
ཐམས་ཅད་འཇོམས་ཏེ། མ་ལུས་པར་རྣམ་པར་སྨིན་པར་མི་འགྱུར་བའི་བར་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རིགས་མཐུན་པའི་ལྷ་དང་མི་རྣམས་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །ནད་མེད་པ་དང་ཚེ་རིང་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་

251

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དཔའ་ཆེན་པོ་གང་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་སྤངས་པར་གྱུར་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་ལ་གཞན་ལ་འགྲན་པ་མེད་པ་དང་འཁྲུག་པ་མེད་པར་རང་གི་རྙེད་པས་ཆོག་ཤེས་ཤིང་། ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་མི་འདོད་དེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་བར་གྱི་
ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་འཇོམས་སོ། །རབ་ཏུ་འཇོམས་སོ། །མ་ལུས་པར་རྣམ་པར་སྨིན་པར་

མི་འགྱུར་བའི་བར་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་

རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མི་དགེ་བ་རྣམས་འཇོམས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གནོད་སེམས་སྤངས་པས་སྡིག་པ་

ཟད་པར་འགྱུར་བ་འབྱུང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། འདིར་ནི་ཡང་དག་མ་ལགས་པར། །བྱིས་པ་

རྣམས་ཀྱིས་མཚང་བྲུས་དང་། །སྤྱོད་པ་དག་ནི་བཟོད་བགྱི་སྟེ། །སྨོད་པའང་འདྲེན་པ་
དང་དུ་བླང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གཞན་དག་ལ། །བདག་གིས་གནོད་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། །སྔོན་ཆད་བདག་གིས་སྡིག་པའི་ལས། །བགྱིས་པ་རྣམས་ནི་སྦྱང་བར་
བགྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཉེས་པ་ལས་ཟློག་པའི་སྟོབས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རྟེན་གྱི་སྟོབས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ཕག་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔེར་
བྱའོ། །གང་དག་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་དོང་བ། །དེ་དག་ངན་འགྲོར་འགྲོ་མི་འགྱུར། །མི་ཡི་ལུས་ནི་སྤངས་ནས་སུ། །དེ་དག་ལྷ་ཡི་ལུས་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གདོན་ཏོ། །འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྣམ་
པར་ཐར་པ་ལས་ཀྱང་།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་སྡིག་པ་རྣམ་པར་དག་པར་གསུངས་

ཏེ། ཉེས་པ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་བསྲེགས་པས་སྲེག་པའི་བསྐལ་པའི་མེ་ལྟ་བུའོ། །མི་

252

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པས་སའི་འོག་ལྟ་བུའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དངུལ་ཆུའི་རིགས་གསེར་དུ་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་སྲང་གཅིག་གིས་ཀྱང་ལྕགས་སྲང་སྟོང་གསེར་དུ་འགྱུར་རོ། །དངུལ་ཆུ་སྲང་གཅིག་པོ་དེ་ནི་ལྕགས་སྲང་སྟོང་པོ་དེས་ཟད་པར་བྱས་པའམ་ལྕགས་སུ་བསྒྱུར་བར་མི་ནུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དངུལ་ཆུའི་ཁམས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་གཅིག་གིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་ལྕགས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁ་དོག་
ཏུ་བྱེད་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དངུལ་ཆུའི་ཁམས་གཅིག་པོ་དེ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ལྕགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པར་བྱ་བའམ་ཟད་པར་མི་ནུས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མར་མེ་གཅིག་གིས་ཁྱིམ་མམ་ཁང་བུ་ཇི་ལྟ་བུར་བཅུག་ཀྱང་རུང་སྟེ་བཅུག་མ་ཐག་ཏུ་ལོ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་མུན་པ་ཡང་རྣམ་པར་སེལ་ཅིང་སྣང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མར་མེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་ཐིབས་པོ་མ་རིག་པའི་མུན་པ་དང་ལྡན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡང་རུང་བར་ཞུགས་ན་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་བསགས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་མུན་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སེལ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་སྐྱེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་

པོའི་ཅོད་པན་ཐོགས་པའི་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གཞན་གྱིས་གནོད་པར་བྱ་

253

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བའི་འཇིགས་པ་མེད་དོ། །
དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་
ཡིད་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཅོད་པན་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་
ཡང་། ངན་སོང་དང་ངན་འགྲོས་གནོད་པར་བྱ་བའི་འཇིགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འཕགས་པ་ཉེ་བ་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཉེ་བ་འཁོར་འདི་
ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གལ་ཏེ་སྔ་དྲོའི་དུས་ན་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་ཡང་། ཕྱི་དྲོའི་དུས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་དང་
མི་འབྲལ་བར་གནས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་དྲོའི་དུས་ན་
ལྟུང་བ་བྱུང་བ་ཡང་། ཕྱེ་མ་རེད་ཀྱི་དུས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་དང་མི་
འབྲལ་བར་གནས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཐའ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཕྱེ་མ་རེད་ཀྱི་
དུས་ན་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་ཡང་སྲོད་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་བར་གནས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་སྲོད་ལ་ལྟུང་བ་
བྱུང་བ་ཡང་ནམ་ཕྱེད་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་བར་གནས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ནམ་ཕྱེད་ན་ལྟུང་བ་བྱུང་ན་
ཡང་ཐོ་རངས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་བར་གནས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་

ཕུང་པོའི་མཐའ་མེད་དོ། །ཉེ་བ་འཁོར་དེ་ལྟ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་

254

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ནི་བཅོས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགྱོད་པས་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་དེ་སྐྱེས་ན་ཧ་ཅང་ཡང་མི་དགའ་བར་མི་བྱའོ། །ཉེ་བ་འཁོར་དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་ལ། ལྟུང་བ་
ཡང་དང་ཡང་བྱུང་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
ཉམས་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་སྡིག་པ་སྦྱང་བའི་ལེའུ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ། ། ། །
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་སོ། ། ། །

༼ལེའུ་དགུ་པ།༽
དེས་ན་དེ་ལྟར་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་དང་ལྡན་པའི་འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱེ་བ་བསྲུང་ཞིང་དེ་ལྟར་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་གེགས་སེལ་བ་དེས་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཐོག་མར་རེ་ཞིག་བཟོད་པར་བྱའོ། །མི་བཟོད་པ་ནི་སྐྱོ་བ་ནི་སྲོན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྩོན་
པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཐབས་དང་

ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་བས་ན་སྐྱོ་བ་མེད་པར་ཐོས་པ་བཙལ་བར་བྱ། ཤེས་སུ་ཟིན་ཀྱང་འདྲེན་མར་སྤྱོད་པས་མཉམ་པར་གཞག་དཀའ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ། །དེར་ཡང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞི་བར་བྱ་བ་ལ་མི་བརྩོན་པས་སེམས་མཉམ་པར་འཇོག་པར་མི་འགྱུར་བས། མཉམ་པར་གཞག་ལ་བརྩོན་བྱ་ཞིང་། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱངས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར། མི་སྡུག་ལ་

255

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སོགས་བསྒོམ་པར་བྱ། །དེ་ལྟར་འདི་དག་ནི་རེ་ཞིག་སྡིག་པ་སྦྱོང་བ་བསྟན་པའི་ཚིག་
གོ །ད་ནི་བཤད་པ་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་བཟོད་པ་ནི། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས། སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་དང་ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་དང་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པའོ་ཞེས་རྣམ་པ་
གསུམ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བཟོད་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་པ་ཉིད་མི་འདོད་པ་བྱུང་བ་དང་ཕྲད་པ་དང་། རང་གི་བདེ་བ་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པ་ཉིད་འདོད་པའི་གེགས་བྱེད་པ་དང་ཕྲད་པ་སྟེ། དེ་དག་ལས་ཡིད་མི་བདེ་ཞིང་། དེ་ལས་ནི་སྡང་བའམ་ཞུམ་པ་ཉིད་དོ། །དེ་བས་ན་ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བདེ་བ་ལ་མི་ཆགས་པ་དང་། །སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་སྐྱོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་ནང་གི་མྱ་ངན་དང་སྨྲེ་སྔགས་
འདོན་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཁྲུག་པ་དེ་དག་བཟོད་ཅིང་དང་དུ་ལེན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་།
ཁྱིམ་བདག་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་
ཁྲོ་བ་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱའོ། །དེས་
ལོངས་སྤྱོད་རྙེད་དམ་ཆུང་མ་དང་བུ་རྙེད་དམ་ནོར་དང་འབྲུ་དང་རྫས་རྙེད་ཀྱང་ཁེངས་པར་ཡང་མི་བྱའོ། །ཐམས་ཅད་མ་འབྱོར་ཡང་དེ་ཞུམ་པར་ཡང་མི་བྱ་ཡི་མུག་པར་ཡང་མི་བྱའོ། །དེས་འདི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྱུ་མའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་བསྒྲུབ་པས་སོ་སོར་ཉེ་བར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟ་

256

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སྟེ། ཕ་མ་དང་ཆུང་མ་དང་བྲན་དང་ལས་བྱེད་པ་དང་ཞོ་ཤས་འཚོ་བ་དང་མཛའ་བཤེས་དང་བློན་པོ་དང་ཉེ་དུ་དང་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་དེ་དག་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྨིན་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་དབང་བ་མ་ཡིན་ལ་ང་ཡང་འདི་དག་གི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ལ་མི་དགའ་བ་ཅི་དགོས། །དེ་སྟེ་བཅོས་སུ་མེད་ན་ནི། །དེ་ལ་མི་དགའ་བྱས་ཅི་ཕན། །བཅོས་ཀྱང་ཡིད་མི་བདེ་ན་ནི། །ཁྲོ་བས་རྒྱལ་བས་འཐད་པའམ། །ཞུམ་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྲོ་ཉམས་པས། །རྒུད་པ་ཆེན་
པོས་ཟིན་པར་འགྱུར། །དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་སེམས་པས། །ཚེ་ཡང་ཐུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། །དེ་ལྟ་བས་ན་གོམས་པ་ལས། །གནོད་པ་བཞིན་དུ་དོན་མེད་སྤང་། །ཡིད་མི་བདེ་བ་སྤང་བ་ཡང་ཇི་ལྟར་གོམས་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཡང་བ་དང་སྙི་བའི་སེམས་སྤངས་པ་ལས་ཏེ། དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། ཤིང་བལ་གྱི་འདའ་བ་ལྟ་

བུའི་སེམས་དང་བྲལ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་། བུ་མོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་ཐུབ་པར་

དཀའ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །མངོན་པར་ཞེན་པ་ཐམས་ཅད་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་

གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །མི་མཐུན་པའི་བསམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་གློང་འཁྱིལ་བ་ལྟ་བུ་བབ་པ་རྣམས་ལ་མི་འཁྲུགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གོམས་པར་གྱུར་ན་དཀའ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་རེ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་བླུན་པ་ཁུར་རྩ་བ་དང་ཉ་པ་དང་ཞིང་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ལ་གོམས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ངུ་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་

257

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ལ་ཡང་ཡུན་རིང་པོ་ནས་རྨད་དུ་གྱུར་པའི་མཚན་མ་ཅན་གྱི་སེམས་མཁྲང་བ་དང་།སྒྱིད་ལུག་པས་ཟིལ་གྱིས་མི་ནོན་ན། འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བླ་ན་མེད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་
གྱི་ལས་ལ་སྨོས་སུ་ཡོད་དམ་ཅི། འདི་ལྟར་ཕལ་པ་དག་ཀྱང་ཅུང་ཟད་གནོད་པ་བྱེད་པ་བདག་གི་ཉེས་པར་བྱས་པས་བཅོམ་ཞིང་རང་ཉིད་འཆི་བ་རྣམས་ལ་བརྡེག་པའི་ཆེད་དུ། དྲག་ཏུ་བརྡེགས་པ་མྱོང་ཡང་གཡུལ་དུ་འཇུག་ན། དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་པོར་གནོད་པ་བྱེད་པ་དཀའ་བས་བསྒྲུབས་པའི་དགེ་བའི་ནོར་བག་ཙམ་པའི་རྐུན་པོ་དམྱལ་བ་ཉིད་ཀྱི་གསོད་སར་གསད་བྱའི་གཤེད་མར་གྱུར་པ་སྲིད་པའི་བཙོན་རའི་
སྲུང་མར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་གྱི་ཕྱིར་ཕྱོགས་མ་རུང་བར་བྱེད་པ་རྗེས་སུ་
མཐུན་པ་འདྲ་ཡང་གནོད་པ་དྲག་པོ་བྱེད་པ་གནོད་པ་མ་བྱས་པར་དགྲར་གྱུར་པ། ཐོག་མ་མེད་པའི་བསྐལ་པ་ལས་དམ་དུ་འབྲེལ་བའི་ཤ་འཁོན་ཅན། ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་རྣམས་ལ་གཞོམ་པར་སྤྲོ་བའམ་སྡུག་བསྔལ་བཟོད་པར་གོ་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ། ས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆས་ཤིང་བདུད་ཀྱི་རི་ཁྲོད་པའི་བདག་པོས་ཟིན་པའི་འགྲོ་བ་གནང་བཙོན་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཡུལ་ངོར་ཞུགས་
པ་ནི་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཆུང་ངུ་ལ་གོམས་པར་བྱ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ན། དཀའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ལ་ཡང་གོམས་པ་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་གོམས་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་གཞག་པ་གོམས་པས་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་

258

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

རོ། །འདིའི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེ་བས་ནོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །
ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བས་ནོན་པ་ཞེས་བགྱི་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཆིས་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ཤ་སྟག་མྱོང་བར་འགྱུར་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་མི་མྱོང་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ལགས། བདེ་བ་ཡང་མ་ལགས་པ་ཡང་མི་མྱོང་སྟེ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་གནོད་པས་གནོད་པར་བགྱིས་ཀྱང་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་གནས་པ་
དང་། མིའི་གནོད་པས་གནོད་པར་བགྱིས་ཀྱང་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་གནས་པ་
དང་། ལག་པ་བཅད་དམ་རྐང་པ་བཅད་དམ། རྐང་ལག་བཅད་དམ། རྣ་བའམ། སྣའམ།

རྣ་བ་དང་སྣ་གཏུབས་ཀྱང་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྦ་ལྕག་གིས་གཞུས་སམ། སྦ་ལྕག་ཕྱེད་ཚལ་ལམ། ལྕག་གིས་གཞུས་ཀྱང་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། བཙོན་རར་བཅུག་གམ། ལྕགས་སྒྲོག་དང་ཤིང་སྒྲོག་ཏུ་བཅུག་གམ། བཙོན་ཆ་དམ་པོ་ལ་རྒྱས་བཏབ་བམ། བྱིས་པའི་གཙུག་
ཕུད་ལྟར་བཅིངས་སམ། དུགས་ཀྱི་སྣོད་ལྟར་བདུགས་སམ། བུ་རམ་ཤིང་བརྡུངས་
པ་ལྟར་བརྡུངས་སམ། འདམ་བུ་གཞོམ་པ་ལྟར་བཅོམ་མམ། འབྲུ་མར་གྱི་མར་མེ་ལྟར་
འབར་བར་བྱས་སམ། མར་གྱི་མར་མེ་དང་། ཞོ་བསྐོལ་བ་ལྟར་འབར་བར་བྱས་ཀྱང་
བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མེའི་ནང་དུ་བོར་རམ། སེང་གེའི་ཁར་བསྟབས་སམ། སྟག་གི་ཁར་བསྟབས་སམ། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། སྐམ་དྲིལ་

259

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བྱ་བ་ལྟར་དྲིལ་ཏམ། བྱི་བོའི་ཆད་པ་ལྟ་བུས་བཅད་དམ། ཉེས་པ་བྱུང་བ་བསྒྲགས་པ་
ལྟར་བསྒྲགས་སམ། ཀཱརྵཱ་པ་ཎ་ཙམ་དུ་གཏུབས་སམ། འབྲས་ཕྱེ་བཙོ་བ་ལྟར་བཙོས་སམ། གླང་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ཡང་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་གནས་པར་
འགྱུར་བ་དང་། མིག་ཕྱུང་ངམ། གསལ་ཤིང་གི་རྩེ་མོ་ལ་གཞག་གམ། གསད་པའི་
གནས་སུ་ཁྲིད་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མགོ་བཅད་ཀྱང་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་
གནས་པར་འགྱུར་ཏེ་བདེ་བ་ཡང་མ་ལགས་མི་བདེ་བ་ཡང་མ་ལགས་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུང་ངོ་། །
དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེས། ཡུན་རིང་པོ་ནས་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པའི་ཚེ། སྨོན་ལམ་འདི་ལྟར་བཏབ་སྟེ་གང་གིས་
བདག་ལ་ཁ་ཟས་བྱིན་པ་དེ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །གང་གིས་
བདག་ལ་སྐོམ་བླུད་པ་དེ་དག་དང་། གང་གིས་བདག་ལ་རིམ་གྲོར་བྱས་པ་དང་བཀུར་སྟི་བྱས་པ་དང་བསྟི་སྟང་བྱས་པ་དང་མཆོད་པ་བྱས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉེ་བར་
ཞི་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །གང་ཡང་བདག་ལ་གཤེ་བར་བྱེད་པ་དང་མི་བདེ་བ་བྱེད་པ་དང་རྡེག་པ་དང་མཚོན་གྱིས་འདེབས་པ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྲོག་གཅོད་པའི་བར་དུ་བྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་ཅིང་བླ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་བཏབ་སྟེ། དེ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དེ་དག་དང་ལྡན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་དང་དེ་ལྟ་བུའི་སྨོན་ལམ་དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་
བའི་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ཞིང་བསྙེན་ལ་བསྒོམ་ཞིང་མང་དུ་བྱེད་དེ། དེ་ལས་

260

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བས་ནོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་རབ་ཏུ་ཐོབ་པོ། །གང་གི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བས་ནོན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་བདུད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

མི་འཕྲོགས་ཤིང་མི་འཁྲུགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །
སྦྱོར་བ་འདི་ནི་གཏོང་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་།བྱ་བར་དཀའ་བའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབས་པ་དང་། བཟོད་པ་ཐམས་ཅད་བརྟན་པར་བྱེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཐམས་ཅད་ལ་ནུར་བ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ། དེ་ལྟ་བས་ན་རྟག་ཏུ་དགའ་བར་བྱ་སྟེ། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། གུས་དང་བཅས་ཤིང་ཡིད་ནི་རྟག་ཏུ་དགའ་བར་བྱ། །ཞི་བའི་ལྟ་བ་ལ་ནི་རྟག་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར། །ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་གང་ཞེ་ན། གང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དྲན་པ་དང་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་དགའ་བ་དང་། དད་པ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་སེམས་མ་གོང་ཞིང་མི་བརྫི་བ་དང་སྲིད་པ་མེད་པ་དང་། འདོད་པའི་དགའ་བ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དང་སེམས་
རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། ལུས་རབ་ཏུ་སིམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་དགའ་ཞིང་ཡིད་འཕར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་དགའ་ཞིང་མོས་པས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོའི་རྐྱེན་ཚོལ་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་མཉན་པས་མི་སྐྱོ་བ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་ནན་ཏན་དང་། དགའ་བ་དང་མགུ་བ་དང་རངས་

261

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་བས་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་།རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པའི་བློ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཚོལ་བ་ལ་འདུན་པ་
དང་། ཆོས་ལ་འདུན་པ་དེ་ཡང་མི་འདོར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་
མོས་ཤིང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཉི་ཚེ་བའི་ཐེག་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སེར་སྣ་མེད་པས་མ་ཞུམ་པར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ནོར་གང་སེམས་ཀྱིས་

སྦྱིན་འདོད་པ་དེ་སྦྱིན་ཞིང་བྱིན་ནས་ཀྱང་འཁོར་གསུམ་དག་པར་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་
པ་དང་།སྦྱིན་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་དང་བ་
དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་རྗེས་སུ་འཛིན་ཅིང་བྱམས་པ་དང་། བདག་གི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ངན་འགྲོའི་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པར་དབུགས་འབྱིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྔོ་བ་དང་།
བརྟན་ཞིང་མི་ཕྱེད་པ་དང་། ཕ་རོལ་གྱིས་ངན་པར་བརྗོད་པ་དང་ངན་པར་སྨྲས་པའི་
ཚིག་གི་ལམ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཉིད་དང་། བཟོད་ཅིང་ངེས་པ་དང་། ང་རྒྱལ་མེད་པ་དང་། བླ་མ་ལ་འདུད་ཅིང་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་དང་།རྟག་ཏུ་བཞིན་འཛུམ་པ་དང་། ཁྲོ་གཉེར་མེད་པ་དང་།སྔོན་དུ་གསོང་པོར་སྨྲ་བ་དང་། ཚུལ་འཆོས་པ་མེད་པ་དང་། ཁ་གསག་མེད་པ་དང་། ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ་མེད་པ་དང་། བསམ་པ་དག་པ་དང་།
སེམས་ལ་བརླང་བ་མེད་པ་དང་།གྱ་གྱུ་མེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་ལེགས་པར་ལྟ་བ་དང་། སྐྱོན་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། ལྟུང་བ་མི་གླེང་བ་དང་། ཡང་དག་པར་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྟོན་པ་
ལྟར་ཕངས་པར་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་བཞིན་ཕངས་པར་འཛིན་པ་

262

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་སྲོག་བཞིན་དུ་ཕངས་པར་འཛིན་པ་དང་། བླ་མ་ལ་ཕ་མ་བཞིན་དུ་ཕངས་པར་འཛིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བུ་བཞིན་དུ་ཕངས་པར་འཛིན་པ་དང་། མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ལ་སངས་རྒྱས་བཞིན་དུ་ཕངས་པར་འཛིན་པ་དང་། ནན་ཏན་ལ་ཡན་ལག་གི་དམ་པ་མགོ་བཞིན་དུ་ཕངས་པར་འཛིན་པ་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་རྐང་ལག་བཞིན་དུ་ཕངས་པར་འཛིན་པ་དང་།
ཆོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་བཞིན་དུ་ཕངས་པར་འཛིན་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བཞིན་དུ་ཕངས་པར་
འཛིན་པ་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དགའ་བའི་རྩེད་མོ་བཞིན་དུ་ཕངས་པར་འཛིན་པ་དང་། ཆོག་ཤེས་པ་ལ་ནད་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཕངས་པར་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་ཚོལ་བ་ལ་སྨན་བཞིན་དུ་ཕངས་པར་འཛིན་པ་དང་། སྐུལ་ཞིང་དྲན་པར་བྱེད་པ་ལ་སྨན་པ་བཞིན་དུ་ཕངས་པར་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གང་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་པོ་མ་གོང་བ་འདི་ནི་དགའ་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །
འདི་ལ་བསླབས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི། འཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་འགྲོ་བ་ལ་དགའ་བར་ཡང་འགྱུར་བ་དང་།སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་འགྲོ་བ་ལ་སེམས་ཤིང་རྟག་ཏུ་བསམ་པ་གཏོང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུའང་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་ཚོང་རྡལ་གྱི་ཚོང་པར་ཡང་འགྱུར་
བ་དང་། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་འཐོབ་པ་མི་གཏོང་བར་ཡང་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་མེ་ལ་སེམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་འདིས་བརྒྱན་པར་བྱེད་དོ། །སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

263

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བཟོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་བསྟན་ཏེ། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་ནས། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སམ། བདུད་རྣམས་སམ། བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སམ། བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་རྣམས་སམ།
བདུད་ཀྱི་ཕོ་ཉ་རྣམས་ཀྱིས་གཙེས་སམ་རྣམ་པར་གཙེས་སམ་བསྐྱོད་དམ་ཀུན་ཏུ་
བསྐྱོད་དམ། དཀྲུགས་སམ་ཀུན་ཏུ་དཀྲུགས་སམ། སྤྱོས་སམ་བསྡིགས་སམ་བརྡེགས་
ཀྱང་།བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ལས་མི་ཕྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཐར་བར་བྱེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ལས་མི་ཕྱེད་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རིགས་མི་འཆད་པར་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་
པ་ལས་མི་ཕྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པའི་
དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ལས་མི་ཕྱེད་པ་དང་། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ལས་མི་ཕྱེད་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པར་བརྩོན་པ་ལས་མི་ཕྱེད་
པ་དང་། ལུས་དང་སྲོག་འདོར་ཞིང་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་མངོན་པར་བརྩོན་པ་ལས་མི་ཕྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བ་ལ་

མངོན་པར་བརྩོན་ཞིང་བདག་བདེ་བ་ལ་མི་ཆགས་པ་ལས་མི་ཕྱེད་པ་སྟེ། དེ་དེ་ལྟར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གྱུར་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

ཅོ་དྲིས་ཀྱང་བཟོད། ཐིང་སླད་བྱས་པ་དང་།སྨད་པ་དང་། བཤུང་བ་བྱས་ཀྱང་བཟོད།

264

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚང་བྲུས་སམ་སྤྱོས་སམ། བསྡིགས་སམ། ངན་དུ་

བརྗོད་དམ། ངན་དུ་སྨྲས་པའི་ཚིག་གི་ལམ་ཀྱང་བཟོད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནོད་པ་ཡང་བཟོད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁུར་ཡང་བཟོད། སྒྲོལ་བས་ཀྱང་སྐྱོ་བ་
མེད། ཞུམ་པ་མེད། ཀུན་དུ་ཞུམ་པ་མེད། སྒྱིད་ལུག་པ་མེད། ཡི་ཆད་པ་མེད། སྟོབས་ཉེ་བར་སྟོན་པར་བྱེད། མཐུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པར་བྱེད་ལ། བརྟུལ་བས་བརྟུལ་བར་བྱེད་དེ་དེ་སྤྲོ་བ་སྐྱེད་ཅིང་རྨོངས་པའི་སེམས་མི་འཛིན་ཏོ། །མཚང་བྲུས་ཀྱང་སླར་མཚང་མི་འབྲུ་བ་དང་། བརྡེགས་ཀྱང་སླར་མི་རྡེག །ཁྲོས་ཀྱང་སླར་མི་ཁྲོ། གཤེ་བ་ལ་སླར་མི་གཤེ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་སེམས་འགྲང་བའི་གོ་ཆ་གྱོན་ནོ། །
འདི་ལྟ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཐེག་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་རྒྱུན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
དག་གོ །བདག་ནི་རྒྱུན་ལས་ལྡོག་པར་རྩོལ་བར་འདོད་པའོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་དག་གོ །བདག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་མཐུན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་གོ་ཆ་བགོས་པའོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གནོད་སེམས་ལ་དཔའ་བ་དག་གོ །བདག་ནི་བཟོད་པ་དང་ངེས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་འདྲིད་ཅིང་ཡོངས་སུ་འདྲིད་པར་གནས་པ་དག་གོ །བདག་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ངོམས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཅན་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད།
རལ་གྲི་དང་ཤག་ཏི་དང་མདུང་ཐུང་དང་མཚོན་རྩེ་གཉིས་པ་སོགས་པ་ལག་ན་ཐོགས་ཏེ་བདག་གི་ཕྱི་བཞིན་འབྲང་ཡང་ས་ཕྱོགས་གང་དུ་འགྲེང་ངམ་འདུག་གམ་འཆག་

265

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གམ་ཉལ་ཡང་རུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་།སྦྱིན་པའི་སེམས་
སམ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སེམས་སམ། བཟོད་པའི་སེམས་སམ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་

སེམས་སམ། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་སམ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སེམས་སམ། ཐོས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་སེམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ས་ཕྱོགས་དེར་བདག་ལུས་རྒྱ་ཤུག་གི་ལོ་མའི་བརྒྱ་ཆ་ཙམ་དུ་གཏུབས་སམ་རྣམ་པར་གཏོར་རམ། རྣམ་པར་བཅོམ་མམ། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་གཞན་མི་བྱེད་པར་རྒྱུན་དུ་གཤེའམ། བསྡིགས་

སམ། སྨོད་དམ། བཤུང་ངམ། ཚིག་ངན་པ་དང་། ངག་རྩུབ་པོ་སྨྲ་བར་གྱུར་ཀྱང་བདག་གིས་སེམས་ཅན་འགའ་ལ་ཡང་འཁྲུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྔོན་གྱི་མཐའ་ནས་འཁོར་བ་ཚད་མེད་པར་བྱས་ཏེ། གང་
དུ་བདག་གི་ལུས་འདི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སོང་ངམ། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སོང་ངམ། གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སོང་ངམ། མིར་གྱུར་ཀྱང་རུང་སྟེ། འདོད་པའི་
ཟས་ཀྱི་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་ཆོས་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་ཞིང་། ཡང་བའི་འཚོ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་དོན་མེད་པས་འཚོ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམ་པ་བརྒྱར་གཤགས་ཤིང་གཏུབས་ཏེ་ཕྱེ་ཞིང་ཕྲལ་ལ་བྱ་བ་རྣམ་པ་མང་པོ་བྱས་ཀྱང་བདག་གིས་གཞི་དེ་ལས་བདག་གི་དོན་བྱས་ཀྱི། གཞན་གྱི་དོན་མ་བྱས་ཀྱི་གལ་ཏེ་
སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱི་མའི་མཐར་བདག་གི་ལུས་གཤེགས་
གཏུབས་རྣམ་པར་གཏོར་རྣམ་པར་བཅོམ་པ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཀྱང་བདག་གིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ངོ་། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ངོ་། །དགེ་བའི་ཆོས་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུས་

266

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གཏུབས་པའི་ལུས་ཀྱི་གནོད་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པའི་
སྡུག་བསྔལ་གྱི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བ་ནས་རྒྱུའི་བར་དུ་ཡང་མི་བཟོད་
དོ། །བདག་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་གནས་པར་སྤྲོའི་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གཏང་བར་ནི་མི་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གང་གི་གཞི་ལས་གནོད་སེམས་བྱུང་བའི་ཆོས་དེ་བདག་གིས་སྤང་བར་བྱའོ་སྙམ་མོ། །
ཆོས་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལུས་ལ་དགའ་བ་དང་ལུས་ལ་གནས་པ་དང་ལུས་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། ལུས་གཏང་ན་གནོད་སེམས་ཀྱང་གཏོང་ངོ་། །བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དེ་ལྟར་ཆོས་འགྲང་བ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནོད་པ་བཟོད་དེ་མི་སྐྱོ་མི་ཁྲོའ། །ོདེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། བློ་
གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དེ་ལ་ཐབས་མཁས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་གཅོད་པ་ནི། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་བསྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ཇི་
ལྟར་ན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་གཅོད་པ་ན། ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དྲུག་བསྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་ལུས་འདོར་བ་དང་ལུས་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་ལུས་ལ་མི་ལྟ་བ་འདི་ནི། དེའི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

པའོ། །གང་ལུས་གཅོད་པ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་པ་འདི་ནི་དེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའོ། །གང་ལུས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ན་གང་དག་དེའི་ལུས་གཅོད་པ་དེ་དག་ཉིད་རབ་ཏུ་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཟོད་ཅིང་སེམས་ཀྱིས་རྨ་མི་འབྱིན་ཏེ། བཟོད་པའི་
སྟོབས་ཉེ་བར་སྟོན་པ་འདི་ནི་དེའི་བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་གང་

267

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་ལ་འདོད་པ་མི་འདོར་ཞིང་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་
ཡང་རབ་ཏུ་འཛིན་ལ། འཁོར་བའི་རྗེས་སུ་ཡང་འབྲང་ཞིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་བརྩམ་པ་ཡང་རྩོམ་པ་འདི་ནི། དེའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །གང་ལུས་རྣམ་པར་
འདོར་བ་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་མི་བརྗེད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཞི་བ་དང་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་འདི་ནི་དེའི་བསམ་
གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །
གང་ལུས་གཅོད་པ་ན་ལུས་ལ་རྩྭ་དང་རྩིག་པ་དང་ཤིང་དང་རྡོ་དང་མིག་ཡོར་
ལྟ་བུར་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་། ལུས་ལ་སྒྱུ་མའི་ཆོས་ཉིད་དུ་འཇུག་པ་དང་ཡང་དག་པར་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་ཡང་དག་པར་ན་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དང་ཡང་དག་པར་ན་བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པར་ན་ཞི་བ་ཉིད་དུ་ལུས་ལ་རྟོག་པ་འདི་ནི། དེའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གཞན་ཡང་དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་
ཏེ། སེམས་ཅན་འདི་ནི་ལེ་ལོ་ཅན་དགེ་བའི་ཆོས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་ནི་བདག་ལ་མཚང་འབྲུ་ཞིང་གཤེ་བའོ། །བདག་ནི་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པར་བྱ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་བརྩོན་པ་ལ་མི་ངོམས་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་འདི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སྙིང་པོར་སྔར་ཇེ་འདུག་པར་བྱས་ལ། ཕྱིས་བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བྱའོ། །སྙམ་དུ་དེ་ལྟར་གོ་ཆ་གྱོན་པ་འདི་ནི། དེའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ།
སེམས་ཅན་མ་དུལ་བ། མ་ཞི་བ། མ་སྦས་པ། ཉེ་བར་མ་ཞི་བ། འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་གི་དོན་དུ་བདག་གིས་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་ངེས་པར་སེམས་སུ་

268

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གཞུག་གོ་སྙམ་པ་འདི་ནི། དེའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་
སྦྱར་ཏེ། བདག་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས། དེ་ལ་གཤེ་བ་དང་ཁྲོ་བ་སུ་ཡིན་ཞེས་དེས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ན་གང་གཤེ་བ་དང་ཁྲོ་བའི་ཆོས་དེ་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བདག་དང་གཞན་མི་དམིགས་པས་དམིགས་པར་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བར་བཟོད་པ་འདི་ནི། དེའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩོད་པ་དོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བདག་ཉིད་རྩོད་པར་བྱེད་དམ།
བདག་གང་སྨྲ་བ་ལ་སླར་སྨྲ་ན་ནི། བདག་གིས་མ་རྙེད་པ་དང་ཉེས་པ་རྙེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་བདག་གིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟམ་པ་ལྟ་བུར་བྱ་ན། བདག་

གཞན་ལ་ཁྱོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་གམ་ཚིག་རྩུབ་པོ་སྨྲ་བར་བྱ་བའམ། འདི་ནི་བདག་གིས་སྨྲ་བར་མི་བྱ་སྟེ། འཐབ་པ་དང་། རྩོད་པའི་ནང་དུ་བདག་གིས་བེམ་པོ་ལྟ་བུ་དང་།ལུག་ལྟར་ལྐུགས་པ་ལྟ་བུར་བྱའོ། །གཞན་གྱིས་ངན་དུ་སྨྲས་པ་དང་ངན་དུ་བརྗོད་པའི་
ཚིག་གི་ལན་ཐོས་ན་སེམས་ཀྱི་ཀུན་དུ་གནོད་སེམས་སུ་མི་བྱའོ། །བདག་གིས་
གཞན་དག་ལ་གང་གཞན་གྱིས་ཉེས་པ་གཞན་སྐྱེས་ན་དེ་ནི་བདག་ལ་ལེགས་པ་མ་
ཡིན་བདག་གི་ཆ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་བདག་གིས་གཞན་དག་གི་ཉེས་པ་གཞན་མཉམ་པ་བསམས་པ་དེ་ནི་བདག་གི་ཆ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་གིས་བསམ་པ་རྣམ་པར་འཁྲུགས་པར་མི་བྱའོ། །འདི་ལྟར་བདག་གིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་སྦྱར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདེ་བར་བྱ་ཞིང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བྱ་སྟེ། མྱ་ངན་ལས་

269

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འདས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་ལ་བདག་གནོད་སེམས་སུ་བྱེད་དམ། ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་བྱས་ཀྱང་གཞན་དག་ལ་གནོད་སེམས་མི་བྱ་བ་ཡིན་ན་དེ་ལ་བདག་གཏི་མུག་ཏུ་འགྱུར་རམ། འདི་ནི་བདག་གིས་བྱ་བའི་ཆ་ཡིན་ཏེ། བརྟུལ་བ་བརྟན་པར་བརྟུལ་བར་བྱའོ། །སྲོག་གི་བར་ཆད་བྱེད་ཀྱང་བདག་གིས་འཁྲུགས་པར་མི་བྱའོ། །བདག་གིས་ཁྲོ་གཉེར་ཅན་གྱི་བཞིན་དབྱུང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གང་དག་ཁྲོས་པ་དེ་དག་ལ་དབུགས་འབྱིན་ཏོ་ཡིད་ཕེབས་པར་བྱེད་དོ་བཟོད་པ་གསོལ་
ལོ་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་དོ། །ཆོས་ཀྱིས་ཚིམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། བཟོད་པའི་ལེའུ་སྟེ་དགུ་པའོ། ། ། །

༼ལེའུ་བཅུ་པ།༽
དེ་ལྟར་བཟོད་པ་ལ་གནས་ནས་ཐོས་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་དེའི་ཐོས་པ་ཆུད་ཟ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། ཇི་སྙེད་ཆོས་རྣམས་མང་པོ་ཆུབ་བྱས་ཀྱང་། །ཐོས་པས་རྒྱགས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་སྲུང་བ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ངན་འགྲོར་གང་འགྲོ་བ། །དེ་ལ་མང་དུ་ཐོས་པས་སྐྱོབ་མི་
ནུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །མང་དུ་ཐོས་པའི་བསྔགས་པ་ནི་སྲེད་མེད་ཀྱི་བུས་

ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་རིགས་ཀྱི་བུ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་ན་ཤེས་རབ་
འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ན་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་བདུད་ཀྱིས་གླགས་མི་རྙེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ལས་
ཡང་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་བླ་མའི་སྐྱེས་པའི་རབས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་གསུངས་ཏེ། བྱང་

270

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་འདོད་པ་བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གུས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་ན་བཞུགས་པའི་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དག་ཞལ་ཉེ་བར་སྟོན་ཏོ། །ཆོས་ཀྱང་ཐོས་པར་མཛད་དོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་གཟི་བརྗིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་
འདོད་པ་དག་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གཏེར་རི་སུལ་དང་ཤིང་གི་ནང་དུ་བཅུག་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་

གླེགས་བམ་དུ་གྱུར་པ་མཐའ་ཡས་པ་དག་ཀྱང་ལག་མཐིལ་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་གཟི་བརྗིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་
འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྔོན་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་ལྷ་རྣམས་སྤོབས་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཚེ་ཡོངས་སུ་ཟད་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་ལྷ་རྣམས་ཚེ་དང་སྟོབས་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པོ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྱི་

རླབས་དང་ལྷའི་བྱིན་གྱི་རླབས་ཀྱིས་འདོད་ན་ལོ་སྟོང་དུ་ཡང་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་
དུ་སྦྱར་ཏེ། བསྐལ་པའམ་བསྐལ་པའི་ལྷག་མ་ནས་ཇི་ཙམ་དུ་འདོད་པ་དེ་ཙམ་དུ་གནས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་རྒ་བ་ཡང་སེལ་བར་མཛད་དོ། །ནད་ཀྱང་སེལ་བར་མཛད་དོ། །དྲན་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་བོ། །རྟོགས་པ་དང་བློ་གྲོས་དང་སྤོབས་པ་ཡང་ཉེ་བར་སྒྲུབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཡང་སེལ་ཏོ། །ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་ཡང་ཉེ་བར་སྒྲུབ་བོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་གཟི་བརྗིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ལ་གུས་པ་རྣམས་ལ་ཕ་རོལ་གྱི་གནོད་པའི་འཇིགས་པ་
ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་ངོ་། །དྲི་མ་མེད་པའི་གཟི་བརྗིད་དེ་ལྟ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་

271

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཐོས་པའི་ཚོགས་མཁས་པ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཐོས་པའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འདུལ་བ་ལ་བསྔགས་ཤེ་ན། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཐོས་པའི་རྣམ་པ་ནི་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུན་པའི་རྣམ་པ་དང་། བསམ་པའི་རྣམ་པ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པའི་རྣམ་པ་དང་།སྦྱོར་བའི་རྣམ་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ང་

རྒྱལ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། བག་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་དང་། རི་མོར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། མཐུན་པའི་རྣམ་པ་དང་། བཀའ་བློ་བདེ་བའི་རྣམ་པ་དང་། བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། རྣ་བླགས་ཏེ་ཉན་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་།མི་གཡེང་བའི་རྣམ་པ་དང་། གནས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེར་འདུ་ཤེས་པའི་རྣམ་
པ་དང་།སྨན་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། དྲན་པའི་སྣོད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། ཤེས་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་།
བློ་གྲོས་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་།བློ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་

ལ་མི་ངོམས་པར་ཉན་པའི་རྣམ་པ་དང་། གཏོང་བ་སྤེལ་བའི་རྣམ་པ་དང་། དུལ་ཞིང་ཅང་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་དང་། གུས་པར་དགའ་བ་མྱོང་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ལུས་བདེ་བའི་རྣམ་པ་དང་། སེམས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་རྣམ་པ་དང་། མི་སྐྱོ་བར་ཉན་པའི་རྣམ་པ་དང་། དོན་ཉན་པའི་རྣམ་པ་དང་།ཆོས་ཉན་པའི་རྣམ་པ་དང་། ནན་ཏན་ཉན་པའི་རྣམ་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ཉན་

པའི་རྣམ་པ་དང་། ཆོས་མ་ཐོས་པ་ཉན་པའི་རྣམ་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཉན་པའི་

272

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

རྣམ་པ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་ལ་འདོད་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉན་

པའི་རྣམ་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཉན་པའི་རྣམ་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ཉན་པའི་རྣམ་པ་དང་། བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་ཉན་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཉན་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཚངས་པའི་གནས་པ་ཉན་པའི་རྣམ་པ་དང་། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཉན་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ཉན་པའི་རྣམ་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ཉན་པའི་རྣམ་པ་དང་། མི་སྡུག་པའི་རྣམ་པ་དང་།བྱམས་པའི་རྣམ་པ་དང་།རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བའི་རྣམ་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། དགེ་བའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་།བདེན་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཆུད་མི་གཟན་པའི་རྣམ་པ་དང་།
རང་དབང་གི་རྣམ་པ་དང་། བདག་གི་སེམས་སྲུང་བའི་རྣམ་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་མི་གཏོང་བའི་རྣམ་པ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དང་། བདག་གི་ཕྱོགས་སྲུང་བའི་རྣམ་པ་དང་། ཕ་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་
དང་ཉོན་མོངས་པ་ཚར་གཅོད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ནོར་བདུན་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་དང་། དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཚར་གཅོད་པའི་རྣམ་པ་དང་། མཁས་པས་བསྔགས་པའི་རྣམ་པ་དང་། མཁས་པ་མངོན་པར་དགའ་བའི་རྣམ་པ་དང་། འཕགས་པས་ཀུན་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དང་། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་མོས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་།བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྣམ་པ་དང་། ཕུང་པོའི་ཉེས་པ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་

273

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།
ཀྱི་ཉེས་པ་ཡོངས་སུ་འཇལ་བའི་རྣམ་པ་དང་། དོན་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་དང་། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་
སྡེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་མི་བྱ་བའི་རྣམ་པ་དང་། བདག་དང་
གཞན་ལ་ཕན་པའི་རྣམ་པ་དང་། ལེགས་པར་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། མི་
འགྱོད་པའི་རྣམ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྣམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། འདི་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐོས་

པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ། གང་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་སྦྱོར་བ་དེ་ནི་དེའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་སྦྱོར་བ་གང་ཞེ་ན། གང་འདི་ནི་
དོན་ཉུང་བ་དང་བྱ་བ་ཉུང་བ་དང་སྨྲ་བ་ཉུང་བ་དང་ཡོ་བྱད་ཉུང་བ་དང་སྲོད་དང་ཐོ་རངས་ལ་མི་ཉལ་ཞིང་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པས། ཐོས་པའི་དོན་ལ་རྟོགས་པ་དང་།ཡང་དང་ཡང་ཚོལ་བ་དང་། སེམས་ལ་རྙོག་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་རྣམས་གནོན་པ་
དང་། ལྟུང་བ་རྣམས་ལས་འབྱུང་བ་ཤེས་ཤིང་འགྱོད་པ་མེད་པ་དང་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་མེད་པ་དང་། ནན་ཏན་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ལ་གཞོལ་པ་དང་། ཆོས་ལ་འབབ་པ་དང་། ཆོས་ལ་བབ་པ་དང་། མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཚོལ་བ་ལ་མགོ་དང་གོས་ལ་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལ་མ་ཆགས་པར་གནས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་མི་ལྷོད་པ་དང་། བརྩོན་པ་མི་གཏོང་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། འདུ་འཛི་ལ་མི་དགའ་བ་དང་། གཅིག་པུར་དགའ་བ་དང་། དགོན་པ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། འཕགས་པའི་རིགས་ཀྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་

274

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ལས་མི་གཡོ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་ལ་དགའ་ཞིང་མོས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་
སྔགས་དྲན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཚོལ་བ་དང་། དྲན་པ་ཉམས་པ་མེད་པ་དང་། དོན་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་།བློ་གྲོས་ཀྱི་ལམ་དང་

མཐུན་པ་དང་། བསྟན་པས་སྡོམ་པ་དང་། རྐྱེན་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་།
ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པས་བརྒྱན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལྷུར་
བྱེད་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་སེལ་བ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། གཏི་མུག་གི་མུན་པ་དང་རབ་རིབ་ཀྱི་མུན་པས་ཆོད་པ་བསལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་དང་།བློ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་།བློ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་།བློ་མ་ཞུམ་པ་དང་།བློ་མ་གྱེས་པ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་རག་མ་ལུས་པ་དང་། བདག་གི་ཡོན་ཏན་མི་བསྙེམས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལ་བརྗོད་པ་དང་། ལེགས་
པར་བྱ་བའི་ལས་བྱེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་འགལ་བར་མི་བྱེད་པ་
དང་། ལས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ནི། བཙུན་པ་ཤ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཟད་པ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །
ཅི་མཉན་པར་བྱ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་
མདོ་ལས། དོན་དང་བཅས་པའི་གཞོན་ནུ་རྩེ་བའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་བསླབ་པར་བྱའོ། །དོན་མེད་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་། ཆད་པའི་ཚུལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་།
བྱད་སྟེམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་། སྨྲ་བའི་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་།
གཞོན་ནུ་རྩེ་བའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་། རྨུགས་བྱེད་ཀྱི་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་

275

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤེས་པ་རྨོངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་སེམས་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་དགོན་པར་གནས་
པར་བྱའོ། །དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་
པ་ལ་ཡང་ཁྱིམ་གནང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འབད་པ་དང་ལྡན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །འོ་ན་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་ལ་ཡང་ལྟུང་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
དག་ལ་མི་ནུས་སུ་ཟིན་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱིམ་དུ་

གནས་པ་ནི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་
བཏུས་པ་ལས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་པའོ། ། ། །

༼ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ།༽
དེ་ལྟར་ན་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྱིམ་གྱི་སྐྱོན་རྣམས་
བསྒོམས་ཏེ་དགོན་པ་ལ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ་ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། འདོད་པ་དག་ནི་རབ་ཏུ་སྟེན་བྱེད་ཅིང་། །བུ་དང་ཆུང་མ་དག་ལ་སྲེད་བྱེད་ན། །སྨད་པར་བྱ་བའི་ཁྱིམ་ལ་བརྟེན་པ་དེ། །ནམ་ཡང་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་མི་འཐོབ། །གང་དག་འདོད་པ་ལྕི་སྐམ་མེ་བཞིན་སྤོང་། །བུ་དང་ཆུང་མ་དག་ལ་སྲེད་སྤངས་ནས། །ཁྱིམ་གྱིས་སྐྲག་སྟེ་ཁྱིམ་ནས་མངོན་བྱུང་བ། །དེ་དག་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་འདི་རྙེད་མི་དཀའ། །གང་དག་ཁྱིམ་ན་གནས་པར་བྱེད་བཞིན་དུ། །བྱང་ཆུབ་
དམ་པ་མཆོག་འདི་འཐོབ་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་གང་དག་སྔོན་ཆད་མ་བྱུང་སྟེ། །མ་

276

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འོངས་པ་ནའང་མི་འབྱུང་གནས་པ་མེད། །རྒྱལ་སྲིད་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་སྤངས་ནས། །དབེན་པ་འདོད་དེས་དགོན་པར་གནས་བྱེད་པ། །ཉོན་མོངས་སྤངས་ནས་བདུད་ནི་བཅོམ་ནས་སུ། །བྱང་ཆུབ་རྡུལ་མེད་འདུས་མ་བྱས་འཚང་རྒྱ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཆོས་སྤྱོད་ཅི་འདྲ་བ། །ཟས་དང་སྐོམ་དང་དེ་བཞིན་གོས་རྣམས་དང་། །མེ་ཏོག་སྤོས་དང་ཕྲེང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །ཁྱུ་མཆོག་
རྣམས་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་མི་འགྱུར། །གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་རབ་ཏུ་འདོད་བྱེད་ཅིང་། །འདུས་བྱས་ངན་ལས་ཡིད་བྱུང་སེམས་ཅན་གྱི། །དོན་དུ་དགོན་པར་ཕྱོགས་
ཏེ་གོམ་བདུན་བོར། །འདི་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
གལ་ཏེ་སྐལ་བ་མི་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་འཁོར་འདོད་པ་དང་རྙེད་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པས་དབེན་པའི་ཕྱོགས་ན་སྡོད་ན། དེའི་ཕྱིར་

འདི་ལས་གསུངས་པ། འདི་དག་བདག་ལ་གནོད་སེམས་ལྡན་པ་ཞེས། །མཁས་པས་
བྱིས་པ་རྣམས་དང་རྩོད་མི་བྱེད། །བསྟི་སྟང་བྱས་ཏེ་བྱིས་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་། །བྱིས་

པའི་ཆོས་ལ་འདྲིས་པར་ཡོངས་མི་བྱེད། །བྱིས་པ་ཇི་སྲིད་ཡུན་རིངས་ལེགས་བསྟེན་
ཀྱང་། །དེ་དག་ཕྱིར་ཞིང་མི་མཛའ་འགྲས་འགྱུར་ཞེས། །བྱིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུས་
ཤེས་ནས། །མཁས་པ་བྱིས་པ་དག་དང་སྟེན་མི་བྱེད། །བྱིས་པ་རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཐ་
དད་དེ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་མཛའ་མེད་ཅེས། །བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཤེས་
ནས། །མཁས་འདིར་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་མི་རྟོན། །ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཚིག་གིས་སྨྲས་གྱུར་ཀྱང་། །ཁྲོ་དང་ཞེ་སྡང་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དག །རབ་ཏུ་སྨྲ་སྟེ་འདི་ནི་བྱིས་པའི་

277

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཆོས། །དོན་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་ནས་ཡིད་མི་རྟོན། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་བྱིས་པ་དག་དང་

མཚུངས། །དཔེར་ན་ངན་སྐྱུགས་དང་ནི་ངན་སྐྱུགས་བཞིན། །མཁས་པ་རྣམས་ནི་མཁས་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེ། །མར་དང་མར་གྱི་ཉིང་ཁུར་མཚུངས་པ་བཞིན། །ཞེས་བྱའོ། །
དེ་སྐད་དུ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་དག་དགའ་དང་མི་དགའ་ཅུང་ཟད་མེད། །དེ་དག་མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་རྟག་རབ་བདེ། །གང་དག་ནགས་དང་རི་སུལ་ལ་དགའ་བ། །དགེ་སྦྱོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་བདེ་མྱོང་བར་འགྱུར། །གང་དག་བདག་གིར་བྱེད་པ་ཅི་ཡང་མེད། །གང་དག་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མེད། །བསེ་རུ་ལྟ་བུར་འཇིག་རྟེན་འདིར་གནས་པ། །དེ་དག་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་རླུང་ལྟར་འགྲོ། །གང་དག་འཇིག་རྟེན་ལ་ནི་ཡིད་མི་ཆགས། །དེ་དག་མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་རབ་ཏུ་བདེ། །དགའ་དང་མི་དགའ་ལ་ནི་ཆགས་མེད་པ། །དེ་དག་འདི་ན་རྟག་ཏུ་སེམས་རླུང་འདྲ། །གང་དག་མི་སྡུག་དེ་ཕྲད་སྡུག་བསྔལ་ཏེ། །གང་དག་སྡུག་དེ་དང་བྲལ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན། །མཐའ་དེ་གཉི་ག་རབ་ཏུ་སྤངས་ནས་སུ། །མི་གང་ཆོས་ལ་དགའ་བ་དེ་དག་བདེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཉེས་པའི་ཚོགས་མེད་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་སུ། །རྣལ་འབྱོར་ཅན་ནི་རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་ཉུང་། །རྣལ་འབྱོར་ཅན་བརྩོན་ནམ་ཡང་རྩོད་པ་མེད། །དགོན་པར་གནས་པ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་འདི། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་འདུས་བྱས་ཡིད་འབྱུང་འགྱུར། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཅི་ལའང་འདོད་པ་མེད། །ཟག་པ་དག་ནི་རྣམ་པར་འཕེལ་མི་འགྱུར། །ནགས་ན་གནས་པ་འདི་ཡི་ཡོན་ཏན་འདི། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་རྩོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྟག་ཏུ་ཞི་ཞིང་དགའ་ལ་དབེན་པར་རྒྱུ། །ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱང་རབ་བསྡམ་འགྱུར། །དགོན་པར་གནས་པ་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་མང་། །དེ་ནི་ཐར་པའི་རྗེས་སུ་

278

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

མཐུན་པ་ཡིན། །དེ་ནི་རྣམ་གྲོལ་ཞི་བ་མྱུར་རྟོགས་བྱེད། །ནགས་ན་གནས་ཤིང་རྣམ་གྲོལ་སྟེན་བྱེད་ན། །དགོན་གནས་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་ཀུན་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དག་ལ་དགའ་སྤངས་ལ། །རྟག་ཏུ་དབེན་ཞིང་ནགས་ཁྲོད་བསྟེན་པར་གྱིས། །བསེ་རུ་ལྟ་བུར་རྟག་ཏུ་གཉིས་མེད་བྱོས། །རིང་
པོར་མི་ཐོགས་ཏིང་འཛིན་མཆོག་ཐོབ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སྐྱོན་གྱིས་

གཟིངས་པ་མཐའ་ཡས་ལྡན་པའི་ཁྱིམ་སྤངས་རྟག་ཏུ་ནོར་མི་ལྟ། །དེས་ཤིང་ཡོན་ཏན་
ལྡན་པ་དེ་དག་དགོན་པར་དགའ་ཞིང་དབང་པོ་དུལ། །དེ་དག་གང་དུའང་བུད་མེད་རྣམས་དང་སྐྱེས་པ་དག་དང་འདྲིས་མི་བྱེད། །བསེ་ལྟར་གཅིག་པུར་གནས་ཤིང་བསམ་པ་དྲི་མེད་དག་ལ་དྲི་མ་བྲལ། །དེ་དག་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་བར་མི་
འགྱུར་མ་ཐོབ་ཡིད་ཞུམ་མེད། །འདོད་པ་ཆུང་སྟེ་ངན་ངོན་ཙམ་ལ་དགའ་ཞིང་སྒྱུ་དང་ཚུལ་འཆོས་སྤོངས། །སེམས་ཅན་དོན་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་ཡིད་ལྡན་སྦྱིན་དང་དུལ་བ་
ལ་ཡང་གནས། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དོན་གཉེར་བསམ་གཏན་བརྩོན་འགྲུས་ཡོན་ཏན་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །ལུས་དང་དེ་བཞིན་སྲོག་ལ་མི་ལྟ་སྡུག་པའི་རྩ་ལག་རྣམ་སྤངས་
ཏེ། །བསམ་པ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུར་རབ་བརྟན་རྟག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ལམ་ལ་སྦྱོར། །ལུས་ནི་དུམ་བུ་དུམ་བུར་བཅད་ཀྱང་དེ་དག་སེམས་ལ་གཡོ་བ་མེད། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་རེ་
བ་ཕྱིར་ཞིང་བརྩོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་འདིར་རྩོམ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། བདག་ནི་སེམས་ཅན་དང་འདྲེ་བར་མི་བྱའོ། །བདག་གིས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་

279

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པ་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་དལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདི་རྙེད་ནས་རྙེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་མི་སྦྱོང་ན་དེ་ནི་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་སླུ་བ་གཅིག་པུར་འགྱུར་རོ། །འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས་ཀྱང་། འོད་སྲུངས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཆེན་པོས་ཁྱེར་ལ་ཆུས་སྐོམ་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འོད་སྲུངས་འདི་ནི་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་ཆོས་མང་པོ་བླངས་ཏེ་ཀུན་ཆུབ་པར་བྱས་ཀྱང་། འདོད་ཆགས་ལ་སྲེད་པ་མི་སེལ་ཞེ་སྡང་ལ་སྲེད་པ་མི་སེལ་གཏི་མུག་ལ་སྲེད་པ་མི་སེལ་བ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོས་ཁྱེར་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་སྐོམ་པས་འཆི་བའི་
དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟ་བས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་དགོན་པ་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །གནས་དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་། གནས་གང་དག་ན་བསོད་སྙོམས་
བླང་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་ཧ་ཅང་ཡང་མི་རིང་ཧ་ཅང་ཡང་མི་ཉེ་བ་དང་། གནས་གང་དག་ན་ཆུ་དང་ཞིང་རྙོག་པ་མེད་པ་གཙང་ཞིང་དྲི་མ་མེད་པ་ཚེགས་ཆུང་བ་ཡོད་པ་དང་། གནས་གང་ན་ཤིང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མེ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལོ་མ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། གཅན་གཟན་ཁྲོ་བོ་མེད་པ་ཕུག་དང་ལྡན་པ་སྨན་གཤོང་དང་ལྡན་པ་ཐག་ཐུག་མེད་པ་འགྲོ་ན་བདེ་བ་ཞི་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་གནས་དེ་འདྲ་བ་དག་ན་གནས་སོ། །དེ་གནས་དེ་དག་ན་གནས་ཤིང་། གང་དེས་སྔོན་བླངས་པ་དང་སྔོན་ཐོས་པ་དེ་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་ཧ་ཅང་ཡང་མི་ཆེ་ཧ་ཅང་ཡང་མི་ཆུང་བ་དང་། དབང་པོ་མི་རྒོད་ཅིང་ཕྱི་རོལ་དུ་མ་སོང་བའི་

280

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སེམས་དང་དད་པས་ཉེ་བར་འཚོ་ཞིང་ཚིག་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། མཚན་མར་འཛིན་ཅིང་གཉིད་ཀྱིས་མ་ལོག་པར་ཁ་ཏོན་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་དགེ་སློང་དགོན་པ་པའི་དྲུང་དུ་
རྒྱལ་པོའམ་བློན་པོའམ་དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་བྲམ་ཟེའམ་རྒྱལ་རིགས་སམ་གྲོང་པའམ་
ཡུལ་གྱི་མི་དག་འོངས་ན། དེས་དེ་དག་ལ་གུས་པར་ལེགས་པར་འོངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཇི་ལྟར་སྟན་བཏིང་བ་ལ་བཞུགས་ཤིག་ཅེས་དེ་སྐད་བྱས་ནས་གལ་ཏེ་འདུག་ན་གཉི་ག་ཡང་འདུག་པར་བྱའོ། །དེ་སྟེ་མི་འདུག་ན་ཡང་གཉི་ག་མི་འདུག་པར་བྱའོ། །
གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྒོད་པར་གྱུར་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་ཁྱོད་ཀྱིས་ས་ཕྱོགས་
ན་དགེ་སློང་དང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་མང་དུ་
ཐོས་པ་དག་མི་རྒོད་དང་སྤྲེའུ་རྣམས་ཀྱིས་མ་གཙེས་པར་གནས་པ་དེ་ནི་རྙེད་པ་
ལེགས་པར་རྙེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་སྟེ་བརྟན་ཞིང་དུལ་བ་དབང་པོ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་ཆོས་བསྟན་པར་རུང་ན་དེ་ལ་ཆོས་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་སྟེ་ཆོས་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པ་ལ་མི་དགའ་ན་དེ་ལ་སྐྱོ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་སྟེ་སྐྱོ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་ཡང་མི་དགའ་ན་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆེ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དག་བསྟན་པར་བྱའོ། །བྲམ་ཟེ་དང་རྒྱལ་རིགས་དང་གྲོང་པ་དང་ཡུལ་གྱི་མི་དག་འོངས་ན་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བྱ་བ་དག་བྱའོ། །དེ་དེ་
ལྟར་མང་དུ་ཐོས་པས་ཆོས་ཉན་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་མགུ་བར་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་དེ་ལ་དགའ་བ་དང་དད་པ་དང་རངས་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ། །

281

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བམ་པོ་དགུ་པ། ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།
ཁྱིམ་བདག་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དགོན་པ་ལ་གནས་པས་འདི་ལྟར་བདག་ཅིའི་ཕྱིར་དགོན་པ་ལ་གནས། དགོན་པ་ན་གནས་པ་འབའ་ཞིག་
ནི་དགེ་སྦྱོང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ན་མ་བྱང་བ་མ་སྦས་པ་མ་ཞི་བ་མ་དུལ་བ་མི་འགྲུས་པ་རབ་ཏུ་མི་བརྩོན་པ། འདི་ལྟ་སྟེ་རི་དགས་དང་སྤྲེའུ་དང་བྱ་མང་པོ་དང་ཆོམ་རྐུན་དང་།གདོལ་པ་དག་ཀྱང་མང་དུ་གནས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་དགེ་སྦྱོང་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པས། གང་གི་ཕྱིར་བདག་དགོན་པ་ལ་གནས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་གི་དོན་
དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཁྱིམ་

བདག་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དགོན་པ་ན་གནས་པས་བདག་ཅིའི་ཕྱིར་དགོན་པར་འོངས་སྙམ་དུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་འདི་ལྟར་བདག་
ནི་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་པའི་ཕྱིར་དགོན་པར་འོངས་སོ། །ཅི་ཞིག་གིས་འཇིགས་ཤིང་
སྐྲག་ཅེ་ན། འདུ་འཛིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །འགྲོགས་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ།འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་དང་། འཆབ་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །ཆགས་པ་དང་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །ཕུང་པོའི་བདུད་ཀྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཀྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །འཆི་བདག་གི་བདུད་ཀྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ།ལྷའི་བུའི་བདུད་ཀྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་འཇིགས་

282

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཤིང་སྐྲག་གོ །བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །སྲེད་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ།འཁོར་བས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །སྒྲིབ་པ་དང་ཆོད་པ་དང་ཀུན་ནས་ལྡང་བས་
འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་གིར་འཛིན་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །རྒོད་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །འགྱོད་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །སྡིག་པའི་གྲོགས་
པོས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །མི་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །མ་མཐོང་བར་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །མ་ཐོས་པར་ཐོས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །མ་དྲན་པར་དྲན་ནོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །བྱེ་བྲག་མ་ཕྱེད་པར་བྱེ་བྲག་ཕྱེད་དོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །མི་ཤེས་པར་ཤེས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །དགེ་སྦྱོང་གི་དྲི་མས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །གཅིག་ལ་གཅིག་གནོད་པར་སེམས་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ།འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་

འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དང་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དང་ཡི་
དགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ །མི་ཁོམ་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་
གོ །མདོར་ན་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་སྟེ།

283

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བདག་དེ་ལྟ་བུའི་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་པས་འཇིགས་ནས་དགོན་པར་འོངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཁྱིམ་བདག་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་ནས། དགོན་པ་ལ་གནས་པས་འདི་ལ་གང་ཅུང་ཟད་འཇིགས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་སྐྱེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཆགས་པ་དང་། བདག་ཏུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་།བདག་གི་གཞི་དང་བདག་ལ་སྲེད་པ་དང་། བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་གི་གནས་དང་། བདག་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། བདག་བསྲུང་བ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། གལ་ཏེ་བདག་དགོན་པ་ལ་གནས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་མ་སྤངས། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཆགས་པ་དང་། བདག་ཏུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་གི་གཞི་དང་། བདག་ལ་སྲེད་པ་དང་། བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་གི་གནས་དང་། བདག་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། བདག་སྲུང་བ་ཡོངས་སུ་མ་སྤངས་ན་ནི། བདག་དགོན་པ་ལ་གནས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་ལ་ནི་དགོན་པ་ལ་གནས་པ་དོན་མེད་དོ། །གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་མེད་དོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཁྱིམ་བདག་དགོན་པ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་མི་བརྟེན་པར་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཛིན་པར་གནས་པའོ། །མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ཆགས་པར་གནས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བརྟེན་པར་གནས་པའོ། །སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་པ་

284

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཐམས་ཅད་ལ་མི་བརྟེན་པར་གནས་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་གནས་པའོ། །སེམས་ཤིན་ཏུ་ཞི་བས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་གནས་པའོ། །འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་མི་འཇིགས་པར་གནས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ཆུ་བོ་ལས་རྒལ་བར་གནས་པའོ། །བརྟེན་པར་གནས་པའོ། །ངན་ངོན་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པར་འཛིན་ཅིང་འདོད་པ་ཆུང་བས་འཕགས་པའི་
རིགས་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གནས་པའོ། །དགང་སླ་ཞིང་གསོ་སླ་བས་ཆོག་པར་འཛིན་པར་གནས་པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཚུལ་བཞིན་ལ་སྦྱོར་བས་ཐོས་པ་ལ་གནས་
པའོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྨོན་པ་མེད་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པས་ཐར་པར་གནས་པའོ། །བཅིངས་པ་བཅད་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་གནས་པའོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པས་མ་དུལ་བ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་གནས་པའོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་བྱ་བ་བྱས་པར་གནས་པའོ། །
ཁྱིམ་བདག་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། དགོན་པ་ལ་རྩྭ་དང་ཤིང་གེལ་པ་དང་ནགས་ཚལ་གནས་ཀྱང་འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་མི་སྐྲག་སྐྲག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁྱིམ་བདག་

དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དགོན་པ་ལ་གནས་པས་ཀྱང་ལུས་ལ་རྩྭ་དང་ཤིང་གེལ་པ་དང་སྨན་དང་རྩྭིག་པ་དང་ཤིང་དང་མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་དང་སྒྱུ་མ་དང་མཚུངས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་སུ་ཞིག་འཇིགས་པར་འགྱུར་འདི་ལ་སུ་ཞིག་སྐྲག་པར་འགྱུར་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་པར་ལྟ་ན། འདི་ལྟར་ལུས་འདི་ལ་ནི་བདག་གམ་སེམས་ཅན་ནམ་སྲོག་གམ་སྐྱེ་བའམ་གསོ་བ་འམ་སྐྱེས་བུ་འམ་གང་ཟག་གམ་ཤེད་ལས་སྐྱེས་པའམ་ཤེད་བུ་མེད་

285

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དེ། འདི་ལྟར་འཇིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི་བདག་གིས་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་བརྟགས་པ་དེ་ལ་བརྟག་པར་མི་བྱའོ་སྙམ་དུ་ལུས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེས་ཇི་ལྟར་དགོན་པ་ལ་རྩྭ་དང་ཤིང་གེལ་བ་དང་སྨན་དང་ནགས་ཚལ་གནས་པ་རྣམས་ངའི་བ་མེད་པས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་ངའི་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དགོན་པ་ཉིད་དོ་སྙམ་དུ་ཤེས་ནས་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་པར་བྱའོ། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགོན་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གཅོད་པ་སྟེ་ངའི་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཁྱིམ་བདག་གཞན་

ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོན་པ་ལ་གནས་
པར་བཀའ་སྩལ་པར་ཤེས་ནས་དགོན་པ་ལ་གནས་པར་བྱ་སྟེ། དེར་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་ཉེ་བར་བརྟན་ནས།
ཕྱིས་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་རྡལ་དང་ལྗོངས་དང་ཡུལ་དང་ཕོ་བྲང་འཁོར་དག་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཁྱིམ་བདག་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལུང་དང་ཁ་ཏོན་མནོད་པའི་ཕྱིར་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་

འཇུག་ན་དེས་དེར་གུས་པ་དང་བཅས་པར་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་དང་མཁན་པོ་རྣམས་དང་། གནས་བརྟན་དང་བར་མ་དང་དགེ་སྦྱོང་གསར་བུ་རྣམས་ལ་ཞེས་དང་བཅས་པར་བྱའོ། །ཚུལ་མཁས་པར་བྱའོ། །སྙོམ་ལས་མེད་པར་རང་གིས་བྱ་བ་དང་གཞན་ལ་གདུང་བ་མེད་པར་བྱའོ། །དེས་བསྙེན་བཀུར་ལ་གདུ་བར་མི་བྱའོ། །

286

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དེས་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་དང་། བདུད་དང་བཅས་པ་དང་། ཚངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེའི་སྐྱེ་དགུ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པས་མཆོད་པས། སྦྱིན་གནས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གང་ལས་ཀྱང་རིམ་གྲོར་བྱ་བ་བདག་གིར་མི་མཛད་ན། བདག་ཅག་མ་བསླབས་པ་སློབ་འདོད་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱའི། གང་ལས་ཀྱང་བསྙེན་བཀུར་བྱ་བ་བདག་གིར་མི་བྱའོ་སྙམ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁྱིམ་བདག་དགེ་སྦྱོང་བསྙེན་བཀུར་ལ་གདུ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྗེས་སུ་གཟུང་བ་ཆུད་གཟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་གང་
དག་སྡུད་པ་དེ་དག་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་ཅག་ནི་བསྙེན་བཀུར་གྱི་ཕྱིར་

སྡུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
ཁྱིམ་བདག་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགོན་པ་པ་ཆོས་ཉན་པར་འདོད་དམ། མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ལ་ལྟ་བར་འདོད་ནས། ནད་འདྲི་བའི་ཕྱིར་གྲོང་གི་གནས་སུ་
འོངས་ནས། དེས་དགོངས་སུ་སླར་ལྡོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་
པར་བྱའོ། །དེ་གལ་ཏེ་ལུང་མནོད་པ་དང་ཁ་ཏོན་བྱ་བ་གཞན་ལ་རག་ལས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་ན་ཡང་། དེས་དགོན་པ་ལ་གཞོལ་བའི་སེམས་ཀྱིས། གང་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དགོན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་ཆོས་ཚོལ་བས་མི་ངོམས་པ་དེ་ཉིད་དགོན་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་དགེ་སློང་དགོན་པ་

287

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པ་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་དྲུང་དུ་སྡིག་སྦྲུལ་དང་གཅན་གཟན་གཏུམ་པོ་
དག་འོངས་ན་དེས་དེ་ལ་འཇིགས་པ་དང་སྐྲག་པར་མི་བྱའི། དེས་འདི་སྙམ་དུ་བདག་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ལུས་དང་སྲོག་བོར་ཏེ་དགོན་པའི་གནས་སུ་འོངས་ཀྱང་འདི་ལ་བདག་གིས་འཇིགས་པར་མི་བྱ་སྐྲག་པར་མི་བྱའི། བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེ་སྡང་རྣམ་པར་སྤང་བར་བྱ་འཇིགས་པ་སྤང་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་སྦྲུལ་དང་གཅན་གཟན་དེ་དག་གིས་སྲོག་གཅོད་ཅིང་ཟ་ན་ཡང་དེས་འདི་སྙམ་དུ་གཅན་གཟན་འདི་དག་ལ་བདག་གིས་ཟང་ཟིང་ཙམ་གྱིས་

ཚིམ་པར་བྱེད་མི་ནུས་ཀྱི། དེ་དག་གིས་བདག་གི་ཤ་ཟོས་ནས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་འགྱུར་ལ། བདག་གིས་ཀྱང་སྙིང་པོ་མེད་པའི་ལུས་ལས་སྙིང་པོ་བླངས་པར་འགྱུར་བ་ནི་བདག་གིས་རྙེད་པ་ལེགས་པར་རྙེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གལ་ཏེ་དགོན་པའི་གནས་དེ་ན་གནས་པ་ན་མི་མ་ཡིན་པ་འོངས་ན་མདོག་སྡུག་ཀྱང་རུང་མི་སྡུག་ཀྱང་རུང་། དེ་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱ་ཁོང་ཁྲོ་བར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྔོན་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་ལྷ་དག་དགེ་སློང་དགོན་པ་པའི་གན་དུ་འོངས་ཏེ་དྲི་བ་ཡོངས་སུ་འདྲི་ན། དེ་ལ་དགེ་སློང་དགོན་པ་པ་དེས་ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་བཞིན་དུ་ལྷ་དེ་དག་ལ་ཆོས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་ལྷ་དེ་དག་ཟབ་མོའི་དྲི་བ་ཡོངས་སུ་དྲིས་ཏེ་དགེ་སློང་དགོན་པ་པ་དེས་ལན་མི་ཐེབས་པ་ལྟ་ན། དེས་ང་རྒྱལ་མེད་པར་བྱས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་མ་བསླབས་པ་ལ་བརྙས་པར་མི་བྱ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ལུང་མནོས་ནས་
འབད་དེ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་དྲིས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །བདག་ནི་ཆོས་ཉན་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱེད་

288

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
སྤོབས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འོད་སྲུངས་དགེ་སློང་དགོན་པ་པ་དེ་
ལྟར་ལྷ་དེ་དག་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དགོན་པའི་གནས་དེ་ན་གནས་པ་དེས་རྩྭ་དང་ཤིང་གེལ་བ་དང་སྨན་དང་ནགས་ཚལ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་ཇི་ལྟར་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་འདི་དག་བདག་པོ་མེད་པ། གཡོ་བ་མེད་པ།
བྱེད་པ་མེད་པ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལས་འབྱུང་གི །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མ་ཚང་ན་མི་འབྱུང་བ་སྟེ། འདི་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་མཚན་མར་གཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་གསུངས་པ། དགོན་པའི་གནས་དེ་ན་གནས་པ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བདག་ནི་ལམ་རིང་པོ་ནས་འདིར་འོངས་ལ་གཅིག་པུ་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ། ལེགས་པར་བྱས་པའམ་ཉེས་པར་བྱས་པ་བསྐུལ་བའི་གྲོགས་ནི་གང་ཡང་མེད་ཀྱི་ལྷ་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་
དང་དྲི་ཟ་དང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་བདག་གི་སེམས་ཀྱི་བསམ་པ་

ཤེས་པ་དག་ཡོད་དེ། བདག་དགོན་པའི་གནས་ན་གནས་ལ་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་ན་དེ་དག་དབང་དུ་འགྱུར་རོ། །བདག་ལམ་རིང་པོ་ནས་འོངས་ཤིང་གཅིག་པུ་གཉིས་སུ་མེད་དེ། རྟེན་པ་མེད་བདག་གི་མེད་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་ལ། གལ་ཏེ་འདོད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་པར་རྟོག །གནོད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་
པས་རྣམ་པར་རྟོག །འཚེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་པར་རྟོག་གམ། མི་དགེ་བ་གཞན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པར་གྱུར་ན། གང་འདུ་འཛི་དང་འདུ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བྱེ་བྲག་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་

289

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གིས་ལྷ་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་དང་དྲི་ཟ་རྣམས་ལ་བསླུས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱང་མི་མཉེས་པར་བྱས་པར་འགྱུར་གྱིས། ཅི་ནས་
ཀྱང་བདག་ལ་ལྷ་རྣམས་འཕྱ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱང་དགྱེས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། དགོན་པར་གནས་པར་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའོ། ། ། །

༼ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ།༽
དེ་ལྟར་དགོན་པ་ལ་གནས་ནས་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལས། དེས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་དོན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པས་སེམས་གཡེང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདི་ལྟར་དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་གཡེང་བ་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་བསྐྱེད་པའང་དཀོན་ན། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་མི་གཡེང་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་བསམ་གཏན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། དེ་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་

290

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

མཐོང་ཡང་མཚན་མར་མི་འཛིན་ཅིང་མངོན་རྟགས་སུ་མི་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་
ཕྱིར་མིག་གི་དབང་པོ་སྡོམ་པས་མ་བསྡམས་པར་གནས་ཏེ། བརྣབ་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་གཞན་ལ་ཡང་སེམས་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དེ་དག་སྡོམ་པར་བྱེད་མིག་གི་དབང་པོ་སྲུང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བས་སྒྲ་ཐོས་པ་དང་།སྣས་དྲི་ཚོར་བ་དང་།ལྕེས་རོ་མྱང་བ་དང་། ལུས་ཀྱིས་རེག་བྱ་ལ་རེག་པ་
དང་། ཡིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམ་པར་རིག་པ་ན་མཚན་མར་མི་འཛིན་ཅིང་མངོན་རྟགས་སུ་
མི་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྡོམ་པས་མ་བསྡམས་ཏེ་སྡིག་པ་

མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དེ་དག་སྡོམ་པར་བྱེད་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་
སྲུང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་འགྲོའམ་འགྲེང་ངམ་འདུག་གམ་ཉལ་ལམ་སྨྲའམ་མི་སྨྲ་ཡང་རུང་སྟེ། མཉམ་པར་གཞག་པར་གནས་པ་དང་ཞི་བར་གནས་པ་མི་འདོར་རོ། །དེ་ལག་པ་མི་རྒོད་པ་དང་། རྐང་པ་མི་རྒོད་པ་དང་། མུ་ཅོར་མི་སྨྲ་བ་དང་། ཚིག་འཆལ་པ་མེད་པ་དང་། དབང་པོ་མི་གཡེང་བ་དང་། མི་རྒོད་པ་དང་། ཡབ་ཡབ་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་།གཟུ་ལུམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུས་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་དང་། ལུས་ཞི་བ་དང་། ངག་ཞི་བ་དང་། སེམས་ཞི་བ་དང་། དབེན་ཡང་རུང་མི་དབེན་ཡང་རུང་སྟེ་སྤྱོད་ལམ་བཅོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཆོག་ཤེས་པ་དང་། གསོ་སླ་བ་དང་། དགང་སླ་བ་དང་། འགྲོགས་ན་བདེ་བ་དང་། ཆོ་ག་དང་སྤྱོད་ཡུལ་བདེ་བ་དང་། འདུ་འཛིའི་ནང་ན་ཡང་སྤྱོད་ཡུལ་དབེན་པ་དང་།རྙེད་པ་དང་མ་རྙེད་པ་ལ་ཡང་མཉམ་ཞིང་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན། ཁེངས་པ་མེད་ཅིང་འདུད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། བསྟོད་པ་དང་སྨད་པ་དང་། སྙན་

291

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པ་དང་མི་སྙན་པ་དང་། འཚོ་བ་དང་འཆི་བ་ཡང་མཉམ་ཞིང་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན། ཁེངས་པ་མེད་ཅིང་འདུད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགྲ་དང་མཛའ་བོ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། འཕགས་པ་དང་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།སྒྲ་དང་གཟུགས་སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མཉམ་ཞིང་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན། ཁེངས་པ་མེད་ཅིང་འདུད་པ་ཡིན། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་
ཞིང་བྱུང་བ་མེད་པ་དང་རྫོགས་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཡིད་ཞུམ་ན་དགའ་བ་བསྒོམ་པས་གཟེངས་བསྟོད་པར་བྱའོ། །རྒོད་པར་གྱུར་ན་མི་རྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱའོ། །གཉི་གའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་ནི། འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་བརྗོད་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དྲན་པར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་ཕན་པ་དྲང་སྲོང་ཆེ། །བསྐལ་པ་བྱེ་མང་བརྒྱ་ལམ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ད་ལྟ་དལ་བ་དམ་པ་རྙེད་པ་ལ། །གལ་ཏེ་ཐར་འདོད་བག་མེད་སྤོང་བར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ།
འདི་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བདེན་པ་མིན། །འདུས་བྱས་རྨི་ལམ་མཚུངས་པར་བརྟགས་ནས་
ནི། །འདི་ནི་རྟག་ཏུ་སྡུག་པ་ཐམས་ཅད་དང་། །མྱུར་དུ་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་གང་ཡང་མེད། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་དང་ས་དང་སྟོབས་རྣམས་ལ། །རྟག་ཏུ་བརྩོན་པར་གྱིས་ལ་འབད་
པར་གྱིས། །རྡུལ་མེད་བྱང་ཆུབ་སངས་རྒྱས་མ་གྱུར་པར། །བརྩོན་འགྲུས་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་པར་གྱུར་ཏ་རེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།སྲིད་གསུམ་རྒ་དང་ནད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འབར། །འདི་ནི་འཆི་མེད་རབ་འབར་

292

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

མགོན་མེད་པ། །སྲིད་ལས་འབྱུང་ལ་འགྲོ་བ་རྟག་ཏུ་རྨོངས། །བུམ་པར་ཆུད་པའི་བུང་བ་འཁོར་བ་བཞིན། །སྲིད་གསུམ་མི་བརྟན་སྟོན་ཀའི་སྤྲིན་དང་འདྲ། །འགྲོ་བའི་སྐྱེ་འཆི་
གར་ལ་ལྟ་དང་མཚུངས། །འགྲོ་བའི་ཚེ་འགྲོ་ནམ་མཁའི་གློག་འདྲ་སྟེ། །རི་གཟར་འབབ་ཆུ་ལྟ་བུར་མྱུར་མགྱོགས་འགྲོ། །སྲིད་སྲེད་མ་རིག་དབང་གིས་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །མི་དང་ལྷ་གནས་ངན་སོང་ལམ་གསུམ་པོ། །འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་དག་ཏུ་མི་མཁས་འཁོར། །དཔེར་ན་རྫ་མཁན་འཕང་ལོ་འཁོར་བ་བཞིན། །རྟག་ཏུ་གཟུགས་སྡུག་མཆོག་དང་སྒྲ་སྙན་དང་། །དྲི་ཞིམ་རོ་མཆོག་རེག་པ་བདེ་བྱེད་པ། །དུས་ངན་རྙི་ལ་འགྲོ་བ་འདི་དག་ཐོགས། །དཔེར་ན་རྔོན་པའི་རྙི་ལ་སྤྲེའུ་ཐོགས་བཞིན། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་མྱ་ངན་གནོད་པ་མང་། །འཇིགས་བཅས་རྟག་ཏུ་དགྲ་བྱེད་ཉོན་མོངས་བཅས། །རལ་གྲིའི་

སོ་འདྲ་དུག་སྡོང་ལོ་མ་མཚུངས། །ངན་སྐྱུགས་སྣོད་ལྟར་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོས་སྤངས། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་འཇིགས་བཅས་ཉོན་མོངས་བཅས། །རྟག་ཏུ་དྲན་པ་བརྗེད་བྱེད་མུན་པ་བྱེད། །རྟག་ཏུ་འཇིགས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་རྩ། །སྲིད་པའི་སྲེད་པའི་འཁྲི་ཤིང་འཕེལ་བར་བྱེད། །ཇི་ལྟར་མེ་འབར་འོབས་ནས་འཇིགས་བཅས་པ། །དེ་ལྟར་འདོད་འདི་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོས་རིག །འདམ་རྫབ་ཆེ་འདྲ་རལ་གྲི་གཤེགས་གནས་འདྲ། །རལ་གྲིའི་སོ་ལ་སྦྲང་རྩིས་བསྐུས་དང་མཚུངས། །ཇི་ལྟར་སྦྲུལ་
གྱི་མགོ་དང་ངན་སྐྱུགས་སྣོད། །དེ་ལྟར་འདོད་འདི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རེག །བྱ་ཤ་ཁམ་བུ་འདྲ་ཞིང་གསལ་ཤིང་འདྲ། །རོ་ལ་ཁྱི་ལྟར་དགྲ་དང་བཅས་པ་ཡིས། །འདོད་
པའི་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཆུ་ཟླ་འདྲ། །གཟུགས་བརྙན་མཚུངས་ཤིང་བྲག་ཅ་འདྲ་བ་དང་། །མིག་ཡོར་འདྲ་ཞིང་གར་ལ་ལྟ་འདྲ་དང་། །རྨི་ལམ་མཉམ་པར་འཕགས་པའི་སྐྱོ་

293

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བོས་རིག །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྐད་ཅིག་ཡ་མ་བརླ། །སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་འདྲ་ཞིང་བརྫུན་
པ་ཅན། །ཆུ་བུར་དབུ་བ་ལྟ་བུར་ཡང་དག་མིན། །ཡོངས་སུ་བརྟགས་ལས་བྱུང་བར་མཁས་པས་རྟོགས། །ན་ཚོད་ཐོག་མར་གཟུགས་མཆོག་འཛིན་པའི་ཚེ། །ཕངས་ཤིང་སྡུག་འདོད་འདི་ནི་བྱིས་པའི་སྤྱོད། །རྒ་ན་སྡུག་བསྔལ་གཟི་བརྗིད་ལུས་བཅོམ་
ནས། །རྣམ་པར་སྤངས་ཏེ་རི་དགས་ཀླུང་སྐམ་བཞིན། །ནོར་འབྲུ་དམ་པ་རྫས་མང་སྟོབས་ལྡན་ཚེ། །ཕངས་ཤིང་སྡུག་འདོད་འདི་ནི་བྱིས་པའི་སྤྱོད། །ནོར་ཉམས་སྡུག་བསྔལ་བར་ནི་གྱུར་པའི་ཚེ། །རྣམ་པར་སྤངས་ཏེ་མི་ཡིས་འབྲོག་སྟོང་བཞིན། །ཇི་ལྟར་མེ་ཏོག་ཤིང་དང་འབྲས་བཅས་ཤིང་། །དེ་ལྟར་སྦྱིན་འདོད་མི་ལ་དགའ་བར་བྱེད། །ནོར་ཉམས་རྒ་བས་ཉེན་ཅིང་སྤོང་བྱེད་པ། །དེ་དག་དགའ་བར་མི་འགྱུར་བྱ་རྒོད་བཞིན། །རྫས་ལྡན་གཟུགས་མཆོག་ལྡན་ཚེ་དཔོན་པོ་བཞིན། །ཕྲད་ན་སྡུག་ཅིང་དབང་པོ་དགའ་བར་བྱེད། །རྒ་ན་སྡུག་བསྔལ་ཉེན་ཅིང་ནོར་ཟད་པ། །དེ་ཚེ་འདོད་པར་མི་འགྱུར་འཆི་བདག་བཞིན། །རྒ་བས་རྒ་བྱས་ན་ཚོད་ཡལ་གྱུར་ན། །སྡོང་པོ་གནམ་
ལྕགས་ཀྱིས་ནི་བཅོམ་པ་བཞིན། །རྒ་བས་འཁོགས་ན་འཇིགས་བཅས་ཁང་རུལ་འདྲ། །རྒ་ལས་འབྱུང་བ་ཐུབ་པ་མྱུར་དུ་སྨྲོས། །བུད་མེད་སྐྱེས་པའི་ཚོགས་རྣམས་རྒ་བས་སྐྱེམས། །འཁྲི་ཤིང་སཱ་ལའི་ནགས་ལ་རླུང་དམར་བཞིན། །རྒ་བས་བརྩོན་འགྲུས་
རྩལ་དང་ཤུགས་འཕྲོག་སྟེ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་འདམ་དུ་བྱིང་བ་བཞིན། །རྒ་བས་
གཟུགས་སྡུག་གཟུགས་ནི་མི་སྡུག་བྱེད། །རྒ་བས་གཟི་བརྗིད་འཕྲོག་ཅིང་མཐུ་
སྟོབས་འཕྲོག །རྒ་བས་བདེ་བ་འཕྲོག་ཅིང་བརྙས་པར་བྱེད། །རྒ་བས་འཆི་བྱེད་རྒ་བས་མདངས་ཀྱང་འཕྲོག །ནད་བརྒྱ་མང་དང་ནད་འཐིབས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། །འགྲོ་

294

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བ་གཙེས་ཏེ་མི་ཡིས་རི་དགས་བཞིན། །རྒ་དང་ན་བས་བཅོམ་པའི་འགྲོ་ལྟོས་ལ། །སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཞི་འབྱུང་བ་མྱུར་ཤོད་ཅིག །དཔེར་ན་དགུན་སྨད་རླུང་དང་ཁ་བ་
ཆེ། །རྩི་ཤིང་གེལ་པ་ནགས་སྨན་མདངས་ཀྱང་འཕྲོག །དེ་ལྟར་ནད་འདི་འགྲོ་བའི་མདངས་འཕྲོག་ཅིང་། །དབང་པོ་གཟུགས་དང་སྟོབས་ནི་ཉམས་པར་བྱེད། །ནོར་འབྲུ་ནོར་ཆེན་ཐ་མར་ཟད་པར་བྱེད། །ནད་ནི་རྟག་ཏུ་འགྲོ་བ་བརྙས་པར་བྱེད། །གནོད་པ་བྱེད་ཅིང་སྡུག་ལ་སྡང་བར་བྱེད། །ཡོངས་སུ་གདུང་བྱེད་མཁའ་ལས་ཉི་མ་བཞིན། །འཆི་དང་འཕོ་དང་འཆི་འཕོ་དུས་བྱེད་པ། །ཕངས་ཤིང་སྡུག་པའི་སྐྱེ་བོ་རྟག་ཏུ་འབྲལ། །ཕྱིར་མི་

འོང་ཞིང་ཕྲད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཤིང་ལས་ལོ་འབྲུལ་འདྲ་ཞིང་རླུང་རྒྱུན་མཚུངས། །འཆི་བ་དབང་ཡོད་པ་དག་དབང་མེད་བྱེད། །འཆི་བས་འཕྲོག་བྱེད་ཆུ་བོས་ཤིང་དེད་བཞིན། །མི་ནི་གཉིས་མིན་གྲོགས་མེད་གཅིག་པུར་འགྲོ། །རང་ལས་འབྲས་བུ་ལྡན་པས་དབང་ཡང་མེད། །འཆི་བས་སྲོག་ཆགས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་འཛིན་ཏེ། །འབྱུང་པོའི་ཚོགས་ལ་རྒྱ་མཆོའི་ཆུ་སྲིན་བཞིན། །ཀླུ་ལ་མཁའ་ལྡིང་གླང་ཆེན་སེང་གེ་
འདྲ། །རྩ་རྩི་འབྱུང་པོའི་ཚོགས་ལ་མེ་དང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཕྱོགས་བཞི་ནས་རི་ཆེན་པོ་སྲ་བ། བརྟན་པ། སྙིང་པོ་དང་ལྡན་པ། མ་ཞིག་པ། མ་གས་པ། འཕན་མེད་པ། ཤིན་ཏུ་མཁྲེགས་པ་གཅིག་ཏུ་སྟུག་པོ་བཞི། གནམ་ལ་རེག་ཅིང་ས་ཟློག་སྟེ། རྩྭ་དང་ཤིང་གེལ་པ་དང་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་ཐམས་ཅད་དང་། སེམས་ཅན་སྲོག་ཆགས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཕྱེ་མར་འཐག་ཅིང་འོང་བ་དེ་དག་ལས་ནི། མགྱོགས་པར་འབྲོས་པའམ། སྟོབས་ཀྱིས་བཟློག་པའམ། ནོར་གྱིས་བཟློག་པའམ།

295

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

རྫས་དང་སྔགས་དང་སྨན་རྣམས་ཀྱིས་བཟློག་པར་སླ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་
པོ་དེ་བཞིན་དུ། འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་འདི་དག་འོང་སྟེ། དེ་དག་ལས་མགྱོགས་པས་འབྲོས་པའམ། སྟོབས་ཀྱིས་བཟློག་པའམ། ནོར་གྱིས་བཟློག་པའམ། རྫས་དང་
སྔགས་དང་སྨན་རྣམས་ཀྱིས་བཟློག་པར་སླ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
བཞི་གང་ཞེ་ན། རྒ་བ་དང་། ནད་དང་། འཆི་བ་དང་། རྒུད་པའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྒ་བ་ནི་དར་ལ་བབ་པ་འཇོམས་ཤིང་འོང་། ནད་ནི་ནད་མེད་པ་འཇོམས་ཤིང་འོང་།རྒུད་པ་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་ཤིང་འོང་། འཆི་བ་ནི་སྲོག་འཇོམས་ཤིང་འོང་སྟེ། དེ་དག་ལས་ནི་མགྱོགས་པས་འབྲོས་པའམ། སྟོབས་ཀྱིས་

བཟློག་པའམ། ནོར་གྱིས་བཟློག་པའམ། རྫས་དང་སྔགས་དང་སྨན་རྣམས་ཀྱིས་ཞི་
བར་སླ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་དགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་
གེ་རི་དགས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ན་བཞུགས་ནས་རི་དགས་བཟུང་སྟེ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །རི་དགས་དེ་ནི་སྟོབས་པོ་ཆེའི་ཁ་མི་བཟད་པས་བཟུང་བས་དབང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་དག་གི་གསལ་ཤིང་གིས་ཟུག་སྟེ། རྒྱགས་པ་དང་ནི་བྲལ། མགོན་ནི་མེད་སྐྱབས་ནི་མེད། དཔུང་གཉེན་ནི་མེད། གཤིས་ནི་འཇིགས། ཚིགས་ནི་འབྱེ་འབྲལ། ཤ་དང་ཁྲག་ནི་སྐམ། ལུས་ནི་ནད་ཀྱིས་གདུངས་

སྐོམ་ནི་སྐོམ། བཞིན་ནི་འགྱུར། རྐང་ལག་ནི་གཡོ་བ། ལས་ནི་མི་ནུས། མཐུ་ནི་མེད། ཁ་ཆུ་དང་སྣབས་དང་གཅིན་དང་ངན་སྐྱུགས་ཀྱིས་ནི་ལུས་ལ་གོས། མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དག་ནི་འགག །སྐྱིགས་བུ་ནི་འབྱུང་།སྒྲ་

296

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ངར་ངར་པོ་ནི་འཐོན། སྨན་པས་ནི་བོར། སྨན་དང་ཁ་ཟས་དང་བཟའ་བ་དང་ཐུག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་ཀླེས་ལ་བོར་ཏེ། འགྲོ་བ་གཞན་དག་ཏུ་འགྲོ་བར་མལ་གྱི་ཐ་མ་ལ་

ནི་ཉལ། ཐོག་མ་མེད་པའི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བའི་འཁོར་བའི་རྒྱུད་དུ་ནི་ནུབ། སྲོག་ནི་ཅུང་ཟད་ཅིག་ལས། གཤིན་རྗེའི་མིས་ནི་འཇིགས་སྐྲག །བྱུར་གྱི་

དབང་དུ་ནི་སོང་། དབུགས་རྒྱུ་བ་ནི་ཆད། ཁ་དང་སྣ་ནི་གདངས། སོ་ནི་གཙིགས། སྦྱིན་པ་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་གསོལ་བ་ནི་འདེབས། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་ནས་ཡང་སྲིད་པ་ལ་ནི་འཇུག །གཅིག་པུ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གྲོགས་ནི་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་འདོར། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དུ་ནི་འགྲོ། སྐྱས་ཆེན་པོ་ནི་འདེབས། མུན་པ་ཆེན་པོར་ནི་ཞུགས། གཡང་ས་ཆེན་པོར་ནི་ལྟུང་། ཁྲོད་སྟུག་པོར་ནི་འཇུག །དགོན་པ་ཆེན་པོར་ནི་འགྲོ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོས་ནི་ཁྱེར། ལས་ཀྱི་རླུང་གིས་ནི་བདས། ས་ཚུགས་མེད་པའི་
ཕྱོགས་སུ་ནི་འགྲོ། གཡུལ་ངོ་ཆེན་པོར་ནི་འཇུག །གདོན་ཆེན་པོས་ནི་ཟིན། ནམ་མཁའ་ལ་ནི་འཆེལ། ཕ་མ་དང་ཕུ་ནུ་དང་།སྲིང་མོ་དང་བུ་དང་བུ་མོས་ནི་བསྐོར། དབུགས་ནི་འཆད། ནོར་ལ་བགོ་བཤའ་བྱ་ཞེས་ནི་ཟེར། ཀྱི་ཧུད་མ་ཀྱི་ཧུད་ཕ་ཀྱི་ཧུད་

བུ་ཞེས་ནི་ཟེར། སྐྲ་ནི་ཞིག་སྟེ། སྦྱིན་པ་དང་དཀའ་ཐུབ་དང་ཆོས་འབའ་ཞིག་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ན་ཆོས་མ་གཏོགས་པར་སྐྱབས་གཞན་མེད། མགོན་གཞན་མེད་གནས་གཞན་མེད་པུང་གཉེན་གཞན་མེད་དོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན། ཆོས་ནི་
གླིང་དང་གནས་དང་མགོན་དང་སྐྱབས་དང་དཔུང་གཉེན་དང་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། གྲང་བས་ཉེན་པ་ལ་མེ་དང་། མེས་རབ་ཏུ་གདུངས་པར་གྱུར་པ་ལ་མེ་གསོད་པ་དང་། ཚ་བས་ཉེན་པ་ལ་བསིལ་བ་དང་།

297

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འགྲོན་པོ་ངལ་བ་ལ་གྲིབ་མ་དང་རླུང་བསིལ་བ་དང་། ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བཞོན་པ་
དང་། ཉལ་བ་ལ་མལ་འཇམ་པོ་དང་།སྐོམ་པ་ལ་ཆུ་གྲང་མོ་དང་། ཤིན་ཏུ་བཀྲེས་པ་ལ་ཟས་བཟང་པོ་དང་། མྱ་ངན་གྱིས་ནོན་པ་ལ་དབུགས་འབྱིན་པ་དང་། གདུངས་པ་ལ་

སིམ་པར་བྱེད་པ་དང་། དགོན་པར་ལམ་སྟོར་བ་ལ་ལམ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་དང་།
ནད་ཀྱིས་བཏབ་པ་ལ་སྨན་པ་དང་སྨན་དང་ནད་གཡོག་བྱེད་པ་དང་། ཆུས་ཁྱེར་བ་ལ་གཟིངས་དང་། འདམ་དུ་བྱིང་བ་ལ་འཇུ་ས་དང་།རྒལ་དཀའ་བ་ལ་ཟམ་པ་དང་། ཉམ་

ང་བ་ལ་འབབ་སྟེགས་དང་། མུན་ཁུང་ན་སྒྲོན་མེ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་གྲུ་དང་།ལྷགས་པས་ཉེན་པ་ལ་རླུང་མེད་པའི་གནས་དང་། ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་རྒྱགས་དང་། དབུལ་པོ་ལ་ནོར་དང་། བྱེད་པར་འདོད་པ་ལ་གྲོགས་དང་། གཅད་པར་འདོད་པ་ལ་ལག་ཅ་དང་། གཞིག་པར་འདོད་པ་ལ་རྡོ་རྗེ་དང་། གཡུལ་ངོར་ཞུགས་པ་ལ་གོ་ཆ་དང་། འཇིགས་པ་ལ་སྟོ་བས་དང་ལྡན་པའི་གྲོགས་དང་། འཐབ་པ་ལ་དཔུང་གཉེན་དང་། དོག་པ་ལ་གོ་འབྱེད་པ་དང་། མུ་གེ་ལ་ནོར་དང་ལྡན་པ་དག་མགོན་དང་སྐྱབས་དང་གནས་དང་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འཆི་བདག་གི་གསལ་ཤིང་གིས་ཟུག་སྟེ། རྒྱགས་པ་དང་ནི་བྲལ། མགོན་ནི་མེད། སྐྱབས་ནི་མེད། དཔུང་གཉེན་ནི་མེད། གཤིས་ནི་འཇིག །ཚིགས་ནི་འབྱེ་འབྲལ། ཤ་དང་ཁྲག་ནི་སྐམ། ལུས་ནི་ནད་ཀྱིས་གདུང་།སྐོམ་ནི་སྐོམ། བཞིན་ནི་འགྱུར། རྐང་ལག་ནི་གཡོབ། ལས་
ནི་མི་ནུས། མཐུ་ནི་མེད། ཁ་ཆུ་དང་སྣབས་དང་གཅིན་དང་ངན་སྐྱུགས་ཀྱིས་ནི་ལུས་ལ་གོས། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་།སྣ་དང་།ལྕེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དག་ནི་
འགག །སྐྱིགས་བུ་ནི་འབྱུང་།སྒྲ་ངར་ངར་པོ་ནི་འཐོན། སྨན་པས་ནི་བོར། སྨན་དང་ཁ་

298

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
ཟས་དང་བཟའ་བ་དང་། ཐུག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་ཀླེས་ལ་བོར་ཏེ། འགྲོ་བ་གཞན་
དག་ཏུ་འགྲོ་བར་མལ་གྱི་ཐ་མ་ལ་ནི་ཉལ། ཐོག་མ་མེད་པའི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་འཆི་
བའི་འཁོར་བའི་རྒྱུད་དུ་ནི་ནུབ། སྲོག་ནི་ཅུང་ཟད་ཅིག་ལས། གཤིན་རྗེའི་མིས་ནི་འཇིགས་སྐྲག །བྱུར་གྱི་དབང་དུ་ནི་སོང་། དབུགས་རྒྱུ་བ་ནི་འཆད། ཁ་དང་སྣ་ནི་
གདངས། སོ་ནི་གཙིགས། སྦྱིན་པ་ནི་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་གསོལ་བ་ནི་འདེབས།
ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་ནས་ཡང་སྲིད་པ་ལ་ནི་འཇུག །གཅིག་པུ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གྲོགས་ནི་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་འདོར། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དུ་ནི་འགྲོ། སྐྱས་ཆེན་པོ་ནི་འདེབས། མུན་པ་ཆེན་པོར་ནི་ཞུགས། གཡང་ས་ཆེན་པོར་ནི་ལྷུང་། ཁྲོད་སྟུག་པོར་ནི་འཇུག །དགོན་པ་ཆེན་པོར་ནི་འགྲོ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོས་ནི་ཁྱེར། ལས་ཀྱི་རླུང་གིས་
ནི་བདས། ས་ཚུགས་མེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ནི་འགྲོ་བ་ན་ཆོས་མ་གཏོགས་པར་མགོན་གཞན་མེད། སྐྱབས་གཞན་མེད། དཔུང་གཉེན་གཞན་མེད་དོ། །
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་ནི་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན། གླིང་ཆེན་པོ་དང་གནས་དང་མགོན་དང་སྐྱབས་དང་དཔུང་གཉེན་དང་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེའི་ཚེ། འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཀྱི་ཧུད་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། ཕྱོགས་གར་འགྲོ་བར་
འགྱུར། གང་དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། བདག་གི་མར་ནི་སུ་ཞིག་འགྱུར་སྙམ་པ་ལས། དེས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། མནར་མེད་པ་དང་། ཚ་བ་དང་། རབ་ཏུ་ཚ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ་ལོ་མང་པོ་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་ལོ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོར་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་དྲག་པ་རྩུབ་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཚོར་བ་

299

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

མྱོང་སྟེ། ཇི་སྲིད་དུ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་
ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་ཅིང་བྱང་བར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་འཆི་བའི་
དུས་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བར་གྱུར་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ཉ་རློན་དང་ཉ་རློན་མིད་ལ་སོགས་པ་སྲོག་ཆགས་གཅིག་གིས་གཅིག་གསོད་པ་དང་འཚེ་བ་དང་དབང་མེད་པར་སྐྱེའོ། །བདག་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལོ་མང་
པོ་དང་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་དང་ལོ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོར་ཆུའི་སྒྲ་ཡང་མི་ཐོས་ན་མཐོང་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་རྟག་
པར་བལྟ་ཞིང་ཟད་པ་དང་དེངས་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འཆི་བས་འཇིགས་སྐྲག་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་གྱིས་ཤིག །ཆོས་མ་ཡིན་པས་ནི་མི་བྱའོ། །ཁྱོད་ཆོས་
དང་མཐུན་པར་གྱིས་ཤིག །ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་མཐུན་པར་ནི་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་འདི། འདི་ལྟར་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྲུངས་
ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བཙས་པ་ཡང་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་བཟའ་བ་དང་། བཅའ་བ་དང་མྱང་བ་དང་ངོམས་པར་འགྱུར་བ་བསོད་པ་དང་གཙང་མ་མང་པོས་ཚིམ་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཐ་མའི་མལ་ན་འདུག་པའི་ཚེ། སྨན་པས་བོར་ཞིང་སྨན་དང་ཁ་ཟས་དང་བཟའ་བ་དང་ཐུག་པས་ཀྱང་ཀླེས་ལ་བོར་ནས་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པས་ཉེན་ཅིང་ཡིད་མི་བདེ་བར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་

ལུས་བཀྲུས་ཤིང་བསྐུས་ཏེ་བདུག་པས་བསྒོས་མེ་ཏོག་དྲི་ཞིམ་པོས་བསྒོས་ཀྱང་།

300

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གདོན་མི་ཟ་བར་འཆི་བའི་དུས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དྲི་ང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟར་གོས་ཡུལ་ཀ་ཤི་པའི་རས་དང་།སྲིན་བལ་དང་། དུ་གུ་ལ་དང་། དར་དང་། འདབ་མ་དང་། བལ་དང་། གསོ་རས་ལ་སོགས་པའི་གོས་ཀྱི་

བྱེ་བྲག་གིས་གཡོགས་ཀྱང་ཐ་མའི་མལ་ན་འདུག་པའི་ཚེ། སྣུམ་རྣམ་པ་མང་པོ་དང་ཆུས་རེག་ཅིང་གོས་དྲི་མ་ཅན་གོན་ཞིང་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་དེ་ལྟར་བུད་མེད་ཀྱི་ནང་ན་འདུག་བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱི་ནང་ན་འདུག་སྟེ།
བུད་མེད་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་ཞིང་གར་དང་གླུ་དང་རོལ་མོ་དང་སིལ་སྙན་བྱེད།
ཕེག་རྡོབ་པི་བང་དང་གླིང་བུ་ལེན། རྔ་རྡུང་ཞིང་ཡིད་བདེ་བར་རྩེ་དགའ་ཞིང་དགའ་མགུར་སྤྱོད་པ་ཡང་འཆི་བས་འཇིགས་སྐྲག་ནས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་མི་བདེ་ཞིང་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱིམ་གྱི་ནང་ན་སྤོས་དྲི་
ཞིམ་པོའི་བསྐུ་བས་ནི་བསྐུས། གཏན་པ་ནི་བཅུག །སྐར་ཁུང་ནི་ལེགས་པར་བཅད། བྱུག་པ་མང་པོས་ནི་བྱུགས། འབྲུ་མར་དྲི་ཞིམ་པོ་དང་ལྡན་པའི་མར་མེ་ནི་འབར། དར་
གྱི་ལྡ་ལྡི་མང་པོ་ནི་བྲེས། མེ་ཏོག་དྲི་ཞིམ་པོའི་སིལ་མ་མང་པོས་ནི་ཆལ་བར་བཀྲམ། པོག་ཕོར་ནས་ནི་བདུགས། ཁྲིའི་རྩ་བ་གསེར་དང་དངུལ་དང་བཻ་ཌཱུརྱ་ལས་ནི་བྱས། པ་ཏི་ཀ་དང་།དྲེའུ་རྔོག་གི་སྟན་དང་།སྟན་ནང་ཚངས་ཅན་དང་། ཟ་འོག་གི་སྟན་དང་།ཡུལ་ཀ་ལིང་ཀའི་སྟན་དང་། སྟེང་དུ་གདིང་བ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་གདིང་བས་ནི་བཀབ། གཡས་གཡོན་དུ་དར་མང་པོའི་སྔས་ནི་བཞག་པའི་ཁྲི་ལ་ཉལ་བ་ཡང་བྱ་རོག་དང་བྱ་
རྒོད་དང་། ཝ་དང་། རོ་དང་། ཤ་དང་། རུས་པ་དང་། སྐྲ་དང་།ཁྲག་དང་། ཞག་དང་།

301

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཆུ་སེར་དང་རྣག་གི་གནས་མཆོག་ཏུ་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོར་བོར་ནས་ལུས་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་ས་ལ་ཉལ་དུ་གདོན་མི་ཟའོ། །
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟར་ཡང་ཁྱོད་གླང་པོ་ཆེའི་བྱ་ལ་ཁའམ་རྟའི་རྒྱབ་བམ་ཤིང་རྟ་ལ་ཞོན་ཏེ། དུང་དང་རྔ་དང་རྫ་རྔ་དང་། འཁར་རྔ་དང་། རོལ་མོའི་སིལ་སྙན་གྱི་བྱེ་བྲག་ལེན་པ་དང་། གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་དང་བ་དན་དང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བ་དན་ནི་བསྒྲེང་། བསིལ་ཡབ་ནོར་བུའི་ཡུ་བ་ཅན་དང་། རྔ་ཡབ་དང་ཤིང་ཏཱ་ལ་ལས་བྱས་པ་ནི་གཡོབ་ཅིང་།གླང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་པ་དང་དཔུང་བུ་ཆུང་དུ་མ་ནི་ཕྱི་བཞིན་འབྲང་། རྒྱལ་བུ་དང་བྲམ་ཟེས་བསླབ་པ་ཕོག་པའི་བློན་པོ་དང་མདུན་ན་འདོན་པ་དང་སྐྱེ་བོ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་ནི་ཕྱག་བྱ་ཞིང་རྒྱལ་བར་སྤྱོན་ཅིག་རྒྱལ་བར་སྤྱོན་ཅིག་ཅེས་སྙན་པ་བརྗོད་དེ་ཕྱིར་འབྱུང་མྱོང་བ་ཡང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་
གཡོ་བ་མེད་ཅིང་མལ་དུ་ཤི་ནས་མི་བཞིས་བཏེག་སྟེ། ཕ་དང་མ་དང་ཕུ་ནུ་དང་སྲིང་མོ་དང་ཆུང་མ་དང་བུ་ཕོ་དང་བུ་མོ་དང་།བྲན་ཕོ་དང་བྲན་མོ་དང་། ལས་བྱེད་པ་དང་།ཞོ་ཤས་འཚོ་བ་དང་། ཚལ་ཟ་བ་དང་།བློན་པོ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་བའི་སྐྱེ་བོ་དག་མྱ་ངན་
གྱི་དབང་དུ་སོང་སྟེ། ལག་པ་བཏེག་ནས་བྲང་རྡུང་ཞིང་མཆོག་ཏུ་སྙིང་རྗེ་བར། ཀྱི་

ཧུད་བུ་ཀྱི་ཧུད་མགོན་པོ་ཀྱི་ཧུད་ཕུ་བོ་ཀྱི་ཧུད་ཇོ་བོ་ཞེས་ངུ་ཞིང་། ཞམ་འབྲིང་བ་དང་

གྲོང་ཁྱེར་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པར་མཐོང་སྟེ། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལྷོ་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོར་ཕྱུང་ནས། སའི་འོག་ཏུ་བཅུག་གམ། འབྲོག་དགོན་པར་སའི་ནང་དུ་
བཅུག་ཀྱང་།བྱ་རོག་དང་བྱ་རྒོད་དང་ཝ་ལ་སོགས་པས་ཟོས་ཤིང་། རུས་པ་དེ་དག་མེས་བསྲེགས་སམ་ཆུར་བསྐྱུར་རམ་སའི་འོག་ཏུ་བཅུག་ཀྱང་རླུང་དང་ཉི་མ་དང་ཆར་

302

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པས་ཕྱེ་མར་བྱས་ཏེ། ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་གཏོར་ཞིང་དེ་ཉིད་དུ་རུལ་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱང་འདི་བཞིན་དུ་
འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ལྟར་མི་རྟག་པ་དེ་ལྟར་མི་བརྟན་པ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ནི་གཙོར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གི་ནང་ནས་གང་ལ་མཆོག་ཏུ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐོག་མར་བསྒོམ་ཞིང་དེའི་གཞི་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། དེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་བརྟེན་ཅིང་
འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤོང་ངོ་། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དེ་
ནི་གང་། འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་དེ་དག་ནི་གང་ཞེ་ན། མི་སྡུག་པ་བསྒོམ་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོའ། །ོཡུལ་གྱི་བཟང་མོ་ནི་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ནོ། །མི་
སྡུག་པ་བསྒོམ་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལུས་འདི་ལ་སྐྲ་དང་སྤུ་དང་སེན་མོ་དང་སོ་དང་རྡུལ་དང་།དྲི་མ་དང་། པགས་པ་དང་ཤ་དང་རུས་པ་དང་རྒྱུས་པ་དང་རྩ་དང་མཁལ་མ་དང་སྙིང་དང་མཆིན་པ་དང་གློ་བ་དང་རྒྱུ་མ་དང་གཉེ་མ་དང་ཕོ་བ་དང་སུལ་མངས་དང་ལོང་ཀ་དང་མཆེར་པ་དང་ཕྱི་ས་དང་མཆིལ་མ་དང་རྔུལ་དང་སྣབས་དང་ངར་སྣབས་དང་ཞག་དང་ཆུ་སེར་དང་རྐང་དང་ཚིལ་དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་

དང་རྣག་དང་ཁྲག་དང་ཀླད་པ་དང་ཀླད་རྒྱས་དང་གཅིན་དག་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་དེ་དག་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་འདི་སྙམ་དུ་བྱིས་པ་བླུན་པོ་མི་གསལ་བ་མི་མཁས་པ་

303

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དེ་ཡང་དངོས་པོ་འདི་དག་ཤེས་ནས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་ན་ཤེས་རབ་དང་
ལྡན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་སྙམ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་སྡུག་པ་མང་དུ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལས་ཀྱང་། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ན། ལུས་འདི་ཡང་དག་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་བ་ལང་གི་ཤན་པའམ་བ་ལང་གི་ཤན་པའི་སློབ་མས་བ་ལང་བསད་དེ་གྲི་རྣོན་པོས་བག་བཞིར་གཤེགས་ནས་འགྲེང་ངམ་འདུག་སྟེ་སོ་སོར་རྟོག་གོ །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་
ན་ཡང་། ལུས་འདི་ལ་ཡོད་པ་ནི་སའི་ཁམས་དང་ཆུའི་ཁམས་དང་མེའི་ཁམས་དང་རླུང་གི་ཁམས་སོ་ཞེས་ལུས་འདི་ལ་ཁམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཆུན་པའི་རྫས། འབྲས་སཱ་ལུ་དང་། འབྲུ་དང་། ཏིལ་དང་། འབྲས་དང་། མོན་སྲན་སྡེའུ་དང་། མོན་སྲན་གྲེའུ་དང་། ནས་དང་། གྲོ་དང་། སྲན་ཆུང་དང་། ཡུངས་ཀར་དང་། འབྲུ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གང་བ་དེ་དག་ལ། སྐྱེས་བུ་མིག་དང་ལྡན་པས་བརྟགས་ན། འདི་ལྟར་འདི་དག་ནི་འབྲས་སཱ་ལུའོ། །འདི་དག་ནི་འབྲུའོ། །འདི་དག་ནི་ཏིལ་ལོ། །འདི་དག་ནི་འབྲས་སོ། །འདི་དག་ནི་མོན་སྲན་སྡེའུའོ། །འདི་དག་ནི་མོན་སྲན་གྲེའུའོ། །འདི་དག་ནི་ནས་སོ། །འདི་དག་ནི་གྲོའ། །ོའདི་དག་ནི་སྲན་ཆུང་ངོ་། །འདི་དག་ནི་ཡུངས་ཀར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་

304

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དཔའ་ཆེན་པོ་ཡང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ན། ལུས་འདི་ལ་རྐང་
མཐིལ་ཡན་ཆད་ཀླད་རྒྱས་མན་ཆད་སེན་མོ་དང་སྤུ་དང་པགས་པ་ལ་ཐུག་པ་མི་གཙང་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གང་བ་སྟེ། ལུས་འདི་ལ་ཡོད་པ་ནི་སྐྲ་དང་། སྤུ་དང་
ཀླད་པ་དང་ཀླད་རྒྱས་དང་མིག་གི་རྔུ་མ་དང་རྣ་སྤབས་ཀྱི་བར་དག་གོ་ཞེས་སྔ་མ་ལྟར་
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་གོ །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུར་ཁྲོད་དུ་སོང་སྟེ། དུར་ཁྲོད་དུ་བོར་བ་རོའི་གནས་སུ་བསྐྱལ་བ་ཤི་ནས་ཞག་གཅིག་ལོན་པའམ། ཤི་ནས་ཞག་གཉིས་ལོན་པའམ། ཤི་ནས་ཞག་གསུམ་ལོན་པའམ། ཤི་ནས་ཞག་བཞི་ལོན་པའམ། ཤི་ནས་ཞག་ལྔ་ལོན་པའམ། རྣམ་པར་བམ་པའམ། རྣམ་པར་བསྔོས་པའམ། རྣམ་པར་རྣགས་པའམ། རྣམ་པར་འབུས་གཞིགས་པའི་རོ་སྣ་ཚོགས་མཐོང་ན། དེ་ལུས་འདི་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་འདི་ལས་མ་འདས་པའོ་ཞེས་ལུས་འདི་ལ་ཡང་དེ་དང་སྦྱོར་རོ། །རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ན། དེ་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
སྦྱར་ཏེ། གཞན་ཡང་གང་གི་ཚེ་ཤི་བའི་རོ་དུར་ཁྲོད་དུ་བོར་བ། ཤི་ནས་ཞག་དྲུག་ལོན་པའམ། ཤི་ནས་ཞག་བདུན་ལོན་པའམ། བྱ་རོག་གིས་བཏོགས་པའམ། ནེའུ་ལེའམ། བྱ་རྒོད་དམ། ཁྱིའམ། ཅེ་སྤྱང་ངམ། དེ་ལས་གཞན་པ་སྲོག་ཆགས་རྣམ་པ་སྣ་
ཚོགས་ཀྱིས་ཟ་བ་མཐོང་ན་དེ་ལུས་འདི་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་
ཆོས་ཅན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་འདི་ལས་མ་འདས་པའོ་ཞེས་ལུས་འདི་ཡང་དེ་དང་སྦྱར་

305

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གཞན་ཡང་གང་གི་ཚེ་ཤི་བའི་རོ་དུར་ཁྲོད་དུ་བོར་ན། རྣམ་པར་ཟོས་པ། མི་གཙང་བ། དྲི་ང་བ་མཐོང་ན། དེ་ལུས་འདི་ཡང་དེ་དང་སྦྱར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་གང་གི་ཚེ། དུར་ཁྲོད་ན་ཀེང་རུས་དང་། ཤ་དང་ཁྲག་ར་རི་ཆགས་པ་ཆུ་རྒྱུས་བྲང་བྲེང་ཐོགས་པ་མཐོང་ན། དེ་ལུས་འདི་ཡང་དེ་དང་སྦྱར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གང་གི་ཚེ། དུར་ཁྲོད་ན་ཀེང་རུས་སུ་གྱུར་པ་ཤ་དང་ཁྲག་དང་ཆུ་རྒྱུས་མེད་པ་མཐོང་ན། དེ་ལུས་འདི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གང་གི་ཚེ་དུར་ཁྲོད་ན་རུས་པ་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་འཐོར་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། རྗེ་ངར་གྱི་རུས་པ་ཡང་གཞན་ན། བརླའི་རུས་པ་ཡང་གཞན་ན།
འདོང་མོ་ཡང་གཞན་ན། སྒལ་ཚིགས་ཀྱང་གཞན་ན། རྩིབ་མ་ཡང་གཞན་ན། མཇིང་
ཚིགས་ཀྱང་གཞན་ན། དཔུང་པའི་རུས་པ་ཡང་གཞན་ན་འདུག་པ་མཐོང་ན། དེ་ལུས་འདི་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་འདི་ལས་མ་འདས་པའོ་ཞེས་ལུས་འདི་ཡང་དེ་དང་སྦྱར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ན། དུར་ཁྲོད་ན་རུས་པ་ལོ་དུ་མ་ལོན་པ་རླུང་དང་ཉི་མས་གདུངས་པ་དཀར་བ་དུང་ལྟ་བུ་མཐོང་ན། དེ་ལུས་འདི་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་འདི་ལས་མ་འདས་པའོ་ཞེས་ལུས་འདི་ཡང་དེ་དང་སྦྱར་རོ། །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ན། དུར་ཁྲོད་ན་རུས་ལོ་དུ་མ་ལོན་པ་ཐི་བའི་མདོག་

306

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ལྟར་སྔོ་བ་སོབ་སོབ་པོར་གྱུར་པ་ཟེགས་པ་ས་ལ་རྡུལ་དང་མཚུངས་ཤིང་མཉམ་པར་གྱུར་པ་མཐོང་ན། དེ་ལུས་འདི་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ནོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་འདི་ལས་མ་འདས་པའོ་ཞེས་ལུས་འདི་ཡང་དེ་དང་སྦྱར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་རེ་ཞིག་འདོད་ཆགས་ལ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་མདོར་བསྡུས་པའོ། །ཞེ་སྡང་གི་གཉེན་པོ་ནི་བྱམས་པ་དང་མི་སྡུག་པའི་སེམས་ཅན་མི་མཐོང་བའམ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཟས་ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་པས་དགའ་བ་སྐྱེའོ། །དེ་ལ་གཞན་ལ་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་མོས་པ་དང་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་བྱམས་པ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ལན་དུ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་ནི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིའོ། །དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱམས་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་
བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་
སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་གང་ཐོག་མར་སྙིང་དུ་སྡུག་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པར་བསམ་པར་གོམས་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་དང་མཐུན་པའི་བྱམས་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་བོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འདྲེས་པ་རྣམས་ལའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཐ་མལ་

307

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པ་རྣམས་ལའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཉེ་འཁོར་བ་རྣམས་ལའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རང་གི་གྲོང་ན་གནས་པ་རྣམས་ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་གྲོང་པ་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་གི་བར་དུ་
མོས་པར་བྱས་ཏེ་ཁྱབ་པར་བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ། །ཕྱོགས་བཅུར་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །
སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་ནི་སྦྱོར་བ་འདི་མེད་དེ། དེ་ནི་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ལས། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་
ན། གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བའམ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་གང་ཇི་སྙེད་ཅིག་མཐོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་ཡིད་དུ་འོང་བའམ། ཡིད་དུ་མི་འོང་བའམ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དག་ལ་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་འོད་གསལ་བའམ། གང་གིས་ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་དང་། བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་དང་། དད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། དགའ་བ་འབྱུང་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་ལ་གནས་པ་དང་། མགུ་བ་འབྱུང་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་ལྡོག་པ་དང་། སེམས་དགེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་བ་དང་།བསམ་པ་མཉེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་པོ་རབ་ཏུ་ཚིམ་པར་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དེ་མྱོང་བ་ན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྔོ་སྟེ། ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་འདིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་དེ་བས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་

པའི་བདེ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་བདེ་བ་མཚུངས་པ་མེད་པས་ལེགས་པར་ཟིན་པར་གྱུར་ཅིག །སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བདེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་རྒྱ་ཆེར་བརྟན་པར་གྱུར་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་

ཐར་པའི་བདེ་བ་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་

308

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བདེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་ལེགས་པར་ཟིན་པར་གྱུར་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་པ་

ཆགས་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་གྱུར་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་བསྙེན་པར་དཀའ་བ་རྒྱུན་
མི་འཆད་པར་གྱུར་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་བདེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་ཤིན་
ཏུ་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག །ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་མི་སྐྱེ་བའི་བདེ་བས་འགྱུར་བ་མེད་པར་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བདེ་བའི་ཆགས་པ་མེད་པར་གནས་པར་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པ་གཉིས་སུ་ཀུན་དུ་མི་སྤྱོད་པས་རྣམ་པར་མི་འཁྲུགས་པར་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་ལྟར་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་བསྔོས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་སྟེ། གང་འདི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
བྱ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་གནས་
སུ་བྱ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གོ་ཆ་རྒྱུན་མི་གཅད་པ་
དང་།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒོའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་ཤེས་པ་རྣོ་བར་བྱ་བ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་

309

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དཔའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་རེག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོདེ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་
བསྔོས་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྔོ་སྟེ། སེམས་ཅན་གང་ལ་ལ་དག་སེ་གོལ་ཅིག་གཏོགས་པ་སྲིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་ཉན་པའམ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཉན་
པའམ། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོསངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོཆོས་
རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོའཕགས་པའི་དགེ་འདུན་
ལ་གུས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོསངས་རྒྱས་མཐོང་བ་དང་མི་འབྲལ་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོསེམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་

སུ་བསྔོའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་

བསྔོའ། །ོཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོམངོན་
པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་
བསྔོའ། །ོཆོས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟློག་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བསྟེན་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་སྟེ། གང་འདི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པའི་ལམ་ལས་

310

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོདུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་རྣམ་པར་གཅད་པའི་ཕྱིར་

ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོགཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་ཉེ་བར་གཅད་པའི་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་

སུ་བསྔོའ། །ོངན་སོང་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགྲོ་བར་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་གཅད་པའི་
ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོདེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། སེམས་ཅན་དེ་དག་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་མོས་པ་རྣམ་པར་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོསངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོསེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་
རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོསེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་
མཐའ་ཡས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོདེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཡིད་དང་ལྡན་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་རྟག་ཏུ་བརྩོན་པ། རྒྱགས་པ་དང་བག་མེད་པ་བཟློག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་དང་

ཞེ་མ་འགྲས་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་པ། མཁས་པ་དང་འགྲོགས་པར་དགའ་བ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། བུང་བ་ལྟར་དགེ་བའི་རྩ་བ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་

311

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ལ་སྐྱོབ་པའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་དེའི། གོས་དང་ཟས་དང་ན་བའི་གསོས་སྨན་དང་ཡོ་བྱད་དང་འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་དང་།
ལུས་ཀྱི་བསྙེན་བཀུར་དང་། འདུག་པ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་པའི་གནས་ལ་འཇུག་པའི་ལས་དང་། སྤྱོད་ལམ་གྱི་གནས་དང་། སྤྱོད་ལམ་རྣམ་པར་མི་འཁྲུགས་པ་དང་། ལུས་
ཀྱི་ལས་དང་། ངག་གི་ལས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་། དབང་པོ་དྲུག་སྡོམ་པ་དང་། རང་གི་ལུས་གཡོགས་པ་དང་། མཉེ་བ་དང་བཀྲུ་བའི་ལས་དང་།ཟོས་པ་དང་། འཆོས་པ་དང་། མྱངས་པ་དང་། བསྐུམ་པ་དང་། བརྐྱང་བ་དང་། ལྟ་བ་དང་། རྣམ་པར་ལྟ་བ་དང་། གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་དང་། གཉིད་ཀྱིས་མ་ལོག་པ་དང་།
རང་གི་ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་བསྙེན་བཀུར་ཅི་གང་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བསྔོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རང་གི་བ་རྣམས་དང་དེ་ལས་གཞན་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སོང་བ་རྣམས་ལ། འབྲས་ཆན་པོ་ཚུམ་གང་ངམ་ཟན་ཆང་ཅིག་ཙམ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ཡང་སྐྱེ་བ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཕན་པ་དང་དེ་དག་ཉིད་ཡོངས་སུ་དགྲོལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོསེམས་ཅན་དེ་དག་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དེ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དེ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་
བ་དེ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་བསགས་པ་དེ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞི་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་དེ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་

གནས་དེ་ལས་རྣམ་པར་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོདེ་ལ་དམིགས་པས་

312

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་སྔོ་བར་བྱེད་པས་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ལ་མངོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་དོ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་རབ་ཏུ་འཛིན་ཏོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ལ་སྦྱོར་རོ། །འཁོར་བའི་དགོན་པ་ལས་རྣམ་པར་ཟློག་གོ །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་བ་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་མངོན་དུ་བྱེད་
དོ། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་འབྱིན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་བྱམས་
པས་ཁྱབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །གསེར་འོད་དམ་པ་ལས་གསུངས་པའི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་
དག་གུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམས་ཏེ། ཐ་ན་ཚིག་གིས་ཀྱང་བསྒོམ་པར་
བྱའོ། །གསེར་འོད་དམ་པའི་རྔ་ཆེན་སྒྲ་ཡིས་ནི། །སྟོང་གསུམ་འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་གསུམ་འདི་ན། །ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་གཤིན་རྗེའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། །དབུལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་ཤོག །རྔ་བོ་ཆེ་ཡི་སྒྲ་སྐད་འདི་ཡིས་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཕོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་གྱུར་ཅིག །ཇི་ལྟར་ཐུབ་དབང་འཇིགས་མེད་འཇིགས་ཞི་ལྟར། །སེམས་ཅན་འཇིགས་མེད་འཇིགས་དང་བྲལ་བར་ཤོག །ཇི་ལྟར་འཁོར་བར་ཀུན་མཁྱེན་ཐུབ་དབང་པོ། །འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་དང་ལྡན་པ་ལྟར། །སྐྱེ་དགུ་ཏིང་འཛིན་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི །ཡོན་ཏན་ལྡན་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་གྱུར། །རྔ་བོ་ཆེ་ཡི་སྒྲ་སྐད་འདི་ཡིས་ནི། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚངས་པའི་དབྱངས་ལྡན་གྱུར། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་མཆོག་རེག་ཤོག །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དགེ་བ་
སྐོར་གྱུར་ཅིག །བསྐལ་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བཞུགས་པར་ཤོག །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་

313

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཆོས་ནི་སྟོན་གྱུར་ཅིག །ཉོན་མོངས་འཇོམས་འགྱུར་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བར་ཤོག །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་ཞི་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་གང་དག་ངན་སོང་སར་གནས་ཏེ། །རུས་པ་དང་ནི་ལུས་གདུངས་རབ་འབར་བ། །དེ་དག་རྔ་ཆེན་བསྒྲགས་པ་ཐོས་གྱུར་ནས། །སངས་རྒྱས་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་ཚིག་སྨྲ་ཤོག །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་བ་བརྒྱ་དག་དང་། །སྐྱེ་བ་སྟོང་ཕྲག་བྱེ་བ་སྐྱེ་དྲན་ཤོག །ཐུབ་པའི་
དབང་པོ་རྟག་ཏུ་དྲན་གྱུར་ཅིག །དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱ་ཆེན་གསུང་ཐོས་ཤོག །རྔ་བོ་ཆེ་ཡི་སྒྲ་སྐད་འདི་ཡིས་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་རྟག་ཏུ་འགྲོགས་རྙེད་གྱུར། །སྡིག་

པའི་ལས་རྣམས་རྣམ་པར་སྤོང་བར་ཤོག །བྱ་བ་དགེ་བ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་གྱུར་ཅིག །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཞིང་རྣམས་ཀུན་ན་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་། །འཇིག་རྟེན་དག་ན་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་ཞི་གྱུར། །སེམས་ཅན་དབང་པོ་མ་ཚང་ཡན་ལག་ཉམས། །དེ་ཀུན་ད་ལྟར་དབང་པོ་ཚང་བར་ཤོག །གང་དག་ནད་བཏབ་ཉམ་ཆུང་ལུས་ཉམས་དང་། །ཕྱོགས་བཅུ་དག་ན་སྐྱབས་མེད་གྱུར་པ་རྣམས། །དེ་ཀུན་མྱུར་དུ་ནད་ལས་ཐར་གྱུར་ཅིག །ནད་མེད་སྟོབས་དང་དབང་པོ་རྙེད་པར་ཤོག །གང་དག་རྒྱལ་པོ་ཆོམ་རྐུན་ཤོར་བས་བསྡིགས་བསད་འོས། །སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་
བརྒྱ་ཡིས་ཕོངས་གྱུར་པ། །སེམས་ཅན་ཉམ་ཐག་གྱུར་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་ཀུན། །འཇིགས་མཆོག་མི་བཟད་བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་ཐར་གྱུར་ཅིག །གང་དག་བརྡེགས་ཤིང་བཅིངས་དང་བཅིངས་པས་གཟིར། །ཕོངས་པ་སྣ་ཚོགས་དག་ན་གནས་གྱུར་ཅིང་། །ཉོན་མོངས་སྟོང་ཕྲག་དུ་མས་དཀྲུགས་ནས་ཀྱང་། །འཇིགས་པ་མི་བཟད་མྱ་ངན་སྣ་ཚོགས་རྙེད། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཅིངས་ལས་གྲོལ་གྱུར་ཅིག །མནར་བ་དག་

314

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ནི་བརྡེགས་ལས་ཐར་བར་ཤོག །གསད་བྱ་རྣམས་ཀྱང་སྲོག་དང་ལྡན་གྱུར་ཤོག །ཕོངས་གྱུར་ཐམས་ཅད་འཇིགས་པ་མེད་པར་ཤོག །སེམས་ཅན་གང་དག་བཀྲེས་སྲེད་སྐོམ་
གྱིས་གཟིར། །དེ་དག་ཟས་སྐོམ་སྣ་ཚོགས་རྙེད་པར་ཤོག །ལོང་བས་གཟུགས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་མཐོང་གྱུར་ཅིག །འོན་པས་ཡིད་འོང་སྒྲ་རྣམས་ཐོས་པར་ཤོག །གཅེར་བུ་རྣམས་ཀྱིས་སྣ་ཚོགས་གོས་རྙེད་གྱུར། །སེམས་ཅན་དབུལ་པོས་གཏེར་རྣམས་རྙེད་
པར་ཤོག །ནོར་འབྲུ་རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་མང་པོ་ཡིས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་དང་ལྡན་པར་ཤོག །གང་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཚོར་བས་གནོད་མ་གྱུར། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བལྟ་ན་སྡུག་པ་དང་། །གཟུགས་བཟང་མཛེས་ཤིང་ཚུལ་དུ་ཤིས་པར་ཤོག །རྟག་ཏུ་བདེ་བ་དུ་མ་སྩོགས་གྱུར་ཅིག །ཡིད་ཀྱིས་ཟས་སྐོམ་རབ་འབྱོར་བསོད་
ནམས་དག །བསམས་མ་ཐག་ཏུ་དེ་དག་གྲུབ་གྱུར་ཅིག །རྫ་རྔ་ཕེག་རྔ་པི་བང་སྒྲ་སྙན་དང་། །ཆུ་མིག་མཚེའུ་དང་རྫིང་བུ་ལྟེང་ཀ་དག །གསེར་གྱི་པདྨ་ཨུཏྤལ་པདྨ་ཅན། །ཟས་

སྐོམ་གོས་ནོར་མུ་ཏིག་ནོར་བུ་དབྱིག །རྒྱན་གསེར་རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་བཻ་ཌཱུརྱ། །དེ་
དག་བསམས་མ་ཐག་ཏུ་གྲུབ་གྱུར་ཅིག །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གང་ནའང་སྡུག་བསྔལ་སྒྲ་མི་འབྱུང་། །སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་མི་འཕྲོད་མཐོང་མ་འགྱུར། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཁ་དོག་རྒྱ་ཆེན་དང་། །ཕན་ཚུན་དུ་ནི་འོད་བྱེད་གྱུར་པར་ཤོག །མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་གང་ཡོད། །དེ་དག་བསམས་པས་སྐྱེ་བར་དེ་དག་གྱུར། །བསམ་པ་ཐམས་ཅད་བསམས་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་། །བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཤོག །སྤོས་དང་ཕྲེང་བ་དག་དང་བྱུག་པ་དང་། །གོས་དང་ཕྱེ་མ་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་དག །ལྗོན་ཤིང་

315

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དག་ལས་དུས་གསུམ་འབབ་པར་ཤོག །སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ལེན་ཅིང་དགར་གྱུར་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསམ་ཡས་ཐམས་ཅད་དང་། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉན་ཐོས་དང་། །རྡུལ་བྲལ་དྲི་མེད་བརྟན་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་། །ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་སུ་མཆོད་པ་བྱེད་པར་ཤོག །འགྲོ་བ་དམན་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་གྱུར་ཅིག །མི་ཁོམ་བརྒྱད་པོ་དག་ལས་འདས་པར་ཤོག །དལ་བའི་རྒྱལ་པོ་དམ་པ་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་འགྲོགས་པ་ཐོབ་པར་ཤོག །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རྟག་ཏུ་མཐོན་པོའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བར་ཤོག །ནོར་དང་འབྲུ་ཡི་མཛོད་རྣམས་འབྱོར་གྱུར་ཅིག །སྙན་དང་གྲགས་དང་གཟུགས་དང་ཁ་དོག་གིས། །བསྐལ་པ་དུ་མར་ལེགས་པར་བརྒྱན་པར་ཤོག །བུད་མེད་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་ཕོར་གྱུར་ཏེ། །དཔའ་ཞིང་རྟུལ་ཕོད་མཁས་ཤིང་གསལ་བར་ཤོག །དེ་ཀུན་རྟག་ཏུ་
བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་སྤྱོད་གྱུར། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག །ཕྱོགས་བཅུ་དག་
ན་རིན་ཆེན་ཤིང་དབང་དྲུང་། །སངས་རྒྱས་བདེར་བཞུགས་རིན་ཆེན་བཻ་ཌཱུརྱའི། །ཁྲི་

ལ་བཞུགས་པ་དག་ནི་མཐོང་གྱུར་ཅིག །ཆོས་བསྟན་པ་ཡང་བདག་གིས་དེ་ཐོབ་ཤོག །ཅེས་བྱ་བའོ། ། ། །
བམ་པོ་བཅུ་པ། གཏི་མུག་གི་ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་ལ་བལྟ་བའོ། །དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི། སཱ་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ལ་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདི་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་
གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུའོ། །གལ་ཏེ་མ་རིག་པ་མ་བྱུང་ན་འདི་སྙམ་དུ་བདག་

316

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གིས་འདུ་བྱེད་ཀྱང་མ་མཐོང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མ་བྱུང་དུ་ཟིན་ན་རྒ་ཤིའི་བར་དུ་ཡང་མི་མཐོང་བ་ཞིག་ན། འོན་ཀྱང་མ་རིག་པ་ཡོད་པ་ལས་འདུ་བྱེད་རྣམས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ནས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ལས་རྒ་ཤིའི་བར་དུ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །
འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་ཅག་ནི་མ་རིག་པས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་རྒ་ཤི་མངོན་པར་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་ཤིང་།རྒ་ཤི་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་ནི་སྐྱེ་བས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་པའི་བར་དུ་སྟེ། འོན་ཀྱང་མ་རིག་པ་ཡོད་པ་ལས་འདུ་བྱེད་རྣམས་མངོན་པར་འགྲུབ་ཅིང་། འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ལས་རྒ་ཤིའི་བར་དུ་མངོན་པར་འགྲུབ་ཅིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་པར་བལྟའོ། །ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྐྱེན་དང་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་ལྟ་ཞེ་ན་ཁམས་དྲུག་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་དྲུག་པོ་གང་དག་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་འདུས་པ་ལས་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྐྱེན་དང་འབྲེལ་བར་བལྟའོ། །དེ་ལ་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་སའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། གང་འདི་འདུས་ནས་ལུས་ཀྱི་སྲ་

བའི་དངོས་པོ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་སའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །གང་ལུས་སྡུད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཆུའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །གང་ལུས་ཀྱི་ཟོས་པ་དང་

317

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འཐུངས་པ་དང་འཆོས་པ་དང་མྱངས་པ་རྣམས་འཇུ་བར་བྱེད་པ་འདི་ནི་མེའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །
གང་ལུས་ཀྱི་དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་ནི་རླུང་གི་ཁམས་
ཞེས་བྱའོ། །གང་ལུས་ཀྱི་ནང་སྦུབས་ཡོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་
ཞེས་བྱའོ། །གང་མདུང་ཁྱིམ་གྱི་ཚུལ་དུ་ལུས་ཀྱི་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་མྱུ་གུ་མངོན་
པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔའི་ཚོགས་སུ་གཏོགས་པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །རྐྱེན་འདི་དག་མེད་པར་ལུས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་གྱི་ནམ་ནང་གི་སའི་ཁམས་ཚང་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྣམས་ཀྱང་ཚང་བར་གྱུར་ལ། ཐམས་ཅད་འདུས་པ་དེ་ལས་ལུས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སའི་ཁམས་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ལུས་ཀྱི་སྲ་

བའི་དངོས་པོ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །ཆུའི་ཁམས་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ལུས་སྡུད་པའི་བྱ་བ་འདི་བྱའོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །མེའི་ཁམས་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ལུས་ཀྱིས་ཟོས་པ་དང་འཐུངས་པ་དང་འཆོས་པ་དང་མྱངས་
པ་རྣམས་འཇུ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །
རླུང་གི་ཁམས་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ལུས་ཀྱི་དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་
བའི་བྱ་བ་བྱའོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ལུས་ཀྱི་ནང་སྐབས་ཡོད་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཁམས་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ལུས་ཀྱི་མིང་དང་གཟུགས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་བོ་

318

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །ལུས་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་ནི་རྐྱེན་འདི་དག་གིས་བསྐྱེད་དོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྐྱེན་འདི་དག་ཡོད་ན་ལུས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལ་སའི་ཁམས་ནི་བདག་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་མ་ཡིན། སྲོག་མ་ཡིན། སྐྱེ་བ་པོ་མ་ཡིན། ཤེད་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན། ཤེད་བུ་མ་ཡིན། བུད་མེད་མ་ཡིན། སྐྱེས་པ་མ་ཡིན། མ་ནིང་མ་ཡིན། ང་མ་ཡིན། བདག་གི་མ་ཡིན། གཞན་སུའི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སའི་ཁམས་དང་། ཆུའི་ཁམས་དང་། མེའི་ཁམས་དང་། རླུང་གི་ཁམས་དང་། ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་མ་ཡིན། སྲོག་མ་ཡིན། སྐྱེ་བ་པོ་མ་ཡིན། ཤེད་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན། ཤེད་བུ་མ་ཡིན། བུད་མེད་མ་ཡིན། སྐྱེས་པ་མ་ཡིན། མ་ནིང་མ་ཡིན། ང་མ་ཡིན། བདག་གི་མ་ཡིན། གཞན་སུའི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་དྲུག་པོ་འདི་དག་ཉིད་ལ་གང་གཅིག་པུར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། རིལ་པོར་འདུ་ཤེས་པ་དང་།རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བརྟན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཐེར་ཟུག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་།བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དང་།སྲོག་དང་། སྐྱེ་བ་པོ་དང་། གསོ་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་ཤེད་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཤེད་བུར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ང་ཞེས་བྱ་བ་དང་བདག་གི་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་ནི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་ཡོད་པས་ཡུལ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་འཇུག་སྟེ། དེ་ལ་ཡུལ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་

319

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །དངོས་པོ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་
པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱུང་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་མིང་དང་གཟུགས་སོ། །མིང་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གོ །ཆོས་གསུམ་འདུས་པ་ནི་རེག་པའོ། །རེག་པ་མྱོང་བ་ནི་ཚོར་བའོ། །ཚོར་བ་ལ་ཞེན་པ་ནི་སྲེད་པའོ། །སྲེད་པ་འཕེལ་བ་ནི་ལེན་པའོ། །ལེན་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་སྲིད་པ་སྐྱེ་བའི་ལས་ནི་སྲིད་པའོ། །རྒྱུ་དེ་ལས་ཕུང་པོ་འབྱུང་བ་ནི་སྐྱེ་བའོ། །སྐྱེས་ནས་ཕུང་པོ་སྨིན་པ་ནི་རྒ་བའོ། །རྒས་ནས་ཕུང་པོ་འཇིག་པ་ནི་འཆི་
བའོ། །འཆི་བ་ན་རྨོངས་པ་མངོན་པར་ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་ནང་གི་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ནི་མྱ་ངན་ཏོ། །མྱ་ངན་ལས་བྱུང་བའི་ཚིག་ཏུ་སྨྲེ་བ་ནི་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔའི་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་མི་བདེ་བ་མྱོང་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འཁྲུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ལ་མུན་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་མ་རིག་པའོ། །མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། །རྣམ་པར་རིག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་
པའོ། །རྟེན་པའི་ཕྱིར་མིང་དང་གཟུགས་སོ། །སྐྱེ་བའི་སྒོའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གོ།རེག་པའི་ཕྱིར་རེག་པའོ། །མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཚོར་བའོ། །སྐོམ་པའི་ཕྱིར་སྲེད་པའོ། །ཉེ་
བར་ལེན་པའི་ཕྱིར་ལེན་པའོ། །ཡང་སྲིད་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྲིད་པའོ། །ཕུང་པོ་འབྱུང་

320

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བའོ། །ཕུང་པོ་སྨིན་པའི་ཕྱིར་རྒ་བའོ། །འཇིག་པའི་ཕྱིར་འཆི་བའོ། །མྱ་
ངན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ཏོ། །ཚིག་གིས་སྨྲེ་བའི་ཕྱིར་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པའོ། །ལུས་
ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །སེམས་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་མི་བདེ་
བའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱིར་འཁྲུག་པའོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་མི་རྟོགས་ཤིང་ལོག་
པར་རྟོགས་པའི་མི་ཤེས་པ་ནི་མ་རིག་པའོ། །དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་ཡོད་པ་ན་འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་མངོན་པར་འགྲུབ་སྟེ། བསོད་ནམས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པར་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དང་། མི་གཡོ་བར་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་སྟེ་འདི་ནི་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །བསོད་ནམས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་
འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་བསོད་ནམས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པར་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པར་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། མི་གཡོ་བར་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་མི་གཡོ་བར་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མིང་དང་
གཟུགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །མིང་དང་གཟུགས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་
མཆེད་དྲུག་ཅེས་བྱའོ། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དག་ལས་རེག་པའི་ཚོགས་དྲུག་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྐྱེན་གྱིས་རེག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཇི་ལྟ་བུར་རེག་པ་འབྱུང་བ་དེ་
ལྟ་བུར་ཚོར་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཚོར་བའི་བྱེ་
བྲག་དེ་དག་མྱོང་བ་དང་། མངོན་པར་དགའ་བ་དང་ལྷག་པར་ཞེན་པ་དང་། ལྷག་པར་

321

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཞེན་ནས་འདུག་པ་དེ་ནི་ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །མྱོང་བ་དང་མངོན་
པར་དགའ་བ་དང་ལྷག་པར་ཞེན་པ་དང་ལྷག་པར་ཞེན་ནས་འདུག་པ་ལས་བདག་སྡུག་པའི་ངོ་བོ་དང་བདེ་བའི་ངོ་བོ་དང་འབྲལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་མི་གཏོང་བ་
དང་ཕྱིར་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་འདི་ནི་སྲིད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནས་ཡང་སྲིད་པ་སྐྱེད་པའི་ལས་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སློང་བ་དེ་ནི་ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལས་དེ་
ལས་སྐྱེས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྲིད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
ཞེས་བྱའོ། །སྐྱེས་ནས་མངོན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་
སྨིན་པ་ལས་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་
དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་གཅིག་གི་རྒྱུ་གཅིག་གཅིག་གི་རྐྱེན་གཅིག །རྟག་པ་མ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན། འདུས་བྱས་མ་ཡིན་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན། རྒྱུ་མེད་པ་མ་ཡིན་རྐྱེན་མེད་པ་མ་ཡིན། མྱོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཟད་པའི་ཆོས་མ་ཡིན། འཇིག་པའི་ཆོས་མ་ཡིན། འགོག་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཞུགས་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་རླུང་གི་རྒྱུན་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཡན་ལག་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་བསྡུ་བར་བྱ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པ་དང་སྲེད་པ་དང་ལས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུ་བྱེད་དོ། །ལས་
ནི་ཞིང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུ་བྱེད་དོ། །མ་རིག་པ་དང་སྲེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་

322

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དག་ནི་ས་བོན་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ལ་ལས་ནི་ས་བོན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཞིང་གི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །སྲིད་པ་ནི་ས་བོན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརླན་པར་བྱེད་དོ། །མ་རིག་པ་ནི་ས་བོན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདེབས་ཏེ་རྐྱེན་དེ་དག་མེད་ན་ས་བོན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ལས་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ས་བོན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཞིང་གི་བྱ་བ་བྱའོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །སྲེད་པ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ས་བོན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརླན་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །མ་རིག་པ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ས་བོན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གདབ་བོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །ས་བོན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་ནི་རྐྱེན་འདི་དག་གིས་བསྐྱེད་དོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་ཏེ་འོན་ཀྱང་ས་བོན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཀྱི་ཞིང་ལ་བརྟེན་པ་སྲེད་པའི་རླན་གྱིས་བརླན་པ་མ་རིག་པས་བཏབ་པ་སྐྱེ་བ་ན། སྐྱེ་བའི་གནས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མའི་མངལ་དེ་དང་དེར་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་མྱུ་གུ་མངོན་པར་
འགྲུབ་སྟེ། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་མྱུ་གུ་དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་བྱས་གཞན་གྱིས་མ་

བྱས་གཉི་གས་མ་བྱས། དབང་ཕྱུག་གིས་མ་བྱས་དུས་ཀྱིས་མ་བསྒྱུར་རང་བཞིན་
ལས་མ་བྱུང་བྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཕ་དང་མ་ཕྲད་པ་དང་དུས་དང་ལྡན་པ་དང་རྐྱེན་གཞན་ཚོགས་ན་བདག་པོ་མེད་པའི་ཆོས་བདག་གི་མེད་པ་འཛིན་པ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ། སྒྱུ་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་ལ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་གནས་སུ་
ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མའི་མངལ་དེ་དང་དེར་མྱོང་བ་དང་ལྡན་པའི་ས་བོན་རྣམ་པར་

323

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཤེས་པ་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་མྱུ་གུ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། མིང་གི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ནི་རྒྱུ་ལྔ་ལས་འབྱུང་སྟེ།
ལྔ་གང་ཞེ་ན། མིག་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཟུགས་དང་སྣང་བ་དང་ནམ་མཁའ་དང་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་མིག་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །གཟུགས་ནི་མིག་གི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དམིགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །སྣང་བ་ནི་མངོན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ནམ་མཁའ་ནི་མི་སྒྲིབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །དེ་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །རྐྱེན་དེ་དག་མེད་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་གྱི།

ནམ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་མིག་མ་ཚང་བར་མ་གྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་སྣང་བ་དང་། ནམ་མཁའ་དང་དེ་སྐྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་མ་ཚང་བར་མ་གྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་འདུས་པ་དེ་ལས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མིག་ནི་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱའོ་སྙམ་
དུ་མི་སེམས་སོ། །གཟུགས་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པའི་བྱ་བ་བྱའོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །སྣང་བ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མངོན་པའི་བྱ་བ་བྱའོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །ནམ་མཁའ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མི་སྒྲིབ་པའི་བྱ་བ་བྱའོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །དེ་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སེམས་པའི་བྱ་བ་བྱའོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་ནི་རྐྱེན་འདི་དག་གིས་བསྐྱེད་དོ་སྙམ་དུ་མི་

324

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སེམས་ཏེ་འོན་ཀྱང་རྐྱེན་འདི་དག་ཡོད་པ་ལས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །
དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་སུ་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་གང་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ་མི་འཕོ་མོད་ཀྱི། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མ་
ཚང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་མངོན་པར་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་
ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རབ་ཏུ་ཕྱིས་པའི་མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཞིན་གྱི་
གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ཡང་བཞིན་མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་འཕོས་མོད་ཀྱི། རྒྱུ་
དང་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཞིན་དུ་མངོན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདི་ནས་ཀྱང་སུ་ཡང་ཤི་འཕོས་པ་མེད་ལ་གཞན་དུ་ཡང་མ་སྐྱེས་ཏེ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་རྣམས་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་མངོན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་
ན། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ནས་འགྲོ་སྟེ། འོན་ཀྱང་སྣོད་
ཆུང་ངུ་ཆུས་གང་བར་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ཡང་ཟླ་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ནི་གནས་དེ་ནས་མ་འཕོས་ཏེ། སྣོད་ཆུང་ངུ་ཆུས་གང་བའི་ནང་དུ་སོང་བ་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
སྣང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདི་ནས་ཀྱང་སུ་ཡང་ཤི་འཕོས་པ་མེད་ལ། གཞན་དུ་ཡང་མ་སྐྱེས་མོད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་རྣམས་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་འབྲས་

བུར་མངོན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། མེ་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མ་ཚང་ན་མི་
འབར་གྱི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལས་འབར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་པོ་མེད་པའི་
ཆོས་བདག་གི་མེད་པ་འཛིན་པ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ་སྒྱུ་མའི་མཚན་

325

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་ལ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་རྣམས་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བའི་གནས་
ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མའི་མངལ་དེ་དང་དེར་ས་བོན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་མྱུ་གུ་མངོན་པར་སྒྲུབ་བོ། །དེ་
ལ་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ།
ལྔ་གང་ཞེ་ན། རྟག་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆད་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། འཕོ་བར་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་ཆུང་ངུ་ལས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོར་འབྱུང་བ་དང་། དེ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུད་དུའོ། །ཇི་ལྟར་རྟག་པར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཐ་མ་འཆི་བའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་ཏེ། ཐ་མ་འཆི་བའི་ཕུང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ་རྣམས་མ་ཡིན་གྱི། ཐ་མ་འཆི་བའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱང་འགགས་ལ་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བས་དེའི་ཕྱིར་རྟག་པར་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཆད་པར་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐ་མ་འཆི་
བའི་ཕུང་པོ་རྣམས་འགགས་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་འགགས་པ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་གྱི་ཐ་མ་འཆི་བའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱང་འགགས་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་སྲང་མདའི་མཐོན་དམན་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཆད་པར་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་འཕོ་བར་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རིས་མི་འདྲ་བ་ནས་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་སྐྱེ་བར་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་འགྲུབ་པས་དེའི་ཕྱིར་འཕོ་བར་མ་ཡིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་རྒྱུ་ཆུང་ངུ་ལས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞེ་ན། ལས་ཆུང་ངུ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མྱོང་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཆུང་ངུ་ལས་འབྲས་བུ་

326

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཆེན་པོ་མངོན་པར་འགྲུབ་བོ། །ཇི་ལྟར་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུར་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མྱོང་བས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུད་
དུའོ། །བཙུན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡང་

དག་པར་གསུངས་པ་འདི་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟག་པར་རྒྱུན་དུ་སྲོག་མེད་པ་དང་སྲོག་དང་བྲལ་བ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་དང་། མ་ནོར་བ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་བྱུང་བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། འཇིགས་པ་མེད་པ་དང་། མི་འཕྲོགས་པ་དང་། མི་ཟད་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་ཞི་བའི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་དང་། མེད་པ་དང་། གསོག་དང་། གསོབ་དང་།སྙིང་པོ་མེད་པ་དང་། ནད་དང་། འབྲས་དང་། ཟུག་རྔུ་དང་། སྡིག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་།
སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་དེ་ནི། ཅི་བདག་སྔོན་གྱི་དུས་ན་བྱུང་བ་ཞིག་གམ་འོན་ཏེ་མ་བྱུང་བ་ཞིག་སྙམ་དུ་སྔོན་གྱི་

མཐའ་ལ་མི་རྟོག་གོ །མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཅིར་འགྱུར་ཅི་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཞེས་མ་འོངས་པའི་མཐའ་ལ་མི་རྟོག་གོ །འདི་ཅི་ཞིག་འདི་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅིར་འགྱུར་སེམས་ཅན་འདི་དག་གང་ནས་འོངས་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཞེས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་ཡང་མི་རྟོག་གོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །
འཕགས་པ་ས་བཅུའི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་མ་རིག་པ་དང་སྲེད་
པ་དང་ལེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱུན་མི་འཆད་པའོ། །འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྒྱུན་མི་འཆད་པའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ལམ་གྱི་

327

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་ཕྱེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་
གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་ལྟོས་པའོ། །རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ནས་ཚོར་བའི་བར་དེ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་ལྟོས་པའོ། །སྲེད་པ་ནས་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དེ་ནི་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་ལྟོས་པ་སྟེ། དེ་ཕན་ཆད་ཡང་དེ་དག་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ལྡན་པ་ལས་ནི་འདུས་བྱས་འབྱུང་ངོ་། །བྲལ་བ་ལས་ནི་འདུས་བྱས་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཚོགས་པ་ལས་ནི་འདུས་བྱས་འབྱུང་ངོ་། །མ་ཚོགས་པ་ལས་ནི་འདུས་བྱས་མི་འབྱུང་ངོ་། །མ་ལ་དེ་ལྟར་བདག་གིས་འདུས་བྱས་ཉེས་པ་མང་པོའི་སྐྱོན་ཆགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་ཤེས་པར་བྱས་ལ། འདུ་བ་འདི་དང་ཚོགས་པ་འདིའི་རྒྱུན་གཅད་པར་ཡང་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
སྨིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ཞི་བར་བྱ་བ་ཐོབ་པར་ཡང་མི་བྱའོ་
སྙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་སྟེ། འདི་ནི་གཏི་མུག་སྦྱང་བ་མདོར་བསྡུས་པའོ། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པའོ། ། ། །

༼ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ།༽
དེ་ལྟར་སེམས་ལས་སུ་རུང་ནས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་ལ་མི་སྡུག་པའི་སྐབས་ནས་ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ཉིད་དབྱེ་བའི་བག་ཙམ་ཞིག་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འདི་ལྟར་ལུས་འདི་ནི་རྐང་པ་དང་། རྐང་སོར་དང་། བྱིན་པ་དང་། བརླ་དང་། དཀུ་དོ་དང་།ལྟོ་བ་དང་།ལྟེ་བ་དང་།སྒལ་ཚིགས་
དང་།སྙིང་དང་། རྩིབ་ལོགས་དང་། སོག་པ་དང་། ལག་པ་དང་། ལག་ངར་དང་།

328

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དཔུང་པ་དང་། ཐལ་གོང་དང་། མཇིང་པ་དང་། འགྲམ་པ་དང་། དཔྲལ་བ་དང་། མགོ་དང་། མགོའི་ཐོད་པ་འདུས་པ་ཙམ་སྟེ། ལས་འབྱུང་བའི་བྱེད་པ་པོས་བསགས་པ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་དད་པ་བརྒྱ་སྟོང་གི་གནས་སུ་གྱུར་པའོ། །འདིར་ཁམས་ཀྱི་རྫས་མང་པོ་འདུས་པ་ནི་
འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་དང་སེན་མོ་དང་སོ་དང་རུས་པ་དང་པགས་པ་དང་ཤ་དང་ཤའི་སྤྲི་དང་རྒྱུས་པ་དང་ཚིལ་དང་ཞག་དང་ཆུ་སེར་དང་མཆེར་པ་དང་གཅིན་དང་ཕྱི་ས་དང་། ཕོ་བ་དང་ལོང་ཀ་དང་ཁྲག་དང་སྣབས་དང་མཁྲིས་པ་དང་། རྣག་དང་མཆིལ་
མ་དང་ཀླད་པ་དང་ཀླད་རྒྱས་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྫས་མང་པོ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ལུས་ཞེས་ཇི་སྐད་དུ་བྱ་སྙམ་དུ་ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་འཇོག་གོ །
དེ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ན་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ལུས་འདི་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་སོ་སྙམ་ནས་དེ་ལུས་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟར་དྲན་པ་ཉེ་བར་འཇོག་གོ །དེ་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐོང་ངོ་། །དེ་ལུས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་གང་དུ་ཡང་དྲན་

པ་ཉེ་བར་མི་འཇོག་གོ །རྣམ་པར་མི་འཇོག་གོ །རྣམ་པར་མི་འཕྲོའ་ཞེས་ ོ བྱ་བའོ། །ཡང་གསུངས་པ། ལུས་འདི་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་ནས་ཀྱང་མ་འོངས། ཕྱི་མའི་མཐར་ཡང་མི་

འགྲོ། སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་ཡང་མི་གནས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཡང་དག་པ་
མ་ཡིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་བྱུང་བ། བྱེད་པ་པོ་དང་ཚོར་བ་པོ་མེད་པ། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་དང་དབུས་མེད་པ། རྩ་བ་གནས་པ་མེད་པ། བདག་པོ་མེད་པ་ངའི་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་སྟེ། ཚོགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་ལུས་ཞེས་བྱ་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཅེས་བྱ་བ་དང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་དང་རྟེན་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཚང་ཞེས་བྱ་བ་དང་།

329

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གློ་བུར་གྱི་ཐ་སྙད་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའོ། །ལུས་
འདི་ནི་སྙིང་པོ་མེད་པ་སྟེ། ཕ་དང་མའི་ཁུ་བ་དང་ཁྲག་ལས་བྱུང་བ་མི་གཙང་བ་རུལ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མི་ཞིམ་པ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་དང་
འཇིགས་པ་དང་སྒྱིད་ལུག་པའི་རྐུན་པོས་དཀྲུགས་པ། རྟག་ཏུ་འཇིག་པ་འབྲལ་བ་འབྲུལ་བ་རྣམ་པར་འཐོར་བ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་ཆོས་ཅན། ནད་ཐ་དད་པ་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཚང་ངོ་སྙམ་དུ་ལུས་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་འཇོག་གོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཀྱེ་མའོ་ལུས་འདི་ནི་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་རིང་པོར་མི་གནས་པ་ཐ་མར་འཆི་བ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་ལུས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་མཐུན་པའི་
འཚོ་བ་མི་སྤྱོད་ཅིང་སྙིང་པོ་ལེན་ཏོ། །
དེ་སྙིང་པོ་གསུམ་ལེན་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་སྙིང་པོ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་སྙིང་པོ་དང་། འཚོ་བའི་སྙིང་པོའ། །ོདེ་ལུས་མི་རྟག་གོ་སྙམ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྲན་དང་སློབ་མར་ཁས་བླངས་ཏེ་ཅི་བྱའོ་ཅོག་ལ་འབད་པ་ཡིན། ལུས་
མི་རྟག་གོ་སྙམ་ནས་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡོན་པོ་དང་གཡོ་དང་ཚུལ་འཆོས་པ་ཐམས་ཅད་
མི་བྱེད་དོ། །ལུས་མི་རྟག་གོ་སྙམ་ནས་སྲོག་ལ་བག་མི་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ་སྲོག་གི་
ཕྱིར་ཡང་སྡིག་པའི་ལས་མི་བྱེད་དོ། །ལུས་མི་རྟག་གོ་སྙམ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་
པ་སྲེད་ཅིང་ཆགས་པར་མི་བྱེད་དེ་དེ་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་
བའི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བསྒོམ་པ། བདག་གི་ལུས་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ལུས་ཉེ་བར་འདོགས་ཤིང་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སངས་

330

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
རྒྱས་ཀྱི་སྐུའི་གནས་ལ་གནས་པར་བྱའོ་སྙམ་སྟེ། ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཟག་པ་མེད་པ་ལྟར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་གོ །
དེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་མཁས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱང་

དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཁྱིམ་

བདག་དཔས་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟ་སྟེ་ལུས་འདི་མཐར་གྱིས་འགྲུབ་
པ་དང་མཐར་གྱིས་འཇིག་པ་དང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསྩགས་པ་དང་ཁོང་སྟོང་དང་གྱེ་གུ་
ཅན་དང་བུ་ག་དགུ་དང་སྤུའི་ཁུང་བུ་ནས་ཟག་པ་དང་། གྲོག་མཁར་ལྟར་སྦྲུལ་གདུག་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་། མ་སྐྱེས་དགྲའི་སྤྲེའུ་ལྟར་གྲོགས་ལ་འཁུ་བ་དང་། བཤེས་གཉེན་ངན་པ་ལྟར་འདྲིད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། དབུ་བ་རྡོས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་
གྱིས་ཉམ་ཆུང་བ་དང་། ཆུའི་ཆུ་བུར་ལྟར་བྱུང་ནས་འཇིག་ཅིང་འཇུ་བ་དང་། སྨིག་རྒྱུ་

ལྟར་སླུ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། ཆུ་ཤིང་ལྟར་བཤིག་ན་སྙིང་པོ་མེད་པ་དང་། སྒྱུ་མ་ལྟར་སླུ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྟར་བསྒོ་བླག་མང་བ་དང་། དགྲ་ལྟར་གླགས་ལྟ་བ་དང་། རྐུན་པོ་ལྟར་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བ་དང་གཤེད་མ་ལྟར་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། མི་མཛའ་བ་ལྟར་མི་ཕན་པར་འདོད་པ་དང་། གསོད་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྲོག་གི་བར་ཆད་བྱེད་པ་དང་། གྲོང་སྟོང་ལྟར་བདག་དང་བྲལ་བ་དང་།
རྫ་མཁན་གྱི་སྣོད་ལྟར་མཐར་འཇིག་པ་དང་།རྫིང་ལྟར་མི་གཙང་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་

ཡོངས་སུ་གང་བ་དང་། སྦང་མའི་སྣོད་ལྟར་མི་གཙང་བ་ཟག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རྨ་ལྟར་བསྐྱོད་མི་བཟོད་པ་དང་། ཟུག་རྔུ་ལྟར་གནོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། ཁང་རྙིང་ལྟར་བཅོས་ལེགས་བྱ་ཞིང་བརྟེན་པ་དང་། གྲུ་རྙིང་ལྟར་བཅོས་ལེགས་

331

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བྱ་ཞིང་སྤྱད་པ་དང་། བུམ་པ་སོ་མ་བཏང་བ་ལྟར་ནན་ཏན་གྱིས་བག་བྱ་དགོས་པ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཆུ་འགྲམ་གྱི་ཤིང་ལྟར་གཡོ་ཞིང་འགུལ་བ་དང་། ཆུ་ཀླུང་
ཆེན་པོའི་རྒྱུན་ལྟར་མཐར་འཆི་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཐུག་པ་དང་། གློ་བུར་བའི་ཁྱིམ་ལྟར་
སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་། མགོན་མེད་པའི་གནས་ཁང་ལྟར་
ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མེད་པ་དང་། བཙོན་སྲུང་ལྟར་གསུག་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་།དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། བྱིས་པ་ཆུང་ངུ་ལྟར་རྟག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་དགོས་པའོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །
ཡང་གསུངས་པ། འདི་ལྟར་མི་གཙང་ཕུང་པོའི་ལུས་ལ་ནི། །གཟུགས་ཀྱི་ང་

རྒྱལ་ཅན་གང་གཅེས་འཛིན་པ། །བྱིས་པའི་བློ་ཅན་དེ་ནི་མངོན་བཞིན་དུ། །མི་ཤེས་
ངན་སྐྱུགས་བུམ་པ་ཐོགས་ཤིང་འགྲོ། །དེ་ཡི་སྣ་ནས་རྣག་གི་རྣམ་པ་འཛག །ཁ་ནས་དྲི་མི་ཞིམ་པ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །སྐྱེ་བོའི་ཁ་འགྲམ་མིག་ནི་སྲིན་བུ་བཞིན། །དེ་ལ་སུ་ཞིག་ཆགས་ཤིང་གཅེས་པར་བྱེད། །དཔེར་ན་བྱིས་པ་སོལ་བ་ཐོགས་ནས་སུ། །འདི་ནི་
དཀར་པོར་བྱ་ཞེས་བདར་བྱེད་ཀྱང་། །དཀར་པོའི་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་ཟད་པར་འགྱུར། །བྱིས་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་རློམ། །དེ་ལྟར་མི་གང་གཙང་སྦྲའི་བློ་
གྲོས་ལྡན། །ང་ཡི་ལུས་འདི་གཙང་མར་བྱ་ཞེས་ཏེ། །བསྐུས་ཕྱིས་འབབ་སྟེགས་
བརྒྱར་ནི་ཁྲུས་བྱས་ཀྱང་། །འཆི་བདག་དབང་གིས་ཟད་འགྱུར་གཙང་མི་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྟར་ལུས་ལ་འཇིག་པ་དང་། བུ་ག་དགུའི་སྒོ་ནས་འཛག་པར་བརྟག་པར་བྱ་བ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་ལ་སྲིན་བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གནས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་བའི་བར་དུའོ། །

332

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུས་ལ་སྤྱང་ཀི་དང་ཅེ་སྤྱང་དང་
ཁྱི་དང་རྗེན་ཤ་ཟ་བ་གཞན་གྱི་ཟས་སུ་བརྟག་པར་བྱ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུས་
ལ་རུས་པ་དང་རྒྱུས་པའི་བོག་རེས་སྦྲེལ་བས་འཁྲུལ་འཁོར་ལྟ་བུར་བརྟག་པར་བྱ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུས་ལ་ཟས་དང་སྐོམ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་རང་གི་ཁ་ན་ལས་པ་མ་ཡིན་པར་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་ཏེ་རྒྱ་ཆེར་ནི་དེ་ཉིད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ནི། རེ་ཞིག་འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚོར་བ་རྣམས་ལ་ཚོར་བའི་རྗེས་སུ་ལྟ་བའི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བསྒོམ་པ་ནི་ཚོར་བ་བདེ་བར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདི་ལྟར་གང་ལ་ཚོར་བ་མེད་པ་དེ་ནི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སློབ་སྟེ། དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོར་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཚོར་བ་རྣམས་ལ་ཚོར་བའི་རྗེས་སུ་ལྟ་བའི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བསྒོམ་མོ། །དེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཚོར་བ་འགོག་པའི་ཕྱིར་གོ་ཆ་བགོས་ཀྱང་བདག་གི་
ཚོར་བ་འགོག་པར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །དེས་ཚོར་བ་གང་ཅི་མྱོང་ཡང་ཚོར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་ཞིང་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནམ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་མྱོང་བའི་ཚེ་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྙེད་དེ་བདག་གི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་བག་ལ་ཉལ་བ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤོང་
ངོ་། །ནམ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་མྱོང་བའི་ཚེ་ན་ཞེ་སྡང་ལ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྙེད་དེ་བདག་གི་ཞེ་སྡང་གི་བག་ལ་ཉལ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤོང་ངོ་། །ནམ་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་མྱོང་བའི་ཚེ་ན་

333

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གཏི་མུག་ལ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྙེད་དེ་བདག་གི་གཏི་མུག་གི་བག་ལ་ཉལ་ཡང་རབ་ཏུ་སྤོང་ངོ་། །བདེ་བའི་ཚོར་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལེགས་པར་འཇོམས་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །སྡུག་བསྔལ་
གྱི་ཚོར་བ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁོང་ཁྲོ་བ་ལེགས་པར་འཇོམས་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ལ་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་མ་རིག་པ་ལེགས་པར་འཇོམས་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །དེས་ཚོར་བ་གང་ཅི་མྱོང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་རྟག་པར་ཤེས་ཤིང་
མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །སྡུག་བསྔལ་དུ་ཤེས་ཤིང་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །བདག་མེད་པར་ཤེས་ཤིང་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ལ་ནི་མི་རྟག་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་ལ་ནི་ཟུག་རྔུར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །སྡུག་བསྔལ་ཡང་
མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ལ་ནི་ཞི་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་བདེ་བ་དེ་ནི་མི་རྟག་པའོ། །གང་སྡུག་བསྔལ་བ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དོ། །གང་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བས་རེག་ན་ངན་སོང་དང་མི་ཁོམ་པར་སྐྱེས་པའི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཚོར་བ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པའོ། །ཚོར་བ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །ཚོར་བ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །ཚོར་བ་ནི་དམིགས་པའོ། །ཚོར་བ་ནི་ཕྱིན་

ཅི་ལོག་གོ །ཚོར་བ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཆོས་

334

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཚོར་བ་མྱོང་བར་རབ་བསྟན་པ། །ཚོར་བ་ལས་གཞན་ཚོར་བ་པོ། །གུད་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །གང་གིས་དེ་ནི་ཚོར་བར་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་ཅི་འདྲ་དེ་བཞིན་དུ། །ཞི་ཞིང་དག་ལ་འོད་གསལ་བར། །ཚོར་བ་འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས། །དྲན་པ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་གཞག །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནི་ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་མདོར་བསྡུས་པའོ། །སེམས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། དེ་འདི་ལྟར་སེམས་ཡོངས་སུ་ཚོར་ཏེ། འདོད་ཆགས་པར་འགྱུར་བའམ་ཞེ་སྡང་བར་འགྱུར་བའམ་གཏི་མུག་པར་འགྱུར་བའི་སེམས་དེ་དག་གང་ཡིན། ཅི་འདས་པའམ་མ་འོངས་པའམ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་སེམས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟད་པའོ། །མ་འོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་
ཕྱིན་པའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་གནས་པ་མེད་དོ་སྙམ་མོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་ནང་ན་ཡང་མེད་ཕྱི་རོལ་ན་ཡང་མེད་གཉི་ག་ན་ཡང་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །འོད་
སྲུངས་སེམས་ནི་གཟུགས་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། ཐོགས་པ་མེད་པ། རྟེན་མེད་པ། སྣང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་མེད་པའོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་གཟིགས་མི་གཟིགས་གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །ལོག་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལས་ཆོས་རྣམས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པར། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་གཟིགས་མི་གཟིགས་གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་
བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱུ་བ་ཅི་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་སྒྱུ་མ་དང་མཚུངས་ཏེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་དུ་རྟོག་པས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་མང་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་འབབ་ཆུའི་རྒྱུན་དང་

335

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

མཚུངས་ཏེ་མི་གནས་པ་སྐྱེས་ནས་འཇིག་ཅིང་དེངས་པའོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་རླུང་དང་མཚུངས་ཏེ་རིང་དུ་འགྲོ་ཞིང་གཟུང་དུ་མེད་པར་རྒྱུ་བའོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་མར་མེའི་འོད་འཕྲོ་བ་དང་མཚུངས་ཏེ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གློ་བུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པའོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་ཀློག་དང་མཚུངས་ཏེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་འཇིག་ཅིང་མི་གནས་པའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་མཛའ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བྱེ་མའི་ཁང་པ་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་
ནི་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཉའི་མཆིལ་པ་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ན་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་

དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པའི་
ཕྱིར་སྦྲང་མ་སྔོན་པོ་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་གནོད་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་བྱེད་པས་ཕྱིར་རྒོལ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་ཀླན་ཀ་
ཚོལ་བའི་ཕྱིར་གནོད་སྦྱིན་མདངས་འཕྲོག་པ་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་
ནི་རྟག་ཏུ་གླགས་ལྟ་བས་དགྲ་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ལྡན་པས་རྟག་ཏུ་མཐོ་དམན་ཅན་ནོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་རྐུ་བས་ཆོམ་རྐུན་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་གཟུགས་ལ་དགའ་བས་ཕྱི་བྱི་ཞི་ལའི་མིག་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྲུངས་

336

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སེམས་ནི་སྒྲ་ལ་དགའ་བས་གཡུལ་གྱི་རྔ་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་
ཕག་མི་གཙང་བའི་དྲི་ལ་དགའ་བ་བཞིན་དུ་དྲི་ལ་དགའོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་རོ་ལ་དགའ་ཞིང་ཟས་ཀྱི་ལྷག་མ་ཟ་བའི་བྲན་མོ་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་རེག་པ་ལ་དགའ་བས་སྦྲང་མ་འབྲུ་མར་གྱི་སྣོད་ལ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་
སོ། །འོད་སྲུངས་སེམས་ནི་ཀུན་དུ་བཙལ་ཡང་མི་རྙེད་དོ། །གང་མི་རྙེད་པ་དེ་ནི་མི་དམིགས་པའོ། །གང་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མ་འོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གང་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མ་འོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དུས་གསུམ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའོ། །གང་དུས་གསུམ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དེ་ནི་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །
འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་སེམས་ཀུན་དུ་ཚོལ་བས་ན་སེམས་ནང་ན་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། མས་ཕྱི་རོལ་ན་ཡང་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། སེམས་ཕྱི་ནང་ན་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
མཐོང་། ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་སེམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། ཁམས་རྣམས་ལ་ཡང་སེམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་ཡང་སེམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། དེས་སེམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བས། སེམས་གང་ལས་བྱུང་ཞེས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཀུན་དུ་ཚོལ་ཞིང་དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡོད་པ་ལས་སེམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་མོ། །དེ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཅི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་གཞན་ལ་སེམས་དེ་ཡང་

337

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གཞན་ནམ། འོན་ཏེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན་གལ་ཏེ་དམིགས་པ་ཡང་གཞན་ལ་སེམས་དེ་ཡང་གཞན་ན་ནི། སེམས་དེ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན་ན་ནི་སེམས་ཀྱིས་སེམས་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཀྱིས་སེམས་མཐོང་བར་མི་རུང་ངོ་། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་
ན་རལ་གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རལ་གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་གཅད་པར་མི་ནུས་པ་དང་སོར་མོའི་
རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སོ་སོར་མོའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ལ་རེག་པར་མི་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་མི་ནུས་སོ་སྙམ་མོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་གང་མགྱོགས་པ་རབ་ཏུ་
མགྱོགས་པ་མི་གནས་པར་རྒྱུ་བ་སྤྲེའུ་དང་རླུང་དང་འདྲ་བ་འབབ་ཆུའི་རྒྱུན་དང་འབྲུ་
མར་གྱི་མར་མེ་དང་འདྲ་བ་རྒྱང་རིང་པོར་འགྲོ་བ། ལུས་མེད་པ། ཡུལ་ལ་བརྐམ་པ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་སྤྱོད་པ། གཞན་དང་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས།
གནས་པ། རྩེ་གཅིག་པ། མི་འཕྲོ་བ། རྣམ་པར་མི་འཕྲོ་བ། ཞི་གནས་ལ་རྩེ་གཅིག་པ། གཡེང་བ་མེད་པ་འདི་ནི་སེམས་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བདག་གིས་རྣམ་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ཡང་མི་འདོར་རོ་སྙམ་མོ། །དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་

ཉིད་ནི་གང་རྣམ་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། སེམས་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྟེ་འདི་ལ་གང་ཡང་སྦྱིན་པ་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །གང་ཡང་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་བཏང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པར་བསྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་

338

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གསུངས་སོ། །
ཆོས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་ལས་ཇི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་པ་ནི་གང་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་

མེད་པ་དང་། གང་ལས་བྱང་ཆུབ་མེད་པ་དང་། གང་ལས་ལམ་མེད་པ་དང་། གང་ལས་ཐར་པ་མེད་པ་དང་། གང་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མི་མཐོང་ངོ་། །དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་ཤེས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་

པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྒྱུ་མར་འདུ་ཤེས་པ་ཐོབ་སྟེ། ཆོས་འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་སྟེ་འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ལ་རྟོག་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཚོགས་མེད། ཕུང་པོར་གྱུར་པ་མེད། འདོད་
ཆགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད། ཞེ་སྡང་གི་དངོས་པོ་མེད། གཏི་མུག་གི་དངོས་པོ་མེད་པ་
སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་བོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་གང་ཡིན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་དྲན་པ་ཉེ་བར་
འཇོག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བའི་དྲན་པ་ཉེ་
བར་གཞག་པ་ལ་གནས་པ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། སྐྱེ་བ་ན་ཆས་རྣམས་ཁོ་ན་སྐྱེ། འགག་པ་ན་ཆོས་རྣམས་ཁོ་ན་འགག་སྟེ། འདི་ལ་བདག་གམ་སེམས་ཅན་ནམ་སྲོག་གམ་སྐྱེ་བ་པོའམ་གསོ་བའམ་སྐྱེས་བུའམ་གང་ཟག་གམ་ཤེད་ལས་སྐྱེས་པའམ་ཤེད་

339

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བུའམ་གང་སྐྱེ་བའམ་རྒ་བའམ་འཆི་བའམ། འཕོ་བའམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡང་མེད་དོ། །འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་བསྒྲུབས་ན་ནི་གྲུབ་པོ། །
གལ་ཏེ་མ་བསྒྲུབས་ན་ནི་མི་འགྲུབ་སྟེ། དགེ་བ་ཡང་རུང་མི་དགེ་བ་ཡང་རུང་མི་གཡོ་བ་ཡང་རུང་སྟེ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབས་པ་དེ་ལྟ་བུར་འགྲུབ་མོད་ཀྱི། ཆོས་རྣམས་ལ་
སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་མེད་ལ། ཆོས་རྣམས་རྒྱུ་མེད་པར་ཡང་གང་ཡང་མི་སྐྱེའོ་སྙམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་གང་ཅུང་ཟད་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེས་སུ་
དྲན་པ་དེ་ཡང་མི་འདོར་ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་ཀྱང་།འདུ་བྱེད་མི་རྟག་བརྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །རྫ་སོ་མ་བཏང་ལྟ་བུར་འཇིག་པའི་བདག །གཞན་གྱི་རྫས་ནི་བརྙན་པོ་བྱས་དང་མཚུངས། །བྱེ་མའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུར་
རིང་མི་ཐོགས། །འདུ་བྱེད་འདི་དག་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། །དབྱར་གྱི་ཞལ་ཞལ་ཇི་
ལྟར་འགོགས་པ་བཞིན། །ཆུ་ངོགས་བྱེ་མ་ཡོད་པ་འདྲ་བ་སྟེ། །རྐྱེན་ལ་རག་ལས་རང་བཞིན་ཉམ་ཆུང་བར། །འདུ་བྱེད་མར་མེའི་འོད་འགྲོ་འདྲ་བ་སྟེ། །མྱུར་དུ་འབྱུང་ཞིང་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །རླུང་དང་མཚུངས་པར་རིང་དུ་མི་གནས་ལ། །སྦུ་བ་ལྟ་བུར་ཉམ་ཆུང་སྙིང་པོ་མེད། །འདུ་བྱེད་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་སྟོང་པ་སྟེ། །བརྟགས་ན་ཆུ་ཤིང་དག་གི་ཕུང་པོ་འདྲ། །སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སེམས་ནི་རྨོངས་པར་བྱེད། །ལག་བཅངས་སྟོང་པས་བྱིས་པ་འདྲིད་དང་མཚུངས། །འདུས་བྱས་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་དག་
དང་། །རྐྱེན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་སྟེ། །གཅིག་གིས་གཅིག་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་། །བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོས་འདི་འདྲ་འདི་མ་རྟོགས། །དཔེར་ན་གྲེས་མ་མུན་

340

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཛ་བརྟེན་བྱས་ལ། །བརྩལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐག་པར་འགྱུར་བ་དང་། །ཟོ་ཆུན་རྒྱུད་མོ་
འཁོར་འབྱུང་བཅས་པ་ཡང་། །དེ་དག་རེ་རེས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མེད། །དེ་ལྟར་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ཀུན་འགྲུབ་པ། །གཞན་དང་གཞན་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །དེ་དག་སོ་སོ་རེ་རེ་འགྲུབ་པ་ནི། །སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་མི་

དམིགས། །ས་བོན་ཡོད་ན་མྱུ་གུ་ཇི་བཞིན་ཏེ། །ས་བོན་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་མྱུ་གུ་མིན། །དེ་ལས་གཞན་མིན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྟག་མིན་ཆད་མིན་ཆོས་ཉིད་དེ། །མ་རིག་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། །འདུ་བྱེད་དེ་ཡང་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མེད། །མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དེ་དག་ཀྱང་། །རང་བཞིན་སྟོང་སྟེ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན། །རྒྱ་ལས་རྒྱ་ཡི་འབུར་ནི་སྣང་མོད་ཀྱི། །རྒྱུ་དེ་འཕོས་པར་དམིགས་པའང་ཡོད་མ་
ཡིན། །དེ་ལ་དེ་མེད་གཞན་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་འདུས་བྱས་རྟག་མེད་ཆད་པ་མེད། །མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་བྱས་ནས་སུ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདིར་བྱུང་ཡང་། །མིག་ནི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ལ། །གཟུགས་ཀྱང་མིག་ལས་འཕོ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་དག་བདག་མེད་མི་སྡུག་ཆོས་ཅན་ཡིན། །དེ་དག་བདག་དང་སྡུག་པར་བརྟགས་པ་སྟེ། །ནོར་བ་ཡང་དག་མ་ཡིན་བརྟགས་ཡིན་ཡང་། །དེ་ལས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་ནས་འབྱུང་གྱུར་ཏེ། །མཁས་པས་སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་རྣམ་པར་མཐོང་། །གང་དུ་མ་སོང་གང་ནས་འོང་བ་མིན། །རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་སྟོང་པ་སྒྱུ་ལྟར་མཐོང་། །དཔེར་ན་གཙུབ་ཤིང་དང་ནི་གཙུབ་སྟན་དང་། །ལག་པས་བརྩལ་བ་བྱས་པ་གསུམ་ཚོགས་པ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་ནི་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། །བྱུང་ནས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་འགག་པར་འགྱུར། །དེ་

341

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ནས་མཁས་པ་ལ་ལས་བརྟགས་བྱས་ཏེ། །འདི་ནི་གང་ནས་འོངས་ལ་གར་སོང་ཞེས། །ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་ཀུན་དུ་བརྟགས་བྱས་ན། །དེ་ནི་འོང་བའམ་འགྲོ་བ་མི་དམིགས་སོ། །ཕུང་པོ་དག་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཀྱི། །རྐྱེན་ནི་མ་རིག་པ་
དང་སྲེད་དང་ལས། །དེ་དག་ཚོགས་པ་སེམས་ཅན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། །དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་དམིགས་སུ་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་པའོ། །དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །

༼ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ།༽
དེ་ལྟར་སེམས་འོས་སུ་གྱུར་ནས་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཟག་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྩ་བ་ཆད་པས་ཉོན་
མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་དུ་མི་འབྱུང་ངོ་། །འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསང་བའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། ཞི་བའི་བློ་གྲོས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་རྩ་བ་ནས་བཅད་ན་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་དང་ཡལ་ག་ཕྲ་མོ་ཐམས་ཅད་སྐམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞི་བའི་བློ་གྲོས་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ཞི་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་མུ་མེད་དོ། །རེ་ཞིག་ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། དེ་ནི་ནམ་ཡང་བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་བསླབ་མི་འདོར། །དཔའ་བོ་དེ་ནི་ནམ་ཡང་བུད་མེད་དབང་མི་འགྲོ། །དེ་ནི་བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་ལ་དགའ་བ་རྙེད། །འདི་ནི་ཆོས་
ཀྱི་རང་བཞིན་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཤེས། །དེ་འདིར་རིང་པོ་མི་ཐོགས་རྐང་གཉིས་དབང་པོར་

342

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འགྱུར། །དེ་ནི་བདེ་བ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་སྨན་པར་འགྱུར། །དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་
ཀྱི་ཟུག་རྔུ་ཀུན་དུ་འབྱིན། །དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཤེས། །མི་ཡི་ཟླ་བ་
དེ་ནི་བཟོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕགས། །དེ་ནི་རྡོ་དབྱུག་དག་གིས་བསྣུན་ཀྱང་
འཁྲུགས་མི་འགྱུར། །དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཉིང་ལག་བཅད་ཀྱང་འཁྲུགས་པ་མེད། །དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཤེས། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་མ་ཡིན། །རྟག་ཏུ་གཟུགས་མཛེས་ཤིང་ནི་མཚན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །དེས་ནི་རྟག་ཏུ་མངོན་ཤེས་ལྔ་པོ་འདི་དག་བསྒོམ། །དཔའ་དེ་འདིར་རྟག་བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་མདུན་ན་གནས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལས་ཀྱང་། ཤཱ་རིའི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་།
སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཆུད་མི་ཟ་བ་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་མི་བརྗོད་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། སྡིག་པའི་
བཤེས་གཉེན་དང་སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་འདོད་པ་དང་།སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་དང་། བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བར་འདོད་
པ་དང་། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྦྱང་བར་འདོད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
བསྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསླབ་པར་

བྱའོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་

343

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བཅུ་དག་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་དག་བཞུགས་པ་དེ་དག་བདག་གིས་བསྔགས་པ་བརྗོད་དོ་སྙམ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །
ཤཱ་རིའི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་
སྙེད་འདའ་བར་འདོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཕྱོགས་བཅུ་ཐམས་ཅད་འདའ་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཀྱང་ལས་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་པ་མི་འགལ་བ་དང་། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་མཐོང་བཞིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་འགལ་བ་དེ་ལྟར་ནི། ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས་བསྟན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་པ། རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པ། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་པ་ཞེས་གང་སྨྲས་པ་དེ་ཅི་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྨྲས་ཤེ་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁམས་དྲུག་ནི་འདི་དག་གོ །
དྲུག་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སའི་ཁམས་དང་། ཆུའི་ཁམས་དང་། མེའི་ཁམས་དང་། རླུང་གི་ཁམས་དང་། ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་།རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི་ཁམས་དྲུག་སྟེ། སྐྱེས་བུ་འདི་དག་ནི་ཁམས་དྲུག་པའོ་ཞེས་གང་ངས་སྨྲས་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྨྲས་སོ། །སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པའོ་ཞེས་གང་སྨྲས་པ་དེ་ཅི་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྨྲས་ཤེ་ན།
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་འདི་དག་སྟེ། དྲུག་གང་ཞེ་ན།

344

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བའི་ཕྱིར་མིག་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་།སྒྲ་རྣམས་ལ་ཉན་པའི་
ཕྱིར་རྣ་བ་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་།དྲི་རྣམས་ལ་སྣོམ་པའི་ཕྱིར་སྣ་རེག་པའི་སྐྱེ་
མཆེད་དང་། རོ་རྣམས་ལ་མྱང་བའི་ཕྱིར་ལྕེ་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རེག་བྱ་རྣམས་
ལ་རེག་པའི་ཕྱིར་ལུས་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཕྱིར་ཡིད་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་སྟེ། སྐྱེས་བུ་འདི་དག་ནི་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པའོ་ཞེས་གང་ངས་སྨྲས་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྨྲས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པའོ་ཞེས་གང་སྨྲས་པ་དེ་ཅི་ལ་བརྟན་ཏེ་སྨྲས་ཤེ་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་འདི་དག་སྟེ། བཅོ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ན་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་སུ་འགྱུར་བར་གཟུགས་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་གང་དག་ཡིད་བདེ་བར་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དྲུག་དང་། གང་དག་ཡིད་མི་བདེ་བར་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དྲུག་དང་། གང་དག་བཏང་སྙོམས་སུ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ན་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ནང་གི་སའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། ལུས་འདི་ལ་ནང་གི་ཁོང་ན་སྲ་བ་དང་མཁྲང་བའི་རྣམ་པ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དང་ཟིན་པའོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྲ་དང་སྤུ་དང་། སེན་མོ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། གང་ཅི་ཡང་རུང་

345

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྲ་བ་དང་མཁྲང་བའི་རྣམ་པ་དང་། ཉེ་བར་མ་གྱུར་པ་དང་མ་ཟིན་པ་
འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནང་གི་སའི་ཁམས་
འབྱུང་བའི་ཚེ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་། འགག་པའི་ཚེ་གང་དུ་ཡང་སྩོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བུད་མེད་ནང་དུ་བདག་ནི་བུད་མེད་དོ་ཞེས་རྟོག་པའི་དུས་དེ་ཡོད་དོ། །དེ་ནང་དུ་བུད་མེད་ཅེས་བརྟགས་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་སྐྱེས་པ་
ཞེས་རྟོག་གོ །དེ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བརྟགས་ནས་ཆགས་པར་གྱུར་
ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེས་པ་དང་ཕྲད་པར་འདོད་དོ། །སྐྱེས་པ་ཡང་ནང་དུ་བདག་ནི་སྐྱེས་
པའོ་ཞེས་རྟོག་སྟེ་དེ་ནང་དུ་བདག་ནི་སྐྱེས་པ་ཞེས་བརྟགས་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་བུད་མེད་
ལ་བུད་མེད་ཅེས་རྟོག་གོ །ཕྱི་རོལ་དུ་བུད་མེད་ལ་བུད་མེད་ཅེས་བརྟགས་ནས་
ཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་བུད་མེད་དང་ཕྲད་པར་འདོད་དོ། །ཕྲད་པར་འདོད་
པས་ཕྲད་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྲད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མེར་མེར་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་དུས་
དེ་ཡོད་དོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་མེད་དོ། །བུད་མེད་ལ་ནི་བུད་མེད་མེད་དོ། །སྐྱེས་པ་ལ་ནི་སྐྱེས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་མེད་ཅིང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་སྐྱེ་སྟེ། ཀུན་དུ་རྟོག་པ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོ། །ཀུན་དུ་རྟོག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཕྲད་པ་དང་མེར་མེར་པོ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོ། །
གང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་སྲ་བ་སྐྱེད་པར་འགྱུར། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྲ་བ་ཉིད་རྟོག་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ནས་སྲ་བ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཚེ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟར་གང་

346

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ལུས་འདི་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་མཐར་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་ཡོད་དོ། །དེའི་སྲ་བ་དེ་འཇིག་ཅིང་
འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཚེ། ཤར་ཕྱོགས་སུ་མི་འགྲོ། ལྷོ་ཕྱོགས་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་དང་།བྱང་ཕྱོགས་དང་། སྟེང་དང་འོག་དང་། ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་ཡང་མི་འགྲོ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ནང་གི་སའི་ཁམས་ནི་དེ་ལྟར་བལྟའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་གནས་པ་འདི་ནམ་མཁར་གྱུར་པ་ལ། ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པ་ལ་གནས་པའི་དུས་དེ་ཡོད་དོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེའི་སྲ་བ་དེ་འབྱུང་བའི་ཚེ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ངོ་། །གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་

གཞལ་མེད་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པ་བྱུང་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
དེའི་སྲ་བ་དེ་འབྱུང་བའི་ཚེ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ངོ་། །ཁོར་ཡུག་དང་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོའི་རི་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པ་སྲ་ཞིང་བརྟན་ལ་ལྷུན་སྟུག་པ་རྣམས་གནས་པར་གྱུར་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྲ་བ་དེ་འབྱུང་བའི་ཚེ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ངོ་། །རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་དག་དང་། གཉའ་ཤིང་འཛིན་དག་དང་། མུ་ཁྱུད་འཛིན་དག་དང་། གཤོལ་མདའ་འཛིན་དག་དང་། རྡོ་རྗེ་འཛིན་དག་དང་། སེང་ལྡེང་ཅན་དག་དང་། རྣམ་པར་འདུད་དག་དང་། རི་རྟ་རྣ་དག་དང་། བལྟ་ན་སྡུག་དག་དང་། བལྟ་ན་སྡུག་ཆེན་པོ་དག་དང་། ཐེར་སྒྲེ་དག་དང་། སྤོས་ཀྱི་ངད་ལྡང་དག་དང་། གངས་ཀྱི་རི་དག་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་རི་
ནག་པོའི་བར་དག་གནས་པ་དག་དང་། ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་
ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གནས་པ་དག་དང་། རྔམས་སུ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་
བཞི་སྟོང་ཡོད་ལ་རྒྱར་དཔག་ཚད་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་པའི་ས་ཆེན་པོ་གནས་པར་གྱུར་ཀྱང་
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྲ་བ་དེ་འབྱུང་བའི་ཚེ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ངོ་། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་

347

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འཇིག་རྟེན་འདི་འཇིག་པར་འགྱུར་བའི་ཚེས་ཆེན་པོ་འདི་མེས་ཚིག་པའམ། ཆུས་བཤིག་པའམ། རླུང་གིས་གཏོར་བར་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་ཡོད་དོ། །དེ་མེས་ཚིག་ན་ནི་དུ་བ་ཡང་མི་མངོན་ཐལ་བའི་ལྷག་མ་ཡང་མི་མངོན་པར་འགྱུར་རོ། །
འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། མར་རམ་འབྲུ་མར་མེས་བསྲེགས་ན་དུ་བ་ཡང་མི་མངོན་ཞིང་ཐལ་བའི་ལྷག་མ་ཡང་མི་མངོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་
ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་མེས་ཚིག་པའི་ཚེ་དུ་བ་ཡང་མི་མངོན་ཞིང་ཐལ་
བའི་ལྷག་མ་ཡང་མི་མངོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཆུས་བཤིག་པའི་ཚེ། ཡང་ལྷག་མ་ཅི་ཡང་མི་མངོན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ལན་ཚྭ་ཆུའི་ནང་དུ་ཞུ་བ་ནི་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་མི་མངོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་འདི་ཡང་ཆུས་བཤིག་པའི་ཚེ་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མངོན་པར་འགྱུར་རོ། །རླུང་གིས་གཏོར་བའི་ཚེ་ཡང་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མངོན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རྣམ་པར་འཐོར་རླུང་གིས་བདས་པའི་བྱེའུ་ནི་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མངོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་

ཁམས་འདི་ཡང་རླུང་གིས་གཏོར་བའི་ཚེ་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མངོན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་སའི་ཁམས་དེ་འབྱུང་བ་ཡང་སྟོང་། སའི་ཁམས་འཇིག་པ་དང་འབྱུང་བ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་སའི་ཁམས་ནི་ཐ་
སྙད་ཙམ་མ་གཏོགས་པར་སའི་ཁམས་ཉིད་དུ་མི་དམིགས་ཏེ། ཐ་སྙད་དེ་ཡང་བུད་མེད་མ་ཡིན། སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཤིག །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཆུའི་ཁམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་

348

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཏེ། ནང་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱིའོ། །ནང་གི་ཆུའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་ལུས་
འདི་ལ་ནང་གི་ཁོང་ན་ཆུ་དང་ཆུའི་རྣམ་པ་དང་ཆུ་ཉིད་དང་། རླན་པ་དང་། རླན་པའི་རྣམ་པ་དང་རླན་པ་ཉིད་དང་གཤེར་བ་ཉིད་དང་། ཉེ་བར་གྱུར་པ་དང་ཟིན་པའོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། མཆི་མ་དང་། རྡུལ་དང་། མཆིལ་མ་དང་།སྣབས་དང་།ཆུ་སེར་དང་། ཚིལ་དང་། མཁྲིས་པ་དང་། ངར་སྣབས་དང་། རྣག་དང་།ཁྲག་དང་། འོ་
མ་དང་། གཅིན་དང་། གཞན་ཡང་གང་ལུས་འདིའི་ནང་གི་ཁོང་ན། ཆུ་དང་ཆུའི་རྣམ་པ་དང་ཆུ་ཉིད་དང་རླན་པ་དང་རླན་པའི་རྣམ་པ་དང་རླན་པ་ཉིད་དང་གཤེར་བ་ཉིད་དང་། ཉེ་བར་གྱུར་པ་དང་ཟིན་པ་འདི་ནི་ནང་གི་ཆུའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་སྡུག་པ་མཐོང་ན་མཆི་མ་འབྱུང་བ་དང་།སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉེན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་མཆི་མ་འབྱུང་བ་དང་རླུང་གིས་
བཏབ་བམ། རྣམ་པ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་མཆི་མ་འབྱུང་སྟེ། དཔྱད་བྱས་པས་ཀྱང་ནང་གི་ཆུའི་ཁམས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆུའི་ཁམས་དེ་འབྱུང་བའི་ཚེ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ངོ་། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་ནང་གི་ཆུའི་ཁམས་དེ་ཡོངས་སུ་སྐམ་པར་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་ཡོད་དེ། དེ་ཡོངས་སུ་སྐམ་ཞིང་འགག་པའི་ཚེ་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོའ། །ོརྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་ནང་གི་མེའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་ན། དེས་ནང་གི་ཆུའི་ཁམས་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་ཡོད་དེ། གདུངས་པའི་ཚེ་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོའ། །ོརྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་གི་ཆུའི་ཁམས་འབྱུང་བའི་ཚེ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ངོ་། །འགག་པའི་ཚེ་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོའ། །ོརྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་འཇིག་རྟེན་འདི་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་ཡོད་དེ།

349

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ཚེ། ནམ་མཁའ་འདི་ལ་ཀུན་དུ་སྤྲིན་

ཤིན་ཏུ་སྟུག་པོའི་ཚོགས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་འཁྲིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་འཁྲིགས་

པས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

འདི་ཐམས་ཅད་གཡོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་བསྐལ་པ་བར་མ་ལྔའི་བར་དུ་གཤོལ་མདའ་ཙམ་གྱི་ཆར་གྱི་རྒྱུན་འབབ་པོ། །བསྐལ་པ་བར་མ་ལྔའི་བར་དུ་གླང་པོ་
ཆེའི་ཕོ་མཚན་ཙམ་གྱི་ཆར་འབབ་བོ། །བསྐལ་པ་བར་མ་ལྔའི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་
པའི་ཆར་འབབ་པོ། །བསྐལ་པ་བར་མ་ལྔའི་བར་དུ་ཐིགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆར་འབབ་པོ། །དེས་ས་ཆེན་པོ་འདི་ནས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ཆུས་ཁྱབ་པར་གང་

བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆུའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་དེ་འབྱུང་བའི་ཚེའང་གང་ནས་མི་འོང་ངོ་། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་འཇིག་རྟེན་འདི་འཇིག་པར་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འཇིག་པར་འགྱུར་བའི་ཚེ། ཉི་མ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་ཏེ། ཉི་མ་གཉིས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བས་ཆུ་མིག་དང་ཆུ་བྲན་རྣམས་སྐམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཉི་མ་གསུམ་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་སྟེ། ཉི་མ་གསུམ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་ན་ཆུ་མིག་ཆེན་པོ་དང་ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་རྣམས་སྐམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཉི་མ་བཞི་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་སྟེ། ཉི་མ་བཞི་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བས་གང་ནས་ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དེ་དག་འབབ་པའི་མཚོ་ཆེན་པོ་མ་དྲོས་པ་དེ་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སྐམ་པར་འགྱུར་ཐིམ་པར་འགྱུར་ཏེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ནས་ཉི་མ་ལྔ་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་སྟེ། ཉི་མ་ལྔ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡང་དཔག་ཚད་གཅིག་ཙམ་གྱི་ཆུ་ཡོངས་སུ་ཟད་ཅིང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་

350

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པར་འགྱུར་རོ། །དཔག་ཚད་གཉིས་དང་། དཔག་ཚད་གསུམ་དང་། བཞི་དང་། ལྔ་དང་། བཅུ་དང་། ཉི་ཤུ་དང་། སུམ་ཅུ་དང་། བཞི་བཅུ་དང་། དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཙམ་
གྱི་ཆུ་ཡོངས་སུ་ཟད་ཅིང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པར་འགྱུར་བ་ནས། དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲིའི་
བར་གྱི་ཆུ་ལས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤིང་ཏ་ལ་གཉིས་ཙམ་ནས་མཚན་ཁུང་ནུབ་ཙམ་དང་། བ་ལང་གི་རྗེས་ཀྱི་ཆུ་ཙམ་གྱི་བར་དུ་ལས་པར་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་ཡོད་
དོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དེ་ལས་ཟིལ་པ་ཕྲམ་ཕྲུམ་ཙམ་ལས་པར་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་ཡོད་དོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མཛུབ་མོ་སྣུབས་པ་ཙམ་གྱི་ཆུའང་མ་ལས་པར་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་ཡོད་དོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ཙམ་དུ་ཡང་ཆུའི་ཁམས་དེ་འགག་པའི་ཚེ་ཡང་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོ་སྟེ། ཤར་ཕྱོགས་དང་།ལྷོ་ཕྱོགས་དང་ནུབ་ཕྱོགས་དང་བྱང་ཕྱོགས་དང་སྟེང་དང་འོག་དང་། ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་མི་འགྲོའ། །ོརྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆུའི་ཁམས་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡང་སྟོང་།འཇིག་པ་ཡང་སྟོང་། གནས་པའི་ཚེ་ཡང་ཆུའི་ཁམས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་སྟེ།
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆུའི་ཁམས་དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་མ་གཏོགས་པར་ཆུའི་ཁམས་ཀྱིས་སྟོང་
ཞིང་མི་དམིགས་པ་སྟེ། ཐ་སྙད་དེ་ཡང་བུད་མེད་མ་ཡིན། སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །མེའི་ཁམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ནང་གི་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱིའོ། །ནང་
གི་མེའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། ལུས་འདི་ལ་མེ་དང་མེའི་རྣམ་པ་དང་།དྲོ་བ་དང་དྲོ་བའི་རྣམ་པ་དང་། ཉེ་བར་གྱུར་པ་དང་ཟིན་པའོ། །
དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་ལུས་འདི་གདུང་བ་དང་། ཀུན་དུ་གདུང་བ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་། གང་གིས་ཟོས་པ་དང་འཐུངས་པ་དང་། འཆོས་པ་དང་

351

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

མྱངས་པ་རྣམས་བདེ་ཞིང་ལེགས་པར་ཞུ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གང་གི་ཤས་ཆེ་ན། རིམ་མོ་རིམ་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཕྱི་

རོལ་གྱི་མེའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། གང་ཕྱི་རོལ་གྱི་མེ་དང་མེའི་རྣམ་པ་དང་།དྲོ་བ་དང་
དྲོ་བའི་རྣམ་པ་དང་། ཉེ་བར་མ་གྱུར་པ་དང་མ་ཟིན་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་མི་དག་གཙུབ་ཤིང་དང་ལྡན་པ་དང་རྩྭ་དང་ལྡན་པའམ། བ་ལང་གི་ལྕི་བའི་སྦུར་མའམ་ཤིང་བལ་གྱི་འདའ་བ་དང་ལྡན་པར་བྱས་ཤིང་མེ་འབྱིན་ཏེ། དེ་བྱུང་ནས་གྲོང་ཡང་ཚིག་གྲོང་གི་ཕྱོགས་ཀྱང་ཚིག །གྲོང་ཁྱེར་རམ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱོགས་སམ་ཡུལ་ལམ་ཡུལ་གྱི་

ཕྱོགས་སམ། གླིང་ངམ། རྩྭའི་གཏོས་སམ། ནགས་སམ། ཤིང་ངམ། རྩྭའམ། བ་ལང་
གི་ལྕི་བ་དག་སྲེག་ཅིང་འགྲོ་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་
ཕྱི་རོལ་གྱི་མེའི་ཁམས་ནི་འབྱུང་བའི་ཚེའང་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་། འགག་པའི་ཚེ་
ཡང་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོ་སྟེ། དེ་ནི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མེད་པ། ལས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཡོད་པར་གྱུར་ནས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལ་ནང་གི་རླུང་གི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། གང་ལུས་འདི་ལ་རླུང་དང་རླུང་གི་རྣམ་པ་དང་། ཡང་བ་ཉིད་དང་གཡོ་བ་ཉིད་དང་། ཉེ་བར་གྱུར་པ་དང་ཟིན་པའོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། གྱེན་དུ་འགྲོ་བའི་རླུང་དང་། ཐུར་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཐད་ཀར་འགྲོ་བ་དང་། རྒྱབ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། རྒྱབ་ན་གནས་པ་དང་།ལྟོ་ན་གནས་པ་དང་། འཆད་པར་བྱེད་པ་དང་། འགས་པར་བྱེད་པ་དང་། གཟེར་བ་དང་། འདར་བུ་དང་།སྣ་སྐད་དང་། རླུང་སྐྲན་དང་། དབུགས་འབྱུང་བ་དང་། རྔུབ་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཡན་ལག་

དང་ཡན་ལག་ལ་གནས་པའི་རླུང་དག་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་

352

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

རླུང་དེ་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རླུང་ཡོད་དོ། །
ལྷོ་ཕྱོགས་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་དང་།བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རླུང་ཡོད་དོ། །རྡུལ་དང་
བཅས་པ་དང་། རྡུལ་མེད་པ་དང་ཆུང་བ་དང་ཆེ་བའི་རླུང་ཡོད་དོ། །ཀུན་དུ་ཁྱབ་པའི་རླུང་དང་། རྣམ་པར་འཐོར་བའི་རླུང་དང་། ཚུབ་མའི་རླུང་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རླུང་གི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ལངས་ན་ཤིང་དག་ཀྱང་གཅོག །རྩིག་པའི་ཁ་དག་དང་
རིའི་རྩེ་མོ་དག་ཀྱང་བསྙིལ་ཞིང་བསྙིལ་ནས་རྨེག་མེད་པར་འགྱུར་བ་དག་དང་། ཡང་སེམས་ཅན་དག་གོས་ཀྱི་མཐའ་མའམ་སྦུད་པའམ་རླུང་གཡབ་དག་གིས་རླུང་གཡོབ་
པའི་དུས་དེ་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་གང་ཚུལ་འདི་དང་འདྲ་བ་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རླུང་གི་
ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། ། ། །
བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། ནང་གི་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། ལུས་འདི་ལ་ནང་གི་ཁོང་ན་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དང་། ཟིན་པ་དང་། ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའི་རྣམ་པ་ནང་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བ། མ་གང་བ་དང་པགས་པ་དང་ཤ་དང་ཁྲག་གིས་གང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ལུས་འདི་ལ་མིག་གི་ནང་ཞེའམ། རྣ་བ་དང་།སྣའི་ནང་ཞེའམ། ཁའམ་ཁའི་ནང་ཞེའམ། ཁའི་སྒོ་ཞེའམ། ལྐོག་མ་ཞེའམ། མིད་པ་ཞེའམ། གང་ནས་ཀྱང་མིད་པ་དང་། གང་དུ་གནས་པ་དང་། གང་གིས་ཟོས་པ་དང་འཐུངས་པ་དང་འཆོས་པ་དང་མྱངས་པ་རྣམས་ཐུར་དུ་རྒྱུ་བར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་གང་ལུས་འདི་ལ་ནང་གི་ཁོང་ན་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དང་། ཟིན་པ་དང་། ཕུང་པོར་གྱུར་པའམ་ཁམས་སུ་གྱུར་པའམ་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྱུར་པ་དག་ནི་ནམ་མཁའི་དང་། ནམ་མཁའི་རྣམ་པ་དང་། མ་གང་བ་དང་པགས་པ་དང་ཤ་

353

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དང་ཁྲག་གིས་གང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ནང་གི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བ་ཁོང་སྟོང་དང་བུ་ག་ཞེས་བྱ་བ་དག་སྟེ། དེ་དག་ནི་ནང་གི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །
ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་

ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའི་རྣམ་པ་དང་། མ་གང་བ་དང་། གཟུགས་སུ་གྱུར་པས་གང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། མ་འདྲེས་པ་ཁོང་སྟོང་དང་བུ་གར་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་

ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་ལས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་
རྣམས་འབྱུང་བའི་དུས་དེ་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་ཀུན་ནས་སྐོར་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནང་གི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་ཡང་དེ་ནི་གང་ལས་ཀྱང་མ་འོངས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཟུགས་ཞིག་ན་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་ཡོད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཟད་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ནང་གི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་གནས་ཤིང་མི་གཡོ་བའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། འདུས་མ་བྱས་དེ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་

ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། མི་ཞིག་གིས་ཐང་ལ་ཁྲོན་པའམ་རྫིང་བུའམ་ཁྲོན་རིངས་སམ་རྫིང་ཞིག་བརྐོས་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེའི་ནམ་མཁའ་དེ་ག་ལས་འོངས། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་གང་ལས་ཀྱང་མ་མཆིས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། མེ་དེས་ཁྲོན་པ་ནས་རྫིང་གི་བར་དེ་
དག་ཕྱིར་བཀང་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེའི་ནམ་མཁའ་དེ་གང་དུ་སོང་། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་གང་དུ་ཡང་མ་མཆིས་ཏེ། དེའི་སླད་དུ་ཞེ་

354

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ན། ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་འགྲོ་བའམ་འོང་བར་ཉེ་བར་གནས་པ་མ་ལགས། བུད་མེད་
ཀྱི་དངོས་པོ་དང་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་གནས་པ་མ་ལགས་པའི་སླད་དུའོ། །བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་མི་
གཡོ་མི་འགྱུར་བའོ། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་
ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་བུད་མེད་ཀྱི་དངོས་པོར་ཉེ་
བར་མི་གནས། སྐྱེས་པའི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་མི་གནས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཤིག །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་ནི་བདག་པོ། གཟུགས་ནི་དམིགས་པ། གཟུགས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་སྟེ། སྔོན་པོ་རྣམ་པར་རིག་པའམ། སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་ཁྲ་བོ་རྣམ་པར་རིག་པའམ། རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་དང་།སྦོམ་པོ་དང་ཕྲ་མོ་རྣམ་པར་རིག་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་གང་ཅི་ཡང་རུང་། ཁ་དོག་
དང་དབྱིབས་རྣམ་པར་རིག་པ་འདི་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཅི་ཡང་རུང་། རྣ་བའི་དབང་པོ་ནི་བདག་པོ་ནས། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་བདག་པོ། ཆོས་ནི་དམིགས་པ་སྟེ། སྒྲ་རྣམ་པར་རིག་པའམ། དྲི་རྣམ་པར་རིག་པའམ། རོ་རྣམ་པར་རིག་པའམ། རིག་པ་རྣམ་པར་རིག་པའམ། ཆོས་རྣམ་པར་རིག་པ་འདི་ནི། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཁམས་ཀྱི་བར་ཏེ། དེ་ལྟར་དབང་པོ་དྲུག་ནི་བདག་པོ། ཡུལ་དྲུག་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཡུལ་རྣམ་པར་རིག་པ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་

355

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཆེན་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དེ་ནི་དབང་པོ་ལ་མི་བརྟེན། ཡུལ་རྣམས་ལས་མ་འོངས། བར་གྱི་དབུས་ན་མི་གནས་ཏེ། དེ་ནི་ནང་ན་ཡང་མ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་ན་ཡང་མ་
ཡིན། གཉི་ག་མེད་པར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དེ་ནི་དངོས་པོ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་ནས་འགག་སྟེ། དེ་འབྱུང་བའི་ཚེ་གང་ནས་ཀྱང་མ་འོངས། འགག་པའི་ཚེ་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོའ། །ོརྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དེ་འབྱུང་བ་ཡང་སྟོང་། འཇིག་པ་ཡང་སྟོང་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དེ་འབྱུང་བ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་
པོ་དེ་ལྟར་ན། ཐ་སྙད་མ་གཏོགས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། ཐ་སྙད་དེ་ཡང་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན། བུད་མེད་མ་ཡིན་གྱི།

དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་
ཤིག །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་སའི་ཁམས་དང་། ཆུའི་ཁམས་དང་། མེའི་ཁམས་དང་། རླུང་གི་ཁམས་སོ། །དེ་ལ་སའི་ཁམས་དང་བ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་ནོ། །ཆུའི་ཁམས་དང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །མེའི་ཁམས་དང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རླུང་གི་ཁམས་དང་བ་ཡང་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སའི་ཁམས་དང་བ་ནི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་དམ་སྐྱེ་མཆེད་ཐོབ་པར་བྱ་བར་ཉེ་བར་མི་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རླུང་གི་ཁམས་ཀྱི་བར་དང་བ་ནི་ཚེས་གང་ལ་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་དམ་སྐྱེ་མཆེད་ཐོབ་པར་བྱ་བར་ཉེ་བར་མི་གནས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་དེ་དག་ནི་སེམས་པ་མེད་ཅིང་བྱེད་པ་མེད་ལ་ཅི་ལ་ཡང་མི་ནུས་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་རྣམས་ནི་རེ་རེ་ནས་

356

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བཙལ་ན་ཐ་སྙད་ཙམ་མ་གཏོགས་པར་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་མི་དམིགས་སོ། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སའི་ཁམས་དང་བ་ནི་སའི་ཁམས་དང་བས་སྟོང་། རླུང་གི་ཁམས་དང་བའི་བར་ནི་རླུང་གི་ཁམས་དང་བས་སྟོང་སྟེ། ཆོས་གང་དག་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པ་དེ་དག་ལ་དང་བའམ་འཁྲུགས་པར་འགྱུར་བའང་ག་ལ་ཡོད་དེ། གང་ལ་ཡང་དང་བའམ་འཁྲུགས་པ་མི་དམིགས་པ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་འགྱུར། དེ་ལྟར་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་སྟོང་སྟེ། དེ་ནི་འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྔོན་གྱི་མཐའ་ཡང་མི་དམིགས་ཕྱི་མའི་མཐའ་
ཡང་མི་དམིགས་སོ། །རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་གནས་པ་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །གང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ནི་བུད་མེད་ཀྱང་མ་ཡིན་སྐྱེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གང་བུད་མེད་ཀྱང་མ་ཡིན་སྐྱེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེས་རློམ་སེམས་སུ་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རློམ་སེམས་ནི་བདུད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །རློམ་
སེམས་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་
ནི་རློམ་སེམས་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་རྣ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གང་ཞེ་ན། གང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་
བའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་
མངོན་པར་ཕྱོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ངེས་པ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་

ཀླས་པ། གདགས་སུ་མེད་པ། ཐ་སྙད་མེད་པ། བརྗོད་དུ་མེད་པ། བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གང་ལ་དབང་པོ་རྣམས་ཐོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཡུལ་རྣམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་ལ་ཐོགས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་

357

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གཟུགས་རྣམས་ནི་མིག་གི་ཡུལ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བའི་སྒྲ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །
དེ་ལ་མིག་གཟུགས་རྣམས་ལ་ཐོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འབབ་པའི་ཐོགས་པར་འགྱུར་བར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་མིག་ནི་གཟུགས་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འབབ་སྟེ། མཐུན་པ་རྣམས་ལ་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་འབབ་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་
རྣམས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་འབབ་པ་དང་། མཐུན་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་མཐུན་
པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་འབབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་
ཡིད་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཡུལ་དེ་དག་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཡིད་སྤྱོད་ཅིང་རྣམ་པར་སྤྱོད་པས་དེའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་
ཞེས་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡིད་དེ་མཐུན་པའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་སྤྱོད་པ་དེས་ནི་དེའི་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། མི་མཐུན་པའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བར་སྤྱོད་པ་དེས་ནི་དེའི་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར། མཐུན་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་མཐུན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་རྨོངས་པར་སྤྱོད་པ་དེས་ནི་དེའི་གཏི་མུག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་དབང་པོ་རྣམས་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡུལ་རྣམས་ནི་རྨི་ལམ་ལྟ་

བུར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མི་ཞིག་ཉལ་བའི་རྨི་ལམ་

ན་ཡུལ་གྱི་བཟང་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་རྨིས་ལ། དེ་ཉལ་བ་ལས་
སད་ནས་བུད་མེད་ཡུལ་གྱི་བཟང་མོ་དེ་རྗེས་སུ་དྲན་པར་གྱུར་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་

358

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། རྨི་ལམ་ན་མཐོང་བའི་ཡུལ་གྱི་བཟང་མོ་དེ་ཡོད་དམ་གསོལ་
པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་མཆིས་སོ། །བཀའ་སྩལ་པ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས་སྐྱེས་བུ་གང་རྨི་ལམ་ན་ཡུལ་གྱི་བཟང་མོ་མཐོང་བའི་བུད་མེད་དེ་དང་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྩེ་བ་དང་དགའ་བ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བ་དེ་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནམ་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་ཏེ། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྨི་ལམ་ནི་མཐོང་བའི་ཡུལ་གྱི་བཟང་མོ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་
མ་མཆིས་ཤིང་མི་དམིགས་ན། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ལྟ་ག་ལ་མཆིས་ཏེ་གཞན་དུ་ན་གང་དེ་ལ་ཞེན་པའི་མི་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕོངས་ཤིང་དུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་
བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ན་ཡིད་བདེ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །རྗེས་སུ་ཆགས་པར་གྱུར་ནས་ཡོངས་སུ་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོངས་སུ་ཆགས་པར་གྱུར་ནས་འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ཀྱིས་

ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ངག་གིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ། ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པ་དེ་ཡང་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ཟད་ཅིང་འགགས་ལ་བྲལ་ཞིང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཤར་ཕྱོགས་སུ་བརྟེན་ཏེ་གནས་པ་མ་ཡིན། ལྷོ་ཕྱོགས་དང་ནུབ་ཕྱོགས་དང་བྱང་ཕྱོགས་དང་། སྟེང་དང་། འོག་དང་། ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་བརྟེན་ཏེ་གནས་པ་མ་ཡིན། འདི་ན་མ་ཡིན་པ་བི་ན་མ་ཡིན་པར་བར་མ་དོར་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་གཞན་ན་འཆི་བའི་དུས་དང་ཚོད་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཚེ།

359

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སྲོག་གི་དབང་པོ་འགགས་ཏེ་ཚེ་ཡོངས་སུ་ཟད་ཅིང་དེ་དང་སྐལ་བ་འདྲ་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་ཟད་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགགས་པའི་ཚེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཉལ་ཉལ་བ་ལས་སད་པའི་ཡུལ་གྱི་བཟང་མོ་དང་འདྲ་བར་ཡིད་ཀྱིས་དམིགས་པར་
འགྱུར་རོ། །
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མའི་དབང་དང་ལས་དམིགས་པ་དེ་དང་རྐྱེན་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་འབྱུང་སྟེ།
ཡང་ན་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར། ཡང་ན་ནི་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ། ཡང་ན་ནི་གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ། ཡང་ན་ནི་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རིས་སུ། ཡང་ན་ནི་མིའི་ནང་དུ། ཡང་ན་ནི་ལྷའི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ་དེ། དེ་འགགས་མ་ཐག་ཏུ་བར་མ་ཆད་པར། གང་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མྱོང་
བར་འགྱུར་བ་མངོན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་སྐལ་བ་འདྲ་བར་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་གང་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགག་པ་དེ་ནི་འཆི་འཕོ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྱུར་རོ། །གང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་ན་ཆོས་གང་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དུ་འཕོ་བའང་མེད་ལ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བར་མངོན་པའང་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་དེ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་ཡང་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་། འགག་པའི་ཚེ་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོའ། །ོལས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཚེ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་འགག་པའི་ཚེ་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོའ། །ོརྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་ཡང་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་འགག་པའི་ཚེ་ཡང་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོའ། །ོདེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་

360

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཤེས་པ་ཐ་མ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མས་སྟོང་། ལས་ནི་ལས་ཀྱིས་སྟོང་། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོས་སྟོང་། འཆི་འཕོ་ནི་འཆི་འཕོས་སྟོང་། སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བས་སྟོང་ལ། ལས་རྣམས་འབྲས་བུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་

མྱོང་བར་མངོན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་མིང་གི་བརྡ་ཙམ་མ་གཏོགས་པར་བྱེད་པ་པོའམ་ཟ་བ་པོ་གང་ཡང་མེད་དོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། མི་ཞིག་ཉལ་བའི་རྨི་ལམ་ན་དགྲ་དང་འཐབ་པ་ཞིག་རྨིས་ལ། ཉལ་བ་ལས་སད་ནས་དེ་ཉིད་དྲན་པར་གྱུར་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས་རྨི་ལམ་དུ་རྨིས་པའི་དགྲ་དེའམ་
དགྲ་དེ་དང་འཐབ་པ་ཡོད་དམ། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་མཆིས་སོ། །བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས་འོ་ན་སྐྱེས་བུ་གང་རྨི་

ལམ་གྱི་དགྲ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའམ། དགྲ་དང་འཐབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནམ། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་ཏེ། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྨི་ལམ་ན་མཐོང་བའི་དགྲ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མ་
མཆིས་ཤིང་མི་དམིགས་ན་དེ་དང་འཐབ་པ་ལྟ་ག་ལ་མཆིས་ཏེ་གཞན་དུ་ན་གང་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མི་དེ་ནི་ཕོངས་ཤིང་དུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་
ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ན་ཡིད་མི་བདེ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་ཏེ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་ཁོང་ཁྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁོང་ཁྲོ་བར་གྱུར་ནས་ཞེ་སྡང་བར་འགྱུར། ཞེ་སྡང་བར་གྱུར་ནས་ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ལུས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ངག་གིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིད་ཀྱིས་ནི་

361

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

རྣམ་པ་གསུམ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མི་ཞིག་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པའི་རྨི་ལམ་

ན་འདྲེས་ནོན་པར་རྨིས་ཏེ་འཇིགས་པས་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པར་འགྱུར་ལ། ཉལ་བ་ལས་
སད་ནས་འདྲེ་དང་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པར་གྱུར་པ་དེ་དྲན་པར་གྱུར་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས་རྨི་ལམ་ན་མཐོང་བའི་འདྲེ་དེ་དང་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པར་གྱུར་པ་དེ་
ཡོད་དམ། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་མཆིས་སོ། །བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས་འོ་ན་དེ་ལྟར་རྨི་ལམ་ན་མཐོང་བའི་འདྲེ་དེ་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་ཅིང་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པར་འགྱུར་བའི་མི་དེ་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནམ། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་ཏེ། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྨི་ལམ་གྱི་འདྲེ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་མཆིས་ཤིང་མི་དམིགས་ན་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་
པ་ལྟ་ག་ལ་མཆིས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གང་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མི་དེ་ནི་ཕོངས་ཤིང་དུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་མིག་
གིས་གཟུགས་མཐོང་ན་བཏང་སྙོམས་སུ་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་པར་ཞེན་ནས་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཤིན་ཏུ་རྨོངས་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ནས་གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ལུས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ངག་གིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མི་ཞིག་ཉལ་བའི་རྨི་ལམ་ན་ཡུལ་གྱི་བུད་

362

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

མེད་བཟང་མོ་གླུ་ལེན་པའི་གླུ་སྙན་པ་དང་པི་བང་ལེན་པའི་སྒྲ་སྙན་པ་ཉན་ཅིང་དེ་གླུ་དང་རོལ་མོའི་སྒྲ་དེས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་རྨིས་ལ། ཉལ་བ་ལས་སད་ནས་གླུ་དང་རོལ་
མོའི་སྒྲ་དེ་ཉིད་དྲན་པར་གྱུར་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས་རྨི་ལམ་ན་

མཐོང་བའི་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་དང་། གླུ་དང་རོལ་མོའི་སྒྲ་དེ་ཡོད་དམ། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་མཆིས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་

པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འོ་ན་རྨི་ལམ་ན་མཐོང་བའི་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་དེ་གླུ་དང་
རོལ་མོའི་སྒྲ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མི་དེ་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནམ། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་ཏེ། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། རྨི་ལམ་ན་

མཐོང་བའི་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་མཆིས་ཤིང་མི་དམིགས་ན། དེའི་གླུ་དང་རོལ་མོའི་སྒྲ་ལྟ་ག་ལ་མཆིས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གང་དེ་ལ་ཞེན་པའི་མི་དེ་ནི་ཕོངས་ཤིང་དུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་

པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་རྣ་
བས་སྒྲ་ཐོས་ན་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དྲི་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ན་
བདག་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མིག་དང་། སྒྲོན་མ་དང་། མར་མེ་དང་།སྣང་
བ་དང་། གྲུ་དང་། ངོགས་དང་། འབབ་སྟེགས་དང་། འདྲེན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འདྲེན་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་། དེད་དཔོན་དང་།སྔོན་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་སྙམ་པ་དང་། བདག་གྲོལ་ནས་དགྲོལ་བར་བྱའོ། །རྒལ་ནས་བསྒྲལ་བར་བྱའོ། །དབུགས་ཕྱིན་ནས་

363

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དབུགས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་གཞག་པར་བྱའོ། །
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དབང་ཕྱུག་ལྟ་ཞིག་ནི་སྔོན་མྱོང་བར་གྱུར་པའི་མཐའ་ཡང་མི་མངོན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་དབང་པོ་རྣམས་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཆོག་མི་ཤེས་སོ། །ཚིམ་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །ཡུལ་རྣམས་ནི་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཚིམ་པར་མི་ནུས་པ་
ངོམས་པར་མི་ནུས་པའོ་ཞེའོ། །དེ་ལ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་མཐའ་
ཡས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་མཐོ་རིས་ནས་ལྷུང་སྟེ། དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་གྲོང་ཁྱེར་བས་བསྐོར་བ་ལས་འདི་སྐད་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མར་གྱི་གོང་
བུའམ། མར་གསར་གྱི་གོང་བུ་བྱེ་མ་ཚ་བ་ལ་གཞག་པ་ནི་འཇུ་ཞིང་མི་གནས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་བྱིང་ཞིང་མི་གནས་པར་གྱུར་
ཏོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དགའ་བྱེད་ཀྱིས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་
དེ་ལྟར་བྱིང་བ་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་
ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྗོད་པ་ཇི་སྐད་ཅིག་གསུངས་ཞེས་མཆི་ན་བདག་གིས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་ཇི་སྐད་ཅིག་ལུང་བསྟན་པར་བགྱི། དེས་སྨྲས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་ནི་གླིང་ཆེན་པོ་བཞིར་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ལ་དབང་བྱས་

ཤིང་བསམ་པ་ཡིད་བཞིན་དུ་གྲུབ་ལ་དོན་མེད་པར་མ་གྱུར་པའང་མྱོང་། ཤིང་ཐམས་ཅད་ན་དུས་མ་ཡིན་པར་ཡིད་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཆགས་པ་དང་། གནོད་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་ལ་བསམས་པ་དོན་ཡོད་པ་དང་། སྤོས་ཆུའི་ཆར་དབབ་པ་དང་། ལྷའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་གོས་ཀྱི་ཆར་དབབ་པ་དང་།

364

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
དབྱིག་གི་ཆར་དབབ་པ་དང་། གསེར་གྱི་ཆར་དབབ་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་
ཀྱི་ཆར་དབབ་པ་དང་། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆར་དབབ་པ་ཡང་མྱོང་བར་གྱུར་ནས།
གླིང་ཆེན་པོ་བཞི་དག་ཏུ་གནས་ཏེ་གླིང་ཆེན་པོ་བཞིའི་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ལ་
དབང་བྱས་ནས། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྟན་ཕྱེད་མནན་པ་ལ་འདོད་པ་ཆེན་པོས་མ་བཏང་སྟེ།
འདོད་པས་མ་ངོམས་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱས་སོ་ཞེས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་

ལུང་སྟོན་ཅིག །དེ་བས་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ།
ཡུལ་རྣམས་ནི་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་རིག་པར་བྱས་ནས་སེམས་ངེས་པར་
གཞག་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པར་བྱའོ། །
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སྨིག་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ནི་མ་བྱུང་མི་འབྱུང་ད་ལྟར་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཡང་མ་བྱུང་མི་འབྱུང་ད་ལྟར་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་ཟད་དོ། །དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་གཟིགས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ལེགས་པར་མངོན་དུ་མཛད་པས་དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །
དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་
སོ། །དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། མ་བསྟན་

365

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པ། རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པ། མ་ཐོས་པ། ཐོས་པར་མ་བྱས་པ། མ་ཤེས་པ། རྣམ་པར་མ་ཤེས་པ། མ་བསྟན་པ། མ་མཐོང་བ། མ་བཏགས་པ། འཛིན་དུ་མ་བཅུག་པ། རྟོགས་པར་མ་བྱས་པ། ཐོབ་པར་མ་བྱས་པ། མ་ཐོབ་པ། ཉེ་བར་མ་བསྙེན་པ། མ་བོར་བ། མ་བཞག་པ། མ་སྤངས་པ། བྱ་བ་མེད་པ། བྱེད་པ་མེད་པ། རབ་ཏུ་ཞི་བ་མེད་པ། མ་སྨད་པ། མ་བསྟོད་པ། ཐོགས་པ་མ་ཡིན་པ། མ་ཐོགས་པ་མ་ཡིན་པ། བདེ་བ་མ་ཡིན་པ། སྡུག་བསྔལ་བ་མ་ཡིན་པ། སྙན་པ་མ་ཡིན་པ། མི་སྙན་པ་མ་ཡིན་པ། གཟུགས་མ་ཡིན་པ། གཟུགས་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། གང་གི་བདེ་བར་གཤེགས་ལ་འགྲོ་བ་རྣམས། །བདེ་བའི་དོན་དུ་དད་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །རྒྱལ་བས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་སླད་དུ། །འཇིག་རྟེན་ཕན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་དེ་བསྟན་ཏོ། །སེམས་ཅན་
ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་དྲུག་གང་བསྟན་པ། །སེམས་ཅན་དམྱལ་དང་དུད་འགྲོ་ཡི་དགས་
དང་། །ལྷ་མིན་རིས་དང་མི་དང་ལྷ་ཡི་རྣམས། །མི་ཡི་སེང་གེས་ཀུན་རྫོབ་བཏགས་པ་མཛད། །རིགས་དམར་དེ་བཞིན་མཐོ་བའི་རིགས་རྣམས་དང་། །ཕྱུག་པོའི་ཁྱིམ་དང་

དབུལ་བའི་རིགས་རྣམས་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡང་གསུངས་པ། གང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་
བསྟན་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཞིག །ཅི་གཟུགས་སམ། འོན་ཏེ་ཚོར་བའམ། འོན་ཏེ་འདུ་ཤེས་སམ། འོན་ཏེ་འདུ་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་སྙམ་ནས། དེ་དག་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། གཟུགས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་མ་བསྟན་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་

366

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་མ་སྐྱེས་པས་མ་སྐྱེས་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་ན། འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ནི་གང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གང་།བྱང་ཆུབ་ནི་གང་། ལུང་བསྟན་པ་ནི་གང་། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་
ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་མིང་ཙམ་བརྡ་ཙམ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་བརྗོད་པ་ཙམ་གདགས་པ་ཙམ་སྟེ། དེ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱ་བའི་མི་ཆའོ་ཞེའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས་འདི་སྐད་
ཅེས་གསུངས་ཏེ། འཕྲུལ་དགའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

གསུངས་པའི་དོན་བདག་ཅག་གིས་འཚལ་བ་ལྟར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། སྒྲིབ་པ་མ་མཆིས་པའི་མཐའ་དང་། མཐའ་ཡས་པའི་མཐའ་དང་། མི་
གནས་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ལགས་པར་རིག་པར་བགྱིའོ། །ཐ་ན་མཚམས་མེད་
པ་རྣམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་པོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་ནི་རང་བཞིན་མ་མཆིས་པ་སྟེ། མཚམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་མ་མཆིས་པ་ལགས་པས་དེའི་སླད་དུ་མཚམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བགྱིའོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་སུ་དག་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འཚལ་བ་དེ་དག་ནི་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འཁོར་

367

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བར་ཞུགས་པ་ཞིག་མཆིས་ན་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་འཚལ་བར་འགྱུར་ན་ཞེས་བྱ་བའོ། །གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་འཕྲུལ་དགའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་གང་སྨྲས་པ་དེ་ལ་བདག་ཅག་གིས་ནི་ཡང་དག་པ་ཡང་མ་དམིགས་ན་དེའི་མཐའ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་འཚལ། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཡང་དག་པར་དམིགས་ན་ནི། མཐའ་ཡང་དེས་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའོ་ཞེས་
སོ། །དེ་ཉིད་ལས་འདི་སྐད་དུ། མི་མཇེད་ཀྱི་བདག་པོས་སྟོན་པ་ལ་བསྟོད་པ། །ཇི་ལྟར་
མི་ཞིག་རྨི་ལམ་བཀྲེས་གྱུར་པས། །ཁ་ཟས་རོ་བརྒྱ་ཟོས་པས་འགྲངས་འགྱུར་བ། །དེ་
ལ་བཀྲེས་མེད་ཟས་མེད་སེམས་ཅན་མེད། །རྨི་ལམ་དེ་འདྲར་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
གཟིགས། །མི་ཞིག་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཚིག་སྨྲས་ན། །དགའ་བར་འགྱུར་ཡང་ཚིག་ལ་འཕོ་བ་མེད། །ཚིག་ཉིད་མེད་ཅིང་དགར་འགྱུར་དངོས་ཀྱང་མེད། །དེ་མཁྱེན་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མི་མངའ། །པི་ཝང་སྒྲ་སྙན་མཉན་ན་རྣར་སྙན་ཏེ། །སྒྲ་དེ་རང་བཞིན་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ལྟར་མཁས་པས་ཕུང་པོ་འདི་གཟིགས་ན། །ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་གང་ཡང་དམིགས་མི་མངའ། །ཇི་ལྟར་མི་ཡིས་དུང་གི་སྒྲ་ཐོས་ཏེ། །སྒྲ་འདི་གང་ལས་བྱུང་ཞེས་བརྟགས་བྱས་ཀྱང་། །རང་བཞིན་སྟོང་པའི་དངོས་དེ་མི་དམིགས་པ། །མི་དབང་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀུན་གཟིགས། །ཇི་ལྟར་མི་ཞིག་བསོད་པའི་ཁ་ཟས་
ལ། །ཡན་ལག་སྲོག་ཕན་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བརྟགས་ན། །དངོས་མེད་ཡན་ལག་སྲོག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། །དྲང་སྲོང་ཆེན་པོས་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀུན་གཟིགས། །ཇི་ལྟར་མི་ཞིག་ནམ་མཁའི་འཇའ་མཐོང་ན། །ཡན་ལག་གཞིགས་བརྟགས་རང་བཞིན་མེད་ཕྱིར་

368

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སྟོང་། །འཇའ་འདྲར་ཡན་ལག་དེ་དག་སྟོང་པ་ཉིད། །དྲང་སྲོང་ཆེ་ཁྱོད་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀུན་གཟིགས། །གྲོང་ཁྱེར་མཆོག་ཀྱང་ཡན་ལག་རྣམས་གཟིགས་ན། །གྲོང་ཁྱེར་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་མིང་མི་དམིགས། །གྲོང་ཁྱེར་ཇི་བཞིན་དེ་ལྟར་ཡན་ལག་སྟོང་། །མི་དབང་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀུན་གཟིགས། །སྐྱེས་བུ་དགའ་བར་རྔ་ཞིག་བརྡུངས་
བགྱིས་ན། །དགའ་བ་སྐྱེས་ཀྱང་སྒྲ་ཡི་རང་བཞིན་སྟོང་། །ཇི་ལྟར་སྒྲ་བཞིན་དེ་ཡི་ཡན་ལག་སྟོང་། །མི་དབང་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀུན་གཟིགས། །སྐྱེས་བུས་ཇི་སྐད་རྔ་
དེ་བརྡུངས་པའི་ཚེ། །སྒྲ་ནི་ཕྱོགས་སུ་མི་འགྲོ་འབྱུང་བ་མེད། །ཕྱོགས་སུ་དེ་བཞིན་འགག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །མི་དབང་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀུན་གཟིགས། །སྐྱེས་
བུས་ཇི་ལྟར་རྔ་དེ་བརྡུངས་པའི་ཚེ། །ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་སྙན་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། །སྒྲ་འདྲར་དེ་ཡི་ཡན་ལག་དེ་རང་བཞིན། །མི་དབང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀུན་དེ་ལྟར་
གཟིགས། །སྐྱེས་བུས་ཇི་ལྟར་རྔ་དེ་བརྡུངས་པའི་ཚེ། །སྒྲ་དེ་འཇིག་རྟེན་དགའ་བྱར་རྟོག་པ་མེད། །སྒྲ་འདྲར་དེ་ཡི་ཡན་ལག་དེ་རང་བཞིན། །མི་དབང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀུན་
དེ་ལྟར་གཟིགས། །སྐྱེས་བུས་ཇི་ལྟར་རྔ་དེ་བརྡུངས་པའི་ཚེ། །གཡོ་བ་མེད་ཅིང་ཞི་བའི་དངོས་ཀྱང་མེད། །སྒྲ་འདྲར་དེ་ཡི་ཡན་ལག་དེ་རང་བཞིན། །མི་དབང་ཁྱོད་ཀྱིས་

ཆོས་ཀུན་དེ་ལྟར་གཟིགས། །སྐྱེས་བུས་ཇི་ལྟར་རྔ་དེ་བརྡུངས་པའི་ཚེ། །སྒྲ་དེ་རང་དབང་མ་བྱུང་ཡན་ལག་མིན། །ཇི་ལྟར་སྒྲ་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟོང་། །མི་དབང་
ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀུན་དེ་ལྟར་གཟིགས། །ཞེའོ། །
ཡང་གསུངས་པ། བྱམས་པ་དགེ་བསྒོམས་སེམས་ཅན་དམིགས་པ་ཡིན་ཞེས་འདྲེན་པས་བཀའ་སྩལ་པ། །སེམས་ཅན་རྣམ་པར་བཤིག་ཅིང་འགྲོ་བ་ཐམས་

369

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཅད་སེམས་ཅན་མེད་པར་མཁྱེན། །དེ་ལྟར་རྐང་གཉིས་དམ་པ་རྙོག་པ་མི་མངའ་ཐེ་ཚོམ་བྲལ་ཐུགས་ལྡན། །དེས་ན་བདེ་གཤེགས་རྣམས་བརྟགས་བློ་མངའ་མཆོད་འོས་ཁྱོད་ལ་མཆོད་པར་འཚལ། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་སྡུག་བསྔལ་ཕྱོགས་བཅུར་གནས་པ་ཀུན་དུ་མི་དམིགས་ཀྱང་། །ལྷ་ཡི་ལྷར་གྱུར་ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་སྙིང་རྗེ་བགྱི་བར་གསུངས། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་མཆོག་བདག་ཅག་རྒྱལ་བའི་དགོངས་
པ་ཇི་བཞིན་འཚལ། །དེས་ན་རྐང་གཉིས་གཙོ་བོ་མི་མཆོག་མཆོད་འོས་ཁྱོད་ལ་མཆོད་པར་འཚལ། །ཐུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དང་ནི་བསལ་བགྱི་སྡུག་བསྔལ་
མ་གཟིགས་ལ། །དགྱེས་པ་སྐྱེས་ནས་རབ་ཏུ་དགྱེས་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་མི་དགྱེས་རྣམ་པར་བསལ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཚུལ་འདི་ཇི་བཞིན་འཚལ། །དེས་ན་མི་མཆོག་ཁྱོད་ལ་མཆོད་ནས་མཉེས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་
བགྱི། །ཐུབ་པས་སྐུ་ནི་རྣམ་པར་སྤངས་པས་སྐུ་བཙལ་མཛད་ན་མ་བསྙེངས་ཀྱང་། །དེ་ལྟར་འདྲེན་པ་དྲན་པ་མ་གསུང་མ་ལགས་བསྙེལ་བ་ཡོང་མི་མངའ། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་ལུས་ལ་སོང་བའི་བསྒོམ་པ་བསྒོམ་པར་གྱིས་ཞེས་གསུངས། །སངས་
རྒྱས་ཚུལ་འདི་རིག་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སྐྱོབ་ལ་མཆོད་པར་བགྱིས། །སྡུག་
བསྔལ་ཞི་བྱ་ཕྱིར་ནི་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་ལམ་ཡང་བསྒོམས་ཞེས་གསུངས། །བཅོམ་
ལྡན་གང་གིས་འགྲོ་བ་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དྲི་མ་དེ་དག་ཞི། །ཐུབ་པ་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་སྟེ། །འདི་ལ་ལྷ་ཚོགས་གང་དུའང་ཐེ་ཚོམ་མ་མཆིས་སྐྱོན་བྲལ་ཁྱོད་ལ་མཆོད། །ཡང་གསུངས་པ། མིག་ནི་མིག་གི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ། ཁམས་ནི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའི་སླད་དུ་སྟེ། ཆོས་གང་ལ་རང་

370

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བཞིན་མ་མཆིས་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའོ། །གང་ལ་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའོ། །གང་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་སོ། །གང་སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དེ་ལ་ནི་འགག་པ་མ་མཆིས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གང་དུས་གསུམ་དུ་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་མིག་མ་ལགས་དབང་པོ་མ་ལགས་སོ། །གང་མིག་མ་ལགས་ཤིང་དབང་པོ་མ་ལགས་པ་དེའི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་འཚལ་བར་བགྱི། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཆད་པ་སྟོང་པ་ནི་བརྫུན་པ་ཡང་དག་པ་མ་ལགས་པ་མ་མཆིས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་མིང་དུ་གདགས་པར་བས་ཀྱི་དོན་དམ་
པར་ནི་སྟོང་པར་ཡང་མི་དམིགས་ཆད་པར་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་དང་དབང་པོ་ཡང་ཆད་པ་སྟོང་པ་ལྟར་བརྫུན་ཞིང་མ་མཆིས་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ལགས་པ་སྟེ། གསོབ་གསོག་ལོག་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་བྱིས་པ་འདྲིད་པ་གླེན་པ་རྨོངས་པར་
བགྱིས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་མིང་དུ་གདགས་པར་བས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མིག་ཀྱང་མི་
དམིགས་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ། རྨི་ལམ་ཆར་ཆེན་འབབ་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཟག་པ་རྣམས་འབྱུང་བར། །ཟག་པ་འབྱུང་བ་མཁས་པ་པོ། །དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན། །རྨི་ལམ་དག་ན་མགོ་བཅད་བཞིན། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཟག་པ་ཟད་

པ་གཟིགས། །དེ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བསྟན། །ཐམས་ཅད་གཟིགས་ལ་ཕྱག་ཀྱང་འཚལ། །ཞེས་སོ། །
འདི་ཉིད་ལས་མིའམ་ཅིའི་རྒྱལ་པོ་ལྗོན་པས་ཞུས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་ལུང་བསྟན་པ། །བདག་གིས་མ་འཚལ་ཞེས་སྨྲས་པ། །གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་མི་སྟོང་ན། །རྒྱལ་བས་དེ་ལུང་བསྟན་མི་གསུངས། །ཅི་

371

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།
ཕྱིར་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་བུར། །རང་གི་རང་བཞིན་གནས་གྱུར་ནས། །འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་ཐེར་ཟུག་སྟེ། །དེ་ལ་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་པ་མེད། །དཔེར་ན་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཡི། །མེ་ལོང་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་དག་ལ། །གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །ལྗོན་པ་
ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་འགྱུར་མེད་ན། །མཆོད་པའི་ཡན་
ལག་འགྱུར་གང་ཞེས། །ཡན་ལག་རྣམས་ལ་རྟག་བྱོས་ལ། །ལྗོན་པ་མཆོད་པ་འདི་ལ་སྤྱོད། །གཡོ་བ་མ་མཆིས་བགྱི་བ་རྣམས། །བསྟན་པ་མ་འཚལ་ཞེས་སྨྲས་པ། །ཤིང་
རྟའི་ཡན་ལག་འདུས་པ་དང་། །ཤིང་རྟའི་བྱ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས། །ངས་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་

པ་བསྟན། །བྱེད་པོ་ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་ན་མེད། །ཤིང་རྣམས་རླུང་གིས་བསྒུལ་བ་ལས། །མེ་འབྱུང་འགྱུར་བ་ཇི་བཞིན་ནོ། །བདག་ཅག་མེ་འདི་བསྐྱེད་བྱ་ཞེས། །རླུང་དང་ཤིང་ལ་སེམས་པ་མེད། །འོན་ཀྱང་མེ་ནི་འབྱུང་བ་ལྟར། །ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་དེ་
བཞིན་ནོ། །གང་ཡང་བསོད་ནམས་ཚོགས་དང་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་བསྒྲུབ་པ་དང་། །ལེགས་སྤྱོད་ཡོད་མིན་ཞེས་ཟེར་བ། །དེ་ཚུལ་ཡང་དག་མཉན་པར་བྱོས། །མི་ཡི་ཚེ་ཚད་ལོ་བརྒྱ་ནི། །འཚོ་བ་ཡིན་ཞེས་ཇི་སྐད་བརྗོད། །ལོ་ལ་ཕུང་པོ་སྤུངས་པ་མེད། །སྒྲུབ་པ་དེ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས། །ཞེས་སོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལས་ཀྱང་། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཅི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་འམ་འོན་ཏེ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཁོ་
བོ་ནི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བར་ཡང་མི་འདོད་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བར་ཡང་མི་འདོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་བླ་དགས་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མི་སྐྱེ་མི་

372

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འགག་གོ །སྨྲས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་
པའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་སྐྱེ་མི་འགག་གོ །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྩོམ་པ་མེད་ཀྱིས་སྨྲས་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་བཞིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་སྐྱེ་མི་འགག་གོ་སྨྲས་པ། གང་འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེའོ་འགག་གོ་ཞེས་གསུངས་ན་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་ཅི་ལས་དགོངས་ཏེ་གསུངས། སྨྲས་པ་རིགས་ཀྱི་བུ་

འཇིག་རྟེན་གནས་པ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པས་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཇིག་རྟེན་དངང་བའི་གནས་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཐ་

སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེའོ་འགག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཆོས་གང་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལ་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་ལ་སྒྲ་མི་འབྱིན། རྣ་བས་སྒྲ་རྣམས་དང་།སྣས་དྲི་རྣམས་དང་།
ལྕེས་རོ་རྣམས་དང་། ལུས་ཀྱིས་རེག་བྱ་རྣམས་དང་། ཡིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་སྒྲ་མི་
འབྱིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་སོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་ལ་སྒྲ་མི་འབྱིན་

ཞེ་ན། ཕྲད་པ་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུའོ། །མིག་ནི་གཟུགས་ལ་ཕྲད་པར་མི་བགྱིད་པ་

ནས། རྣ་བས་སྒྲ་ལ་མ་ལགས། སྣས་དྲི་ལ་མ་ལགས། ལྕེས་རོ་ལ་མ་ལགས། ལུས་
ཀྱིས་རེག་བྱ་ལ་མ་ལགས། ཡིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བར་ལ་ཕྲད་པར་མི་བགྱིད་དོ། །གང་
ཕྲད་པར་མི་བགྱིད་པ་དེ་ནི་སྒྲ་མི་འབྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་
ན་ཆོས་ལ་སྒྲ་འབྱིན་པ་མ་མཆིས་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གཉིས་
སུ་མ་མཆིས་པ་སྟེ་གཅིག་གིས་གཅིག་མ་འཚལ་རྣམ་པར་མ་འཚལ། མི་རྟོག་རྣམ་

373

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པར་མི་རྟོག །འབྱུང་བར་མི་བགྱིད་འཇིག་པར་མི་བགྱིད། འབྲི་བར་མི་བགྱིད། འཕེལ་
བར་མི་བགྱིད། ཆགས་པར་མི་བགྱིད་མི་ཆགས་པར་མི་བགྱིད། འཁོར་བར་མི་
བགྱིད། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་མི་བགྱིད་དེ། འདི་དག་ནི་སུའི་ཡང་མ་ལགས། འདི་དག་གི་སུ་ཡང་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་འདི་དག་ནི་སྐྱོ་བར་ཡང་མི་བགྱིད་ཆགས་པར་ཡང་མི་བགྱིད་དོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་འདི་དག་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་
རྣམ་པར་བྱང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་དེ་ལྟར་འཚལ་ཏོ། །བདག་གིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་བདག་འདི་ལྟར་འཚལ་འདི་ལྟར་རྟོགས་སོ་ཞེས་དེ་ལྟར་མཆི་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་འགྱུར་

བའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་འདི་སྙམ་དུ་འདི་དག་ནི་བདག་གི་འགྱུར་བའོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །གང་དེ་ལྟར་འཚལ་བ་དེ་ནི་སུ་དང་ཡང་མི་རྩོད་དོ། །གང་མི་རྩོད་པ་དེ་དག་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའོ། །གང་དགེ་སྦྱོང་གི་
ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དེ་ནི་གང་ནས་ཀྱང་འཇུག་པར་མི་བགྱིད་མི་འཇུག་པར་ཡང་མི་བགྱིད། སྦྱོར་བར་ཡང་མི་བགྱིད་མི་སྦྱོར་བ་ཡང་མི་བགྱིད། འགྲོ་བར་ཡང་
མི་བགྱིད་སྡོད་པར་ཡང་མི་བགྱིད་འབྲི་བར་ཡང་མི་བགྱིད་འཕེལ་བར་ཡང་མི་བགྱིད་

དེ། ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མཐོང་ངོ་། །ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཚུལ་དུ་
མཐོང་ངོ་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དུ་མཐོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་མཐོང་
སྟེ། གང་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །གཞན་དུ་ན་མིང་ཙམ་དང་བཏགས་པ་ཙམ་དང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་མཐོང་བ་ནི་མ་མཆིས་པ་མ་ལགས་སོ། །མིང་

374

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དེ་ཡང་མིང་མ་མཆིས་པའོ། །བཏགས་པ་ཡང་བཏགས་པ་མ་མཆིས་པའོ། །ཐ་སྙད་ཀྱང་ཐ་སྙད་མ་མཆིས་པའོ། །ཆོས་མཐོང་བས་སངས་རྒྱས་མཐོང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་མཐོང་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཐོང་བས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མཐོང་ངོ་། །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མཐོང་བས་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་ངོ་། །སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་མ་མཆིས་པའོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་མཐོང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་མེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་མི་རུང་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྡོང་པོ་མེད་ན་སྐྱེས་བུར་འཁྲུལ་པ་བཞིན་ནོ། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་བུར་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་བ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་ལ་སྡོང་པོ་དེ་དོན་དམ་པར་ཇི་ལྟར་གྲུབ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྩ་བ་མེད་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ན་རྩ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
སྐད་དུ་འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་དུ་རྟོག་པའི་རྩ་བ་གང་ཡིན། སྨྲས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་དུ་རྟོག་པའི་རྩ་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདུ་ཤེས་སོ། །སྨྲས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདུ་ཤེས་
ཀྱི་རྩ་བ་གང་ཡིན། སྨྲས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རྟེན་མེད་པའོ། །སྨྲས་པ་རྟེན་མེད་པའི་རྩ་བ་གང་ཡིན། སྨྲས་པ་འཇམ་དཔལ་གང་རྟེན་མེད་པ་དེའི་རྩ་བར་འགྱུར་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྟེན་མེད་པའི་རྩ་བ་ལ་གནས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
འདི་ནི་སེམས་སྦྱང་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྒོམ་
པར་བྱ་བ་མདོར་བསྡུས་པ་སྟེ། བསྒོམས་ནས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་དང་འཐབ་པ་

375

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ལ་མཁས་པར་བྱའི་རང་གི་ཁྱིམ་ན་དཔའ་བར་ནི་མི་བྱའོ། །འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་སྨྲ་བ་ནི་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་ཏེ། རྙེད་པས་དགའ་བ་ཡང་
མེད་མ་རྙེད་པས་མི་དགའ་བ་ཡང་མེད། གྲགས་པས་ཡི་སོས་པ་ཡང་མེད་མ་གྲགས་པས་སྲོ་ཤི་བ་ཡང་མེད། སྨད་པས་ཞུམ་པ་ཡང་མེད་བསྟོད་པས་དགའ་བར་སེམས་པ་ཡང་མེད། བདེ་བས་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མེད་སྡུག་བསྔལ་བས་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའང་མེད། གང་དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་པ་
དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་མི་འཕྲོགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་སྨྲ་བ་ནི་གང་དུ་ཡང་ཆགས་པའམ་མི་ཆགས་པ་མེད་དོ། །གང་ལ་ཆགས་པ་དང་གང་ལ་མི་ཆགས་པ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་ངོ་། །གང་གི་ཆོས་གང་ལ་ཆགས་པ་དང་ཆགས་པ་མེད་པ་དེས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ལ་ལ་འཐབ་ཅིང་རྩོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་གང་དང་འཐབ་ཅིང་རྩོད་པར་བྱེད་པ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །འདི་ནི་སེམས་སྦྱང་བ་མདོར་བསྡུས་པའོ། །གང་ལ་འབད་པ་བྱས་ན་མྱུར་དུ་སེམས་དག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདག་བསྟོད་པ་དང་གཞན་ལ་བརྙས་པ་སྤང་བས་སོ། །འདི་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་བདག་དང་སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་གོམས་པར་བྱས་ན་ཡང་སླ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ལ་གུས་པར་བྱ་བ་དང་བདག་ཁྱད་དུ་བསད་པ་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཕུང་པོ་རྣམས། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མཉམ་གནས་ན། །གཅིག་

376

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ལ་བདག་དང་གཞན་ཉིད་དུ། །འགལ་བར་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །དེ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པར་ཡང་། །ཐོག་མེད་རྟོགས་པ་གོམས་པ་ཡིས། །ལུས་ཅན་དག་ནི་ཀུན་དུ་སྤྱོད། །གོམས་ན་དགའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །དེ་ལྟར་གོམས་པའི་བདག་ཉིད་དུ། །མཚུངས་ན་ཅི་ཕྱིར་བདེ་བའི་རྒྱུ། །གཞན་ལ་གུས་བྱས་བཏང་ནས་ནི། །རང་སྡུག་འགྱུར་བ་གཞན་འདོད་བྱེད། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཏམ་བརྗོད་ལས། །གུས་པར་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཡོད་དོ། །བདག་ལ་གུས་བྱེད་སྐལ་ངན་གྱི། །སྐྱེ་བོ་ལས་འདིར་བདེ་བའང་
མེད། །དེ་ལྟར་བདག་ལ་ཆགས་ལྡན་པ། །བརླང་ཞིང་ང་རྒྱལ་སེར་སྣ་ཅན། །ཀུན་ལས་འཕགས་པའི་ཚུལ་ལྟ་བུ། །དེ་ལས་ཟློག་སྟེ་བསྒོམ་པར་བྱ། །བདག་ལ་གུས་པར་བྱེད་པ་འདི། །བསྟོད་སྨད་ལ་སོགས་ཆུས་བཅུས་པས། །འཕེལ་ཏེ་དམྱལ་བའི་ཚིལ་ཞག་གིས། །བཏབ་པས་དམྱལ་བའི་མེ་བཞིན་ནོ། །རེ་ཞིག་དགྲ་ལ་སེམས་མེད་
ཕྱིར། །བདག་ལ་བསྟོད་དོ་སྙམ་མི་སྲིད། །བདག་ལ་གཞན་དགའ་གྲགས་སྙམ་པ། །འདི་ནི་བདག་གི་བློ་གྲོས་འཁྲུལ། །དེ་མགུ་བ་ལ་བདག་དགའ་བ། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་སྤྱིར་འགྱུར་མོད། །དེ་བདེས་བྱ་བ་མེད་ཅེ་ན། །དགའ་དེས་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །གཞན་ནམ་ཡང་ན་བདག་ལའང་རུང་། །གཞན་དགས་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །འདི་ནི་གཞན་གྱི་དགའ་བས་བདག །ལུས་ཀྱིས་བདེ་བ་འདོད་མ་ཡིན། །དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་
གཞི་མེད་ཀྱི། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བར་བྱ། །མ་གྲགས་སྨད་དང་མ་བཀུར་བ། །དེ་
ལྟ་དོན་མེད་ཤེས་པར་བྱ། །ཕྱག་འཚལ་སོགས་པས་ཆོས་མི་འགྱུར། །ཚེ་དང་ནད་མེད་སྟོབས་མི་འགྱུར། །ཅོ་འདྲི་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ནི། །གཞན་གྱིས་ལུས་སྒྱུར་བྱེད་དང་
མཚུངས། །དགའ་འམ་འོན་ཏེ་མི་དགའ་ཡང་། །རྙེད་དང་མ་རྙེད་མཚུངས་པར་

377

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འགྱུར། །དེ་ལྟར་དོན་མེད་རྣམ་སྤང་སྟེ། །རི་དང་མཚུངས་པའི་ཡིད་དུ་བྱ། །འདྲིས་པ་སྤངས་པས་སེམས་མྱུར་དུ་དག་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་ཡང་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། །མཚན་མར་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་བའི། །ངོ་ཤེས་པས་ནི་ཡང་དང་ཡང་། །རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད། །དེ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །གང་ལ་རྗེས་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ཡོད། །དེས་ནི་སྡིག་པ་བཟློག་མ་ཡིན། །ཕྲག་དོག་སེར་སྣ་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །སྐུར་པ་
འདེབས་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་། །རྙེད་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་དང་། །ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་མང་པོ་འབྱུང་། །དེས་ན་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཐུབ་པས་འདྲིས་པ་ཡོངས་སུ་
སྤང་། །འདྲ་ཕྱིར་འདི་ནི་གཞན་ཡིན་ཡང་། །འཁྲུལ་པས་དེ་ནི་འདིའོ་ཞེས། །རྒྱུན་རྒྱུད་
བཞིན་དུ་རྟོག་དེའི་ཕྱིར། །སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ལ་གནས་བྱ། །འདྲ་བ་འདི་ནི་དངོས་
མེད་དེ། །ཁྱེད་ལ་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། །ང་དང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་མེད་པར་འགྱུར། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་བཞི་པའོ། ། ། །

༼ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ།༽
ཡང་དག་འཚོ་བ་སྦྱངས་པ་ཡིས། །ལོངས་སྤྱོད་དག་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཁྱིམ་

བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། ཁྱིམ་བདག་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པ་ཆོས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་ཚོལ་གྱི་ཆོས་མ་ཡིན་པས་ནི་མི་ཚོལ་
ལོ། །མཐུན་པས་ཚོལ་གྱི་མི་མཐུན་པས་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པས་འཚོ་བ་ཡིན་གྱི་ལོག་པས་འཚོ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་སྦྱིན་པའི་བདག་པོ་

378

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

མཐོང་ན་སྤྱོད་ལམ་མི་འཆོས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་སྤྱོད་ལམ་མི་འཆོས་ཤེ་ན། གཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་དུ་བལྟ་བ་དང་། སྐྱོ་བར་བལྟ་བ་དང་། སྒྲིབ་པ་མེད་པར་བལྟ་བས་གོམ་པས་
བགས་ཀྱིས་དལ་ནས་དལ་ནས་འདོར་ཞིང་འདེབས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལུས་
ཀྱིས་ཚུལ་འཆོས་པ་མི་བྱེད་དོ། །ངག་གིས་ཚུལ་འཆོས་པར་མི་བྱེད་དོ། །
ཇི་ལྟར་ངག་གིས་ཚུལ་འཆོས་པར་མི་བྱེད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་
རྙེད་པའི་རྒྱུ་རྙེད་པའི་ཕྱིར་གཅོམ་བསྐྱུངས་ཤིང་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་འཇམ་པོར་སྨྲ་བ་མ་
ཡིན་དགའ་བར་སྨྲ་བ་མ་ཡིན། རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཚིག་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ངག་གིས་ཚུལ་འཆོས་པ་མི་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱིས་ཚུལ་འཆོས་པར་མི་བྱེད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སྦྱིན་པ་བྱེད་པའམ་སྦྱིན་པའི་བདག་པོས་རྙེད་པ་བསྟན་ན། ཚིག་གིས་འདོད་པ་ཆུང་བར་སྟོན་ཅིང་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་བསྐྱེད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཚིག་གིས་འདོད་པ་ཆུང་ལ་སེམས་ཀྱིས་རྙེད་པ་
འདོད་པ་འདི་ནི་ནང་གི་གདུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱིས་ཚུལ་འཆོས་པ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚུལ་འཆོས་པ་དང་ཁ་གསག་གི་རྙེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་གཞོགས་སློང་གི་རྙེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སྦྱིན་པ་བྱེད་པའམ་སྦྱིན་བདག་མཐོང་ན་བདག་གོས་ཀྱིས་

ཕོངས་སོ་བདག་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ཕོངས་སོ། །བདག་ན་བའི་གསོས་སྨན་གྱིས་ཕོངས་

སོ་ཞེས་གཞོགས་སློང་མི་བྱེད་ཅིང་།སྦྱིན་པ་བྱེད་པའམ་སྦྱིན་པའི་བདག་པོ་ལ་མི་སློང་ཞིང་ཚིག་ཏུ་མི་བརྗོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞོགས་སློང་གི་རྙེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །

379

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཇི་ལྟར་ན་ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བའི་རྙེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ནི་སྦྱིན་པ་བྱེད་པ་དང་སྦྱིན་བདག་མཐོང་ན་བདག་ལ་སྦྱིན་པའི་བདག་པོ་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་གིས་དངོས་པོ་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་བྱིན་ཏེ། དེ་ལ་བདག་གིས་ཀྱང་ཕན་པ་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་བྱས་སོ། །འདིས་ཀྱང་བདག་ལ་འདི་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པར་རིག་སྟེ་མང་དུ་ཐོས་པའོ་འདོད་པ་ཆུང་བའོ་ཞེས་འདི་དང་འདི་བྱིན་ནོ། །བདག་གིས་ཀྱང་
དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་བའི་སེམས་ཉེ་བར་གཞག་སྟེ་བླངས་སོ་ཞེས་དེ་སྐད་ཀྱི་ཚིག་མི་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བའི་རྙེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་རིགས་པར་བཙལ་བའི་རྙེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ལུས་ལ་རྨ་བྱུང་བ་དང་སེམས་ལ་
རྨ་བྱུང་བར་རྙེད་པ་ཚོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་རྨ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྙེད་པའི་རྒྱུ་རྙེད་པའི་ཕྱིར་བརྒྱུག་པ་དང་ཀུན་དུ་བརྒྱུག་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ལ་སྤྱོད་
པའོ། །སེམས་ཀྱི་རྨ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྙེད་པ་ལ་སྣོན་པ་དང་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་
པ་གཞན་གྱི་རྙེད་པ་དག་ལ་གནོད་སེམས་མང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་མི་རིགས་པར་བཙལ་བའི་རྙེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་རྙེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྲང་ལ་སྒྱུ་མེད་པ་དང་བཙལ་བ་ལ་སྒྱུ་མེད་པ་དང་ཡིད་བརྟན་པ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་གཡོས་རྙེད་པ་མི་སྒྲུབ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་རྙེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་རྙེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་

380

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སེམས་དཔའ་གང་མཆོད་རྟེན་གྱི་དང་འདྲེས་པའམ་ཆོས་ཀྱི་དང་འདྲེས་པའམ། དགེ་
འདུན་གྱི་དང་འདྲེས་པའམ་མ་བྱིན་པ་མ་གནང་བ་དེ་དག་མི་ལེན་ཅིང་བདག་གིར་མི་
བྱེད། ཆགས་པའི་སེམས་མི་སྐྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་རྙེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྙེད་པ་ལ་ཞེན་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྙེད་པ་རྙེད་ཀྱང་བདག་གིར་མི་བྱེད། ནོར་དུ་མི་རྩི། ཚོགས་སུ་མི་བྱེད་ཅིང་། དུས་དུས་སུ་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་དང་ཕ་མ་དང་མཛའ་བོ་དང་བློན་པོ་དང་གཉེན་བཤེས་དང་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་དག་ལ་གཏོང་ཞིང་དུས་དུས་སུ་བདག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་ཞེན་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་དོ། །རྙེད་པ་མ་རྙེད་ན་ཡང་སྐྱོ་བའི་སེམས་མི་སྐྱེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་ཡི་མི་འཆད་དེ། སྦྱིན་པ་བྱེད་པ་དང་སྦྱིན་བདག་རྣམས་མ་དད་པར་མི་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །སྟོང་པ་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན། །སྤྱོད་པས་བསོད་ནམས་དག་པར་འགྱུར། །འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པ། འདི་ལྟ་སྟེ། ངར་འཛིན་པ་རྣམ་པར་དག་པར་
སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན་ནོ། །ང་ཡིར་འཛིན་པ་རྣམ་པར་དག་པར་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། རྒྱུ་རྣམ་པར་དག་པར་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པར་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། མཚན་མ་རྣམ་པར་དག་པར་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། ཐ་དད་པ་རྣམ་པར་དག་པར་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། རྣམ་པར་
སྨིན་པ་ལ་མི་རེ་བ་རྣམ་པར་དག་པར་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་དག་པར་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན་ནོ། །རྣམ་པར་དག་པ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་

381

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན་ནོ། །
ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་མཐའ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་མཐའ་མེད་པར་བྱས་
ཏེ་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོས་ཏེ་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་གཟུགས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་ཚོར་བ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདུད་པ་མེད་པར་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། ཇི་ལྟར་
ནམ་མཁའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་བྱམས་པས་ཁྱབ་པར་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཚོ་བར་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་ངའི་བ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན། ཇི་ལྟར་སྤྲུལ་པས་སྤྲུལ་པ་ལ་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་སྟེ་སེམས་དང་ཡིད་
དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རེ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་སྒྱུ་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་གང་དེ་ལྟ་བུར་སྦྱིན་པ་ཡོངས་

382

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སུ་གཏོང་བ་དེ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་པ་ཡོངས་སུ་འདོར་ཞིང་ཐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་གཏོང་བ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟ་བུར་གཏོང་བའི་སེམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྦྱིན་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གནོད་པའི་སྦྱིན་པ་མེད་པ་ནས། ཇི་སྐད་སྨོས་པ་ལས་བྲི་བའི་སྦྱིན་པ་མེད་པའི་བར་
དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་གནས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྙས་པའི་སྦྱིན་པ་མེད་པའི་བར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། སྨྲེ་བའི་སྦྱིན་པ་མེད་དོ། །སློང་བ་རྣམས་ལ་གནོད་པའི་བར་གྱི་སྦྱིན་པ་མེད་དོ། །བསྟིང་བ་དང་བྲིད་པའི་སྦྱིན་པ་མེད་དོ། །རྒྱབ་ཀྱིས་

ཕྱོགས་པའི་སྦྱིན་པ་མེད་དོ། །བོར་བའི་སྦྱིན་པ་མེད་དོ། །བརྙས་པའི་སྦྱིན་པ་མེད་དོ། །རང་གིས་ལག་མ་དར་པའི་སྦྱིན་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། མི་རུང་བའི་སྦྱིན་པ་མེད་དོ། །དུས་མ་ཡིན་པའི་སྦྱིན་པ་མེད་དོ། །དུག་དང་མཚོན་ཆ་སྦྱིན་པ་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་འཚེ་བའི་སྦྱིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དེས་གཞན་དག་ལ་ཆང་ཡང་སྦྱིན་ཏེ།
དེས་འདི་སྙམ་དུ་འདི་ནི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དུས་ཡིན་ཏེ། གང་ཅི་འདོད་པ་
དེ་ལ་དེ་སྦྱིན་པའི་དུས་ལ་བབ་ཀྱི་བདག་གིས་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། གང་དང་གང་ལ་འདི་ལྟར་ཆང་ཡང་བྱིན་ནས་གང་འདི་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་དེ་དང་དེ་དག་དྲན་པ་
དང་ཤེས་བཞིན་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་གཞུག་གོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ནི། ཆང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རེ་ཐག་

383

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཆད་དེ་ཁོང་ཁྲོ་བ་ལྕི་བར་འགྱུར་བས། འདིས་སེམས་ཅན་བསྡུ་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དད་པར་བྱ་བའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བས་ཆང་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་པའོ། །མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གལ་ཏེ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་ན་ལྕི་ཡང་བརྟགས་ཏེ། བྱིན་ན་ལྟུང་བ་མེད་པར་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་ནོ། །མདོ་སྡེ་ལས་ནི་སྤྱིར་

བཀག་པ་གསུངས་སོ། །སྦྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས་
གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་
བ་དང་། ཚད་མར་གྱུར་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སེམས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་

ནི་ནམ་མཁའ་དག་པ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཡང་དག་པའོ། །ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་པ་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཡང་དྲི་མ་མེད་པའོ། །ནམ་མཁའ་ཞི་བ་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཡང་ཞི་བའོ། །ནམ་མཁའ་མི་མཐོང་བ་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཡང་མི་མཐོང་བའོ། །ནམ་མཁའ་མི་དམའ་བ་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཡང་མི་དམའ་བ་ནས། ནམ་མཁའ་མི་ཆོད་མི་ཕྱེད་པ་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཡང་མི་ཆོད་མི་ཕྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུའོ། །ནམ་མཁའ་ལ་ཞེ་འགྲས་པ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེ་འགྲས་པ་མེད་པའི་བཟོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ནི་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་མཉམ་པའི་བཟོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །
འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཤིང་སཱ་ལ་ཆེན་པོའི་ཚལ་ཡོད་པར་ལ་ལ་ཞིག་འོངས་ཏེ་ཤིང་སཱ་ལ་བཅད་ན། དེ་ལ་ཤིང་སཱ་ལ་བཅད་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་འདི་སྙམ་དུ་འདི་དག་

384

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ནི་བཅད་དོ། །བདག་གིས་བཅད་དོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་ཏེ། དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཁོང་ཁྲོ་བ་ཡང་མེད་དོ། །མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡོངས་སུ་མི་རྟོག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་གང་བཟོད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཆོག་གོ་ཞེས་སོ། །འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། རྒྱ་ཆེར་སྨོས་ཏེ་གསུངས་པ་འདི་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ལུས་ལ་མིག་ཡོར་དང་གཟུགས་བརྙན་དུ་ཤེས་པ། ཚིག་བརྗོད་དུ་མེད་པར་ཤེས་པ། སེམས་ཅན་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་ཞི་བར་ཤེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་གོ་ཆ་བགོས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གནས་ལ་གནས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་པས་མངོན་པར་བསྒྲུབས་པས་བསམ་གཏན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྦྱིན་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ནས་ཐབས་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་བར་དང་།བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། བདེན་པ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སེམས་ཅན་ལ་ལྟ་བ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། བསམ་པ་
དང་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་སྦྱོར་བ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་།སྦྱིན་པ་དང་སྙན་པར་སྨྲ་བ་དང་དོན་སྤྱོད་པ་དང་དོན་མཐུན་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་དང་། རྫུ་
འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དང་། དབང་པོ་དང་སྟོབས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་འཕགས་

པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མ་

385

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཚང་བ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་བར་མ་ཞི་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བཏང་སྙོམས་པ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བེམས་པོ་དང་།
བྱིན་གྱི་རླབས་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངང་གིས་མི་ལྡོག་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་རྟག་ཏུ་བརྩོན་པ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བས་བསིལ་བར་
གྱུར་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བ་ལ་རྟག་ཏུ་འབད་པ་སྟེ། འདི་ནི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནས། རིགས་ཀྱི་བུ་

འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་
སུ་དག་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུའོ། །
འདིས་ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ལོངས་སྤྱོད་དང་བསོད་ནམས་དག་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པའོ། ། ། །

༼ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ།༽
ད་ནི་གསུམ་ཆར་གྱིས་འཕེལ་བ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅིའི་དོན་དུ་ཞེ་ན། གཟུང་བར་བྱ་བ་རབ་མང་ལ། །འདི་ནི་ཉུང་ན་འདིས་ཅི་བྱ། །ཤིན་ཏུ་ངོམས་པ་བསྐྱེད་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་འཕེལ་བར་བྱ། །ཤིན་ཏུ་ངོམས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་དག་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མི་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ལུས་འཕེལ་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། ལེ་ལོ་མེད་དང་སྟོབས་བསྐྱེད་ཡིན། །དེ་ལ་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་སྟོབས་གསུངས་ཏེ། གང་བྱང་ཆུབ་

386

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

སེམས་དཔའི་སྟོབས་ལ་སྟོབས་ཀྱིས་བརྫི་བའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་
ན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གང་འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་དགྲས། འཕགས་པ་ལག་ན་རྡོ་རྗེའི་སྟོབས་མཐོང་ནས་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཅེས་ཞུས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

གསུངས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཅུ་དང་ལྡན་ན་སྟོབས་འདི་ལྟ་བུ་ཐོབ་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུས་དང་སྲོག་ནི་ཡོངས་སུ་གཏོང་གི་དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་ཅིང་ང་རྒྱལ་འཕེལ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་མཐུ་ཆུང་བ་རྣམས་ལ་བཟོད་ཅིང་ཁོང་ཁྲོ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་བཀྲེས་པ་རྣམས་ལ་ཁ་ཟས་བཟང་པོ་མཆོག་སྦྱིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་འཇིགས་པ་རྣམས་ལ་མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ནད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པའི་གསོ་བར་བྱ་བར་སྤྲོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་དབུལ་པོ་རྣམས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དག་གིས་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་རྡོ་ཐལ་གྱིས་སྐུད་པ་
དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་ཚིག་སྒྲོགས་པ་དང་།སེམས་ཅན་དབུལ་པོ་སྡུག་བསྔལ་བ་ངལ་བ་ཆད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁུར་ཁྱེར་བ་སྟེ། རྒྱལ་
པོ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཅུ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་སྟོབས་འདི་ལྟ་བུ་འཐོབ་པོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ལེ་ལོ་མེད་པ་བསྐྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་བརྟུལ་བ་བརྟན་པར་བརྩོན་

387

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འགྲུས་བརྩོམ་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅེས་པ་མི་འདོར་བར་མོས་པ་དྲག་པོ་བྱའོ། །བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དཀའ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་གང་ན་བརྩོན་འགྲུས་ཡོད་པ་དེ་ན་བྱང་ཆུབ་ཡོད་དོ། །ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཤིན་ཏུ་རིང་ཞིང་རྣམ་པར་རིང་ངོ་། །ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་སྦྱིན་པ་མེད་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུ་མེད་དོ། །ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བྱའོ། །ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཨུཏྤལ་ཆུ་
ནང་ཇི་བཞིན་དུ། །དེ་ནས་མཐར་གྱིས་རྣམ་པར་འཕེལ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ལུས་འཕེལ་བ་མདོར་བསྡུས་པའོ། །སྟོང་དང་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན། །སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་འཕེལ་བར་འགྱུར། །རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཚད་
གཟུང་བར་སླ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་། ཤཱ་རིའི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་པ་ཆུང་ངུ་ཞིག་བྱིན་ལ།

ཐབས་མཁས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པས་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བྱ་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསླབ་པར་

བྱའོ། །གསེར་དང་དངུལ་དང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དང་རྒྱལ་སྲིད་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་
ཀྱི་བར་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་ཡིད་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱེད་པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་

388

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྙིང་རྗེ་མེད་པར་ཅི་ཡང་མི་སྤྱོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་ལོངས་སྤྱོད་འཕེལ་བ་མདོར་བསྡུས་པའོ། ། ། །བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ། བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་ནི་སྤེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་

ཡིན་པ་དེས་ན་དེའི་དོན་དུ་གྲབས་བཤམ་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བརྩོན་དང་བསམ་པ་བརྟན་པ་ཡང་། །དང་པོར་ནན་ཏན་བྱས་ནས་ནི། །སྙིང་རྗེ་མདུན་དུ་གཞག་ནས་སུ། །དགེ་བ་སྤེལ་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །སེམས་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་དང་པོར་དུས་
སུ་བསྒོམ་པ་སྦྱོར་བ་རྩོམ་པའི་ཚེ་ཡང་སྔོན་དུ་བྱེད་པས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །འཐབ་པའི་དུས་ཉེ་བར་འགྱུར་བའི་ཚེ་མཚོན་ཆ་ལ་མཁས་པ་ལ་གུས་པ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བརྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་ལྷོད་པར་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །དེ་ལ་བརྩོན་པ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་ནོར་བཟངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་རྣམ་པར་སེམས། སྔོན་གྱི་མཐའི་མུར་ཐུག་པའི་ལུས་མང་པོ་ཡང་
དག་པའི་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་མ་བླངས་པར་ཆུད་བྲོས་པ་ལ་བསམ་པས་ནི་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་རབ་ཏུ་བརྟན་པར་བྱེད། སྔོན་གྱི་མཐའི་མུར་ཐུག་པའི་ལུས་དང་སེམས་
ཡོངས་སུ་དག་ཀྱང་དོན་མེད་པར་འཁོར་བའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་གྱུར་པ་ལ་བསམ་
པས་ནི་སེམས་དང་ཡིད་ལ་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་ཚར་གཅོད། སྔོན་གྱི་མཐའི་མུར་ཐུག་པའི་
ལས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་དུ་གཡེན་སྤྱོ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཤ་
ཐང་བ་ལ་བསམ་པས་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དོན་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པ་ལ་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་པར་རྣམ་པར་སེམས། སྔོན་གྱི་མཐའི་མུར་ཐུག་པའི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་

389

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཀུན་དུ་རྟོག་པས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀུན་དུ་རྟོག་པས་ཡང་དག་པར་བརྟན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསམ་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་སྟོབས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད། འདས་པའི་ལུས་ཀྱིས་བདག་གི་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་རྩོམ་པའི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་
བསམ་པས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་སྟོབས་རབ་ཏུ་བརྟན་པར་བྱེད། འདས་པའི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའི་སྤྱོད་པ་རོ་མེད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་བསམ་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་

ཅད་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་བས་དབུགས་ཕྱིན་པ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པའི་དབང་པོའི་ཤུགས་དྲག་
པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད། འདས་པའི་དུས་ཀྱི་བསམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ལྡན་
པའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཡོངས་སུ་བསམ་པས་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་སུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་ལ་ཡི་དམ་བཅའ་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་བྱེད། སྔོན་གྱི་མཐའི་བརྩོན་འགྲུས་
བརྩམས་པ་མི་ཆ་ལ་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་བསམ་པས་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་བསྡུ་བ་ལ་སྟ་གོན་དུ་གནས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་རྩོམ་པའི་རྣམ་པར་གནོན་པས་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གཟེངས་མཐོ་བ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད། སྔོན་གྱི་

མཐའི་མུར་ཐུག་པའི་འགྲོ་བ་ལྔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངན་སོང་དུ་བདག་དང་གཞན་བོར་བ་ལ་
བརྟགས་པས་ལུས་འཚོ་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ་ཡང་དག་པར་བསམ་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་པ་དང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་

390

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བར་འཚོ་བ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐམས་ཅད་བསྙེན་བཀུར་བར་ནུས་པའི་ལུས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་དགའ་བ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་ཤུགས་དྲག་པོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་མྱ་ངན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ་འདུ་བ་དང་འབྲལ་བའི་གཏེར་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་ཀྱང་། ཕྱི་མའི་མཐའི་བསྐལ་པའི་མུར་ཐུག་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པ་ལ་བརྩོན་པ་དང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་
བྱ་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་བསྡུ་བས་བརྩོན་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཞལ་བལྟ་ཞིང་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུ་བ་དང་། ཆོས་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རིམ་གྲོ་བྱ་བ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ་བརྩོན་
པ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཙལ་བའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་བྱ་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་
དག་པར་བསྡུ་བ་ལ་བརྩོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་
དང་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པ་ལ་བལྟས་ཤིང་དགེ་བའི་རྩ་བའི་དབང་པོ་དང་ཤུགས་བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅིང་འཕགས་པ་བྱམས་པའི་དྲུང་དུ་སོང་བ་བཞིན་ནོ། །
འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གཅིག་པུ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གྲོགས་མེད་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་གོ་ཆ་གྱོན་ཏེ། དེ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་ལྷག་
པའི་བསམ་པས། ཕ་རོལ་གྱི་སྐབས་མི་འབྱེད་པར་བདག་ཉིད་བྱེད་དོ། །རང་གི་

391

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སྟོབས་ཀྱིས་འཕགས་སོ། །དེ་དེ་ལྟར་གོ་ཆ་སྲ་བ་བགོས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་གང་ཅི་ཡིན་པ་དེ་བདག་གིས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །གང་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བདག་གིས་ཡོངས་སུ་ཐོབ་པར་
བྱའོ། །སྦྱིན་པ་ནི་བདག་གི་གྲོགས་མ་ཡིན་གྱི་བདག་ནི་སྦྱིན་པའི་གྲོགས་སོ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ནི་བདག་གི་གྲོགས་མ་ཡིན་གྱི། བདག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་བསམ་
གཏན་དང་ཤེས་རབ་རྣམས་ཀྱི་གྲོགས་ཡིན་ནོ། །ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་

བདག་ལ་བསྙེན་བཀུར་མི་བྱའི། བདག་གིས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་བསྙེན་
བཀུར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་དང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །ཇི་ཙམ་དུ་བདག་གཅིག་པུ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གྲོགས་མེད་པར་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་གྱི་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་ཏེ། བདུད་སྟོབས་དང་བཅས་པ་
བཏུལ་ནས་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ལྷའི་
བུ་ཉི་མ་འཆར་བ་ན་དམུས་ལོང་གི་ཉེས་པས་མི་འདུག་གོ །དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཉེས་
པས་མི་འདུག་གོ །གླིང་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སའི་རྡུལ་གྱི་ཉེས་པས་མི་
འདུག་གོ །ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་སྒྲ་གཅན་གྱི་ཉེས་པས་མི་འདུག་གོ །དུ་བའི་དཀྱིལ་

392

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
འཁོར་གྱི་ཉེས་པས་མི་འདུག་གོ །འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པས་མི་འདུག་གོ །གྲིབ་མ་ཐ་དད་པའི་ཉེས་པས་མི་འདུག་གོ །རི་མི་མཉམ་པའི་ཉེས་
པས་མི་འདུག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཅན་སེམས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམ་པར་མ་ཞུམ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤྱོད་
པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཐས་གཏུགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་འཁུ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་
གྱི་ཉེས་པས་མི་ལྡོག་གོ །སེམས་ཅན་དམུ་རྒོད་ཀྱི་ཉེས་པས་མི་ལྡོག་གོ །དགེ་བའི་རྩ་
བ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་མེད་པར་མི་གནས་སོ། །སེམས་ཅན་དང་ལྟ་བའི་སྙིགས་མའི་ཉེས་པས་མི་ལྡོག་གོ །སེམས་ཅན་སེམས་འཁྲུགས་པ་རྣམས་དང་རིང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་སེམས་མ་རུང་བར་གྱུར་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་ཆ་རྒྱུན་གཅོད་པར་མི་
བྱེད་དོ། །སེམས་ཅན་གྱི་འཐབ་པའི་རྙོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
བསྐྱབ་པའི་སྨོན་ལམ་རྒྱུན་གཅོད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཇི་ཙམ་དུ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་དང་འགྲོགས་པ་དང་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོ་བར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པར་གདུལ་བའི་ཕྱིར་

སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཆར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གང་སེམས་ཅན་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་དང་། སྒྲིབ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་ལས་ཉེ་བར་
གནས་པའི་སྒྲིབ་པ་གང་དག་གིས་དེ་དག་སངས་རྒྱས་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་།ཆོས་ཉན་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་དགེ་འདུན་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་དག་གིས་དེ་དག་གི་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་གི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་བསགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་རང་གི་ལུས་འདིས་བླང་བར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བ་དེ་དག་དང་

393

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ངན་སོང་གི་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་པར་གྱུར་ཅིག །བདག་གིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་བླང་བར་བྱའོ། །བརྩོན་
པར་བྱའོ། །སྤྲོ་བར་བྱའོ། །མི་ལྡོག་པར་བྱའོ། །མི་འབྲོས་པར་བྱའོ། །མི་སྐྲག་པར་བྱའོ། །མི་འཇིགས་པར་བྱའོ། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་བྱའོ། །སྒྱིད་མི་ལུག་པར་བྱའོ། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་གིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁུར་བསྐུར་བར་
བྱའོ། །བདག་ནི་འདོད་དགར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྒྲལ་བའི་སྨོན་ལམ་ཅན་ཡིན་གྱི་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་

བྱའོ། །བདག་གིས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྒྲལ་བར་བྱས་ཏེ། སྐྱེ་བའི་དགོན་པ་དང་།རྒ་བའི་དགོན་པ་དང་། ནད་ཀྱི་དགོན་པ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བའི་དགོན་པ་དང་། ངན་
སོང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོན་པ་དང་། མི་ཁོམ་པའི་དགོན་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དགོན་པ་དང་། ལྟ་བ་ཐིབས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོན་པ་དང་། དགེ་བའི་ལས་ཆུད་
ཟ་བའི་དགོན་པ་དང་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ནས་ལངས་པའི་དགོན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་བྱའོ། །སྲིད་པའི་དྲ་བར་ཆུད་པ། མ་རིག་པའི་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་པ། སྲིད་པའི་སྲེད་པ་དང་ལྡན་པ།
མཐར་རབ་ཏུ་འཇིག་པར་འགྱུར་བ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཟེབ་ཏུ་བཅུག་པ། འཁོར་བའི་བཙོན་ར་ན་གནས་པ། མི་མཁས་པ། དམ་བཅས་པ་དང་འགལ་བ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་གྱུར་པ། རྟག་ཏུ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ། མི་བདེ་བ་མཐོང་བ། འབྱུང་བ་ལ་མི་མཁས་པ། སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཀློང་འཁྱིལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ན་གཅིག་པུ་རྒྱུ་བའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་བདག་གིས་སྤྱོད་

394

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །བདག་ནི་བདག་འབའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གཟིངས་ཀྱིས་འཁོར་བ་བགྲོད་དཀའ་བ་ལས་བསྒྲལ་བར་བྱའོ། །གཡང་
ས་ཆེན་པོ་ལས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །གནོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་བྱའོ། །འཁོར་བའི་རྒྱུན་ལས་བསྒྲལ་བར་བྱའོ། །བདག་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཁས་བླངས་སོ། །
ཇི་ཙམ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་གཏོགས་པའི་ངན་སོང་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་མྱོང་བར་སྤྲོ་བར་བྱའོ། །བདག་གིས་དགེ་བའི་
རྩ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་དོར་བར་བྱའོ། །བདག་ངན་སོང་གཅིག་
ཏུ་ཡང་ཕྱི་མའི་མཐའི་མུའི་བསྐལ་པར་གནས་པར་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ངན་སོང་གཅིག་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་གཏོགས་པའི་ངན་སོང་མ་
ལུས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་གཅིག་པུ་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་ནི་བླའི། བདག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ངན་སོང་གི་སར་རབ་ཏུ་ལྟུང་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་གིས་འདིར་བདག་ཉིད་གཏར་བཅུག་ལ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དང་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དང་གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་དགོན་པ་ལས་འགྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་བླུ་བར་བྱའོ། །བདག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་

བའི་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་འདིས་མྱོང་བར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉའོ། །བདེན་པར་སྨྲ་

395

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བ་ཡིད་ཆེས་སུ་རུང་བ་མི་སླུ་བ་བྱ་བར་སྤྲོ་སྟེ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ངོ་། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདག་དགའ་བ་འདོད་པ་མ་ཡིན་པར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་སོ། །བདག་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔའི་དགའ་བ་མྱོང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན། འདོད་པའི་ཡུལ་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། བདག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་དགའ་བ་བཀོད་པ་གཞན་དང་གཞན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགའ་བ་འདི་ནི་དགའ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་པ་བསྟེན་པ་འདི་ནི་བདུད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་པ་
བསྟེན་པའི་ལམ་འདི་ནི་བློ་ངན་པས་བསྟེན་པའོ། །ཉེ་བར་བསྟེན་པ་འདི་ནི་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་བསྔགས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བསྟེན་པ་འདི་ནི་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་སེམས་ཅན་དམྱལ་
བ་དང་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དང་གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །སེམས་ཅན་རྣམས་འཐབ་པ་དང་རྩོད་པ་དང་མཚང་འབྲུ་བ་དང་འགྱེད་པ་དང་། འཁྲུགས་པ་དང་། ཀུན་དུ་འཁྲུགས་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་འདོད་པ་བསྟེན་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལས་ཐག་རིང་དུ་འགྱུར་རོ། །
འདོད་པ་འདི་དག་ནི་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་དུ་ཡང་འགྱུར་ན་བླ་ན་

396

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་ལ་ལྟ་
སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་གིས་འདོད་པ་སྐྱོན་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་ལ་རབ་ཏུ་འབར་ཞིང་ཀུན་དུ་རབ་ཏུ་འབར་བར་མཐོང་གིས། དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་གཞི་དེ་ལ་མི་སྤྱོད་པར་ནན་ཏན་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་བདེ་བ་དང་།མྱོང་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བའི་བར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར། བདག་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ། ཡོངས་སུ་འདྲེན་པ་བདག་སྒྲོན་མ་འཛིན་པ། བདག་ཞི་བའི་འགྲོ་བ་སྟོན་པ། བདག་དལ་བའི་འགྲོ་བ་ཐོབ་པ། བདག་ཐབས་ཤེས་པ། བདག་དོན་ལ་མཁས་པ། བདག་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གྲུས་ཡུལ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ། བདག་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ལ་མཁས་པ། ཕ་རོལ་སྟོན་པ་བདག་གིས་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གླིང་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྣང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གླིང་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་
ཅན་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་ཉི་མ་འཆར་བ་མ་ཡིན་གྱི་གླིང་བཞི་པ་སྣང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

ཉི་མ་གཅིག་པོ་འདི་ཁོ་ན་འཆར་རོ། །གང་གིས་དེ་དག་ཉིན་མོའི་གྲངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་རང་གི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལོ་ཏོག་ཡོངས་སུ་སྨིན་

པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དང་གྲོང་ཁྱེར་རྣམས་སུ་དགའ་ཞིང་རྩེ་ལ་དགའ་མགུར་སྤྱོད་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱོགས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་རྡལ་དང་། ཡུལ་འཁོར་དང་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་འཁོར་རྣམས་སུ་འོང་བ་དང་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་སྣང་བ་གླིང་བཞི་

397

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་ལུས་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ལྷའི་བུ་ཉི་མ་འཆར་བ་ན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་པུ་
གཉིས་སུ་མེད་པར་གླིང་བཞི་པའི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྣང་བར་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྒྲུབ་ཅིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ཡང་འདི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་ལ་ནི་གང་གིས་འདི་དག་བདག་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པར་འགྱུར་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་མེད་ན། གཞན་སྐྱོབ་པར་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། བདག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐར་བར་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་བར་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་།སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྒྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཚིམ་པར་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་བཅད་པའི་ཕྱིར།

བདག་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུར་བྱས་ཏེ། གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་བྱ། གཞན་ལ་
སྐབས་ཕྱེ་ཞིང་སེམས་ཅན་ལ་གོ་ཆ་དོར་བར་མི་བྱ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐད་

དུ་སེམས་ཅན་བསྐྱབ་པའི་བརྩོན་པ་ལས་ལྡོག་པར་མི་བྱ། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བསལ་བའི་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ལས་ལྡོག་པར་མི་བྱ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆུང་ངུ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་མི་བྱ། ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ཆུང་ངུས་ཆོག་པར་མི་བསམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

398

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དེ་བསྐལ་པ་འདི་སྙེད་ཅིག་ཏུ་གོ་ཆ་བགོའ། །ོབསྐལ་པ་འདི་སྙེད་ཅིག་ཏུ་གོ་ཆ་མི་བགོའ། །ོཞེས་བསྐལ་པ་བགྲངས་པས་བྱང་ཆུབ་མི་ཚོལ་གྱི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་
གོ་ཆ་གྱོན་པར་བྱེད་དོ། །
གལ་ཏེ་འཁོར་བའི་སྔོན་གྱི་མཐའ་ཇི་ཙམ་པ་དེ་ཙམ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་
གྱུར་ལ། ཉིན་ཞག་གི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཉི་མ་བཅོ་ལྔས་ཟླ་བ་ཕྱེད་དུ་གྱུར་ལ། ཉི་མ་སུམ་ཅུས་ཟླ་བ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ལ། ལོ་བགྲང་
བ་འདིས་ལོ་འབུམ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཅིག་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གཅིག་མཐོང་ལ། འཇུག་པ་འདི་དང་བགྲང་བ་འདིས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་བས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སེམས་དང་སྤྱོད་པ་ཤེས་པར་གྱུར་ལ། འཇུག་པ་འདི་དང་བགྲངས་པ་འདིས་དེ་སྙེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་དང་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཤེས་པར་གྱུར་ཀྱང་། མི་ཞུམ་པའི་གོ་ཆ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གོ་ཆ་མི་ཟད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་སྐྱེས་བུ་ཆེན་
པོའི་མཚན་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་། འདི་
ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་དམུ་རྒོད་སེམས་ཅན་གདུལ་དཀའ་བར་རིག་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡི་ཆད་ནས་འདི་ལྟ་བུའི་དམུ་རྒོད་འདི་ལྟ་བུའི་གདུལ་དཀའ་བའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་གིས་ཆོག་གོ་ཞེས་ཏེ། གཞི་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་ཞིང་རྒྱབ་

399

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།
ཀྱིས་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ན་སེམས་ཅན་འདི་ལྟ་བུ་དག་གི་མིང་ཡང་མི་ཐོས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་སྨོན་ལམ་ནི་འདེབས་སོ། །སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་ལ་མ་ཕྱོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་སུ་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཅན་ནི་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་སེམས་ཅན་གང་རྣམས་ངན་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཆུང་བ་བླུན་པོ་གླེན་པ་ལུག་ལྟར་ལྐུགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་འདི་ལས་བསྙིགས་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

སྤང་བར་གྱུར་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་བདག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འདུས་པར་གྱུར་ལ། བདག་གིས་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་འདུག་ཏུ་བཅུག་སྟེ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྟར་སེམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བདུད་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་གཡོའོ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་
བསྔགས་པ་གསུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་བསོད་ནམས་མངོན་པར་སྤེལ་བར་འདོད་པས་བརྩོན་པ་བརྟན་པར་བྱའོ། །ད་ནི་བསམ་པ་བརྟན་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བརྟན་པར་བྱ་བ་འདིས་ཅི་བྱ་སྙམ་དུ་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་
པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་སྟེ། གང་ལ་བསམ་པ་མ་མཆིས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་

400

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཅད་རིང་བ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ནི། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་ན་ཡང་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་དང་རྩིག་པ་དང་ཤིང་རྣམས་
ལས་ཆོས་འབྱུང་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསམ་པ་དག་པ་ལ་ནི་རང་གི་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལས་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་འབྱུང་ངོ་། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བགྱིའོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་གང་ལ་རྐང་པ་མཆིས་པ་དེ་ལ་འགྲོ་བ་མཆིས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་གང་ལ་བསམ་པ་མཆིས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མཆིས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཡན་ལག་གི་དམ་པ་མགོ་གང་ལ་མཆིས་པ་དེ་ལ་འཚོ་བ་མཆིས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་བསམ་པ་གང་ལ་མཆིས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མཆིས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་གང་ལ་འཚོ་བ་མཆིས་པ་དེ་ལ་རྙེད་པ་མཆིས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་གང་ལ་བསམ་པ་མཆིས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྙེད་པ་མཆིས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཞུགས་ཤིང་མཆིས་ན་ཞུགས་
འབར་གྱི་ཞུགས་ཤིང་མ་མཆིས་ན་ཞུགས་མི་འབར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་བསམ་པ་མཆིས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
འབར་གྱི་བསམ་པ་མ་མཆིས་པ་ལ་མི་འབར་རོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྲིན་ཆགས་ན་ཆར་འབབ་ཀྱི་སྤྲིན་མ་

ཆགས་ན་ཆར་མི་འབབ་པོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་བསམ་པ་མ་མཆིས་ན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་མཆིས་ན་མི་འབྱུང་ངོ་། །བཅོམ་ལྡན་

401

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཞུགས་ཤིང་གང་རྩ་བ་ཉམས་པ་དེ་ལས་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་མི་འབྱུང་ངོ་། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་གང་བསམ་པ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལས་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་ངོ་། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཚོལ་བས་རང་གི་བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་བཟུང་བ་དང་ཤིན་ཏུ་བསྲུང་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱང་བར་བགྱིའོ་ཞེས་བྱ་
བའོ། །བསམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། བསམ་པ་དེ་ཡང་མ་བྱས་པས་ན་བཅོས་མ་མ་ཡིན་ནོ། །གཡོ་མེད་པས་ན་མ་བྱས་པའོ། །རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་ན་གཡོ་མེད་པའོ། །སྒྱུ་མེད་པས་ན་རབ་ཏུ་རྟོགས་པའོ། །དག་པས་ན་སྒྱུ་མེད་པའོ། །དྲང་བས་ན་དག་པའོ། །གྱ་གྱུ་མེད་པས་ན་དྲང་བའོ། །གསལ་བས་ན་གྱ་གྱུ་མེད་པའོ། །མི་མཉམ་པ་མེད་པས་ན་གསལ་བའོ། །སྲ་བས་ན་མཉམ་པ་མེད་པའོ། །མི་ཕྱེད་པས་ན་སྲ་བའོ། །མཁྲང་བས་ན་མི་ཕྱེད་པའོ། །མི་གཡོ་བས་ན་མཁྲང་བའོ། །མི་གནས་པས་ན་མི་གཡོ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །འདི་ཉིད་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ནི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ལས་ཇི་སྐད་དུ། བྱེ་བྲག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྱུང་པོ་རྣམས་ལུས་ངེས་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པའོ། །འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཕན་པར་སེམས་པའོ། །འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྙིང་རྗེ་བའོ། །བླ་མ་ལ་རིམ་གྲོ་བྱེད་པའོ། །དཔུང་གཉེན་མེད་པ་རྣམས་ལ་དཔུང་གཉེན་ནོ། །སྐྱབས་མེད་པ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སོ། །གླིང་མེད་པ་རྣམས་ལ་གླིང་ངོ་། །མགོན་

402

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

མེད་པ་རྣམས་ལ་མགོན་ནོ། །གྲོགས་མེད་པ་རྣམས་ལ་གྲོགས་སོ། །གྱ་གྱུ་ཅན་རྣམས་ལ་དྲང་བའོ། །དམུ་རྒོད་རྣམས་ལ་གསལ་བའོ། །གཡོ་ཅན་རྣམས་ལ་གཡོ་མེད་པའོ། །སྒྱུ་ཅན་རྣམས་ལ་སྒྱུ་མེད་པའོ། །བྱས་པ་མི་གཟོ་བ་རྣམས་ལ་བྱས་པ་གཟོ་བའོ། །འཁུ་བ་རྣམས་ལ་བྱས་པ་ཚོར་བའོ། །མི་ཕན་པ་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའོ། །ལོག་པར་ཞུགས་པ་ལ་བདེན་པའོ། །ཕོ་ཐེགས་ཅན་ལ་ང་རྒྱལ་མེད་པའོ། །ལེགས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ལ་མི་སྨོད་པའོ། །གཞན་གྱི་འཁྲུལ་པ་ལ་མི་རྩོད་པའོ། །ལོག་པར་ཞུགས་པ་
རྣམས་ལ་ཀུན་དུ་སྲུང་བའོ། །ཐབས་ཀྱི་དགེ་བ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་པར་མི་ལྟ་
བའོ། །སྦྱིན་པའི་གནས་རྣམས་ལ་རིམ་གྲོ་བྱེད་པའོ། །བསྟན་པ་ལ་མཐུན་པར་འཛིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
དེ་ལྟར་བརྩོན་པ་དང་བསམ་པ་ལ་བརྟན་པར་བྱས་ནས། སྙིང་རྗེ་མདུན་དུ་བཞག་ནས་སུ། །དགེ་བ་སྤེལ་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ལ་བསླབ་པར་མི་བགྱིའོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་གཅིག་རབ་ཏུ་གཟུང་ཞིང་རབ་ཏུ་རྟོགས་
པར་བགྱིས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་ལག་མཐིལ་
དུ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །ཆོས་གཅིག་པུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའ། །ོབཅོམ་ལྡན་འདས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལག་མཐིལ་དུ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་

403

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་གང་དུ་མཆི་བ་དེར་དཔུང་གི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་མཆིའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གང་དུ་མཆི་བ་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་མཆིའོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་གདུགས་ཤར་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མང་བར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གང་དུ་ཤར་བར་གྱུར་པ་དེར་བྱང་ཆུབ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་གཞན་
རྣམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མང་བར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཡིད་
ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་
འཇེབས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་བྱིན་གྱིས་

བརླབས་པའི་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་རབ་ཏུ་འཇེབས་པར་འགྱུར་རོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྲོག་གི་དབང་པོ་མཆིས་ན་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མཆིས་ན་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའོ། །འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཙུན་པ་ཤ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དབུགས་འབྱུང་བ་དང་རྔུབ་པ་ནི། སྐྱེས་བུའི་སྲོག་གི་དབང་པོའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབ་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཚོང་དཔོན་

404

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
ནམ་ཁྱིམ་བདག་བུ་གཅིག་པ་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྡུག་པར་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྡུག་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
འདི་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། རང་གིས་སྔོན་མྱོང་བ་དང་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་འཇིགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་རང་གིས་ཤིན་ཏུ་མི་འདོད་པ་བསྒོམས་ཏེ། བྱམས་པ་དང་ལྡན་པས་སྡུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱམས་པ་བཞིན་དུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བའམ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉེན་པ་རྣམས་དང་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཚོ་འཁོར་བ་ཡུན་རིང་པོ་དུས་ཚིགས་མེད་པ་ན་སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །འཕགས་པ་ས་བཅུ་པ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཀྱེ་མའོ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འདི་དག་ནི་མི་ཤེས་པ་རྨོངས་པ་
དག་སྟེ། དེ་དག་གི་ལུས་གྲངས་མེད་པ་འགགས་ལ་འགག་པར་འགྱུར་ཞིང་འགག་བཞིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མཆི་ཡང་ལུས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་མི་སྐྱེད་ཅིང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་

འཁྲུལ་འཁོར་ཇེ་བས་ཇེ་འཕེལ་དུ་བྱེད། འཁོར་བའི་རྒྱུད་ལས་མི་ལྡོག་ཕུང་པོའི་གནས་མི་འདོར། ཁམས་ཀྱི་སྦྲུལ་དག་གིས་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར། དགའ་བའི་འདོད་
ཆགས་ཀྱིས་རྨོངས་པ་རྟོགས་པར་མི་བྱེད། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གྲོང་སྟོང་པ་ལ་མི་ལྟ། ངར་
འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ཕྲ་རྒྱས་མི་སྤོང་། ང་རྒྱལ་དང་ལྟ་བའི་ཟུག་རྔུ་མི་
འབྱིན། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གི་མེ་ལྕེ་འབར་བ་ཞི་བར་མི་བྱེད། མ་རིག་པའི་མུན་པ་མི་སེལ། སྲེད་པའི་རྒྱ་མཚོ་མི་སྐེམས། སྟོབས་བཅུའི་དེད་དཔོན་ཡོངས་སུ་མི་ཚོལ་ཞིང་བདུད་ཀྱི་བསམ་པ་ཐིབས་པོའི་རྗེས་སུ་སོང་བ་སྟེ། འཁོར་

405

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བའི་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཆུ་སྲིན་འཛིན་ཁྲིས་དཀྲུགས་པས་

ཡོངས་སུ་གཡེངས་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་སྟེ། མ་ལ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་དེ་ལྟར་སྡུག་
བསྔལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པ། མགོན་མེད་པ། དཔུང་གཉེན་མེད་པ། སྐྱབས་མེད་པ།
གནས་མེད་པ། གཞི་མེད་པ། རྟེན་མེད་པ། ལོང་བར་གྱུར་པ། མ་རིག་པའི་སྒོ་ངའི་སྦུབས་དང་སྤྲིས་གཡོགས་པ། མུན་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་གཅིག་
པུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར་ནས། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསག་པར་བྱ་བ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ནས། སྟོབས་བཅུའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆགས་པ་མེད་པའི་བར་གྱི་མཐར་ཐུག་

པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསག་པར་བྱའོ་སྙམ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ། ཀྱེ་མའོ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་འཁོར་བའི་མྱ་ངན་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དང་དུད་འགྲོའི་གནས་དང་གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཡང་ས་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ། ལྟ་བ་ངན་པའི་དྲ་བ་ཉམ་ང་བར་
ཞུགས་པ་གཏི་མུག་གི་ཐིབས་པོས་ཀུན་ནས་ཡོག་པ། ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ། ལྡོངས་པར་གྱུར་པ། ཡོངས་སུ་འདྲེན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འཁོར་བ་རྒྱུན་གྱིས་བདས་པ། སྲིད་པའི་ཀླུང་དུ་ཞུགས་པ། ཤུགས་དྲག་པོས་བདས་
ཏེ་བལྟ་བའི་མཐུ་མེད་པ་འདོད་པ་དང་གནོད་སེམས་དང་རྣམ་པར་འཚེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མང་པོའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཆུ་སྲིན་ཆེན་པོས་ཟིན་པ། འདོད་པ་ཐིབས་པོའི་ཀློང་དུ་ཞུགས་པ། དགའ་བ་ཅན་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་

406

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཀུན་དུ་ཐོགས་པ། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཐང་ལ་འཁྱམས་པ། དཔུང་གཉེན་མེད་པ།
སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གྲོང་ནས་མ་འཕགས་པ། སྒྲོལ་བ་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་
ཡིན་གྱི། དེ་དག་བདག་གིས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཏོན་
ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གླིང་འཚེ་བ་མེད་པ་རྡུལ་མེད་པ་འཇིགས་པ་དང་སྐྲག་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་དགོད་པར་བྱའོ། །ཀྱེ་མའོ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཁྲུག་པ་མང་པོ་མང་བ། སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་དང་འབྲེལ་པ། མྱ་ངན་དང་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང་བཅས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱུ་བ། སྲེད་པའི་སྒྲོག་ཏུ་བཅུག་པ། ཁམས་གསུམ་པའི་མ་རིག་པའི་ཐིབས་པོས་ཀུན་ནས་ཁེབས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་བདག་གིས་ཁམས་གསུམ་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་དབེན་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་དགོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་བརྩོན་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྙིང་རྗེ་གཅིག་གིས་གཅིག་བརྟན་པར་བྱས་པ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་སྤེལ་བ་རྩོམ་མོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ག་བཞིན། །ཕྱག་འཚལ་ལ་སོགས་གུས་པར་བྱ། །དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས།

ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ། གཙང་བ་དང་གོས་གཙང་མ་བགོས་ཏེ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་བཀླག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་ཕུང་པོ་གསུམ་ནི་སྡིག་པ་བཤགས་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
ཡི་རང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་བསྐུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི་སྡིག་པ་བཤགས་པའི་ནང་དུ་འདུས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས་སྡིག་པ་བཤགས་སོ་ཞེས་ཉེ་བ་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་

407

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི་བསྐུལ་བ་དང་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་

རོ། །མཆོད་པ་ནི་འབྱོར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པས་མ་སྨོས་སོ། །ཡིད་དང་ངག་ནི་མདོ་སྡེ་གཞན་ལས་གྲགས་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དེ། ཚིག་གསུམ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་པ་དང་། ཇི་ལྟར་སྟོན་པའི་བསྟོད་པ་དང་།བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །མཆོད་པ་ནི་
འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་
བུ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེ་ཏོག་གི་རྣམ་པའམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་ང་ཡིར་བྱ་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འབུལ་ལོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོ དེ་བདུག་པའི་ཤིང་ངམ་སྤོས་ཀྱི་ཤིང་ངམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཤིང་ངམ་དཔག་
བསམ་གྱི་ཤིང་ངམ་མེ་ཏོག་གི་ཤིང་ངམ་འབྲས་བུའི་ཤིང་ང་ཡིར་བྱ་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཀྱང་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འབུལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་ཐང་ལས་སྐྱེས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་རི་རྣམས་དང་ཆུ་ལས་སྐྱེས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་རི་རྣམས་དང་ཐང་ལས་སྐྱེས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་བཅུ་ན་རྣམ་པར་གནས་པ་ང་ཡིར་བྱ་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མེད་པ་རྣམས་འབུལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕྱོགས་འདིས་སྨན་

408

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
ཐམས་ཅད་དང་བཅུད་ཀྱིས་ལེན་ཐམས་ཅད་དང་ཆུ་ཐམས་ཅད་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་
པའི་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་

ཁམས་ཆགས་པ་རྣམས་ན་རོ་དང་རེག་པ་མཆོག་ཏུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ས་ཞག་དང་བདུད་རྩིའི་སྦུ་གུ་དང་མ་རྨོས་མ་བཏབ་པའི་འབྲས་སཱ་ལུ་དང་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་
གྱི་གླིང་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་ན་ཡོད་པ་མཆོག་ཏུ་
ཉམས་དགའ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་འབུལ་ལོ། །འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་

ལས་འདི་སྐད་དུ། དེ་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྲོ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཉན་ཅིང་། དེ་དག་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་མཆོག་གིས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་བསྔོའ་ཞེས་ ོ བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྲོ་སྣ་ཚོགས་བྱ་བ་རྗེས་སུ་སེམས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བཤགས་པ་ནི་སྔར་བརྗོད་པ་ཉིད་དོ། །འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ནི། བདག་དང་གཞན་གྱི་སྡིག་པ་བཤགས་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
སུ་བརྗོད་དོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ནི་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའམ། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ལེའུ་ལས་སོ། །གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ནི་མཐའ་དག་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་
པའམ། རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་གང་ཡིན་པར་བལྟའོ། །ཡང་ན་ས་བཅུ་
པ་ལས་གསུངས་པའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་མ་ལུས་པ་ལ་མཆོད་པ་དང་། རིམ་གྲོ་ལྷག་མ་མེད་པ་མཐའ་དག་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ། མོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་

409

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།
ཀྱིས་ཀླས་པར་རྒྱ་ཆེ་བ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ། ཕྱི་མའི་མཐའི་

མུར་ཐུག་པ། བསྐལ་པ་བགྲང་བར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་བགྲངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་

མཆོད་པ་དང་རིམ་གྲོ་ཆེན་པོ་བྱ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་དང་པོ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པོ། །
འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་

ཚུལ་ཡང་དག་པར་བཟུང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་
པར་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཀླས་པར་རྒྱ་ཆེ་བ། ནམ་
མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ། ཕྱི་མའི་མཐའི་མུར་ཐུག་པ། བསྐལ་པ་བགྲང་
བར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་བགྲངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་
བཟུང་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་གཉིས་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རབ་འབྱམ་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་
རྒྱས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགའ་ལྡན་གྱི་ཕོ་བྲང་ན་བཞུགས་པ་ཐོག་མར་མཛད་དེ།
འཕོ་བ་དང་གཤེགས་པ་དང་། ལྷུམས་ན་བཞུགས་པ་དང་། བལྟམ་པ་དང་། གཞོན་ནུ་རོལ་པ་དང་། བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱི་ནང་ན་བཞུགས་པ་དང་། མངོན་པར་འབྱུང་བ་
དང་། དཀའ་བ་སྤྱད་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་དང་། བདུད་འདུལ་
བ་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་
བསྐུལ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་འགྲོ་ཞིང་མཆོད་པ་དང་ཆོས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བསྡུ་བའི་སྦྱོར་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་ཐམས་

410

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐས་ཀླས་པར་རྒྱ་ཆེ་བ།
ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ། ཕྱི་མའི་མཐའི་མུར་ཐུག་པ། བསྐལ་པ་
བགྲང་བར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་བགྲངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གན་དུ་འགྲོ་བ་རྒྱུན་མི་
འཆད་པའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་གསུམ་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པོ། །
འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ། ཆེ་བ། ཚད་མེད་པ། ཐ་མི་དད་པ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྡུས་པ། ས་ཡོངས་སུ་
སྦྱོང་བ། ཡན་ལག་དང་། ཉེ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཅས་པ་བསྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་འདྲ་བ་དང་། མི་འདྲ་བ་དང་། འདུ་བ་དང་། རྒྱས་པ་དང་བཅས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པར་གྱུར་པའི་སའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་

ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པས་བརྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཀླས་པར་

རྒྱ་ཆེ་བ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ། ཕྱི་མའི་མཐའི་མུར་ཐུག་པ།
བསྐལ་པ་བགྲང་བར་སྤྱོད་པ། བགྲངས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཞི་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པོ། །
འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ཅན་དང་།

གཟུགས་མེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ཅན་དང་། འདུ་ཤེས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་དང་། སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་དང་།དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། རྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ། འགྲོ་བ་དྲུག་ཏུ་འདུས་པ། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་གཏོགས་པ། མིར་དང་གཟུགས་ཀྱིས་

411

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བསྡུས་པའི་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བར་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་གཟུད་པ་དང་འགྲོ་བ་བགྲངས་པ་ཐམས་ཅད་གཅད་པ་དང་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རབ་ཏུ་དགོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཀླས་

པར་རྒྱ་ཆེ་བ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ། ཕྱི་མའི་མཐའི་མུར་ཐུག་པ་
བསྐལ་པ་བགྲང་བར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་བགྲངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྨིན་

པར་བྱ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་ལྔ་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། ཐ་གྲུ་ཆེ་བ་དང་། ཚད་
མེད་པ་དང་། ཕྲ་བ་དང་། རགས་པ་དང་། སྣྲེལ་ཞི་དང་། སྤྱིའུ་ཚུགས་དང་། ངོས་ཕྱལ་
བ་དང་། འཇུག་པའི་ཁྱིམ་ཅན་དང་། མིག་འཕྲུལ་ལྟར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་། ཕྱོགས་
བཅུ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་མ་ལུས་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁོང་
དུ་ཆུད་པར་བྱ་ཞིང་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཀླས་

པར་རྒྱ་ཆེ་བ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ། ཕྱི་མའི་མཐའི་མུར་ཐུག་པ།
བསྐལ་པ་བགྲང་བར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བགྲངས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་པ་རྒྱུན་

མི་འཆད་པའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་དྲུག་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པོ། །
འདི་ལྟ་སྟེ། ཞིང་ཐམས་ཅད་ཞིང་གཅིག་དང་། ཞིང་གཅིག་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པར་གཞོལ་བར་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཚད་མེད་
པ་དག་འོད་དང་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་རྒྱན་གྱིས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་
པའི་ལམ་དང་ལྡན་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཚད་མེད་པས་རབ་ཏུ་གང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་

412

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཡང་དག་པར་གཞོལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་བསྟན་ཅིང་ཤིན་ཏུ་ཚིམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཀླས་པར་རྒྱ་ཆེ་བ།
ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ། ཕྱི་མའི་མཐའི་མུར་ཐུག་པ། བསྐལ་པ་བགྲང་
བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བགྲངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་
སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བདུན་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་བོ། །
འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་དང་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་གཅིག་པར་བྱ་བ་དང་། འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསག་པར་བྱ་བ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་དང་དམིགས་པ་གཅིག་པས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བྱ་བ་དང་།རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འགྲོགས་ཤིང་མི་འབྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཅི་དགར་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་། རང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཐུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་
བ་དང་། མ་ཉམས་ཤིང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རྒྱུ་བར་བྱ་བ་དང་། འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་

འཁོར་ཐམས་ཅད་དུ་སྣང་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་ལུས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་བྱ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་ལྡན་པར་བྱ་
བ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་

ཀྱིས་ཀླས་པར་རྒྱ་ཆེ་བ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ། ཕྱི་མའི་མཐའི་

མུར་ཐུག་པ། བསྐལ་པ་བགྲང་བར་སྤྱོད་པ་བགྲངས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཛུད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པོ། །

413

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་བྱ་བ་དང་། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དོན་ཡོད་
པར་བྱ་བ་དང་། མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ངེས་པར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་།
དབྱངས་བརྗོད་མ་ཐག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་དང་། དད་པར་གྱུར་མ་ཐག་ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་ལྡོག་པར་བྱ་བ་དང་།སྨན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་
དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཀླས་

པར་རྒྱ་ཆེ་བ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ། ཕྱི་མའི་མཐའི་མུར་ཐུག་པ།
བསྐལ་པ་བགྲང་བར་སྤྱོད་པ་བགྲངས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་ཡོད་པར་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་དགུ་པ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པོ། །
འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་བྱ་བ་དང་། བྱིས་པའི་

ལམ་གཅིག་དང་ཐ་མི་དད་པར་བྱིས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དང་། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཆེན་པོ་མཐུ་དང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བར་དལ་བ། དལ་བ་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད། ཞི་བར་བྱེད། ཐོབ་པར་བྱེད་ཅིང་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་། གཅིག་མངོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པས་རྒྱས་པར་བྱ་བ་དང་། དབྱངས་

414

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གཅིག་བརྗོད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཚིམ་པར་བྱ་བ་དང་།
ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་རྒྱུན་མི་གཅད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་།ཆོས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་དང་སྒྱུ་མའི་མངོན་པར་ཤེས་པས་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཀླས་པར་རྒྱ་ཆེ་
བ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ། ཕྱི་མའི་མཐའི་མུར་ཐུག་པ། བསྐལ་པ་
བགྲང་བར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་བགྲངས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུ་པོ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་སྟེ། སྨོན་ལམ་བཅུ་པོ་འདི་དག་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པོ། །ཞེས་བྱ་བའོ། །འདི་བསྒོམ་པའི་ཚེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་བསྔོའ་ཞེས་ ོ བྱ་བར་སྦྱར་རོ། །
འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཡང་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཡང་སའི་འཇིགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོསེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་འཇིགས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྨོངས་པའི་འཇིགས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོསེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཅིང་བའི་འཇིགས་པ་བཅད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྲོག་འཆད་པར་བྱེད་པའི་འཇིགས་པ་རྣམ་པར་བཟློག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་དང་བྲལ་བའི་འཇིགས་པ་བསལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཚོ་བ་མེད་པའི་འཇིགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

415

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཚིགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པའི་འཇིགས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་བཟླ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་
བསྔོའ། །ོསེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་བའི་འཇིགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བ་དང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་ཚ་བའི་འཇིགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་
དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་བཟློག་པ་དང་།སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ངན་འགྲོའི་འཇིགས་པ་ལས་རྣམ་པར་བཟློག་པར་བྱ་བ་དང་།སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡང་བའི་འགྲོ་བ་མུན་པ་མུན་ནག་ཅན་བཟློག་པ་ལ་སྣང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོསེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རིས་མི་མཐུན་པ་དང་ཕྲད་
པའི་འཇིགས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་བྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡུག་པ་

དང་བྲལ་བའི་འཇིགས་པ་འགག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་སྡུག་པ་དང་འགྲོགས་པའི་འཇིགས་པ་བསལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལུས་ལ་ཡོངས་སུ་གནོད་པའི་འཇིགས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་བྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་ཡོངས་སུ་གནོད་པའི་འཇིགས་པ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཁྲུགས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་བཟླ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ་ཞེས་ ོ བྱ་བའོ། །
མདོར་ན་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་ལས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་འབྱུང་བ་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་བླ་ན་མེད་པ་སྟེ། འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པ་དང་། །ཀུན་དུ་བཟང་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །དེ་དག་གི་ནི་རྗེས་སུ་བདག་སློབ་ཅིང་། །དགེ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྔོ། །དུས་གསུམ་གཤེགས་པ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །བསྔོ་བ་གང་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྔགས་པ་དེས། །བདག་གིས་དགེ་

416

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་མཆོག་ཕྱིར་བསྔོ་བར་བགྱི། །ཞེས་
བྱ་བའོ། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པའོ། ། ། །

༼ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ།༽
བམ་པོ་བཅུ་གསུམ་པ། ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤགས་པ་དེས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བར་ཅི་མངོན་ཞེ་ན། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་
ལས་ཤེས་ཏེ། དེ་ལས་འདི་སྐད་དུ། ངས་ནི་གང་དག་བསྟན་པ་ཡི། །མི་ཁོམ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་སྤོང་། །སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་རབ་མཛེས་པ། །མཉེས་པར་ཕྱེད་འདི་དལ་བ་གཅིག །མདོག་ལྡན་གཟུགས་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས། །མཚན་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་དང་། །མཐུ་དང་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །ལེ་ལོ་ཅན་དུ་དེ་མི་འགྱུར། །དེ་ནི་ཕྱུག་ཅིང་ནོར་ཆེར་འགྱུར། །བསོད་ནམས་ལྡན་ཞིང་བརྫི་བ་མེད། །འཇིག་རྟེན་སྒྲོན་མ་མཉེས་བྱས་ནས། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟི་སྟང་བྱེད། །ཚོང་
དཔོན་ཁྱིམ་ནི་རྒྱས་པ་དང་། །ཕྱུག་པོ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །དཔའ་ཞིང་སྦྱིན་པའི་བདག་པོར་གྱུར། །ལྷུག་པར་གཏོང་ཞིང་སེར་སྣ་མེད། །རིས་བསྐོར་རྒྱ་མཚོ་ཚུན་ཆད་
ཀྱི། །ས་ཀུན་ལ་ནི་དེ་བརྟེན་ཞིང་། །དེ་ནི་མངའ་བདག་གླིང་བཞི་ཡི། །དབང་ཕྱུག་རྒྱས་པ་ཆོས་ལྡན་འགྱུར། །འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ། །རིན་ཆེན་བདུན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །རྒྱལ་སྲིད་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟི་སྟང་
བྱེད། །འདི་ནས་ཤི་འཕོས་མཐོ་རིས་སུ། །སོང་ནས་སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་དང་། །ལྷུན་པོའི་སྟེང་གི་དབང་ཕྱུག་པོ། །ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་འགྱུར། །འཇིག་རྟེན་མགོན་གྱི་

མཆོད་རྟེན་ལ། །མི་གང་སྐོར་བ་བྱེད་པ་ཡི། །བསྔགས་པ་བསྐལ་པ་བྱེ་བར་

417

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཡང་། །བརྗོད་པས་ཟད་པར་བྱ་མི་ནུས། །སུ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །སྟོན་པའི་མཆོད་རྟེན་ཕྱག་འཚལ་བ། །དེ་ནི་བསྐལ་པ་བྱེ་བར་ཡང་། །ནམ་ཡང་ལོང་ཞིང་འཐེང་མི་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་བསྐོར་བ་བྱས་ནས་ནི། །བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་ཞིང་མཐུ་བརྟེན་ལ། །བརྟེན་ཞིང་རྣམ་པར་གནོན་བརྟན་དང་། །དེ་ནི་མྱུར་དུ་མཁས་པར་འགྱུར། །གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ལ། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་གཞལ་
བྱས་བསྟི་སྟང་བྱས་པ་བས། །གང་ཞིག་ཕྱི་མ་མི་བཟང་བསྐལ་པ་འདི་ལ་ནི། །མཆོད་རྟེན་ཕྱག་འཚལ་དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། །སངས་རྒྱས་དམ་པ་སྦྱིན་གནས་མཚུངས་པ་མེད་གྱུར་པ། །སྤྱོད་པ་དམ་པ་སྤྱད་ནས་ཁྱད་པར་བརྙེས་གྱུར་པ། །མི་ཡི་ཁྱུ་མཆོག་དེ་ལ་འདིར་ནི་མཆོད་བྱས་ན། །རྣམ་པར་སྨིན་པ་དམ་པ་མཚུངས་མེད་རང་
བཞིན་འགྱུར། །མི་ཡི་ནང་ནས་ཤི་འཕོས་ནས། །སུམ་ཅུ་གསུམ་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །དེར་ནི་རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི། །གཞལ་མེད་ཁང་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །མཆོད་
རྟེན་ཕྲེང་བ་འདིར་ཕུལ་ན། །ཁང་བཟངས་དག་དང་ཁང་བརྩེགས་པ། །ལྷ་ཡི་བུ་མོས་བསྙེན་པ་རྣམས། །སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཆུས་གང་ཞིང་། །གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་གྱུར་པ། །བཻ་ཌཱུརྱ་དང་ཤེལ་དག་གི། །ལྷ་ཡི་རྫིང་
བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དེར་ནི་ལྷ་ཡི་དགའ་སྤྱད་ནས། །མཁས་པས་ཚེ་ཚད་རྫོགས་པར་འགྱུར། །ལྷ་ཡི་འཇིག་རྟེན་ཤི་འཕོས་ནས། །མི་ནང་ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་པར་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་ཕྲེང་བ་འབུལ་བྱེད་པ། །ཚེ་རབས་བྱེ་བ་སྟོང་རྣམས་དང་། །ཁྲག་
ཁྲིག་དག་ནི་བརྒྱ་བགྲངས་པ། །ཀུན་དུ་བཀུར་སྟི་བྱས་པར་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་བྱེ་བ་
འབུལ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་རྒྱལ་འགྱུར། །བརྒྱ་བྱིན་ལྷ་ཡི་དབང་ཕྱུག་

418

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འགྱུར། །ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཚངས་པར་འགྱུར། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་སྐྱོབ་པ་
ལ། །དར་གྱི་དབུལ་བ་ཕུལ་བྱས་ན། །ལྷ་ཡི་དག་དང་མི་རྣམས་ཀྱི། །དོན་རྣམས་
ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་སྐྱོབ་པ་ལ། །ཕྲེང་བའི་ཁང་པ་བྱས་ནས་ནི། །དེ་ཡི་གཡོག་འཁོར་མི་བྱེད་ཅིང་། །རྒྱལ་པོ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར། །འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་སྤངས་པ། །སྡིག་པའི་ལས་ནི་སྤོང་བར་
བྱེད། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡི། །དགེ་བའི་ལས་ལ་རྟེན་པར་བྱེད། །ལྷ་
འམ་འོན་ཏེ་ཀླུ་རྣམས་སམ། །འཇིག་རྟེན་དག་ནི་གང་མཁས་པ། །དེ་དག་དགའ་ཞིང་མགུ་བ་དང་། །བསྟི་སྟང་བྱས་ཤིང་བསྔགས་པར་འགྱུར། །བརྟན་པ་དེ་ནི་གར་སྐྱེས་
པར། །བསོད་ནམས་གཟི་ཡིས་ཤིན་ཏུ་བརྗིད། །ཡུལ་འཁོར་དག་དང་གྲོང་ཁྱེར་
དང་། །རིགས་དེར་བསྟི་སྟང་བྱས་པར་འགྱུར། །གང་གིས་སྤོས་ཆུ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་བླངས་ཏེ། །བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་ལ་ནི་བདུག་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་བརྗོད་ཀྱིས་

སེམས་དང་ཞིང་། །རྡུལ་དང་དྲི་མ་སྤངས་ལ་མཉན་པར་གྱིས། །དེ་ནི་བསོད་ནམས་
ལྡན་ཞིང་ཕྱོགས་ཀུན་རྒྱུ། །ནད་མེད་གྱུར་ཅིང་བློ་བརྟན་བག་ཡོད་ལྡན། །སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྤྱོད་ཚེ་མྱ་ངན་འདུལ། །སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དགའ་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་། །རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་བ་མཆོག་བཀུར་འགྱུར། །མཐུ་ཆེན་རབ་མཁས་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། །གསེར་གྱི་མདོག་ལྡན་མཚན་གྱི་གོ་ཆ་ཅན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་ན་ཡིད་འོང་དྲི་ལྡན་
ཐོབ། །བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་གོས་ཀྱིས་དཀྲིས་བྱས་ན། །དེ་ནི་བཙས་མ་ཐག་ཏུ་
གོས་མཆོག་ཐོབ། །ལྷ་ཡི་ཁྱད་འཕགས་དར་གོས་རབ་བཟང་རྙེད། །བཙས་མ་ཐག་ཏུ་དེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་བདེ། །གང་ཞིག་གོས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་དང་། །འདྲེན་པ་

419

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

མཚུངས་མེད་རྣམས་ལ་མཆོད་བྱེད་པ། །དེ་འདིར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ལུས་འཐོབ་སྟེ། །སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཚན་གྱི་མེ་ཏོག་རྒྱས། །བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་གོས་ཀྱིས་

དཀྲིས་བྱས་ན། །ལག་མཐིལ་ནས་ནི་མུ་ཏིག་ཕྲེང་མཛེས་པ། །སྣ་ཚོགས་དག་དང་སེང་གེའི་ཕྲེང་བ་དང་། །གསེར་སྐུད་རབ་མཛེས་བསྐལ་པ་མཐའ་ཡས་འབྱུང་། །འཇིག་རྟེན་སངས་རྒྱས་འགྱུར་ཞེས་མོས་བསྐྱེད་དེ། །བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་བ་དན་ཕུལ་བྱས་ན། །དེ་ནི་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་མཆོད་འོས་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་མཆོག་དམ་པ་ཞི་བ་སྤྱོད། །རྡུལ་བསལ་སེམས་ཅན་མཆོག་ལ་རྒྱལ་མཚན་ཕུལ། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་ནོར་མང་རྙེད་པར་འགྱུར། །ཤེས་རབ་མཐའ་ཡས་མཛོད་ནི་མང་ལྡན་ཡང་། །སེམས་ཆུང་མི་འགྱུར་དམན་པའི་སེམས་མི་འགྱུར། །དེ་ནི་གཞན་ལ་གནོད་པའི་སེམས་མི་སྐྱེད། །སེམས་ནི་རབ་དང་རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་ལྡན། །དེ་ལ་མེ་དང་དུག་དང་མཚོན་མི་ཚུགས། །སྐྱེ་བོ་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་ནི་བལྟ་བར་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་མཆོད་རྟེན་མར་མེ་གཅིག་ཕུལ་ན། །འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་བར། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ནི་འཛམ་གླིང་གསེར་གྱིས་གང་། །དེ་འདྲའི་དཔལ་དེ་ཟད་པར་བྱ་མི་ནུས། །བཅོམ་ལྡན་
མཆོད་རྟེན་མར་མེ་ཕུལ་བྱས་ན། །དེ་ཡི་ལུས་ནི་མདོག་ངན་ཡོང་མི་འགྱུར། །གཟུགས་མཆོག་སྲ་ཞིང་ལག་པ་གཟུ་བ་འདྲ། །སྣང་བ་ཐོབ་ནས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་དུ་རྒྱུ། །གལ་ཏེ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་སངས་རྒྱས་ཞིང་། །ཡུངས་འབྲུ་དག་གིས་བྱུར་བུར་གང་གྱུར་
པ། །བགྲང་བ་དང་ནི་གཞལ་ཞིང་བརྗོད་པར་ནུས། །བདེ་གཤེགས་མར་མེ་གཅིག་ཕུལ་དེ་ལྟ་མིན། །རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པའི་གཟུགས་མཛེས་བལྟ་སྡུག་པ། །སུ་ཞིག་
བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་འབུལ་བྱེད་པ། །དེ་འདིར་ལུས་ནི་མཚུངས་པ་མེད་འགྱུར་

420

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཏེ། །གང་གིས་རྒྱལ་བའི་སྐུ་ནི་རབ་འབར་བ། །སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཚན་གྱི་གོ་བགོས་
འགྱུར། །ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་གཟུགས་དང་གསེར་འདྲ་དང་། །འཛམ་གླིང་གསེར་ལྟར་རབ་མཛེས་བལྟ་ན་སྡུག །མཚན་གྱི་མེ་ཏོག་རྒྱས་པས་མངོན་དུ་གང་། །མངོན་པར་ཤེས་པ་འཐོབ་ཅིང་དབང་ཆེར་གྲགས། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་མཆོག་དམ་པ་ཞི་བ་སྤྱོད། །དེ་ནི་རྣམས་ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་འགྲིབ་མི་འགྱུར། །ལྷས་ཀྱང་བསྟི་སྟང་བྱ་ཞིང་
མཆོད་པར་འོས། །བརྟན་པ་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་གཞར་མི་དགའ། །ཚུལ་ཁྲིམས་

རྣམ་དག་རབ་མཁས་ཚངས་པར་སྤྱོད། །ཡི་དམ་བཅས་ནས་ནགས་དང་ནགས་འདབ་སོང་། །མངོན་ཤེས་འཐོབ་ཅིང་ཁྱད་པར་འཐོབ་པར་འགྱུར། །བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་གདུགས་འབུལ་བ། །ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་མི་འདོར། །བྱམས་ལ་གནས་ཤིང་མི་དམན་སེམས་སུ་འགྱུར། །དེ་ཡི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་པ་མེད། །རོལ་མོ་སྒྲ་ཡིས་མི་མཆོག་མཆོད་བྱས་ན། །མྱ་ངན་མེད་ཅིང་དབང་ལྡན་རྒྱལ་པོར་འགྱུར། །མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་ཡིད་འོང་སྒྲ་ལྡན་འགྱུར། །དེ་སྒྲ་ཡན་ལག་ཚང་ཞིང་དག་པར་འོང་། །བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་རོལ་མོའི་སྒྲ་བྱས་ན། །ཤེས་བཞིན་ལྡན་ཞིང་མིག་ནི་རྣམ་དག་འགྱུར། །རྣ་བ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་སེམས་ཀྱང་དག །སྣ་ཡི་དབང་པོ་མཆོག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །དེ་ཡི་ལྕེ་ནི་རབ་མཛེས་བལྟ་ན་སྡུག །ཐོག་མར་རབ་མཉེན་མཛེས་ཤིང་སྒྲ་ཡིད་འོང་། །དཔེར་ན་ལྷ་ཡི་རིན་ཆེན་བྱི་རུ་འདྲ། །སྒྲ་སྐད་ཡན་

ལག་བྱེ་བ་དཔག་མེད་འབྱིན། །བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་རོལ་མོའི་སྒྲ་བྱས་ན། །ནམས་
ཀྱང་སྦྲུལ་དུ་མི་འགྱུར་ལྕེ་མེད་མིན། །ཞར་བ་སྒུར་པོ་ཡ་ཡོ་ཅན་མི་འགྱུར། །ལུས་ནི་ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་མཛེས། །བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་རོལ་མོའི་སྒྲ་བྱས་

421

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ན། །ལྷ་འམ་ཀླུ་འམ་མི་འམ་ལྟོ་འཕྱེ་ཆེ། །སུ་ཡང་དེ་ལ་མ་དད་སྐྱེད་མི་འགྱུར། །དབུགས་
ཕྱིན་ཐོབ་ནས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་དུ་རྒྱུ། །བཅོམ་ལྡན་མྱ་ངན་འདས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཕྱགས། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ། །ཡན་ལག་མ་སྨད་ཁྱད་འཕགས་
ལུས་ཐོབ་ཅིང་། །མཛེས་ལ་མཚན་གྱིས་གོ་ཆར་བྱས་པར་འགྱུར། །བཅོམ་ལྡན་མྱ་
ངན་འདས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཕྱགས། །ལྷ་ཡི་ཙནྡན་ཁྱད་འཕགས་རབ་མཛེས་པའི། །གཞལ་མེད་ཁང་མཆོག་ཡིད་འོང་དྲི་ལྡན་འཐོབ། །དེ་ནི་དེ་ལ་ནམ་ཡང་སྲེད་མི་སྐྱེད། །རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་སྤོས་བྱུག་ཕུལ་བྱས་ན། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་

འཇིག་འགྱུར་ཚེ། །འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ནི་དེ་ཚེ་མཐོ་རིས་
བདག་པོར་འགྱུར། །རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་སྤོས་བྱུག་ཕུལ་བྱས་ན། །དྲི་མི་ཞིམ་དང་མི་གཙང་སྨད་པ་རྣམས། །རྟག་ཏུ་སྤོང་ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུང་པོར་གནས། །དེ་ནི་རྟག་
ཏུ་ཚངས་སྤྱོད་མཆོག་འདི་སྤྱོད། །རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་སྤོས་བྱུག་ཕུལ་བྱས་ན། །འདི་ནས་ཤི་འཕོས་མཐོ་རིས་ལྷ་དབང་འགྱུར། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་དོན་སྟོང་རྣམས་ལ་རྟོག །ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱ་ཆེན་དོན་ཀྱང་བྱེད། །རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་སྤོས་བྱུག་ཕུལ་བྱས་ན། །ཁྱད་འཕགས་ཚིག་ལྡན་སྒྲ་དབྱངས་ཡིད་འོང་འགྱུར། །སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ཡིད་འོང་དགའ་ཞིང་བཀུར། །དེ་ཡི་ཁ་བཞིན་རྟག་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར། །རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་སྤོས་བྱུག་ཕུལ་བྱས་ན། །དེ་ནི་ངན་སོང་ས་རྣམས་མ་ལུས་སྤོང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་དང་ཉེ་བ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །དད་པ་ཐོབ་ཅིང་རྟག་ཏུ་བདེ་བ་དགའ། །བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་བ་རྒྱ་བསལ་བྱས་ན། །དེ་ནི་མི་ཁོམ་བརྒྱད་པོ་ཀུན་སྤོང་ཞིང་། །དེ་ནི་དལ་འགྱུར་དེ་ནི་ཁྱད་པར་འཕགས། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་མཚུངས་མེད་མཆོད་པར་

422

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བྱེད། །བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་བ་རྒྱ་བསལ་བྱས་ན། །བག་ཡོད་བློ་གྲོས་བརྟན་ལ་དཔའ་བོར་འགྱུར། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་ལ་དགའ་མི་བསྐྱེད། །མི་དམན་སེམས་
ཀྱིས་མངོན་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། །བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་བ་རྒྱ་བསལ་བྱས་ན། །དེ་ནི་ནམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་མི་འདོར། །ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱོན་མེད་ཤིན་ཏུ་
བསྡམས་པར་འགྱུར། །རྣམ་དག་འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱང་འཐོབ། །བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་བ་རྒྱ་བསལ་བྱས་ན། །དེ་ནི་མདོག་ངན་དུས་རྣམས་རྟག་ཏུ་སྤོང་། །འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་མ་ལུས་རྣམ་པར་སྤོང་། །ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེན་གྱུར་ནས་སྤྱོད་ལ་གནས། །བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་བ་རྒྱ་བསལ་བྱས་ན། །ཁ་ཟས་གཙང་མ་དག་ཀྱང་རྙེད་འགྱུར་ཞིང་། །ཁྱད་འཕགས་ཁ་དོག་ལྡན་ཞིང་བལྟ་སྡུག་པ། །རེག་དང་ལྡན་ཞིང་རབ་མཛེས་གོས་རྣམས་འཐོབ། །དད་པའི་ཤུགས་བསྐྱེད་བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་ལ། །མེ་ཏོག་སྐམ་པོ་ཉལ་ཉིལ་ཕྱགས་བྱས་ན། །འདོད་པ་སྨད་པ་སྡུག་བསྔལ་བྱེ་བ་སྤོང་། །སྟོབས་བཅུ་མངའ་བའི་དེད་དཔོན་མཉེས་པར་བྱེད། །མཆོད་རྟེན་མེ་ཏོག་རྙིང་པ་སུ་འཕྱག་པ། །དེ་ནི་མཛེས་ཤིང་རྣམ་དག་ལུས་སུ་འགྱུར། །སྐྱེ་བོ་མང་པོས་མཆོད་འོས་བལྟ་འོས་འགྱུར། །དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་གནོད་པར་སེམས་མི་འགྱུར། །བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་དག་ལ་སྔ་རབས་མིས། །མེ་ཏོག་ཕུལ་བ་སྐམ་པོ་ཕྱགས་བྱས་ན། །ངན་སོང་ས་ཡི་ལམ་ངན་ཐམས་ཅད་གཅོད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུང་

པོར་གནས། །མཆོད་རྟེན་མེ་ཏོག་རྙིང་པ་སུ་འཕྱག་པ། །བག་ཡོད་མྱ་ངན་རྣམས་དང་སྐྱོན་རྣམས་སྤོང་། །ནད་རྣམས་དུ་མ་མ་ལུས་རྣམ་པར་སྤོང་། །བསྐལ་པ་མཐའ་ཡས་རྣམས་སུ་དབུགས་འབྱིན་འཐོབ། །མཆོད་རྟེན་མེ་ཏོག་རྙིང་པ་སུ་འཕྱག་པ། །སྦྱིན་

423

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གནས་མཚུངས་མེད་སེམས་རྒྱས་འཐོབ་པར་འོང་། །མཚུངས་མེད་ཐོབ་ཅིང་ལྷ་མིས་མཆོད་འོས་འགྱུར། །རྣམ་དག་ལུས་ལྡན་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པར་འགྱུར། །ལྷ་ཡི་མེ་
ཏོག་རབ་མཛེས་མནྡར། །མཚུངས་མེད་པ་ཏ་ལ་ཡང་སུ་འབུལ་དང་། །མཆོད་རྟེན་མེ་ཏོག་ཉལ་ཉིལ་སུ་འཕྱག་པ། །དེ་དག་རྣམ་སྨིན་འདྲ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །འཇིག་རྟེན་
སངས་རྒྱས་འགྱུར་བྱར་མོས་བསྐྱེད་དེ། །སྟོན་པའི་མཆོད་རྟེན་ཐལ་སྦྱར་ཕྱག་འཚལ་བ། །འཇིག་རྟེན་དག་ན་བླ་མར་བཀུར་སྟི་བྱ། །དེ་ནི་མཛེས་ཤིང་བལྟ་ན་སྡུག་པར་
འགྱུར། །དེ་འདིར་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་ནས་ལྷ་ཀླུ་མི། །ལྟོ་འཕྱེ་ཆེ་དང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་འདུད། །སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀུན་རྒྱས་པར་འགྱུར། །དབང་ཕྱུག་ཉིད་དུ་དབང་ཐོབ་རྒྱལ་སྲིད་བསྟེན། །དེ་ཡི་ཡུལ་ལ་སེམས་ཅན་གང་གནས་པ། །དེ་ཀུན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པར་འགོད། །དེས་ནི་ངན་སོང་ས་ཡང་རྣམ་པར་སྤོང་། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་དོན་མཆོག་དམ་པ་བྱེད། །བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་དྲན་ལྡན་
མཆོད་འོས་འགྱུར། །དབུགས་ཕྱིན་ཐོབ་ནས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་དུ་རྒྱུ། །དེ་ཡི་གཡོག་
འཁོར་ཡིད་འོང་སྒྲ་སྐད་ལྡན། །བསམ་པ་ཇི་བཞིན་དེ་དག་དགའ་བ་བསྐྱེད། །གསལ་སྙན་ངག་གིས་སེམས་ཅན་གོ་བར་བྱེད། །དེ་སྲོག་དབང་ཕྱུག་སུས་ཀྱང་ཕན་མི་བྱེད། །སྐྱེ་བོ་ཚོགས་ཆེན་དག་གིས་བལྟ་འོས་འགྱུར། །དེ་ཡི་གཡོག་ཀྱང་དབྱངས་ལྡན་ཡན་ལག་དག །སངས་རྒྱས་མཆོད་རྟེན་ཐལ་སྦྱར་ཕྱག་འཚལ་བ། །སྦྱིན་དང་སྙན་པར་སྨྲ་དང་དོན་སྤྱོད་དང་། །དོན་མཐུན་པ་དག་སྐྱེ་བོ་མང་ལ་བྱེད། །སྤྱོས་ཤིང་བརྒྱད་ཀྱང་ཁྲོ་བའི་དངོས་མི་བསྐྱེད། །སངས་རྒྱས་མཆོད་རྟེན་ཐལ་སྦྱར་ཕྱག་འཚལ་བ། །མཐོ་རིས་འཇིག་རྟེན་གནས་ཤིང་ལྷ་དབང་འགྱུར། །མིར་གྱུར་ན་ཡང་མི་ཡི་རྒྱལ་

424

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པོ་འོས། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་མི་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་མཆོད་རྟེན་ཐལ་སྦྱར་ཕྱག་འཚལ་བ། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་ངན་སོང་ཕྱིས་མི་ལྟུང་། །འཇིག་རྟེན་འདིར་དེ་
རྟག་ཏུ་འདོད་པ་སྤོང་། །ནོར་ཅན་ནང་ན་ཕྱུག་ཅིང་ནོར་མང་འགྱུར། །ཡོན་ཏན་ལྡན་ལ་ཚིག་གཅིག་སུ་སྨྲ་བ། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་མི་རིགས་བསྔགས་མི་སྤྱོད། །མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་གནས་མིན་སྤྱོད་མི་འགྱུར། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་མི་ངོམས་དགའ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་པད་མ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཀུན་དགའ་བོ་ང་འདུག་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟི་སྟོང་བྱེད་པ་དང་བླ་མར་བྱེད་པ་ནས་མཆོད་པར་བྱེད་པའི་བར་
ལྟ་ཞོག །གང་བ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་རིང་བསྲེལ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་ལ་བསྟི་སྟོང་བྱེད་པ་ལྟ་ཡང་ཞོག །ངའི་ཕྱིར་མཆོད་རྟེན་བྱས་པ་ལ་གང་བསྟི་སྟོང་བྱེད་པ་
ལྟ་ཡང་ཞོག་སྟེ། ཀུན་དགའ་བོ་གང་དག་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ནས་ཐ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་གཅིག་ནམ་མཁའ་ལ་འདོར་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
འབྲས་བུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ང་སྨྲའོ། །ཀུན་དགའ་བོ་གང་དག་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ནས་ཐ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་གཅིག་ནམ་མཁའ་ལ་འདོར་ན། དེའི་རྣམ་པར་
སྨིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཀུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་བསྐལ་པ་གཅིག་ཏུ་འཁོར་བ་ལ་འདི་ཇི་སྲིད་པར་ཀུན་དུ་བརྒྱུག་ཅིང་འཁོར་ཡང་། འཁོར་བའི་སྔོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་

425

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པ་དེའི་མཐའ་དེ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་རྙེད་པར་སླ་བ་
མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་དགའ་བོ་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལ་ཕུལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི་འཁོར་བ་ན་སྤྱོད་པའི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པར་སླ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཐ་མ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་ང་སྨྲའོ། །ཀུན་དགའ་བོ་གང་དག་ཁ་ཅིག་མངོན་དུ་བསྟི་སྟང་བྱེད་པ་ལྟ་ཡང་ཞོག །གང་ངའི་སྐུ་གདུང་དང་རིང་བསྲེལ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་ལ་སྐུ་གདུང་གི་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ལྟ་ཡང་ཞོག །གང་ངའི་ཕྱིར་མཆོད་རྟེན་བྱས་པ་རྣམས་
ལ་བསྟི་སྟང་བྱེད་པ་ལྟ་ཡང་ཞོག །གང་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ནས་ཐ་ན་མེ་ཏོག་གཅིག་ནམ་མཁའ་ལ་འདོར་བ་ཡང་ལྟ་ཡང་ཞོག་སྟེ། ཀུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ནས་ཐ་ན་མེ་ཏོག་གཅིག་ནམ་མཁའ་ལ་འདོར་ན་ཡང་ཀུན་དགའ་བོ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་དེ་ཡང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པས་ཀླས་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐས་གཏུགས་པར་ང་སྨྲའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་། ཀླུའི་བདག་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་ན། རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སངས་རྒྱས་དང་ཕྲད་པ་འཐོབ་པོ། །
བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ཡང་དག་

པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུན་མི་

426

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འཆད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བལྟ་བ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྒྲ་གྲག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་དང་། རྒྱུན་ཞུམ་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱུན་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོལ་བའོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་འདོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་འཕྲད་པ་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། དེའི་མཐའ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པས་མི་ཤེས་ཏེ། འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་ཇི་སྐད་བསྔགས་པ་ལྟ་བུའོ། །
བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་ཡང་། །སངས་རྒྱས་སྒྲ་ནི་རབ་བཀོད་ན། །ཐེ་ཚོམ་
ཐམས་ཅད་གཅོད་པའི་མཆོག །མཐོང་བར་འགྱུར་བ་སྨོས་ཅི་དགོས། །ཆོས་ཀུན་རྟོགས་པར་ཐུགས་ཆུད་ཅིང་། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་སྟེགས། །སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྦྱོང་བ། །འཇིག་རྟེན་སྒྲོན་མ་མཐོང་བ་ལེགས། །བསོད་ནམས་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་ཞིང་། །ཡེ་ཤེས་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཤར་བ། །འཇིག་རྟེན་དཔག་མེད་
སྣང་བར་མཛད། །བསོད་ནམས་ཕུང་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ། །སྡུག་བསྔལ་དྲ་བ་གཅོད་མཛད་ཅིང་། །ཡེ་ཤེས་ཕུང་པོ་སྦྱོང་བ་ཡི། །རྒྱལ་བ་གང་གིས་མཉེས་བྱས་པ། །དེ་དག་ངན་འགྲོའི་འཇིགས་པ་མེད། །རྐང་གཉིས་དམ་པ་མཐོང་ན་ནི། །སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་། །ཤེས་རབ་སྟོབས་ནི་འོད་གསལ་བ། །གྲངས་མེད་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །བརྟན་ཞིང་ཐུགས་རྗེ་

427

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཆེ་ལྡན་ལ། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་བསྐོར་བ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་
འབྱུང་། །དོན་ཀུན་བརྩོན་པའི་སངས་རྒྱས་ལ། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་ཡང་། །ལུས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ལན་དུ་ཕན་གདགས་ཇི་ལྟར་ནུས། །ངན་
སོང་གསུམ་པོ་མི་བཟད་དུ། །བསྐལ་པ་བྱེ་བར་བསྲེག་བླ་ཡི། །ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་བཟློག་པ། །སྟོན་པ་མི་མཐོང་དེ་ལྟ་མིན། །འཇིག་རྟེན་ཇི་སྙེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ངན་

སོང་འགྲོ་བ་སོ་སོ་དེར། །ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་གནས་བླ་ཡི། །སངས་རྒྱས་མི་ཐོས་དེ་ལྟ་མིན། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ངན་སོང་དུ། །ཡུན་རིང་གནས་པར་འདོད་ཅེ་ན། །གང་ཕྱིར་རྒྱལ་

བའི་དབང་པོ་དག །མཐོང་ན་ཡེ་ཤེས་འཕེལ་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་
མཐོང་ན། །སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་འགྱུར། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་
ཡུལ་གྱིས། །ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར། །མི་མཆོག་སངས་རྒྱས་མཐོང་ན་
ནི། །སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འགྱུར། །གང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འགྱུར་
བའི། །བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕེལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
བསོད་ནམས་རབ་ཏུ་འཕེལ་བར་བྱ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་ཕྲད་པ་ནི་དེ་ལྟར་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ཙམ་མཐོང་བ་ཡང་དེ་ཙམ་དུ་འབྲས་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་ན། རང་གི་ངོ་བོ་མཐོང་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་རིགས་
ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས། བསྐལ་པ་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་
སྙེད་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྡུལ་སྙེད་ཀྱི་རང་སངས་རྒྱས་དག་ལ་

ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་ལྷའི་ཟས་རོ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པ་བྱིན་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ལྷའི་གོས་

428

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

རྣམས་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། འཇམ་དཔལ་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གཞན་
གང་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་རི་མོར་བྲིས་པའམ་གཟུགས་སུ་བྱས་པ་མཐོང་ན། འདི་
ནི་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པ་བསྐྱེད་ན། ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་འམ་མེ་ཏོག་གམ་བདུག་པའམ་སྤོས་སམ་མར་མེ་འབུལ་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་ཐབས་གསུངས་ཏེ། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་འཕྱག་པ་དེ་སྨོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་མཆོག་བཞི་འཐོབ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་ལ་སྨོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་མཆོག་དང་། མཉམ་པར་གཞག་པ་བརྟན་པ་ལ་སྨོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་མཆོག་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་བ་ལ་སྨོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་མཆོག་དང་།མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་སྨོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་མེ་ཏོག་འབུལ་བའམ་སྤོས་རིས་འདྲི་ན་མ་ཚང་བ་མེད་པ་བརྒྱད་འཐོབ་སྟེ། བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་།གཡོག་འཁོར་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། ཐོས་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། སྨོན་ལམ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་དག་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་འཕང་དུ་འདི་ལྟ་སྟེ། རིའི་རྒྱལ་པོ་

429

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

རི་རབ་ལྟ་བུ་བྱེད་ལ་དེ་དག་ལ་ཡང་སོ་སོ་ནས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་བསྐལ་
པར་བསྟི་སྟང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟི་སྟང་བྱེད་པ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
གང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་མ་བྲལ་བས་མེ་ཏོག་གཅིག་འདོར་ན། དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྔ་མ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་

སེམས་ཅན་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་གྱུར་ལ། ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏེ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་མར་མེའི་སྣོད་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཙམ་བྱས་ཏེ། རི་རབ་ཙམ་གྱི་མར་མེའི་སྙིང་པོས་མར་མེ་བུས་ལ། སོ་སོ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་མར་མེའི་མཆོད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་གྱི་གནས་ནས་འབྱུང་བ་གང་གིས་མར་མེའི་སྙིང་པོ་འབྲུ་
མར་གྱིས་བསྐུས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་དྲུང་དུ་འཛིན་ན། རས་
འབྲུ་མར་གྱིས་བསྐུས་པའི་མར་མེ་འདི་ལ་སྔ་མའི་མར་མེ་ཕུལ་བ་དེས་བརྒྱའི་ཆར་
ཡང་མི་ཕོད་པ་ནས་རྒྱུའི་བར་དུ་ཡང་མི་བཟོད་དོ། །
འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ལ་བདེ་བར་སྦྱར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕུ་དུད་བྱེད་པ་བས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་གྱི་གནས་ནས་མངོན་པར་བྱུང་བ་གང་གིས་བསོད་སྙོམས་
བླངས་ཏེ། ལྷུང་བཟེད་དུ་ཆུད་པ་དེ་གཞན་དག་དང་བགོ་བཤའ་བྱས་ཏེ་ཟན་དེ་ནི་དེ་

430

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བས་ཆེས་མང་ཞིང་ཆེས་རིན་ཆེའོ། །གང་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་རི་རབ་ཙམ་གྱི་གོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་བ་
བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་གྱི་གནས་ནས་མངོན་པར་བྱུང་བ་གང་གིས་ཕྱི་
རོལ་དུ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་ཕུལ་ན། དགེ་སློང་གི་ཆོས་གོས་བྱིན་པ་འདིས་གོས་སྦྱིན་པ་སྔ་མ་དེ་ཟིལ་
གྱིས་ནོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་རེ་རེས་འཛམ་བུའི་གླིང་ཐམས་ཅད་

མེ་ཏོག་གིས་མཛེས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བ་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་གྱི་གནས་ནས་བྱུང་བ་གང་གིས་ཐ་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མེ་ཏོག་གཅིག་ཕུལ་ན་སྦྱིན་པ་འདི་ལ་སྦྱིན་པ་སྔ་མ་བས་དེས་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་ཕོད་པ་ནས་རྒྱུའི་བར་དུ་ཡང་མི་ཕོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མཐར་གྱིས་ཡང་དག་པར་འཕགས་པའི་ལེའུ་ལས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། ཕན་ཡོན་
བཟང་པོ་བཞི་པོ་འདི་དག་མཐོང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད་པ་ལ་སྤྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ།
བཞི་གང་ཞེ་ན། བདག་གིས་སྦྱིན་གནས་ཀྱི་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་བྱས་པར་
འགྱུར་བ་དང་། བདག་མཐོང་ནས་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་སློབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་
དང་། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་སོགས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། བཞི་པོ་འདི་དག་གོ་ཞེས་སོ། །འདི་ནི་དེ་བཞིན་

431

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་བླ་ན་མེད་པ་སྟེ། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་བླ་ན་མེད་པའོ། །
གསུམ་གང་ཞེ་ན། གང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། གང་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། གང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ།
རིགས་ཀྱི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཅུ་དང་ལྡན་ན་མངལ་གྱི་དྲི་མས་མི་གོས་
པར་སྐྱེའོ། །
བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་བྱེད་པ་དང་།མཆོད་རྟེན་ཞིག་པ་འཆོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་དག་ལ་སྤོས་
ཀྱི་བྱུག་པ་འབུལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་དག་ལ་ཁྲུས་ཀྱི་སྤོས་
ཆུ་འབུལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་དག་ལ་ཕྱག་དར་དང་སྐྱང་ནུལ་བྱ་བ་འབུལ་བ་དང་། ཕ་མ་ལ་ལུས་ཀྱི་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་དང་། མཁན་པོ་དང་སློབ་
དཔོན་དག་ལ་ལུས་ཀྱི་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་དང་། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་
ལ་ལུས་ཀྱི་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཏེ་ཟང་ཟིང་
དང་བཅས་པས་མ་ཡིན་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་འདི་ལྟར། དགེ་བའི་རྩ་བ་འདིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མངལ་གྱི་དྲི་མས་མ་གོས་པར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཡོངས་སུ་བསྔོ་ཞིང་དེ་ཡང་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སེམས་པ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བུ་ཆོས་
བཅུ་པོ་དེ་དག་གོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

432

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཕན་ཡོན་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་

གསུངས་ཏེ། གང་ཐེག་པ་ལ་དང་པོ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་
བགྱིད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བགྱིད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཕྱིར་མི་

ལྡོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཆོས་དེ་ཉིད་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བགྱིས་ན།

བཅོམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཇི་
སྙེད་ཅིག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཀཽ་ཤི་ཀ་སྟོང་གསུམ་གྱི་

སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནི་སྲང་ཚད་ཀྱིས་གཞལ་བས་ཚད་གཟུང་བར་
ནུས་ཀྱི། ཀཽ་ཤི་ཀ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་མདོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ནི་ཚད་གཟུང་བར་མི་ནུས་སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་ཅན་གང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་བར་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་བསོད་ནམས་འདི་ལྟར་དཔག་ཏུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་ཉན་པ་དང་མ་འཚལ་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་མི་བགྱིད་པ་དང་མི་སེམས་པ་དེ་དག་ནི་

433

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལགས་སོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་བདུད་ཀྱི་
ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཀཽ་ཤི་ཀ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

ཐེག་པ་པའི་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་དག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དེ་དག་གིས་མྱུར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི་མི་མཉེས་པར་
བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་མོད་ལས་སྐྱེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གིས་གང་དང་གང་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་དང་དེར་ཕུ་དུད་དུ་བྱ་བར་འགྱུར་བླ་མར་བྱ་བར་འགྱུར་རི་མོར་བྱ་བར་འགྱུར་མཆོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་རྗེད་པར་འགྱུར་གསོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྒྲ་རྣམས་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
དེ་བཞིན་དུ་དྲི་དང་རོ་རྣམས་མ་ཡིན་ཞིང་རེག་བྱ་རྣམས་རེག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་སྐྱེད་པ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་བར་དུ་བྱེད་

434

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རབ་འབྱོར་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་
པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ན་སེམས་ཅན་གང་དག་ཡོད་
པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་གནས་པར་གྱུར་ལ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་གནས་ནས་ཀྱང་བསྐལ་པ་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དུ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་དང་ཐབས་མཁས་པས་ཟིན་པ་གང་གིས། འདས་པ་
དང་མ་བྱོན་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུང་པོ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཏིང་ངེ་
འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུང་པོ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་
རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ། བཟླུམས་ཤིང་གཞལ་ལ། མ་ལུས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་མཆོག་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། གཙོ་བོ་དང་དམ་པ་དང་རབ་དང་ཕུལ་དང་གྱ་ནོམ་པ་དང་བླ་མ་དང་བླ་ན་མེད་པ་དང་བླ་མའི་བླ་མ་དང་མཉམ་པ་མེད་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པ་དང་དཔེ་ཟླ་མེད་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་མོད་ལས་སྐྱེས་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་ན། རབ་འབྱོར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་

435

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

མོད་ལས་སྐྱེས་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འདི་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་བཞིའི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་སྔ་མ་དེས་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བ་ནས་རྒྱུའི་བར་དུ་ཡང་མི་བཟོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚུལ་འདི་ཉིད་ནི་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ལ་ཡང་གསུངས་སོ། །
གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། ཆོས་
ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞལ་དུ་མེད་གྲངས་མེད་པ་
རྣམས་སུ་ཚེ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་བདུན་པའོ། །བཟང་པོ་
སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །

༼ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ།༽
འདི་ཡང་འདིའི་རྒྱུ་གཞན་ཡིན་ཏེ། དད་པ་ལ་སོགས་པ་རྟག་ཏུ་བསྒོམ་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཤིང་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའོ། །
བཞི་གང་ཞེ་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཤིང་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའོ། །དད་པ་གང་ཞེ་ན། དད་པ་གང་གིས་འཕགས་པའི་དྲུང་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དང་མི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གུས་པ་ནི་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། གུས་པ་གང་གིས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་རྣམས་གུས་པར་ཉན་པ་དང་རྣ་བླགས་ཏེ་ཆོས་ཉན་པའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ང་རྒྱལ་

436

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

མེད་པ་ནི་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། ང་རྒྱལ་མེད་པ་གང་གིས་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་འདུད་པ་དང་རབ་ཏུ་འདུད་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བརྩོན་འགྲུས་ནི་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། བརྩོན་འགྲུས་གང་གིས་ལུས་ཡང་བ་དང་སེམས་ཡང་བ་འཐོབ་པ་དང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཤིང་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ལ་རྟག་ཏུ་གོམས་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་དད་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ལ་སྟེ། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། བཙུན་པ་ཤ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་
ལྔ་རྣམས་མི་ཟད་པ་སྟེ།
དེ་ལ་དབང་པོ་ལྔ་གང་ཞེ་ན། གང་འདི་དད་པའི་དབང་པོ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་
ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དྲན་པའི་དབང་པོ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཤེས་རབ་
ཀྱི་དབང་པོའ། །ོདེ་ལ་དད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། དད་པ་གང་གིས་ཆོས་བཞི་ལ་དད་པ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་བ་ན་སྤྱོད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་དད་པ་སྟེ། དེ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་སྟོན་པ་ཡིན། དགེ་བའམ་སྡིག་

པའི་ལས་གང་དང་གང་བྱས་པ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་
སྟེ་སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་སྡིག་པའི་ལས་མི་བྱེད་པ་དང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་
ལ་དད་པ་སྟེ། སྤྱོད་པ་དེ་ལ་ཞུགས་ནས་ཀྱང་ཐེག་པ་གཞན་ལ་འདོད་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པ་ངེས་པའི་དོན་ཟབ་མོ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་

437

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འབྱུང་བ་བདག་མེད་པ་སེམས་ཅན་མེད་པ་སྲོག་མེད་པ་གསོ་བ་མེད་པ་གང་ཟག་མེད་པར་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྨོན་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་དད་པ་སྟེ། ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་བག་ལ་ཉལ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
དད་པ་སྟེ། དད་པའི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་དང་ནེམ་ནུར་དང་བྲལ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་

དེ་དག་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་སྟེ་འདི་ནི་དད་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་བརྩོན་
འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་གང་ལ་དད་པའི་དབང་པོས་དད་པར་འགྱུར་བའི་
ཆོས་དེ་དག་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོས་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་སྟེ། འདི་ནི་བརྩོན་
འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དྲན་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་གང་བརྩོན་
འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་དེ་དག་དྲན་པའི་དབང་པོས་
ཆུད་མི་གསོན་ཏེ། འདི་ནི་དྲན་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །
དེ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། དྲན་པའི་དབང་པོས་ཆོས་གང་
ཆུད་མི་གསོན་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དེ།
འདི་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན།
ཆོས་གང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཤེས་རབ་
ཀྱི་དབང་པོས་རབ་ཏུ་རྟོག་ཅིང་ཤིན་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། གང་ཆོས་དེ་དང་དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པར་ཤེས་ཤིང་སོ་སོར་རང་གིས་ཤེས་པ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་ཤིང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་

438

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བྱེད་དོ། །ལུང་བསྟན་པའི་སར་ཡང་གཞོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་རྣམས་ལ་ཡང་རྟག་ཏུ་གོམས་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོབས་
ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་དབང་པོ་དེ་དག་གིས་ཉེ་བར་བསྟན་ནས་
བདུད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བརྫི་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་ཐུལ་བར་འགྱུར་
བ་དང་།སྔོན་གྱི་དམ་བཅས་པ་ལ་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཤིན་
ཏུ་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་པོ་
རྣམས་སྦེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགྲ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱིར་

རྒོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བསྐྱོད་པར་འགྱུར་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར། རེ་ཞིག་བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་ཕྱིར། །དད་པ་ལ་སོགས་རྟག་
ཏུ་བསྒོམ། །གཞན་ཡང་བྱམས་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཟླ་བའི་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དཀྲིགས་པའི་ཞིང་དག་ན། །མཆོད་པ་རྣམ་མང་དཔག་མེད་ཇི་
སྙེད་པ། །སྐྱེས་མཆོག་རྣམས་ལ་དེ་ཡིས་རྟག་མཆོད་པས། །བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་གྲངས་དང་ཆར་མི་ཕོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་སྩོགས་དྲན་བྱ། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་
དྲན་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བསྔགས་པ་སྟེ། མཚན་མཆོག་ལྡན་པ་དྲི་མེད་ཟླ་བའི་ཞལ། །གསེར་མདོག་འདྲ་བ་

439

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རྡུལ་བྲལ་ཁྱོད་འདྲ་སྲིད་པ་གསུམ་མ་མཆིས། །མཉམ་མེད་མཁྱེན་ཅན་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རྒྱལ་བའི་དབུ་སྐྲ་འཇམ་མཛེས་སྣུམ་ཞིང་བཟང་། །ཁྱོད་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་འདི་ན་རི་རྒྱལ་བཞིན། །གཙུག་ཏོར་མི་མཐོང་ཁྱོད་དང་
མཚུངས་མ་མཆིས། །ཐུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་སྨིན་མཚམས་མཛོད་སྤུས་མཛེས། །ཀུན་ད་ཟླ་
བ་ཁ་བ་དུང་ལྟར་དཀར། །ཐུགས་རྗེ་གང་གིས་འགྲོ་བ་འདི་གཟིགས་པ། །སྤྱན་མཆོག་བཟང་པོ་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་འདྲ། །རྒྱལ་བ་དྲི་མེད་སྤྱན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ལྗགས་
ཡངས་སྲབ་ལ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་འདྲ་བ། །དེ་ཡིས་རང་གི་ཞལ་གྱི་གདོང་ཡང་
ཁེབས། །ཆོས་གསུངས་པས་ནི་འགྲོ་བ་འདུལ་བར་བགྱི། །འཇམ་སྣུམ་གསུང་ལྡན་
ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཚེམས་བཟངས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་རྡོ་རྗེ་འདྲ། །བཅུ་དང་སུམ་ཅུ་སྙོམས་ཤིང་ཐགས་བཟང་བ། །འཛུམ་པ་མཛད་ནས་འགྲོ་བ་འདུལ་བར་
བགྱིད། །བདེན་གཏམ་སྙན་པ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རྒྱལ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུགས་དང་

མཚུངས་མ་མཆིས། །འོད་ཀྱིས་ཞིང་བརྒྱ་དག་ཀྱང་སྣང་བར་བགྱིད། །འཇིག་རྟེན་ན་
ནི་ཚངས་དབང་སྐྱོང་དེ་དག །བཅོམ་ལྡན་ཁྱོད་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་ཟིལ་དུ་བརླག །ཨེ་ནའི་
བྱིན་པ་མཉམ་མེད་བཅོམ་ལྡན་འདས། །གླང་པོའི་རྒྱལ་པོ་རྨ་བྱ་སེང་གེའི་སྟབས། །བཅོམ་ལྡན་གཉའ་ཤིང་གང་དུ་གཟིགས་ཤིང་གཤེགས། །ས་དང་རི་དང་ངམ་པ་གཡོ་བར་མཛད། །བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་མཚན་གྱིས་བརྒྱན་པ་སྟེ། །ཁྱོད་ཀྱི་པགས་

པ་འཇམ་ཞིང་གསེར་མདོག་འདྲ། །འགྲོ་བ་གཟུགས་འདི་ལྟ་བས་ངོམས་མི་འགྱུར། །ཁྱོད་ནི་མཚུངས་པ་མ་མཆིས་གཟུགས་དང་ལྡན། །ཁྱོད་སྔོན་བསྐལ་པ་བརྒྱར་ནི་དཀའ་ཐུབ་སྤྱད། །ཁྱོད་གཏོང་དུལ་དང་སྦྱིན་པ་ཀུན་ལ་དགྱེས། །སེམས་

440

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཅན་ཀུན་ལ་ཐུགས་རྗེ་བྱམས་ཐུགས་ལྡན། །མཆོག་ཏུ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཁྱོད་ནི་སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྟག་ཏུ་དགྱེས། །ཁྱོད་ནི་བཟོད་དང་བརྩོན་འགྲུས་
དགེས་རབ་བརྟན། །ཁྱོད་ནི་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་འོད་གཟིགས་མངའ། །མཚུངས་མེད་ཡེ་ཤེས་མངའ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཁྱོད་ནི་སྨྲ་བ་ངན་པའི་ཚོགས་ཅན་འཇོམས། །ཁྱོད་ནི་སེང་གེ་ལྟ་བུར་འཁོར་དུ་སྒྲོགས། །ཁྱོད་ནི་སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་དྲི་གསུམ་སེལ། །མཆོག་ཏུ་དགའ་མཛད་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཐུབ་པ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ནི་རྣམ་པར་དག །པད་མ་ཆུ་ལྟར་སྲིད་པ་གསུམ་མི་གོས། །ཁྱོད་ནི་ཚངས་དབྱངས་ཀ་ལ་པིང་ཀའི་སྐད། །སྲིད་གསུམ་ཕ་རོལ་གཤེགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་འདི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། །གར་ལ་ལྟ་དང་རྨི་ལམ་འདྲ་བ་

དང་། །བདག་མེད་སེམས་ཅན་མེད་ཅིང་སྲོག་འགྲོ་མེད། །ཆོས་རྣམས་སྨིག་རྒྱུ་ཆུ་ཟླ་
འདྲ་བར་མཁྱེན། །སྟོང་པ་ཞི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ། །མ་ཤེས་པས་ན་འགྲོ་བ་འཁྱམས་འགྱུར་ཏེ། །ཐུགས་རྗེ་ཐབས་ཚུལ་རིག་པ་བརྒྱ་དག་གིས། །དེ་དག་རྣམས་ནི་འཛུད་པར་མཛད་པ་ལགས། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ནད་མང་བརྒྱ་དག་གིས། །སྐྲག་པར་འགྱུར་བའི་འགྲོ་ལ་རྟག་གཟིགས་ཏེ། །བདེ་གཤེགས་སེམས་ཅན་བརྒྱ་དག་ཡོངས་འགྲེལ་ཅིང་། །ཟླ་མེད་དམན་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་རྒྱུ། །སྐྱེ་དང་རྒ་དང་འཆི་དང་མྱ་ངན་ནོན། །སྡུག་དང་བྲལ་དང་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་བརྒྱས། །རྟག་ཏུ་ན་བའི་འགྲོ་བ་གཟིགས་ནས་ནི། །ཐུབ་པ་ཐུགས་རྗེས་ཡོངས་སུ་འགྲེལ་ཞིང་རྒྱུ། །དུད་འགྲོ་ཡི་དགས་དམྱལ་བའི་འགྲོ་རྣམས་སུ། །འགྲོ་ཀུན་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་བཞིན་དུ་འཁོར། །གླེན་པ་དམིགས་བུ་མ་མཆིས་མགོན་མ་མཆིས། །དེ་ལ་ལམ་གྱི་དམ་པ་སྟོན་

441

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

མཛད་པ། །གཙོ་བོ་མཚུངས་པ་མེད་པས་གང་བསྟན་པ། །འཕགས་ལམ་དེ་ཉིད་གང་དག་སྔོན་ཆད་ཀྱི། །ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ། །རྒྱལ་བ་དེ་དག་
རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གསུངས། །འཇམ་ཞིང་མཉེན་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་མཆོག །ཚངས་
ལས་ལྷག་པར་མཆོག་ཏུ་དགའ་བགྱིད་པ། །དྲི་ཟ་མི་ཅི་ལྷ་ཡི་བུ་མོ་མཆོག །སྒྲ་དེ་ཟིལ་
གྱིས་མནན་ནས་གསུང་བ་མཛད། །བདེན་དང་དྲང་བ་མི་ཟད་ཐབས་ཚུལ་
གྱིས། །ཡོངས་སྦྱངས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ལྡན་པའི་གསུང་། །དེ་ཐོས་སེམས་ཅན་
ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་བརྒྱ་དག །ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ཞི་བར་མཆི་བར་བགྱིད། །ཁྱོད་ལ་
མཆོད་པས་ལྷ་ཡི་བདེ་བ་ནི། །རྣམ་པ་མང་དང་དེ་བཞིན་མི་ཡིས་འཐོབ། །མི་ཡི་བདག་པོ་འགྲོ་ལ་ཕན་བགྱིད་པ། །ཕྱུག་ཅིང་ནོར་ཆེ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོར་
འགྱུར། །མཚུངས་མེད་ཁྱོད་ལ་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །གླིང་བཞི་བདག་པོ་འཁོར་ལོས་
སྒྱུར་བ་མཆོག །འགྲོ་ལ་དགེ་བ་བཅུ་པོ་ཀུན་འབྱེད་པ། །རིན་ཆེན་རབ་བཟངས་བདུན་ལྡན་ཐོབ་པར་འགྱུར། །རྒྱལ་བ་ཁྱོད་ལ་མཆོད་པ་བགྱིས་པས་ནི། །ཚངས་པ་བརྒྱ་
བྱིན་འཇིག་རྟེན་བདག་པོ་དང་། །ཡོངས་སུ་དགའ་ལྡན་ལྷ་ཡི་བདག་པོ་དང་། །གཞན་འཕྲུལ་བ་དང་འཐབ་བྲལ་རབ་དགར་འགྱུར། །འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་མང་སེལ་མཛད་པ། །མཉམ་མེད་ཁྱོད་ལ་མཆོད་དང་མཐོང་བ་དང་། །ཐོས་པའང་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་མཆིས་ལགས་ཏེ། །གནས་མཆོག་རྒ་ཤི་མེད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །བཅོམ་ལྡན་ལམ་ལ་མཁས་ཤིང་ལམ་མཁྱེན་པ། །འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་ངན་པའི་ལམ་ལས་ཟློག །བཅོམ་ལྡན་འགྲོ་བ་དག་ནི་འཕགས་པའི་ལམ། །བདེ་བ་ཞི་བ་རྡུལ་དང་བྲལ་ལ་འགོད། །བསོད་ནམས་གཏེར་ཁྱོད་བསོད་ནམས་དོན་གཉེར་བའི། །བསོད་ནམས་

442

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
བགྱི་བ་རྟག་ཏུ་མི་བས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ནི། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་མང་པོར་བས་མི་འགྱུར། །གཞན་འཕྲུལ་འདྲ་བ་རྟག་ཏུ་དགའ་བགྱིད་པ། །ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་
མཛེས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དམ་པའི་ཞིང་དུ་ལུས་དང་ངག་ཡིད་ཀྱིས། །སེམས་ཅན་
དག་ནི་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར། །རྒྱལ་བ་མཆོད་པའི་མི་ཡིས་འདི་ལ་སོགས། །ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་དུ་མ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །མཐོ་རིས་ཐར་པ་མི་ཡི་བདེ་བ་དང་། །འགྲོ་བ་ཀུན་
གྱི་བསོད་ནམས་གཏེར་ཐོབ་འགྱུར། །ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་དང་གྲགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ། །ཕྱོགས་
རྣམས་ཀུན་གྱི་ཞིང་མང་བརྒྱར་ཡང་མཆིས། །རྒྱལ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྔགས་པའི་ཕྲེང་བ་
ནི། །བདེ་བར་གཤེགས་རྣམས་འཁོར་དུ་རྟག་པར་སྒྲོགས། །རིམས་ནད་བྲལ་ཞིང་འགྲོ་བ་ཐར་མཛད་པ། །མཐོང་ན་དགའ་བ་ཐུགས་རྗེ་མཆོག་ལྡན་པ། །བཅོམ་ལྡན་དབང་པོ་ཞི་བ་ཞི་དགེས་པ། །མི་མཆོག་དམ་པ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །བདག་གིས་རྒྱལ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་ཐོས་ནས། །མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ཐོབ་མཁའ་ལ་གནས། །དཔའ་བོ་བདེ་གཤེགས་མཚུངས་པར་བདག་གྱུར་ཏེ། །དྲི་མེད་ཆོས་ནི་འགྲོ་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ། །ལྷ་དང་མི་དང་ཀླུས་མཆོད་བདེ་བར་གཤེགས། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་མཐར་ཕྱིན་དེང་བསྟོད་
པས། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་གང་བསྒྲུབས་གྱུར་པ་འདིས། །འགྲོ་བ་སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་བྱའོ། །
ཡང་ན་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་སྟེ། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་མངའ་བ། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པ། མགོན་དུ་གྱུར་པ། སྨན་པ་ཆེན་པོ་ཟུག་རྔུ་འབྱིན་

443

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྙོམས་པ། རྟག་ཏུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་
བ། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནས། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕ་མ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དགྲ་ཟིན་ལ་སེམས་སྙོམས་པའི་བར་དུའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྣང་བར་གྱུར་པ། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ། བསམ་གཏན་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་བ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ། སྐྱེ་བོ་ཆེན་པོའི་ཞམ་འབྲིང་བ་དང་ལྡན་པ། སྐྱེ་བོ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཞམ་འབྲིང་བ་དང་ལྡན་པ། ལྟ་

བ་དང་ཉན་པ་དང་བརྟེན་པ་དང་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པ་མི་ཟློགས་པ། བདག་བདེ་བ་ལ་མི་ལྟ་བ། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལ་དགྱེས་པ། ཆོས་ལ་གཞོལ་བ།
ཆོས་ཀྱི་ནོར་ཅན། ཆོས་ཀྱི་ཟས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་སྨན་ཅན། ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན། ཆོས་
ཀྱི་དབང་ཕྱུག །ཆོས་ཀྱི་བདག་པོ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག །རྟག་ཏུ་གཏོང་བ་ལ་མངོན་
པར་དགྱེས་པ། རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་པ། རྟག་ཏུ་དབེན་པ་ལ་མངོན་པར་དགྱེས་པ། ཐམས་ཅད་དུ་སྟེགས་དང་ཟམ་པར་གྱུར་པ། རྒྱལ་པོའི་ལམ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་བ། ཉི་མ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་བ། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་བ། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རྡོ་རྗེ་འཆང་བ། ཆོས་ཆེན་པོས་དབུགས་འབྱིན་པ། གཟུགས་ལྟ་བས་མི་ངོམས་པ་མཐོང་བས་མི་
ངོམས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ། །དེ་དག་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་དྲན་པས་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་རོ། །དྲན་
པ་ཉེ་བར་འཇོག་གོ །བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་མོ། །
དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་

444

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དཔའི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ཉིད་ལས་ཆོས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་གསུངས་པ། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། གང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་མུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཆོས་ལས་སྐྱེས་པ། ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ། ཆོས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ།
ཆོས་བདག་པོར་གྱུར་པ། ཆོས་ལས་བྱུང་བ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ། ཆོས་ལ་བརྟེན་པ།
ཆོས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ། གང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་དང་དཔེ་
བྱད་བཟང་པོ་དེ་དག་ཀྱང་། ཆོས་ལས་སྐྱེས་པ། ཆོས་ལས་རྙེད་པ་ཆོས་ཀྱིས་གྲུབ་

པའོ། །གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ལས་སྐྱེས་པ་ཆོས་ལས་རྙེད་པ་ཆོས་ཀྱིས་

གྲུབ་པའོ། །གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་
བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ལས་སྐྱེས་པ་ཆོས་ལས་རྙེད་པ་ཆོས་ཀྱིས་གྲུབ་

པའོ། །གང་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ལས་སྐྱེས་པ་ཆོས་ལས་རྙེད་པ་ཆོས་ཀྱིས་གྲུབ་པའོ། །དེ་བས་ན་བདག་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཚོལ་བས་ཆོས་གཙོ་བོར་བྱའོ། །ཆོས་སྤྱོད་ཡུལ་བ་དང་།
ཆོས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཆོས་ལ་གཞོལ་བ་དང་། ཆོས་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ཞེས་བྱའོ། །
གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཆོས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པར་འཇུག་པས་ཆོས་ནི་ཐ་མ་དང་འབྲིང་དང་རབ་མཐོང་

445

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དང་འདྲ་བའི་སེམས་སུ་བྱའོ། །ཆོས་ནི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བས་ཆོས་ནི་ངོར་ལྟ་ཞིང་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དང་འདྲ་བའི་སེམས་སུ་བྱའོ། །ཆོས་ནི་དུས་ཆད་པ་མེད་པ། འདི་མཐོང་བ་ལ་དོན་ཡོད་པ་རང་གི་རིག་པས་ཆོས་ནི་དུས་ལ་ལྟ་ཞིང་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དང་འདྲ་བའི་སེམས་སུ་བྱའོ། །ཆོས་ནི་མཐོན་དམན་མེད་པས་ཆོས་ནི་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་དམན་པ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སེམས་སུ་བྱའོ། །ཆོས་ནི་མཆོག་དང་ཐ་མ་དང་བྲལ་བས་ཆོས་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཉམས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དང་འདྲ་བའི་སེམས་སུ་བྱའོ། །ཆོས་ནི་ཞིང་དང་ཞིང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བས་ཆོས་ནི་འཕགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་མ་ཡིན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དང་འདྲ་བའི་སེམས་སུ་བྱའོ། །ཆོས་ནི་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཇུག་པས་ཆོས་ནི་ཉིན་མོ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་མཚན་མོ་འཇུག་པ་མ་ཡིན། མཚན་མོ་འཇུག་ལ་ཉིན་མོ་མི་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དང་འདྲ་བའི་སེམས་སུ་བྱའོ། །ཆོས་ནི་གང་ལ་ཡང་ནམ་ཡང་སྡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཆོས་ནི་འདུལ་བའི་དུས་ལས་ཀྱང་མི་འདའ་སྟེ། དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དང་འདྲ་བའི་སེམས་སུ་བྱའོ། །ཆོས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འདོད་པ་མེད་པས་ཆོས་ནི་སྡང་བ་རྣམས་ལ་ཞེ་འགྲས་པ་ཡང་མེད་དད་པ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ཡང་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དང་འདྲ་བའི་སེམས་སུ་བྱའོ། །

446

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཆོས་ནི་བྲི་བ་ཡང་མ་ཡིན་གང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་དཔག་ཏུ་མེད་གྲངས་མེད་
པས་ནམ་མཁའ་ལྟར་འབྲི་བ་ཡང་མ་ཡིན་འཕེལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་
གིས་ཀྱང་ཆོས་དང་འདྲ་བའི་སེམས་སུ་བྱའོ། །ཆོས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སྲུང་

བ་མ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྲུང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་
དང་འདྲ་བའི་སེམས་སུ་བྱའོ། །ཆོས་ནི་སྐྱབས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་མ་ཡིན་པས་ཆོས་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དང་འདྲ་
བའི་སེམས་སུ་བྱའོ། །ཆོས་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་པས་ཆོས་ནི་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དང་འདྲ་བའི་སེམས་སུ་བྱའོ། །ཆོས་ནི་བག་ལ་ཉལ་མེད་པས་བག་ལ་ཉལ་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དང་འདྲ་བའི་སེམས་སུ་བྱའོ། །ཆོས་ནི་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ཆོས་ནི་འཁོར་བས་འཇིགས་སྐྲག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དང་འདྲ་བའི་སེམས་སུ་བྱའོ་སྙམ་མོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ལྟར་དྲན་པ་ཉེ་བར་འཇོག་པས་དེའི་ཕྱིར་

ཆོས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ། དགེ་འདུན་ནི་ཆོས་སྨྲ་བ། ཆོས་སྤྱོད་པ། ཆོས་སེམས་པ། ཆོས་ཀྱི་ཞིང་། ཆོས་འཛིན་པ། ཆོས་ལ་སྟོན་པ། ཆོས་ལ་མཆོད་པ། ཆོས་
ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་བ། ཆོས་སྤྱོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། རང་
བཞིན་གྱིས་དྲང་བ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ། སྙིང་རྗེའི་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་

447

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པ། རྟག་ཏུ་དབེན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་བ། རྟག་ཏུ་ཆོས་ལ་གཞོལ་བ། རྟག་ཏུ་དཀར་པོ་སྤྱོད་པའོ་སྙམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དགེ་འདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་དག་བདག་གིས། བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་སྟེ། འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཇི་སྐད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུར་དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་གཟུགས་དང་ནི། །སྐད་དང་དབྱངས་སུ་གང་བརྗོད་པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་
བྱེད། །སྒྱུ་མའི་ཆོས་ཀྱིས་རྣམ་རྩེན་པ། །དེ་དག་སེམས་ཅན་སྨིན་བྱའི་ཕྱིར། །རྒ་བ་

དང་ནི་ན་བར་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ཤི་བར་རབ་ཏུ་སྟོན། །ས་རྣམས་ཀུན་དུ་ཚིག་པར་ནི། །བསྐལ་པས་བསྲེག་པར་ཀུན་སྟོན་ཏེ། །སེམས་ཅན་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ། །མི་རྟག་པར་ནི་རབ་བསྟན་ཏོ། །སེམས་ཅན་བྱེ་བ་སྟོང་རྣམས་ཀྱང་། །ཡུལ་གཅིག་ཏུ་ནི་མགྲོན་དུ་གཉེར། །ཐམས་ཅད་ཁྱིམ་དུ་ཟན་བྱིན་ཏེ། །ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་

བསྔོའ། །ོསྔགས་དང་རིག་པ་ཅི་ཡོད་དང་། །བཟོ་གནས་རྣམ་པ་མང་པོ་དག །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་ཐོབ་བྱེད། །འཇིག་རྟེན་ཡ་
མཚན་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་དག་ཀུན་དུ་རབ་བྱུང་ནས། །ལྟ་བ་ཐ་དད་གྱུར་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་འགྲོལ། །ཟླ་བའམ་ཉི་མར་དེ་གྱུར་ཏེ། །བརྒྱ་བྱིན་ཚངས་པ་
སྐྱེ་དགུའི་བདག །ཆུ་དང་མེ་ཡང་རབ་འགྱུར་ཏེ། །ས་དང་རླུང་དུའང་དེ་བཞིན་ནོ། །ནད་ཀྱི་བསྐལ་པ་བར་མ་ལ། །དེ་ནི་རྩི་མཆོག་དམ་པར་འགྱུར། །དེས་ནི་སེམས་

448

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཅན་རྣམ་གྲོལ་ཞིང་། །ནད་རྣམས་མེད་ཅིང་བདེ་བར་འགྱུར། །མུ་གེའི་བསྐལ་པ་བར་མ་ལ། །ཟས་དང་སྐོམ་དུ་བསྒྱུར་ནས་སུ། །བཀྲེས་ཤིང་སྐོམ་པ་མེད་བྱས་ཏེ། །སྲོག་ཆགས་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །མཚོན་གྱི་བསྐལ་པ་བར་མ་ལ། །དེ་དག་བྱམས་པ་
བསྒོམ་འགྱུར་ཏེ། །སེམས་ཅན་བྱེ་བ་བརྒྱ་མང་པོ། །གནོད་སེམས་མེད་ལ་འཛུད་པར་བྱེད། །གཡུལ་ཆེན་འདྲེས་པའི་ནང་དུ་ནི། །དེ་དག་ཕྱོགས་ལ་མཉམ་པར་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོབས་ཆེན་རྣམས། །འདུམ་ཞིང་འདུ་བར་དགའ་བར་བྱེད། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ནི་ཇི་སྙེད་པ། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་དམྱལ་བར་
ཡང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་བྱའི་ཕྱིར། །བསམས་བཞིན་དུ་ནི་དེར་འགྲོའ། །ོཇི་
སྙེད་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི། །འགྲོ་བའི་བར་དུ་བསྟན་པ་ནི། །ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་
ཆོས་སྟོན་ཏེ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་འདྲེན་ཅེས་བྱ། །འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱང་
སྟོན། །བསམ་གཏན་པ་ལ་བསམ་གཏན་སྟོན། །བདུད་རྣམས་རབ་ཏུ་འཇོམས་བྱེད་ཅིང་། །དེ་དག་གླགས་སུ་འགྱུར་མི་བྱེད། །མེ་དབུས་ན་ནི་པད་མ་ལྟར། །བྱུང་མ་མྱོང་བ་དེ་སྟོན་ཏེ། །དེ་བཞིན་འདོད་དང་བསམ་གཏན་ཡང་། །བྱུང་མ་མྱོང་བ་དེ་སྟོན་ཏོ། །བསམས་བཞིན་སྨད་འཚོང་རྣམས་སུ་སྒྱུར། །སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་བསྡུ་བའི་
ཕྱིར། །འདོད་ཆགས་ལྕགས་ཀྱུས་དྲོངས་ནས་སུ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་འགོད། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར། །གྲོང་མི་དང་ནི་དེད་དཔོན་
དང་། །མདུན་ན་འདོན་དང་བློན་པོ་དང་། །བློན་པོ་ཆེན་པོར་རྟག་ཏུ་འགྱུར། །སེམས་ཅན་དབུལ་པོ་རྣམས་ལ་ནི། །ཟད་མི་ཤེས་པའི་གཏེར་དུ་གྱུར། །གང་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་

པ་ཡང་། །དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་བཙུད། །ང་རྒྱལ་ཁེངས་པའི་སེམས་ཅན་

449

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ལ། །དེ་དག་ཚན་ཆེན་མཆོག་གྱུར་ཏེ། །ང་རྒྱལ་ཀུན་ཀྱང་བཅོམ་ནས་སུ། །བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཚོལ་དུ་བཙུད། །འཇིགས་སྐྲག་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། །རྟག་ཏུ་དེ་ཡི་མདུན་ན་འདུག །དེ་དག་མི་འཇིགས་བྱིན་ནས་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སྨིན་པར་

བྱེད། །དེ་དག་ལྔ་མངོན་ཤེས་པ་ཡི། །དྲང་སྲོང་ཚངས་པར་སྤྱོད་གྱུར་ཏེ། །བཟོད་དང་ངེས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །སྡོམ་པ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་འགོད། །རིམ་གྲོ་ལྷུར་བྱེད་
སེམས་ཅན་རྣམས། །འཇིགས་པ་མེད་པས་འདིར་མཐོང་ནས། །བྲན་དང་གཡོག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་འགྱུར། །སློབ་མར་ཡང་ནི་ཉེ་བར་འགྲོ། །ཡན་ལག་གང་དང་གང་རྣམས་
ཀྱིས། །སེམས་ཅན་ཆོས་ལ་དགར་གྱུར་པ། །ཐབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་བསླབས་པ་དག །བྱ་བ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་སྟོན། །དེ་དག་སློབ་མ་མཐའ་ཡས་ཤིང་། །སྤྱོད་ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་ཏེ། །ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡས་རྫོགས་པས་ན། །སྲོག་ཆགས་མཐའ་ཡས་གྲོལ་བར་བྱེད། །བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་ནི། །བཅོམ་ལྡན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་

ཀྱང་། །དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་མཐའ་བརྗོད་དཀའ། །ཞེས་བྱ་བའོ། ། ། །
བམ་པོ་བཅུ་བཞི་པ་སྟེ་ཐ་མ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི།
དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལའི་གཟུངས་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། མེ་ཏོག་ཕལ་ཆེར་མེ་ཏོག་བླ་རེ་དང་། །མེ་ཏོག་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་བཀྱེ་སྟེ། །མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་ཀུན་དུ་བཀྲམ་བྱས་ཤིང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོད། །བདུག་པ་ཕལ་ཆེར་བདུག་པའི་བླ་རེ་དང་། །བདུག་པ་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་བཀྱེ་སྟེ། །བདུག་པ་སྣ་ཚོགས་ཀུན་དུ་བཀྲམ་བྱས་ཤིང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོད། །ཕལ་ཆེར་སྤོས་དང་སྤོས་ཀྱི་བླ་རེ་དང་། །སྤོས་ཀྱི་བཀོད་པའི་

450

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འོད་ཟེར་རབ་བཀྱེ་སྟེ། །སྣ་ཚོགས་སྤོས་རྣམས་ཀུན་དུ་བཀྲམ་བྱས་ཤིང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོད། །ཕྲེང་བ་ཕལ་ཆེར་ཕྲེང་བའི་བླ་རེ་དང་། །ཕྲེང་བ་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་བཀྱེ་སྟེ། །ཕྲེང་བ་སྣ་ཚོགས་ཀུན་དུ་བཀྲམ་བྱས་ཤིང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོད། །ཕྱེ་མ་ཕལ་ཆེར་ཕྱེ་མའི་བླ་རེ་དང་། །ཕྱེ་མ་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་བཀྱེ་སྟེ། །ཕྱེ་མ་སྣ་ཚོགས་ཀུན་དུ་བཀྲམ་བྱས་ཤིང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོད། །ན་བཟའ་ཕལ་ཆེར་ན་བཟའི་བླ་རེ་དང་། །ན་བཟའ་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་བཀྱེ་སྟེ། །ན་བཟའ་སྣ་ཚོགས་ཀུན་དུ་བཀྲམ་བྱས་ཤིང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོད། །ཕལ་ཆེར་གདུགས་དང་གདུགས་ཀྱི་བླ་རེ་དང་། །གདུགས་ཀྱི་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་བཀྱེ་སྟེ། །སྣ་ཚོགས་
གདུགས་རྣམས་ཀུན་དུ་བཀྲམ་བྱས་ཤིང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོད། །རིན་ཆེན་ཕལ་ཆེར་རིན་ཆེན་བླ་རེ་དང་། །རིན་ཆེན་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་བཀྱེ་སྟེ། །རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཀུན་དུ་བཀྲམ་བྱས་ཤིང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོད། །པད་མ་ཕལ་ཆེར་པདྨའི་བླ་རེ་དང་། །པད་མ་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་བཀྱེ་སྟེ། །པད་མ་སྣ་ཚོགས་ཀུན་དུ་བཀྲམ་བྱས་ཤིང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོད། །རྒྱན་ཕྲེང་ཕལ་ཆེར་རྒྱན་ཕྲེང་བླ་རེ་དང་། །རྒྱན་ཕྲེང་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་བཀྱེ་སྟེ། །རྒྱན་ཕྲེང་སྣ་ཚོགས་ཀུན་དུ་བཀྲམ་བྱས་ཤིང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོད། །རྒྱལ་མཚན་མཆོག་བཀོད་འོད་ཟེར་རབ་བཀྱེ་ཞིང་། །དེ་དག་རྒྱལ་མཚན་དཀར་དམར་སེར་པོ་དང་། །སྔོ་དང་རྒྱལ་མཚན་བཀོད་པ་སྣ་ཚོགས་པ། །དུ་མས་རྒྱལ་བའི་ཞིང་རྣམས་བརྒྱན་པར་བྱེད། །ནོར་བུའི་དྲ་བ་སྣ་

451

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཚོགས་བཀོད་པའི་གདུགས། །དར་གྱི་ལྡ་ལྡི་བ་དན་རབ་དཔྱངས་ཤིང་། །དྲིལ་གཡེར་
དྲ་བ་རྒྱལ་བའི་གསུང་སྒྲོགས་པ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ཀྱི་དབུ་ལ་དེ་དག་འཛིན། །ལག་པའི་མཐིལ་ནས་མཆོད་པ་བསམ་བྱས་རྣམས། །རྒྱལ་བ་གཅིག་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ལྟར། །རྒྱལ་བ་མ་ལུས་ཀུན་ལའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །དྲང་སྲོང་ཏིང་འཛིན་རྣམ་འཕྲུལ་འདི་འདྲའོ། །དེ་དག་འགྲོ་བ་སྡུད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །རྣམ་པར་འཕྲུལ་དང་ཏིང་འཛིན་
མཆོག་བསྒྲུབས་ཤིང་། །བྱ་བ་དག་དང་བསྙེན་བཀུར་ཀུན་གྱི་སྒོ། །ཐབས་སྟོང་དག་
གིས་སེམས་ཅན་འདུལ་བར་བྱེད། །ཁ་ཅིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད་སྒོ་དང་། །སྦྱིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་གཏོང་སྒོ་དང་། །སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཚུལ་
ཁྲིམས་སྲུང་སྒོ་དང་། །བཟོད་པ་མི་ཟད་མི་འཁྲུགས་སྒོ་དག་དང་། །ཁ་ཅིག་བརྟུལ་ཞུགས་དཀའ་ཐུབ་བརྩོན་སྒོ་དང་། །བསམ་གཏན་རབ་ཏུ་ཞི་བར་གཞན་སྒོ་དང་། །དོན་ལ་རྣམ་ངེས་ཤེས་རབ་སྒོ་རྣམས་དང་། །སྤྱོད་པ་ཀུན་ལྡན་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་དག་
དང་། །ཚངས་པའི་གནས་པ་དག་དང་མངོན་ཤེས་སྒོ། །བསྡུ་བའི་དངོས་པོས་ཕན་པར་འདོད་སྒོ་དང་། །བསོད་ནམས་བསགས་དང་ཡེ་ཤེས་སྒོ་དག་དང་། །བདེན་དང་རྟེན་དང་རྣམ་ཐར་སྒོ་དག་དང་། །ཁ་ཅིག་སྟོབས་དང་དབང་པོ་ལམ་སྒོ་དང་། །ཉན་ཐོས་ཐེག་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་སྒོ་དང་། །རྐྱེན་གྱི་ཐེག་པས་རྣམ་པར་དག་སྒོ་དང་། །ཐེག་པ་
མཆོག་གི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་སྒོ་དང་། །ཁ་ཅིག་མི་རྟག་ཉིད་དང་སྡུག་བསྔལ་སྒོ། །ཁ་ཅིག་བདག་མེད་སྲོག་མེད་སྒོ་དག་དང་། །མི་སྡུག་འདུ་ཤེས་འདོད་ཆགས་བྲལ་སྒོ་དང་། །ཞི་འགོག་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་ཡིས་འདུལ། །འགྲོ་བ་སྤྱོད་པའི་སྒོ་རྣམས་ཇི་
སྙེད་པ། །དེ་སྙེད་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ལ་རབ་ཞུགས་ཏེ། །དེ་དག་ཀུན་དུ་རྣམ་ཐར་སྒོ་དག་

452

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ནས། །བསམ་པ་ཇི་བཞིན་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་འདུལ། །གང་དག་ཀུན་དུ་རྣམ་ཐར་སྒོ་དག་ནས། །བསམས་བཞིན་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་འདུལ་བྱེད་པ། །དེ་དག་སུས་ཀྱང་མཚན་མར་གཟུང་མི་ནུས། །ཏིང་འཛིན་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་དེ་འདྲའོ། །དེ་དག་དགའ་བ་བཀོད་པ་ཏིང་འཛིན་མཆོག །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྨིན་མཐུན་བྱེད་
པ། །དགའ་བདེ་སྤྲོ་བ་རབ་དགའ་ཀུན་ལྡན་རྣམས། །བསམས་ཤིང་བསྟན་ཞིང་སེམས་ཅན་འདུལ་བར་བྱེད། །གང་དུ་ལོ་ཉེས་འཇིག་རྟེན་ཡོ་བྱད་གང་། །བདེ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་དཀོན་གྱུར་པ། །དེར་ནི་ཀུན་གྱི་བསམས་བཞིན་བྱ་བ་ཡིས། །སྦྱིན་པ་སྦྱིན་ཞིང་འགྲོ་བའི་དོན་རྣམས་བྱེད། །དེ་དག་ཟས་སྐོམ་མཆོག་དང་རོ་མཆོག་དང་། །གོས་དང་བགོ་བ་རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་དང་། །རྒྱལ་སྲིད་ནོར་དང་བདག་ཕངས་ཡོངས་གཏོང་བས། །སྦྱིན་ལ་མོས་པའི་འགྲོ་བ་འདུལ་བར་བྱེད། །བརྟེན་པ་དེ་དག་མཚན་མཆོག་ལུས་སྤྲས་ཤིང་། །གོས་དང་རྒྱན་མཆོག་བགོས་ཤིང་བརྒྱན་བྱས་ཏེ། །ཕྲེང་བས་བརྒྱན་ཅིང་སྤོས་ཀྱིས་བསྐུས་པ་ཡིས། །གཟུགས་རྣམས་བསྟན་པས་སེམས་
ཅན་འདུལ་བར་བྱེད། །མཐོང་ན་དགའ་ཚིམ་རབ་ཏུ་དགའ་རྣམས་ལ། །བློ་མཆོག་དེ་དག་མཆོག་ཏུ་གཟུགས་བཟང་བ། །གཟུགས་ཀྱི་དམ་པ་ཡོངས་སུ་སྟོན་བྱེད་
ཅིང་། །གཟུགས་ལ་མོས་པའི་སེམས་ཅན་འདུལ་བར་བྱེད། །དེ་དག་ཀ་ལ་པིང་ཀའི་སྒྲ་སྙན་དང་། །ཁུ་བྱུག་ཀུན་ལ་ངང་པའི་སྒྲ་སྐད་དང་། །རྔ་དང་ཚངས་དང་མིའམ་ཅི་ཡི་སྒྲས། །མོས་པ་ཀུན་ལ་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱང་སྟོན། །སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་གང་ཡིན་པས། །རྒྱལ་བ་གང་དག་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི། །ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྒོ་མོ་དེ་
དག་གིས། །བསམ་པ་ཇི་བཞིན་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་འདུལ། །དེ་དག་བདེ་དང་

453

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སྡུག་བསྔལ་གྲོགས་ཀྱང་བྱེད། །དོན་དང་གནོད་པའི་གྲོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་བྱེད། །བྱ་བ་ཀུན་ལ་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བྱས་ཤིང་། །གྲོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་འདུལ་བར་
བྱེད། །སྡུག་བསྔལ་གནོད་པ་འདུས་བྱས་སྐྱོན་རྣམས་ལ། །གྲོགས་ཀྱི་དོན་དུ་དེ་དག་
བཟོད་བྱེད་ཅིང་། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཕན་དོན་བདེ་དོན་དུ། །དེ་དག་གྲོགས་དོན་གནོད་པ་དང་དུ་ལེན། །གང་ན་སྔོན་བྱུང་མེད་ཅིང་ཆོས་མེད་དེ། །དགོན་པར་འགྲོ་དང་ཐར་པ་མི་དམིགས་པ། །དེར་ནི་རྒྱལ་སྲིད་འབྱོར་པ་རབ་སྤངས་ཏེ། །ཞི་བའི་ཡིད་ཀྱིས་

གནས་མེད་མངོན་པར་འབྱུང་། །དེ་དག་ཁྱིམ་དང་འཆིང་དང་བསྲེག་པའི་གནས། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དགྲོལ་བའི་རྒྱུར། །འདོད་པའི་དགའ་བ་ཀུན་ལ་མི་གནས་པར། །མངོན་པར་བྱུང་ཞིང་ཐར་པ་རབ་ཏུ་བརྗོད། །དེ་དག་སྤྱོད་པ་བཅུ་རྣམས་རྗོད་བྱེད་ཅིང་། །སྐྱེས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་གང་ཡིན་དང་། །དྲང་སྲོང་
རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ལུས་པར། །ཡོངས་སུ་བརྗོད་ཅིང་འགྲོ་བའི་དོན་རྣམས་
བྱེད། །གང་ན་སེམས་ཅན་དཔག་མེད་ཚེ་ལྡན་ཞིང་། །བདེ་དང་ལྡན་ལ་ཉོན་མོངས་ཆུད་ཡོད་པ། །དེར་ནི་རྒ་བས་ཉེན་ཅིང་ནད་བུ་ཅན། །བདག་ལ་དབང་མེད་འཆི་བའི་དབང་གྱུར་སྟོན། །འདོད་ཆགས་འབར་ཞིང་ཞེ་སྡང་རབ་འབར་ལ། །འཇིག་རྟེན་གཏི་མུག་མེ་ཆེན་རབ་འབར་ཞིང་། །རྒ་དང་ན་དང་འཆི་བ་རབ་འབར་བའི། །འཇིག་རྟེན་བསྟན་གནས་སེམས་ཅན་འདུལ་བར་བྱེད། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་སྟོབས་བཅུ་བརྩོན་བཞི་དང་། །ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཅོ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་ཆེ་བའི་
བདག་ཉིད་རྗོད་བྱེད་ཅིང་། །སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་དོན་བྱེད། །དེ་
དག་ཀུན་བརྗོད་རྫུ་འཕྲུལ་རྗེས་བསྟན་པས། །གཟུགས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་སྟོབས་ཀྱིས་

454

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཐམས་ཅད་དུ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། །རྫུ་འཕྲུལ་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པས་སེམས་ཅན་འདུལ། །དེ་དག་ཐབས་ཚུལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་
ཀྱིས། །འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་ཞིང་འགྲོ་བའི་དོན་རྣམས་བྱེད། །འཇིག་རྟེན་མི་ཆགས་ཆུ་ལ་པད་མ་བཞིན། །དགའ་ཞིང་དད་པར་བྱེད་ལ་རྣམ་པར་རྒྱུ། །དེ་དག་སྙན་དངགས་མཁན་རྒྱལ་སྙན་དངགས་སྦྱོར། །གར་མཁན་རྔ་མཁན་གྱད་དང་རོལ་མོ་མཁན། །བཞུགས་མཛེས་རྒྱན་ཕྲེང་ཐོགས་ཤིང་གར་བྱེད་དང་། །སྒྱུ་མ་མཁན་པོ་གཟུགས་མང་ཀུན་དུ་སྟོན། །གྲོང་པ་གྲོང་དཔོན་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་དེད་དཔོན་ཚོང་དཔོན་ཁྱིམ་བདག་འགྱུར། །རྒྱལ་པོ་བློན་པོ་མདུན་འདོན་ཕོ་ཉ་
དང་། །སྨན་པ་འཇིགས་མེད་བསྟན་བཅོས་ཆོ་ག་མཁན། །དེ་དག་དགོན་པར་ལྗོན་ཤིང་ཆེན་པོར་འགྱུར། །སྨན་དང་རིན་ཆེན་མི་ཟད་གཏེར་རྣམས་དང་། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འདོད་སྦྱིན་སྡོང་པོ་དང་། །ལམ་གོལ་དོང་བ་རྣམས་ལ་ལམ་སྟོན་འགྱུར། །འཇིག་རྟེན་བྱུང་ནས་མི་རིང་ཤེས་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ལམ་གྱི་ཚུལ་རྣམས་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་ཀུན་ལ་རྨོངས་ཆོས་ཚོང་ཐབས་དང་། །སྣ་ཚོགས་བཟོ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་རྗོད་པར་བྱེད། །འཚེ་མེད་གནོད་སེམས་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་གང་། །སེམས་ཅན་བདེ་བྱེད་མཁས་པས་རབ་བསྔགས་པ། །རིག་སྟོབས་སྨན་དང་བསྟན་བཅོས་སྣ་ཚོགས་ཀུན། །དྲང་སྲོང་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བརྗོད། །གང་ལ་
ལྷར་བཅས་འཇིག་རྟེན་རྨོངས་འགྱུར་བ། །དྲང་སྲོང་སྤྱོད་མཆོག་དམ་པ་གང་ཡིན་དང་། །བརྟུལ་ཞུགས་དཀའ་སྤྱད་དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད་ཀུན་ཀྱང་། །མཁས་པས་དེ་དག་
རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བརྗོད། །དེ་དག་སྤྱོད་ཅན་ཀུན་རྒྱུ་མུ་སྟེགས་ཅན། །གདུང་བ་གཽ་

455

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཏ་མ་དང་མི་སྨྲར་སྤྱོད། །གཅེར་བུ་གོས་མེད་ལྷུར་ལེན་དགེ་སྦྱོང་ལ། །མུ་སྟེགས་ཅན་
གྱི་སློབ་དཔོན་མཁས་པར་སྟོན། །དེ་དག་ཀུན་དུ་འཚོ་བའི་ཆོས་འཛིན་དང་། །བླ་ན་ཡོད་དང་བླ་ན་མེད་རྣམས་དང་། །རལ་པ་རིང་དང་གཞོན་ནུའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན། །དེ་དག་ཏུ་ཡང་སློབ་དཔོན་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཉི་མའི་རྗེས་ལྟ་དཀའ་ཐུབ་ལྔ་ལྡན་དང་། །ཁྱི་

དང་བ་ལང་བརྟུལ་ཞུགས་རི་དགས་སྤྱོད། །གླེའུ་ཅན་དང་མུ་སྟེགས་སུམ་ཅུ་པ། །དེ་དག་ཏུ་ཡང་དེ་དག་སློབ་དཔོན་འགྱུར། །ལྷག་པའི་ཤེས་ལ་འཇུག་པར་དགའ་རྣམས་དང་། །མུ་སྟེགས་ཉེ་རེག་ཡུལ་དུ་རྒྱུ་རྣམས་སུ། །རྩ་བ་འབྲས་བུ་ཆུ་སྤྱོད་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །བསམ་ཡས་ཆོས་ལ་དེ་དག་དམ་པ་མཆོག །ཙོག་པུར་འདུག་དང་གཅིག་པུར་རྒྱུ་བ་དང་། །ཚེར་མ་རྩྭ་དང་ཐལ་བར་ཉལ་བ་དང་། །གང་དག་གཏུན་ཤིང་མལ་ཅན་གནས་པ་དང་། །དེ་དག་ཏུ་ཡང་དེ་དག་སློབ་དཔོན་འགྱུར། །ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་ཅན་
རྣམས་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་དག་བསམ་པ་མོས་པ་རྟོགས་བྱས་ཤིང་། །བསྙེན་དཀའ་མི་བཟད་དྲག་ཤུལ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས། །མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་སྤང་བར་
འདུལ། །འཇིག་རྟེན་ལྟ་བས་འཁྲུག་པ་ཤེས་བྱས་ནས། །ལྟ་བ་ངན་ལ་གནས་པའི་མུ་སྟེགས་ཅན། །ཀུན་ལ་ཕྲ་བའི་གཞི་དང་ཐབས་ཚུལ་གྱིས། །དེ་དག་རྣམས་ལ་བདེན་པ་
སྟོན་པར་བྱེད། །ལ་ལར་འགྲོ་ལྡིང་བ་ཡི་སྔགས་ཀྱི་གཞི། །ཤིན་ཏུ་གསང་བའི་གཞི་ཡིས་བདེན་པ་སྟོན། །ལ་ལ་དག་ལ་གསལ་ཞིང་དྲང་ཚིག་གིས། །ལ་ལ་དག་ལ་ལྷ་ཡི་གསང་ཚིག་གིས། །ལ་ལ་དག་ལ་ཡི་གེ་དབྱེ་ཚིག་དང་། །དོན་ལ་རྣམ་ངེས་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་རྣམས་དང་། །རྒོལ་བ་འདུལ་བར་ཤེས་པའི་ཚིག་རྣམས་དང་། །བསྟན་བཅོས་ཐུབ་མེད་ཐར་པའི་ཚིག་རྣམས་ཀྱིས། །ལ་ལ་དག་ལ་མི་སྐད་ཚིག་རྣམས་དང་། །ཀུན་

456

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ལ་འཇུག་པ་ངེས་ཚིག་རྣམས་ཀྱིས་སུ། །ལ་ལ་དག་ལ་ལྷ་ཡི་ངེས་ཚིག་དང་། །ཀླུ་ཡི་
ངེས་ཚིག་གནོད་སྦྱིན་ངེས་ཚིག་གིས། །ལ་ལར་སྲིན་པོ་འབྱུང་པོ་ཤ་ཟ་དང་། །དྲི་ཟ་གྲུལ་བུམ་ལྟོ་འཕྱེ་ཆེ་ཚིག་དང་། །མི་ཅི་ལྷ་མིན་མཁའ་ལྡིང་ཚིག་རྣམས་ཀྱིས། །བདེན་
པ་བསྟན་ཅིང་ཐར་པར་འདྲེན་པར་བྱེད། །དེ་དག་བདེན་དང་ངེས་ཚིག་ཚུལ་ཤེས་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཆོས་རྣམས་མ་ལུས་པའི། །ཆོས་ཉིད་བསམ་བྱས་ཚིག་ལམ་ཤེས་པར་སྟོན། །དེ་དག་ཏིང་འཛིན་རྣམ་འཕྲུལ་དེ་འདྲའོ། །དེ་དག་འགྲོ་བདེ་མཆོག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་མངོན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང་། །འོད་ཟེར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་རབ་བཀྱེ་སྟེ། །འོད་ཟེར་བཀྱེ་ནས་སེམས་ཅན་འདུལ་བར་བྱེད། །མཐོང་ན་ལེགས་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་ཇི་སྙེད་འོད་ཟེར་དེ་ཤེས་པ། །དེ་དག་མཐོང་ལེགས་དོན་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། །བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་གི་རྒྱུ། །མི་རྣམས་ཀུན་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོངས་བསྟན་དང་། །ཆོས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྟན་དེ་ལམ་བསྟན་ཅིང་། །རྒྱལ་བའི་སྐུ་གཟུགས་མཆོད་རྟེན་བསྟན་བྱས་པས། །དེས་ན་མཐོང་ལེགས་འོད་ཟེར་གྲུབ་པར་འགྱུར། །ལྷ་ཡི་འོད་ཟེར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ཡི། །འོད་ཟེར་
འོད་བྱེད་ཅེས་བྱ་རབ་གཏོང་ཞིང་། །རྡུལ་དང་མུན་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བྱས་ཏེ། །འཇིག་རྟེན་ཕན་པའི་འོད་དེ་རབ་ཏུ་སྣང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་འོད་དེས་བསྐུལ་བྱས་པ། །དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོད་ཕྱིར་སྒྲོན་མ་འཛིན། །དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོད་ཕྱིར་

སྒྲོན་བཟུང་བས། །འཇིག་རྟེན་སྒྲོན་མ་མཛད་པའི་རྒྱལ་བར་གྱུར། །འབྲུ་མར་མར་མེ་
མར་གྱི་མར་མེ་དང་། །རྩྭ་ཤིང་འདམ་བུ་འོད་མའི་སྒྲོན་མ་དང་། །སྤོས་དང་བཅུད་ལེན་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མ་དག །རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་ཕུལ་ནས་འོད་བྱེད་ཐོབ། །སྒྲོལ་ཞེས་བྱ་བའི་

457

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་འོད་དེས་བསྐུལ་བྱས་ལ། །དེ་དག་སྲེད་སྤངས་སྲེད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། །སེམས་ཅན་སྒྲོལ་བའི་དོན་དུ་གོ་ཆ་གྱོན། །གང་དག་སྲེད་སྤངས་སྲེད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། །སེམས་ཅན་སྒྲོལ་བའི་དོན་དུ་གོ་གྱོན་པ། །དེ་དག་ཆུ་བོ་བཞི་ལས་རབ་ཏུ་སྒྲོལ། །མྱ་ངན་མེད་པའི་བདེ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་སྟོན། །སྟེགས་དང་ཟམ་པ་དུ་མ་བྱས་པ་དང་། །ཆུ་ཀླུང་ལམ་ལ་སྒྲོལ་བའི་གྲུ་བྱིན་

ཏེ། །འདུས་བྱས་སུན་ཕྱུང་ཞི་བ་བསྔགས་བྱས་པས། །དེས་ན་སྒྲོལ་བའི་འོད་ཟེར་གྲུབ་པར་འགྱུར། །སྐོམ་པ་སེལ་བའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་འོད་དེས་བསྐུལ་བྱས་པ། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྐོམ་པ་རབ་སྤངས་ཤིང་། །ཆོས་ལ་མོས་པའི་རོ་ནི་དོན་དུ་གཉེར། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྐོམ་པ་རབ་སྤངས་ཏེ། །ཆོས་མོས་རོ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་གྱུར་པས། །བདུད་རྩི་ཆར་པ་འབེབས་པའི་སངས་རྒྱས་
འགྱུར། །འཇིག་རྟེན་སྐོམ་པའི་སྲེད་པ་རྣམ་པར་སེལ། །རྫིང་དང་ཁྲོན་པ་ཆུ་ཀླུང་ཆུ་རྡོ་དང་། །མཚོ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་བྱེད་བཙུད་དེ། །འདོད་པ་སྨད་ཅིང་བསམ་གཏན་བསྔགས་བྱས་པས། །དེས་ན་སྐོམ་པ་སེལ་བ་གྲུབ་པར་འགྱུར། །དགའ་བར་བྱེད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་འོད་དེས་བསྐུལ་བྱས་པ། །དགའ་བས་རྒྱས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དོན་དུ། །རབ་འབྱུང་འགྱུར་བར་བྱ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཐུགས་རྗེ་ལྡན་པའི་སྐུ་གཟུགས་མཚན་བརྒྱན་པ། །པདྨའི་གདན་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་བྱས་ཤིང་། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྣམས་བརྗོད་པ། །དེས་ན་དགའ་བྱེད་འོད་ཟེར་གྲུབ་པར་འགྱུར། །མགུ་བར་བྱེད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་འོད་དེས་བསྐུལ་བྱས་པ། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ལ་ནི་

458

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དགའ་མགུ་ཞིང་། །ཆོས་ལ་དགའ་མགུ་དགེ་འདུན་དགའ་མགུའོ། །དེ་དག་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་དགའ་མགུ་ཞིང་། །ཆོས་ལ་དགའ་མགུ་དགེ་འདུན་དགའ་མགུ་ནས། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་འཕགས་པའི་ཚོགས་རྣམས་དང་། །རྟག་ཏུ་འགྲོགས་ཐོབ་བཟོད་པ་བླ་མེད་འཐོབ། །སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་ཆོས་དང་ཚོགས་མཆོག་ལ། །སེམས་ཅན་མང་པོ་བསྐུལ་ཞིང་དྲན་བྱས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རབ་
བརྗོད་པས། །དེས་ན་མགུ་བྱེད་འོད་ཟེར་གྲུབ་པར་འགྱུར། །བསོད་ནམས་བསགས་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་འོད་དེས་བསྐུལ་བྱས་པ། །བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་ཞིང་། །སྦྱིན་པ་སྣ་ཚོགས་དུ་མ་སྦྱིན་པར་བྱེད། །གཏན་པ་མེད་པའི་མཆོད་པ་དེ་བྱེད་ཚེ། །སློང་བ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་རྫོགས་
བྱེད་དེ། །བསམ་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པ་བྱིན་བྱས་པས། །བསོད་ནམས་བསགས་པའི་
འོད་ཟེར་གྲུབ་པར་གྱུར། །ཡེ་ཤེས་ལྡན་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་འོད་དེས་བསྐུལ་བྱས་པ། །ཆོས་གཅིག་སྒོ་མོ་ནས་ནི་དུ་མ་ཡི། །ཆོས་ཀྱི་སྒོ་
རྣམས་ཡུད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད། །ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སེམས་ཅན་འཛིན་བཙུད་དེ། །དོན་
ལ་ངེས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཕྱེ་ཞིང་། །ཆོས་ཀྱི་ཚིག་དོན་བརྗོད་པ་བྱས་པས་
ན། །དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ལྡན་པའི་འོད་ཟེར་འགྲུབ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་འོད་དེས་བསྐུལ་བྱས་པ། །སྟོང་པ་བདག་མེད་མ་སྐྱེས་མ་བྱུང་ཞིང་། །རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག །བདག་པོ་མེད་ཆོས་སྟོང་པ་བྱེད་མེད་པ། །སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་ཆུ་ཟླ་མཚུངས་འདྲ་ཞིང་། །རྨི་ལམ་མཚུངས་ལ་
གཟུགས་བརྙན་འདྲ་བ་དག །སྟོན་པས་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་དེ་གྲུབ་བོ། །ཆོས་ཀྱི་རྣམ་

459

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

འཕྲུལ་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་འོད་དེས་བསྐུལ་བྱས་པ། །མི་ཟད་མཛོད་ཀྱི་གཟུངས་ནི་ཐོབ་གྱུར་ནས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་མཛོད་ཀྱང་འཛིན། །ཆོས་འཛིན་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་ཕན་བཏགས་ཏེ། །དྲང་སྲོང་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱིས་བསྲུང་བྱས་ཤིང་། །འགྲོ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཟུང་བྱས་
པས། །ཆོས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་འོད་ཟེར་གྲུབ་པར་འགྱུར། །གཏོང་དང་ལྡན་པའི་འོད་ཟེར་
རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་འཇུངས་པ་གང་དག་དེས་བསྐུལ་བ། །ལོངས་སྤྱོད་མི་རྟག་མི་བརྟན་ཤེས་གྱུར་ནས། །དེ་དག་རྟག་ཏུ་གཏོང་ལ་དགའ་མོས་འགྱུར། །མ་དུལ་གདུལ་དཀའི་སེམས་ཅན་སེར་སྣ་ཅན། །ནོར་རྣམས་རྨི་ལམ་སྤྲིན་དང་འདྲར་ཤེས་
ནས། །དགའ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་སྤེལ་བྱས་པས། །དེས་ན་གཏོང་དང་ལྡན་པའི་
འོད་གྲུབ་བོ། །ཡོངས་སུ་གདུང་མེད་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །ཁྲིམས་འཆལ་

སེམས་ཅན་གང་དག་དེས་བསྐུལ་བ། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་ལ་གནས་གྱུར་

ནས། །རང་འབྱུང་འགྱུར་བར་བྱ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དགེ་བའི་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་མང་འཛུད་ཅིང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱང་ཡང་དག་འཛིན་བཅུག་པས། །ཡོངས་གདུང་མེད་པའི་འོད་ཟེར་དེ་གྲུབ་བོ། །བཟོད་པ་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །མི་བཟོད་སེམས་ཅན་གང་དག་དེས་བསྐུལ་བ། །ཁྲོ་དང་ཐ་བ་ང་རྒྱལ་ཡོངས་སྤོངས་ཤིང་། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་བཟོད་མོས་
དགའ་བར་འགྱུར། །སྡིག་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཉེས་བྱས་བཟོད་བྱས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་དོན་
དུ་འཁྲུག་པ་མ་བྱས་ཤིང་། །བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྟག་ཏུ་བསྔགས་བརྗོད་པས། །དེས་ན་བཟོད་པ་བཀོད་པ་དེ་གྲུབ་བོ། །བརྟུན་དང་ལྡན་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །ལེ་

460

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ལོའི་སེམས་ཅན་གང་དག་དེས་བསྐུལ་བ། །རིགས་པར་བརྩོན་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྣམས་ལ། །སྦྱོར་བ་སྐྱོ་མེད་མཆོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །རིགས་པར་བརྩོན་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྣམས་ལ། །སྦྱོར་བ་སྐྱོ་བ་མེད་པས་མཆོད་བྱས་ནས། །དེ་དག་བདུད་བཞིའི་ལམ་ལས་རབ་འདས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་བླ་མེད་མྱུར་དུ་རེག་པར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་མང་པོ་བརྩོན་འགྲུས་འཛིན་བཅུག་སྟེ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་རབ་བྱས་ནས། །ཟད་པའི་དུས་ན་དམ་ཆོས་ཡོངས་བཟུང་བས། །དེས་ན་བརྟུན་པར་ལྡན་པའི་འོད་ཐོབ་པོ། །ཞི་བར་བྱེད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །རྣམ་འཁྲུག་སེམས་ཅན་ཇི་སྙེད་དེས་བསྐུལ་བ། །དེ་དག་ཆགས་དང་སྡང་དང་རྨོངས་མེད་ཅིང་། །རྟོགས་པར་གྱུར་ནས་མཉམ་གཞག་སེམས་སུ་འགྱུར། །སྡིག་པའི་
གྲོགས་པོ་སྐྱོན་ལྡན་སྤྱོད་ཅན་དང་། །འདྲེ་བ་ཡོངས་སུ་རྣམ་པར་སྤངས་བྱས་ཏེ། །དགོན་པར་རབ་ཞི་བསམ་གཏན་རབ་བརྗོད་པས། །དེས་ན་ཞི་བར་བྱེད་པའི་འོད་གྲུབ་པོ། །ཤེས་རབ་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །ཤེས་འཆལ་སེམས་ཅན་ཇི་སྙེད་དེས་བསྐུལ་བ། །བདེན་དང་རྟེན་དང་རྣམ་ཐར་ཚུལ་རྣམས་དང་། །དབང་པོ་ཤེས་པ་རྟོགས་པར་ཁོང་ཆུད་ཅིང་། །ཉི་མའི་སྒྲོན་མའི་ཏིང་འཛིན་ཐོབ་གྱུར་ནས། །ཤེས་རབ་སྣང་བར་མཛད་པའི་རྒྱལ་བར་འགྱུར། །རྒྱལ་སྲིད་ནོར་དང་བདག་ཕངས་ཡོངས་བཏང་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་ཆོས་གང་བཙལ་བྱས་པ། །ཆོས་དེ་གུས་པར་བྱས་ནས་རབ་བཤད་པས། །ཤེས་རབ་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་དེ་གྲུབ་པོ། །སངས་རྒྱས་ལྡན་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་འོད་དེས་བསྐུལ་བྱས་པ། །སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་བསམ་ཡས་རྣམས། །པདྨ་དམ་པ་རྣམས་ལ་

461

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བཞུགས་པར་མཐོང་། །སངས་རྒྱས་ཆེ་དང་སངས་རྒྱས་རྣམ་ཐར་དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམ་འཕྲུལ་མཐའ་ཡས་བརྗོད་བྱས་ཤིང་། །སངས་རྒྱས་སྟོབས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་རབ་བརྗོད་པས། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ལྡན་པའི་འོད་གྲུབ་པོ། །མི་འཇིགས་སྦྱིན་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །འཇིགས་ཉེན་སེམས་ཅན་གང་ལ་དེས་རེག་པ། །འབྱུང་པོ་གཟའ་དང་གསད་བརྡེག་བཅིང་བ་དང་། །ནད་འགོ་འཇིགས་པ་ཀུན་ལས་ཐར་བར་འགྱུར། །མི་འཇིགས་སྦྱིན་པས་སེམས་ཅན་བསྐྱབ་པ་དང་། །སྲོག་ཆགས་གསོད་ལས་བཟློག་པར་བྱས་པ་དང་། །འཇིགས་པ་སྐྱབས་ཚོལ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་བྱས་པས། །མི་འཇིགས་སྦྱིན་པའི་འོད་ཟེར་དེ་གྲུབ་པོ། །བདེ་བ་ཀུན་བྱེད་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །ནད་པ་ན་བ་གང་དག་དེས་རེག་པ། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ནད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་
ཐར། །བསམ་གཏན་ཏིང་འཛིན་བདེ་བ་རྣམས་ཀྱང་འཐོབ། །ནད་གསོས་འབྲས་བུ་སྨན་དང་རྩ་བ་དང་། །རིན་ཆེན་བཅུད་ལེན་སྤོས་དང་བྱུག་པ་དང་། །བུ་རམ་སྦྲང་རྩི་འོ་མ་

མར་དག་དང་། །འབྲུ་མར་ཟས་སྐོམ་བྱིན་པས་དེ་ཐོབ་བོ། །སངས་རྒྱས་སྟོན་པའི་འོད་
ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །ཚེ་ཟད་ཐ་མར་གང་དག་དེས་བསྐུལ་བ། །སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་སངས་རྒྱས་མཐོང་བར་འགྱུར། །དེ་དག་ཤི་འཕོས་སངས་རྒྱས་བཞུགས་ཤིང་འགྲོ། །འཆི་བའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་དྲན་བྱས་ཏེ། །དགའ་བྱེད་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གཟུགས་བསྟན་བྱས་ཤིང་། །འཆི་ཀར་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་སུ་གཏང་བརྗོད་པས། །སངས་རྒྱས་སྟོན་པའི་འོད་ཟེར་དེ་ཐོབ་བོ། །ཆོས་རབ་བརྗོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་འོད་དེས་བསྐུལ་བྱས་པ། །ཆོས་ཉན་ཀློག་ཅིང་ཡི་གེར་འདྲི་བར་བྱེད། །དེ་དག་རྟག་ཏུ་ཆོས་ལ་དགའ་མོས་འགྱུར། །ཆོས་ཀྱི་མུ་གེ་བྱུང་ཚེ་

462

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ཆོས་བརྗོད་དེ། །ཆོས་ཚོལ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་རྫོགས་བྱས་ཤིང་། །འདུན་པ་བསྐྱེད་
དེ་ཆོས་ལ་བརྩོན་གྱིས་ཞེས། །བརྗོད་པས་ཆོས་རབ་བརྗོད་པ་དེ་ཐོབ་པོ། །སངས་
རྒྱས་སྲས་རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྐུལ་བའི་ཕྱིར། །དབྱངས་དང་ལྡན་པའི་འོད་ཟེར་རབ་
གཏོང་ཞིང་། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་སྒྲ་རྒྱུན་ཇི་སྙེད་པ། །ཀུན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་དུ་ཐོས། །གསང་བསྟོད་སྒྲ་ཡིས་དྲང་སྲོང་ཆེ་བསྟོད་དེ། །རྒྱལ་བའི་གསུང་སྒྲ་དོན་དུ་སིལ་སྙན་དང་། །སྒྲ་ཆེན་དྲིལ་བུ་སྦྱིན་རྣམས་འགྲོ་ཀུན་ལ། །རབ་ཏུ་བསྔགས་པས་དབྱངས་ལྡན་འོད་གྲུབ་པོ། །འཆི་མེད་སྦྱིན་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་འོད་དེས་བསྐུལ་བྱས་པ། །བག་མེད་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་རབ་སྤངས་ཏེ། །ཡོན་ཏན་ཀུན་ལ་བརྩོན་པ་ཉམས་སུ་ལེན། །འདུས་བྱས་རྟག་ཏུ་བདེ་བ་མེད་པ་སྟེ། །སྡུག་བསྔལ་འཚེ་བ་དུ་མས་ཡོངས་སུ་གང་། །འགོག་པ་རྟག་ཏུ་བདེ་ཞིང་ཞི་སྤྱོད་ཅེས། །བརྗོད་པས་འཆི་མེད་སྦྱིན་པ་དེ་ཐོབ་པོ། །ཁྱད་པར་ལྡན་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་འོད་དེས་བསྐུལ་བྱས་པ། །རྒྱལ་བ་
རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཁྱད་པར་དང་། །ཏིང་འཛིན་ཁྱད་པར་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་
ཐོབ། །ཐུབ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆོག་གྱུར་ཅིང་། །ཏིང་འཛིན་མཆོག་དང་ཤེས་
རབ་མཆོག་གྱུར་ཅེས། །བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་བསྟོད་ཅིང་བསྔགས་བརྗོད་པས། །དེས་ན་ཁྱད་པར་ལྡན་པའི་འོད་གྲུབ་པོ། །རིན་ཆེན་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་འོད་དེས་བསྐུལ་བྱས་པ། །རིན་ཆེན་མི་ཟད་གཏེར་རྣམས་ཐོབ་གྱུར་ནས། །དྲང་སྲོང་ཆེ་ལ་རིན་ཆེན་དམ་པས་མཆོད། །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་རིན་ཆེན་ཕུལ། །སྐྱེ་བོ་ཉོན་མོངས་རིན་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་

463

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བསྡུས། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་རིན་ཆེན་རབ་ཕུལ་བས། །རིན་ཆེན་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་གྲུབ་པར་གྱུར། །སྤོས་རབ་སྣང་བའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སེམས་ཅན་གང་དག་འོད་དེས་བསྐུལ་བྱས་པས། །མི་ལ་མེད་སྤོས་ཡིད་འོང་ཚོར་གྱུར་ནས། །སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ངེས་པར་འགྱུར། །མི་དང་ལྷ་ཡི་སྤོས་དང་བྱུག་པ་ཡིས། །མི་ཡི་གཙོ་ལ་མཆོད་པ་རབ་བྱས་ཏེ། །སྤོས་ལས་རྒྱལ་བའི་གཟུགས་དང་མཆོད་རྟེན་དག །བྱས་པས་སྤོས་རབ་སྣང་བ་དེ་གྲུབ་པོ། །སྣ་ཚོགས་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །རྒྱལ་མཚན་བ་དན་གདུགས་མཆོག་སྣ་ཚོགས་དང་། །སིལ་སྙན་བསྒྲགས་ཤིང་སྤོས་ཀྱི་བདུག་པ་ཡིས། །ཕོ་བྲང་དམ་པ་མཛེས་བྱས་མེ་ཏོག་
བཀྲམ། །སིལ་སྙན་ངག་གིས་རྒྱལ་བ་རྣམས་བསུ་ཞིང་། །མེ་ཏོག་བདུག་པ་བདུག་སྤོས་ཕྱེ་མ་དང་། །རྒྱལ་མཚན་བ་དན་གདུགས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད། །དེས་ན་
སྣ་ཚོགས་བཀོད་པ་གྲུབ་པར་གྱུར། །ཤིན་ཏུ་དང་བྱེད་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །ས་རྣམས་ལག་མཐིལ་བཞིན་དུ་གནས་པར་བྱེད། །མཆོད་རྟེན་དྲང་སྲོང་གནས་རྣམས་སྦྱང་བྱས་པས། །དེས་ན་ཤིན་ཏུ་དང་བྱེད་འོད་གྲུབ་པོ། །སྤྲིན་དང་ལྡན་པའི་འོད་ཟེར་
རབ་གཏོང་ཞིང་། །སྤོས་ཀྱི་ཆར་འབེབས་སྤྲིན་རྣམས་ཀུན་དུ་གནས། །མཆོད་རྟེན་
འཁོར་སར་སྤོས་ཀྱི་ཆུས་བཏབ་པས། །སྤྲིན་དང་ལྡན་པའི་འོད་དེ་རབ་ཏུ་འཐོབ། །ལྷབ་
ལྷུབ་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །གཅེར་བུ་གོས་གྱོན་རྒྱན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །གོས་དང་བགོ་བ་རྒྱན་ཕྲེང་སྣ་ཚོགས་དག །སྦྱིན་པ་བྱས་པས་ལྷབ་ལྷུབ་བཀོད་པ་གྲུབ། །རོ་མཆོག་ལྡན་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །བཀྲེས་པ་ཁ་ཟས་རོ་མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཟས་དང་སྐོམ་དང་རོ་མཆོག་སྣ་ཚོགས་རྣམས། །བྱིན་པས་

464

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

རོ་མཆོག་ལྡན་པའི་འོད་གྲུབ་པོ། །ནོར་རྣམས་སྟོན་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །དབུལ་པོ་དག་གིས་རིན་ཆེན་གཏེར་རྣམས་འཐོབ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གཏེར་གཞི་མི་ཟད་པ། །དབུལ་བ་བྱས་པས་ནོར་སྟོན་འོད་ཐོབ་བོ། །མིག་རྣམས་སྦྱོང་བའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །དེ་ཚེ་ལོང་བས་སྣ་ཚོགས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་། །རྒྱལ་བ་དག་དང་རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་ལ། །མར་མེ་ཕུལ་བས་མིག་སྦྱོང་འོད་ཟེར་གྲུབ། །རྣ་བ་རྣམ་སྦྱོང་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །རྣ་བ་ཉམས་པས་སྒྲ་མང་ཐོས་པར་འགྱུར། །རྒྱལ་བ་རྣམས་དང་རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་ལ། །སིལ་སྙན་ཕུལ་བས་རྣ་སྦྱོང་འོད་གྲུབ་པོ། །སྣ་རྣམས་སྦྱོང་བའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སྔོན་ཆད་མ་ཚོར་དྲི་ཞིམ་ཚོར་བར་འགྱུར། །རྒྱལ་བ་རྣམས་དང་རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་ལ། །སྤོས་རབ་ཕུལ་བས་སྣ་སྦྱོང་འོད་ཟེར་གྲུབ། །ལྕེ་རྣམ་སྦྱོང་བའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སྒྲ་སྙན་ཡིད་འོང་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བསྟོད། །མི་སྙན་བསླང་བར་སྨྲ་བ་
རྣམས་སྤོངས་ཏེ། །འཇམ་པར་སྨྲས་པས་ལྕེ་སྦྱོང་འོད་ཟེར་གྲུབ། །ལུས་རྣམས་སྦྱོང་བའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །དབང་པོ་ཉམས་པ་དབང་པོ་ལྡན་པར་འགྱུར། །རྒྱལ་བ་རྣམས་དང་རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་ལ། །ལུས་བཏུད་བྱས་པས་ལུས་རྣམས་སྦྱོང་བ་ཐོབ། །སེམས་རྣམས་སྦྱོང་བའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སྨྱོས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །ཏིང་འཛིན་དབང་རྗེས་སེམས་འགྲོ་བྱས་པས་ན། །སེམས་རྣམས་སྦྱོང་བའི་འོད་ཟེར་དེ་གྲུབ་པོ། །གཟུགས་རྣམས་སྦྱོང་བའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །མི་དབང་རྣམས་ཀྱི་བསམ་ཡས་སྐུ་མཐོང་སྟེ། །སྐུ་གཟུགས་
རི་མོ་སྣ་ཚོགས་མང་པོ་དང་། །མཆོད་རྟེན་བརྒྱན་བྱས་གཟུགས་སྦྱོང་འོད་གྲུབ་

465

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པོ། །སྒྲ་རྣམས་སྦྱོང་བའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །སྒྲ་ནི་སྒྲ་མིན་སྟོང་པར་རབ་ཏུ་ཤེས། །རྐྱེན་ལས་བྱུང་བས་བྲག་ཅ་འདྲའོ་ཞེས། །སྒྲ་རྣམས་བསྟན་པས་འོད་ཟེར་དེ་གྲུབ་པོ། །དྲི་རྣམས་སྦྱོང་བའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །དྲི་ང་ཐམས་ཅད་དྲི་ཞིམ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །སྤོས་རབ་མཆོག་ཆུས་རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་དག །ཁྲུས་བྱས་བྱང་ཆུབ་ཞིང་གི་འོད་དེ་ཡིན། །རོ་བྲོ་སྦྱོང་བའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །དུག་ཅན་དུག་མེད་རོ་འི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་བཅས་དང་ཕ་མ་ལ། །རོ་མཆོག་ཐམས་ཅད་ཕུལ་བའི་འོད་དེ་ཡིན། །རེག་རྣམ་སྦྱོང་བའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །རེག་ན་རྩུབ་པ་འཇམ་ཞིང་བདེ་བར་འགྱུར། །མདུང་ཐུང་རྩེ་གསུམ་རལ་གྲི་

མདའ་ཆེན་ཆར། །ཕྲེང་བ་འཇམ་པ་པདྨ་ཨུཏྤལ་འགྱུར། །བཅོས་བུའི་རས་མང་འཇམ་ཞིང་རེག་བདེ་རྣམས། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཤེགས་ཤུལ་བཏིང་བཀྲམ་སྟེ། །མེ་ཏོག་
བྱུག་པ་ན་བཟའ་འཇམ་རྣམས་དང་། །ཕྲེང་བ་བླ་རེ་ཕུལ་བའི་འོད་དེ་ཡིས། །ཆོས་རྣམ་སྦྱོང་བའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། །འཇིག་རྟེན་ཕན་མཛད་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི། །སྤུ་རྣམས་ཀུན་ནས་ཆོས་རྣམས་བསམ་མི་ཁྱབ། །བྱུང་བ་ཐོས་ནས་མོས་པ་ཐམས་ཅད་ཚིམ། །རྐྱེན་ལས་བྱུང་བས་མ་སྐྱེས་ངོ་བོ་ཉིད། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ནི་
ཆོས་སྐུ་སྟེ། །ཆོས་ཉིད་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གནས་སོ་ཞེས། །བརྗོད་པས་ཆོས་རྣམ་སྦྱོང་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །འོད་ཟེར་སྒོ་མོ་དེ་དག་ལ་སོགས་པ། །དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་

སྤུ་ཡི་སྒོ་གཅིག་ནས། །འོད་ཟེར་གང་གཱའི་བྱེ་མ་སྙེད་འབྱུང་སྟེ། །ཀུན་ལ་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་ཚུལ་ཅན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྐུ་ཡི་སྤུ་ཡི་སྒོ་གཅིག་ནས། །འོད་ཟེར་གང་གཱའི་བྱེ་མ་སྙེད་འབྱུང་བ། །མ་ལུས་སྤུ་རྣམས་ཀུན་ནས་དེ་བཞིན་ཏེ། །དྲང་སྲོང་ཏིང་འཛིན་རྣམ་འཕྲུལ་

466

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

འདི་འདྲའོ། །ཡོན་ཏན་གང་གིས་འོད་ཟེར་གང་འགྲུབ་པའི། །ཡོན་ཏན་དེ་གྲོགས་སྔོན་ཆད་གང་གྱུར་པ། །དེ་དག་ཉིད་ལས་འོད་ཟེར་རབ་འབྱུང་སྟེ། །དྲང་སྲོང་ཡེ་ཤེས་རྣམ་འཕྲུལ་འདི་འདྲའོ། །དེ་དག་བསོད་ནམས་སྔོན་གྲོགས་གང་ཡིན་ལ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་གསོལ་བ་སུས་བཏབ་དང་། །གང་གིས་མཐོང་སྟེ་དགེ་བ་བསགས་གྱུར་པ། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་འོད་ཟེར་དེ་དག་ཤེས། །གང་དག་བསོད་ནམས་བྱས་ཤིང་དགེ་བསགས་དང་། །གང་དག་ཡང་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་མཆོད་ཅིང་། །སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་འདུན་ཏེ་དོན་གཉེར་བ། །དེ་དག་ཀུན་ལ་འོད་ཟེར་དེ་དག་བསྐུལ། །དཔེར་ན་དམུས་ལོང་ཉི་མ་མི་མཐོང་ཡང་། །དེ་མེད་མ་ཡིན་འཇིག་རྟེན་ཀུན་དུ་འཆར། །མིག་དང་ལྡན་པས་ཤར་བར་ཤེས་གྱུར་ནས། །ཀུན་ཀྱང་རང་རང་སོ་སོའི་ལས་ལ་འཇུག །དེ་བཞིན་སྐྱེས་ཆེན་འོད་ཟེར་དེ་དག་ཀུན། །རབ་ཏུ་བྱུང་ཡང་ལོག་པས་ཉེན་གྱུར་ཅིང་། །མོས་ཉམས་ཕལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཐོང་སྟེ། །བློ་གྲོས་ཡངས་པ་རྣམས་ལ་དེ་དག་
མོད། །དཔེར་རྒྱན་ནོར་བུ་བཞོན་པ་གཞལ་མེད་ཁང་། །བཅུད་ཀྱིས་ལེན་དང་རིན་
ཆེན་བྱུག་པ་སྤོས། །དེ་དག་སྐྱེ་བོ་ཆེ་ལ་ཡོད་མོད་ཀྱི། །ཕོངས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་
དེ་དག་མེད། །དེ་བཞིན་སྐྱེས་ཆེན་འོད་ཟེར་དེ་དག་ཀུན། །དེ་དག་ཡོད་ཀྱང་ལོག་པས་ཉེན་གྱུར་ཅིང་། །མོས་པ་ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཐོང་སྟེ། །བློ་གྲོས་ཡངས་པ་
རྣམས་ལ་དེ་དག་མོད། །གང་དག་འོད་ཟེར་དབྱེ་བ་འདི་ཐོས་ནས། །དད་ཅིང་མོས་ལ་དང་བ་སྐྱེས་གྱུར་ནས། །བདག་ནི་ཡོན་ཏན་ཆེ་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ཞེས། །དེ་དག་དོགས་དང་སོམ་ཉི་མི་བསྐྱེད་དོ། །དེ་དག་གཡོག་འཁོར་བཀོད་པ་རྣམ་འཕྲུལ་པ། །ཏིང་འཛིན་དམ་པ་མངོན་པར་གྲུབ་བྱེད་ཅིང་། །ཕྱོགས་བཅུ་ཀུན་དུ་དོ་ཟླ་མེད་རྣམས་ཀྱི། །ཞམ་

467

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

རིང་སངས་རྒྱས་སྲས་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད། །འོད་བཀོད་དེ་དག་པདྨ་སྣ་ཚོགས་པ། །སྟོང་གསུམ་ཚད་ཙམ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་བྱས་ནས། །སྐྱིལ་ཀྲུང་བཅས་པའི་ལུས་
ཀྱིས་ཀུན་ཁྱབ་སྟེ། །ཏིང་འཛིན་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་འདི་འདྲའོ། །དེ་དག་ཞིང་བཅུའི་རྡུལ་སྙེད་པདྨ་གཞན། །འཁོར་དང་བཅས་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་བྱས་ཤིང་། །སངས་

རྒྱས་སྲས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྐོར། །དེ་དག་ཏིང་འཛིན་ཏིང་འཛིན་མེད་
པར་གནས། །དྲང་སྲོང་དེ་ཡིས་སེམས་ཅན་གང་དག་རྣམས། །ཡོངས་སུ་སྨིན་བྱས་

སངས་རྒྱས་ལེགས་བསྒྲུབས་པས། །དེ་དག་པདྨ་ཆེན་པོ་དེ་བསྐོར་ཞིང་། །ཀུན་ཀྱང་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་ལྟ་ཞིང་འཁོད། །གང་དག་ཏིང་འཛིན་གནས་པར་རབ་ཞུགས་པ། །སྐྱེས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ཡིན་ཏེ། །རང་གི་སློབ་མས་ཀུན་ཀྱང་ཡོངས་
བསྐོར་ནས། །སྐར་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཟླ་བ་བསྐོར་བ་བཞིན། །དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཕྱོགས་
གཅིག་རབ་འཇུག་ཅིང་། །ཞམ་འབྲིང་སངས་རྒྱས་སྲས་རྣམས་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་རྣམས་མ་ལུས་ཀུན་དུ་སྟོན། །ཏིང་འཛིན་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་འདི་འདྲའོ། །དེ་དག་ཕྱོགས་ཀྱི་དྲ་བ་ཁྱབ་གནས་པའི། །ཏིང་འཛིན་དམ་པ་མངོན་པར་སྒྲུབ་
བྱེད་ཅིང་། །ཁ་ཅིག་མཉམ་གཞག་ཁ་ཅིག་ལྡན་པར་ཡང་། །ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་དུ་རང་གི་ལུས་སྟོན་ཏོ། །དེ་དག་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །ནུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་
དཔའ་བོ་རྣམ་པར་ལྡང་། །ནུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ཅིང་། །བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་ནས་ལྡང་། །དེ་བཞིན་ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་སུ་རབ་ཏུ་
འཇུག །གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ལ། །ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་ཕྱུག་པོ་
གཞན་ནས་ལྡང་། །དྲང་སྲོང་ཏིང་འཛིན་རྣམ་འཕྲུལ་འདི་འདྲའོ། །ཤར་ཕྱོགས་སངས་

468

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

རྒྱས་ཞིང་རྣམས་གང་ཡིན་པ། །གྲངས་མེད་མ་ལུས་དག་ན་རང་བྱུང་བ། །དེ་དག་སྤྱན་སྔར་ཞབས་དྲུང་དེ་དག་རྣམས། །ཞི་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྣམ་པར་སྣང་། །ཕྱོགས་དེར་མཉམ་པར་གཞག་པ་བརྟན་བྱས་ནས། །དཔའ་བོ་ནུབ་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་མ་ལུས་
པར། །རྣམ་པར་ལྡང་ཞིང་མངོན་སུམ་རྒྱལ་ཀུན་ལ། །མཆོད་པ་དུ་མ་རབ་ཏུ་བྱེད་པར་སྣང་། །ནུབ་ཕྱོགས་སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་གང་ཡིན་པ། །གྲངས་མེད་མ་ལུས་དག་ན་བཞུགས་སངས་རྒྱས། །དེ་དག་སྤྱན་སྔར་ཞབས་དྲུང་དེ་དག་རྣམས། །ཞི་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པར་སྣང་། །ཕྱོགས་དེར་མཉམ་པར་གཞག་པ་བརྟན་བྱས་ནས། །དཔའ་བོ་ཤར་གྱི་ཞིང་རྣམས་མ་ལུས་པར། །རྣམ་པར་ལྡང་ཞིང་མངོན་སུམ་རྒྱལ་ཀུན་ལ། །མཆོད་པ་དུ་མ་རབ་ཏུ་བྱེད་པར་སྣང་། །དེ་བཞིན་ཕྱོགས་བཅུ་དག་གི་ཞིང་རྣམས་སུ། །ཕྱོགས་རྣམས་མ་ལུས་ཀུན་དུ་བརྟན་ལ་འཇུག །ཁ་ཅིག་མཉམ་གཞག་ཁ་ཅིག་ལངས་གྱུར་ཅིང་། །འཇིག་རྟེན་སྒྲོན་མ་རྣམས་མཆོད་བྱེད་པར་སྣང་། །དེ་དག་མིག་གི་ལམ་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །གཟུགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བདག་

ཉིད་ཆེན་པོ་ལྡང་། །གཟུགས་རྣམས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟོན་པ་ན། །དེ་ལ་ལྷར་
བཅས་འཇིག་རྟེན་རྨོངས་པར་འགྱུར། །གཟུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་

ལ། །མི་ནི་མ་སྐྱེས་མ་བྱུང་རང་བཞིན་ཏེ། །སྟོང་པ་བྱེད་པ་མེད་པར་རབ་སྟོན་ཅིང་། །མིག་གི་ལམ་ནས་དྲན་ལྡན་རྣམ་པར་ལྡང་། །དེ་དག་རྣ་བའི་ལམ་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །སྒྲ་ཡི་ལམ་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྡང་། །གང་ལ་ལྷར་བཅས་འཇིག་རྟེན་རྨོངས་གྱུར་པ། །སྒྲ་དང་སྐད་རྣམས་ལན་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས། །སྒྲ་ཡི་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ཅིང་། །རྣ་བ་མ་སྐྱེས་མ་བྱུང་རང་བཞིན་ཏེ། །སྟོང་པ་བྱེད་པ་མེད་པར་

469

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

རབ་སྟོན་ཅིང་། །རྣ་བའི་ལམ་ནས་དྲན་ལྡན་རྣམ་པར་ལྡང་། །དེ་དག་སྣ་ཡི་ལམ་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །དྲི་ཡི་ལམ་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྡང་། །གང་དུ་ལྷར་བཅས་འཇིག་རྟེན་རྨོངས་གྱུར་པ། །དྲི་མཆོག་དམ་པ་འཇུག་པར་རབ་ཏུ་ཞུགས། །དྲི་ཡི་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ཅིང་། །སྣ་ནི་མ་སྐྱེས་མ་བྱུང་རང་བཞིན་ཏེ། །སྟོང་པ་བྱེད་པ་མེད་པར་རབ་སྟོན་ཅིང་། །སྣ་ཡི་ལམ་ནས་དྲན་ལྡན་རྣམ་པར་ལྡང་། །དེ་དག་ལྕེ་ཡི་ལམ་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །རོ་མཆོག་ཀུན་གྱི་ལམ་ནས་རྣམ་པར་ལྡང་། །གང་དུ་

ལྷར་བཅས་འཇིག་རྟེན་རྨོངས་གྱུར་པ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རོ་མཆོག་རྣམ་པར་ལྡང་། །རོ་མཆོག་རྣམས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ཅིང་། །ལྕེ་ནི་མ་སྐྱེས་མ་བྱུང་རང་བཞིན་ཏེ། །སྟོང་པ་བྱེད་པ་མེད་པར་རབ་སྟོན་ཅིང་། །ལྕེ་ཡི་ལམ་ནས་དྲན་ལྡན་རྣམ་པར་ལྡང་། །དེ་དག་ལུས་ཀྱི་ལམ་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །རེག་པའི་ལམ་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྡང་། །གང་དུ་ལྷར་བཅས་འཇིག་རྟེན་རྨོངས་གྱུར་པ། །འཇིག་རྟེན་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་རེག་ལ་བཞུགས། །རེག་པའི་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ཅིང་། །ལུས་ནི་མ་སྐྱེས་མ་བྱུང་རང་བཞིན་ཏེ། །སྟོང་པ་བྱེད་པ་མེད་པར་རབ་སྟོན་ཅིང་། །ལུས་ཀྱི་ལམ་ནས་དྲན་ལྡན་རྣམ་པར་ལྡང་། །དེ་དག་སེམས་ཀྱི་ལམ་ལ་མཉམ་

གཞག་ཅིང་། །ཆོས་ཀྱི་ལམ་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྡང་། །གང་དུ་ལྷར་བཅས་འཇིག་
རྟེན་རྨོངས་གྱུར་པ། །ཆོས་ལ་གནས་པའི་འཇུག་པར་རབ་ཏུ་ཞུགས། །ཆོས་ཀྱི་ལམ་

ལ་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ཅིང་། །སེམས་ནི་མ་སྐྱེས་མ་བྱུང་རང་བཞིན་ཏེ། །སྟོན་པ་བྱེད་པ་མེད་པར་རབ་སྟོན་ཅིང་། །སེམས་ཀྱི་ལམ་ནས་དྲན་ལྡན་རྣམ་པར་ལྡང་། །དེ་
དག་བྱིས་པའི་ལུས་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །ལང་ཚོ་ཤུགས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ལས་

470

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ལྡང་། །ལང་ཚོ་ཤུགས་གནས་རྣམས་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །རྒས་ཤིང་འཁོགས་པའི་ལུས་ལས་རྣམ་པར་ལྡང་། །རྒས་ཤིང་འཁོགས་པའི་ལུས་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །དད་པའི་དགེ་བསྙེན་མ་ཡི་ལུས་ལས་ལྡང་། །དགེ་བསྙེན་དད་པའི་ལུས་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །དད་པའི་དགེ་བསྙེན་ལུས་ལས་རྣམ་པར་ལྡང་། །དད་པའི་དགེ་བསྙེན་ལུས་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །དགེ་སློང་མ་ཡི་ལུས་ལས་རྣམ་པར་ལྡང་། །དགེ་སློང་མ་ཡི་ལུས་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །དགེ་སློང་མང་དུ་ཐོས་པའི་ལུས་ལས་ལྡང་། །དགེ་སློང་མང་ཐོས་ལུས་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །སློབ་དང་མི་སློབ་ལུས་ལས་རྣམ་པར་ལྡང་། །སློབ་དང་མི་སློབ་ལུས་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །རྐྱེན་གྱིས་སངས་

རྒྱས་ལུས་ལས་རྣམ་པར་ལྡང་། །རྐྱེན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལུས་ལ་མཉམ་གཞག་

ཅིང་། །སངས་རྒྱས་སྐུ་མཆོག་རབ་ལས་རྣམ་པར་ལྡང་། །སངས་རྒྱས་སྐུ་མཆོག་རབ་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །ལྷ་ཡི་ལུས་གཟུགས་ལས་ནི་རྣམ་པར་ལྡང་། །ལྷ་ཡི་ལུས་གཟུགས་ལ་ནི་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །རྫུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་ཀླུ་ཡི་ལུས་ལས་ལྡང་། །རྫུ་འཕྲུལ་ཀླུ་ཡི་ལུས་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །རྫུ་འཕྲུལ་གནོད་སྦྱིན་ལུས་ལས་རྣམ་པར་ལྡང་། །འཕྲུལ་ཆེན་གནོད་སྦྱིན་ལུས་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །འབྱུང་པོ་ཀུན་གྱི་ལུས་

ལས་རྣམ་པར་ལྡང་། །འབྱུང་པོ་ཀུན་གྱི་ལུས་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །སྤུ་ཡི་སྒོ་གཅིག་
ནས་ནི་རྣམ་པར་ལྡང་། །སྤུ་སྒོ་གཅིག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ཅིང་། །སྤུ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་རྣམ་པར་ལྡང་། །སྤུ་སྒོ་ཀུན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ཅིང་། །སྐྲ་རྩེ་གཅིག་གི་ཁྱོན་ལས་རྣམ་པར་ལྡང་། །སྐྲ་རྩེ་གཅིག་གི་ཁྱོན་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །སྐྲ་རྩེ་ཀུན་གྱི་ཁྱོན་ལས་རྣམ་པར་ལྡང་། །སྐྲ་རྩེ་ཀུན་གྱི་ཁྱོན་ལས་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །ཕྲ་

471

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

རབ་རྡུལ་གྱི་རྡུལ་ལས་དེ་དག་ལྡང་། །རྡུལ་གཅིག་ལ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་
ཅིང་། །མ་ལུས་རྡུལ་རྣམས་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་ལྡང་། །རྡུལ་རྣམས་མ་ལུས་ཀུན་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །རྒྱ་མཚོ་རྡོ་རྗེའི་གཞི་ལས་རྣམ་པར་ལྡང་། །རྒྱ་མཚོ་རྡོ་རྗེའི་གཞི་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །ནོར་བུའི་ཤིང་ཐོག་དག་ལས་རྣམ་པར་ལྡང་། །ཤིང་ཐོག་དག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ཅིང་། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་སྒོ་ནས་ལྡང་། །རྒྱལ་
བའི་འོད་ཟེར་སྒོ་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཡི་ཆུ་ཀླུང་རྣམས་ལས་ལྡང་། །རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཀླུང་རྣམས་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མེ་ཡི་ལམ་ལས་ལྡང་། །མེ་ཡི་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ཅིང་། །རླུང་གི་ལམ་ལས་དྲན་ལྡན་རྣམ་པར་ལྡང་། །རླུང་གི་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ཅིང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་ཡི་གཞི་ལས་ལྡང་། །ས་ཡི་གཞི་ལ་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་ཅིང་། །ལྷ་ཀུན་གཞལ་མེད་ཁང་ལས་རྣམ་པར་ལྡང་། །ལྷ་ཀུན་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་མཉམ་གཞག་ཅིང་། །དྲན་ལྡན་དེ་ནི་མཁའ་ལས་རྣམ་པར་ལྡང་། །ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་བསགས་པ་དེ་དག་གི །ཏིང་འཛིན་རྣམ་ཐར་དེ་དག་བསམ་མི་ཁྱབ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱིས་བསྐལ་པ་

བསམ་ཡས་སུ། །བཤད་པ་མཛད་ཀྱང་ཟད་པར་མཛད་མི་སྤྱོད། །འགྲོ་ལས་རྣམ་སྨིན་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱིས་དེ་དག་གསུངས་པ་ནི། །ལྷ་ཀླུའི་རྣམ་
འཕྲུལ་སངས་རྒྱས་རྣམ་འཕྲུལ་དང་། །བསམ་བྱེད་བསམ་གཏན་རྣམ་འཕྲུལ་བསམ་མི་ཁྱབ། །དེ་དག་ལ་ཡང་དཔེས་སྟོན་བརྗོད་པར་བྱ། །དེ་དག་འདྲ་བའི་དཔེ་ལྟ་ཅང་མེད་དེ། །མཁས་ཤིང་རིག་པའི་སྐྱེ་བོ་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས། །བསྟན་ན་མྱུར་དུ་དོན་རྣམས་
ཤེས་པར་འགྱུར། །རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་ལ་གནས་པ་ཡི། །ཉན་ཐོས་གཅིག་ཏུ་

472

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར། །མང་པོར་གྱུར་ནས་ཕྱིར་ཡང་གཅིག་འགྱུར་ཏེ། །མཁའ་
ལ་བསམ་གཏན་འཆའ་ཞིང་འབར་བར་བྱེད། །སྨད་ནས་མེ་འབར་སྟོད་ནས་ཆུ་ཡི་རྒྱུན། །སྟོད་ནས་མེ་འབར་སྨད་ནས་ཆུ་ཡི་རྒྱུན། །འགྲོ་དང་འགྲེང་དང་ཉལ་དང་འདུག་པ་དང་། །ལུས་འཕྲུལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་བསམ་མི་ཁྱབ། །དེ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེ་དང་མི་ལྡན་ཞིང་། །བྱང་ཆུབ་མི་ཚོལ་འཇིག་རྟེན་ཡལ་འདོར་ཡང་། །ལུས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་

བསམ་ཡས་སྟོན་བྱེད་ན། །འཇིག་རྟེན་ཕན་འདོད་ཅི་ཕྱིར་སྟོན་མི་བྱེད། །ཉི་ཟླ་མཁའ་
ལས་རྣམ་པར་རྒྱུ་འདོད་ཅིང་། །ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ཆུ་ཡི་ངོགས་དག་དང་། །མཚོ་
མཚེའུ་མཚོ་བྲན་སྣོད་དང་རིན་ཆེན་དང་། །རྒྱ་མཚོ་ཆུ་ཀླུང་རྣམས་དང་གཟུགས་བརྙན་སྟོན། །དེ་བཞིན་གཟུགས་རྣམས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། །སྐྱེས་བུ་དཔའ་བོ་ཕྱོགས་བཅུ་ཀུན་དུ་སྟོན། །ཏིང་འཛིན་རྣམ་ཐར་ཀུན་གྱི་ཚུལ་ལ་མཁས། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བྱུང་དབང་། །དང་བའི་མཚོ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག །དེ་དག་སོ་སོའི་རང་གི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང་། །རལ་གྲི་མདའ་ཆེན་གཞུ་དང་མདའ་
རྣམས་དང་། །གོ་གྱོན་བཞོན་དང་ཐེག་པར་བཅས་སུ་མཐོང་། །གང་གི་གཟུགས་གང་གནས་གང་ཆ་བྱད་གང་། །དེ་དང་དེ་དག་དེ་ལྟར་ཆུ་ལས་མཐོང་། །འོན་ཀྱང་ཆུ་ལ་བྱམས་སྡང་རྣམ་རྟོག་མེད། །དྲང་སྲོང་ཏིང་འཛིན་རྣམ་འཕྲུལ་འདི་འདྲ་ཡི། །རྒྱ་མཚོའི་ལྷ་མོ་སྒྲ་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ། །སེམས་ཅན་རྒྱ་མཚོར་ཇི་སྙེད་སྐྱེས་རྣམས་ཀྱི། །སྒྲ་ཡི་ཡན་
ལག་དབྱངས་ཀྱི་ཚུལ་མཁས་ཏེ། །རང་གི་སྐད་ཀྱིས་འགྲོ་ཀུན་ཚིམ་པར་བྱེད། །སྒྲ་
ལྡན་ཆགས་སྡང་གཏི་མུག་ལྡན་དེ་ཡང་། །སྐད་རྣམས་ཀུན་གྱི་སྒྲ་ཡི་ཚུལ་མཁས་
ན། །གཟུངས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་དབང་ཐོབ་རྣམས། །ལྷར་བཅས་འཇིག་རྟེན་ཅི་

473

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།
ཕྱིར་མགུ་མི་བྱེད། །ཏམ་བུ་ར་ཡི་ཆུང་མ་དབྱངས་ལྡན་མ། །ཚངས་པའི་བུ་མོ་ཡིད་ལ་བྱུང་བ་དེ། །བདེན་དང་དམ་བཅས་མི་ཚེ་དགའ་རྣམས་ཀྱི། །སེམས་དང་ཡིད་དང་ཁ་
ཡི་སྒོར་འཇུག་སྟེ། །དབྱངས་ལྡན་ཆགས་བཅས་ཞེ་སྡང་ཅན་དེ་ཡང་། །བརྟུལ་ཞུགས་
གྲུབ་མཐུན་དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས། །ཡིད་འོང་སྐད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་མགུ་བྱེད་
ན། །ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་ཕྱུག་རྣམས་ཅིས་མི་བྱེད། །རིག་སྔགས་ཚུལ་མཁས་སྒྱུ་མའི་མཁན་པོ་ནི། །སྣ་ཚོགས་གཟུགས་མང་མཐའ་ཡས་སྟོན་པ་བྱེད། །ཉིན་མཚན་ཡུད་དང་ཟླ་བ་ལོ་བརྒྱ་དང་། །ཁྱིམ་བཟང་རྒྱས་པ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་སྟོན། །འདོད་ཆགས་
སྡང་ལྡན་སྒྱུ་མའི་མཁན་པོ་ཡང་། །སྒྱུ་མའི་འཕྲུལ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་མགུ་བྱེད་ན། །བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་རྣམ་ཐར་རབ་བསླབས་པ། །སྤྱོད་ཚུལ་མཁས་རྣམས་ཅི་ཕྱིར་མགུ་མི་བྱེད། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་དབང་པོ་འཐབ་པའི་ཚེ། །རྒྱལ་ལྡན་ལྷ་ཡིས་ལྷ་མིན་ཕམ་བྱས་ན། །དེ་དག་འཇིགས་པས་གདུགས་བཅས་བཞོན་བཅས་ཤིང་། །ཐེག་བཅས་དམག་བཅས་གོ་གྱོན་བཞིན་དུ་འབྱེར། །འདོད་ཆགས་སྡང་ལྡན་ལྷ་དབང་དེ་
དག་ཀྱང་། །ལུས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་བསམ་ཡས་སྟོན་བྱེད་ན། །དབང་ཕྱུག་རྫུ་འཕྲུལ་
དབང་གནས་དཔའ་བ་རྣམས། །ལུས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཅི་ཕྱིར་སྟོན་མི་བྱེད། །རྡོ་རྗེ་
འཆང་བའི་གླང་པོ་ས་སྲུང་བུ། །དབང་པོའི་འཁོར་གྱུར་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་དེ། །མགོ་བོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་མངོན་སྤྲུལ་ཞིང་། །མགོ་རྣམས་ཀུན་ལའང་མཆེ་བ་དྲུག་དྲུག་སྟེ། །མཆེ་བ་དེ་དག་སོ་སོ་རེ་རེ་ལའང་། །རྫིང་བུ་ཆུས་གང་བདུན་བདུན་སྤྲུལ་པ་བྱེད། །རྫིང་བུ་རེ་རེའང་པདྨ་སྣ་ཚོགས་པ། །རྣམ་པར་བཀོད་པ་བདུན་བདུན་སྤྲུལ་པ་བྱེད། །པདྨ་རེ་ལའང་ལྷ་ཡི་བུ་མོ་དག །སྒྱུ་རྩལ་ཀུན་ཤེས་བདུན་བདུན་སྤྲུལ་པ་

474

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བྱེད། །དེ་དག་རྩེད་མོ་གླུ་གར་ཚུལ་ལ་མཁས། །སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དབང་པོ་དེ་དང་རྩེ། །གླང་པོ་དེ་ཡང་ལུས་ནི་བསྒྱུར་བྱས་ཏེ། །ལྷ་རྣམས་ཀུན་དང་འགྲོགས་ཤིང་བདེ་བར་བྱེད། །སྤྱོད་པའི་ཚུལ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཀུན་ཀྱང་མཐུན། །གླང་པོ་མཆོག་གི་རྣམ་འཕྲུལ་དེ་ལྟར་སྣང་། །གླང་པོ་ཆགས་སྡང་གཏི་མུག་ལྡན་དེ་ཡང་། །འདི་འདྲའི་རྫུ་འཕྲུལ་རབ་ཏུ་སྟོན་བྱེད་ན། །ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱིས་སྟོབས་ལ་སྦྱངས་པ་རྣམས། །ཏིང་
འཛིན་བརྒྱ་ཡི་རྣམ་འཕྲུལ་ཅིས་མི་བྱེད། །སྒྲ་གཅན་ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་ལུས་སྤྲུལ་ཏེ། །རྡོ་རྗེའི་གཞི་ལ་རྐང་པ་འཇོག་བྱེད་ཅིང་། །རྒྱ་མཚོ་ལྟེ་བར་ཕྱིན་པ་ཙམ་དུ་
སྟོན། །རི་རབ་རྩེ་དང་ཉིད་ཀྱི་མགོ་ཡང་སྙོམས། །སྒྲ་གཅན་ཆགས་སྡང་གཏི་མུག་ལྡན་
དེ་ཡང་། །འདི་འདྲའི་རྫུ་འཕྲུལ་ཀུན་དུ་སྟོན་བྱེད་ན། །འཇིག་རྟེན་སྒྲོན་མ་བདུད་རྣམས་རབ་འབྱམ་པ། །རྫུ་འཕྲུལ་མཐའ་ཡས་ཅི་སྟེ་སྟོན་མི་བྱེད། །བརྒྱ་བྱིན་རྣམ་འཕྲུལ་

བསམ་ཡས་པ་ལ་ལྟོས། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་དབང་པོ་གཡུལ་འགྱེད་ཚེ། །ལྷ་མིན་བྱེ་བ་འབྱེར་བ་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་སྙེད་བརྒྱ་བྱིན་རང་གི་ལུས་ལས་སྤྲུལ། །ལྷ་མིན་དབང་དང་
ལྷ་མིན་ཕལ་ཀུན་གྱིས། །བརྒྱ་བྱིན་རང་རང་མདུན་དུ་འདུག་པར་ཤེས། །དེ་ནི་རྡོ་རྗེ་
འཆང་བས་གཟུང་ངོ་ཞེས། །ལྷ་མིན་དབང་པོ་ཀུན་ཀྱང་མགོ་མྱོས་གྱུར། །འཇིགས་པར་བྱེད་པའི་མིག་སྟོང་རབ་བསྟན་ཏེ། །རྡོ་རྗེ་མེ་ལྕེ་འབར་བ་ཐོགས་བྱེད་ཅིང་། །ལུས་ལ་གོ་བགོས་གཟི་བརྗིད་བསྙེན་དཀའ་བའི། །བརྒྱ་བྱིན་མཐོང་ནས་ལྷ་མིན་དབང་པོ་
འབྱེར། །དེ་ཡང་བསོད་ནམས་ཕལ་པའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས། །ལྷ་རྒྱལ་དོན་དུ་རྣམ་པར་
འཕྲུལ་བྱེད་ན། །འགྲོ་བ་མ་ལུས་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་གྱུར་པ། །བསོད་ནམས་མི་ཟད་
རྣམས་ལྟ་ཅིས་མི་འཕྲུལ། །ལྷ་ལ་སྐུལ་མ་འདེབས་པའི་ལྷ་ཡི་རྔ། །ལྷ་ལས་རྣམ་པར་

475

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

སྨིན་པས་གྲུབ་གྱུར་པ། །ལྷ་རྣམས་བག་མེད་གནས་པར་ཤེས་གྱུར་ནས། །རྔ་དེ་ནམ་མཁའ་ལས་ནི་སྒྲ་སྒྲོགས་ཏེ། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཐེར་ཟུག་མིན། །ཐ་ཤལ་མི་བརྟན་དབུ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད། །སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་ཆུ་ཟླ་མཚུངས་འདྲ་ཞིང་། །སྲིད་པ་
ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་སྤྲིན་དང་མཚུངས། །བག་མེད་ཐམས་ཅད་དགྲ་བཅས་མྱ་ངན་
ཅན། །འཆི་བའི་ལམ་ཡིན་མི་འཆིའི་ལམ་མ་ཡིན། །ཇི་སྙེད་སུ་དག་བག་མེད་གནས་གྱུར་པ། །དེ་དག་འཆི་བདག་ཆུ་སྲིན་ཆེན་པོས་ཟིན། །སྡུག་བསྔལ་རྩ་བ་ཡོངས་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཡིན། །སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨད། །འདོད་པའི་ཡོན་
ཏན་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རྨོངས། །ཆོས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་རྟག་དགའ་གྱིས་ཞེས་བསྐུལ། །རྔ་
དེས་བསྐུལ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་ལྷ་རྣམས་དང་། །ལྷ་ཡི་འདུན་ས་ཆོས་བཟངས་འདུག་ནས་
སུ། །གཏམ་གང་ཞི་ཞིང་འདོད་ཆགས་བྲལ་མཐུན་པ། །ཆོས་ཀྱི་གཏམ་དེ་ལྷ་རྣམས་
ཀུན་ལ་བརྗོད། །རྔ་དེ་གཟུགས་མེད་བསྟན་དུ་མི་རུང་ཡང་། །དེ་ལྟར་རྔ་སྒྲས་དོན་ཆེན་རབ་བྱེད་ན། །བསམ་པ་ཇི་བཞིན་གཟུགས་ནི་ཡོངས་སྟོན་རྣམས། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་

དོན་ཆེན་ཅིས་མི་བྱེད། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་དབང་པོ་གཡུལ་འགྱེད་ཚེ། །ལྷ་ཡི་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས། །ལྷ་ལ་སྐུལ་མ་འདེབས་པའི་ལྷ་ཡི་རྔ། །ལྷ་རྣམས་
མ་འཇིགས་ཤིག་ཅེས་སྒྲ་འབྱིན་ཏེ། །རྔ་ཡིས་བསྐུལ་ནས་ལྷ་རྣམས་རབ་དགའ་
ཞིང་། །སྐྲག་པ་མེད་དེ་སྟོབས་ཀྱང་སྐྱེས་པར་གྱུར། །ལྷ་མིན་དབང་པོ་སྐྲག་པས་ཉེན་པ་རྣམས། །འཇིགས་ནས་དམག་བཅས་དེ་ཡི་མོད་ལ་འབྱེར། །དེ་ལྟར་རྔ་སྐད་འབྱིན་

པའི་རྔ་འདྲ་བ། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་དང་དཔུང་གཉེན་པོ། །ཉོན་མོངས་བདུད་
བཅོམ་སྙིང་རྗེ་ཆེ་ལྡན་རྣམས། །ཞི་བའི་སྒྲ་བསྒྲགས་ཉོན་མོངས་སེལ་བར་བྱེད། །དབང་

476

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པོ་ལྷ་ཡི་བུ་མོ་དགུ་བཅུ་གཉིས། །དབང་པོའི་སྤྲུལ་པས་ཀུན་ཀྱང་དགའ་བར་འགྱུར། །གཅིག་ཀྱང་བདག་དང་བརྒྱ་བྱིན་རྩེ་བར་ཤེས། །གཅིག་ལྟར་ལྷ་མོ་ཀུན་ཀྱང་
དེ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་མོ་ཀུན་དང་དགའ་བར་གནས་སྣང་ཞིང་། །ཆོས་བཟངས་འདུན་ས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་འདུག །ལྷ་རྣམས་ཀུན་ལ་ཆོས་རབ་སྟོན་སྣང་ཞིང་། །བརྒྱ་བྱིན་སྐད་

ཅིག་གཅིག་ལ་རྣམ་པར་འཕྲུལ། །བརྒྱ་བྱིན་ཆགས་སྡང་གཏི་མུག་ལྡན་པ་ཡང་། །སྤྲུལ་
པས་རང་གི་འཁོར་རྣམས་དགའ་བྱེད་ན། །འགྲོ་དོན་མི་སྐྱོ་སྦྱོར་རྣམས་ཅི་ཡི་
ཕྱིར། །རྫུ་འཕྲུལ་སྟོབས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་མགུ་མི་བྱེད། །བདུད་ཀྱིས་དཀྲུགས་མ་འགྲོ་
བའི་དབང་སྒྱུར་བ། །དེ་ཡི་དབང་དུ་སེམས་ཅན་འདི་ཀུན་འདོང་། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀུན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིས། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བདུད་དེས་བཅིངས། །ཆགས་སྡང་གཏི་མུག་ལྡན་པའི་བདུད་དེ་ཡང་། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་འགྱུར་བྱེད་ན། །དབང་བཅུ་དབང་ཐོབ་རྣམས་ལ་ཅི་རོབ་སྟེ། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཕྱོགས་མ་བཞག །སྟོང་གསུམ་གནས་ཀྱི་བདག་པོ་ཚངས་པ་ཡང་། །སྟོང་
གསུམ་ཚངས་གནས་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ན། །དེ་དག་ཀུན་ན་འདུག་པར་རབ་སྣང་ཞིང་། །ཚངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་འོང་སྒྲོགས། །ཚངས་དེ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཚངས་ལམ་གྱི། །བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བྱེད་ན། །འཇིག་རྟེན་རབ་
འདས་བླ་ན་མེད་པ་ཡི། །བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་གནས་པ་ཅིས་མི་འཕྲུལ། །དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་ཤེས་པའི་རྣམ་འཕྲུལ་ལྟོས། །རྒྱ་མཚོའི་སྤྲིན་གྱིས་ཆར་ཐིགས་རབ་
བཀྱེ་བ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་བགྲང་བར་བྱེད། །ཐིགས་འགའི་ཟེར་ཀྱང་མ་ཤེས་དེ་མེད་ན། །བསླབས་པ་བསྐལ་པ་བསམ་ཡས་རབ་བསླབས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་

477

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བླ་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་རྣམས། །ཅི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་སེམས་ཀྱིས་ནི། །འགྲོ་བ་མ་ལུས་ཀུན་གྱི་སེམས་མི་ཤེས། །སེམས་ཅན་ལས་སྨིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
པས། །འཇིག་རྟེན་འདི་ཀུན་རླུང་ལས་ཡོངས་སུ་བྱུང་། །རྒྱ་མཚོ་རི་དང་ལྷ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་། །རིན་ཆེན་རྣམ་ཕྱེས་ས་བོན་བཀྲམ་པའང་བྱུང་། །རླུང་ལས་བྱུང་གྱུར་སྤྲིན་
གྱིས་ཆར་འབེབས་ཤིང་། །སླར་ཡང་རླུང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྤྲིན་ཞི་བྱེད། །འཇིག་རྟེན་གྱི་

ནི་ལོ་ཏོག་རླུང་གིས་བསྐྱེད། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བདེ་མང་རླུང་གིས་བྱས། །རླུང་དེས་ཕ་
རོལ་ཕྱིན་ལ་མ་བསླབས་ཤིང་། །སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་མ་བསླབས་པར། །འཇིག་རྟེན་རྣམ་སྨིན་བསམ་མི་ཁྱབ་སྟོན་ན། །མཆོག་ཐོབ་པ་དག་ཅི་སྟེ་སྟོན་མི་
བྱེད། །ཅེས་བྱ་བའོ། །བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་པའོ། ། ། །

༼ལེའུ་བཅུ་དགུ་པ།༽
བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་རྒྱུ་གཞན་ཡང་བྱ་སྟེ། གང་ཞིག་དུས་རྣམས་ཀུན་དུ་སེམས་ཅན་དོན་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། དེ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ནམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ལ་མེ་ཏོག་གམ་བདུག་པའམ་སྤོས་གསོལ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ངན་པའི་དྲི་ང་བ་བསལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་བྲོ་བར་ཡོངས་སུ་
བསྔོའ། །ོདེ་ཕྱག་དར་དང་ཞལ་ཞལ་བྱེད་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་མི་
སྡུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་སྤྱོད་ལམ་མཛེས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོདེ་མེ་ཏོག་གི་གདུགས་གསོལ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་

478

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གདུང་བ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོདེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་དུ་འགྲོ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་གཟུད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ཕྱིར་འབྱུང་ན་

འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་བཙོན་ར་ནས་གདོན་ཏོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་གནས་ཁང་གི་སྒོ་འབྱེད་ན་འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་དབྱེའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་སྒོ་གཅོད་ན་
འདི་ལྟར་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་བཅད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་
འདུག་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་འགོད་དོ་སྙམ་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་གློ་གཡས་པས་ཉལ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
དོ། །དེ་དེ་ནས་ལྡང་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་རྣམས་ལས་བསླང་ངོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ལུས་ཀྱི་ཆེད་ལ་འགྲོ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་འགྲོས་སུ་འགྲོ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་དེ་ལྟར་འདུག་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གི་ཟུག་རྔུ་འབྱུང་ངོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་བཀྲུ་བཤལ་བྱེད་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མའི་སྐྱོན་
རྣམས་བཀྲུའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ལག་པ་བསྙལ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་ང་བ་རྣམས་བསལ་ལོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
དོ། །དེ་རྐང་པ་འཁྲུ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རྡུལ་རྣམ་

479

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

པ་སྣ་ཚོགས་བསལ་ལོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་གདོང་འཁྲུ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་ངོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
དོ། །དེ་སོ་ཤིང་ཟ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བསལ་ལོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ལུས་ཀྱི་གཡོ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་ཡོངས་སུ་བསྔོའ། །ོདེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཕྱག་བྱ་བར་ཤོག་ཅིག་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་ཇི་སྐད་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
ཡང་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཤཱ་
རིའི་བུ་གཞན་ཡང་གཅན་གཟན་ཁྲོ་བོའི་དགོན་པར་སོང་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་འཇིགས་པར་མི་བྱ་སྐྲག་པར་མི་བྱ་དངང་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་འདི་སྙམ་དུ་གལ་ཏེ་གཅན་གཟན་དག་གིས་བདག་ཟོས་ན་འདི་ལྟར་སྦྱིན་པ་དེ་བྱིན་པར་གྱུར་ཅིག །བདག་གི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ན་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སོང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོང་ཡེ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་རྐུན་པོའི་དགོན་པར་སོང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་

480

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་འཇིགས་པར་མི་བྱ་སྐྲག་པར་མི་བྱ་དངང་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ལུས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་ཡིན། ཡོ་བྱད་དང་འཚོག་ཆས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་འདི་སྙམ་དུ་གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་བདག་གི་ཡོ་བྱད་དང་འཚོག་ཆས་རྣམས་ཕྲོགས་ན་དེ་དག་ལ་སྦྱིན་པ་དེ་
བྱིན་པར་གྱུར་ཅིག །གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་བདག་གི་སྲོག་བཅད་པར་གྱུར་ཀྱང་དེ་ལ་བདག་གིས་ཞེ་སྡང་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱ། བདག་གིས་དེ་དག་ལ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཉེས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་དེའི་ཚེ་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ན་ཉེས་པ་འདི་དང་གཞན་ཡང་ཡོང་ཡེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུང་ཞིང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་ཆུའི་དགོན་
པར་ཕྱིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་འཇིགས་པར་མི་བྱ་སྐྲག་པར་མི་བྱ་དངང་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་མི་འཇིགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེས་འདི་སྙམ་དུ་

481

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྲེད་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་བསླབ་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་སྐྲག་པར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བདག་སྐོམ་པས་འཆི་བའི་དུས་བྱས་པར་གྱུར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཀྱེ་མ་འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་ཆུའི་དགོན་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྣང་བས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་བསོད་ནམས་ཆུང་བ་དག་སྟེ། ཇི་ལྟར་བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ན་ཆུའི་དགོན་པ་ཡོང་ཡེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུང་བ་དང་མི་སྣང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་བོ། །
ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཆུ་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ལས་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་དེའི་ཚེ་བརྩོན་འགྲུས་
ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དོན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་པ་བརྩམ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཤཱ་རིའི་བུ་གཞན་ཡང་བཀྲེས་པའི་དགོན་པར་སོང་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་འཇིགས་པར་མི་བྱ་སྐྲག་པར་མི་བྱ་དངང་བར་མི་བྱའོ། །དེས་འདི་ལྟར་འདིས་གོ་ཆ་བགོ་སྟེ། ཇི་ལྟར་བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ན་བཀྲེས་པའི་དགོན་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡོང་ཡེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུང་བ་དང་། མི་སྣང་བར་འགྱུར་བ་དང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་འགྱུར་ཞིང་བདེ་བ་ལ་དབང་བ་དང་། བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་པོ་བརྩམ་

482

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་གང་ཅི་སེམས་པར་འགྱུར་བ་དང་ཡིད་ཀྱིས་གང་དང་གང་འདོད་
པ་དེ་དང་དེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་དང་། ཡིད་ལ་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་ལས་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་པོ་བརྩམ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དུས་རྣམས་རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་འདི་ནི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་སྟེ། ཞིབ་
ཏུ་ནི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མདོ་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་

སྦྱིན་པ་ཟང་ཟིང་མེད། །བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱམས་པ་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དང་
བཀུར་སྟི་མི་འདོད་པར་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་
ཕན་ཡོན་ཉི་ཤུ་སྟེ།
ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དྲན་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། བློ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་ཡིན། མོས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། འདོད་ཆགས་ཆུང་བ་ཡིན། ཞེ་སྡང་ཆུང་བ་ཡིན། གཏི་མུག་ཆུང་བ་ཡིན། བདུད་ཀྱིས་དེ་ལ་གླགས་མི་རྙེད་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པ་ཡིན། མི་མ་

483

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྲུང་བ་ཡིན། ལྷ་རྣམས་དེའི་ལུས་ལ་མདངས་འཇུག་པ་ཡིན། མི་མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་གླགས་མི་རྙེད་པ་ཡིན། དེ་མཛའ་བོ་རྣམས་དང་མི་ཕྱེད་པ་ཡིན། ཚིག་གཟུང་བར་འོས་པ་ཡིན། མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། ཡིད་བདེ་བ་མང་བ་ཡིན། མཁས་པས་བསྔགས་པ་ཡིན། དེ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དེ་རྗེས་སུ་དྲན་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། བྱམས་པ་ཕན་ཡོན་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་གོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའི་ཆོས་བསྟན་ལ། ཆོས་བསྟན་པ་
དེས་ཀྱང་གང་དག་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་

ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པར་གྱུར་ཀྱང་། ད་དུང་ཉན་ཐོས་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
ཀུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་གཅིག་ཅིག་བསྟན་ནམ་
བཤད་ན། དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ང་མཉེས་པར་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་བསྟན་
པ་སྔ་མས་གང་དག་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་

ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་གྱུར་ལ། དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་དག་གི་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་

བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཀུན་དགའ་བོ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་མང་བ་ཡིན་ནམ། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མང་ལགས་སོ། །བདེ་བར་

484

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གཤེགས་པ་མང་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཀུན་དགའ་བོ་
དེ་ལྟ་བས་ཀྱང་སུ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་སྟོན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གང་ཟག་
དེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེས་མང་དུ་བསྐྱེད་དོ། །ཀུན་དགའ་བོ་དེ་བས་ཀྱང་གང་
སུ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཐ་ན་ཉི་མ་གཅིག་སྟོན་ན་དེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
ཆེས་མང་དུ་བསྐྱེད་དོ། །ཀུན་དགའ་བོ་ཉི་མ་གཅིག་ལྟ་ཞོག་ལ་ཐ་ན་སྔ་དྲོའམ། ཀུན་དགའ་བོ་སྔ་དྲོ་ལྟ་ཞོག་ལ་ཐ་ན་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ནས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཅེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེའི་ཆོས་སྦྱིན་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་
པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའོ། །ཀུན་དགའ་བོ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ། དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ལྟ་བུ་སེམས་པ་ལ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་དེ། གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པ་དེ་ནི་གནས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །
ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཇི་ལྟར་སྦྱིན་པར་བྱ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་
དཀར་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ། མཁས་པ་དུས་སུ་སེམས་པར་བྱེད་པ་ན། །ཁང་བུར་ཞུགས་ཏེ་དེ་བཞིན་སྒོ་བཅད་ནས། །ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཚུལ་བཞིན་བལྟ། །ལངས་ནས་ཞུམ་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཤོད། །མཁས་པ་བདེ་ལ་རྟག་ཏུ་

485

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

གནས་པར་འགྱུར། །བདེ་ལ་འདུག་ནས་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱང་སྟོན། །གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ས་ཕྱོགས་སུ། །ཡངས་པའི་སྟན་ནི་རབ་ཏུ་བཤམས་བཏིང་སྟེ། །བཟང་པོའི་ཚོན་གྱིས་ལེགས་པར་ཁ་བསྒྱུར་བ། །ཆོས་གོས་གཙང་མ་དེ་ནི་རབ་བགོས་ནས། །རྔུལ་གཟན་ནག་པོ་དེ་བཞིན་བཤམས་བྱས་ལ། །ཤམ་ཐབས་ཆེ་ཚད་ལེགས་པར་རབ་བགོས་ནས། །བཅོས་བུའི་རས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ལེགས་བཏིང་བ། །རྐང་རྟེན་བཅས་པའི་ཁྲི་ལ་རབ་འདུག་ཅིང་། །རྐང་པ་ལེགས་པར་བཀྲུས་ཏེ་སྟེང་འཛེགས་ནས། །གདོང་དང་བཞིན་གྱི་མདངས་ནི་རབ་སྣུམ་ཞིང་། །ཆོས་ཀྱི་སྟན་དེ་ལ་ནི་རབ་
འདུག་ནས། །སེམས་ཅན་ལྷགས་པ་རྩེ་གཅིག་གྱུར་རྣམས་ལ། །གཏམ་མང་སྣ་ཚོགས་མང་པོ་སྨྲ་བ་དང་། །དགེ་སློང་དག་དང་དགེ་སློང་མ་རྣམས་དང་། །དགེ་བསྙེན་རྣམས་དང་དགེ་བསྙེན་མ་དག་དང་། །རྒྱལ་པོ་དག་དང་རྒྱལ་བུ་རྣམས་ལ་ཡང་། །མཁས་དེ་རྟག་ཏུ་ཕྲག་དོག་མེད་པར་ནི། །སྣ་ཚོགས་དོན་ལྡན་སྙན་པའི་གཏམ་ཡང་སྟོན། །ལེ་ལོ་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་རབ་སྤངས་ནས། །སྐྱོ་བ་ཡི་ནི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་མི་བྱ། །མཁས་པས་མི་དགའ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤང་། །བྱམས་པའི་སྟོབས་ནི་འཁོར་ལ་བསྒོམ་པར་བྱ། །ཉིན་མཚན་དུ་ཡང་ཆོས་མཆོག་རབ་ཏུ་བསྒོམ། །མཁས་པ་དེ་ནི་བྱེ་བ་ཁྲག་
ཁྲིག་དཔེས། །འཁོར་རྣམས་མགུ་ཞིང་དེ་བཞིན་དགའ་བར་བྱེད། །དེ་ལ་ནམ་ཡང་འདོད་པ་ཆུང་ཟད་མེད། །ཟས་དང་སྐོམ་དང་བཟའ་དང་བཅའ་བ་དང་། །གོས་དང་མལ་ཆ་ཆོས་གོས་རྣམས་དང་ནི། །ན་བའི་གསོས་སྨན་དག་ཀྱང་མི་བསམ་སྟེ། །འཁོར་རྣམས་ལ་ནི་ཅི་ཡང་མི་བསླང་ངོ་། །གཞན་དུ་མཁས་པ་རྟག་ཏུ་བདག་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་འདི་དག་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག །ཕན་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཆོས་

486

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གང་བསྟན་པ་དེ། །བདག་གི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀུན་སྙམ་སེམས། །ཞེས་བྱའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་དགའ་

བ་སྙོམས་པ་བྱེད་དེ་ཐ་ན་འགའ་ཙམ་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བས་ལྷག་པར་ཕན་
འདོགས་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་

སྦྱིན་པའི་ཆེད་ཀྱི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་གསོལ་འདེབས་ན། །རབ་རྒྱས་དག་གིས་མ་
བརླབས་ཞེས། །ཐོག་མར་ཚིག་དེ་བརྗོད་པར་བྱ། །ཁྱོད་ནི་ཤེས་ཤིང་མཁས་ཡིན་ན། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་ནི། །བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བཤད་ནུས་ཞེས། །ཁྱོད་
ཀྱིས་དེ་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ། །འཕྲལ་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱ་ཡི། །སྣོད་ལ་བརྟག་པ་བྱས་ནས་བྱ། །གལ་ཏེ་སྣོད་ནི་ཤེས་གྱུར་ན། །གསོལ་མ་བཏབ་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ། །འཁོར་ནི་མང་པོ་འཁོར་ནང་དུ། །གལ་ཏེ་ངང་ཚུལ་ངན་མཐོང་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་བསྙུངས་
མི་བཤད། །སྦྱིན་པའི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ། །གལ་ཏེ་འདོད་པ་ཆུང་གྱུར་ཏེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་གནས་ཡིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱིས་བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
ལ། །ཡོ་བྱད་བསྙུངས་པའི་གཏམ་གྱིས་ཤིག །གལ་ཏེ་སྡིག་འདོད་ཉུང་གྱུར་
ཅིང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་མང་གྱུར་ལ། །གཉེན་པོ་རྙེད་པ་དེ་ཡི་ཚེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་

བསྔགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟ་སྟེ། ཤ་མེ་ཤ་མ་བ་ཏི། ཤ་མི་ཏ་ཤ་ཏྲུ་ཨཾ་ཀུ་རེ། མཾ་ཀུ་རེ། མཱ་ར་ཛི་ཏེ། ཀ་ར་ཏི། ཀེ་ཡཱུ་རེ། ཨཱུ་ཀོ་ཧཱ་ཡ་ཏི། བི་ཤ་ཐ་ནི་རྨ་ལེ། མ་ལཱ་པ་ན་ཡེ། ཨུ་ཁ་རེ། ཁ་རོ་གྲ་སེ། གྲ་ས་ནེ། ཧེ་མཱུ་ཁཱི།
པ་རཱ་མུ་ཁཱི། ཨཱ་མཱ་ཁཱི། ཤ་མི་ཏཱ་ནི། སརྦ་གྲ་ཧ་བནྡྷ་ནཱ་ནི། ནི་གྲ

་ཧཱི་ཏྭ། སརྦ་པ་ར་པྲ་བཱ་

487

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

དི་ན་བི་མུཀྟཱ་མཱ་ར་པྲ་ཤཱསྠཱ་པི་ཏཱ། བུདྡྷ་མུ་དྲཱ། ས་མུངྒྷ་ཏི་ཏཱ་སརྦ་མཱ་ར། ཨ་ཙ་ལི་ཏ་པ་ད་པ་རི་ཤུདྡྷེ། བི་གཙྪནྟུ། སརྦ་མཱ་ར་ཀརྨ་ཎི། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་སྔགས་ཀྱི་ཚིག་འདི་དག་ནི་བདུད་ཚར་གཅད་པའི་ཚིག་ཉོན་མོངས་པ་བསལ་བའི་ཚིག་སྟེ། དེ་དག་ཆོས་སྨྲ་བ་དེས་ལེགས་པར་ཁ་ཏོན་དུ་བྱས་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་འདུག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྣམ་པས་

མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱམས་པས་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བྱས་ལ། བདག་ལ་སྨན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ། ཆོས་ལ་སྨན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆོས་ཉན་པ་ལ་ནད་པའི་
འདུ་ཤེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་

ཚུལ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ལ། སྔགས་ཀྱི་ཚིག་འདི་དག་མངོན་
དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བྱེད་ན། དེའི་ཁོར་ཡུག་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་དུ་
བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་མཐོ་བཙམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་
དག་འོང་བ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བར་ཆད་བྱེད་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ། ཆོས་སྨྲ་བས་གཙང་སྦྲ་དང་། ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་གཟོབ་པ་དང་། ལེགས་པར་བཀྲུས་པ་དང་། ལེགས་པར་གོས་བགོ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན། །བསོད་
ནམས་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དཀོན་མཆོག་ཟ་མ་ཏོག་གི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ་འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤོས་ཀྱི་ཤིང་ལྗོན་པ་སྣ་ཚོགས་ནི་ཁམས་བཞིས་
བཟུང་ནས་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ། །འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་ཚོགས་སྣ་ཚོགས་བསགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་

བཟུང་ཞིང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྔོས་ན་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ་ཞེས་

488

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཕྱོགས་འདི་ནི་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་འཕྲལ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་དྲན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡུལ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདིར། བསླབ་པ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པ་འདིའི། །འགྲུབ་པ་ཡང་དག་སྤོང་རྣམས་ཏེ། །བག་ཡོད་པ་དང་མ་བྲལ་ཞིང་། །དྲན་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་དང་། །ཚུལ་བཞིན་དུ་ནི་སེམས་པས་སོ། །དེ་ལ་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འདུན་པ་སྐྱེད་དོ་འབད་དོ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་མོ་སེམས་
རབ་ཏུ་འཛིན་ཏོ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཇོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་བསྲུང་བའོ། །སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤང་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་སྐྱེད་ཅེས་བྱ་
བ་འདིས་ནི་དག་པའོ། །དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འདུན་པ་

སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་འཕེལ་བ་བསྟན་ཏོ། །
དེ་དག་ཀྱང་རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་པ་དང་མ་བྲལ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དགེ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ། ཚུལ་ཁྲིམས་

ཐོས་དང་གཏོང་དང་དེ་བཞིན་བཟོད། །དགེ་བའི་ཆོས་སུ་བརྗོད་པ་ཇི་སྙེད་པ། །ཀུན་
གྱི་རྩ་བ་བག་ཡོད་འདི་ཡིན་ཏེ། །གཏེར་འཐོབ་བྱེད་ཅེས་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །བག་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་མི་འདོད་པ་བྱུང་བར་དོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་གཟོབ་པ་ལྷུར་ལེན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་དྲག་པོ་ཁྲོ་ཞིང་མགུ་དཀའ་བའི་བྲན་
སྨན་གྱི་འབྲུ་མར་གྱིས་གང་བའི་སྣོད་ཐོགས་ཏེ། སྟེགས་འདྲེད་པ་ལ་འགྲོ་བས་བྱ་བ་

489

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་བག་ཡོད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདི་དབང་པོ་སྡོམ་པའོ། །དེ་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ན་མཚན་མར་མི་འཛིན་ཅིང་མངོན་རྟགས་སུ་མི་འཛིན་པ་ནས། ཡིད་ཀྱིས་

ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་ན་མཚན་མར་མི་འཛིན་ཅིང་མངོན་རྟགས་སུ་མི་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རོ་མྱང་བ་དང་ཉེས་དམིགས་དང་འབྱུང་བ་ཡང་ཡང་དག་པ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་བག་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །
གཞན་ཡང་བག་ཡོད་པ་ནི་གང་རང་གི་སེམས་འདུལ་བ་དང་། གཞན་གྱི་

སེམས་རྗེས་སུ་སྲུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ལ་དགའ་བ་སེལ་བ་དང་། ཆོས་ལ་དགའ་བའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ནི་བག་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གསང་བ་པའི་བདག་པོ་སུ་དད་པ་དང་ལྡན་ཞིང་བག་ཡོད་པ་དང་ལྡན་པ་དེས་ནི་བརྩོན་འགྲུས་གང་གིས་བག་ཡོད་པར་བྱེད་པ་དང་དད་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །གསང་བ་པའི་བདག་པོ་སུ་དད་པ་དང་བག་ཡོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་དེས་ནི། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཆུད་ཟ་བར་མི་འགྱུར་བའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་
བཞིན་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །གསང་བ་པའི་བདག་པོ་སུ་དད་པ་དང་བག་ཡོད་པ་དང་།བརྩོན་འགྲུས་དང་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ་དེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །གསང་བ་པའི་བདག་པོ་ཚུལ་བཞིན་ལ་བརྩོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གང་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པར་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །གང་མེད་པ་དེ་ཡང་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་

490

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བྱ་བའི་བར་དུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་དོན་བརྩོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། །ཚུལ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་དབེན་སེམས་གང་ཡིན་དང་། །རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་འཆི་མེད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །ཡོངས་སུ་འཛིན་མེད་བདེ་བ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཡང་སྨྲས་པ། བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་གོམས་བྱས་པས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
ནི་བརྟན་པར་འགྱུར། །བདག་དང་གཞན་ཉིད་ལྟོས་པ་སྟེ། །ཕ་རོལ་ཚུ་རོལ་ཇི་བཞིན་བརྫུན། །ངོགས་དེ་རང་གིས་ཕ་རོལ་མིན། །གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཚུ་རོལ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་རང་གིས་མ་གྲུབ་ན། །གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་དུ་འགྱུར། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བས། །བདག་ལ་མི་གནོད་ཕྱིར་མི་སྲུང་། །མ་འོངས་སྡུག་བསྔལ་ཁྱོད་ལ་
ནི། །གནོད་མི་བྱེད་པས་ཅི་སྟེ་སྲུང་། །དེ་ཚེའང་བདག་ཉིད་ཡིན་སྙམ་པའི། །རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་ལོག་པ་སྟེ། །གང་ཕྱིར་འཆི་བ་གཞན་ཉིད་ལ། །དེར་སྐྱེ་བ་ཡང་གཞན་ཉིད་
ཡིན། །གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་དེར་སྐྱེས་ན། །བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཅི་ཞིག་དགོས། །ཅི་
ཕྱིར་གཞོན་ཚེ་ལུས་རྒས་པ། །བདེ་བར་བྱ་ཕྱིར་ནོར་སྩོགས་བྱེད། །མངལ་ན་གནས་
པ་ཞིག་པ་ལས། །བྱིས་པར་གྱུར་པ་གཞན་ཡིན་ལ། །བྱིས་པ་ཞིག་ནས་གཞོན་ནུ་
ཉིད། །དེ་ཞིག་ནས་ནི་དར་ལ་བབ། །དེ་ཞིག་ནས་ནི་རྒས་གྱུར་ཏེ། །ལུས་ནི་ཇི་ལྟར་གཅིག་པར་འདོད། །དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་སོ་སོ་བས། །ལུས་གཞན་སེན་མོ་སྐྲ་ཚོགས་བཞིན། །ཅི་སྟེ་བྱིས་པའི་ཚང་བོར་ནས། །བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་ཉིད་གྱུར་ན། །གང་ཞིག་
གནས་སྐབས་བྲལ་གནས་པ། །ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་བརྗོད་པར་གྱིས། །ལུས་ནི་སྐུ་
གཟུགས་འདྲ་ཞེ་ན། །མར་མེ་ཐལ་བ་ལ་དེ་མེད། །གལ་ཏེ་རགས་སྤངས་ཕྲ་དངོས་སུ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་གནས་ཤེ་ན། །རང་ཉིད་བསྟན་པ་ཙམ་འགྱུར་བས། །དེ་ནི་ལུས་

491

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཞེས་བརྗོད་མི་བྱ། །དེ་ལ་བདག་ནི་བསམ་པ་མེད། །སྣང་བའི་ལུས་ནི་འཇིག་དང་ལྡན། །གནས་སྐབས་རྣམས་དང་འབྲེལ་གྱུར་པ། །ཀུན་རྫོབ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ཡིན། །ལུང་གིས་ཀྱང་ནི་དེ་ཡོད་ན། །རིགས་པ་དང་ནི་ལུང་གིས་བཟློག །འདི་ལྟར་ཡོན་ཏན་མ་གཏོགས་པར། །གཙོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། །གཙོ་བོ་གསུམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཡོན་ཏན་ཡོད་ན་ཡང་། །དེ་ནི་སོ་སོ་རྣམ་གསུམ་བདག །འགྲོ་བ་ལྷག་མ་རྣམ་པ་དགུར། །སེམས་པ་མེད་པ་གོས་ལ་སོགས། །དེ་བདེའི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ། །སྣམ་སྩོགས་ལས་སྐྱེས་བདེ་སོགས་མིན། །སྣམ་སྩོགས་ལས་ནི་བདེ་སོགས་ཡིན། །སྣམ་བུ་ལ་སོགས་རྒྱུ་མེད་ཕྱིར། །མེད་ན་དེ་བདེ་ག་ལ་ཡོད། །དེ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པ་
ཡིས། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། །དེ་ཡི་རྒྱུ་འབྲས་འབྲེལ་བ་ནི། །མངོན་སུམ་ཡིན་པས་མི་གནོད་དོ། །དེ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལས་མཐོང་། །རྟག་པ་ལ་ནི་ཇི་ལྟ་བུར། །ཕྲ་རབ་རྡུལ་ཡང་གཅིག་མིན་ཏེ། །ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་ཕྱིར། །མར་མེའི་འབྲུ་མར་
ཟད་འགྱུར་བ། །ཟད་འགྱུར་ཚེ་ན་མངོན་པ་མེད། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཟད་པར་ཡང་། །སྐད་ཅིག་རེ་རེ་མི་མངོན་ནོ། །རྒྱུད་དང་ཚོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་། །ཕྲེང་བ་དམག་ལ་སོགས་བཞིན་བརྫུན། །དེ་ལ་གོམས་པས་ངར་འཛིན་ན། །གཞན་ལ་ཅི་ཕྱིར་

སྐྱེ་མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་ཚོགས་བཞིན་དུ། །འགྲོ་བ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་
བྱ། །མ་བྱུང་ཉིད་ནས་སྡུག་བསྔལ་དེ། །གཞན་གྱི་བདག་ལས་ཕྱིར་བཟློག་བྱ། །དེ་
ཡང་མི་རིགས་འགྱུར་ཞེ་ན། །གཞན་ལའང་རང་གི་བདག་ཉིད་མེད། །བདག་གཞན་མི་རིགས་གང་ཡིན་དེ། །ཅི་རིགས་པར་ནི་བཟློག་བྱ་ཡིན། །སྙིང་རྗེས་སྡུག་བསྔལ་མང་གྱུར་པས། །ཅི་ཕྱིར་ནན་གྱིས་སྐྱེད་ཅེ་ན། །འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བརྟག་བྱས་

492

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

ན། །ཇི་ལྟར་སྙིང་རྗེ་སྡུག་བསྔལ་མང་། །དེ་ལྟར་རྒྱུད་ནི་གོམས་གྱུར་པ། །གཞན་གྱི་

སྡུག་བསྔལ་ཞི་དགའ་བས། །པདྨའི་ནགས་སུ་ངང་པ་ལྟར། །མནར་མེད་པར་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ན། །དགའ་བའི་རྒྱ་མཚོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཆོག་མིན་ནམ། །རོ་མེད་ཐར་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་དོན་བྱས་པས། །རློམ་སེམས་དང་ནི་ངོ་མཚར་མེད། །གཅིག་ཏུ་གཞན་དོན་ལ་དགའ་བས། །རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་རེ་བ་མེད། །ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཕུན་ཚོགས་
དེའི། །བདག་གི་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟ། །གཞན་བདེ་བདག་གིར་འདུ་ཤེས་པས། །བདག་ལ་ཕྲག་དོག་གོ་སྐབས་མེད། །སྡིག་པ་བཤགས་པར་བྱ་བ་དང་། །བསོད་
ནམས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། །སངས་རྒྱས་བསྐུལ་དང་གསོལ་གདབ་པ། །གཞན་དང་བདག་གི་ཕྱིར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་དེ་བཞིན་ཏེ། །བྱེ་བྲག་མེད་པར་རབ་ཏུ་
འཇུག །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཁམས་བཞིན་དུ། །བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །ལམ་འདི་དམ་པ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །བདེ་བ་མཐའ་ཡས་དུས་སྟོན་བཟང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དེད་དཔོན་ཆེས། །གང་ཞིག་དགའ་བ་འཕེལ་བ་ཡིན། །ལག་ན་རྡོ་རྗེ་བསེལ་མཆོག་རྣམས། །བདུད་ཀྱི་གཅན་པ་སྐྲག་བྱེད་ཅིང་། །སངས་རྒྱས་ཕྱག་
བརྙན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །རྟག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བ་ཡིན། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
རྒྱལ་བའི་སྲས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྟར་ཞུགས། །ལྷ་ལ་སོགས་པས་སྟོད་བྱེད་ཅིང་། །ལམ་དེ་ནས་ནི་འགྲོ་བར་བྱེད། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདག །གོམས་བྱས་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ། །བདག་གཞན་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བྱའི་ཕྱིར། །བདག་ལ་

སོགས་པ་རྣམ་ཀུན་གཏང་། །གང་ཞིག་སྲེད་པས་ཡོངས་ཟིན་པ། །དེ་ཡི་སྡུག་བསྔལ་

493

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཞིར་མི་འགྱུར། །འགྱུར་བས་རྣམ་པར་ཆུད་ཟོས་ནས། །དེ་ནི་འདི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད། །འཇིག་རྟེན་སྡུག་བསྔལ་མེས་གདུངས་ན། །རང་གི་བདེ་ལ་དགར་ཅི་ཡོད། །ཀུན་ནས་ཚིག་པར་གྱུར་པ་ཡི། །ལུས་ལའང་བདེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །བདག་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་པ་ནི། །སྡུག་བསྔལ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་མཆོག །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ། །བདག་ནོར་གཏང་ཞིང་དེ་གཞོམ་མོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བསམ་པ་ཡིས། །བདག་ལ་མ་ཆགས་དྲན་བྱས་ཏེ། །འབད་པ་ཀུན་གྱིས་དེའི་ཕོ་ཉ། །དམ་པ་
ཤེས་ཁེ་འདོད་ཕམ་བྱ། །གང་གིས་འཇིགས་པས་དེ་མི་གཏོང་། །དེ་མ་བྱིན་ན་

འཇིགས་པ་ཡིན། །འདི་ལྟར་བདག་གི་ལུས་དང་སེམས། །སྐད་ཅིག་རེ་རེས་འགྲོ་བ་ཉིད། །གལ་ཏེ་མི་རྟག་དྲི་འབབ་པའི། །ལུས་ཀྱིས་རྟག་ཅིང་དྲི་མེད་པའི། །བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་པར་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་ནི་རིན་མེད་རྙེད་མིན་ནས། །རྩི་སྨན་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་
ནི། །འཇིག་རྟེན་ཆོས་ལ་མི་སེམས་པས། །ད་ལྟར་བདག་ཀྱང་གཏང་བྱོས་ལ། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་དུ་སྤྱོད། །སེམས་ཅན་ཀུན་ཕྱིར་བློན་པོར་ནི། །རང་གི་ཤེས་རབ་
བཀོལ་བར་བྱ། །རིགས་པས་ནོར་དེ་བསྲུང་བྱས་ཏེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མཁོ་བར་སྤྱད། །བདག་གི་ལུས་དང་གཞན་ལུས་ལ། །སྡུག་བསྔལ་མང་སེལ་སྡུག་བསྔལ་གང་། །དེ་བྱ་བདེ་བའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །བདེ་བ་མང་བྱེད་བསྐྱེད་པར་བྱ། །སེམས་ཅན་ལོངས་སྤྱོད་གེགས་བྱེད་ཕྱིར། །བསྒྲིབས་ཏེ་ཉོན་མོངས་སྦྱངས་བྱས་ཏེ། །འཇིག་རྟེན་
འཚོ་བའི་འབབ་སྟེགས་ནས། །སྦྲུལ་གྱི་རོ་བསལ་བཞིན་དུ་བྱ། །བསོད་ནམས་ཞིང་
འདི་དག་གྱུར་ན། །ཕུན་སུམ་ལོ་ཏོག་འབྲས་བུ་ཆེ། །བདེ་བའི་མུ་གེས་གདུངས་པ་ཡི། །འགྲོ་བ་དག་ནི་ཚིམ་པར་འགྱུར། །འཐོབ་དང་བཀུར་སྟི་ལུས་ལ་སོགས། །སྐྱོ་ལ་

494

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།

བདག་གིས་བཏང་མིན་ནམ། །ཅི་ཕྱིར་ད་དུང་འཁྲུག་པར་བྱེད། །བདག་གིས་བརྫུན་
དུ་དེ་སྨྲས་སམ། །རང་དོན་གནོད་བྱེད་ལ་སྡང་ན། །འོ་ན་སྙིང་རྗེ་གང་དུ་འབྱུང་། །གལ་ཏེ་གཞན་དོན་འཇིག་པ་ལ། །སྙིང་རྗེ་མེད་པའང་སུ་ཞིག་འཁྲུག །གླ་རྩི་བུ་རམ་ཤིང་ལ་
སོགས། །བདག་པོས་མི་ཤེས་བཞག་ཉེས་ཏེ། །ལོངས་སྤྱོད་དུ་ནི་མི་རུང་བས། །སྤྱོད་བརྒྱད་ལ་སོགས་འོས་ཡིན་བདེན། །བདག་པོ་ལ་ནི་ཕན་འདོད་ནས། །རིམ་གྲོ་བྱ་བར་སེམས་པ་མེད། །དེ་ལ་བསྐུལ་བའང་མི་བྱེད་དེ། །ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར་ཡང་འགྲོ་མི་
བྱེད། །མ་རྨོས་མ་བཏབ་རྒྱལ་སྲས་རྣམས། །དེ་དག་རྗེས་འབྲངས་ཉེར་སོང་སྟེ། །སྣ་ཚོགས་མི་བཟད་ཁམས་རྣམས་དང་། །དབང་པོ་ཀུན་གྱི་སྨན་ཆེན་འགྱུར། །དེ་དག་
ཤེས་བྱས་དྲན་བྱས་ཏེ། །ཁྲོ་བ་དང་ནི་གནོད་བྱེད་ཀྱང་། །སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ལ་ཞིམ་པ་ཡི། །རང་བཞིན་མི་འདོར་བདེ་བར་བྱེད། །ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་། །ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་ཁམས་ལྔ་པོ། །སེམས་ཅན་ཇི་སྲིད་གནས་སྲིད་དུ། །ཀུན་གྱི་དོན་ནི་བྱེད་པ་
སྟེ། །ཉེས་སྤྱོད་ཀུན་གྱིས་དེ་དག་ནི། །སེམས་ཅན་དོན་ལས་མི་ལྡོག་གོ །དེ་བཞིན་
བདག་གིས་ཁམས་དྲུག་པོ། །འདི་དག་དོན་མེད་མི་བྱའོ། །ནམ་མཁའི་མཐའ་ནི་ཇི་ཙམ་པར། །འཇིག་རྟེན་མཐའ་ནི་སྲིད་གྱུར་པ། །དེ་སྲིད་འཇིག་རྟེན་དོན་བྱེད་པས། །ཡེ་ཤེས་སྔོན་བཏང་གནས་པར་བགྱི། །བྱ་བ་བསྲུངས་ན་བདག་ལ་ནི། །བདག་གིས་མི་
དྲི་ནན་གྱིས་སུ། །སློབ་དཔོན་བདག་གིས་རྟག་པར་བདག །སློབ་མ་མཆོག་བཞིན་
བསླབ་པར་བྱ། །བདག་གི་བླ་མ་བདག་འདྲ་བར། །བདག་གི་བག་ཉལ་སྐྱོན་སུས་ཤེས། །བདག་སྡུག་བསྔལ་དང་བདག་འཇིགས་པས། །སུ་ཞིག་དེ་ལྟར་སྡུག་ཅིང་འཇིགས། །སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་འགྲོས་མི་འགྱུར། །སྙིང་རྗེ་ཡི་ཡང་ཡུལ་གྱུར་ཅིག །རྟག་

495

བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།

ཏུ་ཉེ་བར་གནས་གྱུར་པ། །སློབ་མ་བདག་འདྲ་ག་ལ་ཡོད། །ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྨྱོ་གཏི་
མུག་ལྡོངས། །གཡང་ས་མང་པོའི་ལམ་དུ་ནི། །གོམ་པ་རེ་རེ་རྡེག་འཆའ་བ། །བདག་དང་གཞན་རྟག་མྱ་ངན་གཞི། །འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་སྡུག་བསྔལ་མཚུངས། །དེ་བས་འཁྲུལ་པ་བཙལ་མི་རིགས། །འདི་ལ་ཡོན་ཏན་མཐོང་ན་ནི། །ངོ་མཚར་ཆེན་པོ་བྱ་བའི་རིགས། །ཉེས་པ་རྒྱ་མཚོ་བདག་གཅིག་པུ། །བླང་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པས། །འདི་ན་བདག་ལ་གཞན་ཡང་དགོས། །ཉེས་ལས་ཐར་བྱེད་གཞན་གང་ཡིན། །ཕ་རོལ་བསྐུལ་ལ་མཁས་པ་པོ། །གསོལ་བ་མ་བཏབ་ཕན་བྱེད་ཀྱི། །ཚིག་ནི་སྤྱི་བོས་བླང་བར་
བྱ། །བདག་ནི་ཀུན་གྱི་སློབ་པར་བྱ། །ཉོན་མོངས་དགྲ་ནི་མང་པོ་དང་། །གཅིག་པུ་བདག་ནི་གཡུལ་འགྱེད་ཚེ། །དེ་ན་གཅིག་དང་འཐབ་པ་ན། །གཞན་ནི་བདག་གི་བདེ་བ་འཇོམས། །སྡང་ངམ་མི་སྡང་གྱུར་ཀྱང་རུང་། །དེ་ན་ལ་ལ་རྒྱབ་ནས་སམ། །གཞན་ནས་འཇིགས་པ་སྒྲོགས་བྱེད་པ། །དེ་ནི་བདག་ལ་སྲོག་ཕངས་སྦྱིན། །སྡུག་བསྔལ་
ཀུན་གྱི་སྨན་པ་མཆོག །བདེ་བའི་དགའ་སྟོན་རབ་ཚོགས་ཞིང་། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཉེར་འཚོ་བ། །འཇམ་དབྱངས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དེ་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་ཀྱི་སྲས། །རྣམ་ཀུན་རྨད་དུ་བྱུང་རྣམས་ཀྱི། །སྤྱོད་པ་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡི། །དགེ་བ་བདག་
གིས་གང་བསགས་པ། །བདེ་གཤེགས་གོ་འཕང་མཐའ་ཡས་ནི། །ནམ་མཁའི་མཚམས་པར་དབང་མཛད་པ། །དེ་ཡི་བདེ་བ་མཐའ་ཡས་རྣམས། །ལུས་ཅན་དག་གིས་ཐོབ་པར་ཤོག །བསོད་ནམས་སྤེལ་བ་རྫོགས་སོ། ། ། །
བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འདུལ་བ་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས་བཏུས་པ། སློབ་དཔོན་ཞི་བའི་ལྷས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། ། ། །

496

རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ།
རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་། དཱ་ན་ཤཱི་ལ་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་

བན་དེ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ། ། །
སླད་ཀྱི་ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཏི་ལ་ཀ་ཀ་ལ་ཤ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་བློ་ལྡན་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་སྲི་མདའི་དགོན་པར་ཞུ་ཐུག་ལེགས་པར་བྱས་པའོ། །

497

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌།།ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི།།

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས།།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །
ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །
༄༅། །ནམཿ སམནྟབུདདྷཱནཱཾ། ཨཙིནཏྱཱདབྷུཏརཱུཔཱིཎཱཾ། ༀཏཱརེསྭཱཧཱ། །
ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཚེ་འགོམ་ཡུག་གིཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །